

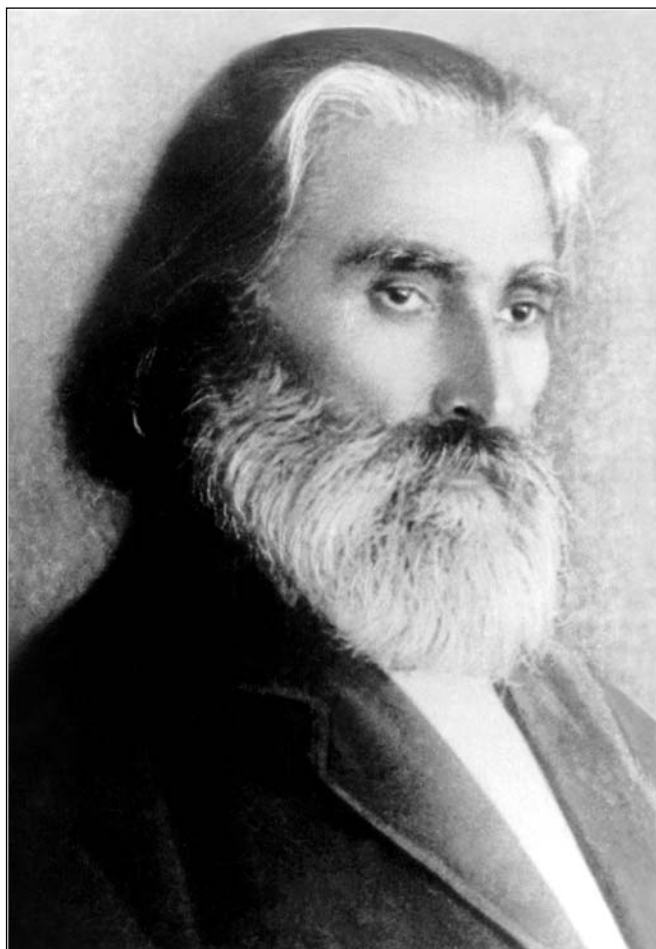
Учителя Петър Дънов
Абсолютната
справедливост

Общ окултен клас
година четвърта

ШКОЛАТА
ОБЩ КЛАС

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
(БЕИНСА ДУНО)

АБСОЛЮТНА
СПРАВЕДЛИВОСТ

ОБЩ КЛАС
ГОДИНА ЧЕТВЪРТА

София, 2010
Издателство • Бяло Братство •

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
(БЕИНСА ДУНО)
ОБЩ ОКУЛТЕН КЛАС
АБСОЛЮТНА СПРАВЕДЛИВОСТ
г о д и н а ч е т в ъ р т а

Словото в Школата на Учителя
Петър Дънов (Беинса Дуно)
е записано и съхранено
за съвременния читател
от стенографите:

Паша Теодорова
Елена Андреева
Савка Керемидчиева

Съдържание

Абсолютна справедливост, 15.10.1924	7
Добрата постъпка, 22.10.1924.....	25
Темпераментите, 29.10.1924.....	51
Връзки в геометрическите форми, 5.11.1924.....	75
Забравените неща, 12.11.1924.....	89
Несъизмеримите неща, 19.11.1924.....	111
Пелените на живота. Радости и скърби, 26.11.1924	129
Закон на равенство, 3.12.1924	141
Неразбраното, 10.12.1924	159
Хармонична деятелност, 17.12.1924.....	181
Както Природата пише, 24.12.1924	197
Малката радост, 31.12.1924	213
Проекции, 7.01.1925	225
Положителни и отрицателни	
състояния на живота, 14.01.1925.....	245
Значение на изслушването, 21.01.1925.....	261
Правилно пеене, 28.01.1925	281
Отворената и затворената чаша, 4.02.1925.....	295
Продължаване на живота, 11.02.1925	313
Причини за противоречия, 18.02.1925	329
Отличителните черти на човешката	
интелигентност, 25.02.1925	343
Истинско служене, 4.03.1925.....	355
Равностранният триъгълник, 11.03.1925.....	369
Фазите на живота, 18.03.1925.....	387
Придагъците на разумния живот, 25.03.1925	397
Израз, 1.04.1925	415
Отмерените прояви, 8.04.1925	429

Закон на съотношения, 15.04.1925	439
Успоредните линии, 17.06.1925	453
Най-малкото чувство, 24.06.1925.....	463
Земята се върти. Стремеж на душата, 1.07.1925	477
Теория и практика, 8.07.1925.....	495
Силовите линии на доброто и злото, 15.07.1925.....	517
Несъвместими отношения, 22.07.1925.....	533
Съвместими отношения, 29.07.1925.....	543
Разумни наблюдения, 5.08.1925	565
Малкото добро и малкото зло, 12.08.1925	579
Речник на остарели и чужди думи	593
Обяснителни бележки	596
Писмени теми	600
Упражнения, задачи и опити.....	602
Формули и утвърждения	605

АБСОЛЮТНА СПРАВЕДЛИВОСТ

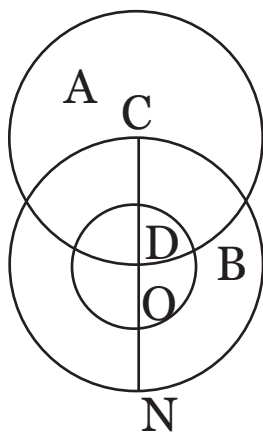
*Първа лекция
15 октомври 1924 г.*

АБСОЛЮТНА СПРАВЕДЛИВОСТ

Размишление

Да се изпее „Духът Божий“.

Представете си, че имате център C на даден кръг A , който проявява своя деятелност.

Да допуснем, че деятелността на кръга A се определя от неговия радиус CD . Мислите ли, че енергията, която се проявява в този кръг, е равномерна навсякъде? – Не. Енергията, която действа във всичките радиуси, не е равномерна. Центърът – това са възможности на безграничното, на непроявеното. Следователно някои от тези радиуси имат прилив, други – отлив. Тази окръжност е проявената, не е същинската окръжност, тя е само нейна проекция. Онези радиуси, които са с отрицателна енергия, се връщат в същия кръг, в центъра C , а ония,

които са с положителна енергия, образуват нови кръгове. Такъв е например кръгът B с център D . Как се е образувал този кръг? Образувал се е, като си представите, че половината на радиуса CD не може да се върне назад и образува друг кръг с радиус DO , равен на половината от радиуса CD , а оттам продължава до точката N . Следователно всеки активен радиус, всеки радиус с прилив, който излиза от център C , е два пъти по-голям от всеки радиус с отлив, който излиза от същия център C . Енергията на CD се връща пак в същия кръг, а CN е два пъти по-голям от CD като диаметър в окръжността B . Какъв извод можете да извадите от това положение? Ако центърът C в кръга представлява едно разумно същество, което при нормални условия развива известна енергия и образува

дадения кръг А, то друго разумно същество, надарено с още по-добри условия, има двойна деятелност. Следователно в живата геометрия всеки може да продължи своя радиус, да го направи равен на диаметъра в кръга на своята деятелност. Това зависи от активността на човешкия живот. Радиусът е резултат от човешката деятелност. И тогава ние казваме, че се е образувал радиус или права линия в окръжността. Какво представлява правата линия сама по себе си според съвременната геометрия? – Правата линия е най-късото разстояние между две точки. Живата геометрия пък определя правата линия като съвкупност от възможности, в които може да се прояви всяка точка. Значи точката във всички свои възможности образува правата линия, т.е. правата линия включва в себе си всички дарби на точката.

Добре, какво представлява тогава плоскостта в съвременната геометрия? – Плоскостта е пътят, който се образува от движенията на правата линия в една посока. В живата геометрия плоскостта представлява съвкупност от всичките възможности на правата линия. Правата линия не може да се прояви без плоскостта. Най-после идваме до третия въпрос. Що е кубът според съвременната геометрия? – Кубът представлява пътя, който изминава една плоскост в своето движение. В живата геометрия кубът представлява съвкупност от възможностите на плоскостта. Значи възможностите на плоскостта са включени в куба.

Следователно, ако си точка, ако излизаш от някой център, трябва да разбираш законите на правата линия. Мнозина говорят за правата линия, но кои от вас разбират законите на правата линия? Кой е великият закон на правата линия? Какво означава това, че най-късото разстояние между две точки е правата линия? Това означава да направиш една работа с най-малко разноси, т.е. да похарчиш най-малко енергия. То значи от Божествената енергия, която ти е дадена в известен случай, според закона на правата линия ти трябва да изразходваш минималната част. И тъй, правата линия е закон, който определя начина за изразходване на най-малката енергия при извършване на дадена работа. Тази енергия

ще се изразходва само в една посока. Затова, когато човек иска да създаде в себе си нещо Божествено, нещо идеално, той трябва да се движи само по права линия. Тогава ние се изразяваме така: проявлението на правата линия е проявление на Божествения свят. Проявлението на плоскостта е проявление на ангелския свят, а проявлението на куба е проявление на човешкия свят. Правата линия не обхваща никаква широчина и височина в пространството. Тя има само дължина, само едно измерение, при това нейната дължина е фиктивна. Всяка математическа точка пък не заема никаква част от пространството, значи няма никакво измерение. Само когато точката се движи, образува правата линия. Правата линия, като се движи, образува плоскостта. Плоскостта, като се движи, образува куба. Следователно точката може да се разшири; тя сама по себе си има стойност, защото като се подвиги, образува правата линия. И правата линия има стойност в себе си, защото като се подвиги, образува плоскостта. Плоскостта, като се подвиги, образува куба. Кубът, като се подвиги, образува тесеракта – значи той съдържа възможностите на тесеракта. Ето защо всяка точка съдържа много възможности. Тя образува правата линия – води към Божествения живот. Правата линия образува плоскостта – води към ангелския живот. Стремите ли се към ангелския, към Божествения живот, излишни работи не ви са потребни. За вас е нужно разширение на идеите, без никаква материална тежест. Някои от вас искат да бъдат чисти като ангелите. Можете да бъдете чисти като ангелите, но трябва да знаете, че ангелите нямат никаква материална тежест. На каквито везни и да теглите един ангел, ще видите, че той няма никаква тежест. Ангелът няма никакви материални желания, при това той разбира желанията. Ангелът няма никаква физическа сила, а при това разбира силата. В даден случай той може да прояви сила, но сам по себе си не се нуждае от нея. Силата не е обект за него, той не я желае, тя е случайно проявление. Едно от качествата на ангелите е тяхната чистота. Чистота може да съществува само в една напълно прозрачна плоскост. Понеже ангелите са нематериални същества, в тях

има само едно желание – да служат на Бога, да придобият вечния живот. Вие искате да бъдете като ангелите, а сте пълни с желания, и то какви ли не желания!

Аз бих желал да ми определите значението на думата *желание*. Да желаеш, значи да искаш нещо. Въпросът е защо искаш това нещо? Не разглеждайте въпроса от човешко становище. Аз оставям човека и неговия живот настрана, когато разглеждам въпроси от по-висш характер. Аз не разсъждавам по човешки, но разсъждавам по пътя на отвличената, живата геометрия. Тя няма нищо общо с вашия личен, човешки живот. Вашият живот представлява един голям борч, един голям дълг от множество милиони левове, който ви предстои да плащате. Вие сте играли на борсата, но никакви пари не сте давали и затова сте заборчтели тъй много. Вашият живот прилича на живота на някой човек, който сънува, че са го направили цар, с много войска, и той заповядва надясно-наляво, но като се събуди сутринта, вижда, че е пак обикновен човек, в своята малка, скромна колиба. Като се събуди сутринта, казва: „Снощи бях цар, но сега съм си пак обикновен човек.“ Тия борчове, дълговете – това са излишните работи, за които разсъждаваме на Земята и за които мечтаем. Те нямат нищо общо с Божественото. Направиш си къща, заборччлееш, казваш: „Господи, не виждаш ли колко задлъжнях?“ Господ казва: „Събудете това спящо дете, покажете му, че има по-важни работи, с които трябва да се занимава.“ Сега аз говоря за онези Божествени деца, които трябва да се събудят вече. Има обаче деца, които трябва да се забавляват. Детето, което е постъпило в училище, трябва да се занимава с уроците си, а детето, което не е постъпило в училище, може още да се забавлява, има време за него. Като говоря за Божествените деца, аз подразбирам онези, в които съзнанието се е пробудило. Ако един ангел слезе при дадените условия на Земята, той ще нареди живота си красиво, той ще вземе толкова, колкото му трябва. Вие, понеже не разбирате законите, стремите се към много, заграбвате повече, отколкото ви трябва, и с това си създавате ненужни страдания. Тъй щото, за да избегнете излишните страдания,

непременно трябва да изучавате законите за продължаване на своя радиус. Добродетелният човек е човекът, който продължава своя радиус, своята активност.

Да допуснем сега, че имате една личност с деятелност на своя живот, равна на големина, колкото $СД$, и друга личност, с деятелност, равна на CN . От това именно се явява и различието между хората. Всички хора в безграничното пространство не са излезли през един и същ момент на Битието. В единия случай деятелността на безграничното е била активна, а в другия е била пасивна. Следователно всеки човек, който се е родил в едно пасивно състояние на безграничното, коренно се различава от онзи, който се е родил в момент, когато безграничното е било в активно състояние. Онези, у които този радиус се продължава и излиза извън сферата на своята деятелност, имат опасност да правят повече погрешки, т.е. те са свободни да излизат от центъра C и да описват друга окръжност, с радиус DN . Те се стремят да бъдат тъй големи, както първият център. Представете си сега, че целият кръг A е покрит с такива центрове, които зависят от първото същество. Туй същество ще продължи радиусите наполовина. Половината от тези радиуси ще бъдат продължени до точка O , а после и до точка N , а половината ще бъдат в нормално състояние.

Този закон сега действа и във вас. Някой път някои от вашите желания са два пъти удължени, а друг път желанията ви са нормални. Вие не може да намалите или да скъсите радиуса на вашите желания. От излишната енергия у вас понякога се продължават и някои от вашите чувства. Като разглеждам хората, виждам, че у всички хора не са еднакво развити силовите линии. У някои хора е продължена повече деятелността на ума; в други хора е продължена повече деятелността на сърдечната линия. Следователно съотношението между ума и сърцето не е еднаква.

Тогава аз определям тази мисъл по следния начин: духът, това е първото проявление на човека. Той е точката, в която човек се явява. Душата, това са възможностите на духа, т.е. възможностите на точката, посоката, в която духът може

да се прояви. Умът, това са възможностите на духа. Волята, това са възможностите на сърцето. Ето защо, когато дойдем до самовъзпитанието, трябва да знаем съотношенията между тия сили, понеже те се различават. У някои хора духът е силен, у други душата е силна, у трети умът е силен, у четвърти сърцето е силно, у пети волята е силна. Ще обръщаме внимание коя силова линия е най-удължена и ще работим съзнателно върху себе си. Някои казват: „Аз имам правилно сърце.“ – Хубаво, има ли между сърцето и ума ти правилно съотношение? И тогава, като се завърти този кръг веднъж около центъра си, всички ония радиуси, които не са продължени, във второто проявление на кръга ще се продължат, ще станат положителни. Продълженията пък ще се скъсят, ще станат нормални. Следователно в един живот твоят ум може да е активен, да е с продължен радиус, но във второто идване на Земята сърцето ти ще трябва да продължи радиуса си. Вие трябва да знаете тия съотношения, за да спазвате законите. При туй движение в безграничното за всеки от вас има определени закони, на които трябва да се подчинявате, и върху тия закони се основава моралността. Ако радиусът на вашия ум е продължен, вие трябва да събирате тази енергия за времето, когато няма да имате толкова много енергия, т.е. за времето, когато при второто завъртане на кръга около оста си вашият ум дойде в нормално състояние. Вие трябва да бъдете предвидливи като Йосиф. Ако не съберете тази енергия, умът ви ще се повреди. Значи когато радиусът на ума е продължен, ще събирате енергия за времето, когато ще бъде нормален. Между ума и сърцето трябва да има равновесие. Сега някои от вас изразходват енергията си само в бърборене. Казват: „Аз имам ум, мога да мисля.“

Питам ви: можете ли да определите какво нещо е мисълта? Има ли някой от вас, който мисли? Не, никой от вас не мисли. Единственото Същество, за което аз зная да мисли, е Бог. Ние имаме само понятие за нещата. Ангелите имат съждения, а Бог от нашите понятия и съждения прави заключения. Той разсъждава, мисли. Кажете ми как определяте в логиката що е съждение?

Отговор: *Когато чрез сетивата си приписваме на даден предмет известни качества, това е съждение.*

Добре, представете си сега, че аз напълня един маркуч с вода. Водата се проявява чрез маркуча и на нас ни се струва, че маркучът действа, че и той е жив, всъщност ние действаме с водата. Такова е положението и на съвременните хора, те са повече маркучи. Например седиш, но изведнъж ти дойде някоя идея, вдъхнови те, напълни те и ти казваш: „Дойде ми една идея!“ Ти ходиш, радваш се, скачаш – значи маркучът е напълнен с вода. Отде е дошла тази идея? – Някой действа отвън. След туй този огън в теб загасва и ти казваш: „Празна работа било всичко!“ Питам: когато сте изразходвали толкова време за тази идея, мислили ли сте, че тя е съществена? Мислили ли сте, че тя ще узрее и ще даде плод? Когато ви дойде някоя идея на ума, проверете дали тя е съществена, или преходна.

Туй, което ви говоря, не се отнася за сегашния ви физически живот. Сегашният физически живот на Земята, в който всички участваме, е извод на една предишна еволюция. Той не е реален за нас, той е реален за други същества, а за нас е преходен живот. Ние дохождаме на Земята, раждаме се, дадат ни едно тяло, но след време остаряваме, докато един ден умираме. Какво ще бъде вашето състояние, след като умрете? Вие не помните вашето раждане, не помните и кога сте заченати. Ще помните ли, когато умрете? – Не. Значи тъй както човек се ражда, така и умира. Такъв е законът. Когато се е родил, бил е в тъмнина, и когато умира, пак ще бъде в тъмнина. Следователно влизате в светла, осветена стая, която е светът, но излизате вън, т.е. в другия свят – пак тъмнина настанва за вас. Как сте влезли в светлата стая и как сте излезли вън в тъмнината, нищо не знаете. Това показва, че вие не знаете отношението на този свят към онзи. Казвате, че има друг свят, но не го знаете. Поне най-малкото възпоменание за него имате ли? На кое място в онзи свят сте били? – Не помните. Защо не помните? Аз ще ви обясня защо не помните нищо. Могат ли известни клетки, които живеят в моето сърце, да излязат оттам и да отидат в театър-

ра да гледат някакво представление? Казвате: „Как, не са ли свободни тия клетки?“ – Те нямат право да напушат сърцето! Никакъв театър не им трябва, никакви разходки не им се позволяват! Те ще стоят на мястото си. Деятелността в света, движенията в света – всичко това трябва да бъде чуждо за тях. Вие казвате: „Как, нали сме свободни в този свят?“ – Не сте свободни. Всеки от вас е турен на някое определено място в света да върши известна работа и не е свободен. Теб забавления не ти трябва! Ако ти си една клетка в някое сърце и излезеш оттам, това сърце ще бъде мъртво. Когато човек пожелае да излезе от мястото, дето Бог го е поставил, най-после го освобождават, но казват: „Извадете го от мястото му и го оставете да ходи, дето си иска и колкото иска.“ Как мислите, добре ли ще му е? Питам: кой пръст, като се отреже от ръката ми, би отишъл на театър?

Аз искам да ви наведе на главната мисъл. Кое е онова, което дава достойнство на човека? Кое прави човека?

Отговор: *Божественото*.

Какво нещо е Божественото? Нека определим: Божественото е това, което се проявява в точката, т.е. духът на човека. Първото проявление в човека, т.е. духът, като се движи, образува правата линия – значи определя пътя към Божествения свят. То е абсолютната справедливост в света. Значи във всяка своя постъпка в света ние трябва да бъдем абсолютно справедливи. Това е истинският човек. Този, който не е абсолютно справедлив, той не може да се нарече „човек“ в абсолютния смисъл на думата. Ние не говорим за любовта, тя влиза в човешкия свят. Любовта е метод за изкупление на хората. Човекът – това е справедливостта в Божествения свят. Казвате: „Искам да любя.“ Да искаш да любиш, това показва, че ти липсва нещо. Питам: защо трябва да любиш Драган или Петкан, или друг някой? Казваш: „Ама той е безпомощен.“ Хубаво, ако твоето дете е безпомощно и затова го любиш, аз ще ти представя едно същество, още по-безпомощно, защо не се грижиш за него? Това не е аргумент, това не е логика! Ако действително ти проявяваш любовта си към безпомощните същества, червеят трябва да има преимущест-

во пред твоето дете. Любовта почива на абсолютна справедливост в проявлението на Духа. Любовта е закон, който носи всички блага за обеднелите същества. Бог проявява Своята Любов не към богатите, но към обеднелите същества. Любовта не е за праведните, тя всякога се проявява към страдащите, към грешните хора. Христос казва: „Комуто много се прощава, много и люби.“ Следователно Бог, като ни прости многото грехове, ние ще проявим своята любов към Него. Той, като отнеме греховете ни, влага в нас Своята Любов, за да я проявяваме ние. Сега вие да не извадите заключението: „Щом е тъй, да грешим!“ – Не, аз говоря за греха, който е дошъл по други причини, чрез продължение на тия радиуси, а не съзнателно. Туй същество, което е стретило, не е могло да използва една от възможностите, които Бог му е дал, не е могло да разбере истинския път, който Бог му посочва, като ученик. И вие не трябва да се учите като хора на плътта и да казвате: „Аз съм търговец и аз съм баща, майка, не ми трябва знания.“ – Не, трябва ти знания, и то знания на абсолютната справедливост!

И тъй, ще се спреш върху проявлението на един червей и ще размишляваш. Защо употребявам думата *червей*? Защо Бог уподобява Яков на червей? Между един червей, в този смисъл, както Бог разбира, и един ангел отношенията, които съществуват в техните същности, се състоят във възможностите, които те имат в себе си. Но Бог в проявлението на Своята Любов има еднакви отношения към всички същества. Той не прави разлика между съществата, но всички не възприемат еднакво Любовта Му. Всеки, който съгреша, сам носи последствията на греха си. Бог е извън страданията, извън греховете на хората. Бог всъщност всичко вижда, всичко минава през Него, никога обаче не страда, никога не се изменя, не се влияе – Той остава всякога неизменен. Той е единственото мерило за нещата. Затуй, когато говорите за Бога, трябва да знаете, че у Бога всичко е възможно, но не и у хората на Земята, които вършат престъпления. Не си правете илюзии! Човек, който е в плът, не може да има качествата на един ангел, т.е. той може да ги има, но не може да ги проявява. Една

крива мисъл всякога може да ни опетни. Например минаваш улицата покрай едно голямо здание, дето се събират много хора, и ти питаш: „Защо се събират тия хора в това здание? Какво ще вършат там?“ – Учат се. Но друг някой ти казва: „Събират се на веселба, на разпуснат живот.“ Ти веднага се усъмниш. Питам: това философия ли е? Това не е Божествено, това не е справедливо. Аз изяснявам вашата философия по следния начин: представете си, че вие виждате лицето ми засмяно, казвате си: „Учителя ми се засмя нещо, навярно е доволен от мене.“ Може да е вярно това, може и да не е вярно. Защо? Представете си, че аз съм човек, който виждам всичко, което става по Земята. Когато виждам нещо много хубаво, приятно ми е, засмивам се. Ти мислиш, че се засмивам на тебе, а то се отнася до онзи, който прави в този момент добро. Аз го виждам, а ти не го виждаш. Вие казвате: „Учителя се засмя. Какво ли искаше да каже с това?“ Аз наблюдавам един факт и той ми произвежда приятно впечатление. В друг момент някой върши престъпление. Лицето ми е сериозно, замислено. Казвате: „Сериозно ме погледна Учителя.“ Аз не гледам тебе, аз гледам какво върши онзи там. Когато видите, че някой човек се засмива, знаете ли защо се е засмял! Имаме един подобен пример за Сара, жената на Авраам, на която Бог казал, че ще роди. Тя се засмяла. Защо? – Тя сметнала туй за невъзможно. Други някои могат да обяснят засмиването и по друг начин.

Турците имат една поговорка за този случай. Когато нещо е невъзможно за тях, те казват: „И да видиш, не вярвай!“ Защо се засмя Сара? Тя казва: „Не се засмях.“ Най-слабата страна на омъжените жени е тази, че те обичат да се смеят за реалността на нещата зад вратата. И като ги извадиш налице, казват: „Ние не сме направили това нещо.“ Колко ученички има, които биха могли да изнесат един факт, една своя постъпка справедливо, без да я изменят, за Бога да я изнесат. Ако ви кажат да кажете нещо, ще отговорите: „Чакай да си помисля, ако го кажа, какъв резултат ще даде, какво ще помислят хората за мен“, и т.н. Не, когато ще изнесе един факт, няма да мисля за вас – какво ще кажете вие, и т.н. Ако

трябва да го кажа, ще го кажа пред Небето, ще изнеса факта тъй, както си е – нищо повече. Туй е красивото, туй е същността в човека. Човек трябва да бъде всякога доволен в себе си от това, което прави и казва, щом то е продиктувано от нещо по-високо. Аз не казвам да разправяте нещата на мен. Това е закон, който се отнася до вашето висше аз. Вие трябва да изнасяте всички факти пред себе си абсолютно справедливо! Ще си кажете: „Това, което направих, е една погрешка в моя живот, която трябва да изправя.“ Има погрешки в живота, които сами трябва да изправим, никой друг не ги знае. Разумното, благородното в живота работи малко по малко. Не се стремете да бъдете добри! Въпросът за доброто спада в друга категория. Стремете се обаче да проявявате Правдата, справедливостта във вашия живот. Казва Христос: „Не съдете, за да не бъдете съдени!“ – Не съдете в себе си! Вижте как съди Бог! – Всяка съдба в Него почива по закона на абсолютната справедливост и на благостта.

Някои хора говорят за Бялото Братство. Законът на Бялото Братство е закон на абсолютната справедливост, а не на осъждане. Щом аз произнеса една присъда, това е човешко. Като видя, че някой човек греши, аз няма да се приравня с него, да взема да го осъждам, но ще видя как бих постъпил аз при дадените условия. Ако кажа, че той не е постъпил добре, аз се поставям в неговите условия, и няма да се мине много време, същото изпитание ще дойде и върху мен. Защото, ако човек не е господар на своите мисли, ако човек не е господар на своите желания, ако човек не е господар на своите действия, де е неговата човещина? Всеки човек може да бъде господар на своите мисли, желания и действия. Не се стремете да бъдете господари на света, но бъдете господари на своите желания! Когато едно твое желание е на място, ще му дадеш възможност да се прояви, а на друго, което не е на място, ще кажеш: „Чакай, не е сега време за това.“ На една твоя мисъл ще дадеш възможност да се прояви, а на друга ще кажеш: „Чакай!“ Ти не си господар на всички твои желания, на всички твои мисли и действия, затова на някои от тях ще дадеш възможност да се проявят – това е човешко. Не прави-

те ли така, вие сте роби на живота. На кой живот? – На обикновения живот. Някой казва: „Да имаш силна воля!“ В какво седи силната воля! – Силната воля седи в ограничението на едно твое малко желание. То за днес е тъй нищожно, една малка искра е, но утре тази малка искра, турена при благоприятни условия, може да изгори цял град. Или ако турите тази малка искра при някое взривно вещество, тя може да създаде най-голямото нещастие. Тази искра можеш да запазиш за себе си, но да не ѝ даваш условия да се развие в голям огън. Законът, който изваждаме от този пример, е следният: не се стремете към великите работи в света! Защото великите работи са една грамадна планина като Хималаите. Такава планина сам можеш да я намериш. Турците казват: „Като питаш, и Цариград ще намериш.“ Хималаите ти лесно можеш да намериш, но някъде във Витоша има турена една малка игла, нея намери. Ти трябва да знаеш точно математически мястото на тази малка игла – да знаеш де е поставена, за да я намериш. Бог се занимава само с малките работи в света. Това е изкуството!

Някой казва: „Ходих на Витоша.“ Ами намери ли онази, малката игла на Витоша? Знание се изисква от вас, и то такава знание, че като тръгнеш, да намериш тази игла. Докато не научите изкуството да намирате игли, вие ще ходите по съвременната мъртва материя: ще се движите по права линия, ще се движите по плоскост, по куб, по криви линии, по кръгове; ще се раждате, ще се прераждате, ще ходите по планините, ще търсите големи работи и ще имате все страдания, но никога няма да имате щастие. Да намерите една игла на Витоша – това е великото! Когато отидеш в Небето, Господ ще те пита: „Ти носиш ли малката игла, която беше оставена някъде на Витоша!“ – „Не, аз направих къща, направих училище, изучавах много философи.“ Господ казва: „Всичко това е празна работа, малката игла струва повече от всичко друго.“ Аз питам: кой философ е намерил тази игла! Чудни са съвременните хора – големи философи са, но гачите им са скъсани, все им липсва нещо. Такива герои са те! Казвам: философи, вие не сте намерили иглата, с която тряб-

ва да закръпите вашите гащи. Моралисти, и вие не сте намерили тази игла! На всички ви липсва тази игла. Най-малката работа във вашия живот е да намерите тази малка игла, и като я намерите, ще разрешите всички задачи в живота си, ще разрешите един от най-великите закони. Всичко друго е лесно, всичко друго е очевидно. Тази малка игла на Витоша е най-голямата възможност в човешкия живот.

И тъй, обръщам вниманието ви към най-малките неща в света. Тази малка игла е справедливостта в света. Хората са несправедливи и във философията, и в морала, и в науката – иглата я няма никъде. И всички ние умираме от несправедливост. Любовта при несправедливостта не може да се прояви. Някой път вие проявявате любов към някое същество, но то е, защото е дошла една вълна на Любовта и е преляла. При обикновено състояние обаче вие, като имате малко хлябец, скривате го за себе си. Не, дойде ли някой човек при тебе, ще му дадеш половината от тази хапка. Тъкмо щом си отиде той, идва друг някой. Ще му дадеш другата половина. След него ще дойде трети, четвърти – и на всички ще дадеш, докато най-после остане една трошица, която сам ще я глътнеш. „Ами тогава какво ще стане с мен?“ – Чудни сте вие! Като намериш иглата, всичко ще имаш. Пази тази малка трошица – тя е житно зърно, тя ще се увеличи в тебе. Ти няма да умреш гладен. Аз не говоря за тази справедливост, която, като осъжда хората, отнема им живота. Аз вземам справедливостта като велик закон за възможностите на добродетелите, които може да се проявят в нашата душа, в нашия дух, в нашия ум, в нашето сърце и в нашата воля. Вие може да ми възразите: „Тия неща са отвлечени работи. Нас ни интересува въпросът как трябва да живеем сега.“ Много добре. Вие сте двама приятели, казвате: „Аз не искам да зная за него.“ И другият казва същото. Обаче тъй се случва, че тръгвате и двамата по планините, дохождате до едно опасно място, през което ще ви води един планинец. Той свързва и двамата с едно въже. Ти като си свързан сега със своя приятел, ще се грижиш ли за него? – Ще се грижиш. Защо се грижиш? – Свързан си. Защо се интересуваш за него? – Ще те повлече надолу. Има нещо, което те засяга.

Аз се смея на сегашната философия, за „даденото“, с което се занимават философите. Казвам: щом има дадено, има и взето. Едното е плюс, другото е минус. Не само даденото решава въпроса. И взетото решава въпроса. Всяко произведение, което е дадено, е дадено от Разумния живот. Ако е взето, пак е взето от Разумния живот. Следователно даденото и взетото са резултат на един разумен живот. Но да мислим, че даденото разрешава всичките въпроси диалектически, е смешно. Това е философия, която не може да закърпи гащите на никой човек. Хубаво, според тази философия дадена ми е добродетелта, но ходя със скъсани гащи. Дадена ми е добродетелта, но този човек нагрубя, онзи нагрубя. Дадена ми е добродетелта, но не мога да я проявя. Какво ме ползва? Как ми е дадена, като не мога да я проявя? – Взета е. Ако е взета, защо я търсиш? И ако е дадена, защо пак я търсиш? И в единия, и в другия случай защо я търсиш? – Гладен съм, търся хляба. Хлябът е даден, в стомаха е. Няма ли хляб – взет е той. Щом огладнея, ще търся взетото. Даденото и взетото едновременно представляват свят на промените, които сега съществуват в света. Ще дойдем в един свят обаче, дето нещата не се дават. Можеш ли да дадеш своята Добродетел някому? Можеш ли да дадеш някому твоето сърце? В българските народни приказки се казва: „Взели ъ сърцето.“ Щом се вземе сърцето на един човек, той е мъртъв. Щом се вземе ума на един човек, той е безумен. Щом се вземе душата на един човек, той е бездушен. Щом се вземе неговия дух, всичко е свършено с човека – неговото име ще се затрие. Този човек може някога да се яви в някоя друга форма. Окултистите казват, че с такъв човек всичко е свършено. Такива заключения правят те. Да оставим настрана тази отвличена философия.

Сега, за да закрепне Божественото във вас, трябва да се използват възможностите, които Бог е вложил. Духът е възможност, която Бог е вложил в човека. Човекът е възможност за Духа, но и Духът е възможност за човека.

И тъй, в продължаването на вашите радиуси ще увеличите възможностите на вашата справедливост. Трябва да бъдете абсолютно справедливи! Туй е, което ви липсва. Докато не

бъдете справедливи, няма да се научите да мислите правилно. Докато вие не вложите в сърцето си чувството за справедливост, вие няма да чувствате правилно, няма да действате правилно. Не сте ли справедливи, любовта ви правилно не може да се прояви, мъдростта ви правилно не може да се прояви, свободата ви правилно не може да се прояви. Тази Абсолютна справедливост трябва да бъде идеал за вас, за да може всички онези добродетели да дойдат и да можете да реализирате Божественото във вас. Този е Пътят, този е правият начин за работа. Вие пак може да намерите този път, но след като лъкатушите дълго време в живота.

И тъй, първото нещо за вас е Абсолютната справедливост!

Не говорете излишни работи, не мислете излишни работи, не чувствайте излишни работи, не действайте излишно! Това е красивото в живота! Това е закон, според който, ако се водите от него, ще дадете на света една нова насока: т.е. Небето чрез нас ще даде нова насока – Живота. Или Бог ще се прояви в Своята същина. Щом искаме да бъдем абсолютно справедливи, Той ще каже: „Ето едни души, които искат да изпълнят Моята воля!“ Този е пътят, по който ние можем да изпълним Волята Божия. Един е пътят, който води към Абсолютната вътрешна справедливост. Всички трябва да работите над себе си. Туй е, което може да ви радва, то ще радва и мен, като виждам да постъпвате тъй. Аз ще се засмея. Защо? – Защото искам да бъдете абсолютно справедливи. Вие като вярвате, че аз съм абсолютно справедлив, и вие няма да се съмнявате. Защо се съмнявате? – Защото не вярвате в този закон. Ако и аз не съм абсолютно справедлив, въпросът е решен. Аз ви казвам: всеки трябва да бъде абсолютно справедлив! И аз, и вие трябва да бъдем абсолютно справедливи. Тогава ще се образуват истинските отношения. Тогава никой няма да казва, че са го нагрубили. В справедливостта няма нагрубяване. Сега някои от вас ще кажат: „На мене не ми е ясно това.“ – Как ще ви бъде ясно? Иглата на Витоша още не сте я намерили. Като намерите тази игла, всичко ще ви бъде ясно. Като бутнете тази игла, тя ще произведе светлина във

вас и тогава ще ви бъде ясно. Говоря фигуративно. Като бутнете тази игла, ще се намерите пред такава Светлина, каквато не сте сънували. Ще намерите лампата на Аладин.

Сега, стремете се да намерите малката игла. От това няма да се освободите: иглата трябва да я намерите. Всичко друго може да е отвлячено. Като отидете на Небето, ще ви питат: „Говориха ли ви за иглата?“ – „Да.“ – „Намерихте ли я?“ – „Не.“ – „Ще се върнете да я намерите.“ Това е удвояването на радиуса. Човешкият дух еволюира от едно състояние в друго. Всеки момент нашите чувства, мисли, действия постоянно еволюират. Вие трябва да разбирате този закон. От него зависят постоянните промени, които стават във вас. Някой път сте неразположени, друг път сте разположени. Тия промени стават, защото ние влизаме в един организъм, от който още не сме свободни. Апостол Павел, като говори на римляните, казва им: „Даже ние, хората на духа, още не сме свободни, под закон сме. Един ден ще се освободим.“ Кога? – Като намерим иглата на Витоша. Тогава животът ни ще мине в друга фаза.

И тъй, що е правата линия? – Тя може да се разгледа като разширение на съзнанието. Нашето съзнание може да се разширява в права линия, в плоскост, в куб, и още по-нататък – в тесеракт. В ума ви правата линия ще си я представяте като една възможност за реализиране на възможностите на Божествения живот. Плоскостта ще си я представяте като една възможност за реализиране на ангелския живот, а куба – за реализиране на човешкия живот. По този начин правата линия се осмисля. Като видиш правата линия, ще си кажеш: „Това са възможностите на моя дух, това са възможностите на моята душа, това са възможностите на моя ум, това са възможностите на моята воля.“ Това са четири положения в тесеракта. Това е кръг, по който върви цялата еволюция на човечеството.

Размишление

- *Само Божията Любов е Любов.*

ДОБРАТА ПОСТЪПКА

*Втора лекция
22 октомври 1924 г.*

ДОБРАТА ПОСТЪПКА

Размишление

Ще имате за следния път темата *Отличителните черти на физическия и духовния човек*.

Във всички векове учените хора от разните окултни школи са правили ред погрешки. Една от погрешките се е състояла в това, че те са събирали знания, складирали са туй знание тъй, както някой богаташ събира пари, без да го приложат. Някой богаташ може да събере 10 000, 100 000, 200 000, милиони, милиарди левове, без обаче да ги използва за някакво разумно благо. Питам: какво печели този богаташ, ако само богатее, ако само трупа това богатство по този начин? Какво благо е допринесъл с това богатство за себе си и за своите близки? Да вземем богатството като една сила. Основен закон в Природата е, че тя най-първо събира, акумулира силите си, и после ги развива. Така трябва да постъпва и всеки богат човек. Той трябва да разработва, да пусне в действие своето богатство.

Ще ви дам друго сравнение. Представете си, че някой човек има сто хамбара, пълни с жито, но не може да тури в стомаха си нито сто грама от това жито, да се нахрани с него или да го опита. Питам: какво се ползва този човек от стоте хамбара с жито? Да кажем, че знанието, което имате, се изчислява на сто хамбара и всеки хамбар съдържа по толкова и толкова прегради, т.е. по толкова крини, пълни с жито, и всяка крина съдържа по еди-колко си зрънца. След като изчислихте всичкото знание до зрънцата, какво ви ползва това нещо? Ние разискваме въпроса в какво седи знанието, в какво седи добродетелта. Ние питаме: в какво седи добродетелта? В какво седи знанието? Във всичкото жито в хамбарали, или в стоте грама жито, турени в стомаха и разумно използвани? Добродетелта, както и знанието, могат да бъдат сили, турени в хамбара и неизползвани, а могат да бъдат и сили, турени в стомаха и използвани.

Някои казват: „Да бъдем добри.“ Какво значи да бъде човек добър? Човек не се ражда добър, не се ражда и лош. В даден случай той има възможности да бъде добър, има възможности да бъде и лош. Значи в единия и в другия случай той може да употреби силата си или за добро, или за лошо. Красотата на живота седи в това именно, че в него има две възможности: да се качвате и да слизате. Не е лошото в слизането, не е доброто и в качването. Ще ви докажа защо аз излизам от гледището на този свят, от видимото, а не от невидимото. Ако аз се качвам в къщата на някой богат човек с цел да оберка касата му, как мислите, моето качване добродетел ли е? Някои казват: „Да се качваме!“ Качването не е всякога добродетел. Слизам в някой кладенец да извадя някой човек. Зло ли правя? Тъй щото и качването, и слизането могат да бъдат за добро, а могат да бъдат и за зло. Казват за някого: „Той е слязъл.“ Туй още нищо не доказва. Въпросът е защо е слязъл. Качил се е някой. Питам: защо се е качил? Някои от вас се държат за буквата, казват: „Учителя казва да се качваме.“ – За какво да се качвате? Да оберете касата ли? Ето защо знанието не трябва да се натрупва, да става излишен баласт в мозъка. Знанието трябва да се обработи, да се асимилира, потребното да се използва, а непотребното да турите във вашите хамбари. Вие трябва да функционирате само с онова знание, което може да се приложи в живота.

И тъй, когато някои от вас се произнасят например, че едн-кой си бил добър, а едн-кой си – лош, аз питам: как го измерихте, де ви е аршинът, де ви е мярката за добро и за зло? Никой няма право да мери другите хора, докато не е премерил себе си. Имам ли право да стана учител, докато не съм държал изпит? Докато не съм учил, мога ли да уча другите хора? Вие набързо-набързо се произнасяте кой човек е лош и кой – добър. Само Бог има право, привилегия да се произнася за хората? Защо? Защото само доброто е в сила да се произнася кое е доброто и кое лошото. Добро и лошо, това са известни външни прояви на нещата, ти не знаеш техните крайни резултати. Ти не знаеш защо някой човек се проявява като лош човек. Онзи лекар, който туря болния на масата

и го реже с ножа си, добър ли е? Болният отслабва, кръв тече от организма му, болки и страдания изпитва, но лекарят не обръща внимание. Тази постъпка на лекаря лоша ли е? Ще кажете: „Той закла човека, разпра му корема, извади червата му навън.“ Ние обаче не знаем още какви са крайните резултати от тази постъпка на лекаря. Всяка наша постъпка, всяко наше действие има крайни резултати в заключението на целокупния човешки живот. В частност една постъпка може да е добра, може и да е лоша, но по отношение на Целокупния живот има съвсем друга преценка. Аз мога да направя една търговска сделка и да спечеля от нея 200 000 лева, след което да направя добро с тия пари, да ги раздам на този, на онзи. Това още не е добро. Тъй щото крайното добро в света седи в крайната сиромашия, а човек не може да стане добър, докато не осиромашее съвършено, докато не опита крайната сиромашия. След това той може да бъде добър. Ние пак употребяваме думите „може да бъде добър“. Аз зная как схващате вие идеята за Доброто. Как се определя доброто в педагогиката или в етиката?

Отговор: *Утилитарното схващане е: доброто, това е полезното или най-голямото благо по възможност за най-голяма част хора.*

Туй е външната страна на доброто. Благото не трябва да включва в себе си нищо материално. Например, който раздава пари, да раздава на колкото се може повече хора; който освобождава хората, да освободи колкото се може повече хора; който учи, който напътва хората към добър живот, да научи колкото се може повече хора. Тия постъпки ние наричаме добри или Добро.

В Окултната школа доброто или любовната постъпка ние определяме с три качества. Всяка добра постъпка, всяко добро, за да е Добро, трябва да носи живот, светлина и свобода. Няма ли тия три качества, не е добро. Животът иде чрез Любовта, светлината иде чрез Мъдростта и свободата иде чрез Истината. Значи онзи, който иска да направи добро, трябва да е във връзка, в съчетание с трите велики Божествени свята. Както виждате, не е лесна работа да направиш добро. Ние

можем да правим добрини, колкото искаме, но за да бъде една наша постъпка истински добра, трябва да бъде жива, да ходи след нас. Ти можеш да направиш на Земята хиляди добрини, но ако те не са живи, ще си останат тук. Доброто трябва да те придружава. Ако доброто не може да дойде с тебе, не е Добро. Моето добро трябва да върви с мен. Ако не може да дойде с мене, не е добро. За да дойде с мене, то трябва да носи живот, светлина и свобода както за мене, тъй и за този, на когото правя доброто. Защо така? Защото аз, като внасям живот, светлина и свободата в другите, внасям това и в себе си. Понеже Божественият закон е колективен, той засяга изведнъж всички. Като направиш едно добро на един човек, тъй добро се отнася и за целия свят. Дали останалите хора ще разберат това нещо, или не, за Божествения свят е безразлично. Факт е обаче, че от това добро се ползват всички. Затуй аз казвам: да направиш добро, това е един свещен акт, защото по този начин ти предизвикваш Бога да се прояви чрез нас в Неговата доброта, в Неговата Любов, в Неговата Мъдрост и в Неговата Истина. Няма по велик акт от този, да направиш едно добро! То значи да заставиш Бога да действа чрез теб. Щом Бог подеждва, Той не прави доброто по лицепрятие, но Той прави добро за всички. И когато се направи това добро, всички възвишени същества вземат участие. И тъй, всяка постъпка, в която Небето не взема участие, е човешка, а всяка постъпка, в която Небето взема участие, е Божествена.

Друг един от недъзите на учениците е отлагането. Например дойде някой случай да направиш добро, обаче казваш си: „Сега имам по-важна работа, като я свърша, тогава ще направя доброто.“ Няма по-велико дело в света от това, да направиш доброто в дадения случай. И тъй, доброто няма да ти отнеме много време, но в дадения случай това добро изисква, щото умът ти, сърцето ти, волята ти, душата ти, духът ти да бъдат напълно ангажирани за момента, в който трябва да извършиш тази постъпка.

Ще ви представя едно малко изяснение върху въпроса. Представете си, че вие идвате за последен път на Земята и

в това последно прераждане трябва да направите едно добро, с което да заминете за другия свят. Представете си, че вие пред мен трябва да направите това най-малко добро и да кажете най-малката истина. Вие обаче не кажете истината, а кажете някоя лъжа и не направите това най-малко добро. Знаете ли какви ще бъдат последствията, като дойдете следния път на Земята? – Вие ще дойдете като идиот в този живот и ще спънете вашето развитие. Тъй щото животът ни на Земята не е играчка. Всяка минута, която изживяваме в сегашния си живот, е важна, защото тя определя положението ни за в бъдеще за хиляди години. Вие не можете да си играете с живота. Вие не можете да кажете: „Аз сега си имам работа, ще върша това-онова, че после ще му мисля за добри дела.“ Не, най-първо ти ще уредиш отношенията си към Бога, към по-висшите същества, че после ще уреждаш земните си работи. Вие ще ми кажете: „Това не е философия, да не си уреждам на първо място земните работи. Как тъй, гладен няма да умра!“ Добре, вие, които сте много умни, които знаете да философствате, решили сте да си направите в София хубава, солидна къща. Дали сте вече на архитект да ви направи плана, започвате вече строежа, купили сте всичкия материал, но чувате по едно време, че неприятелят ви нахлува в града със своята артилерия. Какво ще правите? – Вземате си най-важните работи, и то ако успеете, и веднага избягвате някъде на безопасно място. Питам: защо не останете да си градите къщата? Нали имате друга философия? Нали казвате, че трябва най-първо да уредите земните си работи? Защо бягате? Значи при вида на видимия неприятел напускате работата си на Земята, а когато невидимият свят ви каже да напуснете работата си, казвате: „Ние сме сериозни хора!“ – Кажете ми, де е сериозността ви? Това не е правилно разсъждение. Мислите ли, че Господ не може да ви накара да прекратите вашата работа тук, на Земята? – Може. Както градите къщата си, едно земетресение за пет минути ще сригне до основи всичко онова, което сте съградили. Невидимият свят може да направи всичко това, знаете ли вие? Всички градежи, всички постройки, всичко, което виждате наоколо

си, той ще го смъкне до основи. Защо? – Ще накара хората да мислят правилно. Сега хората мислят само за къщите си. Защо ви пратиха на Земята? Разбирам да отидете вечерно време за 1-2 часа на театър, но целия ден да прекарваме в театъра, не разбирам.

Сега аз не искам да идете в другата крайност. Казвам ви: да знаете, че и да градите къщи, и да ядете, и да пеете, и да учите – всички тия неща са средства, упражнения, не са вашата главна задача в живота. Градиш къща – нека ти бъде едно упражнение в живота, но извън тази къща мисли, че за тебе като душа има нещо по-важно. Някои хора морализират другите, казват им, че трябва да живеем по Бога, но щом им дойде един малък изпит, не могат да го издържат. Можете ли да ми кажете кой е най-малкият изпит в света? Много е трудно да се отговори на този въпрос. Най-малкият изпит е най-страшният, най-мъчният, а най-големият изпит е най-лесният.

Да се върна към главната си мисъл. Аз искам всички вие да се стреснете, т.е. да мислите здраво, да се зароди у вас едно дълбоко желание да използвате ония възможности, които сега имате у вас, и да се създаде помежду ви една благоприятна атмосфера. Каква атмосфера? – Любовна, хармонична атмосфера. Всички вие искате да пеете хармонично, но като сте ходили на Витоша, пили сте студена вода, та кашляте, гърлата ви са пресипнали, хрипкави. Сега най-първо в ума и сърцето на човека трябва да има топлина и светлина. Аз съм забелязвал в света и тук, между учениците, следните примери. Някой човек е замислен, недоволен, кисел, като че всички наоколо му са криви. Обаче той се нахвърля върху някого, надяла го добре и този човек падне духом, а той е весел и засмян. Питам: защо е сега засмян? – Защото товарът, който е имал, дал е да му го носи друг някой, а нему е олекнало. Другият сега е кисел. Като се умори, и той дава товара на друго лице. Най-сетне, ако ти дадат да носиш една раница, трябва ли да плачеш за това? С плач работа не става – мъчнотиите не се премахват с плач. Някой казва, че се е забатачил, по-неже е тръгнал на път. С тази си философия вие приличате

на един наш приятел от Варна, който преди 20 дена отишъл на Мусала, обаче му се поискало да остане малко сам. Остава сам, качва се горе на Мусала и оттам слиза на Маричините езера. Потегля оттам, среща един дървар и за по-сигурно го пита: „Де е пътят за Ситняково?“ Казва му: „Ще държиш все лявата страна.“ Обаче той разбрал, че надясно трябва да върви, затова хваща дясната страна и тук да стигне Ситняково, там да стигне Ситняково – отишъл чак в Македония. След като вървял 24 часа, посред нощ вижда някъде далеч светлина. Казал си: „Ситняково ще е това“, обаче то излязло Якоруда. Четири дена обикалял, дотежало му вече, замаяла му се главата и започнал да вика, да се моли. Молил се, викал своите, викал Господа на помощ, докато най-после, след четиридневно странстване из Македония, се върнал назад в София и си казал: „Научих едно нещо, че човек сам не трябва да ходи – другар да си има.“ Оттук аз изваждам следното правило: не ходете сами в този свят – трябва да ви придружава или някой ангел, или някой светия, или Господ – сами нищо не може да изкарате. Разправя по-нататък този приятел: „Чудното беше това, че след като обикалях цели 24 часа, на другата сутрин се намерих пак на същото място. Започнах да си мисля: привидение ли съм аз, или действително съм на Земята?“ И тъй, сами в този свят не трябва да ходим. Като ходиш сам, най-страшното е това, че наместо в Ситняково, ще идеш в Якоруда.

В Писанието се казва: „В доброто не трябва да има отлагане.“ Да не мислите, че може да направите добро, само когато имате най-доброто разположение. Не чакайте да имате най-доброто разположение, за да направите някое добро. Можете да направите някое добро в живота си във времето, когато имате най-лошо разположение. Неразположенията в нас са външни, физически. Всички физически неразположения са на физическия свят, те не принадлежат на духовния свят. Ти си неразположен – това неразположение се отнася до плътта. Обиди те някой и ти се докачиш – това е физическо проявление. Ти удариш с камък едно куче, но след 2-3 дни, като минеш покрай него, то започва да те лае, казва ти: „Ти ме уда-

ри преди няколко дена, не искам да минаваш оттук.“ И това куче се докача, както и ти. Тогава каква разлика има между туй куче и тебе? Обидата съществува във всички животни, но тя не е нещо духовно. Следователно да помним лошите неща – това е животинско качество, а да помним добрите неща и да забравяме лошите – това е ангелско качество.

Сега вие ще ми кажете: „Как да забравим?“ Аз ще ви кажа как да забравите. Например вие напишете горе на дъската думата *мразя*. Качили сте омразата тъй високо и казвате: „Слушай, слез оттам!“ Вие ъ заповядвате, но тя слиза ли? – Не слиза. Омразата не слиза със заповед. Какво трябва да направите? – Да изтриете с ръката си написаната от вас дума *мразя*. Воля трябва, ръка трябва – нищо повече. Вие написвате със своята ръка думата *мразя*, а после с думи казвате: „Искам да се махне тази дума оттам.“ Значи вие ъ заповядвате. Не, тази дума е написана от вашата ръка и трябва да се изтрие пак от вашата ръка, а не да ъ се казва с думи: „Слез долу!“ С думи тя не може да се махне, но с ръка – може.

Ще ви дам друг пример. Представете си, че вие мразите някого, не искате да го видите, но започнете да градите една голяма къща, от 7-8 етаж. Обаче забатачите с 5-6 милиона лева и всичката ви чест виси на косъм, пропадате. Отивате в една банка, в друга: оттук поискате, оттам поискате – никой не ви дава. Най-после дойде при вас този човек, когото мразите, и ви казва: „Стоянчо, как върви тази къща?“ – „Забатачих я.“ – „Аз ти отпускам 10 милиона лева кредит, послужи си с тях.“ Питам: този човек можа ли с десетте милиона лева да заличи твоята омраза? – Можа. Тогава вие се разполагате към този човек и му казвате: „Заповядайте в дома ми!“ Поканвате го на гости, слагате му богата трапеза. Защо? Понеже този човек заличи омразата на дело. Следователно с всяка добра постъпка в света ние заличаваме омразата. Не е достатъчно само да кажете някому: „Аз те обичам, аз съм готов за тебе и да умра“, но дела се изискват.

Друго нещо, което правите, е следното: написвате на дъската думата *любов*. Казвате: „Гори ми сърцето за тебе.“ Утре обаче, като ви опитат любовта, сами виждате, че тя не из-

държа. Едно от свойствата на любовта е, че тя всичко дава и всичко взема. Любовта никога не прави частична обмяна. Един от великите закони във всеки любовен акт е този, че той обхваща всичко: всичко дава и всичко взема. За да се прояви Любовта в тебе, трябва да ангажира и духа, и душата, и ума, и тялото, и сърцето ти. Не може ли да ги ангажира, не може да се прояви. Любовта е един Божествен акт, който трябва да ангажира целия човек. Всичко друго извън Любовта е външно проявление, но не и акт на Любовта. И тогава, щом Любовта ангажира твоя дух, ти си крепък; щом ангажира твоята душа, ти си нежен; щом ангажира твоя ум, ще имаш светлина; щом ангажира твоето сърце, ще имаш топлина; щом ангажира твоята воля, ще бъдеш изпълнителен. Следователно Любовта ангажира всички възможности, чрез които човек може да се прояви. Тогава вече няма нещо невъзможно в света. Към кои хора проявява Бог Своята Любов? – Към всички, но главно към онези, на които духът, душата, умът, сърцето и волята са готови. Това състояние на пълна готовност в човека да възприеме Любовта наричат „новораждане“. Това „новораждане“ не е обикновеното раждане. Новородилият се човек няма да напусне Земята, но той ще има онова правилно разбиране на живота, с което ще може да се приспособява към всички условия. Учениците на окултизма трябва да имат едно нещо предвид: великите души, като решат да посетят Земята, не се грижат за това, каква форма ще вземат. Например някой велик дух някога може да ви посети във формата на кристал, на някой скъпоценен камък или в коя и да е друга форма. Вие може да носите на пръстена си с години някой възвишен дух, без да подозирате това. Той скрито поглежда през скъпоценния камък на пръстена ви, ходи навсякъде с вас и като си свърши работата, напуска пръстена ви и си заминава. След това вие изгубвате пръстена. Този дух може да ви посети във формата на едно цвете или във формата на птичка, на някое животно или най-сетне може да ви посети във формата на човек, на ангел – изобщо, в каквата форма и да ви посети, за него е безразлично. Тъй щото когато се явяват великите духове, вие не знаете в каква форма ще се явят.

Отгук аз правя аналогия какви трябва да бъдат вашите постъпки. Вие в това отношение трябва да учите закона. Едни от вашите постъпки трябва да имат формата на някой скъпоценен камък, други – формата на най-хубавото растение, трети – формата на птици или животни, четвърти – формата на човеци, пети – формата на някой ангел; изобщо в различни форми. Тъй че според случая ще избирате. Когато трябва да се проявите в най-грубата материя, ще изберете формата на скъпоценния камък; когато трябва да действате в по-рядка материя, ще употребите формата на растения; ако трябва да действате в още по-рядка материя, ще употребите формата на животно; после ще употребите формата на човек, и най-после – формата на някой ангел. Това са закони, които вие трябва да изучавате.

Ако някои неща са ви неясни, вие очаквате знанието да ви дойде по наследство. То няма да ви дойде по наследство, но вие ще придобиете това знание от Бога или пряко, или косвено. Затуй именно през всички векове ученикът трябва да бъде добър. Доброто е първата връзка в живота. Без добро вие не може да добиете никакво знание. Познанието на Доброто започва със знанието. Познанието подразбира владение. Христос казва: „Това е живот вечен, да познаеш Бога.“ Та казвам: ние трябва да правим добро, понеже без добро не може да се добие знанието. Само добрият човек може да има знания. Някой ще каже: „Ами как тъй падналите духове имат знания?“ – Туй знание се дължи на тяхната добрина, а техните лоши постъпки създадоха ада. Ония духове, които останаха при Бога, създадоха рая. Следователно ние със своите добри постъпки ще създадем връзките на знанието. Божественото знание пък ни е необходимо за Божествения, висшия живот. Вие питате: „Защо трябва да направим тази връзка?“ – Трябва да направите тази връзка, за да придобиете Божественото знание, което ви е необходимо за живота. Значи между добротата, знанието и живота има тясна връзка. В този живот са скрити всички възможности за вашето бъдещо щастие. Вие искате да бъдете щастливи, следователно в живота ще намерите тия условия. Туй трябва да поставите като

принцип в живота си. Някой казва: „И без добро може.“ – Да, но ще отидеш в ада. Вие възразявате: „Ние сами ще се качим, сами ще отидем в рая.“ – Да, може да се качите в къщата на някой banker, но богати няма да станете. Тия положения във вас трябва да бъдат строго определени.

Всички философи, които са писали това знание, са ученици на ония философи, които стоят зад сцената. Ония, които са на сцената, не са истинските философи. Зад тях седят истинските философи. В бъдеще вие ще видите каква грамадна разлика има между това, което те знаят, и това, което се показва на сцената.

Представете си сега една такава постъпка: вървим по пътя, аз ви говоря някои работи, но във вашия ум остава едно съмнение. Вие се съмнявате в моята искреност. Допуснете обаче, че вие пътувате сами през един зимен ден и във има сняг до колене, но сте измръзнали толкова много, че не можете да продължите пътя си. Аз ви намирам на пътя, занасям ви вкъщи, услужвам ви и след една седмица ви изпращам у дома ви. В първия случай вие се съмнявате в моето разположение към вас, в готовността ми да ви услужвам, но в този случай ще се съмнявате ли? Следователно красотата в живота седи в нашите добри дела и постъпки. Ние още не сме изявили своето добро в света. Защо? – Изискват се специални условия, за да се прояви Доброто. Всякога няма условия за доброто, затова трябва да чакате. Много хора трябва да чакат с години, докато им се даде случай да направят едно добро дело. Какво добро подразбирам? – Да направите такова едно добро, че без да искате, да ангажирате човека, на когото го правите. Веднъж направено добро никога не се забравя. То е написано на Божествената книга, понеже е любовен акт и като такъв той се помни в Божествения свят за вечни времена. Този дух именно трябва да проникне във всинца ви: да бъдете герои, смели в правене на доброто.

Сега аз ви описвам какви трябва да бъдат действията на Любовта в сравнение с тия на съвременния свят. Съвременната философия, съвременните автори, които пишат в своите романи за любовта – всичко това е отживяло времето си.

Този език, на който те пишат, дръжте като предговор на Любовта, но тя по такъв начин не се проявява. Бъдещите герои няма да падат на Земята, тяхното сърце няма да гори, но ще бъде топло. В сърцата ви трябва да има топлина, а не горещина. В тях не трябва да става горене. Някой казва: „Сърцето ми гори.“ – Туй горене не е от Божествен произход. Божествената Любов съдържа в себе си нежна, хубава топлинка, която носи живот.

Като ви наблюдавам, виждам как се изменят лицата ви за нищо и никакво. Някой седнал, случило му се нещо дребно, малко и той си заклатил главата. Това е актьорство. Когато страдаш, трябва да има някаква голяма причина – това аз разбирам страдание. Вижте колко са смешни съвременните християни! Те си окачили на врата едно малко кръстче от пет сантиметра и казват: „С този кръст всичко побеждаваме!“ – Нищо не побеждавате. Ами Христос такъв кръст ли носеше? Христос носеше голям кръст и не можа да го изнесе. Той го носи досред пътя и оттам насетне не можа да го носи, падна на земята заедно с кръста. Не е лесно да се носи този кръст! Като туриш този кръст на гърба си, десет пъти ще се изпотиш, докато го изнесеш. Ако съвременните християни носеха Христовия кръст, аз съм съгласен с това, че те наистина страдат, но техните кръстчета са такива, че една муха не можеш да разпънеш. Смешни са те. Казват: „Турих кръста, но тежък е този дървен кръст!“ Чакай да видим силата ти де е: дали кръстът е по-як, или ти. Аз мисля, че дяволът лъже хората, като им туря тия малки кръстчета и ги кара да вярват в тях. Не, голям е кръстът, който трябва да носите. Който ще носи кръст, голям кръст трябва да носи!

В Индия, когато прекарват някой човек през посвещение, подлагат го на изпитания, едно от които е следното. Те имат големи, каменни кръстове, на които заковават на гръб този, когото ще посвещават, и тъй прекарва цели три дни. Ако може да изтрае, ще се посвети, ако ли не, ще остане за друг път да го посвещават. Та казвам: не се заблуждавайте с вашите малки мъчнотии! Казал ти някой една обидна дума – то е равносилно на това, че ти е дал едно малко кръстче. Аз,

като те видя с това малко кръстче, засмивам се. Иван Драганов казал на Петко Стоянов една обидна дума. Какво означава това? – Турил му едно малко кръстче и той казва: „Знаеш ли какво голямо страдание имам?“ Когато ще дойде някое страдание, нека да е голямо страдание, голям кръст – да знаеш поне, че кръст носиш. И ние не трябва да се лъжем. Когато страдаш, трябва да се раздрусва цялото ти тяло, душа, ум, сърце, цялото ти естество, и като се намериш в тази тъмна нощ, геройски да издържиш! Изгубил си къща, жена, деца и приятели, всичко, и си останал най-последен съвсем сам. Кажеш си: „Бог не може да се измени! Великото в света не може да се измени, а малкото в света не може да се повреди. Аз съм малкото и няма да се повредя, понеже Бог не се изменя. Следователно ние сме двама в света – Бог и аз всичко можем да направим.“ Човек не може да се повреди, защото е малък, а малкото прониква всичко.

Вие казвате: „Обзел ме е един дявол, че ме мъчи.“ Ами дявола кой го е обзел? Тебе дяволът те кара да съгрешаваш, ами кой кара дявола? Всеки е дявол сам на себе си. Хората са и дяволи, и ангели. Когато един човек иска да бъде голям като Бога, той дявол става, а когато иска да стане силен, непобедим за злото, той става най-малък, на мястото си е тогава. Ние трябва да станем много малки в света, да се смирим. Смирението е закон на смаяване. Щом станем много малки, ние ще бъдем непобедими. Щом си малък, никой не може да те види, никой не може да те намери. Де ще те намери? Ти си зад сцената, всичко виждаш, а тебе никой не вижда. Само когато си невидим, тогава можеш да действаш, както искаш. Ние се стремим към силата, нея трябва да придобием. Божествената сила седи в малките добродетели. Това е закон.

Сега, ако вие не усвоите този закон, каквито други планове и да имате, всичко ще рухне, всичко ще се събори, както е било досега в света. Кой човешки грандиозен план не е пропаднал? Вие ще строите пирамиди една след друга, както тази при Гиза, която показваше културата на човечеството. Можеш ли тази пирамида да спаси Египет? – Не можеш. Съвременното човечество има велики изобретения, но тия неща

можаха ли да го спасят? – Не. Спасението на човечеството седи в друго нещо. Някой от вас ще каже: „Аз за такива страдания ли съм роден?“ – Не, аз ви питам: кой от вас е роден за страдания като Христовите? За какви страдания сте родени аз мога да ви докажа. Как? – Ще ви заръчаме големи кръстове като на Христа, ще ги турим на гърба ви и ще кажем: „Хайде сега към Голгота, да видим можете ли да го носите!“ Ако го носите до половината път и не можете по-нататък да го носите, а се нуждаете от помощ, вие все пак сте герой.

Та всинца вие трябва да се родите отново. Докато дойдете до новораждането, ще минете ред изпитания, страдания. Аз съм ви говорил толкова пъти за страданията, но вие не можете да ги издържате. Вие не можете сами да решите една задача. Даде ви учителят една задача и вие току отивате да питате този, онзи как да я решите. Най-после се намери някой да ви я реши и вие я преписвате наготово. Оставете ли други да ви решават задачите, вие никога не може да се научите да ги решавате. Вие сами трябва да се опитвате, да видите колко задачи може да решите. Ако останат 1-2 задачи нерешени, тогава попитайте някой ваш другар или учителя си как да ги решите. Половината от задачите си обаче сами трябва да решите.

Вие казвате: „Ние сме хора от Новото учение.“ Добре, какви са отличителните белези на Новото учение? Аз ще се спра някой път да говоря конкретно по какво се отличава Новото учение, тъй като всяко учение, всеки живот се отличава с известно нещо. Например у вас се е развила грамадна енергия, която не използвате, вследствие на което се явява между вас несъгласие и някои казват: „Несъгласие има между нас.“ – Да, аз виждам това нещо. То се дължи на известен психологически закон. Вие, като не можете да пласирате разумно тази енергия във вас, започвате да се предизвиквате едни други, по този начин вие търсите изходен път на тази енергия. Всеки има енергия, иска да се прояви. За всеки от вас има място, през което може да излезе. И всеки трябва да излезе от своя път. Следователно ученикът се учи в училището, а възвишените духове се учат в Небето и оттам слизат

да работят на Земята. Външният свят е мястото, дето вие може да проверите вашето учение и да видите доколко сте силни. Например вие срещате един човек, който не вярва в Бога, а вие вярвате. Започвате да се разговаряте. Вие му казвате: „Хайде сега, можем ли да съберем вашето неверие и моята вяра?“ Той има едно, вие имате сто. Събирате ги, стават 101. Разделяте това число на 2 и получавате 50,5. Този човек ще види, че твоята вяра превъзхожда неговото неверие. Само по този начин може да се докаже на този приятел де е смисълът – във вярата или в неверието.

Ето как бих му доказал аз това нещо. Вървим двамата. Аз нося две торби: в едната нося празно шише, а в другата шише, пълно с мляко и малко захар в него. Другият не носи нищо със себе си. Пътуваме и двамата, разговаряме се и аз му казвам: „Знаеш ли, че аз нося и твоето учение?“ – „И моето учение!“ – „Да, ще ти докажа.“ Изваждам празното шише и му казвам: „Това си ти. Отвори туй шише и виж какво има в него.“ Отваря той шишето, гледа – празно шише. Казва ми: „Аз празно шише ли съм?“ Питам го: „Ако ти би имал сто хиляди лева, би ли ми дал половината от тях?“ – „Как ще ти дам, нали и за мене трябват?“ – „Добре, ето моето учение, което почива на вярата.“ Изваждам пълното шише, изваждам две чаши – една за него, една за мене, наливам в тях мляко, похапваме си и се разговаряме. Казвам му: „За втори път нека и твоето шише бъде пълно! Ние двамата с тебе си приличаме. Разликата е само в това, че според твоето неверие шишето ти е празно, а моето пълно. Иначе и ти си човек като мене – страдаш, чувстваш, че имаш празнота, че нещо не ти достига.“ Някой казва, че душата му е празна. Всеки човек, който чувства в себе си празнота, той е празно шише. Някой млад момък или някоя млада мома искат да ги обича някой. Виждал съм някой стар, 80-годишен дядо, търси някой да го обича – празно му е сърцето. Празното шише трябва да се напълни с мляко! Лошото не е в това, че искаме да ни обичат, но въпросът е кой трябва да ни обича. Не е лошо, че аз искам да се топля на огъня, обаче тази топлина трябва да е жива, да внася живот в мене. Не е лошо, че аз

искам знание, но туй знание трябва да даде онази светлина, която да разшири ума ми. Не е лошо, че аз търся любов, но тази любов трябва да внесе в мене изобилен живот, който да бъде полезен за всички.

Сега всички вие трябва да превъзмогнете себе си. Казвал съм ви много пъти, че във вашата душа са вложени всички възможности и затова можете да постигнете всичко благо-родно и възвишено, което желаете. Нека започнат някои от вас да правят тия опити. Някои от вас правят такива опити и нека продължават. Някои сте се спрели – колебаете се да продължавате ли, или не. Не се колебайте, работете без колебание! Вършете повече, говорете по-малко! По-малко трябва да се говори, повече да се работи. Например какво може да се говори с един беден човек? На такъв човек му изпратете брашно, масло, дрешки за децата, и после ще го запитате: „Как излязоха дрешките, обувката, шапката – хубаво ли седят? Брашното хубаво ли беше?“ Ето например един разговор. Този човек ще каже: „Много хубаво беше и брашното, и дрехите, и обувката – всичко излезе много хубаво.“ Вие отивате при някого и го запитвате: „От какво се нуждаеш?“ – „От брашно.“ На тази дума, на тази любов сега вие трябва да заповядате. Ще напишете на дъската думата *брашно*. Ще го запитате пак: „От какво се нуждаеш?“ – „От обувка.“ Пак написвате на дъската думата *обувка*. Казвате: „Аз ще имам предвид нуждите ви, ще се погрижа за тях.“ Казвате, но не изпълнявате. Това е старото учение. Не, изпратете всички тия неща на този беден човек и после го срещнете да се разговаряте! Така трябва да бъде според Новото учение. Ще извършиш и после ще говориш. А сега, според старото учение, ще се съберат в кѐмарата, че ще говорят, ще прокарват закони, ще назначават старши стражари, инспектори, учители, свещеници, че ще проповядват да се отворят сърцата на богатите, че туй, че онуй. Но всичко това трябва да стане без никакви проповеди, без никакви уговаряния, а само на дело.

Аз не ви казвам да изпратите обувка на едно място, дрехи – на друго, брашно – на трето, защото ако вършите това нещо по моя заповед, вие вършите престъпление. Ако е така,

аз сам ще ги изпратя. Аз съм достатъчно богат, за да мога да изпратя на всички нуждаещи се по едни обуца. Въпросът не е в това, че аз не мога да ги изпратя, но ако аз ги изпратя, ще стана още по-богат. Аз искам и вие да станете богати, затова казвам: вложете капитала, който имате! Вложете го в Божествената банка! Вие имате достатъчно знание. Вложете го! Не се интересувайте само за себе си! Като работите за вашето самоусъвършенстване, вие работите едновременно и за усъвършенстването на целия свят. Когато аз работя за себе си, нямам предвид само своята работа. Защо? Защото онази малка искра, която прави усилие да се запали, да се възпламени още повече, тя предава своята енергия на окръжаващите я и всички останали искри се възпламеняват и образуват обща топлина. Един ден всички ние като придобием Божествено в нас, тогава и целият свят ще стане Божествен и всички ще се радваме в пълнотата на Божествената Любов. Вие живеете, за да изнесете пред света тази Божествена светлина и топлина. И тогава Бог ще се прояви хармонично във всички души. Всеки един от вас ще прояви Божията Любов по особен начин. Всеки един от вас ще прояви Божията добродетел по особен начин. Това е красивото в света! Вие няма да направите доброто тъй, както аз ще го направя, но по особен начин. Всяка душа има свой особен начин, по който може да прояви Доброто в света. Това именно ще ви повдигне. За да направите едно добро, няма да ви отнеме много време, затуй не отлагайте момента да направите доброто. От тази вечер започнете да се приготвяте да направите утре едно добро. Хайде да видим колко души от вас ще направят утре по едно малко добро.

Една голяма спънка за учениците е тяхното малодушие. То произтича от едно физическо заблуждение. Човек, който е владееел грамадно физическо благо, той често се самозаблуждава да мисли, че е силен. Например военният, докато носи шашка, е силен, но без шашка е малодушен; банкерът, докато кесията му е пълна, той е силен; писателят, докато има перо, е силен; съдията, докато носи гердана със знака на правосъдието на врата си, е силен; пълководецът, докато

има войници зад него, е силен, но остане ли сам, без никаква армия зад себе си, е малодушен, няма сила. Значи ние се самозаблуждаваме от нещо външно.

Някой казва: „Аз мога да направя това добро, но чакай да видя има ли някой, който ще поддържа моето мнение.“ Не се заблуждавайте! Доброто, което вие ще направите, Бог го поддържа. Това е важното. Аз не гледам дали хората поддържат това добро, но за мене е важно да направя туй, което Бог иска. За мене не са хората мерило, но Бог – важно е дали Той би одобрил туй, което ще направя. Всяко нещо, което иде от Бога, аз ще го направя; не го ли направя, ще дойдат други, които ще го направят. То вече не се отнася до мене. Следователно, за да се прояви вашата сила, трябва да се освободите от физическите заблуждения, от това – да мислите, че сте силни. Силата ви трябва да лежи на такава основа, че нищо в света да не я разколебае, нищо да не я засегне. Каква е вашата сила, вие сами ще я видите. Като ви поставят на мъчения, онази от вашите идеи, която изтърпи докрай, тя е вашето богатство, на нея ще разчитате. Туй, което може да се мени, то е преходно – то е случайно във вашия живот. Туй, което остава неизменно във вашия живот, на него ще разчитате.

В заблужденията, които се срещат в съвременните хора, има и следната мисъл: още от старо време, дори и досега, хората са мислели, че само старият човек може да живее добър, чист живот, а не и младият. Значи младите хора не са за добрия живот. Това е заблуждение! И младият, и старият човек могат да правят добро, могат да живеят добър живот. Младият човек ще направи доброто като млад, а старият – като стар. Доброто се отнася еднакво и за младия, и за стария. Не мислете, че като направите едно добро, като дадете някому нещо, туй добро ще ви лиши от едно благо. Не, доброто ще ви повдигне в очите на когото и да е. Нима една добра постъпка, едно добро, което сте извършили, няма да зарадва онзи, който ви обича? – Ще се радва, вие ще бъдете идеал за него. Момък или мома, които вършат добро, се повдигат един пред друг. Всеки, който прави добро, става идеал за другите. Защо? Защото Божественото проблясва вече в него. Вие

седите в бездействие някога и си казвате, че не може да направите добро, че то не е за вас. Мислите ли така, вие сте на нисък уровень, вие сте на степенята на животно. Това показва, че вие не сте разбрали законите на Природата. Да направиш добро, това подразбира знания. Дяволът лъже, като казва, че нямате знания. Дяволът излъга Ева, като ѝ каза, че няма знания, че не разбира законите. Тя отпосле узна, че има Божествено начало в себе си, че имаше знания и че няма какво да учи от плода. Какво научи, като изяде този плод?

Често в Индия, за да стане някой човек ясновидец, употребяват някакво упоително питие – като вино или друго някое. Пийне 2-3 килограма вино и започва да вижда. Други пък употребяват някои възбудителни средства като опиум и други, но всички те са изкуствени методи и временни само. Когато човек има много да дава, става ясновидец. Ще ви приведа пример за един американец – как станал ясновидец. Той бил голям богаташ. Отива един ден на лов за риби. Дохожда на едно място, дето имало контрабандисти, които пренасяли разни предмети. Като видели този богаташ, казали си: „Този човек трябва да е някой човек на правителството, ние ще му дадем да разбере как се лови риба.“ Хващат го, завързват го, турят го в една пещера и започват да се съвещават – да го убият или не. Обаче, като чул това, той от страх почувствал, че излязъл от тялото си навън. Те решили да свършат с него. Приближава се един от тях към него, за да го убие, но вижда, че той е умрял. Запитват се помежду си: „Като е умрял вече, да го оставим ли, или да го хвърлим някъде?“ Духът му обаче пазел тялото си. Един от контрабандистите решава да го хвърли и влиза в пещерата, но като влиза в пещерата, духът на умрелия му се явява, той се уплашва и избягва навън. Казва на другарите си: „Оставете се, този човек оживя.“ Американецът сам разправя цялата си история – как се мъчил да внуши да не хвърлят тялото му, казвал им: „Идете в хотела, дето живея, там ще ви платят за мен.“ Като им говорил дълго време, най-после главатарят казва: „Може този човек да е някой богаташ, хайде да занесем тялото му в града и да кажем, че сме го намерили, та да ни дадат нещо.“

Занасят го в града. Скоро извикват един доктор. Пристига докторът, иска да му въпросне някакво вещество, за да не се разложи тялото му. Друга беля! Ако докторът направи това, не ще може да се върне в тялото си. Духът му отива при един свой приятел и му казва: „Ще кажеш на доктора, че нищо не плащам за балсамиране на тялото си.“ Приятелят го разбрал и казал на лекаря: „Нищо не плащам за балсамиране, оставете тялото свободно!“ Отива приятелят му да вземе тялото му от контрабандистите, около 12 души, които продават тялото му и го внасят в стаята на хотела, дето живеел. Какво било учудването на всички, когато, едва-що го внесли в стаята, той станал, съживил се. Всички до един избягали навън. Той станал и разправил своята одисея. Казал: „Тежко е човек да живее в другия свят!“ Човек трябва да разбира Божествените закони! Ако човек не върви по Божествения път, той е свързан с ред опасности: разбойници ще го хванат, после лекарят ще го балсамира, тялото му ще продават, и т.н. Като минете през всички тия перипетии, тъй ще се обезверите, че при Бога не ще може да идете. Тъй ще ви балсамират, че в собственото си тяло не ще може да влезете. Ще кажете: „Не плащам нищо за балсамиране!“

И тъй, няма да отлагате! При малките мъчнотии няма да отстъпвате, ще бъдете смели и решителни да направите най-малкото добро – и това добро трябва да носи за вас и за вашите близки живот, светлина и свобода. Следователно във всичките си постъпки трябва да почувствате в себе си свобода. Тази реформа е потребна за вас. Някои казват: „От толкова години насам следвам този път и нищо не придобих.“ И още толкова години да ходите, нищо няма да придобиете, ако не направите най-малкото добро. Вие се помъчете да го направите и ако не можете, елате при мене – аз ще ви кажа как да направите това най-малко добро. Аз ще ви кажа един начин. Но на мене ще ми бъде по-приятно, ако вие сами разрешите тази малка задача, понеже тя ще ви повдигне пред самите вас.

Когато умре един човек, какво става с него? – Всички негови длъжници започват да делят тялото му. Тъй че кога-

то хората започнат да се делят, аз мисля, че са умрели. Хората се делят на категории. Когато телата се делят едно от друго, те правят малки отклонения от своя път. Горе, на Божественото дръвче, вие трябва да бъдете едно самостоятелно клонче, да проявите вашата самостоятелност, но ще черпите вашата енергия от енергията на това Божествено дърво. Същевременно ще бъдете малко, индивидуално клонче, на което може да се роди някой плод. Този плод ще бъде резултат на усилието, което сте направили. Ето защо всички трябва да бъдете малки клончета или големи клончета на това Божествено дърво, за да се роди нещо от вас. Това е приятното в живота. Тази лоша миризма, която имате, трябва да изчезне, защото лошата миризма е признак на смърт. Аз бих желал да имате благоуханието на цветята, аромата на плодовете и езика на Любовта. Езикът на всинца ви не трябва да бъде език на разрушение, но език на Любовта. Аз ще съжалявам, ако отсега нататък чуя някой, на когото езикът разрушава. От тази вечер думите ви да бъдат думи съграждащи: думи на Любов, на Мъдрост, на Истина, на Правда, на Добродетел, на мило-сърдие, на въздържание, на кротост и тем подобни. Думите на всинца ви да внасят живот. Така трябва да бъде и между млади, и между стари. Всичко друго, което направите вън от туй, е от лукаваго. Тогава не може да имате Божественото благоволение, ученици не може да бъдете и никакво знание не може да имате. Всички може да направите доброто, защото в сърцето на всеки одного от вас има добро. Не ставайте оръдия на нисшите духове – да им слугувате, да им ставате суфльори, и каквито драми са написали, да ги представяте. Ако искаме да представим една драма, ще поискаме отгоре да ни дадат такава. И те са писали драми. Ако ще представим една драма, ще представим Божествена драма; ако е за поезия, ще вземем сюжет отгоре, а светът нека се занимава с поезия отдолу.

После, има някои от вас, които не знаят да се молят. И между младите, и между старите има такива. Да не могат да се молят!? Ами че молитвата е първият акт, който всеки трябва да знае. Молитвата е духовното дишане на душата.

Ако вие не знаете да дишате, какво ще излезе от вас? Говоренето на физическото поле – това са хрипове на гърлото. Когато хората имат достатъчно въздух, дишат правилно, равномерно. Има някои хора, на които, като дишат, гласът им се чува. Те имат астма. Искам в Школата всинца да се моли-те, но без хрипове, а с онова свободно плавно дишане: тъй да дишат, че като си туря ухото, да не се чува нищо. Въздухът да излиза гладко, тихо, като че този човек е умрял. Това е правилно дишане! Когато човек се моли на Бога, благоухание да излиза от него, лицето му да сияе. В такъв човек има знание, сила, мъдрост, той се занимава с най-великото в света. Като се молите, няма да казвате, че сте грешник – това са елементарни работи. Има други, по-велики работи, за които трябва да се молите. Аз бих се молил тъй: „Господи, моля Ти се, изпрати ми един ангел да ме научи как да направя най-малкото добро! Да ме научи как да проявя най-малкия акт на Любо-вта, да ме научи на най-малкото знание, да ме научи как да дам на хората най-малката свобода, да проявя най-малкото милосърдие.“ Оттам ще започна аз, а вие отивате при Госпо-да и казвате: „Господи, не знаеш ли, че аз съм най-голямата грешница?“ Господ казва: „Тук не става въпрос за грехове.“ За учениците това не е въпрос. Аз мисля, че вие не сте греш-ници, но отсега нататък може да правите грехове. Ние ви приемаме в училището като праведни хора и ви казваме: ще се учите, ще го посещавате редовно, няма да лъжете. Не из-пълнявате ли това, отсега нататък може да съгрешите. Може да сте направили най-големите грешки, но ние ви приехме в училището като праведни. Дипломите ви взехме, записахме ви в училището, но отсега нататък ако лавирате, може да минете за грешници. Няма да минете лесно. Вие искате да минете по лесния път, но не може. Никакъв подкуп, никаква празна дума не се позволява. От вас се изисква учение, до-брота, любов, и то каква любов? – Любов, която включва в себе си всичко.

Сега вие ще кажете: „Учителя е говорил много пъти тъй.“ – Не, за пръв път ви говоря тази вечер така. Нали съм ви казвал, че водата, която тече от една и съща чешма, всякога

е различна. Много пъти сте ме слушали, но тази вода е друга. Следната неделя ще ви говоря друго нещо, друга вода ще бъде. Няма да ви говоря два пъти едно и също нещо. Силата, която действа чрез Словото, е друга: Бог се проявява всеки момент различно. От невидимия свят ви желаят доброто, затова вие не трябва да отлагате учението за някое друго прераждане. Може да се преродите и друг път, но ще останете в тринадесетата сфера, а в тринадесетата сфера ще имате копита, па ще имате и крила, ще имате муцуна, ще имате опашка, ще имате люспи като рибите и т.н. Питам: такова прераждане струва ли?

Бих желал в бъдещия си живот да сте растения от висша еволюция, да сте живи растения в ангелския свят. Ще си зададете следната задача: да минете от това си състояние в друго, по-висше. Този е един важен момент за вас и всеки може да го използва, всеки има възможности в себе си. Някои вече сте минали в по-горно състояние и сега ще продължавате, няма да се връщате назад. След вас идват други, които не са взели тази стъпка. На тези, които се колебаят, аз казвам: влезте вътре! – нищо повече.

Сега теософите казват: „Като се влезе през тази врата, иде кармата“, а тя била тежка. Щом сте пуснати веднъж в рая, влезте, не се плашете! Ако ангелите, които пазят тази Божествена врата, съизволяват да те пуснат, влез, не се плаши! Важното е да те пуснат. Ако влезете, казвам: не заспивайте, защото ще дойде младоженецът, ще намери, че масло нямате да запалите светилниците, и ще се затвори вратата. Вие ще хлопате, но няма да ви пуснат. Бъдете будни, защото посред нощ ще дойде младоженецът. Разбирате ли какво значи посред нощ? Онзи, който е буден, ще влезе; онзи, който не е, ще остане отвън. Аз не желая да бъдете от онези, които ще останат навън. Будни ще бъдете! Толкова време сте били будни, но ако заспите един час, ще останете назад, а това не струва. Тъй разгледан, животът има вече друг смисъл. Вие обаче няма да останете вън. Вие ще усетите в себе си онази Божествена сила, онази младост, онази Божествена Любов, Божествена Мъдрост, Божествена Истина, онова Божествено

благо, и ще разберете в какво седи дълбочината и широчината на този Божествен живот. Тогава вие ще минете от състояние на смърт, на ограниченост, в състояние на безсмъртие, на Божествена свобода.

И тъй, ще започнете с този малък акт: да направите най-малкото добро. Тази година ще започнете с една връзка, защото всяко добро, което сте направили, е връзка, която постепенно се усилва. Постоянно трябва да правите такива връзки, а не само веднъж. Когато се дават условия, постоянно трябва да се използват и никога да не се изгубват.

Мото през седмицата:

- *Топлина на душата, светлина на ума, нежност на душата и сила на духа. Това е, което желаем Господ да ни даде.*

Размишление

ТЕМПЕРАМЕНТИТЕ

*Трета лекция
29 октомври 1924 г.*

ТЕМПЕРАМЕНТИТЕ

Размишление

Бяха прочетени няколко работи върху темата *Отличителните черти на физическия и духовния живот*¹.

Тема за следния път: *Най-силното чувство в човешката душа*.

Тази вечер ще ви говоря върху темата *Темпераментите на човека*.

Човек трябва да се проучва така, както сега го намираме, а не както е било неговото първоначално състояние. Ние не знаем какво нещо е бил човекът първоначално; ние не знаем какво ще е за в бъдеще. Това са неща, които можем да предполагаме, но ние трябва да проучваме човека тъй, както го виждаме, както го знаем днес, а знае се що е човек, понеже всеки от вас е човек и знае нещата по себе си.

Някои хора са бързи – вървят по пътя бързо, лесно се движат. Други някои са бавни – едва се движат, клатят се като гемии. Защо е това различие? Нали и единият, и другият са човеци? Това са малки прояви, но ние ще обърнем внимание на малките прояви. На какво се дължат тези прояви? Защо някой човек върви бързо, а друг – полека? Още от старо време, щом някой стане чорбаджия в селото, той вече не върви бързо, започва да се движи бавно. Защо? – Работите му са уредени вече. Онзи човек пък, на когото работите не са уредени, той върви бързо, стреми се. И единият, и другият не съзнават кои са подбудителните причини. Ако попиташ единия защо върви полека, той ще ти каже: „Всички от нашия род вървят така. Дядо ми, прадядо ми вървяха така, и аз не мога да се отклоня от своя път. Това е в моето естество, в моето разположение – аз не обичам бързия ход.“ Ако попиташ другия защо върви бързо, той ще ти каже: „Аз не обичам да вървя полека, натурата ми е да вървя бързо.“ И единият е прав, и другият е прав.

Още от старо време старите окултисти-алхимици са определили четири състояния на материята: твърдо, водно, въздухообразно и огнено състояние. От тези четири състояния те са извадили четири темперамента на човека. В сегашната наука като основни, най-важни елементи за живота, определят четири от тях, а именно: въглерода, водорода, азота и кислорода. Те не са единствените важни елементи, но те се намират в по-голямо количество в Природата. Тези четири елемента донякъде съответстват на четирите състояния на материята, които старите алхимици определят, както и на четирите темперамента в човека. Те са казвали, че в човешката наука се срещат следните четири темперамента: сангвинически, холерически, флегматически – някои го наричат меланхолически, и нервен, или умствен темперамент. Така са класифицирали старите алхимици темпераментите в човека, но те не са обосновани на строго научни начала. В по-новите времена учените хора на Запад намират, че в човека съществуват само три темперамента, които почиват на три основни системи, съществуващи в човешкия организъм. Първата система е тъй наречената жизнена система, в която влизат кръвоносната система, дробовете, стомахът и жлезите. От тази жизнена система те са извадили жизнения темперамент, или тъй наречения *витивен* темперамент, от латинската дума *vitea*, която значи живот. След това иде костната система, с мускулите и лигаментите. Тя е динамическата система. От тази система се образува двигателният, или *мотивният* темперамент. И най-после, имаме третия темперамент, наречен *умствен*, или нервен, с преобладаващо влияние на мозъка и нервната система. Тъй че когато в тялото преобладават силите на ума, на мозъка, преобладава и нервната система. Тогава имаме хора с умствен темперамент, които се занимават с умствен труд. Те се интересуват от умствения свят. Всички онези, у които преобладават силите на стомаха, гърдите и кръвоносните съдове, са хора повече на живота, на удоволствията, на света. Те не обичат тежката работа. Повечето от тях са търговци, дипломати, актьори, а някои са художници. Хората с мотивния темперамент са най-

деятелни. От тях излизат военачалници, генерали, водители на партии и други. От тия три темперамента са произлезли още четири. Първият темперамент е родил други два. От белите дробове се е създал сангвиническият, а от стомаха и жлезите – флегматическият темперамент. От мотивния темперамент във връзка с жлъчния темперамент се е създал холерическият. В него преобладаващо влияние имат костите, а донякъде – нервната система, черният дроб и жлъчката. От умствения темперамент е произлязъл нервният или меланхоличният темперамент. Тъй щото има три основни темперамента и четири производни. В най-ново време обаче науката приема седем темперамента в човека, които отговарят на седемте системи в него: мозъчна, мускулна, дихателна, кръвоносна, хранителна, очистителна и чувствителна.

Във всеки темперамент преобладават известни качества от материята. Споменах, че материята във физическия свят се среща в четири състояния, които понякога се проявяват в човешките темпераменти. Първият темперамент, сангвиническият, е наречен още въздухообразен. Нека химиците кажат кои са важните свойства на въздуха.

Отговор: *Той е въздухообразна смес, която се състои главно от азот и кислород.*

В него влизат всички онези вещества, на които е свойствено разширението. Вследствие на това онези хора, които имат сангвинически темперамент, имат свойството да се разширяват силно. В техните мисли, чувства и действия има силно разширение. Те са експанзивни, всякога преувеличават нещата. Най-малката радост в тях се изживява силно. Те скачат, радват се като деца. Не се минава половин час след това, в тях става смяна. Те са хора, подобни на времето. Ще ги видиш радостни, скръбни, след това гръмотевици, прах – всичко се сменя бързо.

Във втория темперамент, тъй наречен флегматически, преобладаващо влияние в него има водата. Понеже водата не е тъй подвижна, както въздухът, хората с такъв темперамент също така не са много подвижни. Водата е подвижна само когато има наклон. Тези хора се отличават със студени-

на и мудност, в тях преобладава водното състояние. Изобщо те обичат жидките, течните вещества. Хора с такъв темперамент са хладнокръвни, самообладанието е силно развито в тях. Някои от тях са много мързеливи. За такива хора турците казват: „И светът да изгори, те не искат да знаят.“ Турците имат много анекдоти за тях. В Цариград имало много такива хора с този темперамент, наречени *тембели*, които били на разноски на султана – той се грижел за прехраната им. Обаче в скоро време се наплудили толкова много тембели, че султанът се видял в чудо. Извиква своя везир и го пита: „Как да се освободим от тези хора, които не са толкова умни, а съставляват товар на хазната?“ Везирът отговорил: „Ще запалим тембелхането да гори и колкото души от тях останат в това време, когато гори, те са истинските тембели, за тях ще оставим известен приход. Тия от тях, които избягат, ще пратим на работа.“ И действително, запалили тембелхането. Всички се разбягали, с изключение на двама. Единият от тях казва на другия: „Хайде да бягаме, тембелхането гори!“ Другият му отговаря: „Как не те мързи да говориш!“ От една страна това хладнокръвие е добро нещо. Така постъпвайте и вие. Като ви дойде някоя беля, кажете на този, който ви говори: „Как не те мързи да говориш!“ Иначе онзи, който иска да урегулира своя темперамент, трябва да научи свойствата на водата. Главните съставни елементи на водата са водород и кислород.

Третият темперамент е холерическият, дето преобладаващо влияние имат жлъчката, черният дроб, нервната система и костите. Хора с такъв темперамент по някой път са високи, с черни коси, много енергични, изобщо динамически. В тях преобладава въглеродът. Значи има натрупване на въглеродни вещества, които, като се запалят, предизвикват пожар. Човек трябва да пази да не се запалят тия вещества. Тези горителни материали са като сухи клечки. Запалят ли се, трябва да стоиш далече.

Най-после иде меланхоличният темперамент с преобладаващо влияние на нервната система. В него има огън. Хората с такъв темперамент са в постоянни вътрешни без-

покойствия; вътрешните процеси не стават правилно в тях, вследствие на което се образува повече топлина. В този температурамент няма достатъчно азот, който да регулира горенето. Някои казват, че азотът спира живота. Не, азотът регулира горенето. Той не дава възможност да се прояви животът изведнъж. Ако животът се прояви изведнъж, човек бързо ще се изтощи, затова животът трябва да се проявява постепенно. Да допуснем, че във вашето естество се наберат повече динамически сили, какво става? – Явява се значи повече кислород, който усилва дейтелността, усилва живота и човек става активен в своите мисли, желания и действия. Той скача, радва се, но тази радост е преходна. Тази радост е, както когато някой човек пийне малко винце или спечели пари. Тук азотът е необходим като регулатор.

Меланхолията се явява у хора, които имат чрезмерни желания. Крайно меланхоличните хора са крайно амбициозни. Те са меланхолични, защото желанията им не могат да се осъществят. Например у някои хора се явява желание да станат светии. Това не е желание на душата им, а желание да блеснат пред хората. Това не е онзи вътрешен огън на душата, не е онзи Божествен огън, който произлиза от дълбочината на съзнанието, от някакво убеждение. Аз различавам в света два вида огън. Като се запалиш от единия огън, гориш и изгаряш, а като се запалиш от другия, гориш и не изгаряш. Например тази вътрешна топлина, която е у нас и от която не се изгаря, тя е естествената топлина на организма ни, 36-37°, която придава една приятност. Докато сме в здравословно състояние, тази топлина е приятна. Но щом се наберат в нас ненужни енергии, явява се една неестествена топлина, при която започват химически реакции, явява се възпаление, при което температурата се повишава на 40-41°, става триене между клетките и нервната система се разстройва, т.е. онези съдове, които служат в организма като проводници на живота, се блокират, задушават, и ние казваме, че тия хора умират от задушаване. При това задушаване става едно напрежение в нервната система и човек умира. Затова най-първо се изисква човек да се изпоти, за да се отворят тия

съдове, и така той да се спаси. Само чрез изпотпяване тялото ще дойде в своето естествено състояние.

Сега мнозина от вас искат да урегулират живота си и казват: „Господ ще уреди всичко.“ – Не само че Господ ще уреди всичко, но Той е уредил всичко. Господ няма да ходи по нашите умове. Какво мислим ние, е едно нещо, а какво мисли Господ, това е друго нещо. Ние, които сме дошли на Земята като ученици да ходим по ума на Бога, ще изпълняваме Неговите закони. Тези закони няма да се изменят заради нас. Ние мислим, че тези закони могат да се изменят заради нас, но не е така, и затова виждаме, че понякога те носят за нас нещо добро, а понякога – зло. Когато сме в хармония с тях, носят нещо добро; когато сме в разрез с тях, носят нещо лошо за нас. Следователно всеки ще има в организма си толкова кислород, колкото е необходимо за горенето; толкова азот, колкото е необходимо за урегулиране на живота; толкова въглерод, колкото е необходимо за гориво на организма; и толкова водород, колкото е необходимо за влага на организма. Значи няма да желаете повече земя, нито повече ниви, нито повече жито. Така е за онези, които разбират живота.

Ние говорим сега за ученика, който разбира живота, защото всяка една идея, всяка една мисъл в духовния свят има своя тежест и може да се претегли. Всяка ваша мисъл, за която вие мислите, че е без тежест, при ония чувствителни везни тя може да се претегли, има своя специфична тежест. Ако имате една любовна мисъл, и тя си има своя тежест, защото и силите могат да се теглят; могат да се определят и качествата на силите, които действат в мислите. Та каквото чувство, каквато мисъл и да имате, те се определят според действащите в тях сили. Казвате: „Мисълта е нищо.“ – Не, не е нищо, тя има динамическа сила, има тежест, има известно съотношение. Мисълта може да действа равномерно, без да става каквато и да е експлозия. Има мисли, които могат да предизвикат експлозия. Ако в някоя ваша мисъл се изгуби азотът, тя става взривна. Азотът е, който урегулира силите на мисълта, на живота. Това не е според сегашната химия, но според старите алхимици, които смятат азота за един от най-

старите елементи, от най-уравновесените; затова в него няма тези преходни състояния, както в другите елементи. Той е много консервативен. В него нещата стават систематично, плавно, той регулира всички други елементи. Казахме, че тази сила, която се съдържа в азота, е свързана с нервната система и с мозъка. Ето защо, щом започне да се намалява или да се губи азотът, в ума на хората се заражда едно безпокойствие. Това, че някои хора полудяват или получават апopleксически удари, се дължи на липсата на азот, на липса на неговите сили в мозъчното вещество, вследствие на което се изгубва равновесието на организма. Щом се изгуби равновесието, кръвообращението вече не става правилно в мозъка, явява се прилив на повече кръв в главата, която кръв, като не може да се оттегли назад, блокира известни центрове на мозъка, предизвиква удар и тия блокирани органи се парализират.

Та първото важно нещо за вас: ще знаете, че силата на вашия живот зависи от състоянието на вашия мозък. Не е важно какво е състоянието на външния свят, важно е състоянието на вашия мозък – от него зависи вашето бъдеще. Вие ще ми възразите: „Не, от моя дух зависи моят живот.“ Добре, но твоят дух може да се прояви само чрез твоите здрави ръце и крака. Ако се отрежат ръцете и краката ти, какво ще остане? Първият орган, чрез който може да се прояви човешкият дух – това е мозъкът. Следователно вие ще пазите този единствен орган, чрез който може да се проявявате, няма да излизате от него, няма да го залагате никъде, няма да разрушавате туй, красивото в мозъка си. Например имате едно гневно състояние. Казвате: „Какво от това, че съм гневен?“ Да, но зад ушите във вас става силно прииждане на кръв, вие силно се зачервявате. Щом придойде толкова много кръв в мозъка, събуждат се известни разрушителни сили и тогава виждаме много хора в такова гневно състояние да чупят прозорци, да блъскат врати, и като изразходват тази енергия, казват: „Аз съм малко нервен, малко съм възбуден.“ – Не, ти си допуснал да се прояви в тебе един разрушителен център.

Така е и във време на война. Като се възбуди един разрушителен център, става търкане между въглеродните частици и те се запалват. Така се образува в организма това неестествено горене. Затуй, когато човек се разгневи, усеща някакъв огън на сърцето си. Не мислете, че с тези разгневявания, викания, вие ще оправите живота. Вие имате един слуга, когото биете, карате му се, заплашвате го, но един ден и той ще стане умен като вас и ще ви набие. Бащата може да бие детето си и то да плаче, но един ден то ще стане голям момък и няма да плаче вече. Аз виждам: някое малко дете е пораснало, станало е момък на 25 години – хване баща си, поразтърси го малко и му казва: „Татко, я седни тук!“ Бащата сяда. Синът му казва: „Светът не се управлява със сила, но с ум. Аз не съм говедо да ме биеш. Кажй ми с думи – ще те разбира, а не да ме налагаш с тояга. Ще ме извиниш, но ти трябва да измениш правилата, законите на своята държава, на своята кСмара. Ти ще прокараш малко по-миролюбиви закони.“ Синът си извоюва правата, а мъжът казва на жена си: „Бабо, нашият син не се покорява, както по-рано. Няма да бъде по старому вече. Днес ме хвана, разтърси ме малко.“ Разтърсили го! Писанието казва: „Когото Бог обича, наказва го.“ Наказанието има смисъл. Бог наказва само разумните хора, безумните никога не наказва. Безумните хора ги тъпчат само – нищо повече. Може да се наказва само умният човек.

Казвам: в тия състояния вие трябва да определите какъв темперамент сте, какви вещества преобладават у вас. Ако преобладава въглеродът, вие ще имате ламтеж към материалния свят, вие ще имате чрезмерни желания и много материя натрупана, но трябва да знаете, че това е едно неестествено състояние. Ако не се пазите, няма да се мине дълго време и знаете ли какво ще стане с вас? – Благоутробие то ви ще изскочи, гърдите ви ще изпъкнат, навсякъде ще имате натрупване, отлагане на материя, и ще бъдете като някое прасе. Всички ще мислят за вас, че сте много разположени, но това не е нищо друго освен натрупване на излишни материали. Но виждаш, дойде след време някоя болест – смъкнала този човек. Пълните хора изобщо не могат да издържат. Слабите

хора издържат повече. Пълните хора не могат да издържат и в духовно отношение, защото духовният живот, в който сте влезли, изисква един уравновесен организъм, с един мозък от най-фина, еластична, пъргава материя, издръжлив на всички напори в живота; същевременно се изисква една отлична дихателна система, един стомах, който да функционира правилно, да приема малко храна, която да обработва и да използва правилно. И най-последно, костите и мускулите му да бъдат така подвижни, че да свършват всяка работа с най-малко разноси.

Ние, съвременните хора, които не разбираме този закон, работим много. Някой казва: „Аз днес работих 12 часа.“ Да се работи 12 часа, това е заблуждение! Тази работа за 12 часа всъщност е работа само за 3 часа. Но като работиш при неразположение на духа, разбира се, че ще работиш много. Онзи крояч шие нещо – развали го. Шие – разпаря, шие – разпаря, и най-последно казва: „Тези дрехи ги работих цели три дни, скъпо ми струват тия три дни.“ – Да, при неразположение на духа работите се усложняват. Това е при писане на поезия и при свирене, при всички работи изобщо – така не се успява. Ние сега сме направили живота си нехармоничен вследствие на тази дисхармония, която съществува вътре в нас. Дойде някой, казва: „Аз съм хладнокръвен човек.“ Какво подразбира той под хладнокръвие? – Хладнокръвният човек е синоним на разумния човек. В какъв смисъл? – Разумният човек не може да се изненада от нищо. Той е предвидлив във всички случаи. Разумният човек, ако е земеделец, няма да остави житото си неотъпкано, неожънато.

Сега ще направя едно малко сравнение, да видите как разните хора правят погрешки. Някой запитва: „Ами не трябва ли да имаме едно малко удоволствие в живота си?“ Аз обяснявам това по следния начин. Представете си двама слуги, които живеят при един много добър господар, който има пълно доверие в тях. Те много се обичат. Праща ги господарят им на нивата да орат, но целия ден те си говорят за любов и не орат – нивата остава неразорана. Връщат се у дома си, господарят ги пита: „Изорахте ли нивата?“ – „Изо-

рахме я.“ Господарят не проверява, вярва им. На другия ден той ги праща да поселят нивата. Отиват те, но целия ден пак си говорят за любов. Връщат се. „Посяхте ли нивата?“ – „Посяхме я.“ Нищо не са посели, цял ден са се разговаряли. После ги праща да я оплевят, след време да я пожънат, но те си приказвали пак за любов, нищо не работили. „Ожънахте ли житото?“ – „Ожънахме го.“ – Не, нищо не са направили те. Най-после някои казват: „Нас не ни трябва тия работи, ние и без хляб можем.“ Добре, дайте ми пример, дето някои духовни хора могат да живеят 80 дни без хляб.

Вие казвате: „Христос е прекарал 40 дни пост.“ Оставете Христа, покажете ми някои духовни хора, които да са гладували толкова време и да не отслабнат, да останат пак така здрави, с червени лица, каквито са били по-рано. Значи Бог е създал човека така, че трябва да яде, защото яденето има смисъл. Яденето е любов. Когато човек яде, без да разбира смисъла на яденето, той върши престъпление.

Някои казват: „Трябва да се яде много.“ Колко трябва да се яде? Един чувал ли? Един слон изяжда пет крини ориз. Смятали ли сте какво е отношението по тежина между слона и човека? Кажете ми тогава какво е отношението между храната на слона и на човека, като имате предвид тяхната тежест? Някои поддържат, че ние трябва да ядем много. Хубаво, колко хиляди мухи могат да се нахранят с един човешки обяд? Аз мисля, че с този обяд ще се нахранят повече от 200 000 мухи и пак ще остане нещо от яденето. Питам тогава: коя е нормата, която определя кой колко трябва да яде? Ако се съберат слонът, човекът, мухата и пчелата, по колко трябва да яде всеки от тях? Определено е колко трябва да яде един човек.

Сегашните учени хора са определили каква храна и по колко храна трябва да се яде от тази или от онази, за да се навакса еди-коя си изгубена енергия. Ако туй е вярно, добре е тогава. Питам: онези млекопитаещи, които пасат само трева, и онези животни, които живеят на север и се хранят пак само с трева, де намират различните елементи, необходими за организма си? Значи в тревата се намират всички необхо-

димии елементи за поддържане на организма. Ако ние знаем как да употребяваме храната, нямаше да ни трябва абсолютно никаква друга храна освен житото. За да знаеш как да се храниш с жито, трябва да знаеш как да изменяш своите състояния. Като се храниш всеки ден с жито, няма да имаш едно и също състояние. Като променяш своето състояние, ти ще привличаш всички онези елементи, които се съдържат в житото. Да допуснем, че искаш да извлечеш елементи за ума си. Какво ще направиш? – Ще впрегнеш азотните вещества на работа, като мислиш постоянно за духовния свят, за Бога на Любовта. Само така ще извлечеш тия необходими за теб елементи от житото, които Слънцето е вложило в него. Ако искаш да извлечеш енергия за чувствата си, за сърцето си, ще впрегнеш кислорода на работа. Защо? – Защото в дробовете при процеса на дишането се образува това приятно горене. Не се тревожете, но впрегнете на работа в себе си тези благородни чувства, които могат да ви повдигнат. Ще мислите, че всичко в света е хармония, че всичко, което става, е хармонично. И в болести, и в страдания, и в смърт, и в земетресения – във всичко ще виждате Божията Любов. Като разглеждате нещата така, не може да не извлечете от житото всички онези елементи, необходими за вашите чувства.

Онзи човек, който разсъждава защо Господ създаде света така, а не иначе, той е анормален – нищо повече. Следователно ние няма да изучаваме света в неговата анормалност, а ще го изучаваме в неговото естествено и Божествено състояние. Анормалното състояние е лакомията на човешкия живот. Ние се стремим към повече живот, а същевременно изгубваме и този, който имаме. Онзи, който изисква много живот, изгубва и малкия си живот. Аз съм наблюдавал тия неща, следил съм и тяхната статистика. Колко случаи съм наблюдавал в живота! Един господин от Шумен казваше: „Аз ще живея 200 години.“ Но този човек умря след две години. Животът не седи в лакомията. За да запазиш живота си, трябва да си благодарен на малкия живот, който имаш. Животът седи в първичния живот на клетките. Клетките в

човешкия организъм не умират. Той умира, а те си отиват на своето място. Когато човек умре, клетките от неговото тяло започват да живеят своя първичен живот. Същото е и с нашите чувства. И теософите прокарват една подобна теория, че човекът може да умре, т.е. може да умре неговото схващане за нещата, но неговите чувства постоянно продължават живота си, защото чувствата на човека съставляват неговия живот. Докато човек контролира всички свои клетки, той живее, но когато загуби този контрол, в него се започва обратен процес.

Та когато казваме, че трябва да живеем един чист и свят живот, подразбираме онзи правилен живот, онези правилни мисли. Ако искате да живеете в духовния свят, темпераментите си и там ще носите. Не мислете, че там няма темпераменти, че там няма особени състояния, та ще може да се освободите от тях. В духовния свят ще има още по-фини състояния на човешкия дух. Изобщо много окултисти твърдят, че в духовния свят има еднообразие. Не, те не са ходили в духовния свят да видят, че там има разнообразие, хиляди пъти по-голямо от това на Земята. Ако един човек от този свят отиде в онзи, той няма да види разнообразието, а еднообразието. Как си представяте духовния свят? Аз съм говорил с много стари българи, питал съм ги как си го представят. Те си го представят като свят на абсолютно мълчание, дето всички хора седят и мълчат и всяка душа си мисли за себе си, за онова, което е правила в живота си, което е изпатила. Не е така, това са анормални схващания на един физически живот, схващания на един болезнен свят. На същото основание много религиозни, духовни хора до известно време мислят, че всички хора са добри, но щом заболяят, мислят, че всички хора са лоши. И едното, и другото състояние не е вярно. Добри хора са само разумните, а лоши хора са само безумните. Това зависи от състоянието ти, как ще постъпиш. Ако аз увредя интереса на своя ближен, аз ще страдам, няма да страдат другите. Ако дясната ми ръка не може да познае, че има отношение към лявата, и вземе един нож и я мушне, няма ли и тя да почувства болката? И лявата ръка ще почувства болка,

и дясната ръка ще почувства болка. Някой казва за някого: „Аз ще му направя нещо лошо, ще му напакостя.“ Добре, след като го мушнеш, след като му направиш някаква пакост, и ти ще я почувстваш, ще разбереш, че си свързан с него. Ти ще почувстваш, че не трябва да нарушаваш Божия закон.

И тъй, темпераментите са свързани с по-важните елементи. Азотът например е регулаторът в живота. Сангвиническият темперамент ни доставя онази топлина, която е необходима за растенето на нашия живот. Витивният темперамент е необходим за нарастване на корените, за тяхното засилване, а холерическият темперамент представлява онези динамически сили – вятър, дъжд, бури – необходими да разклащат растението, защото ако не се разклащат, соковете не могат да текат правилно от долу на горе. Промените, които стават в Природата, съдействат за развитието на растенията, имат предвид цялото растително царство. Следователно всички страдания са необходими за разтърсването на вашия организъм. Някой пита: „Защо ми дойде това разтърсване?“ – То е необходимо за разпрашане на всички елементи из организма ви. И действително, след като сте страдали морално, вие се усещате обновени. Даже и след като сте боледували известно време физически, вие пак се усещате обновени. И тъй, физическите болести и моралните страдания в човека – това са все упражнения на холерическия темперамент в живота ви. Някой път, когато трябва да отслабнете, когато вашето благоутробие трябва да спадне, това показва, че водата във вашия организъм трябва да отиде от едно място на друго, тази енергия да се трансформира. Следователно никакъв излишък от енергия не трябва да има във вашия организъм – трябва да има точно толкова енергия, колкото е потребно. Излишната енергия трябва да се върне в Природата.

Изобщо Природата не търпи абсолютно никакъв излишък в организмите. И всички страдания на съвременните хора се дължат все на тия излишъци, все на неразбирането на живота. Вие казвате: „Ами нали трябва да се погрижим за себе си!“ – Трябва, но как? Как се грижат пчелите за себе си? Пчелите, след като влязат в един кошер, започват да си при-

готоввяват мед толкова, колкото им трябва за през зимата. На 50 000 пчели например колко мед им трябва? – Най-много 30 килограма. Толкова си приготвят те и напролет, когато цветята цъфтят, те отново си събират мед. Добре, ако това е вярно за пчелите, то и ние, като в един кошер, колко мед, колко бюджет ни трябва за през годината? И пчелите знаят този закон. Ако вие турите в един кошер много рамки, те ще напълнят само толкова, колкото годината позволява. Същото е и за човека. Всеки човек трябва да събере не толкова, колкото иска, но колкото позволява годината. Следователно, ако ти искаш нещо повече, трябва да видим колко позволява твоят бюджет, колко ти е определил той. Някой има 500 лв., друг – 1000 лв., трети – 2000 лв. – толкова е техният бюджет, а други имат 10 000, 20 000 лв., 500 000 лв., но и първите не живеят ли? – Живеят. Но българите казват, че сиромашът живеел кучешки живот. Добре, ами ако богатият краде и живее с кражби, този живот не е ли кучешки? Казват, че сиромашът се мъчи. Да, ако сиромашът се мъчи, лошо е, но ако сиромашът живее по Бога, животът му е блажен. Ако пък богатият при своето богатство не живее по Бога, тогава и той се мъчи. И неговият живот е неестествен. Следователно ние трябва да се стремим към онзи вътрешен, Божествен живот, да знаем нормата на нещата. В нас има една определена норма, която регулира отношенията в живота.

Аз съм правил различни опити, които са ме убедили в това. Отивам при някой търговец да си купя някакъв плат. Питам го: „Колко струва този плат?“ – „Толкова.“ Дам му, колкото иска, и не правя никакъв въпрос повече. Отивам при втори търговец, купувам и от него плат, като му плащам два пъти повече, отколкото струва платът. Аз съм проверил, зная колко е истинската стойност на плата, и ако струва 200 лв., давам на търговеца 400 лв. Той казва: „Господине, много ми давате, платът не струва толкова.“ Взема точно колкото струва платът и ми връща останалите пари. Вие казвате: „Ама този човек може да ви излъже.“ – Не, всички хора не лъжат. Щом вляза в един дюкян и искам да изхитря търговеца и започвам да се пазаря с него, той схваща мисълта ми и си

казва: „Чакай, и аз ще те излъжа!“ Ти трябва да влезеш в такъв дюкян, дето търговецът има темперамент, съответстващ на твоя. Ще кажете: „Как ще позная в кой дюкян да вляза?“ Като вървиш, нещо вътре в тебе ще ти каже: „Влез в този дюкян!“ Като влезеш в този дюкян, ще усетиш едно приятно разположение. Влез в този дюкян, който ти се посочва, главно няма да те боли! Излезеш ли да си купуваш плат, но нямаш вътрешно разположение, вслушай се в себе си: ще чуеш, че нещо вътре в тебе ти казва: „Върви си вкъщи, не купувай нищо сега!“ Искаш да си купиш яйца – нещо ти казва: „Тези яйца не са за тебе, не ти трябва сега.“ Чуеш ли този глас, върни се. Друг ден имаш разположение – купи тия яйца за себе си. Всеки ден ти ще опитваш този Божествен закон. Ако хората го спазваха, добре щеше да им бъде.

За всеки ден има определено меню кой какво ще яде. Днес е определено за тебе картофи, утре – баница, после месо, след това варено жито, яйца или какво и да е друго. А сега ние сами си нареждаме менюто. Ти станеш сутринта и казваш на жена си: „Жена, ето какво ще наготвиш днес“ – и започваш да изреждаш. Не, ти ще кажеш на жена си: „Каквото меню ми е определено за днес отгоре, това ще сготвиш.“ Тогава жената ще се помоли на Господа, ще каже: „Господи, кажи ми какво меню си определил за днес!“ Това е новата философия на живота. Дойдем ли до това положение, ние ще имаме общение с много по-учени същества от нас, които са преживели нашите състояния и са дошли до едно по-високо разбиране на живота. Те разбират безсмъртието и ще ни въведат в един прав път. Сегашните хора желаят това нещо, но като не разбират езика на тия същества, правят грешки, правят криви преводи и вследствие на това страдат. Затова трябва нещата да се проверяват. Ти четеш едно съчинение – ще провериш в себе си доколко са истинни тия положения, които се прокарват в него. Ти имаш възможност да провериш това нещо интуитивно. Интуицията проверява нещата моментално, а умът действа във време и пространство.

Та аз се спирам върху този въпрос именно защото някои казват, че това или е вярно, или не е вярно. Не, аз казвам, че

светът, в който живеем, е разумен, той не е двусмислен свят – нещата в него са точно определени. Какво нещо е духовният свят, по какво се различава от физическия, какви същества има в него аз ще ви кажа. В духовния свят има фонографи, заведени да свирят, и тъкмо минаваш покрай някой фонограф, чуваш да ти пее: „Парице, парице, всесилна царице!“... Ти мислиш, че някой поет пее. Вървиш по-нататък, виждаш, че едно същество се разхожда, замислено в себе си, и ти казваш: „Видях едно духовно същество.“ – Не, това не е никакво духовно същество, това е само една мисъл-форма в духовния свят. Ти прочетеш някъде една мисъл и си казваш: „Тъй казва този ангел.“ – Не, това не е никакъв ангел, това е само обявлението на някоя мисъл. Най-после ти ще влезеш още по-навътре в духовния свят и действително ще видиш някое разумно същество, което, ако го запиташ как трябва да се живее, няма да ти отговори двусмислено, но ще ти отговори пряко на въпроса. И като се върнеш от този свят във физическия, ще видиш, че всичко, което ти е казало това същество, излиза точно така, без никакво изключение. Ако ти си се пренесъл и си останал за по-дълго време в духовния свят, това същество ще ти каже: „Ти трябва да се върнеш вече в твоя свят, защото около тялото ти са събрани много хора и ако не се върнеш, ще те погребат. Ти ще видиш при леглото си майка си, баща си, брат си. Ти след една година ще постъпиш в училище, ще свършиш гимназия успешно. После ще постъпиш в университет, и него ще свършиш успешно, и най-после ще станеш писател.“ Туй същество определя цялата програма на живота ти. Ако всичко това се сбъдне, питам: има ли в какво да се съмняваш? Но ако туй същество ти каже много работи и нищо от тях не се сбъдне или се сбъдне само 1/100 от всичко, ще трябва да се пазиш. Мнозина от вас имат такива шепнения и казват: „Духът ми говори отвътре!“ – Че кому не говорят отвътре? Всеки апаш може да ти каже: „Иди открадни това нещо!“ Някой казва: „Учителя ми каза да напиша това.“ Че и някой писател може да каже: „Духът ми каза да напиша тази работа.“ Много духове може да ви говорят, но кой е истинският Дух, това е въпросът.

Вие излагате Името Божие на позор. Не излагайте Името Божие, не излагайте Духа! Онзи, който говори с духовния свят, трябва да познава поне едно интелигентно същество, трябва да чува гласа му, да познава лицето му. То ще се яви материализирано пред тебе и ясно ще ти говори, а не двусмислено. Някой те пита: „Ама ти видя ли го?“ – „Не, гласа му чух.“ Че кой не го чува? Вечерно време спиш и някой те вика: „Иване, Иване!“ Станеш – никого не виждаш, никого не чуваш, и българинът казва: „Не се обаждай на такъв глас. Това са хора от улицата, които те викат.“

Та казвам: като ученици на Окултната школа не трябва да бъдете лековерни хора. Не казвам „безверници“, но искам да бъдете любители на великата Божия Истина и да не допускате в сърцата си никаква измама. Някой път една измама може да влезе несъзнателно – нищо от това, но гледайте съзнателно да не допускате никаква измама, никаква лъжа. През вас може да премине някоя невярна мисъл, но докато не я проверите веднъж, дважд, не ѝ давайте ход! Ами че ако аз ви дам две съвременни бомби и ви кажа: „Занесете тия бомби в еди-кои си къщи и ги запалете, ще видите каква хубава миризма имат те!“, трябва ли да изпълните тази моя заповед безогледно? Влезете в къщата на Драган Стоянов, поставите някъде тази бомба, запалите я и си излезете. Отидете на друго място, поставите втората бомба някъде, запалите я и си излезете – изпълните заповедта. Да, но след 20 минути тези бомби експлодират. Питам: как ще се оправдаете? Ще кажете: „Такава била Волята Божия.“ – Не е била такава Волята Божия. Такава е нашата неразумна воля. Волята Божия е да мислим разумно, да чувстваме разумно и да действаме разумно.

Първото нещо: ще се пазите от заблуждения! Искam всички да бъдете самостоятелни, но да не казвате, че и сами можете да направите всичко. Действайте сами, но същевременно ще употребявате вашия ум, вашето сърце и вашата воля. Чрез тях ще урегулируете вашия темперамент, вашия стомах, вашата нервна система, вашето кръвообращение, вашата костна система, за да бъдете един здрав човек, спосо-

бен за живот, а не човек истерик, който да се заблуждава от всичко мимолетно, минало край него. Ако ви дойде някоя болест, няма да се плашите от нея. Защо някои пострадват? – Защото не изпълняват. На мнозина от вас съм давал известни съвети как да се лекуват, казвам им: тъй и тъй ще постъпите. Те, след като вземат моите съвети, отиват още при десетина души да се съветват как да постъпят. Положението им се влоши и като дойдат до умиране, викат ме, молят се: „Учителю, спаси ме, аз и домът ми ще повярваме.“ – Не, това е един изпит за тебе, ти сам ще опиташ силата си. Между тебе и Бога няма да викаш никого. Кажеш си: „Между Бога и себе си не пушам никого! Ако е да умра, никого няма да викам, към никакъв лекар няма да се обръщам. Щом е да умра, и без лекар ще умра. Ако Господ ми каже да умра, ще умра, нищо повече. Ако Господ ми каже да повикам еди-кой си лекар, то е друг въпрос. Но ако не ми каже, никакъв лекар не ми е нужен.“ Някои, едва се разболеят, казват: „Викайте еди-кой си лекар, еди-кой си свещеник, еди-кой си пророк.“ Това може да е един изпит за тебе, затова ти ще се поставиш така, че между тебе и Бога ще се образува една непоколебима връзка, и ще кажеш: „Господи, нека Твоята воля да действа върху мене, аз ще изпълня Волята Ти!“ Казвам: мнозина от вас боледувате, защото сте страхливи. Най-малката болест – треска, хрема или каква и да е друга, ви плаши. Знайте обаче, че ако се натрупа у вас повече въглерод например, отколкото от другите елементи, у вас ще се яви един вид болест. Ако се натрупа повече азот, ще се яви друг вид болест. От натрупването на известни вредни вещества в човешкия организъм се раждат хиляди болести. Следователно никакъв излишък не трябва да остава във вашия организъм. Всичко онова, което употребявате, вие трябва да го проверявате. Избягвайте всякакви недоразумения, всякаква дисхармония между вас! Защо? Защото ако къщата на съседа ми се запали, и моята ще се запали – близо е. Вие сте двама души, живеете заедно, имате еднакви темпераменти, и щом се натрупат въглеродни вещества в единия и той започне да боледува, няма да се мине дълго време, и другият ще започне да боледува. Едно-

образните вещества носят еднакви резултати. Тия неестествени състояния носят всички нещастия в живота.

Вие като ученици ще проверявате всичко. Вие искате да прогресирате, но как ще прогресирате с тия знания, които имате? Вие трябва да направите крачка напред. Аз забелязвам във вас един критически дух. За да критикувате когото и да е, трябва да знаете подбудителните причини в света. Не критикувайте, но проучвайте всичко, а от чуждите грешки се поучавайте. Аз искам всички да учите. Само така ще се създадат правилни, хармонични отношения помежду ви. Знаете ли какво учене се изисква от вас? – Да се запалите от желание да учите. Във вас трябва да се роди дълбоко желание да учите, другояче вие ще остарееете преждевременно и животът ви ще се обезсмисли. Такъв човек, като премине 40-50-годишна възраст, ще каже: „Аз остарях вече, животът няма смисъл за мене.“ – Не, за човека, за ученика, който учи, няма старост. Старостта, това е една привилегия за човека – да използва своето знание; младостта е друга привилегия за човека – да използва силата, която Бог е вложил в него. Защото сегашният стар човек, след като се новороди, може да бъде млад, и сегашният млад, като живее дълго време и придобие знания, може да бъде стар. Това са само смени на състояния.

Та онези от вас, които ме разбирате, ако искате да бъдете здрави, използвайте това, което ви казвам. Външните хора започват да ни съдят, казват: „Тези хора взеха да боледуват много.“ – Да, и между вас ще има заболявания, но един на хилядата. Такъв е процентът в Окултната школа. Щом има двама, трима, петима, десет, сто души на хилядата, това е един неестествен процес. И тогава, ако заболяваш, ще се запиташ: „Един от хилядата ли съм аз?“ Ако си един от хилядата, това е благословение, но ако не си единият, а от мнозината, не пише добро нито за хилядата, нито за тебе, който боледуваш.

И тъй, у всинца ви трябва да се зароди желанието да бъдете здрави, а когато боледувате, това е по Божествения закон, само за обмяна. Трябва да турим в себе си мисълта всички да

бъдем здрави по ум, по сърце, по воля и по тяло. И когато някои ме питат трябва ли да викаме лекари, казвам: този въпрос е решен вече. Ако вървите по законите на старата култура, викайте лекари, но ако вървите по законите на Окултната школа, не викайте лекари. Лекарите са изпратени да лекуват света, а за един окултен ученик болестта не е нещо случайно, тя има свое предназначение. Казвам: за себе си, за своята душа всеки ще търси своя вътрешен лекар. За всички има един вътрешен лекар. Той е лекар над всички лекари. Като намерите този главен лекар, него ще питате кой асистент да викате. Тъй трябва да гледате вие като окултни ученици! Тъй трябва да гледа на въпроса и всеки лекар окултист! Когато повикат един окултен лекар при някой болен, той трябва да се обърне към Бога и да Го запита: „Господи, да отида ли при този болен?“ Има много съвестни лекари, които, като ги повикат при някои болни, казват: „Аз не съм разположен, нека дойде друг лекар.“ Как се повдига авторитетът на един лекар? Когато на 100 души болни лекарят излекува 99, а само един не може, авторитетът му се повдига, но ако на 100 души измори 99, а един излекува, авторитетът му се губи. Ако този лекар иска да възстанови авторитета си, трябва да излекува на 100-те най-малко 70-80 души. Ако той спазва законите на темпераментите, ще има отлични резултати. Сегашните болести обаче се дължат и на други причини, за които някой път ще се спира да ви поговоря.

Сега туй пресяване между вас е необходимо. Аз ви казвам, че не е достатъчно само да ме слушате. Тази година се изисква от вас едно микроскопическо приложение. Вие ме слушате само, но с това се излагате. Колкото повече ви говоря, толкова отговорността за вас е по-голяма. За всичко това, което съм ви говорил, невидимият свят изисква поне 1/1000 част от него приложение. И ако тази 1/1000 част не се приложи, никакво извинение няма. Не искам 1/100, но искам само 1/1000 част приложение. Ако приложите само 1/1000 част от всичко, което сте чули, тя ще произведе грамадни резултати. Това е най-малкото. Хване ви например хрема. Зарадвайте се, че е дошла тази хрема, направете един малък опит с нея.

В деня, в който ви хване хремата, направете едно микроскопическо добро на най-нещастния човек, когото намерите, и ще видите какво ще стане с хремата. Хване ви главоболие, коремоболие, гърдобол или каква и да е друга болест – направете най-микроскопическото добро и болестта ви ще изчезне. Направете този опит, да видите верен ли е, или не. Вие, като заболеете, казвате: „Идете, кажете на Учителя да се помоли за мен.“ Знаете ли на какво приличате вие в този случай?

Ще ви приведа един пример из живота. В Америка имало един много духовит проповедник, който тъй проповядвал, че цялата публика се късала от смях. Той разправял един случай от своя живот като проповедник. Викали го при един много богат човек, член на църквата, който сериозно заболял, искал да се помоли за него. Проповедникът отива при болния и му казва: „Не мога да се моля за тебе, ти не си направил никакво добро, аз не мога да коленича пред Господа за тебе, няма какво да Му кажа.“ – „Моля ти се, ще умра!“ – „Не, докато не дадеш нещо за Господа, ако не обещаеш поне половината от имането си, аз не мога да се моля за тебе. Не мога да коленича на голата земя. Ще дадеш нещо, и то много, за да ми бъде меко, като вълна под коленете. Само така ще мога да докажа на Господа, че този човек е дал нещо. Иначе, колкото и да се молиш, ще умреш.“ Казвам: от всинца ви се изисква такава вяра, която и планина да премества. И Христос не казва да имате вяра, голяма като камилски яйца, но казва: „Ако имате вяра колкото едно синапово зрънце и кажете на тази планина да се премести, ще се премести.“ Туй, малкото зрънце, това е 1/1000 част, която ако приложите, ще имате магическа сила и планини ще можете да премествате. Не трябва да бъдете лековерни, но да ходите в живота си с непоколебима, разумна вяра.

Тази вечер ще ви дам едно правило – с кои хора да дружите и от кои хора да се пазите. Обичайте ония хора, които са много добри, и ония, които са много лоши. Те са безопасните хора. Ония пък, които са малко добри и малко лоши, те са опасни хора, защото, като се смеси от доброто малко

и от лошото малко, от тях става една каша, една амалгама. Лошият човек поне си казва: „Да знаеш, аз съм лош, пази се от мене.“ Онзи пък, който се вие като змия, меси и доброто, и лошото – пази се от него! Такива лъжци не приемам в къщата си. Такива ученици в Школата не обичам да има. Прямота трябва да имаме в отношенията си! Два вида герои има в света. Ако един човек бъде постоянен в Добродетелта, постоянно прави добро, но направи ли една погрешка, има доблестта да я изповяда, това е герой човек! Друг човек, който греша много, но се кае, изповядва се пред Бога и се изправя, и това е герой човек. Онзи човек обаче, който служи и на дявола, и на Бога, той е най-опасен човек. Та казвам: ще слушате, когато Господ ви говори. Когато Господ говори, Той говори едновременно и на ума, и на сърцето, и на волята ви. За всинца ви има опасност да изпаднете в едно вътрешно заблуждение.

Казвам: всеки от вас трябва да бъде крепък, силен. Аз искам принципът на Любовта да проникне във вас, да бъдете достойни да носите това учение в неговата пълнота.

Тайна молитва

Мото през цялата седмица:

- *Любовта ражда доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

ВРЪЗКИ В ГЕОМЕТРИЧЕСКИТЕ ФОРМИ

*Четвърта лекция
5 ноември 1924 г.*

ВРЪЗКИ В ГЕОМЕТРИЧЕСКИТЕ ФОРМИ

Размишление

Бяха прочетени някои от работите върху темата *Най-силното чувство в човешката душа*.

Тема за следния път: *Съзнанието в насекомите*

Често някои въпроси, които се задават сами по себе си, ни се виждат без връзка и без смисъл. Някои неща отдалече се вижда, че имат връзка, а други неща отблизо се вижда, че имат връзка. Тъй щото две противоположности има в Природата. Например, ако гледате на Месечината с просто око, вижда се един образ, една жена, която гледа към Земята. Но ако вие погледнете Месечината с далекоглед, този образ се изгубва. С просто око тази жена е прекрасна, изглежда на англичанка, седи горда, непристъпна. Следователно има връзки, които ние виждаме отдалече, има връзки, които ние виждаме отблизо.

Представете си една пружина, каквато е тази на часовника, но навита милиони пъти около своя център и способна да се развърта и завърта. Каква идея може да ни даде тя? – Тя изразява пътя, по който човекът е вървял – неговия произход. Значи човек започва своя живот отвътре, като постепенно се развърта навън. Туй развъртане наричат еволюция. Ако пък си представите един остър ъгъл, с върха нагоре, на какво ще го уподобите? – На човешкия нос. Така само с няколко линии вие може да нарисувате и човешкото око, и човешката уста. Помислете какво отношение съществува между окото и носа. Устата е първоначалното проявление на човешкото същество. Окото е необходимо на човека, за да ходи правилно, да вижда де ходи. Носът е необходим на човека, за да може в Природата, в която живее, да намира приятните и полезните за себе си храни. Той ги познава по миризмата. В устата се намира езикът, с който човек вкуся. Зад окото, зад носа, зад езика в човека седи нещо още по-високо. Окото прави чове-

ка свободен. То е емблема на свобода. Който има очи, той е свободен. Човек, у когото обонянето е развито, показва, че и умът му е развит. Той е свободен човек в умствения свят. Щом човекът е започнал да обонява, започнал е да мисли, започнал е да прави разлика между един предмет и друг.

На човешката глава има начертана още една крива линия, която изразява човешкото ухо. От човешкото ухо е образувана българската буква З. Питам тогава: от какво произтича злото в света? – Злото произтича всякога от човек, който не знае да слуша. Вървиш някъде, но не слушаш, не чуваш, не обоняваш, не виждаш – всякога ще направиш зло. Следователно човек, който иска да върви правилно, трябва да вижда правилно, да обонява правилно, да вкухва правилно, да чува правилно. Оттук може да извадим едно правило, едно естествено или едно Божествено мерило за живота, според което трябва винаги да мерим своите постъпки.

Тъй както днес животът се развива, ние се намираме на представление. Животът ни е много изкуствен, той е живот на сцената. Виждате на сцената мъж и жена се карат. Жената напада мъжа, казва му обидни думи. Неговото честолюбие се накърнява, той казва: „Аз съм силно обиден, не мога да живея повече“ – взема нож и го забива в сърцето си. Под дрехата си той има мехур, пълен с червена вода. Потича тази вода във вид на кръв и той пада на сцената. Казвате: „Този актьор играе много добре ролята си.“ Тия хора обаче представят живота на сцената. Утре ще видите този човек пак жив. Той се убива на сцената, а в действителност е жив. И сто пъти да се мушне с ножа, виждате го пак здрав и жив. Виждате и двамата примирени. Сегашният наш живот е подобие на такова едно представление. Виждате някой човек тъжен, казва: „Много съм скръбен.“ Този човек, от когото днес текоха четири реда сълзи, утре го виждате весел. Как е възможно човек, който до вчера е бил така неутешим, сега да е весел? Казвам: той е бил на сцената, под дрехата си е имал мехур, пълен с червена вода. Удържи мехура с нож, но той остане здрав и читав и казва на жена си: „Хайде, жена, да си пийнем малко, хубаво изиграхме ролята си, публиката е доволна от нас. Хай-

де да си пийнем по още една чашка, хубаво изиграхме ролята си.“ Този морал зад сцената е прекрасен, понеже е взет от реалния живот на сцената, но сегашният ни живот е взет от един по-висш живот. Животът, който ние сега живеем, тъй както сега се проявява, в него влизат елементи от един по-висш живот и ние искаме да представим този живот именно. Някои казват: „Няма морал в света.“ – Не, морал има! За онзи, който има очи, светлината съществува, т.е. проявява се. Онзи, у когото тия органи липсват, това ни най-малко не показва, че светлина няма. Въпреки че той не вижда светлината, има понятие за нея. Някой човек може да не чува звука, обаче той има понятие за него. В този човек има силен копнеж да чува. У някой човек може да не е развито обонянието, но той има понятие за него. Тия неща съществуват за него като копнеж и един ден те ще се проявят.

И тъй, всички вие трябва да се стремите към онова Божествено начало във вас, чрез което да схващате реалните неща в живота. Представете си, че вие влизате в една зала и отвън още чувате, че някой вика до Бога. Защо? – Не знаете още. Като влезете в залата, виждате вътре двама души. Единият от тях хванал ръката на другия и вика, колкото гласът му държи, а той му вади зъб. Ако не знаете какво става, какво ще кажете? Ще си кажете: „Колко груб е този човек, как грубо вади зъби!“ Представете си, че този човек е един виден лекар, а другият е боледувал 3-4 седмици от зъб, инфектирал се е зъбът му и лекарят казва, че ако зъбът не се извади, този човек ще пострада. Какво зло има в това! Кой е виновен: лекарят ли, или този човек, който не е пазил добре зъбите си?

Отговор: *Болният.*

Не е виновен само болният, виновни са още баща му и майка му, които са му дали такова хилаво тяло. На майка му и на баща му зъбите бяха развалени, затова и неговите са развалени. Тогава държат като отговорни лица баща му и майка му. Майката казва: „И на моята майка бяха развалени зъбите.“ Бащата казва: „И на дядо ми бяха развалени зъбите.“ Кога се развалиха зъбите на тия хора? Значи причината на тия неща се крие още в далечното минало.

Някой път ще ви задам да пишете върху темата *Кога се развалиха човешките зъби?* или *Кога хората започнаха да боледуват от зъби?* *Кога се появи зъбната болест?* Тъй да дойдем до ония естествени правила в живота. Божественият живот сам по себе си е красив.

Сега, разбира се, ако аз река да ви обясня всичко онова, което става в света, ще се яви друга опасност за вас: вие ще извадите най-криви заключения за живота. Питам: ако някой отвори пред вас едно шише с отровен газ и аз се затека да го затворя, зло ли ви правя? Представете си, че в туй шише има съзнание, и като види, че го затварям, ще бъде недоволен и ще ми каже: „Защо не ме отвориш да дишам чист въздух? Защо си толкова жесток?“ Жесток съм за шишето, но за другите не съм жесток. Казвам: по-добре ти да страдаш, а другите да благуват, отколкото ти да благуваш, а другите да страдат. Следователно ние казваме, че в този свят съществува един морал, общ за всички, и един частичен морал, само за някои. В света съществува още физическо право и право на душата. Законът е следният: когато тялото страда, то е за благо на душата. Имайте предвид следното правило: не жертвайте никога благо на душата за благо на тялото! Защото душата сама по себе си е толкова благородна, тя знае как да се грижи за тялото. Но остане ли тялото да се грижи за душата, работата е зле.

Тази вечер ще ви предам едно ново музикално упражнение, с един нов ритъм, да видим как ще го схванете. Текстът е взет от Евангелието на Йоан, 1-ва глава, стихове 1-5:

- *В начало бе Словото;*
и Словото бе у Бога,
и Словото бе Бог.
То в начало бе у Бога.
Всичко чрез Него стана.
И което е станало,
нищо без Него не стана.
В Него бе животът
и животът бе виделина на човеците.

*И виделината свети в тъмнината,
и тъмнината не я обзе.*

Първите два стиха от главата изразяват действие на Духа. Третият стих изразява действие на ума. Четвъртият стих изразява действие на сърцето, а петият стих изразява материалния свят. Тъмнината представлява материалния живот и през нея прониква светлината. Това упражнение е снето отгоре. Значи първият акт, действието на Духа, има разширение; вторият е на ума, третият – на сърцето, и най-после иде заключението – то е акт на физическия живот, тъй както сега живеем. Като учите упражнението сега, ще спазвате ритъма и такта, които много се изменят.

Сега да направим едно *упражнение*:

- ръцете се движат напред в полукръгове навън и се приближават високо над главата, при което едновременно се изговарят думите *В силата на Божията Любов*;

- обратно движение надолу, като се произнасят думите *В силата на Божията Мъдрост*;

- отново първото движение на ръцете: *В силата на Божията Истина*;

- движение на ръцете надолу в кръгове: *Да се освети Името Божие*;

- движение на ръцете нагоре в кръгове: *Да дойде Царството Божие*;

- ръцете се движат надолу в кръгове: *Да бъде Волята Божия!*

В Живата Природа съществува един метод, известен почти на всинца ви; може би мнозина от вас са го наблюдавали – Природата изобщо започва с много слаби действия. Някой път виждате слабо, едва забележимо полюляване на листата и след туй постепенно усилване, докато някога се изрази във вид на буря. Малките пиленца, когато започнат да хвъркат, най-напред се повдигат на краката си, после си поразперят крилцата и отново се връщат в гнездото. На втория ден пак подскочат, подхвъркнат наблизко някъде с крилцата си, после малко по-далече, докато ги видиш най-после изхвърк-

нали от гнездото си, добили самоувереност. Всеки, който не спазва този закон на Природата, пада долу и през целия си живот съжالياва за това. В тази Школа вие ще правите всяко упражнение, което ви се задава. Казвате: „Какво ще ни ползват те?“ Аз ще ви запитам: ако тия упражнения не ви ползват, защо пиленцата постепенно упражняват крилцата си? От упражнението на крилцата зависи всичкото бъдеще на една птица. От тези упражнения ще се развият мускулите, с които ще лети, за да си набавя храна, да се избавя от своите неприятели.

Всяко движение, което правим, се отразява благотворно върху ума ни. Има хармонични действия, които се отразяват благотворно върху органите на ума. В старо време, когато искали да накажат някой упорит, своенравен човек, отрязвали му палеца и с това парализирали волята му. Вие често казвате, че волята ви е слаба. За да усилите волята си, всяка сутрин, като ставате, концентрирайте ума си върху палеца. Туй упражнение ще подеиства върху волята ви тъй, както действат упражненията за заякване крилцата на малкото пиленце. Това е микроскопическа придобивка, но като правите това упражнение ден, два, неделя, месец, ще забележите едно разположение, едно малко засилване на волята. Палецът трябва да се движи хармонично. Забелязано е, че у онези хора, които се умопобъркват, палецът не се движи, остава изправен. Някой казва: „Ще се умопобъркам!“ Казвам: дока- то движиш палеца си, няма да се побъркаш, но започнеш ли да го държиш неподвижен, има опасност. Можеш ли да движиш палеца си нагоре-надолу, никой не може да изкара ума от главата ти, освен ти сам. Някой казва: „Ти ме подлуди!“ Не, Бог е турил ума ти на място и никой не може да ти го изкара, освен ти сам. Ако някой го изкара, ти си виновен. Умът е твой, ти ще се разправяш с него, никой не може да го изкара от главата ти.

Палецът представлява Божествения свят и той оказва благотворно влияние върху човешкия ум. Чрез палеца се проявява Божественият, висшият свят, и умът трябва да черпи вдъхновение от него. Като се движи палецът, образува

едно кръгообразно движение. Всичко в света е кръгообразно. То е едно непреривно движение. Някои неща нам се виждат прекъснати, но тия прекъснати места са от един по-висш свят. Например носът е проекция на един много по-съвършен образ, отколкото той представлява. Човешкото око е проекция на друго едно око, още по-съвършено от това, което виждаме. Бога винаги изразяват с едно око. Защо не Го изразяват с две очи? Значи Божественото око, като се е проектирало във физическия свят, се е разделило на две. Туй, което ние виждаме в нашия организъм: лявата ръка, дясната ръка – това са проекции от духовния свят, проекции на сили, които работят и се изявяват на физическия свят в една или в друга форма. Моята ръка например е сгъстена сила. Вашата ръка, вашата глава, вашето тяло, като се разложат, ще се върнат в Божествения свят като сили, а не като материя. Какъв изглед ще имате тогава? Вие ще бъдете турени в центъра на един голям кръг. Оттам вие ще виждате навсякъде и всичко, което става – ще бъдете всевиждащи. Сега, понеже сте навън, по периферията на тази окръжност, вие се мъчите да виждате малките работи.

Вие сте засега ученици. Това е един период, който трябва да минете. Казвам: великото благо в света седи в изучаване на малките неща, затуй трябва да се поправят малките погрешки. Малките погрешки произлизат от следното: щом не усвоим една малка, микроскопическа добродетел, ражда се една малка погрешка. Аз ще ви представя следния пример от чисто морално гледище. Представете си, че вие сте три сестри, родени от една майка и от един баща. Баща ви е чистокръвен и майка ви е чистокръвна. Под „чистокръвен“ разбирам, че не са смес. Баща ви и майка ви се обичат; и вие, трите сестри, също се обичате. Един ден по едно съвпадение двете сестри се скарват, казват си по една обидна дума, тъй както между дипломатите. Едната сестра поглежда сестра си невнимателно, накриво, а другата се разплаква. Третата сестра трябва ли да каже на разплаканата си сестра, че поведението на тяхната сестра не е хубаво, или трябва да ѝ каже: „Сестро, не плачи, сестра ни не те е обидила, ти криво си я

разбрала.“ Ами как ще докаже, че сестра Ё я е погледнала накриво? Знаете ли какво нещо е криво поглеждане? – То е една проекция. Ако някой път небето се заоблачи и Слънцето се скрие, настане тъмнина, това значи ли, че Природата изменя спрямо мен своето разположение? Ще кажете ли, че Природата се е разгневила заради теб? – Не, тя си прави някакви маневри. Аз ще се скрия в някоя пещера или под някое дърво и ще наблюдавам проявите Ё, ще се уча като децата. Който не знае тия неща, мисли, че всеки гърмеж, всяка буря е за него. Ще си каже: „Отидох вече!“ След туй небето ще се разведри, Слънцето отново ще изгрее и той ще каже: „Времето е много хубаво, отлично!“ След онзи проливен дъжд, след гръмотевицата въздухът е освежен, чист.

Когато слънчевите лъчи падат върху нас или върху кое и да е по-низше същество от нас, те се отразяват благотворно, но ако същите тия лъчи биха паднали върху някой ангел или върху някой възвишен дух, биха им причинили някаква вреда. Те за тях са силни, неприятни удари. Значи Божественият свят трябва да има специални начини за изявление по отношение на различните същества. И наистина, онази светлина, в която ангелите живеят, е толкова деликатна, че вие даже не бихте я почувствали. Следователно приятните неща за нас са неприятни за други същества, по-висши от нас, и приятните неща за тях са неприятни за нас. Ако ние влезем в ангелския свят, светлината, при която те живеят, е толкова възвишена, че ние ще се намерим в тъмен свят. Този свят ще ни бъде безпредметен, не ще можем да работим в него. Затова, в дадения случай, тъй както сме поставени в този кръг, светлината, която иде от Слънцето, е много приятна за нас. По-приятна сила от слънчевата няма за нас. По-приятна светлина от слънчевата за нас няма, особено сутринната, когато Слънцето изгрява. Тогава във въздуха няма много влага, но се чувства мека, приятна атмосфера. Тази мека слънчева светлина като че масажира, като че прониква чрез нея някакъв живот в тялото.

Едно е важно за вас: пазете съзнанието си всякога будно! Както и да се проявите отвън, вътре в съзнанието си пазете

единство, вътре да няма раздвояване. Съзнанието ви никога не трябва да бъде разнородно. Не пропускайте през съзнанието си абсолютно никаква покварена мисъл, никакво лошо чувство! Душата си също пазете чиста, свята! Христос казва: „Само чистият ще види Бога.“ Във външния свят, в материалния свят, ние сме поставени неизбежно да минем през една кална среда. Не сме птици да прехвъркнем, но ще гледаме, по-възможност, по-малко да се окаляме. Ще стъпваме внимателно, ще избираме места, дето по-малко ще затънем. След като минем това място, ще си изчистим краката от калта. Тези работи стават постоянно в този свят. Те не трябва да ви смущават. Вие, като ученици, в съзнанието си трябва да бъдете еднородни. Това е Божествен закон за всички. Никакво раздвоение! Силата, красотата, хубостта на човека зависи от единството, от еднородността в съзнанието му. Щом имате туй единство, щом съзнанието ви е еднородно, вие сте едно с Бога, а щом сте едно с Бога, Той вече ви помага. Не мислете, че ние сме силните на света. Щом сме чисти, Бог има възможност да действа чрез нас. Той е всемоушен, Той само може да ни пази. Но и у нас трябва да има туй съзнание, тази мисъл да бъдем чисти. Ако вие сте чисти, само тогава Бог ще работи чрез вас. Следователно, когато Бог се проявява във всинца ни, ще дойде и тази Божествена хармония, това единство. Само така Бог ще се прояви в мен и във вас. Във всинца ни Бог няма да се прояви по един и същ начин, ще има разнообразие. В еднообразието има разнообразие. Красотата седи в разнообразието.

Сега виждаме да стават някои малки пертурбации, но те са във физическия свят. Всички трябва да се стремим към чистотата. Ние можем да бъдем чисти! Всички ще се стремите към чистота.

Тази вечер вие бяхте писали върху темата „Най-силното чувство на душата“. Кое е това чувство? – Най-силно чувство е това, което още не е проявено. Всяко чувство, което е проявено, е слабо. Това, което е проявил човек, ние знаем какво е. Де са нашите силни чувства? Можете ли да извадите из историята някои хора със силни чувства? Колко хора знаете,

които са устояли в своите чувства? Ако в едно отношение са устояли, в друго не са. Влизали ли сте в тънкостите на човешкия живот? Казват за някого: „Той е много устойчив човек.“ – Да, в едно отношение е устойчив, но в друго е неустойчив. Някой човек е любезен спрямо вас, но ще го видите колко е груб спрямо други. Как ще си обясните тия неща? Спрямо някои хора трябва да бъдеш груб, не можеш да бъдеш мек, любезен. Когато вашата къща гори, спрямо огъня може ли да бъдете деликатни? Ще вземете тулумбата, ще го загасите. Огънят казва: „Защо не ми дадете възможност да се проявя?“ Ще му кажеш: „Моята къща не е мястото, дето трябва да проявяваш силата си. Щом искаш да проявиш силата си, ще те туря вън. Аз съм работил върху моята къща толкоз години, затова ти нямаш право да я смъкнеш!“ Този огън, който гори и изгаря, ние ще го изгасим, а този, който гори, без да изгаря, ние ще го духаме, постоянно ще го поддържаме. Аз искам да извадите от огъня хубавото, красивото.

Всички ще се стремите към хубавото, към възвишените образи, които Бог е създал. Трябва да се пазите от света! Следили ли сте всеки ден за себе си да бъдете безпристрастни? Всяка вечер ще туряте на теглилките своите постъпки и ще ги измервате точно. Те са чувствителни везни, вярно теглят. Ще теглите погрешките си на тия везни и ще отбелязвате де е мястото на резката. Точно ще мерите! По отношение на себе си ще бъдете по-строг, отколкото към другите хора. И като учен човек ще туриш книгата пред себе си и ще отбелязваш колко тежи всяка погрешка. Научни данни са това! Като направиш такъв преглед на постъпките си през този ден, ще изпратиш тази статистика в Небето, в архивата на твоите учители – да знаят как си прекарал деня. Те ще гледат как си мерил, ще проверят всичко това и ще видят доколко е развито в тебе съзнанието на онази вътрешна справедливост. Всяка вечер ще рапортуваш. Вие пращали ли сте рапорт? Вечер ще изпращате рапорта си, а сутрин ще чакате отговор, ще получите едно писмо. Ако сте дали верни данни, ще погледнете писмото, ще се позарадвате и през целия ден ще бъдете радостни и весели. Това не е илюзия – в това седи красотата на живота.

И тъй, вечер ще пращате вашето писмо горе, сутрин ще дойде отговорът. Ще прочетете писмото и ще започнете новия живот. Това е Божественото, което трябва да се приложи за в бъдеще в живота ви.

Тайна молитва

- *Любовта ражда доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

ЗАБРАВЕНИТЕ НЕЩА

*Пета лекция
12 ноември 1924 г.*

ЗАБРАВЕНИТЕ НЕЩА

Размишление

За следния път като тема (№4) ще извадите основните мисли от първата школна лекция на третата годишнина.

Бяха прочетени няколко от работите върху темата *Създание у насекомите*.

Тази вечер ще ви говоря върху „забравените неща“.

Помнете следното правило: един окултен клас, от какъвто характер и да е, не е място за забавление, не е място и за игра. Понеже вие искате да съградите разумно вашия живот, понеже искате да създадете нещо благородно в характера си, питам ви: отде ще вземете този материал? Когато хората искат да съградят една къща, все трябва да вземат отнякъде материал: ако е от камъни – камъни трябва да намерят; ако е от тухли – тухли, ако е от пръст или от дървета, или просто от кал, все трябва да вземат този материал отнякъде. Каква ще бъде тази къща, ще се определи от материала, който се взема, както и от това, какви майстори я правят.

Сега вие например по някой път мислите, че можете да дойдете в клас и можете да не дойдете, като се извинявате, че нямате време. Че нямате време, това не е вярно. Това е една квадратна лъжа – нищо повече! За да направи човек едно добро, може да има спънки, но тия спънки ни най-малко не показват, че той не може да направи доброто. И извиненията, че обстоятелствата, че условията били такива-онакива, че времето било студено или дъждовно, че жената някому се разболяла, че коремът го боли, че дрехи нямал, че обуца нямал и ред други причини – това не са извинения. Аз ще ви докажа това. Представете си, че твоите панталони са скъсани и ти седиш вкъщи, но по едно време дуйде неприятелят ти вкъщи, какво ще правиш? Няма ли да бягаш? – Веднага ще избягаш вълн. Или ако баща ти е умрял, а в това време неприятелят ти дойде вкъщи, ти няма ли да оставиш баща си и да

офейкаш? – Ще го оставиш, разбира се. Значи във време на мъчнотия можеш да оставиш всичко, само и само да спасиш живота си. В такъв случай можеш ли да се извиниш с нещо, че не си дошъл в клас?

Имайте предвид, че ония велики Същества, които държат сметка за този окултен клас, си имат каталог, в който са записани имената ви, и следят за всяко ваше отсъствие, отбелязват там. Те отбелязват също писали ли сте темите, които ви давам, или не сте ги писали. Вие често казвате: „Аз не разбирам тази тема, няма да пиша нищо по нея.“ Дали разбираш, или не, то е друг въпрос, но ти трябва да мислиш върху тази тема, защото тия разумни Същества ще те питат: „Ти помисли ли върху темата?“ Дали ще я разрешиш, то е друг въпрос, но ще мислиш върху нея. Това е важното. Като излезеш сутрин и погледнеш Слънцето, ти няма да мислиш върху това, учените хора как разрешават въпроса за Слънцето, но само ще го погледнеш и ще се замислиш малко. Това мислене е необходимо за живота ти. То ще ти внесе някоя хубава мисъл. Някоя вечер може да погледнеш небето, звездите, но с това няма да разрешиш великия въпрос за звездите, обаче важното в дадения случай за теб е, че ще възприемеш някоя свещена мисъл. Ти трябва да повдигнеш очите си нагоре към небето! Не само това, но окултният ученик, като излезе вън, ако небето е ясно и той не погледне нагоре, държат му сметка. Това вече е отбелязано за него. Отгоре ви наблюдават, следят какво ви интересува в живота и какво не. Вие например, като излезете вън, не гледате нагоре. Когато времето е хубаво, това не ви прави впечатление. Но когато трябва да дойдете в клас, тогава обръщате внимание дали времето е лошо, или хубаво, и казвате: „Днес времето е кално, ще се изкалям, не съм разположен, няма да отида в клас.“ – Не, човек трябва да образува една черта на постоянство в характера си. Вие трябва да си създадете една свещена мисъл. Никога не трябва да има прекъсване на вашите мисли, на вашите желания. Една Божествена мисъл или желание не търпи прекъсване – те трябва да бъдат непреривни. Може да се явят спънки от различен характер, но желанието трябва

да си продължава. Спънките в живота имат съвсем друг характер, съвсем друго предназначение, а вашето желание да се учите има друг характер.

Сега вие искате да идете на Небето, да бъдете служители там, но Небето е място само за добри хора – аз вземам доброто в неговата съществена черта. Единственото нещо, което отличава човека като човек, е доброто, което живее в него. Ние казваме: „Любовта ражда Доброто.“ От това добро пък, от благото на Любовта, се подкрепя животът. Само доброто може да подкрепи живота. Когато доброто изчезне от света, смъртта иде на негово място и тогава земята се покрива само с кости.

Като ви говоря за забравените неща, едно от тях е следното: вие искате да създадете доброто в себе си сега, а сте забравили, че доброто не се създава, но се ражда. Когато във вашата душа се зароди великото желание да служите на Бога, тогава се явяват и условията за доброто. За да може да служите на Бога, трябва да имате разумно знание. За да дойде туй знание, трябва да дойде разумният живот. Знанието трябва да се предшества от живота, защото само ония същества могат да имат стремеж към знание, които живеят съзнателен живот.

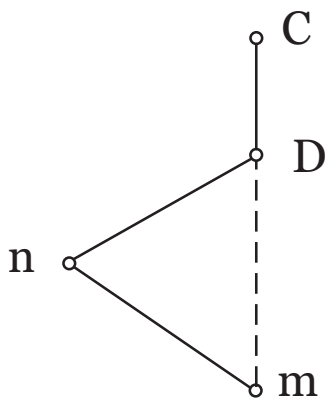
Като говорите за съзнание в насекомите, аз определям: насекомите имат предметно съзнание. Човек има образно съзнание, а ангелите имат идейно съзнание. И трите думи за вас са почти неразбрани. Предметно съзнание значи да имаш едно огледало, в което да се оглеждаш. Какво ще гледаш? Как наричате това оглеждане? Ако поставите едно огледало пред една маймуна да се оглежда, какво ще разбере тя? – Ще се опита да хване тази маймуна вътре в огледалото, защото ще мисли, че друга някоя маймуна се е скрила зад огледалото. Значи туй, което маймуната вижда в огледалото, смята го за реално. Това показва, че и маймуната има предметно съзнание. Когато вие се оглеждате в някое огледало, знаете, че това е отражение на самите вас; маймуната обаче мисли, че в огледалото вътре има друга маймуна, и се чуди как тази маймуна се е вмъкнала там. Тя ще се огледа веднъж-дваж и

ще напусне огледалото, ще избяга. Ние сме дошли дотам, че съзнаваме, че онова, което виждаме в огледалото, е наше отражение, наш образ. Съзнанието на ангелите е идейно, понеже те нямат този навик да се оглеждат, те нямат нужда да се оглеждат, понеже и без огледало се виждат. Един ангел може да се огледа сам в себе си, а вие не можете сами да видите лицето си; маймуната пък съвсем не познава своя образ. Човек чрез отражение познава, че образът е негов, а ангелът идейно може да се види много хубаво и без огледало. Онези от вас, у които съзнанието е високо, те ще започнат да усещат съзнанието на ангелите. Има някои хора, които виждат вътрешно своя образ. И когато се появи този духовен образ на човека, тогава се поставят два образа един срещу друг, като че две лица се гледат, но тия същества не са като в огледалото, те са живи същества. Те представляват вътрешния, идейния живот на човека. В тази почва между тия две същества в идейния свят се ражда доброто. Тази мисъл е толкова отвлечена, че за разбирането ѝ трябва светлина в душата ви. Това показва, че самата тази идея принадлежи към Божествения свят. Голяма светлина се изисква, за да може човек да разбере този вътрешен духовен живот. Не е лесна работа да разберете дълбочината на тази идея; не само вие, но има и ангели, които не разбират тази идея.

Ангелите са разделени на две царства: ангели, които принадлежат към същинския Божествен свят, тъй наречения небесен свят, и ангели, които принадлежат към духовния свят – те са от една по-нисша йерархия. Разликата между тях е, че едните възприемат своето знание вътрешно, по интуиция, те са в пълен контакт с Бога. Пред техния дух, пред техния зов Божественото съзнание веднага им разкрива всички неща в тяхната пълнота. Пред тях разкрива всичкото си същество. А другите, по-нисшите ангели в това духовно царство, черпят своята духовна сила външно, чрез първите. Едните черпят своите знания от Центъра, а другите черпят своите знания от периферията. Пък като дойдете в човешкото царство, понеже то е трето по ред, човеците трябва да вземат своето знание от горните два разряда. Каквото знание е минало през

ума на ангелите, то слиза и при човеците, дето за трети път се пречупва.

И тъй, имате един Божествен лъч, който е претърпял три пречупвания. Той е лъчът *C*, който прониква съзнанието на

първите ангели – *D*. Тук този лъч се пречупва и преминава към съзнанието на по-нисшите ангели в точка *n*. И най-последно имаме трето предаване на този лъч към човешкия свят. Значи този лъч се пречупва и мисълта се приема от съзнанието на човека – *m*. Тъй щото всички ваши идеи, които имате, не са излезли от вас. Даже някои от тях не са много съществени за вас. Че не са толкова съществени, това ни показва опитът на живота.

Например някои неща вие лесно захвърляте. А туй, което е съществено, което е идейно, никога не напуска човешкото съзнание, защото идейните образи са живи. Ти не можеш да напуснеш един идеен образ. Той е жив, той не е отражение само.

И тъй, животът е само един филтър. Той филтрира вашите мисли чрез радостите и страданията, които претърпявате. Вие сега носите само радости и разочарования в живота си. От какво? – От вашите идеи. Да кажем, че обичате някого, но след една или две години вие се разочаровате в неговата любов и казвате: „Аз мислех, че този човек има любов, но той нямал никаква любов.“ Питам: защо си мислил преди две години, че той има любов, а сега мислиш, че няма любов? Значи ако твоят ум, с който тогава си мислел, не е бил Божествен, то и умът, с който сега мислиш, пак не е Божествен. Божественият ум не прави два скока, две отрицания. Нито първото ти заключение е било вярно, нито последното е вярно. Ти трябва да съзнаеш, че разсъжденията ти и в двата случая не са Божествени. Твоят ум като на човек, откак се родиш, докато умреш, постоянно ще се мени. И турците

казват: „Хайван дошел, теле си отишел.“ А българите казват: „Крава дошел, вол си отишел.“ В Божествените неща няма никаква промяна.

Като говоря за интуицията, трябва да знаете, че всеки човек има интуиция, повече или по-малко развита. Всеки един от вас може да знае това нещо за себе си. Вие например какво знаете за себе си? Аз ще оставя въпроса какво мислите за другите, но какво мислите за себе си? Някой път вие мислите, че сте много добър, съзнавате туй, нали? Но след 5-6 години вие казвате: „Не съм добър.“ Съзнавате, че не сте добър. Питам: как тъй преди 5 години мислехте, че сте добър, а сега без никакво основание мислите, че не сте добър? Вие ще кажете: „Аз сгреших, изопачих живота си.“ Как тъй? – „Ама външните условия на живота ме заставиха.“ Това е само едно математическо предположение, това е една вероятност, аз го определям с *минус а* ($-a$). То представлява едно същество, което се движи от центъра към периферията и среща по-голямо съпротивление, по-гъста среда, вследствие на което туй същество постоянно губи от своята сила. *Минус а* подразбира един човек, който се разделя, постоянно придобива знания, но няма сили, затова остарява. Този човек е придобил много, всичко знае, но всичко в него е изтощено: мозъкът му е изтощен, стомахът му е изтощен, затова не може да се ползва от знанията; от придобивките си. Значи ($-a$) е движение от центъра към периферията. Тогава имате и ($+a$), което показва движение от периферията към центъра. Туй слабо същество ($-a$), като се движи към центъра, постоянно придобива, не среща никакво съпротивление, понеже средата, към която отива, става все по-рядка и по-рядка, докато най-после, като влезе в центъра, туй тяло е придобило всичката своя пълнота. Следователно вие, които сте се родили на Земята, сте ($-a$), изгубили сте нещо. А всички, които заминават за другия свят, са ($+a$), сиреч могат да придобият нещо.

Сега вие вярвате ли в туй мое твърдение? То трябва да се докаже. Питам: по кой начин можем да докажем, че ($-a$) е движение от центъра към периферията? Съвременните астрономи имат един уред, наречен спектроскоп, с който оп-

ределяме към кои звезди се приближаваме и от кои звезди се отдалечаваме. Той е основан на един прост закон: светлината, която иде от звездите, към които се приближаваме, обхваща по-широко място. Туй по-широко светло поле показва, че се приближаваме. Всяка звезда дава една от светлините на спектъра. А когато светлите линии на спектъра се стесняват и стават по-малки, туй показва, че ние се отдалечаваме от тия звезди. Същият закон се отнася и до физическия свят: ако всичките предмети, към които се движим, се увеличават пред нас, ние сме $(-a)$, защото множеството е в периферията. Когато един човек обича живота, обича Природата, когато се интересува от всичко външно, той е $(-a)$, той се приближава към физическия свят. И тъй трябва да бъде. Щом дойде до периферията и направи един кръг, щом изучи всичко и няма какво повече да го интересува, в неговото съзнание се образува обратно движение. Тогава всичките предмети в духовния свят, от които по-рано не се е интересувал, всички тия образи сега изпъкват в неговото съзнание и той става духовен човек, става $(+a)$ и започва да се движи от периферията към центъра. Или на прост език ще кажем: онзи човек, който се интересува от духовните работи, не само тъй привидно, но от сърце, той е $(+a)$. Този човек, като стане сутрин рано, вземе Библията, чете по 2-3 часа, усърдно размишлява и прилага. Онзи човек пък, който взема Библията, поразгърне на 2-3 места и каже: „И те са били хора фанатизирани, не ме интересува това, тази книга не е за сегашните времена“, той е човекът $(-a)$. Посоките $(+a)$ и $(-a)$ показват само посока на движение. Тъй щото засега знанието на всички хора се определя от посоката на тяхното движение.

Например ние употребяваме думите *височина* и *дълбочина*, за да определим посоката на движението. Има и други определения, но аз се спирам на тия две. Височината – това е движение към центъра, движение навътре. Нагоре или навътре е едно и също нещо; надолу или навън – и то е едно и също. Надолу да се движим и навън да се движим, понятията са едни и същи. Щом се движиш от центъра към периферията, твоята памет непременно ще отслабне. А щом се

движиш от периферията към центъра, твоята памет ще се усили. Щом се движиш от центъра към периферията, твоето съзнание непременно ще потъмнее, ще изгубиш светлината си; щом се движиш от периферията към центъра, ще дойде светлина в съзнанието ти. Следователно ние сами хвърляме тъмнина в съзнанието си, зависи от нашето движение. Например ти можеш да кажеш: „Аз съм лош човек.“ Не е достатъчно да кажеш, че си лош човек, но защо си лош, как се обяснява твоята лошавина. Ти имаш брат, баща ви е оставил и на двамата наследство, но ти вземаш всичкото наследство, а изпъждаш брат си. Или имаш и сестра, вземаш и нейния дял и я изпъждаш. Най-после изпъдиш и майка си – останеш сам, ядеш и пиеш. Сега вече има известно потъмняване в твоето съзнание. Защо? – Брат ти, сестра ти, майка ти, баща ти – това са все тъмни тела, които се движат около твоето съзнание и хвърлят сянка. Казваш: „Какво трябва да правя, за да се избавя?“ – Ще повикаш брат си, ще отвориш сърцето си и ще му дадеш неговото наследство. Тогава брат ти ще светне в тебе, в твоето съзнание, като една светла запалена свещ. Ще повикаш сестра си, ще върнеш нейното богатство, ще възвърнеш любовта си към нея и тя ще светне в твоето съзнание като една запалена свещ. Ще повикаш най-после и майка си, ще я приемеш в дома си и тя ще светне пред теб, в душата ти, като една запалена свещ. Като свършиш всичко това, ще повикаш и баща си вътре в тебе. Тогава той ще се зарадва и всички ще се наредят около тебе. Ти ще чувстваш една голяма светлина в твоето съзнание. Всякаква тъмнина около тебе ще изчезне.

Сега мнозина от вас не разсъждават така. Те все търсят лесния път – като евреите. Като направят едно прегрешение, ще заколят едно агънце, една гургулица и ще ги принесат в жертва на Господа. С едно агънце или с една гургулица работата освен че не се оправя, но още повече се забърква. Всички вие се занимавате с една философия, която няма никаква основа. Например от няколко години аз правя един опит, и то следния: посадих една отлична градина с хубави овощни дървета. Тия дървета израснаха, дадоха много хубави плодо-

ве. Аз ги дадох на един от учениците си – да разполагат с тях и с градината въобще. Но те, след като ядоха, наядоха се, преситиха се и започнаха да правят вино от тия ябълки. Тогава окръжаващите хора видяха, че учениците пият и се напиват, и взеха да казват: „Как тъй! Учителя не знае ли, не вижда ли това, защо не им забрани, ами им позволява да правят вино от ябълките и да се напиват?“ На другите ученици дадох едно хилаво място, незаградено, което нищо не ражда, и ги оставих без всякакви средства. Поставих ги при най-лоши условия – да нямат с какво да работят. При това оставих ги сами да работят. Казват: „Учителю, дайте ни семенца!“ Казвам: „Няма семена.“ Слушам от тях недоволство, казват: „На онези дава, на нас нищо не дава.“ Питам тогава: де са резултатите? На които дадох – пиянстват, пият; пък на които не дадох, те се оплакват, казват: „Жестоко е това!“ Кое е по-хубаво сега – да ядат ябълки и да пиянстват, или да стоят гладни и да просят? Аз бих превел по-ясно това сравнение, но сега ви го давам само като една гатанка, искам вие да разсъждавате.

Аз ви казвам, че всеки от вас може да попадне в такива две противоречия. Бог може да те постави в най-хубавите условия в живота и да не ги използваш; пък може да те постави и в най-лошите условия и и тях да не използваш. Някой път става и обратното. Защо? Защото ти можеш да използваш добрите условия по един начин, пък и лошите условия в живота съдържат друго благо, което можеш да използваш по друг начин. Тук именно е дълбоката философия. Вие казвате: „Господ е несправедлив.“ Това не е философско разрешение на въпроса. Ти още не си влязъл в Небето, не си видял още дълбоките Божествени замисли, не знаеш защо Бог те поставя при тия условия. Бог може да те постави при най-лошите условия, че да кажеш: „Косата ми настръхна!“ Защо ти настръхва косата? – Защото не разбираш. Разбира се, ако ходите вечерно време по места, които не познавате, косата ви ще настръхне; ако ходите денем, нищо няма да ви стане. Вечерно време всичко ще ви се вижда като страшилища и ще приличате на онзи турчин с кобурите си, с ножовете

си: върви вечерно време с коня си през някоя гора, вижда един голям дънер, стресва се, казва: „Хей, гяур, махни се от пътя ми, юнак арнаутин да мине!“ Не се маха той. „Тебе казвам, махни се оттам!“ Най-после казва: „Ако ти не се махнеш оттам, арнаутинът знае и друг път.“

Та и вие сега вървите с кобурите си и казвате: „Ние знаем и друг път.“ Значи като се изпречи сиромашията пред вас като един голям дънер, ще минеш покрай нея, ще я задминеш. Пък ти мислиш, че тя е жива, че е някое голямо страшилище, и казваш: „Ще мина по друг път!“ Кой е другият път? Държавните мъже в България знаят кой е другият път. Те, като дойдат на власт, в първо време са много благородни – чувалите им са празни; напълнят ги и после – хайде по другия път. Този път е лесният, той е спасение по благодат. Един евангелист говори за Христа и започва да плаче, да скърби, че Христос умрял на кръста. Но като дойде някой негов брат да му иска пари назаем, казва: „Ще ти дам пари, но ще дадеш 25% лихва. Другите, както знаеш, вземат 50%, но аз, като вярвам в кръвта Христова, вземам само 25%.“ И вие, окултните ученици, някои от вас вземате по 25% лихва.

Слушайте, от всинца ви се изисква една права мисъл. Разбирате ли какво значи права мисъл? В Школата всички ученици трябва да бъдете абсолютно изправни в своята мисъл! Безпощадни ще бъдете в това отношение към себе си. Всяка погрешка, която имате, ще я извадите пред себе си и ще кажете: „Ще я изправам!“ Някой ще ти каже, че си такъв-онакъв. Нищо да не те безпокои, ще си кажеш: „Ще се изправам“ – нищо повече! Това се казва герой човек. В света има два вида герои: едни, които правят добро, не грешат – те са герои ученици; и други, които изправят своите погрешки. И последните в моите очи са герои, защото тук даже се изисква по-голямо усилие. Това е един вътрешен закон на нашето съзнание. Само така невидимият свят ще ви се усмихне. Вие ще правите добро и ще изправяте вашите погрешки, а няма да правите само наполовина добро. Защото половин добро е наполовина зло, а цялото добро в света е закон за намиране Божията Любов. Като намериш Любовта, тя осмисля живо-

та, а като осмисли човек живота си, ще придобие онова, за което неговата душа копнее.

Сега някои от вас ще запитат: „За кого ли говори Учителя тази вечер?“ – Специално за никого. За мене в света съществуват само ония души, у които има добродетели, а ония души, в които няма никакви добродетели, това са души мъртви, а ние за мъртви души не говорим. Ученикът, който се учи, подразбира една жива, будна душа. И най-малкото нещо, което трябва да има в този ученик, то е да има една от най-малките добродетели, заради която добродетел ще го пуснат в училището.

Сега вие искате да ви пуснат да влезете в тази Школа. Но знаете ли, че за всичко у вас държат сметка горе? Някои от вас са дошли тук, седят няколко години и ги слушам, после казват: „И тук няма нищо.“ Смешно е вашето положение! Знаете ли защо? Ако вие дадете на една маймуна ноти, тя ще ги разбере ли? Ако вие дадете на една маймуна да чете Библията и Евангелието, тя ще ги разбере ли? – Нищо няма да разбере. Тогава, питам ви: вие разбирате ли дълбочината на окултната наука? Какво съдържа тя в себе си? Отсега нататък ще се яви във вас желание да изучавате окултизма. Някои казват: „Тази наука е за младите, не е като за нас, стари хора.“ Чудни сте вие, кои са младите хора? Младите пък казват: „Туй учение е за старите хора, те имат знания и мъдрост, то не е за нас.“ Кои са старите хора? Според тази теория аз наричам млад човек този, който изучава закона на самопожертвуванието. Непроявеното семе, което се посажда в почвата – това е младият човек. Обърнатият триъгълник с върха надолу – това е младият човек. Той показва семето, което трябва да се посее в почвата, да се пожертва, да страда. След тия страдания младият човек се превръща в стар, т.е. израства, при което върхът на триъгълника се изправя нагоре. Младият човек представлява едно движение от центъра към периферията, а старият човек – едно движение от периферията към центъра. Значи старият човек представлява растенето нагоре от почвата. Следователно младият и старият човек живеят едновременно в съзнанието на човека. Тъй че

всеки лъч на съзнанието, който излиза от центъра към периферията, това е младият човек, а всеки лъч, който се връща като отражение от периферията към центъра, това е старият, проявеният човек, който расте нагоре. Той представлява триъгълника, обърнат нагоре с върха. Следователно младият човек, това е слизване на духа в материята, а старият човек, това е излизане на духа от материалния свят или обладаване на материята.

Млади и стари – това са две състояния на съзнанието на мислещия, на духовния и на Божествения човек. Ето защо едновременно, във всеки миг, ти ще бъдеш и млад, и стар. Имаш известна идея, която трябва да реализираш – ти си млад; започнеш ли да я реализираш – ти си стар. В следващия момент иде нова идея – ти си млад; започваш да я реализираш – ти си стар. Млад-стар, млад-стар – това е един вечен процес в развитието на човека, който постоянно се повтаря. Ако вие имате тази мисъл в ума си, няма да се раждат във вас разни противоречия и няма да казвате: „Аз остарях вече, от мен човек няма да стане.“ Ще разбирате, че старостта е само един миг. Не, във вас има известна хитрина, която вие съзнателно прикривате.

Ще ви разправа един анекдот, който ми разказа една ученичка, чела го някъде. Отива един много учен философ на Небето при Бога и иска да Го надхитри. Казва Му: „Господи, как схващаш цялата Вечност?“ – „Вечността пред Мене е една секунда“, му отговорил Бог. „А какво е за Тебе един милиард?“ – „Един милиард за Мен е пет стотинки“, казва Господ. „Тогава, Господи, дай ми пет стотинки!“ – „Почакай Ме една секунда“, му казал Господ. Не мислете, че ние можем да бъдем по-умни от този велик закон в света. Не мислете, че можем да надхитрим Бога. „Почакай Ме една секунда“ – в това има скрита една велика Истина. Една секунда – това е цялата вечност, в която ти трябва да работиш и да се развиваш. А що означава Вечността? – Това е онуй интензивно вътрешно желание, с което ще могат да се реализират ония светли идеали, ония светли мисли на живота. Че как мислите вие? Във вас трябва да има едно непреодолимо желание,

на което нищо в света да не е в състояние да му попречи. Вашето желание трябва да е толкова интензивно, толкова непреривно, че и на малки парченца да ви нарежат, туй желание да си остане пак живо във вас.

Та казвам: за вас е важна основната добродетел на вашия характер. Всички вие, като ученици, трябва да бъдете изправни пред този велик Божествен закон. Ако вървите така, само по този начин може да развиете дарбите, които са заложени във вашата душа. Ние не можем да престъпим законите, които Живата Природа е поставила в живота. Трябва да знаете, че развитието ви върви по един правилен начин. Да се изпълнят копнежите, които имате сега, може само тогава, ако спазвате тия закони. И всичко това, което желаете, ще го придобиете, но трябва да бъдете абсолютно изправни.

Досега аз съм говорил много пъти върху закона на Любовта, който съществува в живота и се прилага към идеите, към живите същества, към Бога. В тази Любов влизат всички ония Същества, които са свършили своето развитие и образуват едно цяло с Бога. Те образуват, тъй да се каже, главата на цялото Битие. Тази Любов трябва да бъде съсредоточена към този вътрешен център на всички наши мисли и желания. И тогава ще се появи едно движение на Любовта от Бога към нас. Тъй че ако имаме тази непреривна Любов към Бога, тогава от Него ще излезе един лъч, който ще се отправи към нашето сърце и ще изпълни живота ни. Такъв е законът. За да познаеш дали обичаш Бога. Щом отправиш Любовта си към Него, ще почувстваш тази вътрешна светлина, но не в ума си, а в сърцето си, при което ще се образува едно вътрешно разширение, едно вътрешно задоволство. Тогава и най-малките неща в живота ти ще се осмислят и няма да представляват дреболии за тебе. Във всяка дреболия в живота си ще виждаш една Божествена мисъл. Всички вериги, които те спъват, ще паднат, ти ще се почувстваш свободен като пеперуда, която излиза от пашкула си и свободно хвърква с крилцата си в безграничното пространство.

Казвам: сега всички трябва да изпратите вашата мисъл нагоре. Вие ще кажете: „Аз я изпращам.“ Хубаво, но по-ин-

тензивна трябва да стане вашата мисъл! От ден на ден вашата мисъл трябва да става по-интензивна. Стремлението ви към Бога от ден на ден също трябва да става все по-интензивно и по-интензивно, докато обратното движение на Божията Любов проникне във вашето сърце. Тогава важният въпрос за живота – Любовта към Бога – ще се разреши в душите ви и вие ще придобиете свободата, която търсите. А тази свобода носи блаженство и всички добри възможности на живота. Само при свободата вие можете да развиете вашите мисли, чувства и вашата воля; да облагородите сърцето си, да разширите ума си, да укрепите духа си и да освободите душата си. Туй е цяла наука! Това именно е задачата на окултната наука. Тъй щото ще знаете, че всички сте на категории. Някои от вас мислят, че като присъстват в Школата, не сте на категории и степени. Не е така. Някои от вас разбират повече, други по-малко; някои прилагат повече, други по-малко, но всички трябва да се стремите според възможностите на душата си. Можеш да прилагаш малко – приложи го. Можеш да прилагаш повече – приложи го. Всеки ден прави по едно малко добро. Някой път вие решите да направите някое малко добро, но после казвате: „Хайде, днес не мога, ще го отложам.“ – Не трябва така. Колкото и малко да е доброто, направи го, не го отлагай!

Например у някой ученик се роди силно желание да иде и да каже една много хубава дума на майка си, но като дойде до вратата, спре се, казва си: „Дали ще ме разбере майка ми?“ Поколебае се и отложи да изпълни мисълта си. Друг случай: решите да станете сутринта рано в 4 часа на молитва. Обаче в 4 часа сутринта, когато трябва да станете, казвате си: „Нима като стана сега, ще свърша нещо? Хайде да си поспя още малко!“ Или решил си друго нещо: „Ще стана рано сутринта, ще си напиша един хубав стих.“ Но после казвате: „Е, сега ли ще пиша?“ Всички тия противоречия в живота са ви докарвали до това изопачаване в разбиранията. Ние сме хора на изопачените идеи. Всяко възвишено и благородно дело, в какъвто и да е смисъл, прилагайте го, не се срамувайте! Колкото и да е малко, прилагайте го! Ако не прилагате, отдолу ще дойде

затъмняване на съзнанието и един ден вие ще се намерите под земята, тъй както едновременно пирамиди са днес дълбоко заровени в земята. Всеки ден трябва да прилагате, постоянно трябва да прилагате. Тъпанът трябва постоянно да се бие, защото иначе ще се опраши, а като се бие постоянно, прах не остава по него! Оралото, което оре земята, не ръждясва – то лъщи, светло е. Също така и човешкият ум, който постоянно мисли, е светъл, не затъпява; човешкото сърце, което работи, постоянно отхранва възвишени и благородни чувства, облагородява се; и човешката воля, като се тури в действие, укрепва.

Това са елементарни правила. Казвате: „Тия работи ние ги знаем.“ Как ги знаете? Знаете ли какво нещо е да мисли човек? Слушайте сега! В човешкото съзнание има една малка лампичка, която не е запалена. При тази лампа има само една Божествена клечица. За запалването ѝ има правила, които определят колко пъти трябва да драснеш тази клечица, за да се запали. Щом запалиш тази лампичка, ти веднага ще започнеш да мислиш. Някои от вас обичат само да пипат лампичката и не могат да мислят. Разбира се, без светлина не може да се мисли. Светлината е едно от необходимите качества за мислене. Светлите духове и отвън, и отвътре имат светлина, а ненапредналите духове, които живеят в ада, нямат отвън светлина, но имат само отвътре. Те държат тази светлина само за себе си. Тяхната лампичка още не е изгаснала, те не са изгубили още тази способност да я палят.

Та казвам: всеки от вас трябва да запали тази лампичка и само тогава ще има правилно мислене. Това мислене е непреривно. Щом веднъж се запали тази лампичка, тя е непреривна, в нея не може да става прекъсване, затова при тази светлина мисълта се разширява и човек не остарява. Той всеки ден е и млад, и стар. Тъй седи въпросът. Аз бих желал тази лампичка в ума на всеки одного от вас да бъде запалена по всички правила. Това се отнася за този, който не я е запалил, а който я е запалил вече, нека върви по следите на тази лампичка, защото тя се движи, не седи на едно място. Всеки ще върви напред, по нейните стъпки. Туй наричат

„ръководна звезда“ в живота. Всеки човек си има такава ръководна звезда в живота. Наполеон казвал, че си имал своя ръководна звезда, която никога не потъмнявала. И наистина, докато неговата звезда мъжделееше, във всичко му вървеше, във всичко имаше сполука. Тя е живата звезда, или тъй наречената малка свещица в съзнанието на човека.

И тъй, като сте дошли на Земята, забравили сте много неща от това, което сте знаели, и сега трябва да си ги спомняте. И вие чакате да си ги спомните. Тъй като чакате, знаете ли на какво приличате? Един стар български чорбаджия в село имал жена, която била много голяма аристократка, та все слугите ѝ служели: дърва ѝ носели, сечели ги и т.н. Обаче случва се, че мъжът ѝ умира и всички слуги я напускат. Като останала без дърва, отишла при съседа си и го помолила: „Можеш ли да ми донесеш малко дърва“ – „Ами защо ти не си донесеш?“ – „Не съм научена.“ – „Ще се научиш. Ще вземеш едно двойно въженце, ще отидеш в гората, ще натуриаш дърва в него, ще ги завържеш хубаво, ще си направиш един товар и туй то.“ – „Ама кой ще ми го вдигне?“ – „Ще викаш в гората, ще почакаш малко. Там има една жена, горската богиня, ще дойде да ти помогне.“ – „Е, дано Господ я прати да ме научи.“ – „Като викаш, тя ще те научи.“ Отишла в гората, събрала си дърва и взела да вика. Викала, викала, но никой не се явил. Най-после си казала: „То се е видяло, че няма да дойде горската богиня, ами аз сама да си вдигна тогава.“ Така и вие ще викате: „Богиньо, богиньо, Господи, Господи...“, и най-после ще си вдигнете дръвцата на гърба – и хайде вкъщи. Такъв трябва да бъде ученикът – да вика: „Господи, Господи“ – и най-после да си вдигне дръвцата на гърба. Богинята обаче е дошла. Жената е разбрала вътрешния смисъл на викането. По същия начин и вие ще разберете великата Истина в живота.

Сега да изпеем упражнението *В начало бе Словото*. В изречението *В начало бе Словото* коя дума е силна?

Отговор: *Словото*.

Как ще ми докажете да разбере това? Как ще се произнесе думата *Слово*? Де ще турите ударението? Има силни думи,

на които, като се изговарят, за да се подчертае силата им, турят на специални места ударенията. Вземете думата *разум* – *раз-ум*. Тя е сложна дума и не е от славянско произхождение. Коренът *ом* или *ум* е една свещена дума. На английски език се пише *eum* (*еум*), а се произнася *ом*; значи умът е, който съдържа в себе си всички Божествени качества. А какво означава частицата *раз*. Русите казват *раз*, което значи „един път, веднъж, едно, първо“. То подразбира първоначалното, Божественото, което е било у човека и което съдържа всичко в себе си. Човек трябва да се стреми да разбира нещата. От разума, от първоначалното, от Божественото, е излязло Словото, разумното, т.е. обвивката на нещата, която е приела първия образ, за да направи Словото видимо и чуто. Защото Словото в невидимия мир и се вижда, и се слуша. Като кажем *В начало бе Словото*, веднага в нашия ум трябва да изпъкне великата идея за онова живо същество – Словото – което е излязло от Бога. И вие, като пеете това упражнение, трябва да се пренесете там, а не да сте тук, на Земята.

И музиката, както и математиката, има свои математически правила, но те не приличат на сегашните правила в музиката. Тия правила съставляват тъй наречената „математика на музиката“. Там, дето човек не може да вземе тоновете на душата, високите тонове, които спадат към Божествения свят, съвременните музиканти поставят паузи, а дето могат да ги вземат, поставят тонове. В окултната музика няма мълчание: пеенето там е непрекъснато, никакви прекъсвания няма. Там, дето има паузи, пак се чува звук, само че по-фин, по-висок. Ако аз бих композирал една песен за хор, не бих турил никакви паузи. Всички гласове трябва да пеят. Басовете ще започват отдолу, а сопраните ще идат отгоре, т.е. ще отиват нагоре, високо ще пеят, но тихо, едва да се чуват. Гласовете трябва да се допълнят един друг. Алтът трябва да придружава, басовете ще подкрепят отдолу, пък сопраните и тенорите ще се посрещат горе. Тъй трябва – гласовете да си пеят един на друг. А сега музикантите казват: „Сопраните ще мълчат, а другите гласове ще пеят.“ Значи ти мълчи, пък аз ще говоря. Не, и двамата ще пеем, и двамата ще говорим.

Ще се стремите към окултно пеене. Езикът, на който е преведен този стих, не е образен, но е идеен език, затова се изисква и дълбочина на пеенето. Този стих е най-дълбокият от Евангелието, но езикът, на който е преведен, не е образен. Затова, като чуеш или като прочетеш този стих, ти не можеш да се забравиш, не можеш да се пренесеш от този свят, за да може великото в света да оживее пред теб. Като произнесеш стиха: *В начало бе Словото, и Словото бе у Бога*, тъй трябва да го произнесеш, че да преживееш това начало. После: *Всичко чрез Него стана, и което е станало, нищо без Него не стана* – произнесеш ли тези думи, трябва да видиш целия този процес, да преживееш това, че всичко чрез Него е станало. Като изговориш думите: *В Него бе Животът, и Животът бе виделина на човеците*, този Живот и тази виделина трябва да ги изпиташ. Като изговориш стиха: *И виделината свети в тъмнината, и тъмнината я не обзе*, всичко това трябва да го видиш, да разбереш тази борба между виделината и тъмнината. Ако вие пеете по този начин, гласът ви би треперил, щеше да бъде мек и звънлив, па и душите ви щяха да трептят. А сега гласът ви е тъп, защото нямате въодушевление отвътре, не преживявате думите.

Старайте се, като пеете у дома си, да се вдълбочавате в думите, в идеите, които те изразяват, за да можете да пеете окултно. Като пеете упражнението *В начало бе Словото*, изпейте го веднъж, два, три, четири, пет пъти, докато вие сами го харесате, докато почувствате, че пеете с живот, сила и вътрешно разбиране. Днес времето е малко влажно, но това не е извинение за пеенето, не е извинение и за цигулката. Наистина, когато времето е влажно, влагата запълва порите на цигулката, но има едно средство против влагата. Ти можеш да запоиш порите на цигулката, като вложиш нещо от душата си в нея. Тя ще изгони влагата навън. Това можем да направим всякога, когато искаме, пък когато не искаме, и душата няма да вземе участие в свиренето. Също така и при пеенето душата ви може да вложи нещо в гортана. Душата ви може да влиза и да излиза свободно във вас. Ще се помолиш на душата си и ще ѝ кажеш: „Моля ти се, влез в гърлото

ми, да чуя твоя сладък глас, че да се науча и аз да пея. “ Двама ще пеете тогава: ти и душата ти – и ще видиш какъв глас ще излезе от тебе, какъв певец ще станеш! В това седи силата на певеца. И аз желая всички ученици на Окултната школа, като пеете, да се отличавате: да зная, че сте певци. Гласът ви да няма меден тон, а да се отличава с голяма мекота и изразителност. Ще пеете от сърце, без правила, не че няма да има правила, но те не приличат на сегашните. Ще спазвате тези бележки.

Аз зададох на младите ученици въпроса: „Защо българите турят в речта си глагола отпред, а германците – на края на изречението? Защо начинът на говора у германците е един, а у българите – друг? И едните са хора, и другите са хора, защо имат различна граматика?“ Те ми отговориха, че това се дължи на обстоятелството, че германците, като си свършат работата, тогава я съобщават, затова глаголът у тях е накрая, а българите най-първо ще кажат какво ще правят, а после започват да работят, затова турят глагола в началото на изреченията. После, вземете англичаните – те постоянно скъсяват думите, докато германците ги разширяват. Защо? – Има си причини. Та и вие във вашата граматика някога поставяте глагола отпред, а друг път – отзад. Кой е правилният начин за пеенето? *В начало бе Словото* – виж, много добре започва песента. *В* е съюз. Това са първите чувства, с които човек започва, които не може да изрази. Съюзите – това са първите думи, с които човечеството е започнало. Най-послед идат съществителните. Те имат най-нов произход.

Сега да изясним значението на думите *В начало бе Словото*. Те означават, че в най-голямата красота и хубост, в това Божествено начало на нещата, е излязло Словото. Божественото начало подразбира най-благоприятните условия за създаване. В живота за създаването на всички Божествени неща има определено време. Ако вие дадете на един астролог невярна дата на рождението си, той ще ви каже, че според колкото ви познава, вие не може да се родите в това време. В астрологията не може да има безразборност в ражданията; има определени закони за възможностите на ражданията.

Този астролог ще ви каже: „В този ден и в този час вие не сте родени, понеже този момент – тъй както е съчетанието на планетите, изключва вашето раждане.“ Значи и Словото, за което пеем, е излязло в едно определено Божествено начало. Ще кажете: „Отде да знаем кога е било това начало?“ – Че вие бяхте вътре в това начало. Как сте забравили една такава велика Истина? Вие бяхте в същия трен. Ще кажете: „То беше отдавна, преди толкова години, забравили сме.“ – Ще си спомните. Защо ви говоря аз сега за забравените неща...

В начало бе Словото, и Словото бе у Бога. Този стих е много важен. Като станете сутрин, ще го прочетете, ще го изпеете и ще мислите върху него, докато в ума ви се хвърли една светлина и вие възприемете тази велика идея. Тогава вашето сърце ще се преобрази, ще стане по-меко, умът ви също ще се преобрази, ще започне да мисли по-другояче и ще можем, като влезем в този салон, да се занимаваме и без лампи. Като дойдем тук, без лампи да се разнася светлина отвсякъде. Като концентрирате мисълта си върху този стих, ще имате по-хубава, по-приятна и по-мека светлина. И аз, като вляза в салона, ще кажа: „Ето ученици, с които може да се разискват Божествени неща!“ А сега, когато светлината иде само отвън, от лампите, как могат да се разискват такива въпроси? Отвътре трябва да дойде тази светлина! Тя е Светлината на Духа.

Тайна молитва

- *Любовта ражда доброто!*
- *Доброто носи живот, свобода и светлина за нашите души.*

НЕСЪИЗМЕРИМИТЕ НЕЩА

*Шеста лекция
19 ноември 1924 г.*

НЕСЪИЗМЕРИМИТЕ НЕЩА

Размишление

Когато проучвате беседите, няма да цитирате нещата, но със свой език, вкратце ще изнесете основните мисли. Цитирането не е изразяване на основните мисли.

Бяха прочетени някои от работите върху темата *Основните мисли от първата лекция на третата година – „Високият идеал“*.

Нашата цел е да има разнообразие в работата ви, умът ви да привикне да работи, а не да копира. Всеки от вас може да извади от лекцията една основна мисъл и върху нея да съгради нещо. От много цитати няма нужда. Като пишете някое съчинение, там може да доказвате, колкото искате, но на мен няма нужда да ми цитирате, няма какво да ми доказвате. Аз искам да зная какво схваща всеки от вас под думите *висок идеал*. Човек не може да има два идеала. Само един идеал може да има. И тъй, според вас в какво седи високият идеал?

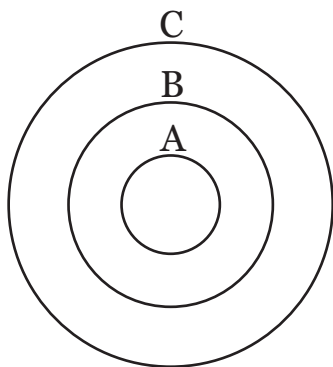
Отговор: *Да любим Бога.*

Какъв трябва да бъде идеалът на онзи, който се жени? Ами какъв трябва да бъде идеалът на онзи, който става поп? Ами на онзи, който става търговец, или на онзи, който става естественик, какъв трябва да бъде идеалът? Всеки човек трябва да има висок идеал! Какво подразбирате под думата *Бог*? Тази дума – *Бог*, е толкоз определена, че почти няма смисъл. Високият идеал за живота е Любовта, понеже животът произтича от Любовта. Кой е високият идеал за светлината? – Животът. Защо? – Защото светлината произтича от живота. Кой е високият идеал за свободата? – Светлината. Защо? Понеже свободата произтича от светлината. Тъй щото високият идеал за свободата е светлината; за светлината – животът, а за живота – Любовта. Вие не можете да кажете, че Бог е високият идеал за светлината. Защо? – Свободата не

може да разбере Бога. Тя най-първо трябва да разбере светлината. Светлината после ще ви заведе до живота, а животът ще ви заведе до Бога. Последователност, йерархия трябва, не може изведнъж. Някой може да каже: „И аз мога да ида еди-къде си.“ – Не, не можеш да отидеш, където искаш. Един авиатор може да се качи с аероплан на осем километра височина във въздуха, но ти без аероплан можеш ли? Ще се помолиш на авиатора, той ще те вземе със своя аероплан и само така ще можеш да се качиш на височина осем километра във въздуха. „Ама аз мисля, че мога да се кача на осем километра височина.“ Да помислиш за осем километра и да се качиш на осем километра, това са две различни понятия. Това са само разсъждения. Казвате: „Трябва да се вярва в Бога.“ Бог е и в живота, и в Любовта, и в светлината, и в свободата – навсякъде е Бог.

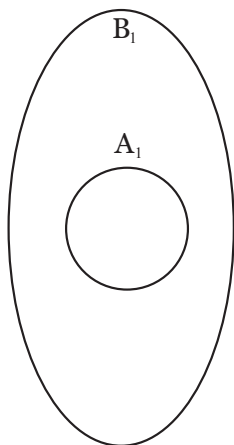
Сега, за втория път разбрахте ли как ще стане работата? Нека всеки си извади кратко, хубаво резюме. Представете си, че всеки ученик би направил такова резюме, за прочитането на което би трябвало половин час. Значи в един час ще може да се прочетат темите едва на двама души, а пък смисълът е в съкращението – да се извади само ядката. Когато вие сте много гладни, че ви тупа сърцето, като отидете някъде, за висок идеал ли ще мислите? – Не, ще кажете: „Моля, малко хляб!“ Няма да кажеш: „Господине, ще ме послушате да Ви разправам туй-онуй.“ Не, ще кажеш: „Хлебец!“ Високият идеал в този случай е хлябът. Той се намира само при голяма нужда на човека. А кога иде разговорът? Най-напред ти ще бъдеш с висок идеал и след като се понаядеш, след като си пийнеш винце, тогаз ще разправиш къде си ходил. Най-първо ще изкажеш високия идеал и той като влезе в стомаха ти, ще се разшириш, ще пратиш навън своята светлина и ще започнеш да разказваш живота си – откъде идеш и накъде отиваш.

Природата не обича да се доизказва. Тя показва пътя на човека, ръководи го, но не изказва своите цели, своите крайни заключения. Това е един Божествен метод. Така и всеки човек, който е дошъл в света, не трябва да доизказва всичко. Всякога човек трябва да изказва само основните неща.

Представете си, че имаме един кръг *A*, който представлява човешкия живот. Аз уподобявам човешкия живот на разливаща се вода. Щом водата се разлива, този кръг представлява едно поле, което постепенно се разширява все повече и повече и от първоначалния кръг ще се образуват втори, трети, четвърти концентрични кръгове. Значи силата, или материята, която действа в живота, е водна. Може

да се образуват три кръга: *A*, *B* и *C*. Тия кръгове показват разширението на водата, какво пространство е заела тя. Ако кръгът *A* означава човешкия живот, той ще се разшири ли по същия начин? До известно време този кръг ще се разширява по същия път, както и водата. Онези, които са изучавали биология или развиването на човека в неговото първоначално състояние, знаят, че той се развива кръгообразно само до известна степен, но след това този кръг изгубва своята форма, превръща се в елипса. Значи кръгът *A*, се превръща в елипса *B₁*.

Сега ние можем да си представим човека в центъра на този кръг, а теченията на живота да го обвиват наоколо във вид на елипса. Тия течения го обикалят, но и проникват вътре в него. Има течения в човешкия организъм, които минават през центъра, но има течения, които минават и по периферията. Или, казано другояче: има течения централни, има течения и периферийни.

Всякога в живота си, когато искаме да изкажем една мисъл в нейната пълнота, ние ще усетим една празнота в себе си. Някои запитват: „Какво трябва да правим тогава?“ – Ще пазите извора, който извира, няма да изхвърляте всичката си вода изведнъж, но ще я изтичате равномерно. Щом ти мислиш да изкажеш всичко наведнъж, ти не си извор. Онзи, който иска да изкаже всичките си идеи на един път, той не е идеен човек, той е едно напълнено шише с вода от един, два, пет или десет килограма или пък една каца, пълна с вода. Едно механически напълнено с вода буре, като го отвориш да тече, то изказва всичките си идеи и не остава вече нищо в него. Безидейният човек може да бъде най-много един голям джобур, но човек трябва да се стреми към възвишени идеи. Значи има един съизмерим и един несъизмерим живот. Съизмеримият живот е в каните, в буретата и във всеки джобур, а несъизмерим е Божественият живот. Той е живот, който не може да се измери. Идея, която не може да се измери, е истинска идея. Мисъл, която не може да се измери, е истинска мисъл. Чувство, което не може да се измери, е истинско чувство. Воля, която не може да се измери, е истинска воля. Сила, която не може да се измери, е истинска сила. Но тази сила, която се е събрала в една малка машина и която може да пръсне машината, е сила, само докато е затворена вътре натясно, но като я пуснете навън, тя изгубва силата си, няма вече тази активност. При живата мисъл обаче, при несъизмеримата мисъл, в каквото условие и да поставиш човека, той си остава всякога един и същ.

Затуй именно в духовния свят всички ние трябва да се стремим към несъизмеримата мисъл. Мнозина от вас стават песимисти. Защо? – Това зависи от туй, дали вашето под-

съзнание или вашето съзнание, или вашето самосъзнание, оставяме настрана свръхсъзнанието, определят вашия живот. От това се ражда един вътрешен песимизъм. На всички философи песимисти, като Шопенхауер², мислите са били съизмерими. Те казват, че в света съществува една голяма скръб. От малката скръб, която Шопенхауер опитал, той прави заключение за голямата скръб, но голямата скръб той не я е опитал. Нима като удрят някому 25 тояги, а аз чувам само ударите, разбирам болката? Ако ударят поне пет тояги и върху мен, тогава ще разбера колко е страдал той. Всеки човек знае нещата само като ги опита, а за другото може да предполага. А при това всички хора казват, че имат скръб. Какво нещо е скръбта сама по себе си? – Тя е загуба на нещо или недоимък от нещо, или спънка към известна цел, към която се стремиш. Ти можеш да скърбиш за изгубената си сила, за изгубен жив предмет. Значи ние скърбим само за живите предмети, за предмети, които са свързани с жива сила. Тогава, ако аз скърбя за един свой приятел, който е заминал, какво показва тази скръб? Колко неща може да показва скръбта в даден случай? Може ли в даден случай да се определи големината на скръбта?

Законите на Природата са следните: за един и същ случай някои хора скърбят, а други се радват. Например някоя майка скърби, че дъщеря ѝ се е омъжила, че е напуснала дома ѝ, а в същото време други хора се радват за нея, че е отишла при тях. Следователно ние имаме две равнодействащи сили. Скръбта на майката се превръща в радост на друго място. Тогава каква скръб е тази? Понякога обаче радостта на известни хора се превръща в скръб у други. Вие сте майка, давате дъщеря си някому и скърбите. В следващия живот обаче този, който днес е възлюблен на дъщеря ви, става неин баща или нейна майка, а ти се явяваш като неин възлюблен и тя дохожда при тебе. Тогава ти се радваш, а те скърбят. Питам: колко голяма е тази скръб? Някой казва: „Моята скръб е толкова голяма, че ме направи серсезмин.“ Това, че ти си станал серсезмин, може ли да определи големината на скръбта? Ако скръбта на някого предизвиква в него изгубване на ума

му, намаление на силата на неговия ум, тогава причината за това седи малко по-далече, другаде се крие причината. Това не е скръб, това е нарушение на известен Божествен закон. Има скърби в света, които не са истински скърби, но страдания, предизвикани от нарушението на известни Божествени закони. Следователно под думата *скръб* ние прикриваме своите погрешки. В такъв случай казвам: ти не трябва да скърбиш, трябва да изправиш живота си.

Ще ви приведа един анекдот за дъщерята на един български свещеник. Тя направила следната погрешка: изяла сладкото на баща си. Баща ѝ решил да я бие, но майката, за да освободи дъщеря си от боя, турила я в леглото, да мине за болна. Баща ѝ приготвил тояжката си и като дошъл, вижда дъщеря си на легло, запитва: „Какво има?“ – „Трескава е“, отговаря майката. „Щом я тресе, нямам право да я бия, нека остане тази пръчица за друг път.“ Ние, като тази майка, която спасила дъщеря си под булото на треската, се обличаме с името на скръбта и все скърбим. Дъщерята е болна и бащата казва: „Да оставим пръчицата за друг път.“ Да, но сладкото е изядено. Треската не поправя работите. Тия философски разсъждения не поправят работите. Ние казваме: всички неща трябва да бъдат съизмерими. В някои случаи трябва да бъдат съизмерими, но в други не трябва. Аз бих попитал кого да е от вас може ли да определи какъв ще бъде неговият растеж след хиляда години? Според сегашните данни, които има за себе си, може ли да изчисли какъв ще бъде неговият ръст, неговото лице, очи, вежди, големината на пръстите му, колко например ще бъде дълъг палецът му, колко дълги ще бъдат ръцете, краката му, каква форма ще имат, и т.н. Нека даде данни за тези неща, а не да казва с общи думи: „Великан, герой ще бъде.“ Какво означава думата *герой*?

И тъй, когато дойдем до несъизмеримите и съизмеримите неща, трябва да знаем, че те са две идеи в живота, които напълно се различават. Всичко онова, което радва човека, което го подмладява, то е несъизмеримо, а всичко онова, което отчайва човека, което го кара да се чувства стар, то е съизмеримо. Такъв човек казва: „Остарях вече.“ Той дсйде най-

много до числото пет или шест и свършва, по-нагоре вече не може да се качва. Някой професор учил, учил ред години и най-после казва: „Всичко завърших, по-нататък не мога.“ Някой писател, някой музикант работят известно време и после казват: „Дотук беше, по-нататък не може.“ Значи идеята им е станала измерима, затова се спират. Следователно съизмеримите идеи са идеи на замръзването. Те достигат до най-високата точка на триъгълника и оттам започват обратен процес. Във всеки обратен процес в Природата седи и обратно движение. Първото движение е във възходяща степен, а второто – в низходяща степен. Като се дойде до втората възходяща и низходяща степен, какви ще бъдат те – по-високи или по-ниски от първите? Следователно в този смисъл всички процеси в Природата, като говорим за Божествената природа, са безконечни, не може да им се тури никакъв предел. Човечеството ще се увеличава безконечно. Увеличаването няма да седи в големината. По какъв начин ще се увеличава? Какво ще стане с вас?

Допуснете, че Бог направи един Космос, в който има десет милиарда душѐ. Този Космос, след като премине един период от милиарди, милиарди години, ще завърши цикъла си и ще се създаде в него една нова душа, значи ще има в него десет милиарда и една душѐ. След това Бог ще създаде друг един Космос, който с милиарди години също ще се върти около себе си, докато се придобие още една душа. Така се придобива във Вечността една душа. Тъй щото, в края на краищата от сегашния живот ще се яви само една душа, само един човек. Цялото Небе очаква да види какъв ще е този човек, който ще излезе от сегашния Космос. Цялото Небе, всички ангели работят за този човек, но не се знае каква ще бъде формата му, какво ще бъде лицето му – нищо не се знае. Всички ангели очакват с нетърпение да видят какъв ще бъде този човек. Като се създаде този нов човек и след като живее милиони, милиони години, този нов човек ще каже: „Нека направим сега друг свят, да дойде нов човек!“ Вторият ще бъде още по-красив, отколкото сегашният. Това са несъизмерими неща. Това са предположения, хипотези, възможни

неща, близо до ума, за които турците казват: „Тия неща могат да станат, пък могат и да не станат.“ Казвам: това, което в твой ум не може да стане, в моя ум става. Някой казва: „Това нещо не става в моя ум.“ Казвам: да, но в моя ум става, а ти трябва да се потрудиш, да разбереш тази работа, че и в твой ум да стане.

Всички ще се стремите да обхващате нещата. Дойде ли една скръб, вие имате една несъизмерима величина; дойде ли една радост, вие имате една съизмерима величина. Любовта е една несъизмерима сила. Мъдростта, Истината, всички добродетели са несъизмерими величини. Всичко онова, към което се стремите, трябва да бъде несъизмеримо, защото щом го придобите, вие изгубвате вашия идеал. Казвате: „Това ли е било всичкото?“ – Не, има неща извън видимия свят, в който живеете. Извън вашите тела, извън вашите умове има неща по-далечни, по-идеални, неща неприявени, по-високи от това, което човек може да схване. Така трябва да гледате на вашия живот! Не трябва да мислите, че сте остарели. Това са съизмерими идеи. Привидно човек може да остарее, привидно човек може млад да стане, но и едното, и другото са измерими величини. Младият човек се отличава с малък ръст, старият човек се отличава с голям ръст. Значи два противоположни процеса стават: младият човек се увеличава, голям става, а старият човек се смалява, малък става. Единият постепенно расте, другият се смалява. Единият се приближава към нас, другият се отдалечава. Това е оптичска идея. Младият е много далече, старият е близо. Старият се отдалечава от мен, затова изглежда малък, а младият, понеже иде към мен, той изглежда голям. Тъй щото всъщност и младият, и старият са еднакво големи.

Как ще докажете това? Вие ще кажете: „Ти ли ще ни убеждаваш в това? Ние не виждаме ли, че това дете е малко?“ Вие виждате детето малко, пък аз го виждам голямо. Това е оптичска измама. Любовта, за да обикне едно същество, го смалява. Не можеш да обичаш големите неща. Любовта обича само малките работи. Затова Любовта, за да обикне един герой или един ангел, ще го направи като малко дете.

Майката ще тъкми това малко ангелче, ще го наглежда и ще си казва: „Моето ангелче!“ Това ангелче после ще стане голямо, т.е. не е станало голямо, но тя, като го обича, разширила го е и го вижда голямо. То, тъй като е хитро, смалява се, но когато трябва, започва да се разширява, да става голямо. То е като онази голяма топка, в която влиза друга, по-малка; в нея влиза още по-малка, и т.н. Тъй се събират ред топки една в друга. Ние наричаме този процес растеж, т.е. свойство на човешкия дух да се развива и да се навива вътре в себе си, или тъй нареченото уголемяване и смаляване на самия човек, на неговата външна форма. Това са опити, които прави човешкият дух – да се смалява и уголемява. Туй смаляване може да бъде вън от неговото съзнание. Засега това е процес, който се управлява от други същества. Големината на едно парче захар зависи от шекерджията, а не от самата захар. Колко голяма ще бъде една кукла, не зависи от нея, а от онзи майстор, който я прави. Обаче всички онези процеси, които са съзнателни, те са несъизмерими, те са под нашата власт, ние боравим с тях.

Та не се изказвайте напълно! Аз съм против всяко изказване докрай. Кажи само началото, а края – никога. Когато някой ме пита за края на нещата, аз бих казал: аз мога да казвам само началото, но края не зная, не съм го намерил и не искам да зная къде е. Когато ние се обезсърчаваме, то е, по-неже знаем края. Някой ученик държал изпит и пропаднал. Какво ще го радва? Той знае края. Може ли да го радва такъв край? Тук имало един гимназист, който свършил училището с отличие, получил първокласен диплом, но след това нигде не могъл да намери работа. Като не могъл да намери никаква работа, купил си едно точило за ножове, турил дипломата си върху камъка на точилото, с което искал да покаже, че не е глупав. Този ученик, който се радвал, че завършва с отличие, как мислите, радва ли се, като носи точилото на гърба си? Благодарение на неговата силна воля той точи ножове. Точи ножовете и си казва: „Бях пръв в училището, а тук съм последен, точа ножове.“ Като няма какво да прави, ще точи ножове. Какъв ще бъде краят?

Някой казва: „Какъв ще бъде краят на моя живот?“ Казвам: не питай за края, мисли за началото. Този живот има начало, но край няма. Ако искаш, ти можеш да туриш край на живота си, но това е твой край. Господ ти е определил да живееш 120 години. Ти може да туриш край на живота си, когато искаш – още на първата, на втората, на петата, на десетата, на петдесетата, на шестдесетата година – от тебе зависи. Бог създава началото, а ние създаваме края. Вие ще цитирате някои стихове от Откровението, например стиха: „Аз съм алфа и омега.“ Защо се взема буквата *омега*? Колко букви има гръцката азбука? – Двадесет и четири. Последната буква *омега* ли е? Краят ли е тя на гръцката азбука? Аз мога да направя буквата *омега* начало на азбуката. Чудни са хората! Думите *начало* и *край* са привидни положения. Това е само по отношение на времето и пространството. Един човек се проектира по време и пространство. Само тогава има начало и край. Но представете си едно същество, което съществува извън времето и пространството – ще има ли край и начало? – Никакъв край, никакво начало! Какво ще има тогава? – То ще усеща, че владее всичко, че е едновременно навсякъде. Когато ние говорим за край и за начало, подразбираме, че можем да бъдем и в края, и в началото. Това значи, че когато съм бил в началото, бил съм и в края. Един ден, когато ще живея извън времето и пространството, мога да бъда в целия кръг на действие и да прониквам нещата.

Та сега трябва да схванете добре мисълта. Казва някой: „Дали ще ида в онзи свят? Какъв ще бъде краят на живота ми?“ – За края на живота не мислете. Мислете за Небето като за начало на новия живот; мислете за Любовта като за начало на живота. Мислете за Бога, за Мъдростта, за Истината, за всички тия неща като за начало. Какъв ще бъде краят на Любовта – за това не мислете. Поставите ли този въпрос, ще дойде песимизмът у вас. Като повикали Паганини³ да свири, запитали го: „Можеш ли да свириш на четири струни?“ – „Мога.“ Явява се на концерт. „Можеш ли да свириш на три струни?“ – „Мога.“ Явява се и в този случай да свири. После му казват: „Можеш ли да свириш на две струни?“ – „Мога.“

Явява се пак. Казват му най-после: „Ами можеш ли да свириш на една струна?“ Паганини повече не се явил. Щом остане само една струна на цигулката, онзи, който свири на нея, няма вече да се яви. Така е с всички хора, които искат да знаят каква ще бъде крайната цел на техния живот. Вие не трябва да знаете това. Хубавото, красивото нека остане като една загадка в живота ви. Нека има нещо в цялата вечност, което да не знаете за себе си. Сега вие ще ми цитирате старите гръцки философи, които са казвали: „Познай себе си!“ Съгласен съм с това, но да познаеш себе си, значи да познаваш, че в теб има нещо несъизмеримо, че има неща в теб, които ще останат непознати. В непознаваемото ще дойде всичкото щастие, всичката радост за през всичките векове на Вечността.

Какво подразбираме под знание? Ние казваме: този човек е учен, а онзи – невежа. Човек може да бъде невежа само по онази материя, която не е предадена. И ученикът може да знае онова, което му е предадено. Ако ученикът не научи онзи урок, който му е предаден, остава невежа. Следователно ние можем да бъдем невежи само по онова, което не ни е предадено, а за онези неща, които ни са предадени, тях можем да знаем. За онези неща, които не са ни предадени, за тях не сме отговорни. Тогава никой няма право да казва, че аз съм невежа, че не зная. Някой ме запитва: „Знаеш ли колко атома има в Слънцето?“ – „Не зная. Ами ти, който ме питаш, знаеш ли?“ – „И аз не зная.“ Следователно човек може да пита, без да знае. Можем ли да отговорим на всеки въпрос, който си задаваме? Често хората питат: „Кой е създал Бога?“ Казвам: създаде Го един по-голям Господ. „Ами Него кой Го създаде?“ – „По-голям Господ.“ – „Ами Него?“ – „Най-големият Господ, Когото никой друг не можеше да създаде. Той е последният Господ.“ Този човек казва: „Щом всичко това е станало така, докажи го! Нали си философ?“ Казвам: „Добре, щом не е така, докажи ти! Как ще докажеш?“ И той може да ми докаже това нещо толкоз, колкото и аз мога да му го докажа. Ти знаеш толкоз, колкото и аз зная. Ти ще започнеш да отричаш моето знание, аз пък – твоето. И какво ще придобием?

Хубаво, аз казвам, че в тази кесия има четири монети. Първата монета е турена от Драган Стойчев, втората – от Михалчо еди-кой си, третата – от Петканчо някой си, а четвъртата – от Стоянчо. Този господин, на когото е кесията, иска да ми докаже, че четирите монети не са в кесията, затова ги изважда оттам и казва: „Празна е кесията ми.“ Какво ще докаже, като извади четирите монети из кесията? – Кесията е празна, но той е пълен. Четирите монети, като излязат из кесията, все ще идат у някого. „Ама докажи ми, че не са в кесията!“ Трябва да доказвам, че ти извади четирите монети от кесията и ги тури в джоба си. „Докажи, че тази кесия е празна!“ – Това не са никакви доказателства за нещата. Ако ние изпразваме и пълним – аз турям, той изпразва – кой е на правата страна: който туря или който изпразва? Питам: защо този господин не иска да ми докаже, че в тази кесия не са четири монети? Защо има туй желание аз да му доказвам? Някои хора казват: „Животът няма смисъл: няма Бог в света, няма Любов, няма Истина – всичко е празна работа.“ Този човек не прилича ли на онзи, който изпразва кесията? Защо животът няма смисъл? Той сам изпразва кесията, а после казва, че животът няма смисъл. Казвам: „Едно време ти имаше четири монети.“ Той казва: „Докажи!“ Когато вашият живот е бил смислен, пълен, и после се е обезсмислил, това не е ли едно доказателство, че във вашия живот е имало някакво щастие, което се е изгубило? Казват: „Щастието е празна работа.“ Питам: туй щастие, което беше във вас, изгуби ли се някъде? Загубата на едно малко щастие, което човек е имал, е от привидната благодарност, която е имал за това щастие.

Следователно онзи, който не е благодарен за малкото щастие, той изгубва и голямото. Ние в света ставаме нещастни, понеже търсим по-голямо щастие. Имаш малко – търсиш по-голямо. Със скръбта всякога се проверява законът, че ние не сме доволни от онова, което Бог ни е дал, и вследствие на това страдаме, скърбим. Имаме един приятел, намерим в него един недостатък – туряме го настрана и намираме друг. В този нов приятел намерим две погреш-

ки – туряме и него настрана и намираме трети. В него има три погрешки. Първият приятел имаше само една погрешка, той беше най-добър. И колкото повече оставяме старите приятели и ги заменяме с нови, толкова повече грешки намираме в тях. Ето как се явява нашата скръб! По такъв начин се загубва нещо.

Следователно, ако аз съм поет, ще пиша поезия само за себе си, за света няма да пиша. Най-първо ще кажа: „Аз пиша поезия за себе си, аз ще я чета.“ Защо? – Защото не мога да намеря по-добро лице от мен, което да пише за мен. Само аз мога да пиша за себе си, само аз мога да чета и да оценя своята поезия. Ако други дойдат да четат туй, което съм писал, на радо сърце ще слушам. Ако аз чета нещо на света и той ме оценява, непременно ще имам малка скръб – все ще кажат нещо лошо за мен. Ако се намерят няколко души да кажат, че поезията ви е отлична, ще се намерят други, които ще я разкритикуват по всички правила на критиката, ще те насолят. Едни ще те изкарат отличен поет, други ще те изкарат, че нямаш понятие от поезия. Тъй че всичката скръб в света иде от това, че ние не уповаваме на себе си, на онова Божествено начало, което е вложено в нас. Божественото във всички ни е едно и също. Ние уповаваме на онова, което се мени и променя, и вследствие на това усиляваме своите страдания. Каквито изпити и да ни дойдат, човек трябва да бъде смел, да понесе всички скърби, да извади опитност от тях и накрая да придобие една малка радост. Защо не? Имаш малко скръб – зарадвай се; имаш загуба – зарадвай се! Не си само ти, който губиш, който страдаш. Едновременно с теб страдат и много други. Туй е велика философия. На всинца ви трябва философия, разбиране на онзи вътрешен, идеен живот. Всички трябва да се стремите към това, което е несъизмеримо. В стремлението си към Бога – само там ще видим тази идея за несъизмеримото. Бог ни се открива, но понеже ние имаме желанието да Го обхванем, изгубваме възможността да Го познаем. В Бога има едно качество: Той показва само лицето Си, но не и гърба Си. Как се откри Бог на Мойсей? Намерете туй място в Писанието и го прочетете!

И тъй, всички наши идеи трябва да са несъизмерими!

Да започнем с великото начало, което носи живота! И ще знаете, че край има само там, дето има дисхармония. Дисхармонията в което и да е същество образува едно пресичане, затова се явява и краят. Такива пресичания стават у всички същества. Само у Бога има една непрерывност, а у всички други същества има едно изкривяване: съзнанието не е будно и тогава настъпва умирането, смъртта, която наричаме край. Казваме: „Отиде този човек.“ Да, този човек престава да живее тук, но в другия свят живее, там се разговаря весело. Тук е стар дядо, с бяла брада, с тояжката си в ръка, ходи прегърбен, а в онзи свят го виждаме млад, на 33 години, весел, засмян човек. Тук плачат за този стар дядо, а като попитаме в онзи свят за него, казват ни: „Тук няма дядовци.“ В онзи свят няма нито баби, нито дядовци. Като идеш в онзи свят, вместо баба си или дядо си ще видиш един възвишен дух или някой ангел, който е дошъл на Земята като твой дядо или като твоя баба, облечени в тази материя, дошли тук, за да свършат някоя работа. Тогава ще паднат люспите от очите ти, като на апостол Павел, и ще видиш, че в невидимия свят няма дядовци и баби, а чисти и възвишени духове, които идат на Земята да се пожертват за доброто на другите. Тази идея съществува навсякъде.

Хубавата музика също така трябва да бъде несъизмерима. Вие не можете още да пеете без тактове. Знаете ли какво значи да пеете без такт? Да кажем, че вземете тона *до* – четвърт тон или половин, или цял. Мислите ли, че след като изпеете този тон според неговата трайност, той престава да звучи? – Не, има известни тонове в Природата, които постоянно звучат. Има планети, които са настроени специално в тона *до*. Има слънца, които издават тона *сол*. Тази музика постоянно се възпроизвежда в Природата. Някой път ние вземем един тон и след това го прекъснем. Престава ли той да звучи? – Не, онази планета, на която принадлежи този тон, например тонът *до*, непрекъснато се качва и слиза по тия кръгове от горно *до* до долно *до*. Обаче в този тон *до* има голямо разнообразие. Кой са най-хубавите песни в музика-

та? Онези певци, които изучават музиката, първоначално започват да възпроизвеждат тоновете механически, но когато навлязат в окултната музика, трябва да гледат на всеки тон като на жив и да знаят, че след като прекъснат пеенето, всеки тон продължава да звучи. След като сте слушали някой музикант, някой виден цигулар, като се върнете у дома си, вие още ще продължавате да слушате неговото свирене. На сцената свиренето е престанало, но ти вечер, сутрин – цяла седмица наред – си го възпроизвеждаш. Значи тия гласове се проповядват непрерывно, докато се изгубят някъде. Тъй щото в окултната музика тоновете трябва да продължават. И всеки от вас трябва да пее вътрешно. Докато не се научите да пеете вътрешно, в душите си, вие не можете да се научите да пеете. Следователно някои от вас са по-добри музиканти, повече са учили в миналото, затова по-лесно се проявяват, а други не са се учили, сега трябва да се учат. Музиката е потребна за един вътрешен подтик. Тя е почивка. Само чрез музика може да си дадете почивка на душата.

Сега да изпеем *В начало бе Словото*. Отначало ще започнете тихо: *В начало бе Словото. И Словото бе у Бога* – ще го изпеем тихо, за себе си, а не за света. *То в начало бе у Бога* – значи туй Слово, което бе в началото, което е в мен – у Него беше. Щом дойдем до стиха: *Всичко чрез Него стана* – трябва да се пее силно, творчески акт е то.

Сега, да кажем, че бих ви задал да разработите следните няколко изречения в песен, как бихте ги изпели?

- *Синът Божий роден бе от Господа.*

*Той беше истинната виделина,
която осветлява всекиго човека,
който иде в света. В света бе,
и светът чрез Него стана,
и светът Го не позна.
При Своите Си дойде,
и Своите Му Го не приеха,
защото Го не познаха.
Как ще изпеем това?*

Уточнение: *Учителя го изпя няколко пъти.*

Как ще преведете сега тази мелодия? Тя спада към несъизмеримите величини. Ако тя би се изпяла другояче, на тактове, щеше да излезе друго нещо от нея. Не че в окултните песни няма тактове, но всякога, когато вие искате да дадете израз на една окултна песен, непременно трябва да вложите в нея несъизмеримите тактове, т.е. такива тактове, които да не са точно определени в ума ви. В тази песничка няма да гледам тактовете, а смисъла. Когато тактовете в една песен вземат надмощие, песента изгубва своя смисъл. Тактът трябва да бъде вътре. Той е една несъизмерима мярка.

Размишление

ПЕЛЕНИТЕ НА ЖИВОТА. РАДОСТИ И СКЪРБИ

*Седма лекция
26 ноември 1924 г.*

ПЕЛЕНИТЕ НА ЖИВОТА. РАДОСТИ И СКЪРБИ

Размишление

За следния път ще пишете върху темата *Разлика между събиране и изваждане*.

Има едно живо събиране и едно живо изваждане. Някой път изваждането е приятно. Например приятно е, когато изваждаш картошки из земята.

По някой път, като наблюдавам хората, намирам особени състояния в тях, които се дължат на неразбиране на ония основни положения, които съществуват в живота. Така и вие всинца имате особени възгледи за живота. Всеки от вас има особени възгледи и иска според неговите възгледи да се нареди и самият живот. Вие искате нещата в Природата да вървят тъй, както вие мислите. Допуснете, че вие сте в Индия, една тропическа област, и тръгвате оттам леко облечен, както са облечени индусите – само с една тънка дълга дреха и с една чалма. Тъй облечен, тръгвате за Хималаите, тия високи планини. Как мислите, докъде ще стигнете? С такива дрешки, през които се виждат ръцете, каквито дамите често носят, докъде ще достигнете? Такива тънки дрехи за един топъл климат, разбирам, но трябва да знаете, че всички области в живота не са топли, има и студени области; не всички области са тихи, има и бурни области. Следователно вие трябва да бъдете разумни, да знаете, че в пътя на живота ще срещнете най-разнообразни промени и когато ги срещнете, трябва да кажете: „Това е в реда на нещата – вятърът може да бъде по-силен или по-слаб, студът може да бъде по-силен или по-слаб, студът може да бъде по-силен или по-слаб и топлината може да е по-голяма или по-малка.“

Вие казвате: „Ние знаем тия работи!“ Между знание и прилагане на това знание има разлика. От неразбиране на нещата по някой път във вас се заражда една индиферентност, изгубва се интересът. Защо? – Вие сте еднообразни. Ако

излезете сега на Витоша или пътувате през някоя планинска област, цяла покрита със сняг, и не пазите съзнанието си будно, щом не сте добре облечени, краката ви започват да изстиват и у вас се заражда желание да си починете. Седнеш да си починеш и току погледнеш – заспал си и тъй останеш. Значи снегът хипнотизира със своето еднообразие, но трябва да знаете, че щом заспите, ще пострадате. Следователно, за да не заспиваме на Земята, идват ред промени в състоянията ни: страдания и радости. Това са промени, които стават и в самата Природа. Ако на Земята всичко беше радост или ако всичко беше страдание, и в двата случая бихте заспали. При радостите вие щяхте да се стопите, а при скърбите щяхте да замръзнете – нищо повече.

Сега вие искате радости, но не разбирате законите на Природата. Ако пък искате скърбите, резултатът ще бъде същият. Но когато съедините скръбта и радостта, ражда се великото в света, ражда се Животът. Радостите и скърбите – това са пелените, които обвиват човешкия живот. Това са две различни състояния. Аз не говоря за страданията, както вие ги схващате. Това са отживели схващания. Страданията, тъй както ние ги знаем, тъй както съществуват, това са обвивка на самия живот, те са една необходимост, една неизбежност. И да ги разбирате, и да не ги разбирате, ще страдате. Като казвам „и да ги разбирате, и да не ги разбирате“, във философския смисъл на думата подразбирам – и да ги искате, и да не ги искате, те пак ще дойдат. Всички същества, които са минали преди нас, все са страдали. Ние искаме да минем през същия път, но като царски синове, без страдания. За никого не се прави изключение. Аз искам да срещна някого, комуто се е направило изключение. Привидно може да се показва, че някой не страда, но всъщност не е така. Всеки ще си плати данъка. Кой как дойде на Земята, ще страда. Има известни правила, на които всеки трябва да се подчини. Неизбежно е това! Тия две положения в живота – радост и скръб – ще помните, за да не се ражда индиферентност у вас.

Някой казва: „Животът не ме интересува.“ Казвам: настало е еднообразие във вас. Голямата скръб е родила еднооб-

разието. Какво трябва на този човек? – Малко радост. Например някой човек няма нито пет пари. Дайте му 100-200 лева, веднага ще внесете в него една малка топлинка и той ще каже: „Животът сега има малко смисъл.“ Ако му дадете още 400-500 лева, сърцето му ще тупа още повече. Ако му дадете 2-3-5-10-100-300000 лева, той ще каже: „Сега вече съм напълно осигурен!“ – и ще започне да си урежда живота. Вземете ли му парите, по обратния път ще дойде в него същото състояние. Ние, хората на Земята, сме забавление за по-висшите същества на Небето. И аз мога да ви кажа, че те правят опити с вас, опитват вътрешния живот, който се развива във вас. Тези думи, които ви казвам, са вметнати. Те са само едно положение, което трябва да имате всякога предвид в ума си, за да се радвате вътрешно в себе си и при най-големите мъчнотии и страдания.

Сега например аз си турям едната ръка на масата, а с другата държа верижката на часовника си. Защо? Вие казвате, че тия движения са несъзнателни. Ако са несъзнателни, питам ви: защо именно в този случай едната си ръка турям на масата, а с другата държа тази верижка? Аз няма да обяснявам причината на това нещо – тя е скрита, вътрешна, но само ви нахвърлям тази мисъл, да размишлявате върху нея.

Ще ви представя друг един пример. Допуснете, че имате три ябълки: едната от тях расте в топлия пояс; втората – в умерения, а третата – в студения пояс. Тия ябълки се срещат и се разговарят. Какви ще бъдат техните отношения? – Различни. Защо? Коя от тези ябълки е най-красива? – Която е от топлите страни. Какви особености ще има тая ябълка, която расте в умерения пояс, както и тази, която расте в студения пояс? Тази ябълка, която расте в студения пояс, има по-малки условия за развитие от другите две ябълки. С ябълките е така, но с хората е обратно. Хората, които живеят в тропическите места, според този закон би трябвало да са най-интелигентни, да имат най-висока умствена култура, а тия хора, които живеят в умерения и студения пояс, би трябвало да имат по-слаба култура. Обаче ние виждаме, че по-висока култура имат хората в умерения пояс, отколкото тези в топ-

лия пояс. Туй, което е вярно за растенията в дадения случай, не е вярно и за хората. Общото заключение е следното: туй, което в дадена епоха е вярно за животните, не е вярно за човека; и туй, което е вярно за човека, не е вярно за животните – има едно вътрешно различие. Туй показва, че растенията, животните и човекът се намират в разни области на Битието, дето животът циркулира по разни начини. Всичките нямат еднакви условия, не могат да се развиват по един и същи начин. Например ако на Земята има благоприятни условия за развитие, в астралния свят е обратното. То значи: когато имате прилив на живота във физическия свят, в астралния свят имате отлив. И когато имате прилив в астралния свят, в материалния и в умствения свят имате отлив. Тия състояния на живота се редуват непрекъснато. Следователно възвишените души, които разбират този закон, избягват страданията. Щом изгубят условията на един свят, отиват в друг. Те постоянно се качват и се връщат. Те отиват там, дето има условия. Това са богати хора. Всички вие трябва да станете умни! Само по този начин ще можете да регулирате радостите и страданията. Когато настане периодът на страданията, на мъчнотиите на Земята, трябва да знаете начин как да се преселвате в някой друг свят, за да започнете нов живот.

Сега да се върнем към главната мисъл. Въпросът се отнася до сегашния живот, а не до бъдещия. Вземайте урок от Природата! Ако вземете да дъвчете хляб, но нямате плюнка, можете ли да го сдъвчете? Ако нямате плюнка, какво ще правите? – Ще го сдъвчете, но ако речете да го гълтнете, плюнка ви трябва. Ако нямате никак плюнка, ще ви трябва поне малко водича. По аналогия на какво ще уподобите тази плюнка? Растенията, за да израснат, трябва им вода. Значи за живота на растенията водата е плюнка, която улеснява условията им. Общото заключение, от което трябва да се ползвате в живота си, е следното: не се стремете да коригирате Природата в нейните действия! Това е едно от правилата, които трябва да спазвате. Всеки, който се е опитал да коригира Природата, си е създал една от най-големите злини. Щом помислиш, че в Природата има известни дефекти, ти си съз-

даваш една от най-големите дисхармонии в живота. Аз говоря за Божествената природа. Някой път ние смятаме нашите прояви за природни, но трябва да знаем, че в Божествените прояви всичко е в хармония или най-малко в съгласие. По възможност ще си мислите, че вашият живот е поставен в хармонични условия и ако има известна дисхармония, тя се дължи на някакви ваши състояния. Туй ще пазите като правило в живота си.

Във връзка с това ще ви прочета 12-а глава от Посланието към евреите. Апостол Павел се обръща с тази глава към онези окултни ученици, които са разбирали законите:

- *Следователно и ние, като сме обиколени от такъв облак от свидетели, да отхвърлим всяка тегота и грях, който ни лесно сплита.*

Грехът, външните погрешки, често ни спъват. Ние се спъваме от това, от онова. Допуснете, че вие минавате покрай гората и питате защо това дърво е паднало на една страна, защо друго дърво е паднало на друга страна? Мислите ли, че ако философствате така, ще стигнете в скоро време вашето предназначение?

- *И с търпение да тичаме на предлежащото нам поприще, като гледаме на Иисуса, началника и свършиителя на вярата, Който заради предлежащата Нему радост претърпя кръст, като презря срама и седна отдясно на престола Божий.*

Сега мнозина християни си представят този престол някак особено, а той означава онова любовно отношение, което трябва да имаме към Бога. Той означава поглъщане или хармонизиране с Първия принцип. „Отдясно на Бога“ подразбира мястото в Любовта Божия.

- *Защото мислите за Тогоз, Който претърпя на Себе Си такъв противоречие от грешните, за да ви не дотегнува и да не бивате слабодушни.*

Често студенти, които следват в университета, като видят някой учен професор, искат да бъдат учени като него, без да вземат под внимание колко страдания е претърпял този учен, докато стане такъв – мислят, че тази работа е много

лесна. И вие можете да бъдете учени, но ще имате предвид усилията на този учен човек.

• *Не сте се съпротивили още до кръв, като се борите срещу греха. И забравили сте увещанието, което ви говори като на синове и казва: „Сине Мой, не презирай наказанието Господне, нито да отслабваш, когато те избличава.“*

Вие сте много весели, когато бащите ви дават дрешки, но като ви турят на работа, като ви дойдат лишения, тогава около вас не се минава вече. Неразположени сте духом, веднага добивате песимистично настроение и казвате: „Животът няма смисъл, трябва да си замина за Небето.“ – Не, човек лесно излиза от Небето, но мъчно се връща. Щом иска да се върне в Небето, трябва да има приготвено място за него. Небето не приема човек, за когото няма отредено място. Щом му определят място, той може вече да отиде на Небето. Дохождат пратеници оттам и го задигат. Като няма определено място за теб, може с години да плачеш, но ще седиш и ще чакаш времето си. Казват ти: „Няма още място за тебе, тук ще седиш.“ Щом ти приготвят място, ще те повикат.

• *Защото, когото Господ обича, наказва го.*

Защо го бие? Ще кажете: „Само за бой да не става дума!“ Ами по-голям бой от смъртта има ли? Кой светия не е бит? Светиите са били бити така, че всичките им кости са били строшени на парчета, не е оставал здрав ни мускул, ни нерв. Разбирате ли какъв бой е бил този? Чудни са хората днес, когато все за любов говорят. Не, трябва да знаете, че такъв прът са яли светиите, какъвто не можете да си представите. И вие ще ядете такъв прът. Какво мислите? Прът има, ще играе той и по краката, и по ръцете, хубаво шибане ще има; и след като минете туй шибане, тогава у вас ще остане истинският живот и вие ще възкръснете. Така ще се освободите от стария човек и ще остане новият. Това е фигура на речта. Страданията ще дойдат, това да знаете! И ако някой мисли, че ще мине в другия свят без бой, той се лъже. Един древен цар имал трон, на който поставил един остър нож, който се свивал и изваждал навън с помощта на някаква пружина. Никой не знаел за този нож, обаче кой как дохождал, като

сядал на трона, ножът го бодвал и той веднага подскачал. Всички придворни опитали този трон и затова той седял празен. Хаплив бил този трон. Такива столове има и в света, затова на тях не се сядат. Има положения в света, които не се заемат. Те са хапливи. Такива условия има в живота и човек не трябва да ги желае.

Та казвам: смъртта е една от големите прегради. Тя е само за силните натури. Казва се в Писанието: „Който победи смъртта, ще влезе във Вечния живот, в Царството Божие.“ Но за да се победи смъртта, изискват се юнаци. Ето какво казва Писанието:

• *Ако търпите наказанието, Бог се докарва с вас като със синове, защото кой син е този, когото не наказва баща му? Ако ли сте без наказание, на което всички участваха, то сте прелюбодейци, а не синове.*

Ако Господ не ви наказва, вие не сте синове; ако не сте бити, от вас нищо не става. Сега вие можете да философствате, да казвате, че животът трябва да бъде другояче устроен. Идете при някой грънчар и вижте коя пръст става за грънци! Не е ли най-пригодна онази хубава пръст, която е добре омесена, добре отпъкана, която грънчарят хубаво е набил, направил я е на тесто и тогава едва я е използвал за различни грънци? За да излезе хубаво гърне, пръстта трябва да бъде добре омесена. Ако искате да стане нещо от вас, трябва да минете през този процес. Вие искате като синове Божии да ви вземат на ръце от Земята, да ви поносят малко и – хайде, право на Небето. Вие искате да ви поносят малко на ръце, тъй както ораторите ги носят, тъй както учениците носят своите учители. Не, няма такава леснина.

• *Освен това бащите си по плът имахме наказатели и почитаме ги. Не щем ли се повече покори Отцу на духовете и да живеем?*

Щом човек не приеме туй наказание на радо сърце, щом той е недоволен, престават да го наказват. Ако след като са го били, той е доволен и казва: „Аз съм на ваше разположение“ – той е разбрал вътрешния смисъл на страданията и на наказанията. Аз мисля, че вие трябва да бъдете умни поне

колкото онзи българин, който искал да даде писмо на един въстаник, но не знаел как. Карат го двама заптиета. Този българин се приближава до тях, пита ги: „Какъв е този, когото водите?“ – „Комита.“ – „Комита ли?“ Започва да го мушка тук, да го мушка там, удря му плесница, докато най-последно мушна и писмото му в джоба. Заптийетата виждат това, казват на този българин: „Браво!“ В този свят, за да турят нещо в джоба, трябва да ви бият, защото заптиета има след вас. Това са неизбежни неща. Ще кажете: „Ама тези неща могат да се избегнат, за нас има такива изключения в света.“

• *Защото те за малко време са ни наказвали, според каквото им е било угодно, а то е за наша полза, да станем съучастници на Неговата святост.*

И всяко наказание понастоящем не се вижда да е на радост, но на скръб, а после принася мирен плод от Правда на тези, които са обучени чрез Него.

Затова стегнете разхлабените ръце и разслабените колени и направете на нозете прави пътища, за да не се изкриви хромото, но повече да изцелее. Търсете мир с всички и святост, без която никой няма да види Господа.

И тъй, скърбите, страданията в живота са едно разнообразие, за да бъдете всякога в будно състояние, та да можете да разберете Божиите пътища.

Упражнение: Лявата ръка напред, неподвижна. С дясната ръка правим кръгообразни движения над лявата ръка, най-напред бавно, после постепенно усилваме и пак забавяме бързината. Същото движение, но само че в лява посока – обратна на първата.

Какво усещате? Това упражнение е според относителната теория на Айнщайн. Ако продължаваме туй движение около 10 часа, този салон ще се подвижи от мястото си, затова в ума си всякога трябва да държите едно възходящо движение, т.е. едно хармонично движение, за да намалите силния ефект на това упражнение. Какво произвежда вътре това упражнение? Какво забелязахте? Направете същото движение, само не много бавно. Когато правите кръговете, един път дясната ръка ще минава над лявата, а втория път – обратно.

Сега въртете ръцете си една около друга, най-първо навън, с постепенно усилване и после с постепенно отслабване. След това движете ръцете навътре към тялото си, пак с постепенно усилване и постепенно отслабване. Всички движения, които правите, трябва да бъдат разнообразни.

А сега 1-2 минути размишление.

Музиката има несъизмерими тонове и преливане в тактове. Несъизмеримостта не може да се обясни напълно. Аз ще ви приведа един пример. Когато занесат вълна на някой даракчия, тази вълна в музикално състояние ли е? Всички влакна на вълната първоначално са разхвърляни, но като премине тя през дарака, той постепенно ще изправи всичките ѝ влакна – всяко от тях ще дойде на своето място. Вие я оставете на разположението на дарака, той ще се справи с нея. Същото е и с вас. Както и да са разхвърляни вашите мисли и чувства, предайте ги на дарака на Природата, тя ще ви ги върне изправени. Предоставете се на Природата, тя ще оправи обърканите ви работи! По някой път не е необходимо да пеем правилно. И от неправилното пеене Природата създава нещо хубаво. Не се смущавайте от безпорядъка, който съществува в живота!

Да изпеем упражнението *В начало бе Словото*.

При сегашното схващане на музиката в какво седи силата на пеенето? Една песен или едно упражнение може да се изпее по различни начини. В музиката има само един правилен начин – той е идейният образ, когато музикантът се усеща щастлив, че е схванал този първообраз при пеенето или свиренето изобщо. Например вземете следното упражнение: *Каж ми ти Истината, която носи свобода за моята душа!* Това е едно просто изречение. Как бихте го изпели? – По различни начини. Всеки от вас би го изпял по особен начин. От кой тон бихте започнали? Това упражнение още не е завършено. Ако напишете едно завършено упражнение, вие ще страдате. Аз ви давам това упражнение като образец на несъизмеримо упражнение. Защо обичате това изречение? Защото то изразява едно състояние на душата. Де е отговорът на песента? Кой ще е отговорът, как мислите? – Отгово-

рът е настроението, което вие ще получите. Човек трябва да бъде готов, за да възприема нещата чрез слушане. Може да ти се каже нещо, което трябва или да го направиш, или да го напишеш, или от Писанието да го научиш, или най-после да го изразиш чрез живота си. Това са няколко различни положения.

Следователно, ако ти се каже да напишеш Истината или да я научиш, или да я изразиш чрез живота си, във всички случаи ще имаш разни положения. Коя е най-силната дума в туй изречение? Истината и свободата вървят заедно. За кого? – За душата. Сега, ако тия думи се изкажеха само, ще имат едно влияние; ако се изпеят – друго влияние, различни чувства ще преживеете. Щом се изпее, друг ритмус се внася. Значи всички силни, всички свещени думи трябва да се произнасят музикално. В говора човек също не трябва да бърза. Говорът трябва да бъде музикален. Ако всички говорехме музикално, по-малко дисхармония щеше да има. Отмерените тактове не допринасят много за музикалността. Например тази песничка може да се направи със строго отмерени тактове, но ще изгуби половината от своя израз. В най-хубавите песни не трябва да има никакво прекъсване. Прекъсването влияе върху изразителността. Представете си, че един певец изпее една песен без прекъсване, без паузи, знаете ли какъв ефект ще произведе? Ако една певица изпее един куплет на една вдишка, тя ще мине за силна певица.

Изпейте упражнението *Кажу ми Истината!* Всеки от вас може да нареди едно изречение в музика, да направи едно малко упражнение. Не искам да съчинявате песни, но да съчините по едно упражнение, да изкажете музикално някоя дума.

Размишление

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи за нашите души живот, светлина и свобода.*

ЗАКОН НА РАВЕНСТВО

*Осма лекция
3 декември 1924 г.*

ЗАКОН НА РАВЕНСТВО

Размишление

Бяха прочетени някои от работите върху темата *Разлика между събиране и изваждане*.

За следния път ще пишете върху темата *Разлика между деление и умножение*.

Когато между двама души има два процеса, при които единият събира, взема, а другият дава, как ще можем да примирим тия двама души? Заемодавецът, който взема пари от тебе – събира. Нали? Ти, който даваш – изваждаш от кесията си. Следователно между онзи, който събира, и онзи, който изважда, се ражда едно чувство на неразположение, едно неприязнено чувство. Как ще примирим този вътрешен резултат? При обикновеното събиране на числата резултатът върви много добре, но при живото събиране резултатът е друг. За изразяване на действието събиране аз ще употребя друг знак, не плюса, т.е. кръста, с който си служим, а следния знак:

Ще обърна този знак нагоре и тогава, като искам да събера 2000 лв. с 1000 лв., ще пиша така: $2000 \vee 1000 = 3000$ лв. Как ще примирим сега тия двама души, от които единият има да дава, а другият – да взема? В математиката съществува един закон, според който ще съберем тия числа, ще ги разделим на две и по този начин тия хора ще се примирят. Значи $3000 : 2 = 1500$ лв.

Учителят пита учениците: „Можете ли да съберете една овца и една крава или един вол и една овца? – „Не, господин учителю.“ – „Ами една свиня и една крава?“ – „Пак не може.“ „Господин учителю, в нашето село събират водата и млякото.“ – „Как?“ – „Като съберат едно кило мляко и едно кило вода, стават две кила мляко.“ Значи водата може да се събере с млякото. В Природата обаче законът за изваждането и за събирането има по-дълбоко значение, отколкото в обикновения живот.

Сега вие сами ще намерите какво отношение имат делението и умножението към първите две действия. За да боравите в даден случай със себе си, със своето естество, трябва да имате известни правила извън времето и пространството. Всички вие трябва да се научите да действате извън времето и пространството и докато не научите този закон, не можете да изправите вашия характер. Защо? – Защото характерът на човека не се изправя във време и пространство. Някой казва: „Утре ще бъда добър.“ Не: кажеш ли веднъж, че ще бъдеш добър, то е казано и свършено. Вие трябва да действате извън времето и пространството, а във времето и пространството ще се проявят само резултатите. Изявяването на твоя характер ще стане във времето и пространството, а изправянето му става извън времето и пространството. То е резултат от духовния свят. Например вие не можете да опишете, не може да предадете едно ваше чувстване на Земята по никакъв начин, с никакви знаци. Как ще ми предадете например една ваша скръб? По сълзите ли? Може би да е духал вятър и да са ти потекли сълзи. Сълзите не са всякога признак на скръб. Някой път може да са признак, но друг път не са признак. Когато духа вятър, текат сълзи; когато имаш хрема, пак текат сълзи, но всичко това още не показва, че имаш някаква скръб. Има скръб, която със сълзи не може да се изрази, обаче има известни черти на лицето, които показват скръбта. При скръбта мускулите всякога се съкратяват, свиване става. На човек, който скърби, сърцето му се свива. При радостта има едно малко разширение на сърцето. Следователно човек, за да разбере тия два процеса – радостта и скръбта – трябва да опита състоянията на свиване и разширяване на сърцето. Колкото и малко да е свиването на сърцето, в духовния свят това все ще произведе известна дисхармония, която ще се отрази в една или друга скръб. Всяко разширение на сърцето, както и всяко разширение на съзнанието, е резултат на радостта.

Сега защо, като означавах събирането и изваждането, аз не употребих обикновените за тия действия знаци? Знака *плюс* пишем, като теглим от горе на долу една отвесна

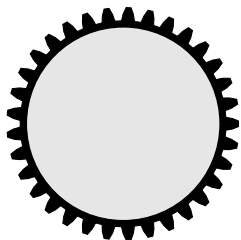
права, после друга права, перпендикулярна на нея, при което става поляризиране. Знакът плюс, т.е. кръстът, при всички случаи произвежда противодействие. Затова вие всякога не пишате кръст! Кога се пише кръст? Казват за някого: „Тури му кръста!“ Кръст турят на умрелите. И когато човек дойде до кръста, той трябва да се спре, да концентрира ума си, трябва да бъде абсолютно чист. Защото като се напише кръстът, иде ангелът с меча. Щом си туриш кръста, ти викаш този ангел. Той идва и ти казва: „Какво искаш от мен?“ Не само това, но често вие си туряте едни на други кръстове. Когато говориш нещо лошо за някой човек, ти му туряш кръст. Ти предизвикваш две противоположни сили, в които можеш сам да се вплетеш. Ако си силен, можеш да избегнеш това, но ако си слаб, не предизвиквай върху себе си изкуствено силите на Природата.

Това, което ви говоря, е за вас, но не и за хората извън училището. Вие няма да им казвате нищо. Тия хора, които още нищо не знаят, могат да си играят с кръста – този кръст е за тях. Но когато някой от вас, на когото съзнанието е просветено, напише знака кръст, този знак вече има смисъл за него, той оказва известно влияние върху него. Щом нещо прониква в съзнанието ти, щом го разбираш, ти не можеш вече да си играеш с него. Когато произнасяш някоя свещена дума, например думата *любов*, ти няма да я изкажеш набързо, но ще се спреш в себе си, ще се концентрираш и тогава ще я изговориш. Тя трябва да означава нещо. Когато изговаряш думата *истина*, пак ще се спреш, ще се концентрираш в съзнанието си – свещена дума е тя. Има известни думи, които като изговаряме, ще трябва постоянно да се спираме в себе си, защото само така те ще ни предадат своята сила. Казваме: *любов, истина, вяра*. Какво нещо е вярата? И при изговаряне на думата *вяра* пак ще се спреш. Думата *вяра* в българския език е силна дума, а думата *любов* не е толкова силна. Думата *Вяра* започва с буквата *В* – Първият Принцип – Бог. Тя изразява символ на Бога. Тази буква – *В*, е образувана от една права линия и два полукръга. Тия два полукръга, обърнати нагоре , означават малкото семенце, кое-

то, посадено в земята, се разпуква, развива и започва да расте. От него излизат клончета и листа. Така са се образували растенията в материалния свят. Този знак представлява буквата *вав* в еврейския език. От тази буква е излязла българската буква *Т* (*т*), гръцката буква *ε* – *епсilon*, българската буква *з* и цифрата *3*. Значи няколко букви са произлезли от тази еврейска буква. Всяка буква изобщо представлява известни течения в Природата. Тези течения постоянно се менят. В буквата *w* (*вав*) теченията отиват нагоре; в *T* (*т*) теченията отиват надолу, защото тази буква изразява корените на живота, които се загнезждат в Божественото. Затова именно около буквата *T* се преплита знакът на безкрайното или вечното.

Змията в този случай не е нищо друго освен един разтворен кръг. Всеки кръг, който се разтваря, става на змия. Всеки човек, в когото става пропукване, става на змия. Следователно, щом змията отново захапне опашката си, става пак човек. Значи човек може по десет пъти на ден да става змия, само че без да има нейната външна форма. Ако човек не върви правилно в живота си, може да става змия. В змията липсват крака и ръце, т.е. в нея няма воля, няма и характер, но ум има. При това в змията няма добродетели – крака няма. Защо дяволът влезе в змията? Защото той има ум, но воля няма. Следователно в дявола няма разумност, затова може да кажем, че в него няма глава, т.е. няма Божествен принцип. И в това отношение ако дяволът ти вземе ръцете, силен става; ако ти вземе краката, силен става. Не му ли дадеш обаче нито ръцете си, нито краката си, той е слаб. Ако змията се обвие около тебе, може така да те стегне, че да те удуши. Но ти никога не трябва да оставиш живота си да се разпукне. Не трябва да пропукваш този Божествен кръг около себе си, затова ще държиш съзнанието си постоянно будно. Всеки грях, всяка лоша мисъл е пропукване. Колкото повече се пропуква този кръг, толкова повече той се превръ-

ща в зъбчатото колело. Ще кажете: „Какво от това, че се образува такова зъбчатото колело?“

Трябва да знаете тогава, че това колело няма да мине по гърба на другите, но по вашия гръб, и вие ще почувствате всичката острота на неговите зъбци.

Та в окултната наука, като застъпваме нещата разумно, показва ни се защо не трябва да пропукваме живота си – ние самите ще страдаме. Не са важни външните отношения на живота, а именно как съм облечен, доколко съм учен, как говоря, как се проявявам външно и т.н. Всички тия неща са повърхностни, а важното за мен лежи скрито в дълбочината на моята душа. Този, скритият човек вътре, човекът, който не се мени – това съм аз. Този човек може да контролира благата, които Бог му е дал. Не е лошо, когато става известно пропукване в живота на човека, но веднага трябва да се съедини този кръг.

И тъй, като действате по този начин, като се насърчавате, вие ще направите вашия живот по-сносен. Ние постоянно се оплакваме от страданията, оплакваме се, че имаме недоразумения, но трябва да знаете, че всичко това не е нищо друго освен пропукани кръгове. Всеки от вас може да поправи своя кръг. Как? – Ще помислиш за Бога и ще се съединиш с великия Божествен кръг. Обикни Бога и въпросът лесно ще се разреши. Туй пропукване ще се съедини и ще дойде разширение в съзнанието ви. И в растенията ние виждаме този кръг. Най-напред той представлява едно малко кръгче, което постепенно се разширява, без пропукване. От него после се образуват няколко концентрични кръгове. Такива кръгове се образуват и около съзнанието на човека. Тия кръгове постепенно се разширяват и всяко разширение носи живи, разумни сили в света.

Вие казвате, че може да живеете, както искате. Не можете да живеете, както искате. В този кръг влизат кръговете на хиляди други същества, тъй щото вашият кръг е преплетен с тях. Казвате: „Аз намислих нещо.“ Нищо не сте намислили.

Може да си намислил да вземеш от мене две хиляди лева. Но с това ти ми ставаш учител и утре аз ще ти взема 10 000 лева. След това ти ми вземеш 20 000 лева. После пък аз ще ти взема 30 000 лева и т.н. Какъв ще бъде резултатът в края на краищата? Надхитряването в лъжа не е наука. То може да ти развие ума, но не и да те повдигне като човек. Един от турските султани казва на един от своите везири да му доведе най-големия лъжец от Цариград. Той му довежда един такъв лъжец и султанът му казва: „Искам да ми кажеш една голяма лъжа!“ – „Аз престанах вече да лъжа, но за да се каже една такава лъжа, каквато ти искаш, трябва да се купят алати.“ – „Колко ти трябва?“ – „Трябват ми 500 лири.“ Султанът му дава 500 лири и праща с него един от своите слуги. Лъжецът започва да ходи от дюкян в дюкян, докато най-последно мръкнало. Султанът го чакал да се върне, но той му пише едно писмо: „Тази е последната лъжа, която ти казах.“ Алати му трябвали! Какви алати му трябва? Алатите за лъжата са у него.

Често вие казвате: „Аз ще направя добро, но ми трябва пари.“ Вие не сте ли този лъжец, който търси алати за лъжа? Той иска да направи добро, но му трябва алати, трябва му пари. Че доброто с пари ли се прави? Ще знаете, че доброто нито със знание става, нито с пари става. Знанията ни трябва да са за съвсем други работи. По някой път вие си правите илюзии, че доброто може да се направи с голям ум. Ако това е вярно, тогава гениалните хора трябваше да бъдат най-добрите. Доброто седи над всяка гениалност. Няма по-голяма гениалност от тази, щото човек да бъде добър. За да бъде човек добър, трябва да бъде умен. Да дадеш пари някому, това не е добро. Това е само един разумен акт, само едно приятно хармонично действие на ума или една благородна постъпка на сърцето. Да дадеш пари някому, това не е добро, то е повече знание, отколкото добро.

Какво е Доброто самó по себе си? – Доброто – това е едно целокупно проявление на Любовта в даден случай. В правенето на добро ти трябва да дадеш всичко. Вие сега мислите, че за да бъдете добри, трябва да бъдете умни. Казвате, че ня-

кой човек е зъл, защото е глупав. И то не е вярно. Глупостта не ражда злините. Най-често умните хора са зли. Глупавият човек не може да бъде зъл. Злото не се е родило от глупавите хора, но от най-умните, от гениалните, от ангелите. Злото, грехът се родиха между тези хора. Отде е произлязло злото, няма да го закачаме, но трябва да знаете, че оттам се е родило. Де се роди Доброто? – В онзи акт на Любовта, когато Словото излезе от Бога. Доброто е излязло от Бога заедно с Любовта. Казвам: умът на човека трябва да бъде слуга на Доброто; парите трябва да бъдат слуга на Доброто. Не мислете, че доброто се върши с пари. Всичко външно в света може само да спомогне на доброто, което вие трябва да изнесете, но всъщност всичко ще извършат вашият ум, вашето сърце и вашата воля. Парите ви, знанието ви, това са само спомагателни средства. Ако мислите тъй, вие ще можете да се самовъзпитате. Онези от вас, които не са много учени, ще мислят, че те не могат да вършат добро.

Да допуснем, че имате в математиката следните изрази: $a + b = c$ и $a - b = c$. Може ли $a - b$ да е равно на c ? В дадения случай $a - b$ не може да бъде равно на c . Защо тогава учениците пишат $a - b = c$? Да, вярно е, че $a - b = c$, но при известни условия. Ето защо всеки учител по математика проверява погрешките, които учениците му правят. И в живота също така ние правим хиляди такива съчетания, като доказваме, че $a - b = c$. Казват някои: „Не струва да правим добро.“ Защо така? Защото някой правил добро, та не му вървяло, че казва: „Не струва да се прави добро, зло трябва да се прави, та да ти тръгне напред.“ Че каква наука е тази? Други пък казват тъй: „Не струва всякога да говориш истината, и лъжа трябва.“ Значи животът с истина не се подтиква напред, ами трябва малко лъжа, като масълце – тя да го понамаже, че да тръгне. Това е едно неправилно математическо уравнение. Как мислите, с туй математическо уравнение може ли да тръгне животът напред? Хората мислят, че чрез лъжа ще уредят живота си. Има хора, които отричат лъжата, но щом дойдат натясно, пак поставят своите математически отношения и с тях се оправдават. Някои от тия хора не виждат тия отноше-

ния, не виждат де е грешката в тях, защото в математиката има ред такива сложни отношения, в които всеки може да се обърка. У някои хора умът не е тънък, за да може да схване отношенията, които съществуват в математиката, и да ги използва разумно.

Сега математиците казват, че могат да се събират само еднородни величини. Величините $a + b$ могат да представляват два коня, два вола, две ниви и т.н., но същевременно могат да представляват две сили, на които резултатът да е равен на c . Да кажем, че двама души теглят едно въже. Може ли да се определи на какво е равна тяхната сила? – Може, във физиката има известни закони за това. Каква тежест могат да изтеглят? Да кажем, че единият може да изтегли 50 килограма, а другият – 10 килограма. Тогава казваме: като теглят двамата, работата им се равнява на 60 кг. Значи те могат да повдигнат заедно 60 кг тежест. Така може да се определи силата им. Ако аз изтегля 25 кг вода и друг изтегли 50 кг вода, каква ще бъде разликата между силите ни? Ние казваме, че човек трябва да бъде силен. Каква сила е тази? – Физическа. Да вземем друг пример: двама души имат градини, но тази на втория е по-малка. Градината на първия е два декара, а на втория – един декар, затова вторият изтегля 25 кг вода, а първият – 50 кг. Какъв ще бъде резултатът от обработването на тия градини? Ще има ли вътрешен духовен резултат? – Ще има физическа разлика. Но ако тези градини представляваха техния характер, щеше да има една съществена разлика в обработването им, както и в техните резултати. Следователно от това ние изваждаме следния закон: материалните блага не могат да направят човека добър. Те са условия за него. Тези условия могат да направят човека добър. Тия условия можеш да използваш за добро, но те не могат да направят човека добър. Друго твърдение: материалните лишения не могат да направят човека зъл. Богатството не може да направи човека добър, сиромашията не може да направи човека зъл. Богатството не може да направи човека добър, а сиромашията не може да направи човека зъл. Те са две положения, които се изключват.

Ние, съвременните хора, вярваме, че богатството ражда доброто, а сиромашията ражда зло. Не е вярно. В сиромашията се раждат злини от един род – в слабите натури обаче; и в богатството се раждат други злини. И богатството има своите добрини, и сиромашията има своите добрини; и богатството има своите злини, и сиромашията има своите злини. Следователно няма да влагате в ума си следната мисъл: „Аз съм богат, значи мога да бъда добър.“ Ти можеш да бъдеш добър, но не уповавай на богатството. Пък сиромашията ти да не бъде една спънка, да кажеш: „Аз съм сиромас, какво може да стане от мен?“ – Не, ти в сиромашията ще си държиш главата високо, ще мислиш ясно, както когато си богат. Когато си сиромас, трябва да мислиш тъй, както когато кесията ти е пълна. Това е истинският човек. Ако аз мога да уповавам на Бога, ако имам благоволенieto Му, то и сиромас да съм на Земята, пак ще имам всичкото богатство, т.е. вътрешно в себе си ще се чувствам богат. Какво по-голямо богатство от това, да мога да се изложа на Слънцето и да се ползвам от неговите лъчи? Това не е ли богатство? Кой е богат човек? Може ли да се нарече богат този, който има пари, но е хилав, парализиран, та трябва други да го изваждат на Слънце? Какво му струват пълните с пари кесии? Какво му струват тогава пълните с жито житници? Богат ли е този човек? – Не, сиромас е той. Кое е за предпочитане в този случай: да си беден, но здрав, или богат и болен? И сиромасът може да бъде парализиран, хилав и да каже: „Господ ме направи сиромас.“ – Не вярвайте в това! Бог не прави хората нито сиромаси, нито богати. Ние сами ставаме богати и сиромаси. Това са положения само на Земята. Туй, което Бог прави с нас, е, че Той ни изпълва със Своята Любов и иска да живеем, да бъдем Нему подобни. Любовта Му се внася в нас като един велик закон и ражда Доброто. След това, като слезем ние на Земята, доброто става условие, основа, за да се прояви човешката интелигентност, човешкият ум. При тази интелигентност по-нататък можем да използваме благата, които съществуват на Земята.

И тъй, няма да ставате богати, няма да ставате сиромаси – те са относителни положения, с които вие трябва да се примирите. От вас зависи да бъдете богати или сиромаси. Ако някой от вас е сиромас, той сам е решил да бъде сиромас; ако някой от вас е богат, той сам е решил да бъде богат. Всеки трябва да е доволен от своето положение. Ако някой е решил да бъде учен, той ще бъде учен. Ако някой е решил за себе си да има малко знания, малко и ще знае. Всеки човек има туй, което си е пожелал. За в бъдеще може да промените положението си. Всеки от вас може да стане учен. Ала кога? – Не сега, след време. Туй може да ви се вижда противоречиво, но е факт. Да допуснем, че вие имате баща, който разполага със сто декара земя. Вие сте петима братя и пет сестри. По колко ще ви се падне от тази земя? – По 10 декара. Ако ти искаш да бъдеш богат, ще трябва да обереш братята си, иначе други външни условия няма. Тогава какво ще правиш!

Отговор: *Не трябва да се делят.*

Да, не трябва да се делите, а да се съберете всички заедно и така, като работят десет души задружно, работата ще върви. Тогава законът е следният: човек, понеже има десет пръсти на двете си ръце, всички ще се подчиняват на главата и така той ще бъде богат.

По някой път вие се докачите, че някой бил на по-голямо почитание от вас. По-голямо почитание от това, с което се ползва големият пръст, има ли? Палецът подкрепя всичките пръсти, но има нещо, по което всички си приличат, в което всички са равни – то е, че всички еднакво страдат. Дето и да заболяят големият или малкият пръст, в болестта им няма разлика. Като те заболи малкият пръст, тъй го пазиш, както ако би те заболял и големият пръст. Само в страданията си пръстите са равни. Следователно ние си мязаме в света само по страданията. За да ви докажа, че сме равни, трябва да страдаме. Щом страдаме, всинца сме равни. Господ, за да ни покаже, че сме еднакви, дава ни страдания, и тогава се приравняваме; като страдаме, спомняме си и за своите братя. Големият пръст като заболяе, казва на другите пръсти: „Мълчете вие там, не говорете!“ Щом заболяе малкият пръст,

показалецът не се показва, той се свива. Където и да ходите, вие показвате все малкия си пръст – него сочите навсякъде. Значи малкият пръст заповядва, всички му се подчиняват: и големият, и показалецът – всички му се подчиняват. Значи в света има една Божествена философия, която примирява всички противоречия. Тя е философията на страданията. Щом дойдат страданията в света, въпросът е разрешен. Всяко страдание в нас трябва да внесе в душата ни една велика Божествена мисъл. Пръст те боли – разреши един основен закон: да премахнеш всички прегрешения, които си сторил и които стоят като тъмни петна в съзнанието ти. Като видя, че някой е превързал пръста си, аз казвам: добре, че му е дошло това страдание, защото всички хора – и богати, и сиромаси, са равни при страданията си. Затуй трябва да благодарим на Бога за страданията, които ни праща.

В този случай какво означава знакът на равенството? На какво може да се уподоби знакът за равенство? – На страданието. Значи $a + b = c$, т.е. a и b страдат, при което са равни на c . Когато пък имаме $a - b$, което не е равно на c , това изразява големия пръст, който не признава равенство. Той винаги седи вдигнат нагоре. Тази величина отвън е отрицателна, но вътре в живота е положителна величина. Следователно при събирането хората са равни, а при изваждането не са равни. Да извадиш нещо, значи да го покажеш навън. Изваждането не е вземане. Ти изваждаш нещо, за да го покажеш, но то пак си остава в теб. Изваждаш някой недъг или известна добродетел, но не я даваш – изваждаш я и пак я държиш за себе си. Изваждаме една английска лира и пак я туряме в кесията си. Изваждането още не показва, че нещата са отишли вън от нас. Ако ние подразбираме, че събирането носи страдание в себе си, тогава кога ще се роди недоволството: когато събираш или когато изваждаш? – Когато изваждаш, т.е. по-право, когато ти вземат нещо. Когато ти дават нещо, ти не се дразниш, но когато ти вземат нещо, ти се дразниш. Ако ти вземат дрехи, пари или изобщо когато насила изваждат нещо от тебе, тогава се раждат всички неприятности в живота ти. При събирането, в правия смисъл на думата, всички

ние сме равни. Всички можете да опитате този метод, без да го вземете като абсолютна Истина. Това е математическа вероятност, която трябва да опитате. На Земята ние ще си служим с математически вероятности, с абсолютни Истини не можем да си служим. Когато някой път повдигаме такива въпроси, трябва да ги разглеждаме като математически вероятности, като допустими. Това е процесът, който трябва да стане и в ума ви, и в сърцето ви – да се научите да разсъждавате правилно.

Всички тия величини, за които ви говоря, може да ги намерите в Природата. Те са символи. Буквата *T* например може да я намерите изразена в човешкия нос. Веждите, това са противоположни сили, които постоянно се поляризират. Истинският човек, това е носът му. Той представлява Божественото, което служи като опорна точка. Силите, които се проявяват във веждите, стават понякога противодействащи сили, които постоянно се изменят. Ето защо разумното, Божественото, трябва да пази равновесие между тези сили, защото тези везни може да се наклонят в една или друга посока, но не могат да се завъртят. Те могат да се завъртят само в такъв случай, ако носът изчезне, т.е. ако разумността у човека може да се премахне. Само тогава може да се образува един кръг на движение. Значи носът показва, че дотогава, докато ние мислим, докато нашето съзнание е будно, то не позволява да става никакво пропукване в живота ни. Тогава ние ще имаме равновесие. Следователно ще имате предвид следното правило: когато сте развълнувани, сутрин или вечер, концентрирайте ума си или към края на носа, или към центъра на веждите. Защо? Във веждите вътре, между космите, има празнина, наречена „празнина на безмълвното наблюдение, на Божествения ум“. Ще се концентрираш, ще държиш ума си буден, докато ти дойде една светла мисъл, едно просветление. Да кажем, че ти решаващ един важен въпрос. Спри ума си върху него и след малко ще проблесне една малка светлина, ще ти дойде една светла мисъл, която ще те напъти към този път, в който трябва да тръгнеш. По някой път, когато на хората им дойдат големи страдания,

те свиват веждите си. Когато човек свие веждите си, той несъзнателно концентрира ума си към центъра на веждите. Щом концентрирате ума си нагоре, вие го проектирате от центъра на главата си към Слънцето, т.е. към Централното слънце на духовния свят. Ние определяме, че Бог е над главата ни. Не мислете къде е Бог. Щом проектирате ума си към веждите, нагоре, непременно своята мисъл ще донесе някакво благо в живота ти. Да не мислите, че ще решите някакви важни въпроси? Не, това са малки, микроскопически опити. Сега да не мислите, че с този метод няма да имате нужда от нищо? Не, това са малки опити. Сега разбрахте как седи работата.

Сега няма да завършваме въпросите. Вие си мислите какъв ли ще бъде краят. Тази работа няма край. Ние сме все в началото. Не чакайте края.

В пеенето, което прилагаме тук, моето желание не е да ви направя певци, да ви преподавам музика, защото, ако искате да станете певци, трябва да влезете в музикално училище. Тия елементарни работи трябва да ги знаете. Ние засягаме музиката само като една малка забава, като едно малко развлечение. Като няма какво да правим, ще пеем малко. Ние няма да пеем много правилно. Аз не искам правилно пеене, защото според мен правилното пеене е в училищата. Там има правилно пеене. Например плачът е неправилно пеене. Някой плаче, за да произведе ефект; някой пее, за да произведе ефект, но такова пеене също тъй е неправилно. Такъв певец не пее за себе си, не пее за самото изкуство, затова именно не пее правилно. Аз искам всички вие да пеете за себе си. Пеенето в този случай е един вид тонирание.

Сега можете ли да изпеее упражнението *Кажи ми ти Истината* на друга някоя мелодия? Мислите ли, че този начин, по който я изпяхме, е най-правилният? Коя дума е по-хубава – *живот* или *свобода*?

Уточнение: Учителя пее: „Ще ходя в Твоя път на Истината и живота, Господи, Боже мой!“

Всички ще се стремите да освободите душата си. И щом се освободи душата ви, вашите гласове сами ще се развият.

„Ще ходя как?“ – Ще ходя с онази Божествена Любов, която е вложена в нашите души. Само при този случай може да се каже на човек Истината. Това е отговорът на „кажи ми ти Истината, която носи свобода за моята душа“ или „кажи ми ти Истината, която носи живот за моята душа“. От тия две думи коя бихте избрали? *Живот* или *свобода*? – Живот, защото след него ще дойде свободата.

Ако искате да употребите музиката като средство за възпитание, ще употребите ниските тонове за подкрепа, за засилване на характера си. Те дават стабилност на душата. А пък високите тонове дават интензивност, движение. Когато искаш да мислиш бързо, да се движиш бързо, високо пей, но когато искаш да дадеш стабилност на характера си, да издържаш страданията, употребявай ниските тонове. Пейте вътрешно, но така, че като пеете, сам да се харесвате. Всеки от вас сам трябва да бъде и певец, и слушател. Най-първо пейте тихо, умствено, на себе си. Който пее така, след месец, най-много след 2-3 месеца, туй пеене ще слезе в сърцето, от сърцето – в гърлото, и гласът постепенно ще се подобрява. Вие трябва да пеете! А сега ставате сутрин – не пеете, а си казвате: „Тежък е животът!“ Къде му е тежестта? Колко тежи животът? – Никаква тежест няма животът. Той е само едно благо. Тежест е, когато нямаш живот. Затуй започни да пееш. Първото нещо е това.

Казва се, че ангелите винаги пеят. Първото нещо у тях е, че като се събудят, започват да пеят. Събират се заедно около 50, 100, 200, 500 хиляди ангели и всички започват изведнъж утринната си молитва. Те отправят своята тиха утринна песен нагоре, към Бога. Те, макар и да живеят на Небето, отправят се пак нагоре, защото и над тях има небе. Над тяхното небе пак има друго небе, и т.н. Пеете ли и вие, ще забравите света, ще забравите и материалните работи. Само по този начин душата ви ще се разшири и ще кажете: „Струва си да се живее между тия ангели, които така хубаво пеят.“ Като свършат пеенето си, пак с пеене тръгват на работа. Те пеят толкоз тихо, че никой не ги чува. Трябва да имаш ухото на ангел, за да ги чуеш. И ние, като се събираме, трябва да пеем,

за да изразим душите си в трептението на песента. Някои от вас казват: „Пеенето е за младите, за глупавите хора, но ние, старите, не трябва да пеем.“ – Не, старите трябва да пеят повече от младите. Младите и без това пеят. Човек, който пее, не остарява скоро. Стани сутрин, изпей една малка, хубава песен! Пей тихо, без да безпокоиш другите. В това отношение бих желал да приличате на ангелите. Вие какво правите? Слушате какво казват песимистите. Слушам, някой казва: „Сериозна работа, страшна работа, какво да се прави?“ Какво ще правиш? – Изпей една песен и всичко ще се разреши. Знаете ли как ще се избавите? Ако те срещне на пътя някоя мечка, спри се и започни да пееш. Като пееш дълго време, и мечката слуша. Най-после тя се оттегля, отбива се. Успееш ли да направиш това, ти си от онези песнопойци, които и мечката разбира. Ще кажете: „Как ще ми дойде наум да пея?“ Страданието, това е мечката. Седни отгоре на страданието, попей му, отправи ума си към Бога нагоре и тази мечка току изведнъж ще се отбие и ти ще се освободиш.

Ето де е смисълът на живота. Приложи пеенето като благо в семейния живот. А изкуството да пееш – то е привилегия само за малцина; да бъдеш певец, да излезеш на сцената – всички нямат тази дарба. Такъв певец можеш да станеш в друго някое прераждане. За себе си обаче можеш да пееш. Сутрин излез на сцената, пей колкото искаш, но за външния свят кредит трябва. Има песнопойци родени, изпратени специално за света. Тяхното място е определено. Такъв певец нека взема пари, стига да пее хубаво – това нищо не значи. И цигуларят също нека взема пари, стига да свири хубаво. Той все ще внесе нещо хубаво и благородно в хората. Хубавите неща с пари не се купуват. Че сме дали 50, 100 или 1000 лева, нищо не значи. Едно хубаво свирене струва повече от хиляда лева. Едно хубаво свирене с нищо не се заплаща. Казвам: пейте по новия начин! Някой път вие се смущавате. Не, ще се борите – вие можете да пеете добре. Ще се молите на ангелите, ще кажете: „Моля ви се, елате, научете ни да пеем тъй, както вие пеете!“ Те все ще ви дадат малко от своето изкуство, поне от трошиците ще ви дадат малко.

И тъй, пеенето е необходимо за вас, за да бъдете добри и весели. Като пееш, можеш да вземеш метлата и да метеш. Като дойде песента, работата навсякъде е лесна. Днес например имаш работа с много хора, работата ти върви трудно. Какво трябва да направиш! – Пей! Щом пееш, като се върнеш, ще кажеш: „Слава Богу, днес прекарах много добре.“ Плюсът и минусът по този начин се уравняват. Хората ще са равни и в плюса, и в минуса.

Размишление

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

НЕРАЗБРАНОТО

*Девета лекция
10 декември 1924 г.*

НЕРАЗБРАНОТО

Размишление

Бяха прочетени няколко от работите върху темата *Разлика между умножение и деление*.

Сега ще ви дам няколко правила. Едно от тях е следното: не всичко, което се говори, трябва да разбирате. Щом не разбирате нещо, това показва, че то не е за вас. Когато излизате на пазар в града с цел да купите нещо, всичко ли ще купите? – Ще купите само туй, което ви трябва. Всичко, което е изнесено на пазара, не е за вас. Това е практическото положение. И в науката не е всичко за вас. В дадения случай така трябва да гледате на въпроса. Някой казва: „Аз не разбирам това нещо.“ Кое можеш да разбереш? Аз ще ви дам една формула: $(\cos Q + i \sin Q)^n = \cos n Q + i \sin n Q$. Какво разбрахте? Това е теорема от един французин, аз ще ви напиша името му, пък вие ще го прочетете: *De Moivre*⁴. Питам: ако вие знаете сега тази теорема, какво ще сполучите? Разбира се, в математиката тази теорема има своя ценност, но за вас каква ценност има? Онези от вас, които не разбират математика, ще кажат: „Ние не разбираме математика.“ – Не, всеки от вас разбира нещо от математиката, но по своему. И животните я разбират по своему. Те не разбират математическите формули, но има известни математически проблеми, които те разбират и решават много добре. По някой път те правят много точни изчисления. Например една котка изчислява с каква сила да подскочи на разстояние от 20 крачки, за да попадне на жертвата си. Това са математически изчисления: да знае какво направление да даде на енергията. Защото ако надскочи, ще прескочи жертвата – може да попадне пред нея или зад нея. А да попадне точно на гърба на жертвата, това не е ли математическо изчисление? – Това е математика, но интуитивна. У животните изобщо работи най-разумната математика.

Сега да ви задам друга задача: $1 \times 1 \times 1 \times 1$. Какво разбрахте от тази задача? – Тук имате единица, умножена четири пъти сама на себе си. Това обаче е и единица, това е и буквата *i*, която означава въображаемите, имагинерните числа. Да умножим една въображаема единица четири пъти, за да даде една реална единица – това значи от нищо да направиш нещо. Това нещо има ли някакво приложение в живота? – Има, разбира се. То значи – без брашно да направиш една погача. Тази задача представя положението на онази домакиня, която без брашно може да направи погача. Сега това положение може да се вземе и в обратен смисъл. Когато известно положение се тълкува буквално, може да се изпадне в смешни положения. Всяко положение има разумно обяснение на нещата. Аз имам една величина от 500 лева:

$$\begin{aligned} &+ 500 + \\ &+ 500 - \\ &+ 500 \\ &- 500. \end{aligned}$$

Тази величина в дадения случай за тебе може да е отрицателна, а в друг случай, за друг някой тя става положителна. Едно малко изяснение: представете си, че аз имам да давам някому 500 лева. Аз имам тия 500 лева в джоба си, но те са със знак минус (-500 лв.). Онзи, който взема тия 500 лева, той има тази величина със знак плюс, туря ги в кесията си. Значи моят минус става негов плюс. Тогава плюс и минус какво дават? Така че в единия случай положителната величина за едного става отрицателна за другото. И обратно: отрицателната величина за едного става положителна за другото.

Природата има много методи, чрез които говори на хората, но главните, основните методи са два. Всякога, когато Природата говори на човека, ние разбираме, че Бог чрез нея говори. Единият метод е, когато Природата говори на сърцето на човека, а вторият метод е, когато говори на неговия ум. Следователно, когато говори на сърцето, учи го да бъде духовен, религиозен; когато говори на ума му, учи го да бъде ученик, да придобива знания. Ние често казваме: „Човек трябва да бъде религиозен.“ Като че ако човек стане религиозен,

всичко ще придобие. Не е така. Религиозният човек понякога може да бъде толкова голям фанатик и толкоз ограничен, че да прилича на някоя крава. Той може да си състави за Бога такава смешна идея, толкова обикновено верую, че иди след туй да му кажеш, че не е така. Сега всичките идеи, които срещаме в живота, са излезли все из човешкия ум.

Казват някои: „Исайя казал тъй.“ – Да, но Исайя нали беше човек? Казвате: „Ама той бил вдъхновен от Бога.“ Вярвам да е бил вдъхновен, но що от това? Казвате: „Ами нали са дохождали ред пророци, нали дойде и Христос, Син Божий?“ – Да, дохождали са и пророци, дойде и Христос, но след Христа нито пророци има, нито синове Божии има. Тогава де е логиката? Как ще докажете, че в Исайя е действал Духът Божий? Ти там ли беше? – „Така са писали.“ Че и аз мога да пиша. Кой са основите на туй вдъхновение? Значи този, който е бил вдъхновен, у когото Духът Божий е работил, той всякога е жив. Значи Исайя, който е живял преди хиляди години, и днес е жив. Христос, Който е живял преди 2000 години, и Той е жив. Нещата са видими в тяхното проявление. Ако имаме една свещ, която след една минута изгасне, реална ли е нейната светлина? – Не е реална. Тя ще бъде реална, само ако отново се запали. Казвате: „Преди няколко хиляди години еди-кой си пророк или еди-кой си учен писал нещо.“ Каква полза имаме от това? – Ползата ще бъде, ако тази светлина и днес свети. И тия учени, пророци, светии и днес светят, затова и светлината им е реална. Свещта, която преди 2000 години е светела, и сега трябва да се запали. Защо? Ако ви дам една свещ, която днес не може да гори, реалност ли е? – Не е, вие не можете да учите на нея. Но ако ви дам една свещ, която можете да запалите и да учите на нея, тя е реалност. И днес има пророци, както и едно време, само че днес пророците имат други костюми, друг фасон. Едно време било на мода, като се яви някой пророк, да бъде с боси крака, с голи ръце, разчорлен, гологлав, брадясал, страшен на вид. Днешния пророк ще го видиш с подрязана брада, хубаво облечен – и пак е пророк. Защо? Ще кажете: „Щом той си реже брадата, не е пророк.“ – Възможно е. Ами ако е жена-

пророчица и няма никаква брада? Чудни са хората! Пророкът трябвало непременно да бъде с брада! Не е брадата, която го прави пророк. Брадата е нещо случайно. И без брада може.

Ето по този начин ние правим второстепенните и трестепенните неща в живота си вай-важни. Не, в живота ни има такива маловажни инциденти, на които не трябва ни най-малко да се спираме. Някой казва: „Аз не съм учен.“ Щом не си учен, можеш да станеш учен. Учи! – „Ама аз не съм силен.“ – Можеш да станеш и силен. Работи! – „Ама аз не съм богат.“ – Можеш да станеш богат. Труди се! – „Аз не съм красив.“ – Можеш да станеш красив. – „Мен хората не ме почитат.“ – Може да те почитат. Туй са неща, които може да придобиеш. Знание, красота, власт, почит – всичко туй може да придобиеш. Как? – От теб се изисква да учиш, да се изпотиш от учене. Няма да спиш по 10 часа, но по 3-4 часа. Ще четеш, ще мислиш, ще прилагаш. Не само да помниш нещата и да мислиш, че това е наука. Това, което е запомнено, всеки може да ти го вземе. Знаете ли на какво прилича заученото по памет? – Като написано нещо на пясъка край морето. Дойдат вълните, всичко заличат. Казвате: „Какво беше, де остана знанието ми?“ – Не трябваше да го пишеш на пясъка край морето. Някой си извади едно тефтерче, запише нещо, мисли, че го знае. Като вземете тефтерчето и търсите записаното, тогава ще приличате на онзи проповедник, който мъчно намирал отделните места в Евангелието, та за да ги намира лесно, когато му потriebват, турял на тия места по един праз лук. Жена му, като не знаела защо е този праз вътре в Евангелието, извадила го. Дохожда погът, търси мястото, което означил с прازа, не може да го намери, нито празът е на място. Това са анекдоти, които често се случват в живота ви. Не основавай твоето знание на този праз, не ти трябва такова знание. Ти трябва да имаш нещо положително в главата си, което никой не може да ти го вземе – това е Божественото знание. Не казвам, че не трябва да записваш някои неща, но те са второстепенни. Има неща, които трябва да знаеш, които трябва да са написани вътре в сърцето ти. Казвам: всички ще учите! Не е необходимо всички да сте философи, но трябва да учите. Желателно е да сте всички

философи, пророци, но като не сте, и то не е лошо. Всеки от вас трябва да придобие толкова знание, колкото му е необходимо засега, пък във великото бъдеще ще има условия да придобива още много знания.

Сега, кое е най-важното за вас?

Отговор: *Как да се въдвори Царството Божие на Земята.*

Да, нека направим един малък опит, да въдворим Царството Божие между нас! Казват, че като дойде Христос, ще нареди закони, според които всички хора на Земята ще живеят братски. Това е външно положение на нещата. Защо ще чакате това време? Христос и днес е на Земята. Царството Божие може да се приложи още днес между трима, може да се приложи между петима, между 10, 20, 100, 1000 и повече души. Какво ви пречат да приложите Царството Божие в себе си? Вие чакате да дойде Царството Божие след няколко хиляди години. Царството Божие отдавна е дошло, но вие сте закъснели. Слънцето на Царството Божие е изгряло вече. Някои още спят и се запитват дали е изгряло Слънцето? – Не е изгряло още. Казвам: кепенците на тия хора са затворени. Те гледат навън, но нямат светлина. Отворете прозорците, Слънцето е изгряло вече! Станете, измийте очите си – и хайде на работа! Каква е тази работа?

Ще ви представя друго едно положение. Във физиката се говори за скачените съдове. Аз няма да ви представя тия скачени съдове, както във физиката – да се намират на еднаква височина, но ще ви представя два скачени съда, единият – *С*, по-горе, а другият – *Д*, по-долу поставен. Значи те са на различни височини. Аз ви поставям положението на тия скачени съдове в малко по-друга форма. Да допуснем сега, че вие напълвате съда *С* с вода. Щом този съд е скачен със съда *Д*, тогава де ще отиде водата? – Водата ще се прелее в съда *Д*, а съдът *С* ще се изпразни. Да кажем, че *С* и *Д* не са съдове, а две съзнания. Тогава какво ще каже съзнанието *С* на *Д*? То ще каже: „Защо ми взе водата?“ Вярно ли е, че съзнанието *Д* взе водата на *С*? Туй са скачени съдове и по силата на този закон става преливане на водата от единия съд в другия. Има ли право съзнанието *С* да каже: „Туй, което ми е дадено, то

ми принадлежи и никой няма право да ми го вземе?“ Тази вода слиза в *Д* по закона за скачените съдове. Ако този съд е запушен отдолу, а в съда *С* постоянно се налива вода, какво ще стане най-после? – След като се напълни съдът *Д*, и съдът *С* ще се напълни, няма къде вече да се излива. Щом съдът *С* се напълни и няма накъде повече да се изтича, водата от нещо ще започне да прелива, ще настане едно връщане.

Затуй казва Писанието: „Онуй, което дойде навреме, ще влезе, ще се употреби в работа и ще излезе. После отново ще дойде и пак ще излезе.“ Трябва да има непрекъснато движение. Каквато и колкото енергия си изразходвал, такава и толкова ще ти се върне. В Природата има кръг на движение. Каквата енергия е изпратила своята мисъл в света, тази енергия на своята мисъл, като обиколи, като направи един кръг на движение, пак ще се върне при тебе. Следователно ние често се безпокоим, мислим, че губим. Не, този, който приема водата в съда *С*, трябва да бъде свободен, да не се безпокои от нищо. Той трябва само да възприема и да дава. Има известни положения в живота, при които ние само възприемаме и даваме, само се изпразваме. Тогава ние имаме свойствата на Месечината. Какво е свойството на Месечината? – Да се пълни и изпразва. Тя е паница, която трябва да възприема и да дава. Всинца сте по една месечина. Но Месечината има две свойства: тя възприема и дава. Следователно този процес съществува и в Природата. Не мислете, че всякога може да ви дават. Не, и вие ще давате. Сега няма да обяснявам този въпрос повече, понеже ще настъпим в една област, за която не сте уравновесени и ще направите криви заключения. Щом ти дават, непременно трябва да даваш. Ако не даваш, ще има подпушване, а подпушването е най-голямото нещастие, което може да сполети човека. Няма по-лошо нещо от това, да се подпушиш. Знаете ли на какво прилича подпушването?

Един от турските султани бил много умен и пожелал да намери начин, чрез който да излекува ония цариградски дембели от техния недъг. Дохожда му наум следната идея. В стаята, дето седали дембелите, пуснали толкова много вода,

че да ги застрашат с удавяне. Същевременно оставили в тази стая лопати, кофи за гребане и за изливане на водата, та по този начин да заставят дембелите да работят. Пушат водата и стаята се изпълва с вода до коленете, но те още лежат, не се вдигат. Най-после, когато водата взела още по-големи размери, стигнала до пъпа им и започнала да се изкачва и по-нагоре, в тях вече се събужда енергия за живот: те сграбчват кофи, лопати и започват да изхвърлят водата навън. И ние сме от тези дембели, но като ни турят в тази стая, вземаме тази ръчка и започваме да работим. Казва някой: „Аз работя.“ – Ще работиш и оттатък ще минеш. Ние сме заставени насила да работим. Някой казва: „Аз съм много работен човек.“ Аз виждам колко си работен. Хванал тази ръчка и бил много работен. Работиш, защото имаш зор. Ние не сме дошли до онова свободно положение – да работим от любов. Това е бъдещата ни работа.

Сега вие трябва да се съвземете, да учите. Учението е една необходимост, една потреба за ума ви. Трябва да разсъждавате, като учите, а не само да запомняте. Човек трябва да помни някои неща, а други да забравя. Често вие казвате: „Човек трябва да събира.“ Хубаво, но какво трябва да събира? – Хубавите работи трябва да събира. И в знанието – също. Потребното знание трябва да събирате! Вие трябва да се стремите към онова класическо знание. Вие сега идвате да се учите, но започвате с една наука на съмнение. Гледате дали еди-кой си е праведен, или не е праведен, дали той върви по Христовия път, или не върви. Вие не можете да знаете дали един човек върви по Христовия път, или не. Това са ваши външни предположения. Вие не можете да видите какво е разположението на неговото сърце и на неговия ум. После, вие не можете да се произнесете дали някой човек е праведен, или не. Това не е достъпно за мнозина от вас. Не казвам, че не може да се знае кой човек е праведен. В дадения случай това може да се знае, но онзи човек, който иска да се произнесе дали някой е праведен, или не, той трябва да разбира висшата Божествена математика. Може да се знае за един човек дали е добър, или не в даден случай, т.е. не сега

дали е добър, но дали е живял добре в миналото. Много хора в миналото не са живели добре, но има у тях признаци, които показват, че те сега започват да живеят добре. Мнозина от вас не сте живели добре в миналото. Някои от вас сега не живеете добре, казвате: „То толкоз тънко не може да се кара, ами да му пуснем края малко.“ Природата не обича да пушаш края на нещата. Ти ако живееш за Бога, трябва да живееш по всичките правила на Неговите закони. Те са разумни закони. И целият наш живот е основан от тия правила, които Бог е положил. Всички трябва да мислите, да разсъждавате, да учите, да усвоите тия правила.

Някой казва: „Търпях, търпях, но с търпение работа не става.“ Вие не сте научили още какво нещо е търпението. Търпението е най-красивото нещо, което човек може да придобие на Земята. Ние смятаме търпението за една отлична черта! Да може човек разумно да търпи – това е една отлична черта! Виждаш, че някой човек плаче. Нека плаче! – „Ама защо трябва да плаче?“ – Защото Господ иска да плаче. Някой ходи бос. Казвате: „Горкият човек, бос ходи!“ Казвам: Господ иска той да ходи бос. Ще се радваш, че е бос. Ако мнозина от вас бихте ходили лятно време боси, сега щяхте да бъдете здрави. Да не мислите, че нашите обувки са полезни. Не, лятно време те ни лишават от едно благо. Затова лятно време ние трябва да се събуваме боси, за да можем да възприемаме енергия от земята. Вие срещнете някое босо детенце и казвате: „Горкото детенце, останало е без баща и майка, да му купим едни обуца!“ – Не, милостта не седи в туй, нека си е босо! Казвате: „Ама голичко е!“ – Злото не е в това, че е голичко туй дете. Чудни са хората в разсъжденията си! Ако е зимно време, разбирам, но лятно време ако ръцете и краката на това дете са голи, това е благословение заради него. После казвате: „Този човек е загазил в сиромашия до колене.“ Каква сиромашия? Той си има къща от две стаи и кухня, които му дават приход 500-600 лева месечно. И после казвате: „Сиромаш човек е.“ Питам: де му е сиромашията? Коя е нормата за богатството и сиромашията на един човек? В България кого смятат за богат човек? Коя е нормата за това?

В Америка, за да бъде човек богат, трябва да има няколко милиона долара. Там работят с големи цифри. Ако имаш 100 000 или 200 000 долара, ти минаваш за обикновен човек; ако имаш един милион долара, ти си богатичък, а от пет милиона долара нагоре ти си смятан за богат. Каква е българската норма за определяне кой е богат човек?

Отговор: *Няма такава мярка.*

Не, богатството на хората се определя от тяхната кръв. Дали човек може да бъде богат, това е точно математически определено. Елементите на кръвта показват дали някой човек ще бъде богат, или не. Като разложите кръвта, ще видите какви елементи се съдържат в нея. Някой вещ химик по състава на кръвта в някой човек може да определи доколко е богат този човек. Елементите на кръвта показват какво е богатството му. Когато кръвта ти е бедна, и цял свят да ти дава пари, ти пак сиромаш ще си останеш. Онова, което човек може да изяде и да се ползва разумно от него, онова, от което човек се радва, като го възприеме, то е неговото богатство. Другото аз наричам товар. И така, във физическия свят истинското богатство на човека е в кръвта. В духовния свят богатството му е в живота, а в Божествения свят богатството му е в духа. Следователно кръвта, животът и духът съдържат всичкото богатство на човека. Ако искаш да бъдеш богат на Земята, богата кръв трябва да имаш; ако искаш да бъдеш богат в духовния свят, живот трябва да имаш; ако искаш да бъдеш богат в Божествения свят, дух трябва да имаш.

Някой казва: „Дух трябва да имаш.“ – Духът е богатството на Божествения свят. „Живот трябва да имаш.“ – Животът е богатството на духовния свят. „Кръв трябва да имаш.“ – Кръвта е богатството на физическия свят. Сега някой ще каже: „Ами ако моята кръв е бедна?“ – Тогава ще се молиш – ще знаеш, че си беден. Тъй ти е определено: да живееш в беднотия. И тази беднотия ти трябва да я възлюбиш! Като възлюбиш беднотията, за в бъдеще, в друго съществуване, Господ ще ти даде по-богата кръв. Пък и сега има нещо хубаво, вложено в кръвта ти. Значи животът е тясно свързан с кръвта. Духът пък е тясно свързан с живота. Така вървят

тия положения. Не мислете, че вие можете да станете отвън, механически богати. Всеки носи в себе си и духа, и живота, и кръвта. От тия три фактора зависи богатството на човека, а не от нас. Те не са механически неща, не са определени по един фатален закон, но те са определени от един разумен закон. Какъвто живот сме живели в ред съществувания и както днес живеем, съобразно с това и Бог постъпва. Той ни знае от деца. Ти на едно твое разумно дете даваш повече. Защо? – Защото то е разумно, добро. И Бог е опитал всеки от нас, знае, че някои са умни, разумно са живели и работили, и затова им дава повече. Има нещо добро, вложено в тях още от миналото. Някои от нас са карали много нашироко. Бог ги познава, знае какво има да се случи с тях.

Сега всеки, който иска да обогати своята кръв, ще започне чрез живота си. Животът е, който обогатява кръвта. Който иска да обогати своя живот, той започва с духа. Това са процеси, които трябва да знаете. Вие започвате и казвате: „Аз имам знания, виждам всичко!“ – Че като виждаш, какво ще направиш? Само ти ли виждаш? „Аз имам знания, чувам!“ – Че като чуваш, какво ще направиш? Само ти ли чуваш? Ти може да виждаш всички тия хора в света, но всички не виждат ли? Колко от тия, които виждат, стават учени? Колко от тия, които слушат, стават музиканти? Ние слушаме един концерт, но не можем да го запомним, а друг като слуша, запомня цяла песен. Значи плюс слушането има нещо друго. Ти минеш покрай някое място, но друг види и запомни. Ти си минал и веднъж, и два пъти през същото място, но като минеш, казваш: „Дали това място е същото, или не е?“ Защо? – Има нещо, което липсва в този човек.

Та сега вие казвате, че не сте съвсем запознати с Господа. Аз ще ви направя едно възражение. Това е, все едно че казвате: „Аз искам да се запозная със Слънцето.“ Та нима всички хора не са запознати със Слънцето? Всичката енергия е заета от Слънцето. Всички хора са запознати със Слънцето. То грее за всички. Ама някои са хилави. Че как така? Някой се грее на Слънцето и става здрав, друг се грее на Слънцето и няма здраве. Защо е това? Значи има нещо, което липсва на този

човек. Главното, което се изисква от всички, е да изпълним Волята Божия! Ние трябва да възприемем туй Божествено благо – Слънцето, в което се крие този Божествен живот, и да го използваме разумно. Само този живот е в състояние да ни повдигне. За това нещо е потребно знание.

В Школата ние искаме да апелираме към вашия ум, към вашето сърце, към вашата воля – всички заедно да работят. Най-много се апелира към вашия ум – да работи, да мисли. В неделните беседи пък се засяга главно вашето сърце: ще чувствате и прилагате. Умът ще разбира и ще учи, а сърцето ще чувства и ще прилага. Необходимо е всяко нещо да се разбира. Ако ви покажа една малка линийка, какво означава тя? – Тя може да представлява една пръчица. Малките деца знаят пръчката. Добре. Същевременно на тази пръчка може да турим една малка сиджимчица, една малка връвчица. Такава пръчица децата я вземат и със сиджимчицата удрят. С тази пръчица майка им ги удряше, тя ги учеше на първия урок в живота – на послушанието. Детето, като обича тази пръчица, взема я и започва да размахва с нея из въздуха. И накъдето мине, всичко засяга. Но защо детето туря една малка сиджимчица на тази пръчица? Отде му дойде тази идея? – Тази връв показва, че от нея излиза пластична енергия. Ако срещнете един маг, ще видите, че и той има такава една пръчица, само че от леска. Още от старо време магите са държали своите пръчици в широките си ръкави, които носили, каквито свещениците носят днес. Някой маг, като извади тояжката си, от нея излиза огнена енергия и той воюва. Детето, като не може да изпрати такава огнена енергия чрез тояжката си, казва: „Аз съм маг!“ И като мине покрай кокошките и размахва пръчицата, те познават, че то е маг. Като дойде до воловете и този вол нашари, онзи вол нашари, всички волове трепват. От онзи истински маг е излязло нещо невидимо и детето, като изважда малката си пръчица, в неговия ум се заражда идеята за маг, за мощност, затова то реализира тази идея и казва: „Аз съм маг!“ Ето защо детето, като си направи такова камшиче, играе на маг. Всички, които махат с камшик, са все магьосници.

Някой път ние разглеждаме малко отвлечени въпроси. Казвате: „Сега животът ни налага някои по-реални неща, не е време за тия отвлечени въпроси.“ – Добре, кажете ми кои са реалните неща, които сегашният живот налага! В какво се заключава тази реалност? – Сегашният живот се отличава по своята голяма интензивност. В пътуването на железниците има по-голяма интензивност. От нея са произлезли всички съвременни нервни болести. Голямата интензивност на живота разклаща нашите нерви. Понеже не разбираме законите, тази интензивност, тази голяма възбуденост, дава обратни резултати: става подпушване, което се отразява в ума и сърцето. Човек, който иска бързо да преживее, който иска да израсне изведнъж, който иска много неща, той бързо остарява. Който бързо расте, бързо и остарява; който бързо остарява, бързо и осиромашава. Такъв е законът в Природата. Наблюдавайте явленията в Природата и ще видите колко е последователна. Колко време е живяла онази тиква, която в продължение само на шест месеца е пуснала десет метра стъбло? – Малко е живяла тя. Но защо? – Понеже в нея има голямо желание в едно кратко време да израсне. Скоро израства, но и скоро умира. Дъбът, който расте полека, дълго време живее. Сто години трябват на дъба, за да израсне.

Значи процесите, които стават в нас, не трябва да бъдат бързи, но медлени, последователни, методични, за да могат да произведат в нас онази необходима стабилност. Не се радвайте на вашата избухливост, на вашата експанзивност! Казвате: „Аз съм много радостен.“ Тия чувства в човека са преходни. Те моментално изникват в човека и скоро преминават. Те са резултат на едно разширение, на един прилив в човека. Тази енергия трябва разумно да се използва. Това показва, че твоите снегове, ледове започват да се топят. Използвайте тяхната енергия – тя не е постоянна. Бързите радости носят и бързи скърби. Същото нещо е и в любовта. Който скоро се влюбва, комуто скоро се запалва сърцето, скоро и угасва. Любовта трябва да дойде по един последователен, бавен начин, тъй както бавно, медлено идва и светлината: най-напред се зазорява слабо и постепенно Слънцето се

издига до обед на най-високата си точка. Такъв е и процесът на Любовта. За да се прояви Любовта, трябва да се изрази поне четвърт от кръга. Не съдържа ли тази четвърт, това не е любов. Тя не е любов, ако нейният ъгъл е 1° или 10° , или 20° . Не, тя трябва да образува ъгъл най-малко от 90° , за да се смята за Любов. Любовта в духовния свят не залязва никога. Там тя представлява един непрекъснат процес, никога не спира. Когато твоята любов на Земята достигне до своя зенит, тогава духовната Любов ще започне своето зазоряване. Значи ти ще се покачиш на едно по-високо поле във Вечността. Следователно ти ще проявиш една по-голяма стабилност, едно по-голямо разширение. Нашата любов на Земята загасва, но истинската Любов никога не загасва. Това трябва да знаете. Ако разбирате обикновения процес на загасване, това са обикновени разбираня, това са обикновени, преходни проявления на Любовта.

Сега тия идеи, които прокарвам тук, са потребни за вас, за да придобиете една стабилност в живота си. Вие се борите с едно противоречие, което възниква от сблъскването на старите с новите идеи, и казвате: „Новите идеи са неприложими в живота.“ Защо да са неприложими? Има правила, които могат да се приложат още днес. Едно е вярно – че новите идеи не могат да се приложат изведнъж, в своята пълнота, но Любовта например всеки може да приложи в себе си. Някой казва: „Аз не виждам любовта между мен и вас.“ – Дали ти виждаш тази любов, това важи за тебе. Ти не трябва да я виждаш, а да я чувстваш в себе си. За мен е важно какво аз чувствам в даден случай. Любовта важи само за вас. Всеки от вас сам за себе си трябва да чувства тази любов. Ще бъде смешно, ако вие ме питате дали аз имам любов. Щом питаш дали имам любов, това показва, че ти нямаш никаква любов. Всеки от вас си знае дали има любов, или не. Любовта се чувства, не се говори за нея. Тя е един въпрос, върху който колкото по-малко се говори, толкова по-добре. За Любовта не трябва да говорим. Тя още не подлежи на научно изучаване. Речеш ли да я изучиш, тя си заминава и те оставя. Тя е един от ангелите. Тя заминава и ти оставаш да изучаваш сянката

А. Няма да буташ Любовта, ще я пазиш свещено. За нея няма и да говориш. Като я виждаш, ще се радваш на нейното присъствие. Тя, като дойде в дома ти, ще ти донесе следното: сиромашията ще изчезне, страданията ще изчезнат, мъчнотиите ще изчезнат и тя ще внесе мир, радост, спокойствие, подтик, инициатива. По това се познава Божията Любов.

Сега няма да туряме в контраст светската любов и Божествената Любов. Не правете такова сравнение! Има ли нужда да сравнявате един малък чучур, който едва цицери-ка, който едва капе, с един голям извор? Не ги сравнявайте! Божията Любов е онзи голям, обилен извор, от който ти ще си вземеш толкоз, колкото ти трябва. По някой път вие сте лакоми, искате да вземете двоен дял. Не ви трябва много. Вземайте от Любовта по малко, ако искате дълго време да ходите на извора. Ще вземате отначало по малко и постепенно ще увеличавате, докато се приспособите към тази Божествена сила, която действа във вас. Това са научни методи, с които вие трябва да се справите. Престанете да се съмнявате! Казвате: „Ама това е невъзможно!“ Оставете настрана кое е възможно и кое е невъзможно. Възможно и невъзможно – това са неща относителни, нереални. Невъзможни са, докато не ги знаем, докато не изпълняваме Волята Божия, но когато изпълним Волята Божия, Бог ще има всичкото благоволение към нас. Когато изпълним Волята Божия, кредит имаме, а когато не я изпълним, нямаме кредит. Такъв е законът. Това, че някои от вас са по-умни, а някои не са така умни – то зависи от вас. Всички можете да учите. Някои ги е срам да попитат, когато не знаят или не разбират нещо. Казват: „Как тъй аз, 45-годишен човек, ще отида при това дете да го питам нещо. При това имам такова обществено положение. Как ще му кажа да ми разправи нещо?“ Аз гледах един дядо, казва на внучето си: „Я, дядовото, ми кажи, каква беше тази буква?“ – Ето един благодарен човек! Детето е малко момченце, но дядото го пита каква е тази буква и то пише. „Ха, дядовото, утре пак ще ми покажеш някоя буква.“ Днес „дядовото“ една буква, утре „дядовото“ друга буква – и току погледнеш, след две години дядото чете и пише. А някой голям, горделив чо-

век казва: „Този, малкият, ли ще ме учи?“ Какво има в това: стига да добиеш знание, нека те учат и децата. Смирение ви трябва! Туй малко дете на Земята е един голям ангел в малка форма, то е по-старо от дядото. Казвам: малко дете! Въпросът е кой е по-стар – дядото или детето. Казвам: туй дете е по-старо от дядото, затова има право да го учи. А ти ще кажеш: „Ела, дядовото, покажи ми тази буква!“

Смирение трябва на ученика! На всинца ви трябва смирение, за да се учите. Само по този начин ще добиете знание. Няма да помислите, че сте остарели – ще учите! Затуй казва Христос, че ако не станете като малките деца, няма да влезете в Царството Божие. Това е по отношение на науката, по отношение на Мъдростта. Царството Божие е място за наука. Туй, което вие знаете, сложете като основа на туй, което сега трябва да учите. Ако е въпросът да преповтаряме миналите работи, ние можем да ги намерим в коя и да е библиотека. Ние трябва да приложим някои от новите положения.

Аз желая сега да внесете Царството Божие между вас! Всеки от вас най-първо да внесе Царството Божие в себе си. Внесе ли го в себе си, ще го внесе и в околните. Ще кажете: „Възможно ли е?“ – Опитайте! Аз имам един метод, който винаги прилагам в живота си. Той седи в следното: никога не отричам нещата. Защо? Ще ви обясня. Да кажем, че пред мен се намира тиня. Какво правя? Аз не вземам лопата да изхвърлям тази тиня навън, но гледам дали може от тази кал да стане някое гърне, или дали може да се употреби като тор за нивата. И най-после, като се уверя, че за нищо не може да се употреби, взема маркуча, пусна изобилно вода върху нея и така я измета навън. Пуснете вашия маркуч с вода вътре във вас! Нека тече във вас новият живот – той ще изчисти лошото, нечистото във вас. Не се борете с лошото! „Не се противи на злото“, е казано в Писанието. Не се борете със злото, пуснете Доброто да тече във вас – то ще уравни всичките неща в живота.

Аз ще ви попитам: кой е най-важният въпрос в живота? Вие не можете да отговорите, защото един мисли, че едно е важно, друг мисли, че друго е важно. В това отношение не

сте единомишленици. Или ще кажете: „Най-важният въпрос е да вярваме в Бога, да следваме Христа.“ Всички тия неща са важни, но кой е най-важният въпрос в този момент за вас? Ако те бесят, кой е най-важният въпрос? – Да те освободят от въжето. Ако се давиш, кой е най-важният въпрос? – Да те извадят от водата. Ако те бият, кой е най-важният въпрос? – Да престанат да те бият. Ако нямаш пари, кой е най-важният въпрос? – Да имаш. Тъй щото най-важният въпрос – той е въпросът за необходимостта, от какво имаш нужда в дадения момент. Всеки човек има нещо най-важно в дадения случай. Ако някой мисли, че една мисъл е най-важната, тя е тази, която е необходима за него. Ако тази мисъл ни съединява прямо с Бога, тя е най-важната, защото ни съединява с Първия източник на Живота, като изглажда всичките ни отношения. Тази е най-важната ни мисъл, която ще послужи за основа при разрешението на другите мъчни въпроси в живота ни. Не искайте да разрешите всички въпроси! Аз не искам да разрешите всички въпроси. Ако разрешите един въпрос, десет ще се повдигнат, ще останат в ума ви неразрешени. Така е в Божествения свят. Вие мислите, че ако разрешите всички въпроси в духовния свят – това е друг въпрос. Но на Земята не е така. Ако на Земята разрешите един важен въпрос на деня, може той да е микроскопически, радвайте се – това е достатъчно. Като сте разрешили този въпрос, на другия ден ще разрешите друг. Разрешаването на всеки въпрос ще внесе една малка радост в душата ви. Радвайте се, че можете да разрешите малкия въпрос!

И тъй, ще учите! Пък всичко, което се учи в училище, не трябва да го разбирате – не се стремете да разберете всичко! Какво заключение ще извадите? Аз зная, какви ли не противоречиви възгледи ще има. Някой ще каже: „Учителя ни учи, че всички въпроси не трябва да се разрешават.“ Друг ще каже: „Учителя каза, че ние не трябва да бъдем богати.“ Ама стига ви наум да просите пари. Хубаво, защо просиш? Иди работи! Като каже човек, че не иска да бъде богат, трябва да бъде последователен – пари никога не трябва да проси. Ще отиде някъде и ще каже: „Имате ли работа?“ Той трябва да си каже: „Ако мога да изработя нещо с ръцете си, ще ям; ако ли

не, няма да ям.“ Ти ще изкараш с пот на чело прехраната си. Няма да постиш, но ще работиш. А сега някой ще каже: „Аз пари не приемам, не искам да се опетнявам.“ Хубаво, онзи твой приятел може да се опетни, той може, като копае земята, да се окаля, а ти не можеш. Ти можеш после да му кажеш: „Аз не работя, защото не искам да се петня с парите, но дай ми ти 100 лева от тия, оцапаните!“ За това умът ти стига, много си майстор! Каква философия е тази? Не, труди се и ти като него! Колко изкушения е минал този твой приятел, докато спечели тия пари! Не искаш да вземеш неговия товар, а искаш да участваш в богатата. Не, трябва да бъдем справедливи!

И между вас някой път с тия разсъждения ставате нахални. За някой по-богат брат казвате: „Този брат е богат, той трябва да дава; не ги е спечелил с труд, той все е пооткраднал нещо.“ – Не говорете така! Да мълчите! Че кой не е крал? Ако приложим принципа тъй, както трябва, кой е бил последователен? Кой от нас е живял тъй, както трябва? Не говорете така! Радвайте се на този богат брат, мислете, че е добър, не мислете за богатството му! Оставете богатството настрана! Така трябва да мислите, другояче не може да се разрешат въпросите. Господ ще съди работите. Богатият е кесия на Бога. Пари ли туря Бог, вода ли туря – то не е наша работа. Има ли право външната публика да съди онзи касиер, когото господарят на банката съди? Нали в банката има инспектор, той ще прегледа касата, ще види дали касиерът е злоупотребил, или не. Казват за някого: „Ама той обича да бърка в касата.“ Инспекторът дсйде, провери – няма никаква кражба. Като говорим за богатите хора, ние ги вземаме принципно, разбираме богат човек във всяко отношение: богатата кръв, богат живот, богат дух. Три вида богатство различаваме: или богатата кръв, или богат живот, или богат дух. Кое ще изберете? – Богат дух, нали? Някои от вас сте богати духом. Тогава защо вземате пари?

Противоречия изпъкват навсякъде в света. Гледайте най-първо да се справите с противоречията. Има едно математическо положение, че в света съществува един разумен закон: всичките енергии, които съществуват в съзнанието ни, са съизмерими и разумно определени. Аз говоря за съзнанието.

Всичките разумни енергии, които обитават в нашето съзнание, те са, които ни правят богати. Следователно не отричай разумността, която Бог ти е дал! Отричаш ли я, ставаш беден. Не ставай богат набързо! Ти признай и разработи онова, което Бог е вложил в ума ти, и богатството ще дойде. Затова човек трябва да има едно благородно сърце. В дадения случай вие трябва да бъдете благодарни за туй, което имате, на този живот и на всички блага около него, които Бог е вложил във вас. Благодарни ли сте, за в бъдеще ще дойде по-добро положение. Туй е философия, която ще приложите като ученици във всичките области на живота си и ще опитате резултатите ѝ. Защото човек не може да бъде добър, докато не е умен. Първо се започва с ума.

Коя е най-важната мисъл, която ви остана от всичко, казано досега?

Отговор: *Да въдворим Царството Божие в себе си.*

Как ще дойде това Царство Божие? Вие искате да въдворите Царството Божие на Земята. Вие искате да въдворите Царството Божие на Земята чрез кръвта – това е невъзможно. Вие искате да въдворите Царството Божие чрез живота – и това е невъзможно. Ще започнете от Духа, после ще слезете в живота и оттам ще преминете в кръвта. От Духа излиза Любовта, а от Любовта излизат последователно всички други блага. И когато не успяваме, то е, защото започваме да работим за Царството Божие от кръвта. Царството Божие трябва да започне от Духа. Този Дух, който по някой път ни говори, туй не е Духът Божий, но това е Словото. Значи туй, което ни говори, това е Словото, а глава на Словото е Истината. Глава на Истината пък е Духът Божий. Разбрахте ли сега? Тъй че първо ти ще дойдеш до Божественото в тебе и от това Божествено начало ще слезеш в разумното начало на твоя ум. Вие искате да постигнете всичко изведнъж, тъй както в 1001 нощ, с един замах, магически.

За идущата сряда ще напишете коя мисъл е най-важна за всеки едно от вас от тази беседа.

Сега, изпейте тоновете *до, ми, сол, до!*

Силата, смисълът на един тон зависи от туй – да внесем в този тон нещо разумно. Щом внесем разумното в един му-

зикален тон, добива се едно малко трептение, една мекота в гласа.

Да изпеем упражнението *Вечер, сутрин отиде, дойде*.

Изпейте сега упражнението *Вдъхновение!*

Тези упражнения ще употребим за тониране. Ние трябва да употребим музиката като средство за тониране, за възобновяване на организма. Когато обновим организма си, ние вече не ще можем да вземаме обикновените тонове. Защото трептенията на обикновените и тия на окултните тонове са различни. Има малки класически парчета, които след като се свирят, образуват съответни цветове на тоновете. Силата на песента зависи от цвета, който се произвежда от нея. Действително, при сегашните условия, при които живеем, човек трябва често да се тонира. В някои случаи у някои хора се заражда духовен мързел; други някои стават индиферентни, песимисти, искат да умрат, да заминат за другия свят. От това, че искат да умрат, подразбирам, че искат да сменят едно състояние с друго. Той е недоволен от това състояние, в което се намира, и иска да го видоизмени в едно по-хармонично. Това подразбирам под думата *смърт*, която човек желае – да премине в по-хармонично състояние, да забрави своите тъги и скърби. И някой път хората действително умират, при което стават такива промени с тях. Но при бързите промени, които стават с човека, не идва благословение.

Всеки от вас ще си избере по една дума от Писанието и ще я произнася. Ще изучавате Писанието. Тия думи в Писанието са магически. Като намериш някоя дума, която е приятна за теб, ще я произнесеш веднъж, дважд – ще видиш какво влияние оказва върху тебе. Като се изучава един стих, положението е същото, както когато човек изпитва изворите в Природата, докато намери някой извор с хубава, чиста вода.

Тайна молитва

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

ХАРМОНИЧНА ДЕЯТЕЛНОСТ

*Десета лекция
17 декември 1924 г.*

ХАРМОНИЧНА ДЕЯТЕЛНОСТ

Размишление

Бяха прочетени някои от работите върху темата *Най-важната мисъл от 9-а лекция на Общия клас*.

Изпейте упражнението *В начало бе Словото!*

Ще ви задам два въпроса, да видим как ще отговорите. Тия въпроси мога да ви приведа в алгебрическа форма, но това ще остане за по-после. Някой си е богат човек *А.*, обича да си попейва, затова често отива при господин *К.*, който е кръчмар, има хубаво винце. Всеки ден той изпива за сто лева винце. Друг някой си господин е много набожен човек. Той всеки ден отива в църква при свещеника *Д.* и там похарчва по сто лева, купува свещи, това-онова. След 20 години и двамата осиромашават: единият изхарчва всичките си пари за пиене, а другият – за църквата. Какво спечелиха и двамата? И двамата ходили и харчили. И единият давал, и другият давал – единият на кръчмаря, другият – на църквата. По какво се отличават? – По едно нещо, а именно: единият ще развали здравето си, а другият ще бъде здрав. Онзи, който е ходил в кръчмата, ще разсипе тялото си, а онзи, който е ходил в църква, ще има здраво тяло – нищо повече.

Тогава питам: каква е придобивката на онези, които служат на Бога? – Ще имат здраве. Онези пък, които служат на дявола, ще изгубят здравето си. Как ще преведете тия величини в алгебрата. Сега някой ти казва, че нищо не струваш, т.е. че ти си нула. Ами и нищото е пак нещо. Нищото е тъй голямо за себе си, както и другите числа. Казваш: „Нулата не струва нищо.“ Представете си, че имате 10 000 лева месечен приход, но харчите 5 000 лева месечно. Колко ще ви останат? – Ще ви останат 5 000 лева. Ако имате 10 000 лева и харчите пак 10 000 лева, колко ще ви останат? – Нищо. Ако обаче имате 10 000 лева приход, а харчите 20 000 лева, колко ще ви останат? – Това вече е по-лошо от нула, от нищо, защото

ще имате минус 10 000 лева, значи ще имате дълг. И тъй, във висшата, в Божествената математика, всички рационални числа, изобщо реалните числа, са излезли от въображаемите. Наричат ги имагинерни числа. Но едно реално число не може да произведе едно имагинерно число.

Сега да вземем друг фактор. Да кажем, че имате един топломер или един барометър, който показва температура 10° над нулата. Тия 10° показват, че в атмосферата имаме 10 кубически метра влага. След време живакът в барометъра спада на 10° под нулата. Значи в атмосферата имаме 10 кубически метра безвлажие. Каква е разликата в единия и в другия случай? Едното число е отрицателно, а другото – положително. При първото число имаме 10° влага, а при второто липсват 10° влага. Обаче отношението между тия числа е едно и също – 10° нагоре, 10° надолу. Този закон, по който се определя атмосферното налягане, а оттам и промените във времето, има известно приложение и в науката. Какво приложение обаче има той в живота? Как го прилагате там? Може ли при спадане на вашия барометър да не се измени и вашето състояние? – Не може. Имайте предвид, че някой път присъствието на влагата във въздуха е по-полезно, отколкото отсъствието. Друг път е обратно: присъствието на влагата във въздуха е вредно, а отсъствието е полезно.

Преди да ви обясня един въпрос, ще ви попитам следното. Да кажем, че има 10 килограма лед. Водата вътре в леда ли е? – Не, ледът се състои от вода. Как? – Чрез сцепление частиците на водата замръзват в лед. Водата и без леда може да съществува, но ледът никога не може да съществува без вода. Ледът е едно случайно явление. Водата в леда никога не се намалява. Омразата е ледът в живота. Тя е нещо случайно. Животът не излиза от омразата. Тогава как е произлязъл този лед?

Допуснете сега, че от Слънцето падат лъчи на Земята. Ако всички части на Земята се огряват еднакво от Слънцето, как ще се образува ледът? Колкото едно тяло е по-далече от Слънцето, толкова по-малко топлина ще има и толкова по-лесно ще се измени неговото състояние. Кога телата

замръзват? – Когато се отдалечат от Слънцето. Кога хората изгубват любовта си? Когато изгубят парите си или когато изгубят живота си? – Когато се отдалечават от Бога. Това е най-вярната философия. Господ не те е турил да живееш на Северния полюс – това е станало по твой каприз. Ще се върнеш оттам и ще си избереш място, дето слънчевите лъчи могат да те топят. Вие може да изпратите на Северния полюс всичката знаменита английска флота, но нищо няма да остане от нея – тъй може да замръзне тя. Всички кораби, всичко ще остане там. Този лед е по-силен от англичаните, по-силен е и от германците. Ако пратите дори и флотата на целия свят да бомбардира този лед, той ще ги хване всички и ще ги задържи. Докога? – Докато дойде лятото. Тази флота не трябва да ходи на Северния полюс, защото ще си остане още на пътя.

Следователно ъгълът, който се образува от лъча на падането, определя степента на замръзването. В съвременната наука вие трябва да се стремите да превеждате нещата от видимия свят към появяването на вашия вътрешен живот. Вие седите сега и си казвате: „Господ не може ли да направи сам всичко това?“ – Господ всичко е направил, няма какво да прави. Той всичко направи толкова хубаво, ние обаче не сме направили нищо. Бог е направил света толкова хубаво, че животът в него си върви като часовник, но понеже в нашия свят има нещо дисхармонично, та мислим, че и целият свят е тъй нехармонично устроен. Вие казвате тогава: „Защо Господ е създал така света?“ Това е илюзия в нашия ум. Запитвате: „Защо хората се бият?“ Колко души се бият? Това, че се бият няколко милиона хора на Земята, не е нищо. Що са тия няколко милиона хора пред онова грамадно множество същества, които живеят на други слънца, на други планети, и прекарват един тих, мирен, в чисто братски отношения живот? Следователно хората на Земята са малко анормални, живеят един анормален живот, за което си има причини: по-далече са те от Слънцето. Хората са далече от Слънцето, затова се бият. Кога се бият те? – Бият се хората само при известни условия.

Пролетно време, когато Слънцето започне да грее по-силно, ледовете захващат да се пропукват тук-там, раздробяват се на по-малки и на по-големи парчета, явява се стълкновение между тия парчета и се чува един вътрешен шум, един вътрешен пукот. След туй тия едри парчета се надробяват на по-дребни, които започват да се мушкат помежду си. Раздробяват се, мушкат се – докога? Докато се стопят. Щом се стопят, протичат обилно води – животът се явява. Питам: като се стопят всички парчета, какво ще изгуби светът? Ще изгуби ли нещо? – Нищо. Я ми кажете, ако изгубим всички свои глупави идеи и теории за живота, какво губим всъщност? – Това не е загуба – то ще бъде печалба. Някои път загубата на някои неща е истинска печалба за живота. Затуй ние казваме: духовните хора трябва да бъдат много умни. А днес какво виждаме в света? – Съвременният свят страда от учители, които не са приготвени да учат.

Един гимназист от Варна отишъл през едно лято да прекара ваканцията в някое от близките варненски села. Влязъл да живее в къщата на един от тамошните селяни. Един ден селянинът го запитва: „Ти като си учен, ще можеш ли да ме острижеш?“ – „Ще мога, как не!“ Обаче този ученик никога не бил стригал. Той взел ножиците и вместо да остриже косата на селянина, просто я накълцал, направил я само на стъпала. Запитват го другарите му: „Кой ти накълца така косата?“ – „Е, онзи, седмокласникът, ученикът от гимназията.“ Има хора в света, които по същия начин накълцват мислите на другите. Трябва да знаем обаче, че от нашите криви понятия Божиите пътища няма да се изменят.

Ще ви прочета няколко стиха от Посланието на ап. Павел към ефесяните, четвърта глава. То се отнася до светиите в Ефес и до верните в Христа Иисуса. Често вие мислите, че светиите седят много високо, но ето какво пише апостол Павел:

И тъй, аз, узник в Господа, моля ви да ходите достойно на званието, в което бидохте призвани

с всяко смиреномъдрие и кротост; с дълготърпение да си претърпявате един друг, с любов,

като се стараете да увардите единството на Духа в свързката на мира:

едно тяло и един Дух, както се и призвахте с една надежда на зваанието ваше:

един Господ, една вяра, едно кръщение,
един Бог и Отец на всите, Който е над всички, чрез всички и във всички нас.

А всекиму от нас се даде благодат по мярката на Христовото дарование.

Затова казва: „Като възлезе нависоко, плени плен и даде давания на човеците.“

А това „възлезе“, що е друго, освен че е и слязъл по-напред в най-долните страни на земята?

Този, Който е слязъл, Той е и Който възлезе по-горе от всичките небеса да изпълни всичко. (от 1-ви до 10-и стих)

Разбира се, Той изпълни не материални неща, а неща небесни, а то е вътрешният живот.

И Той даде едни да са апостоли, други пророци, други пък благовестители, а други пастири и учители,

за усъвършенстването на светиите в делото на служенето, в назидаието на тялото Христово. (ст. 11-и, 12-и)

Значи светиите трябва да се усъвършенстват. Той дал едни да са апостоли. Какво подразбира апостол Павел под думата *апостол*? – Апостоли са били всички ония, които са имали прямо съобщение с Христа. Апостолите са имали видимо съприкосновение с Христа на Земята, а пророците са имали духовно съприкосновение. Те виждат по духовен начин, духовно се съобщават с Невидимия свят. „Други са благовестители.“ Благовестител е този, който има откровения от Духа и действа по духовен начин. „Други пастири...“ – Те ходят, наставляват. Нали знаете каква е целта на пастиря, който гледа стадото? „И Учители за усъвършенстване на светиите.“ Значи светиите, като са дошли на Земята, трябва да се учат. Сега мнозина мислят, че светията знае всичко. Не е така. Има светии, които знаят много малко. Те са свети хора, но се нуждаят от познание.

Съвременният християнски свят страда от едно голямо заблуждение: те мислят, че като се обърнат към Бога, като им се простят греховете, не им трябва нищо друго. Не е така. Във времето на апостол Павел имало същия спор. Не, всички хора трябва да се усъвършенстват, защото не е само пробуждането на Божественото съзнание, което човек трябва да постигне. Процесът, който твори, който построява, постоянно трябва да се увеличава. Творческият дух у човека трябва непрекъснато да се проявява. Този дух е същевременно и духът на Природата. И в такъв случай разликата между едно човешко проявление и едно природно е тази, че при първия процес нещата постоянно се смаляват и изгарят, а при втория – нещата постоянно се увеличават и разширяват. В Божественото значи всякога има увеличение и разширение. Там, дето няма увеличение, там, дето няма разширение, този процес не е Божествен.

Всички трябва да си съставите за себе си, за своето поведение, едно правилно понятие, защото от това ще зависи вашият вътрешен растеж. И дотолкоз вие ще успеете, доколкото разбирате и прилагате Божественото Слово. Първото нещо, с което човек трябва да започне – това е Словото. Второто нещо – това е Истината. Третото нещо – това е Божественият Дух. Онзи, който не може да разбира Словото, не може да разбира и Истината, а който не може да разбира Истината, не може да разбира и Духа. Защото Духът слиза в Истината, Истината слиза в Словото, а Словото засега е главата. Апостол Павел казва на едно място в Писанието, че главата на Църквата е Христос. Всъщност Христос е Словото, а глава на Христа е Бог. На много места в Писанието думата *Господ* е заменена с думата *Бог*. В тази книга на евреите само на четири места е употребена думата *Бог*, а в българския превод думата *Господ* е заместена с думата *Бог*. На друго място апостол Павел казва: „Съблечете се от вехтия човек и облечете се в новия!“ Това е една фигура на речта. Как може човек да се съблече от вехтия човек и как да се облече в новия? Ако тия думи не се отнасят до мисълта на човека, как ще се разберат? Значи човек трябва да изостави всички стари,

вехти мисли, и да се облече с нови, с Божествените мисли, които идат само от Бога. Мисълта на човека е единственото нещо, което го определя какъв е.

Сега ще дойда до главната, основната идея, върху която сях да ви говоря. Нека излезе някой от вас да нарисува на дъската една лодка с две лопати! Какво може да се говори за тази лодка? Може ли да предвидите какво ще излезе от лодката, какво ще се говори за нея? Ние ще си послужим с тази лодка, за да изясним един закон. Представете си, че в тази лодка се намират двама души, мъж и жена, които искат да се разхождат с нея по море. Седят те един до друг, мъжът хванал едната лопата, жената хванала другата, разхождат се по морето. По едно време, като се разговарят, мъжът казва на жената: „Аз и без тебе мога.“ – „Хубаво, като можеш, толкова по-добре.“ Вдига тя лопатата си, престава да гребе. Мъжът гребе сам, но какво става с лодката? – Започва да се върти от дясно на ляво, не върви напред. Защо? Това показва, че мъжът без жената не може. После пък жената казва: „И аз мога без тебе.“ Мъжът сега вдигне лопатата, не гребе. Какво става? – Лодката се върти от ляво на дясно, не върви напред. Значи и жената, като работи сама, лодката се върти; и мъжът, като работи сам, лодката се върти – никакъв прогрес няма. Но ако тия двама души се впрегнат заедно да карат лодката, да гребат едновременно, тогава движението е правилно и целта се постига. Сега изводът от тази лодка е следният: някои хора дават преимущество на ума, като пренебрегват сърцето, а други – обратно, но умен трябва да бъде човек. За движението на тази лодка има нужда от две лопати. Ако я оставим само с една лопата, човек ще се върти във водата като гъска, т.е. този, много умният човек, ще се върти около себе си. И онзи, който се хвали със сърцето си и казва, че има много любов, а пренебрегва ума, и той се върти на другата страна във водата, без да върви напред. Нито онзи, който работи само с ума си, нито онзи, който работи само със сърцето си, постигат нещо. Те образуват само едно кръгообразно движение около себе си, създават си едно хаотическо състояние.

Следователно, за да се даде едно правилно направление и да се осмисли животът на човека, непременно умът и сърцето трябва едновременно да хванат тия лопати. Тогава ще имаме вече праволинейно движение, в което може да се постигне целта. И тъй, вие ще поставите на място вашия ум и вашето сърце. В този свят ще работите и с ума си, и със сърцето си, ако искате да се движите по права линия, да стигнете Бога. Работите ли само с ума си, вие до Бога не може да стигнете; работите ли само със сърцето си, вие пак до Бога не може да стигнете. Защото сърцето трябва да бъде пълно с мислите на ума и умът трябва да бъде пълен с желанията на сърцето. Ние говорим за „сърце и ум“ не в този смисъл, както ги разбират днес. Под „сърце и ум“ разбирам тия два принципа, които Бог е поставил като разумни сили в нас. Човешкият дух и човешката душа трябва едновременно да се слушат и да си помагат. Затова ние казваме: човек не трябва да се раздвоява. Раздвояването е пропукване на съзнанието и тогава или умът, или сърцето спира своята дейтелност. И тук именно е всичката съвременна опасност за човечеството.

Някой човек казва: „Счупено ми е сърцето, не искам да работя. Трябва да работя само с ума си, трябва само да мисля.“ Той мисли, мисли – не може да измисли нищо, все на едно място се върти, докато най-после реши да впрегне на работа и сърцето си. Сърцето, като работи, ще се излекува. Той си казва: „Само с мисъл тази работа не става, ами чакай да впрегна и сърцето на работа!“ Многото мисли изтощават човека. Друг някой, като чувства много, и той се върти само на една страна. Какво трябва да направи той? – Ще впрегне ума си на работа. Затуй ще впрегнете и ума си, и сърцето си правилно. Това е Божественият път. И всеки от вас, който работи така, ще бъде успешен в Школата. Един от великите закони на развитието е следният: Божественият Дух слиза да работи в нас само тогава, когато сърцето и умът работят правилно. Щом единият принцип се откаже да работи, Духът не слиза. Тогава ти само ще се въртиш на едно място. Щом имаш някаква горчивина в сърцето си, пак си взел само едната лопата. Туй трябва да знаете! Често някои ме питат

защо не прогресират. Защото работите с една лопата. Като работите с двете лопати, работата върви напред. Казвате: „Ама трудя се!“ Трудиш се, но само с една лопата. Две лопати трябват. Никакво съмнение в ума, никаква горчивина в сърцето! Няма какво да спорите кой има преимущество. Някой казва: „Аз не съм ли умен човек?“ Друг казва: „Без сърце ли съм?“ Щом имаш отличен ум и отлично сърце, впрегни ума си, впрегни сърцето си – подкарай с тях своята лодка, че като стигнеш на брега, ще можеш да помагаш и на другите.

При това, ако впрегнете така сърцето си и ума си, вие ще можете да разбирате тази свещена книга – Библията – по един нов начин. Библията е много символистическа книга. Тя се тълкува по три начина: единият начин е материалистически, другият е духовен, а третият е Божествен. Тъй щото някой може да чете Библията по първия начин и ще каже, че тя е обикновена книга; някой може да я чете по втория начин и ще каже, че в нея има полезни работи; а трети може да я чете по третия начин и да се вдъхнови от тази книга. Следователно третият начин е най-полезен. При изучаването на свещените книги всички трябва да минете и през първия, и през втория, и през третия начин. Изучаването на тези книги е необходимо, понеже те съдържат в себе си опитностите на ония хора, които са минали преди нас и са завършили своето развитие. Те са работили и с ума, и със сърцето си.

И тъй, ако някой път се спрете в пътя на живота си, трябва да знаете, че причината за това се намира или в ума ви, или в сърцето ви. Затуй именно всеки ученик трябва да си служи и с двата принципа, а не кой каквото му каже, и той да се разколебава. Може да дойде някой човек отвън и да ви каже, че не сте на правия път. Вие трябва ли да му повярвате и да се разколебаете? Мнозина са идвали да ми казват, че аз не съм в правия път. Казвам: „Ти, който ми казваш това, ходил ли си на Небето?“ – „Не съм.“ – „На тебе лично Бог говорил ли ти е?“ – „Не ми е говорил, но аз съм чел Библията.“ Ако е въпрос за четене, и аз съм я чел. Такова четене е като четене на вестниците. То е вестникарска работа. Ако искаш да ми разправяш ония новини, които се пишат по вестници-

те, това не е наука. Вземеш нещо оттук, нещо оттам, скърпиш го, но това не е наука, това е компилация. Всеки може да направи една компилация. Не, всички трябва да бъдете разумни. Защо? Защото само разумните хора могат да служат на Бога. Трябва да знаете, че за да служите на Бога, трябва да се подчинявате на един основен принцип. Във всички школи по света, от каквото вярване и да са, има само един основен, Божествен принцип, който трябва да се спазва. Този основен принцип включва три начина, т.е. три вида служене на Бога. Това е само по отношение на методите, а всъщност основният принцип е един. По какъвто път и да ходим, както и да вярваме, ние ще дойдем до този принцип. В края на краищата всички трябва да изпълним туй, което Бог е определил. В това именно седи дълбоката наука.

Като ви говоря за тази лодка, вие си казвате: „То е лесна работа!“ – Не, тази лодка трябва да я превърнете, да оживее във вас. Ами утре ще се намерите в бурното море, тогава? Няма да се минат и 5-6 дена, и ще ви турят в морето. Какво ще правите там с една лопата? – Лодката ще се върти. Вие ще си кажете: „Чакай, ще взема и двете лопати!“ – Да, напред и нищо повече! Щом някой от вас каже: „Чакай да видя само какво ще каже еди-кой си автор, и тогава да утвърдя вярата си.“ – Кажеш ли така, ти си човек с една лопата. Имаш ли подбуждение да направиш нещо добро, изпълни го! Искаш да приложиш Божията Любов, но казваш: „Чакай да видя какво е писал еди-кой си автор върху Божията Любов!“ – Кажеш ли така, ти си вече човек с една лопата: сърцето ти седи на едно място, а умът ти отива да проверява нещата. Сърцето ти е на едно място, а умът – на друго. Въпросът е много прост. Усъмниш ли се в нещо, вземи и двете лопати, тури ги във водата и гребни напред! Каква друга философия се изисква? Ако трябва да потегля лопатата надясно, трябва ли да питам някой виден философ как да направя това? Или ако трябва да гребя с лопатата наляво, нужно ли е да питам някой виден моралист как да направя това, че да не ударя силно по водата, та да я накърня някак? – Не, не се смущавай: ще пляскаш с лопатите по водата, както знаеш, докато се научиш. Грехът не е в това, че пляскаш по водата, но грех е, ако бездействаш; грешка ще

е, ако пуснеш една от лопатите. Казва някой: „Ама да не се вдига много шум.“ Стига да върви лодката напред, та нека се вдига шум. Ние сега казваме: „Полекичка, тихо ще караш лодката!“ – Да, така е за онзи, който е майстор да пътува по море, но за онзи, който се учи, не е престъпление, че пляска с лопатите. Един ден и той ще се научи да ги слага майсторски и тогава лодката му ще върви напред.

Та казвам: всички вие трябва да имате широки разбирания за нещата, една твърда и непоколебима вяра в Бога, защото в Писанието се казва: „Бог толкова възлюби света, че даде Своя Единороден Син в жертва, за да не погине всеки, който вярва в Него“ (Йоан 3:16). И в замяна на тази Любов Бог не иска да Го възлюбите. Като изпраща Любовта на Земята, Бог не изисква от вас любов, а първото нещо, което иска от вас, е да се учите. Вярата е закон на учене. Ако вие не учите, ако вие не мислите, не можете и да служите на Бога. Само един учен човек, само един умен човек може да служи на Бога разумно. Когато Божествената Любов започне да действа, да работи в сърцата ни, когато живата вяра в Бога събуди нашия ум, нашата душа и нашия дух, само тогава умът и сърцето ще могат равномерно да теглят тази лодка по вълните на морето и ние ще се движим напред.

Тъй щото не се стремете най-първо да събудите в себе си Любовта. Вие имате Любовта, щом Бог ви е възлюбил. Противоположното на туй, че Бог ви обича, е вие пък да имате беззаветна вяра в Божията Любов. Ще имате вяра в Божията Любов, че тя ще ви изведе на добър път. Няма да се съмнявате в нищо! Туй подразбира законът на вярата: да се не съмняваш в тази велика Божия Любов, която ти е дала живот. Тогава какво ти остава друго? – Да влезеш в тази лодка, колкото малка и да е тя, и да се учиш.

Вие трябва да учите, защото като отидете в някоя Школа на невидимия свят, там ще ви изпитват. И там имат големи черни дъски – ще ви изкарат на дъската и ще ви накарат да смятате. Вие всички тук минавате за много учени, мислите, че знаете всичко, но ако излезе някой от вас на дъската да реши някоя задача, няма да може, а другите ще му се смеят. На какво е равно, според вас, $a + ai$? Първото a е реално чис-

ло, а второто ai е едно имагинерно число. Знаете ли на какво прилича a ? Ще ви дам по моему едно изяснение. Буквата a представлява един търговец, който седи у дома си и си казва: „Аз ще вложа в търговия един капитал от 500 000 лева и в скоро време ще спечеля от този капитал по 10%, значи ще имам печалба от 50 000 лв.“ – Това е ai . Той няма нито пет пари в джоба си, а работи с въображаеми, с имагинерни числа – 500 000 лева и 50 000 лева. Така може да заприлича човек и на онзи циганин, който носел на главата си едно гърне с мляко и си мечтаел: „Ще продам това мляко и с парите от него ще си купя една кокошка. Тя ще ми снася яйца, от които ще се излюпят малки пиленца. Те ще ми израснат, ще ги продам и от парите им ще си купя едно агне. То ще порасне, ще се размножи, ще имам цяло стадо овци. Ще ги продам и ще си купя една крава, която ще има теленца. Тъй ще се размножат и те, че ще се разбогатея много. Като стана богат, виден човек, ще отида при царската дъщеря, тя ще се омъжи за мен, ще си имаме едно хубаво детенце, и т.н.“ Зарадвал се, подскочил, но гърнето пада от главата му и се строшава, млякото се разлива, а с това и всичките мечти се разпръсват. Питам: това, в каквото е вярвал този циганин, реално ли е? – Не е реално. Така и вие често правите в ума си събирания, получавате големи печалби, по 50%, но в резултат няма никаква печалба. В този процес на мислене вие изхарчвате известна енергия, но какво придобивате?

Буквата a означава енергията, която е излязла от ума ви. Вие сте си мислили за едно въображаемо число – 500 000 лева, което ви дава печалба 50 000 лева. Питам ви сега: това нещо може ли да се реализира в действителния живот? Човек, като си мисли само, че е праведен, може ли да стане праведен? – Не може. Човек и когато чувства, че е праведен, пак не може да стане праведен. Той трябва да живее праведен живот – нищо повече. Човек, който смята, че чрез чувстване може да стане праведен, той се занимава с въображаеми величини. Правдата у човека произтича от живота му. Казвате: „Да бъдем добри!“ Животът е, който ражда Доброто. Животът носи Доброто в себе си. Ние казваме: всички трябва да придобием живота, за да бъдем добри. Всеки живот е велик,

добър, защото излиза от Бога. Животът носи Доброто, защото излиза от Любовта. Ако животът се яви, след като станем добри, ние ще приличаме на онзи, който мисли, че водата се образува от леда. Колкото е възможно да направиш водата от леда, толкова е възможно да направиш живота от доброто. Затова апостол Павел казва, че не чрез доброто се спасява човек; философски той е прав. Не чрез добро се спасява човек, но чрез Божествения живот. В дадения случай доброто ще бъде едно последствие от великия Божествен живот.

Аз ви казвам тия неща, понеже вие се намирате в света, дето ще срещнете много учители, та да ги разберете от кои са. Ще гледате да не се оплитате. Казва се в Писанието: „Всичко изпитвайте и доброто дръжте!“ Аз бих казал тъй: „Всичко изпитвайте и Божествения живот възприемайте в себе си!“ Има нещо пропуснато в този стих. Тогава доброто само по себе си има смисъл. Приемете ли Божествения живот, и доброто само по себе си ще дойде.

Тези правила ви давам, за да се пазите. Всеки от вас има неприятели – видими и невидими. Ако бяхте учени хора и ако разбрахте астрология, щяхте да знаете в кой месец, в коя седмица, в кой ден и час тия духове ще ви нападнат – и ще можете да се пазите от тях; но понеже не знаете, пазете къщите си всякога! Казва Христос: „Ако стопанинът би знаел кога ще дойде крадецът, буден би стоял.“ Някой път заспите: дойде този, видимият крадец, и ви оберете. Невидимите крадци са интелигентни. Някой път могат тъй майсторски да ви оплетат, да ви подкопаят къщата, да ви оберат и да си заминат, като ви оставят наново да събирате. Като дойде при вас някой дух, ще го запитате: „Когато си в някоя лодка сред морето, с двете гребла ли гребеш, или само с едното?“ Ще го запиташ това, но ще криеш мисълта си. Ако той ти каже, че можеш и с едно гребло, че може да ти покаже един по-лесен метод, като издигнеш нагоре в лодката си една върлина, обтегнеш на нея платното, ти не оставяй лопатите си. Дръж се за тях! Да, може и без лопати да отидеш на другия бряг, но когато има вятър. Ами когато няма вятър? Има гемиджии, които с такива платна пътуват по три-четири дена по морето, докато с лопати щяха да стигнат на същото място по-ско-

ро. За всеки случай, когато пътувате, по вятър или без вятър, трябва ви две гребла. Разумният човек е параход, който съдържа в себе си динамическа сила, която може да използва разумно на всяко време и място. Такъв параход всякога върви. Той не чака вятър. Дали ще духа вятър, или не, за него е безразлично. Умният човек няма да търси платно, което да обтяга на кораба си. Той ще употреби лопатите! Лопатите работят много хубаво. Затуй вие дръжте лопатите. Снете вашите платна! По някой път може да имате и по една върлина, за всеки случай, но знайте, че на онези, които работят с платна, лодката лесно се обръща във водата.

Сега какво разбрахте от тази лекция? Аз няма да ви кажа като на някой си, който питал някого: „Какво разбра от едик какво си?“ – „Нищо не разбрах.“ Той му отговорил: „Че ти ли ще разбереш нещо?“ Има наистина неща неразбрани, но вие дръжте основните неща, основните принципи! Пък що се отнася до методите, до приложението, всеки от вас постепенно ще ги изработи в живота си.

Изпейте *Кажи ми ти Истината* и упражнението *Вечер, сутрин*.

Вие трябва да се упражнявате в пеенето. Пейте за себе си! Вие се упражнявайте да пеете за себе си, да си давате мислено концерти. Пеенето има сила да разрушава леда, омразата, изобщо всички отрицателни мисли. Пеенето неутрализира тия отрицателни мисли, разсипва ги. Когато искате да премахнете тъгите и скърбите в себе си, пейте. Това е един метод. Защото често човек се заобикаля от такива мисли, които могат да го смажат. Ако не гласно, то поне мислено в душата си човек трябва да пее. „Пейте и възпейте Господа!“, казва псалмопевецът.

Изпейте *В начало бе Словото* и упражнението *Вдъхновение*.

Тайна молитва

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

КАКТО ПРИРОДАТА ПИШЕ

*Единадесета лекция
24 декември 1924 г.*

КАКТО ПРИРОДАТА ПИШЕ

Размишление

Изпейте Махар Бену Аба, Изгрява Слънцето; Ходи, ходи; Тъги, скърби; Сладко, медено.

За да бъде известен предмет полезен, колко качества са му необходими? Колко качества са необходими на човека, за да бъде човек? Не питам колко сили са му потребни, но колко качества. Вие ще кажете: „Ум.“ Умът качество ли е? – Той е сила. После ще кажете: „Сърце.“ Сърцето качество ли е на човека? Най-после ще кажете: „Воля.“ Волята качество ли е на човека? Не се стеснявайте от това – дали можете да разрешите въпроса, или не. Великите въпроси в света никога не се разрешават. Не мислете, че въпросите се разрешават. Въпросите всякога се усложняват. Ще каже някой: „Светът е много прост, с прости числа се занимава.“ Да, но простотията е страшна, сиромашията е страшна, а не богатството. Защото само сиромашът мисли, а богатият никак не мисли. Сиромашът прекарва всичко през ума си. Всъщност сиромасите хора са богати, а богатите хора са сиромаси. Богатите са богати физически, а сиромашът е богат вътрешно, той е богат с въображение. Той казва: „Аз, ако имам пари, ще направя толкова църкви, толкова училища, толкова бедни ще нахраня, толкова сираци ще прегледам!“ Хиляди планове има той.

Представете си, че вие имате приятел и искате да му напишете едно най-съдържателно, най-кратко писмо. Какво трябва да му пишете? Ще му пишете тъй, както Природата пише. Например тя написала ли е някъде, че Бог обича, че Бог люби? Има ли някъде написано нещо с нашата азбука? Среждали ли сте някъде по канарите или по небето написано нещо с нашата азбука? Най-простото и най-съдържателното писмо, което можете да напишете някому, е да нарисувате два концентрични кръга. Това писмо е много съдържателно, но трябва да се знае как да се изтъкува и какво да се отго-

вори. Аз бих отговорил на това писмо, като начертая същите тези кръгове и прекарам в тях радиуса, общ и за двата кръга. Така е направено вашето око. Така пишат ония хора, които имат знание. Нали и вие знаете, че само онези хора пишат, които имат знание? Това са две отлични писма, в които всичко върви по мед и масло. Колелото се търкаля тъй, като че никакви спънки в живота няма.

Сега, от гледището на живата геометрия, какво означава кръгът? – Кръгът означава жива сила, която може да работи. Кръгът определя границите, до които една сила може да действа, или границите, до които едно владение може да действа; или границите, до които едно владение може да се простира; или възможностите, които са заключени в кръга.

Как са построени двата клепаха у човека? – Образуват една елипса. Клепачът не е кръг. Тогава парабола ли е той, или хипербола? В клепачите има пресичане на две хиперболи, при което пресичане се образува елипса. Значи единият клепач представлява Божествената възможност, която твори, която съществува в Битието. Вторият клепач показва възприятието. Значи долният и горният клепач показват възможностите, които са вложени у човека. Дали окото е по-отворено, или по-затворено, и дали тази елипса е по-протегнатата, това има значение. Колкото повече тя се приближава до кръга, тогава има едно значение; колкото повече кръгът се разтяга и се приближава към елипсата, тогава има друго значение. Изобщо очите на гениалните хора не са отворени, понеже техният ум е концентриран навътре – те не се занимават с външния, с физическия свят, затова очите им са малко отворени. Онези хора, които гледат само на физическото, техните очи са отворени и валчести. Когато кажат за някого, че е „ачигъз“, разбираме човек с отворени очи за този свят. Такива хора, дето и да влязат, дето и да са, всякога са с отворени очи. Каквото и да учат те, каквито хора и да станат – дали набожни ще станат, дали учени хора ще станат, дали писатели ще станат – очите им са всякога отворени. Следователно ние чертаем нашия път по своите очи. Те са символи, емблеми, които трябва да четем, за да изправим живота

си. Лицето е една написана карта, по която ние трябва да проследим този дълъг път на нашето битие.

Не мислете, че след един живот ще отидете в Небето. Не, вие имате да минавате велик океан. Като го минавате, ще учите. Вие ще се спрете на един малък остров и пак ще продължавате пътя си. Но докато преминете този голям океан, трябва да имате карта, да знаете пътищата, през които ще преминавате. Чудни са някои хора, като мислят, че ангелите ще дойдат и ще ги вземат на Небето с параход. Това е много хубаво, но когато човек започнал да слиза в материята, Духът е минал по инволюционен път и после е взел да се възкачва, да върви по еволюционен път. Горната част на окото показва инволюцията, слизането на Духа в материята. Горният клепач е образуван именно тогава. Долната хипербола, т.е. долният клепач, показва еволюцията, изкачването на Духа. По долния клепач се определя пътят, по който има да минем. Инволюцията и еволюцията правят едно пресичане, при което образуват човека. Човек се намира между слизането и възлизането на Духа. Лицето на човека е една карта, по която той трябва да наблюдава колебанията в своето пътуване. Така трябва да гледа ученикът. В Школата той трябва да ходи разумно. Не е необходимо да знае всичко, но за всеки ден той трябва да разбира пътя, който е извървял. Това, което е изучил, трябва да може да го прилага. Например каква добродетел научихте днес? Каква добродетел ви се падна за днес?

Слушайте сега моите разсъждения. Ще ви дам една програма за работа през цялата седмица. В понеделник, като ден на Месечината, ще очистите къщите си, ще измажете стайите, ще измиете дъските, ще разтребите всички разхвърляни работи. Във вторник ще идете да копаете, ще сечете дърва – той е ден на Марс, ден на активна работа. От когото имате да вземате пари, ще ги вземете, а комуто имате да давате, ще ги дадете. В сряда ще учите. В четвъртък ще се позанимаете малко със своя характер, как да го облагородите; през този ден ще обиколите и своите приятели. В петък ще се занимавате малко с Любовта. В събота ще идете на църква, ще се

помолите на Бога, ще разсъждавате за Божествени работи. И най-после, какво трябва да прави човек в неделя? Всеки ден обаче трябва да има определени часове за работа. И всичките ви нещастия в живота произтичат от това именно, че сте разменили дните и часовете за работа. Всякога, когато една работа бъде предприета ненавреме, има загуби. Всички работи, в каквото отношение и да са – в наука, в търговия, навсякъде, трябва да стават в точно определеното за тях време. Ако едно дете се роди навреме, ще живее дълъг живот; ако не се роди навреме, ще живее 4-5-10 години и ще умре. Защо умира? – Защото не се е родило навреме. Щом не се роди навреме, връщат го назад. И втори път ако не дойде навреме, пак ще го върнат. Дотогава ще го връщат, докато се научи, че не трябва да прескача, а да идва точно навреме.

По някой път в света се проповядва едно учение на насърчение. Хубаво, отлично нещо е да насърчаваме човека, но има една изгнила греда, която може да издържи само една котка. Да насърчаваме обаче някой човек да мине по тази греда, умно ли е това? Ще му кажа: „Не, приятелю, ако минеш по тази греда, ще паднеш.“ – „Ама защо не ме насърчаваш да мина по нея?“ – „Не мога да те насърчавам, тази греда е толкоз гнила, че само една котка може да мине по нея.“ Сега обратният процес – ако тази греда е толкоз здрава, че един слон може да мине по нея, а аз ти казвам да не минаваш и те обезсърчавам, тогава аз върша престъпление. Следователно аз трябва да насърча приятеля си по следния начин: „Не бой се, не само ти можеш да минеш през тази греда, но и цяла кола.“ Ако при този случай те възпирам, това не е насърчение. Ако в първия случай те насърчавам да минеш по гнилата греда, това насърчение не е на място. Някои казват: „Ти мини, не се бой, Господ ще те пази!“ – Не изкушавайте Господа! Господ ви е дал ум и трябва да постъпвате според него. Ако имаш крила като у птицата, мини, но ако си човек без крила, не минавай по тази гнила греда! Докато не турим здрава греда, не бързай, с бързана работа не става. Когато човек има много отворени очи, ще мине по гнилата греда, ще падне във водата – и нищо повече! Много са отво-

рени очите на този човек, но затова влиза във водата. Или, казано на прост език: този човек не разсъждава за причините и последствията на нещата. Казват: „Господ не може ли да предотврати това падане?“

На учениците казвам следното нещо: никога не се занимавайте с това, какво Господ може и какво не може! Какво Господ е направил, това е Негова работа. Какво Той е наредил за нас, то е важно. Каквото Господ е наредил да се прави, наредил го е без никаква погрешка. Но какво аз трябва да направя, с какво трябва аз да се занимавам в дадения случай – това е важно. Понеже Бог е съвършен, в Неговия ум не влиза никакво съмнение. Аз като вървя по законите, които Бог е оставил, Той ще ми помогне – не може да има никакво изключение. Но ако аз не спазвам правилата Му, тогава може да се родят много изключения. Всички изключения произтичат от нашите престъпления. Колкото повече престъпления вършим спрямо Божия закон, толкова повече изключения има. Изключенията се раждат от нашите престъпления, а не от това, че в Божия закон има изключения. Ние създаваме изключенията. Следователно всеки от вас, който веднъж е влязъл в Школата, искам да работи над себе си. Като дойде понеделник, да каже: „Какво трябва да работя днес? Ще очистя къщата си.“ Някой от нас ще каже: „Дотегна ми все да чистя.“ – Ако къщата ти е чиста, тогава влез в сърцето си – там има работа. Ако сърцето ти е чисто, влез в ума – и там има място за чистене. Най-после, има места за чистене и в тялото ви вътре. В кой ден вие правите почистването на къщите си?

Отговор: *В събота.*

Затова не ви върви. Съботата е ден за Господа. Вие изопачихте нещата, Господния ден взехте за вас. Българинът казва така: „Понеделник – повседелник, вторник – потопорник, сряда – не се сяда, четвъртък – несвъртък, петък – разпятие, събота – ще ида на баня, и в неделя, ако работят хората, и аз ще работя.“ – Не! Понеделник е ден за пречистване. Когато искаш да победиш някой порок, ще избереш вторник – той е ден на Марс. Ще видиш и кои часове благоприятстват за

тази работа. Когато искаш да изправиш някоя погрешка, ще избереш вторника като Марсов ден и Марсов час. Като я атакуваш, да се справиш с нея. Щом дойде сряда, ще учиш, ще разрешаваш някой научен въпрос. Сряда е добър ден. Четвъртък е ден за религиозно повдигане на човека, ще разрешавате религиозни въпроси. Четвъртък е отличен ден за облагородяване на сърцето. Петък е отличен ден за служене на Любовта. На Любовта трябва да се служи разумно. Събота е ден за служене на Бога. Щом живеем разумно, този свят абсолютно няма да ни интересува, като че го няма. Ние живеем на друго място. Като дойде неделята, тогава ще започнем новия ден на живота. Неделята е ден на Слънцето, ден на науката. Който иска да се занимава с изобретения, нека употреби неделята. Когато искаш да изобретиш нещо принципиално, някоя добродетел, избири неделята. Тя е ден за прогрес. Хубавите часове, веселите часове са в неделята. Който иска да избере весел ден, да избере неделята – тя е ден за веселие.

Сега вие ще ми кажете: „Кой да ни научи на всичко това?“ Аз не искам да ви уча. Защото като казах да си миете главата с хума, една сестра не могла да измие главата си, както трябва, и дохожда да ми се оплаква: „Учителю, виждаш ли твоето учение на какъв ред ми докара косата?“ Аз ѝ казах: „Две неща трябва да се имат предвид: или хумата не е била хубава, или ти не си знаела как да я употребиш.“ Тя казва: „Още веднъж не си мия главата с хума.“ Когато се дава някое наставление, аз искам да го правите по добра воля. Това са опити, които вие ще правите доброволно. Ако е насила, няма никакъв смисъл. Който ви изпраща хумата, трябва да е ваш приятел. Когато ви казах да си миете главата с хума, имах предвид, че сапунът, с който се миете, може да е практичен, но не е чист. Когато ученикът иска да постигне известен резултат, той трябва да се съобразява с живите закони на Природата. Ако човек не ги знае, може да си създаде много неприятности.

Та сега ще направим един опит със сестрите. Всички сестри съгласни ли са три понеделника наред да чистят къщите си? Като дойде понеделник, всичко, каквото има да мажете, ще го измажете, ще го изчистите и измиете. Идущия поне-

делник всички ще измажете къщите си. Да се разберем! Ако имате кухня, която се маже с вар, ще я измажете. Други пък ще изчистят стаите си. Ще направите този опит!

На вас, братята, ще дам друго едно упражнение. От следващия петък три петъка наред от 7-8 ч. вечерта ще се събирате в салона да разисквате върху Любовта. Ще засегнете Любовта във всички нейни прояви. Онези от вас, на които дойдат някои светли идеи, ще ги кажете. Ще поседите един час да се поразговорите. Ще съсредоточите ума си, ще се помолите и след това ще се поразговорите всички заедно – и млади, и стари братя. Тия събрания в класа, които стават всяка сряда, влияят само върху известни способности, други събрания ще влияят върху други някои способности. Целта на всички събрания е да се засегне цялото естество на човека, всичките му способности, да се събудят много идеи – и висши, и нисши, да се засегне и висшият, и нисшият ум на човека. Всичко в човека трябва да се засегне, всичко трябва да заработи, да не остава никаква излишна енергия. Човек трябва да работи във всички направления, цялото му естество трябва да работи. Работите ли така, ще се избегнат всички дисхармонични състояния във вас. При сегашните условия при еднообразните работи често във вас се събира излишна енергия, която създава натегнати състояния, криви разбирания. Всеки има излишна енергия, която иска да похарчи някъде.

Сега мнозина от вас страдат от отлагане на нещата. Те казват: „Не може ли това нещо да се отложи? Не може ли това да стане така?“ – Нещата могат да станат по много начини, но щом започнеш да отлагаш едно нещо, никакъв резултат не можеш да имаш. Когато дойде една Божествена мисъл, трябва да стане тъй, както е дошла. Тя трябва да се приложи в нейната простота. Само тогава има резултат. Отложиш ли я, или туриш ли А някакво украшение, целта, която си поставил, не може да се постигне.

Та първото нещо: щом дойдете до Божественото, от вас се изисква да имате един необикновен идеал, не такъв като на другите хора. Вие трябва да имате един висок идеал, да изпълните Волята Божия във всичката нейна простота. Под

думата *простота* разбирам чистота без никакво изопачаване. Защото Божиите идеи, които идат в нас, са от такъв характер, че всеки от вас може да ги изпълни. Някой казва: „Аз съм чиновник.“ Божествената идея не иска да жертваш голяма част от времето си. Където и да си, ти можеш да я изпълниш. Не може да се каже, че тук има условия, а там нямаме условия. Казва се в Писанието: „Човек трябва постоянно да се моли!“ Някой възразява на тези думи: „Нямам време, аз съм чиновник.“ Чудни сте! Вие като чиновници, като учители не се ли почесвате често по главата, не посядате ли малко в почивка? Това не е ли време? В това време не можете ли да се съсредоточите, да се помолите на Бога? Колко време се изисква да се помолите? Даже една минута не се изисква, за да отправиш ума си към Бога.

При това, когато ние спъваме нашите идеи, ние спъваме себе си. Всяка идея, която решим да изпълним в себе си, ще се изпълни. Щом обаче кажем, че нямаме време, ние спъваме себе си, спъваме и другите. Ще кажеш: „Имам време.“ Времето принадлежи на Бога, не е наше. Следователно, щом Бог казва, ти разполагаш с времето. Всички вие, които сте чиновници, кой ви назначи за такива? Хората ли ви назначиха? Сами ли се назначихте? – Не, Бог ви назначи. После, тази идея – да станете чиновници, откъде дойде? Вие пожелахте това и желанието ви се изпълни. Бог дава всички възможности. Животът, който имате, е Божий. Вие принадлежите на Бога. Умът, сърцето ви не са ваши. Те са взети под наем. И волята ви също не е ваша. Единственото нещо, което имате, е една гола душа. Вие сте без ум, без сърце, без воля, имате само една душа. Духът също тъй не е ваш. Човек е само душа. Бог е украсил тази душа, турил е една велика сила в нея – ума; турил е и друга велика сила – сърцето; турил е и трета велика сила – волята. Така е украсил той душата! За тия украшения на душата си вие трябва да бъдете признателни, да извършите нещо. Казвам: туй, което огрубява хората, то е това, че те мислят постоянно само за себе си, само за себе си уреждат работите. Не помагаш ли на другите, ще те задигнат. Вие не знаете кой час може да ви повикат горе. Казвате: „Не говори

така!“ – Ще те повикат! „Дано не е сега!“ Ако не днес, утре – все ще дойде един ден, когато ще те повикат. Може това да е след сто дни, след хиляда дни, след пет хиляди, но ще те повикат, и то точно навреме. Като дойде това време, да бъдеш готов, та като те повикат в другия свят, да започнеш работа, да ти е приятно, че влизаш. Аз искам така да свикнете с идеята за другия живот, та като ви кажа, че утре трябва да направите една разходка – викат ви горе, вие да се засмеете, да кажете: „Аз заминавам горе.“ А сега, ако кажа някому, че утре ще заминем, ще му протекат четири реда сълзи. Ще дойде жена му, децата му да се молят, да казват: „Не може ли да се отложи?“ Във вас не е проникнала още идеята, че другият живот е красив. Казват: „Няма вече виждане!“ – Не е така!

Да се върнем на въпроса. Искам всички вие да се стремите към една правилна философия, към приложение на Божественото, в което Бог се проявява в настоящето, в което Бог се е проявил в миналото и в което ще се прояви за в бъдеще. Защо? – Понеже ние ще бъдем образци на бъдещото поколение. Ние трябва да оставим нещо на света! Както онези, които са заминали преди нас, са оставили нещо за нас, така и ние, по същия закон, трябва да оставим нещо за другите след нас. Като влизаме така в другия свят, там ще ни посрещнат много добре, много добър прием ще ви дадат. Не мислете, че там ще бъдем неканени гости. Аз зная добре, че в онзи свят приемат много добре, не са като тукашните хора, по-културни са.

И тъй, сестрите разбраха ли задачата си? Три понеделника наред чистене на стайте. Ако някоя сестра няма какво да замаже, ще помогне на друга своя сестра, която има 3-4 стаи за чистене и мазане. Прането спада към друга категория. Аз искам сега да направите опита с мазането. После ще разправите резултатите, които ще имате от този опит. Ако някоя сестра е учителка или чиновничка, ще свърши тази задача през свободното си време. Ще стане рано в 4 часа и в 7 часа ще отиде на работа. Вечерта, като се върне, ще продължи работата си от 6 до 10 часа. Значи ще употребите само три часа за мазане, няма да мажете целия ден. Вие ще си разпределите

добре времето. Това е най-малката задача, която ви давам.

Уточнение: *Направихме едно упражнение за трансформиране на енергиите.*

Често в лявата или в дясната част на тялото се събира повече енергия. Това, което изтича от лявата и от дясната ръка, са особен род токове. Едната страна е отрицателна, другата е положителна. Ако някой път сте разтревожени, това зависи от напрежението на силите, които работят у вас. Във всички школи на Изток и на Запад, сега и в древността, учениците не само са размишлявали, но са правили и ред упражнения. Например, когато някой искал да се концентрира, той си затварял очите. Това значи, че той се изолирал от външния свят. Когато искал да наблюдава, той си отварял очите. Тогава, щом Бог е създал тялото на човека, какво е предназначението на това тяло? – Всичко у човека има своето предназначение. Ръцете имат свое предназначение, устата, носът, очите, ушите, мозъкът, кръвта, стомахът – всички удове имат свое предназначение. Всяко нещо трябва да се употребява за целта, за която е предназначено. Ние трябва да упражняваме всеки орган за неговото предназначение.

Изпейте упражненията *Вечер, сутрин и Вдъхновение*.

Музиката е метод за изясняване на някои окултни истини. Целият човек не е vyplътен в тялото си – голяма част от него е извън тялото му. Следователно човекът на Земята трябва да черпи вдъхновение от този още непроявен човек. Всеки от вас трябва да се стреми към Бога. Божествената енергия улеснява този процес. Вземете кой и да е цигулар – двойникът му преминава в цигулката и той се вдъхновява. Ако двойникът му не може да мине в цигулката, той е обикновен цигулар. В него тоновете са груби, сухи. Влезе ли двойникът в цигулката, тази цигулка оживява, тонът се мени и той се вдъхновява. Някои казват: „Не можем ли ние сами да мислим?“ Тези хора мислят, че всичко е в тях. Ако всичко беше в нас, въпросът би бил свършен. Ние постоянно черпим от великия склад на Живата Природа. Този склад постоянно трябва да влага и да преработва. Ако ние всеки ден не прилагаме по нещо от Божественото, за да растем и да се обла-

городяваме, ако днес сме такива, каквито сме били вчера, животът нямаше да има смисъл. Днес трябва да бъдем нещо повече – съвсем малко да е, но все-таки да сме приложили нещо ново. В нашия живот – в нашите чувства и в нашите мисли, всеки ден трябва да се влага по нещо ново, колкото и да е малко то.

Сега може би у мнозина от вас се заражда срам. Срамът е хубаво нещо, но кой срам? Някой път срамът е на място, друг път не е. Да го е срам човек да прави зло – този срам е на място; да го е срам да не прави зло – този срам не е на място. Да го е срам човек да прави добро – този срам не е на място; да го е срам да прави зло – този срам е на място. Тъй щото страхът, срамът са на място, когато са за зло; не са на място, когато искаш да правиш добро и се спъваш. Следователно ние трябва в даден случай да употребяваме всички сили, дарби и качества на тяхното място.

Сега някои от вас ще кажат: „Ние сме слушали видни цигулари.“ Хубаво, като сте ги слушали, какво сте придобили? – „Ама хубаво свири.“ Де е хубостта на неговото свирене? – „Той свири отлично Бетховен.“ – Какво от това? Започни ми нещо? – „Не съм запомнил нищо.“ – Такива възхищения нямат никакво основание. Та ще трябва да дойдете до реалните неща. Те седят в малки придобивки, които внасят нещо ново в живота ви. Тази вечер например имахте много хубави условия да пеете. Времето откън е хубаво. Невидимият свят е добре разположен и вие можете да пеете добре. Ако някой от вас не може да пее, това показва, че той не е разположен. Казвате: „Защо трябва да пеем?“ – Ще докарате двойника в гърлото си и ще придобиете вдъхновение. И тогава, като пеете, като говорите, гласът ви ще бъде мек, благороден, няма да е рязък. Всички ученици в една Школа трябва да имат мек, приятен глас.

Някои казват, че упражнението *Вечер, сутрин* е в народен мотив. Де е народният мотив? Всички български песни в далечното минало са били религиозни мотиви, но сега са изопачени. Изопачени са, понеже българите са снели тия песни от невидимия свят само за постигане известни временни

цели на Земята, вследствие на което пеенето е изгубило своя първоначален смисъл. Българите най-първо са били високо духовни. Те пеят, играят, докато са млади, докато се оженят. После пеят, само когато се напият. Трезви ли са, казват: „Аз не пея.“ Казвам: аз мога да накарам всеки едного от вас да пее. „Как?“ – Ще обещаю 10 000 лева награда на този, който излезе да пее тази вечер. Ако обещаю 20 000 лева, ще пеете, и то как! В света цигуларят свири хубаво, защото има пари. Я накарайте онзи свирач да свири без пари, ще видите има ли стимул. При сегашното състояние парите са един стимул. Вие сега за какво ще пеете? Все трябва да имате един стимул – или пари, или някакъв идеал. Все трябва да имате нещо, за което да пеете, не може иначе.

Казвате: „Животът не е само пеене, той е и работа.“ Каква работа? Ако аз прекарам целия си живот да копая на лозето с мотиката, какво съм направил? Казвате: „Трябва да се работи, да се преде.“ Хубаво, цял живот, прекаран в предене и тъкане, какво ще ви придаде? Някой казва: „Трябва да говорим.“ – Хубаво, ако говориш цял живот, какво си придобил? – „Все се добива нещо.“ Но това са крайности. Всякога известна енергия трябва да се употреби за един по-висок смисъл. Казвам: бих желал сега в класа да се зароди желание да пеете, защото пеенето подмладява човека. При това всички онези вътрешни окислявания на живота трябва поне временно да ги премахват. Тогава човек е по-разположен да мисли. Той може да не пее, но като взема участие със своята мисъл, със своето сърце, той пак е полезен. И през време на пеенето не трябва да пеете песните еднообразно, без никакви модуляции, тъй – равно, гладко, както например пеете песента *Вечер, сутрин*. Каква идея трябва да дадем на вечерта? Думата *вечер* е слаба по изражение. „Вечер дойде“ – това, което иде, трябва да донесе благо. Сутринта е физически по-силна, но тя отнася нещо. Сутринта, като дойде, после си отива. Следователно благото, което имаме сутринта, като заминава, причинява ни една малка тъга. Вечер Слънцето, като заминава, причинява ни една малка тъга. Вечер Слънцето, като заминава, причинява скръб. Във вечерта имаме духовна придобивка. Тогава можем да кажем, че скръбта идва вечерно време. Като

дойде скръбта, Духът Божий иде да ни утеши. Той донася вярата, връща ни смисъла на живота.

Изпейте сега *Вечер, сутрин!*

Изпейте още *Блага дума!* Човек, като пее, трябва да бъде естествен.

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

МАЛКАТА РАДОСТ

*Дванадесета лекция
31 декември 1924 г.*

МАЛКАТА РАДОСТ

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

Размишление

Изпяхме упражненията „Духът Божий“ и „Бог е Любов“.

За идущия път ще пишете върху темата *Отличителните качества на Божията и човешката любов.*

Ако посетите днес кой и да е европейски град, разбирам тия, големите градове, ще намерите едно противоречие, т.е. въздухът там не е чист, къщите са почернели, като негри са черни. Ако ви попитат кои са причините за почерняването, вие ще кажете: „Фабриките и къщите, от които постоянно излиза дим, са причина за това.“ Питам: без кадене не може ли? Засега това е най-практично. Съвременната наша култура и съвременният ни живот носят отпечатък на това кадене. Където и да влезете, в която къща и да влезете, все ще намерите остатък от чернило. Огънят и къщата не са тъй чисто нещо. Казват: „Външните условия налагат тези неща, без фабрики не може.“ – Може, но засега не може. Днес те съществуват като фактори в живота на хората. Може да питате: „Без огън не може ли?“ – При сегашните условия не може. Сега ние пренасяме алегорично огъня към същността на живота, понеже той е потребен за нашето тяло, а не за нашата душа. Фабриките също тъй са необходими за нашите тела, за да се обличаме; те не са необходими за душите ни. Оттук изваждам заключението: когато служим на нашето тяло, все ще има чернило, все ще има огън. Този огън някой път ще бъде приятен, друг път няма да бъде приятен, зависи в какво положение ще се намериш.

Сега мнозина от учените – вие още не сте от учените – по някой път обичат да критикуват. Обаче не всеки е роден

да критикува. Критиката трябва да оставите за мъдреците, за адептите, за най-учените хора, а ученикът – ни дума за критика. Започне ли ученикът да критикува, от него нищо няма да излезе, защото ще се ангажира само в една посока. Критиката не донася никакво благо за човека, особено за ученика. Да допуснем, че ученикът се съмнява, често има такива примери, и казва: „Нали имам право да се съмнявам?“ – Не, понеже животът ни на Земята е къс, ние нямаме време да разискваме, да разсъждаваме с години, с векове, да се съмняваме дали някой въпрос е прав, или крив. Един въпрос може да се разреши в 2-3-5 минути дали е прав, или крив. Ще ви дам един пример: представете си, че вие вървите по пътя, носите една чанта със скъпоценности, от които зависи материалният ви живот, и се страхувате за нея. По едно време виждате един познат човек от вашата народност и се зарадвате, че идва да ви помогне. Но той не ви вдъхва доверие – гледате чантата, гледате него: започвате да се съмнявате, казвате: „Ами ако ме обере, като се научи какво нося?“ Вие се съмнявате дали този човек ще ви обере, или няма да ви обере. Този въпрос може да разрешите за две минути. Как? – Щом се съмнявате, дайте му чантата да я носи! Ако избяга с нея, прав сте – значи вие сте намерили истината. Ако пък след като ви вземе чантата и после ви я даде, вие ще познаете вашата грешка, ще видите, че вие сте крив. Този въпрос може да се разреши за две до пет минути: ако не донесе чантата, прав сте; ако я донесе, крив сте – няма защо да седите, да разрешавате този въпрос философски. Такова душевно състояние – на съмнение, имаме, когато теоретизираме само дали нещо е право, или не. Човек лесно може да се опита прав ли е, или не. В такъв случай ще му дадете чантата, за да го изпитате.

Казвате: „Еди-кой си говори лошо за тебе.“ Щом говори лошо, задигнал е чантата; щом говори добро за тебе, донесъл ти е чантата. Тогава мисли за него, че е добър човек. Във всички положения се радвайте! Ако говори лошо, ще знаете истината; ако говори добро, пак ще знаете истината. Не трябва да съжаляваме за нищо. Защо трябва да съжаляваме? Защо се радваме за хубавите работи, а скърбим за лошите, за онези работи, които мислим, че нам са неблагоприятни?

Ние не знаем крайната цел на онова Божествено проявление в света; ние не знаем каква е крайната цел на живота. Има догадки, които философите правят, но има неща, които не знаем. Всички твърдят, че в доброто, което изживяваме, седи човешкото блаженство. Туй можем да предполагаме. Има съвременни религиозни хора, които казват, че човек се спасява чрез благодат. Спасение чрез благодат не е учение, то е метод. То е учението на апостол Павел – чрез благодат се спасява човек. Той взема за основа в живота вярата. Благодатта е второстепенен метод.

Що наричаме благодат? Ето какво подразбирам под благодат. След като насадя 200-300 ябълкови дървета, череши, сливи и ги оградя наоколо, това означава, че са под моя грижа, в благодат са те. Обаче каква е същността на въпроса? Туй е материалната страна. След това ти питаш: „Ама по кой начин сега да се спася?“ Веднъж ти си спасен, като си ограден, какво има сега да кажеш за благодатта? Какво остава след благодатта? Кое идва след нея? – Нещо по-дълбоко идва след благодатта. Тя е външен израз.

Вие казвате: „Ние сме пред прага на новата година.“ В света има само една нова и една стара година. Ние ще започнем новата година, както сме започнали и старата. Началото и на двете знаем. Края не знаем. Старата година край няма, и новата край няма. Ние познаваме само началото, посрещаме само началото на всяка година. Тази година може да бъде нова година на радост, а може да бъде и на скръб; тя може да бъде нова година на повдигане, а може да бъде и на падение. Всичко може да се случи. От какво зависи падението на човека? – То зависи от самия него. Когато видим хубавите, красивите неща в света, ние трябва да им се радваме, но не и да искаме да ги обсебим. Не е позволено да пипаме красивите неща, а трябва да се учим от тях. От светлината на красивото, на хубавото ще се учим. А ако вие дойдете при мен, ето как бих постъпил. Идвате да ме питате нещо върху някой философски въпрос. Ако аз ви кажа туй или онуй, каквото и да ви говоря, ще се роди някакво съмнение във вас и вие ще кажете: „Това е негова философия, той си мисли така, пък и аз съм свободен да мисля, както искам.“ За да се избегне

туй противоречие, казвам: ти имаш свещена книга – ела да четеш на моята свещ, да прочетеш еди-коя си глава на моята светлина, и като я прочетеш, ще видиш, че има нещо ново. След това иди и мисли върху туй, новото, което прочете от своята книга. Туй е Божественото. Всеки ден Бог отваря листата на своята книга. Мисли върху великото, което Бог е вложил в душата ти – нова глава си прочел. Прочети я и нека тази малка радост да се всели в душата ти!

Сега казвате да ни нагостят някъде! Любовта не седи в нагостяването; любовта не седи в сладките думи; любовта не седи в правенето на къщи. Любовта седи в нещо много малко: като видя някого на пътя, да се зарадвам заради него – без да се разговарям с него, мен да ми е приятно, че съм видял един свой брат! Туй е Любов! За този, за когото се радвам, без да му говоря, всичко мога да направя за него. Това е Божественото! Когато получа едно малко благо от Бога или когато някой ми направи някое добро, аз се радвам. Или пък аз се радвам, щом видя, че някой прави добро. Казвам: колко се радвам, че видях туй добро!

Наскоро при мене дойде един младеж, който ми разправи една своя опитност, от която неговото сърце трепнало, зарадвало се. „Аз – казва той – от дълго време бях изгубил впечатление за Бога, сърцето ми беше закоравяло, изпълваше се от недоверие, от съмнение. Четох всички по-видни философи, но никъде не можах да намеря разрешение на въпросите, които ме вълнуваха. Една вече се връщам от работа, сега наскоро беше това, гледам едно куче на трамвайната линия – сгушило се, трепери. Аз се спрях, казах си: горкото куче, и то страда като мене; аз страдам като човек, то страда като куче и няма кой да се погрижи за него. От толкова време не беше се смекчавало сърцето ми! Изведнъж ми потекоха сълзи. Взех кучето, занесох го вкъщи и една малка радост изпълни сърцето ми. Като направих тази услуга на това куче, то се зарадва, и аз се зарадвах.“ Казвам ви: внимавайте за малките работи! Ние търсим великите работи, а пренебрегваме малките. Дойдем някой път до Третото небе, търсим ангели, светии, а не знаем, може би, че чрез най-малкото куче Божият Дух ще ни проговори. Той, като работи в нас,

ще даде един подтик на душата ни, тя ще затрепти, ще се зарадва и нашето сърце, ще се зарадва и туй малко същество, чрез което се е проявил Духът Божий.

За в бъдеще, от тази нова година нататък, отдавайте внимание на слабите, не ставайте съблазън никому! Да съблазниш е лесно. Не съблазнявайте никого. Бъдете тъй искрени в душата си, за да носите Божията виделина! Отвън може да имате съмнения, но в душата си трябва да бъдете крайно искрени. Туй е великото! Когато Бог види, че ние вършим Волята Му, за Него няма две мнения – Той всякога е готов да ни благослови и да ни даде онази вътрешна радост, която е в Него.

Сега всички страдате. По някой път страдате от човешки работи. Общи са те. Като ви наблюдавам, вие страдате от сажди, но неизбежни са те; все-таки имате практически начин за чистене на саждите. Приложете този начин за новата година във вашия живот! И през тази нова година, когато отворите този нов лист, четете новата глава, в която пише, че Бог се намира и в малките неща. Ние не оценяваме Любовта, която иде чрез малките неща, например чрез един портокал. Като видиш този портокал, трябва да се зарадваш, да ти стане приятно. Вие казвате: „На големи неща може да се радваме, но не и на малки.“ Който се радва на портокала, на всичко ще може да се радва; който не се радва на портокала, на нищо не може да се радва.

И тъй, обръщам ви внимание, като ученици, да се радвате на малките работи. Като видите един ваш приятел, да трепне сърцето ви. Някой път не можеш да го видиш, чуваш гласа му само, но пак да се зарадваш, че си чул глас. Ами тази малка мандаринка как е дошла? По каква причина е дошла на нашата маса? Ами тази ябълка изкуствена ли е? Тази круша, тази мандаринка, туй малко орехче, тези сливи са минали през пещта – живот има в тях. И на тях трябва да се радвате. И в тази малка смокиня също тъй има живот. Тя се радва и казва: „Какво ли ще правят тези братя и сестри тук?“ Казвам: „Ще се помолим на Бога – и ти, както и всички други плодове, ще се помолиш с нас. После ще ви приемем на гости у себе си, ще ви дадем прием, ще ви покажем каква любов

имаме.“ Радват се те, казват: „Ние сме готови на всичко оно-ва, което вие направите; у нас нямаме две мнения, затова сме дошли на Земята – да изпълним благата Воля Божия.“ Ние сме пратени на Земята да се учим. И няма по-красиво нещо от това – да се учим. Учиш ли се, ще дойде Любовта да те подкрепи. Като дойде Любовта, ще дойде и Истината и ще ти донесе свободата. Откажеш ли се да учиш, няма да дойде Любовта. Не дойде ли Любовта, няма да дойде Истината и няма да има радост.

Някои казват: „И в апостолските времена имаше три течения: Павел беше човек на Мъдростта, Йоан беше човек на Любовта, а Яков – човек на волята, на Истината. Той искаше да докаже, че не трябва само вяра, но и воля.“ Тия три течения са три мнения за живота. В тях няма противоречия. За всички ви има три мнения. Някои от вас сте Йоановци, други сте като апостол Павел, а трети сте Яковци. Последните казват: „Само любов не струва, и работа трябва!“ Работа на ума трябва! И Павел е на мястото си, и Йоан е на мястото си, и Яков е на мястото си. Пък и ние сме на място. Ще кажат някои, че Господ говорил на хората преди хиляди години. Този Господ говори и сега. Казват някои: „Внимавайте, защото в последните дни ще се яви антихрист и лъжепророци!“ Когато Христос беше на Земята, казаха, че тия са последните дни на века. И в Негово време бяха последните дни, и в наше време са последните дни – все са последните дни. Кой е последен ден? – Последен ден е този, в който можем да извършим Волята Божия. Следователно ние сме в последните дни, когато можем да извършим Волята Божия.

Та казвам: ще си създадете един подтик. Някои от вас много бързат. Те са седели, седели, а сега се надпрепускват. Знаете ли тази приказка за заека и костенурката, които се хванали на бас кой по-скоро ще стигне местоназначението. Заекът хукнал да бяга, но се уморил скоро и останал да почива, да спи, а костенурката все пътувала – бавно, но сигурно. Успехът не седи в многото работа, не и в многото припкане, но в постоянството, в непреривността на работата. Нашият ум трябва постоянно да бъде свързан с онзи висш съзнателен свят над нас. Каквото и да работим, каквото и занятие да

имаме, в каквито условия на Земята и да сме, всякога трябва да бъдем свързани с онзи разумен невидим свят, който съдържа Духа в себе си. Ние трябва да бъдем свързани с Божията Любов, с Божията Истина, с Божията Мъдрост, каквото и да правим: ядем ли, работим ли, спим ли, копаем ли, пишем ли – всякога и във всичко да влагаме Божественото. Вложим ли Го, ще имаме Божието благоволение. Не Го ли вложим, може да изпълняваме и най-хубавите работи, пак няма да имаме Божието благоволение. Бог гледа на това – кой как изпълнява работата.

Сега аз вярвам, че сестрите замазаха добре кухните си. Аз се радвам на това. Отгоре погледнаха благосклонно, пък и времето беше чудесно. Невидимият свят отгоре казва: „Ако така си мажете и стаите отвътре, всякога светло ще ви бъде. Небето ще бъде светло, чисто, Слънцето ще грее. Любовта ще дойде, Истината ще дойде и свобода ще дойде.“ Тъй казват от невидимия свят. Те се зарадваха – и вие се зарадвахте. Много от братята казаха: „Много добре направи Учителя, дето застави жените да изчистят кухните ни. Много благодарим на Учителя.“ Това е тяхно съображение, но аз по-друго съображение имах. Всичко, което вършим за Бога, е хубаво. Когато измажете вашите кухни отвътре, все ще изпитате едно приятно настроение, не само настроение, но ще изживеете едно вътрешно вдъхновение.

Сега пред вас седи една от малките работи: вложете в себе си тази година като принцип всички да бъдете абсолютно послушни! Няма нищо по-хубаво от това, човек да бъде послушен! Можем да бъдем послушни само по отношение на великата, Божествената Мъдрост. По някой път слушаме себе си много хубаво, но има едно послушание, което носи знание, мъдрост – аз употребявам думата *мъдрост* като практически метод, чрез който животът може да стане по-сносен. Под *знание* разбирам силата, която може да даде мъдрост.

Та като ученици на тази Божествена школа гледайте да я използвате. Не казвам, че не я използвате, но бъдете по-ревностни, още по-ревностни в себе си. Ще видим, като се съберем идущата година, какво ще кажете. Тези ябълки, всички тия плодове, са свидетели на нашия живот: че всички ние

сме дошли на Земята като ученици, за да оправдаем онова благоволение, което Бог ни дава. Понеже Бог ни е дал живота, и Той се радва, когато види, че Неговите деца живеят съобразно Неговата воля. И в Господа има един вид вътрешно веселие. Писанието казва: „Да се весели Господ в делата Си!“ По някой път Онзи, Който ни е пратил на Земята, оставя работата Си, за да понадникне, да види какво правят Неговите деца, как се учат. И Той се весели, когато се учите. В Бога има едно качество: в Него няма противоположности, в Него има само един принцип – каквото и да види, Той всякога се весели. Бог вижда само добрата страна. Когато хората се бият, Той не вижда това, а пак се радва. Щом утихнат хората – плачът, недоволството преминат – и те започват да се молят, казват: „Ние ще се учим“, тогава Господ казва: „Много хубаво, сега Аз ще ви дам всичко, каквото искате.“ Той, като погледне на тия хора със скъсаните дрехи, казва на слугите Си: „Дайте на тези деца нови дрехи, да се облекат! Хайде сега на разходка – да си поотпочинете малко, да се повеселите, да се порадвате!“ Щом вземат обратното положение, Той пак се оттегля: не мисли за хората никак, само слуша, докато дойде този зов на човешката душа. Това е едно от великите качества на Бога. Някой път казвате: „Защо Господ не ни слуша?“ Бог чува само когато Го потърсим с всичкото си сърце и кажем: „Господи, аз ще извърша Твоята воля!“

И тъй, по-добро учение от това никъде не може да намерите. Ние сме на Земята. Нашите къщи не са, които дават живот; не са и хората, които създават условията. Условията се проявяват чрез хората, благото се проявява чрез хората, но не са хората причина за благото у нас. Някой път чрез хората се проявяват някои неприятности, страдания, но те не са причина. Причината седи по-далече, ние само си правим криви заключения. Когато онзи железар вземе желязото, тури го в огъня, започва да духа със своя мях, нагорещява го – как мислите, какво ще бъде положението на това желязо? Ако то отначало е било спокойно, сега, като го нажежат, казва: „Какво зло съм направил, защо ме биеш?“ – Коват те, не те бият. Турят ли те на тази Божествена наковалня – пекат те, ти ще се стопиш. Турят ли те в наковалнята, чуване има.

Ако този метод не ти е приятен, Господ ще те тури в друг калъп; ако и от този метод не си доволен, Той ще те превърне на течност, след това в парообразно състояние, а после обратното. Има хиляди методи, през които Господ може да те прекара. Ако някой мисли, че може да се освободи от Божествената реторта, той е на крив път. Аз не съм намерил досега нито едно същество, което да е избягало от тази Божествена реторта. Всички ще минете през нея. Като минете, ще кажете: „Господи, първата реторта е отлична!“ При първата реторта какво има? – Глад. Ще се молите! Гладният човек по-лесно се моли. Аз съм виждал гладни хора, които казват: „Господи, хляб!“ Усърдно се молят те! Онзи, който се е нахранил, той спи, а състоянието на гладния е за предпочитане, понеже може да се моли. В живота си ние се молим само при страдания. Когато сме радостни, даже не ни идва наум да се молим. Не ви упреквам с това, но казвам, че щом сте скръбни, затваряте се в стаята си: обърнете ключа, молите се на Господа. Докато се оправи работата, все се молите, казвате: „Послуша ни Господ.“ Тази опитност ще имате всички, а мнозина я имате вече. Тогава, ако едно страдание те свързва с невидимия свят, ако едно страдание внася толкова хубави желания в теб, трябва да скърбиш.

Сега аз не насърчавам страданията, та да кажете: „Ако е така, чакай да мушна тази сестра, да я причиня едно страдание!“ Ако трябва да ви мушкат, отвън в света има майстори за това. Господ има приготвени такива духове, няма защо вие един друг да се мушкате. Когато дойдат да те изпитват, ще пратят майстор – най-първо вие не сте майстори. И като те изпитат тия духове, като се върнат при Господа, казват: „Изпитахме го, Господи.“ – „Е, как е?“ – „Много корав е – издържа.“

Сега желая всички да бъдете твърди, да бъдете постоянни, да не сте като ветропоказатели – който вятър ви духне, натам да се отправяте: ту на север, ту на юг – но да имате определена идея. Ще им кажете: „Ние сме пратени на Земята да служим на Бога.“ Всеки, който ви даде нещо хубаво, всеки, който ви подтикне към Бога – приемоте го! Всеки, който ви задържа – късайте и напред вървете! Всеки, който ви подтик-

ва нагоре, е добре дошъл; но всеки, който ви задържа – не се свързвайте с него, защото той нито на себе си прави добро, нито на вас. Ще кажете: „Ела ти с нас в пътя, по който вървим. Това ще бъде добро и за тебе, както и за нас.“

Аз искам да се зарадва сърцето ви, да трепне малко и да забравите всичките тъги и страдания! Много работи човек трябва да забрави. Писанието казва, че и Бог забравя: „Ще хвърля греховете ви зад гърба Си, ще ги залича и няма да ги поменавам.“ И ние като Господа ще хвърлим всичко зад гърбовете и ще заличим всичко, а ще турим в умовете си хубавото, великото; ще гледаме нагоре, докато Бог в нас извърши всичко. Защото Бог е, Който извършва спасението. Спасението не става от нас, то става от Божествения Дух. Учението, което учим, трябва да го придобием от някого, все трябва някой да ни го предаде. Божественият Дух може да ни води по тези стъпки.

И тъй, ако учите, трябва да учите правилно. Само така ще станете силни, вяра ще придобивате, Любовта ще придобивате. Любовта пък ще усили вашата надежда, а надеждата ще стане като основа, в която ще придобиете онази свобода, от която всички се нуждаете.

Вие ще кажете, че това ви пожелавам. Не, аз ви пожелавам да се учите! Усърдно всички да учите и каквото и да ви се случи, всичко използвайте за добро! Имайте вяра! Така ще опитате, че в Бога няма промяна, както у нас. Той е всякога верен на Своите обещания и в края на краищата туй, от което се нуждаете, Той ще ви го даде. Не че не ви е дал, но ще ви даде начин да използвате Неговото благословение. Това е необходимо за вашето растене. Учите ли се, Бог сам ще вземе участие във вашето растене.

Изпейте упражнението *Вдъхновение*.

- *Добрата молитва*
- *Отче наш*

ПРОЕКЦИИ

*Тринадесета лекция
7 януари 1925 г.*

ПРОЕКЦИИ

Размишление

Бяха прочетени няколко от работите върху темата *Отличителните черти на човешката и Божията любов*.

За следния път ще пишете върху темата *Отличителните черти на волята, сърцето и ума*.

Казват някои, че за да бъде мисълта понятна, човек трябва да говори разумно. Човек трябва да мисли добре, за да бъде речта му понятна. Колкото мисълта е по-ясна, толкоз и речта ще бъде по-ясна. Всяка идея трябва да изразява нещо. Всеки конкретен предмет трябва да е ясен в ума, за да може да си го представим. Например сега ние говорим за Любовта, нали? Каква идея, каква представа имате за Любовта? Каква форма имате за Любовта например, ако речете да си я представите? Извън човека можете ли да си я представите? Тъй щото известна идея нам се вижда много ясна, но постарайте се само да си я представите – ще видите, че е трудно да се обясни. Затова най-първо ви трябва учение. Вие още не сте се научили на онзи велик метод – да знаете как да се учите. Сегашните хора, след като прекарат 13, 14, 15 години в училище, мислят, че са научили нещо. Това е само приготвление за учение. След този подготвителен период ще дойде времето за учение. Един учен човек, който е посветил цели 20-30 години за изучаване на някоя област от науката, неговите открития, макар и микроскопически, все-таки са допринесли нещо.

Да допуснем сега, че всички сте учили аритметика. Тук съм написал числата едно, десет и сто. Вие ще кажете: „Ние знаем какво нещо е числото едно.“ Да, знаете, че една круша означава числото едно. Знаете, че числото 10 означава 10 круши, числото 100 – 100 круши, и т.н. Но това не е истинска аритметика – това е външната страна на аритметиката. Какво означава единицата? – Единицата като символ означава

едно нещо, а иначе представлява жива сила. Да кажем, че имаме една жива точка в пространството, но извън физическия свят. Как бихте си представили геометрически проекцията на тази точка във физическия свят? Ако точката трябва да се проектира в известно поле, как ще я изобразите? За да се изобрази, тя трябва да приеме известна форма в това поле. И тогава геометриците казват, че като се съединят няколко такива форми, образуват известни величини. Следователно единицата изразява точката горе в пространството, а десет показва, че точката е вече проектирана. Нулата показва плоскостта, върху която тази точка се проектира, т.е. възможността, при която тази точка може да развие своите сили. Значи числото 10 показва живата точка и възможностите ѝ, при които тя може да се развие. Какво показва тогава числото 100? – Ако точката най-първо се проектира в една права линия, имаме числото 10; ако тази точка се проектира в плоскост, тогава имаме числото 100. В този случай стотицата показва, че точката е проектирана в плоскост – значи движи се в две посоки, има две възможности. За да разберете тия неща, вие трябва да учите.

Сега да ви обясня мисълта си. Да допуснем, че вие имате известна енергия в себе си, но ви затварят в затвор. Да орете не можете, да сеете не можете, да работите каква да е работа не можете. При тези условия можете да направите само едно нещо – да ви дадат книги да учите. Следователно тук вие имате само една възможност – да се учите. Затова ще насочите вашите енергии към ума си, във вашата мисъл. След време, когато излезете от затвора, тази енергия ще се превърне, тя ще има друга проекция върху физическия свят. Вие може да сте седели в затвора 3-4 години и там сте придобили една нова идея, оформили сте възгледите си за живота, разбрали сте как трябва да се живее. И сега вие ще се постараете да проектирате тия нови възгледи във физическия свят.

Сега мнозина като вас изучават религията или духовните науки, както им попадне, вследствие на което в тях става една цяла галиматия. Това не е наука! Науката определя нещата отвън. Ние трябва да определим нашите отношения

извън себе си, извън своята личност. Това, което виждаме в света, не са правилни отношения. Ако двама затворници ги затворят на едно място или ако едно агне и един вълк ги затворят на едно място, това не е правилно съчетание, това не е един Божествен акт. В този случай вълкът може да не изяде агнето, но това ще бъде не защото вълкът е правове-рен, но от страх. Той не го изяжда от страх, а не от някакво убеждение. Неговата постъпка ще противоречи на природата му. В духовния свят противоречия не съществуват. Това, което ние смятаме за противоречия, то е от неразбиране на онези основни математически принципи, върху които животът е поставен. Когато не разбираме живата математика и геометрия в живота, главата ни ще побелее от страдания и противоречия – нищо повече. Ако някой ме пита защо са страданията в живота, ще му отговоря: страданията идват от неразбирането на Божествената математика и Божествената геометрия. Страданията идват, защото ти се проектираш там, дето другите са се проектирали по-напред. Светът е толкова голям, има място за всички, затова ти трябва да се проектираш там, дето никой не се е проектирал.

Някой запитва: „Какво приложение има геометрията в живота?“ Отговарям: приложението на геометрията е това – да правиш проекции там, дето никой не е правил; ще се подвизаваш там, дето никой не се е подвизавал; ще вършиш това, което никой не е вършил. Ще бъде глупаво, след като е излязъл на сцената един велик цигулар, майстор на цигулката, да излезеш да покажеш своето изкуство и ти, който си свирил едва 3-4 години. Ти ще мълчиш, няма да се явяваш, ще слушаш само! Мнозина от вас имате такова желание именно – след един велик цигулар да излезете и вие, да покажете своето изкуство. След туй какво става? Понеже вие се проектирате там, дето не трябва, окръжаващата ви среда казва: „Този кой го е викал? Такъв цигулар не искаме!“ – „Ама аз искам да се проявя!“ – „Ти можеш да се проявиш там, дето те викат, но не и на тази сцена, при този велик майстор. Ние не искаме да те слушаме.“ – „Ама вие трябва да имате човеколюбие!“ – „Човеколюбието се проявява при други случаи –

на сцената ние обичаеме изкуството.“ Тъй разсъждава светът. Аз не говоря от гледище на религиозните хора, но казвам как гледат умните хора в света.

Та в живота си, когато дойдем до науката, ние ще бъдем строги, ще имаме една Божествена мярка, с която ще мерим своите чувства, своите мисли и своите действия. Същия закон ще поставяме и спрямо себе си, няма да си правим илюзии. Защото след като някой човек е свирил хубаво, а запитва другите хора дали е свирил добре, това показва, че той не е майстор, не може да свири хубаво. На такъв човек аз мога да кажа: „Като тебе всеки може да свири. След като си свирил на сцената, ще излезеш навън – никакъв букет няма да чакаш.“ Ще свирия на хората тъй, както разбирам, и бързо ще изляза навън. Пък те са свободни след мене да си изкажат мнението, както искат – то е тяхна работа.

Казвам: в обикновените прояви на живота, както и в живота на религиозните хора, съществуват най-големи противоречия, най-големи каприции и своенравия, а също тъй и най-голямо лицемерие. Един религиозен човек с нищо не можеш да го удовлетвориш. Когато е добър, лесно се справяш с него, но когато се изопачи, по-лош от него няма. Защо е така? Религиозността е само едно проявление на човека, проявление само на едно чувство в него – религиозното чувство, но с това не се изчерпва целият човек. В човека има много чувства, а не само едно религиозно чувство. Той има много отношения, много чувства и много способности още, които трябва да развива. Истински религиозен човек е този, у когото има пълна хармония между чувствата, мислите и действията.

Сега мнозина от вас, щом чуят да се говори нещо научно, казват: „Това не се отнася до мене, аз не съм учен човек.“ – Как, не се отнася до вас ли? Че кой сте вие? – „Аз съм Иван Стоянов.“ – Ти, Иван Стоянов, сам ли тури името си, или други хора ти го туриха? – „Аз пък съм Петър Стоянов.“ – Ти също тъй сам ли тури името си, я ми кажи? Ами де беше ти преди хиляда години? – „Аз съм човек.“ – Човек ли, отде знаеш, че си човек? – „Ама аз мисля тъй.“ – Мислиш ли, отде

знаеш това? Как мислиш, я ми кажи как става процесът на мисленето? Сега всинца казваме, че мислим. Ако ние, съвременните хора, мислехме, ако съвременните ученици на Окултната школа мислеха, животът ни щеше да се изрази в друга форма, а не в такава, каквата я срещаме днес. Някой път някои от вас мислят, че са много учени, че знаят много. Не, трябва да отидете в университета – там ще видите колко знаете. Казвате: „Съвременните учени хора са прости, ние, религиозните хора, много знаем.“ Някой път трябва да слушате някой професор от университета по геометрия и математика – да видите какво нещо е мислене, как развива той своята мисъл, как нанася той своите проекции. След като поседите малко и чуете тази строга математическа мисъл, вие ще излезете оттам сгушени и ще си кажете: „Аз не зная нищо.“

За много работи вие мислите по същия начин. Седите сега и мислите за Бога, за ангелите, но де е Бог, де са ангелите – не знаете. Кой от вас знае де са ангелите? – „Ама аз мисля за тях.“ Че кой не мисли за ангелите? Това, че мислиш за ангелите, не представлява никаква строга, научна мисъл. Един ангел, за да бъде реален от чисто научно гледище, трябва да има някаква проекция на Земята. Защото и всички ония точки в пространството, ако не могат да проявяват известна проекция във физическия свят, те не са реални за нас и не могат да съществуват. Ако някой от вас мисли, че е имал разговор с някой ангел, без да има никаква реална придобивка, той се самоизлъгва. Аз зная, че ангелите са много учени – те разбират висшата геометрия и математика тъй добре, че могат да ви осветлят върху някоя трудна задача за вас и ще ви помогнат да я решите. Стане ли това нещо с вас, разрешите ли някоя трудна задача, която сам не сте могли да решите, тогава ще ви кажа, че наистина при вас е идвал някой ангел. Как може да дойде един ангел тук, на Земята? – Той може да дойде във формата на някой жив човек: ангелът е вътре в него. Той може да дойде в сънно състояние при вас и вие сами да го видите. Или пък най-после може да възприемете една силна светлина в ума си, която да ви помогне да

разрешите задачата. Значи ангелът може да ви въздейства по три начина.

Казвам сега: всякога трябва да имате една проекция във физическия свят. Само тогава духовните неща са реални, само тогава те оставят в нас неизличими черти. Например вземете търпението. На какво е проекция търпението? Вие ще ми дадете сега разни мнения. Аз не искам да давам мнения, ще ви кажа защо. Вие ще кажете нещо, но мнението ви може да не бъде право и тогава ще си кажете: „Що ми трябва да говоря!“ Мълчете сега, това е наука. Учениците да мълчат! Търпението е известна разумна сила, която действа в Природата. Тя е най-първо качество на ума. За да се постигне известна идея, за да се приложи тя във физическия свят, има известни препятствия за нейното приложение. Следователно търпението е една сила, която ще донесе устой, една възможност на постоянство във физическия свят. Само така може дадена идея да се реализира. Можем да кажем, че ангелът е търпелив. Ако вие се намирате между свети хора, които живеят в любов, ще има ли нужда от търпение? Имаш нужда от търпение, когато си между деца, между ученици. Например един учител разправя урок на своите ученици, но те не могат изведнъж да го разберат, да го запомнят. Какво трябва да прави той? – Трябва да има търпение, докато учениците му запомнят урока. Не са виновни учениците – техните умствени центрове още не са развити. При сегашните условия всеки човек има известни препятствия при развитието си. Търпението е черта, необходима за всички! То се подкрепя от закона на Любовта. Любовта в проявлението си в духовния свят е малка топлинка, която дава директива на търпението.

Когато човек обича, може да търпи. Някой казва, че само от любов човек може да търпи. Не, и без любов може да се търпи. Я си представи, че някой те преследва. Покрай тебе минават много твои приятели: всички викат наоколо ти, пеят, но ти мълчиш и търпиш. Защо? Защото ако речеш да извикаш, неприятелят това и чака – той те дебне. Значи от страх търпиш. Може да търпиш от страх, може да търпиш и от любов. Истинско търпение в света обаче е само онова, ко-

ето се диктува от Любовта – то съгражда характер в човека. Такъв човек ако е търпелив, той ще е търпелив при всички условия на живота. Каквото и да му дойде, той ще каже: „Аз съм човек, трябва да търпя всички условия!“ Той ще оправдае постъпките на всеки едного и ще каже: „Този човек толкоз разбира, затова постъпва така. Този ученик толкова разбира.“ Търпението е необходимо за нас, за да не харчим напразно своите сили. Тия разсъждения ви са потребни.

И тъй, в числото 100 вие имате проекция на плоскост. Числото 10 пък изразява индивидуален живот. Десет показва всякога двама души. Вие нали сте изучавали квадратурата на кръга? Казват някои: „В кръга има много точки.“ Но да имаш работа с много точки – това е трудна работа. Следователно математиците подвеждат кръговите движения в четири точки, както квадратите, и квадратът има само четири опорни точки. Математиците определят тия точки, но те не могат да се определят точно, защото кръгът е неизмерим – но все-таки се приближават до истината. Те искат да приведат кръговите движения в квадрат, защото могат по-лесно да се справят със силите, които действат в квадрата. Квадратът – това е домът. Бащата има да се справя с квадрата. Той най-първо се разправя с жена си, двамата се спогаждат как да живеят. Жената е съдружник на мъжа, аз ще я нарека съдружник *В*. Двамата съдружници: *А* – мъжът, и *В* – жената, разпределят длъжностите си. Тия двама съдружници повикват после още двама в сдружението си. Вие ще кажете: „Не може ли да повикат още 4-5 съдружници?“ – Не, само двама трябва да повикат, повече от двама не може.

Ако ви напиша на четири места по едно: 1, 1, 1, 1 – какво представлява това? – Това са четири разни величини. Колко прави четири пъти по едно? – Четири. Мислите ли, че вие имате четири единици? – Не може да имате четири единици. Единицата сама по себе си е единица. Две единици не може да имаме. Единицата е само единица. Тя не може да се дели. Единицата сама по себе си е неделима в своето проявление. Тя може само да произведе резултати, които са делими. Затова всяка част от единицата е добре вече. Сега забележете

колко мъчни са тия разсъждения, за да преведете единицата или други числа в живи сили. Какво е единицата като жива сила? Ами че вие, вашата душа е единицата. Никога вашата душа не може да се превърне в друго нещо. Ще кажете: „Как, нали един ден ще стана ангел?“ – Ангелът означава само служене. – „Ама като ангел нали светъл ще бъда?“ Светлината е само начин, по който ще се служи на хората. Представете си сега, че този ангел преди години е бил като нула, т.е. той е представлявал една свещ, затворена в един кръг, в нулата. Тогава той е светел, без да се проявява навън. След време капакът, който е затулял свещта, се вдига и светлината на ангела, която беше затворена, сега се проявява навън. Ангелът, който сега се проявява, и първият, който беше затворен, не е ли един и същ? – Един и същ е. Ние наричаме първия ангел „ангел на възможностите“, а втория – „ангел на проявите“. Нали и вие някой път чувствате, че имате в себе си някаква възможност, нещо благородно, възвишено, някакъв идеален стремеж, някаква възвишена идея, но не можете да се проявите, затворени сте в себе си. Четете съчинение на някой учен човек, разбирате го и си казвате: „И аз мисля като него.“ Но речете ли да се проявите, не можете. Като него мислите, но не можете да се проявите – нямате условия. Вие сега не можете да напишете една геометрия. Каква геометрия бихте написали? Не казвам да напишете геометрия за първи или втори клас, но да напишете геометрия за българския университет. Или можете ли да напишете едно съчинение по висша математика като ръководство? Вън от това онези от вас, които са законници, които са завършили право, можете ли да напишете нещо по законите на Природата във връзка със законите на живота, да внесете новите закони, които да оправят човечеството? Вие имате обикновени закони в света, но това още не са закони на Природата.

В Окултната школа имаме за цел да преведем законите на Живата Природа тъй, че да започнем да действаме според тях, а не съобразно обикновените закони. Последните ние имаме вече на ръка. Ние искаме да намерим формите на природните закони, т.е. да ги направим проекции на своя живот.

Всяка мъчнотия – това е една проекция. Да допуснем, че вие искате да построите една къща. Това е вече проекция. Най-първо, каква е проекцията? Купувате двор от 400 квадратни метра, туряте основите на къщата, започвате да градите, но пари нямате. Ето първата мъчнотия! Хващате се за главата. Защо имате мъчнотии? – Защото вашата проекция се е проектирала вече на физическия свят. Тогава някои ще кажат, че този човек не е трябвало да строи къща. То е друг въпрос. Въпросът сега е как може да се съгради тази къща при тия условия? Този човек като се мъчи, това показва, че има известни препятствия, които трябва да преодолее. Вие казвате, че на този човек не му трябва къща. Тъй както разсъждават хората, подразбирам, че искат да кажат: „На този човек не му трябва добър живот.“ Каква разлика има между тия две разсъждения? Значи на този човек не му трябва къща – едното разсъждение; на този човек не му трябва добър живот – другото разсъждение.

Не, започнеш ли веднъж да градиш къща, криво-ляво, с борчове, ще я довършиш. И като я довършиш, сам ще си кажеш: „Не трябваше да градя къща!“ Ще направиш сега друга проекция. Вие какво правите в такъв случай? Отивате при някой ваш брат, казвате му: „Братко, можеш ли да ми помогнеш? Градя къща, пък им трябват малко пари.“ Не му казвайте това, защото той ще ви отговори: „Като нямаш пари, защо си се наел да градиш къща?“ Отидеш при друг някой брат, помолиш го да ти услужи и той казва: „Що ти трябваше да градиш къща?“ – Това не са разсъждения. Ето какво бих му казал аз: „Братко, твоята къща е една определена величина, тя се намира на хубаво място, ще я ипотекираш в банката.“ Пък ако мога да му услужа, ще услужа, без да го питам защо се е наел да гради и тем подобни. Като ипотекира къщата си, той ще се намери пред три неизвестни: x , y , z . Ще започне с x , което показва, че къщата не е изплатена. Като вземе парите, ако разбира от търговия, ще види от какво най-много се нуждаят хората на пазара, ще вложи парите в такава стока и от спечеленото ще изплати къщата си. Ако пък не разбира от търговия и се наеме с такава работа, ще забатачи още повече

и ще се намери пред две неизвестни. Къщата в този случай съвсем ще пропадне.

Тогава казвам: като влезете в религиозния живот, и вие забатачвате по същия начин като този, който гради къща. Започвате един нов живот и след това, като дойдете до известно място, се спирате. Добрият живот се смята за градеж. Вие се въодушевявате, започвате да градите и сте почти на привършване. Остава ви само да измажете къщата и да ѝ поставите врати и прозорци, но изведнъж я напушате, прекратявате строежа. По някой път това става и с ученика. Вие сте започнали някакъв градеж в Божествения свят, съградили сте нещо, но изведнъж изгубите вдъхновението си, казвате: „Аз не мисля вече, както мислех едно време.“ Онзи пък, който е съградил къщата, но не е поставил врати и прозорци, казва: „Нека къщата остане без врати и прозорци, да поизсъхне малко, защото тази къща е нещо нехигиенична за живеене. След 2-3 години ще я довърша и тогава ще вляза да живея в нея.“ Прав е човекът, след 2-3 години той ще може да се премести от едно място на друго, от старата в новата къща, както това често правят някои овчари. Те оставят своите колиби и отиват в нови. Такова нещо забелязваме и в някои религиозни учения. Вие започвате с една идея. Влезете в едно общество, започвате да градите, но оставяте градежа наполовина и отивате на друго място. Не, ще довършите работата си докрай! Ако ти сам не разбираш математика, никой не може да ти помогне. Най-първо ти сам трябва да имаш способности, да разбираш математика, тогава и помощта ще дойде отвън. Туй трябва всеки от вас да го схване. Способността трябва да бъде във вас, а помощта ще дойде отвън.

Сега вие градите живота си, нали? Докъде сте дошли? Аз уподобявам човешкия живот на къща. Де ще турите търпението? На какво го уподобявате? Ами Любовта на какво я уподобявате? Де ще я турите в тази къща? Ами на Мъдростта, на Истината каква форма давате? На кое място в къщата ги поставяте? Това са въпроси, върху които може да разсъждавате. Аз не искам да ги разрешите още тази вечер. Не мислете, че когато някой професор разправя на студентите за проекции,

за плоскости, те всичко разбират! Професорът прави сечения в една или друга страна, туря букви на чертежа – гръцки, латински – прави изчисления, съставя уравнения и т.н. Студентът гледа, мисли: не разбира тази работа. Отиде си вкъщи: решава, изчислява, докато най-после казва: „Сложна е тази работа!“ Дълго време се минава, докато студентът започне да разбира това, което професорът му е преподавал преди 3-4 години. Не се разбира лесно висшата математика. Студентът трябва да развива висшите си способности и чувства, с които да разбира тази материя.

Та ние сега се стремим да развием у вас висшите ви духовни сили. Те изискват време и пространство, за да могат да се проектират и да придобият един реален израз за нас. Аз смятам реалността само тогава за реалност, когато може да се проектира в нашия живот, да стане ясна, достъпна за нас. Щом стане ясна, ние можем с нея да манипулираме, да работим. Сега, да кажем, че между двама от вас като ученици има някакъв спор за пари. Единият има да дава, другият да взема. Този, който има да дава, има пари в себе си, може да ги върне на онзи, който има да взема, но си прави съображенията, че ако му ги върне, нищо няма да му остане в кесията. Затова казва на другия: „Имам пари, но не мога да върна твоите сега.“ – „Не, ще ми ги дадеш!“ Двамата започват да спорят. Защо се ражда спор? – Защото и двамата искат да задържат тия пари. Единият от двамата трябва да отстъпи.

Но има друг случай, дето няма задържане на пари, и пак се явява спор. Да кажем, че имаш един приятел, с когото си живял много добре. Но ти кажеш на този твой приятел една обидна дума и той става положителен. Веднага се яви спор, той казва: „Защо ми каза така?“ Първият спор лесно може да се изравни: ще му върнеш парите, но как ще се изравни вторият спор? Казвате: „Ще искаме извинение.“ Добре, някой път искате извинение, но спорът пак не се изравнява. Вземете пример от светските хора, вижте колко са умни те, как изравняват споровете си. В първия случай те разрешават въпроса с лихва. Ти вземеш от някъде 10 000 лева с 10% лихва. За една година те стават 11 000 лв., затова след изтичане на

този срок трябва да върнеш 11 000 лева. По същия начин ще разрешите и втория спор. Когато обидиш един свой приятел, няма само да му искаш извинение – това значи да му върнеш само парите, които си взел от него. Не, ще му върнеш и лихвите. Тогава как ще постъпите при възпитанието на вашите деца? Как ще ги възпитате? Мислите ли, че като ви говоря да бъдете добри, да обичате Бога, това ще упражни голямо влияние върху вас? Туй са идеи, които трябва да се приложат, за да имат сила. Аз трябва да разбирам онзи основен закон, според който когато говоря на някой човек, най-първо трябва да си го представя във физическия свят, да си представя неговата форма, за да схвана по какъв начин мога да проектирам върху него невидимата енергия. Такъв е законът. Или, казано на свършено практически език, трябва да знай каква нужда има този човек в даден случай.

Сега да вземем друг случай. Вие имате един добър приятел, с когото сте учили заедно в отделенията, в гимназията и в университета. Вие сте били добри приятели, прекарвали сте много добре, имали сте отношения повече от братски. Един ден вие забелязвате, че вашият приятел не е същият спрямо вас, променил се е нещо в чувствата си спрямо вас. Как ще си обясните, от какво е произлязла тази промяна? Има нещо, което липсва в чувствата ви, има един минус. Ще кажете, че вашият приятел е нещо болен или неразположен. Да, ако тази промяна е временна; но ако тя е постоянна, как ще си я обясните? Защо обича той друг някой повече? Как е възможно този, с когото сте били заедно в отделенията, в гимназията и в университета, да се измени, да влезе друг някой като клин помежду ви и да превърне този малък знак плюс на минус? Защо той обикна другия повече? Сега вие ще ми кажете: „Да оставим настрана тия неща!“

Някой ден вие имате голям стремеж към Бога, казвате: „Готов съм за Бога всичко да жертвам.“ Но на другата сутрин ставате и казвате: „Дали съм на правия път?“ Вашият стремеж към Бога вече не е същият, вие не сте готов да жертвате за Него всичко. Защо? – Станала е някаква промяна във вас. Вие сте били беден и всеки ден сте се молили на Бога Той

да ви помогне да излезете от това трудно положение. Бог ви помогне да излезете от сиромашията и вие успявате да станете пръв министър в България. Преди да станете министър, всеки ден ходехте в църка, свещи палехте, но сега, като министър, вече не ходите в църква, свещи не палите. Бога забравихте и за свое оправдание казвате: „Много работа имам, и то важна работа!“ По-важна работа от тази, да се помолиш на Бога, няма – но ти си забравил Господа. Ти мислиш, че си се осигурил вече, затова не се молиш на Господа. Защо стават тия работи? Вие ще кажете: „Това е в реда на нещата, такава е човешката натура. Това е пътят на неговата еволюция.“ – Не, това са несмислени приказки. Висшата математика и геометрия не търпят такива предположения. Това са вероятности, които трябва да докажете. Кое е вярното обаче, кои са причините за това? – Този човек, който постъпва така, никога не е имал любов към Бога. Той е един лицемер – нищо повече! Човек, който във време на сиромашия е религиозен, а във време на богатство се изменя, аз смятам, че той няма любов. Но когато един човек при най-голямото си богатство е религиозен, а когато е сиромас, не се моли на Бога да му отнеме сиромашията, аз смятам, че у този човек има истинска любов към Бога. Такива хора са истински религиозни. Ако се молиш на Бога, когато си в сиромашия, всеки може да каже, че сиромашията те кара да се молиш. Сиромашията е един остен. Ако се молиш на Бога, когато си богат, това показва, че любовта ти към Бога те кара да правиш това. Ние казваме, че светът ще се оправи не от сиромасите, не от простите хора, но от богатите, от учените хора.

Сега мнозина ми казват за някоя мисъл: „Учителю, тази мисъл, която ни каза, не ни е ясна.“ Аз съм ви казал много мисли, които ви са много ясни, но те нямат проекция. Ако взема да нахвърлям картини върху платното на кинематографа, мислите ли, че те са ясни проекции? Най-първо, нещата в кинематографа са лъжливи: поне 10% от туй, което кинематографът дава за вярно. Преди всичко образите на хората там са черни, не са в естествената си форма, а вие гледате картините и казвате: „Колко е хубава тази картина!“ Второто по-

ложение е, че работите на кинематографа не вървят по един естествен път. Там всички събития се развиват извънредно бързо. По някой път и ние въртим колелото на живота тъй бързо. Обаче нещата в Живата Природа не се случват така. Всички Божествени работи трябва да стават тихо, спокойно, без никакъв шум. Има ли шум в една работа, тя е човешка. В Божествените работи няма абсолютно никакъв шум. Щом вие скърцате много със себе си, щом вдигате много шум, тази работа е човешка. Дойде някой, казва: „Замъти ми се главата!“ – По човешки мислиш. Дойде друг, казва: „Мене от нищо не ме е страх!“ – По човешки разсъждаваш. Трябва да знаеш, че начало на Мъдростта е страхът Господен. Страхът е една сила, необходима за развитието на всеки човек. Само че друга една сила има в света, която може да замести страха. Тя е Любовта. Ако човекът няма любов и няма страх, всичките нещастия ще дойдат в дома му. Ако е страхлив, може да се предпази, да не дойде нещастieto в дома му. Казват: „Страхът е една производна величина от други някои сили, а именно от предпазливостта, от голямото внимание да се спазват Божествените закони в света.“ Страхът не е нищо друго освен внимание на човека към своите постъпки. Като ученици аз искам от вас да разсъждавате трезво.

Във всички съвременни окултни школи има една опасност, тя е следната: всички бързат да свършват по-скоро. И в света действа същият закон. Не, това не е право. Като влезете в света, вие трябва да имате положителна наука, като инженерът, който прилага своето знание. Сега с едно малко усилие върху себе си вие можете да добиете това, което ви липсва. Липсата, недоимъкът всякога показват посоката, към която се стремим.

Човекът всякога се стреми към това, което няма, а не към това, което има. Това, което има, той го оставя настрана, то му е като тил, а това, което няма, представлява за него обект, към който се стреми. Богатият оставя богатството си настрана, казва: „То ми е на ръка, но друго ми трябва мене.“ Това, което няма – към него се стреми той. Следователно всеки от вас трябва да се стреми да добие следните качества: да раз-

създава правилно, да мисли правилно, да пее правилно, и то музикално, да говори образно, да знае реда и порядъка на нещата, които съществуват в Природата, да има голяма досетливост, да разбира човешкото естество, да бъде милосърден, да знае да се моли, да обича Бога, да има вяра, надежда, да бъде справедлив – ред качества трябва да придобие той. Това е човек. Засега човекът е къща, която се гради и дълго време още ще се гради. Векове ще минат, докато тя се съгради тъй, както трябва, че да влезем да живеем в нея. Докато се съгради тази къща, ние ще живеем на Земята, ще доставяме материал за нейното съграждане. Всеки от вас, който работи, ще доставя градиво за своята къща.

Туй е положението за този, който иска да бъде ученик, а за онзи, който иска да живее според своите чувства и настроения – това е друг въпрос. На ученика се позволява да играе само след като знае уроците си; на ученика се позволява да напусне училището само след като е завършил своята наука. Само тогава неговите учители ще му помагат да се прояви в своята определена работа. Ако той напуска училище, без да е завършил, той не е от добрите ученици... Той трябва да завърши! Ученикът, като започне една школа, трябва да я завърши. В университет ли следва, по логика например – да завърши! По естествените науки ли следва – да завърши! По математика ли следва – да завърши! Каквато наука и да следва, дето и да следва, каквото и да захване, да се стреми да го завърши. Не е въпросът, че в тази работа ще придобие много нещо, но това са стъпала, това е съграждане на неговия характер, придобиване на стабилност в живота. Днес някой му каже едно – и той тръгне подире му. Утре друг му каже друго нещо – и той тръгне подире му. Не, ученикът трябва да има и свой възглед. Той не трябва да проявява своя възглед в Школата, а във от Школата. И след като придобие това знание, ще приложи всичко, което е научил.

Какво е приложението на живата геометрия в живота? Ако някой от вас е малко нетърпелив, нервен, сприхав, добре е да се занимава с геометрия, да размишлява поне по един час на ден върху някои геометрични истини, да решава зада-

чи, да прави чертежи и изчисления. Вземете 2-3 правила от математиката, работете върху тях и ще видите, че в кратко време ще придобиете малко търпение. Математиката изобщо представлява добър метод за придобиване на спокойствие на духа. Онези, които имат голямо спокойствие, те може да се занимават с музика. Ако музиката не се вземе заедно с геометрията и математиката, тя развива излишни чувства и човек започва да се афектира. Слушал съм някои пианисти, у които има изобилно чувства, но те не свирят правилно. Защо? Те, като свирят, толкова много се въодушевяват, че започват да си представят голяма аудитория, много слушатели, голям успех и т.н. Не, ако аз свиря като музикант, ще изпъдя всички слушатели от ума си и ще остана само аз, ще свиря само за себе си – никого няма да допусна до себе си. Това е музикант. Отвън може някой да ме слуша, но в моята аудитория ще свиря само за себе си. Това е истински музикант. Сам със себе си ще останеш! Учиш ли за хората, свириш ли за хората, подвизаваш ли се за хората, свършва се твоята работа.

Та казвам: за себе си всеки ще работи! Като останеш сам в себе си и произведеш ефекта на музиката върху душата си, ти разбираш вече малко от музика. Като си служите с музиката и с математиката в живота, вие ще проучвате себе си и ще можете да си въздействате. Като се намериш някой път в трудно положение, ще си кажеш: „Чакай да видя де се е проектирала тази точка от пространството.“ Да кажем, че някоя точка се е проектирала върху вашите лични чувства. Вие ще разберете каква е силата на тази проекция и ще можете да си въздействате. Друга точка се е проектирала в чувствата на стомаха ви. Тия са двете главни проекции, но има и трета, която може да се проектира върху друга някоя точка, например в областта на надеждата, когато очакваме нещо. Това са все проекции. Какво се образува между тези сечения? Щом започнем да мислим за плоскостите, които съществуват в геометрията – езикът на ангелския свят – все ще мине някой ангел покрай нас и ще ни даде известно изяснение, ще добием вътрешна стабилност, ще ни даде вътрешна утеха. Важните въпроси, които имате да разрешавате, по този

начин ще се решат по-лесно, отколкото ако не се занимавате с геометрия.

Упражнение: Ръцете отпред на гърдите. Туй е едно естествено положение. При това положение на ръцете изговорете: „Искам да се прояви онова, което е вложено в моята духовна натура!“ Разтворете сега ръцете си настрани, хоризонтално. Тъй поставени ръцете настрани – това е едно неестествено положение. То означава: „Какво искате вие, да ме мъчите ли?“ Щом това положение не е естествено, какво положение трябва да заеме човек? Поставете сега лявата си ръка на гърдите, а дясната ръка напред, със събрани пръсти. Туй е спасително движение, то разрешава въпроса. Това са същевременно проекции във висшата геометрия. Тъй поставени двете ръце, това са две проекции. Движенията, които правите, зависят от вашата разумност, от вашата воля. Всяко движение се определя съобразно силите, които действат в човека. Когато някой човек не е правил упражнения, може да се атрофира. Тогава той заболява, започва да си гърчи ръцете, да гърчи краката си, врата си, и по този начин той ще направи толкова движения, колкото са необходими за събуждане на енергиите в неговия организъм. И след като направи определеното количество движения, Природата казва: „Стига му вече на това дете, освободете го!“ Освобождават го и той оздравява.

Ръцете отпред на гърдите! Изговорете следната формула: „Ще направя всичко, което моето сърце може да направи.“ Поставете ръцете си хоризонтално, настрани. Под думите „всичко, което моето сърце може да направи“, се подразбира всичко онова, което Бог е вложил в сърцето ми. Значи повторете сега формулата: „Ще направя всичко, което Бог е вложил в моето сърце.“ Коя формула е по-добра? – Втората.

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

ПОЛОЖИТЕЛНИ И ОТРИЦАТЕЛНИ СЪСТОЯНИЯ НА ЖИВОТА

*Четиринадесета лекция
14 януари 1925 г.*

ПОЛОЖИТЕЛНИ И ОТРИЦАТЕЛНИ СЪСТОЯНИЯ НА ЖИВОТА

Размишление

Бе прочетено резюме върху темата *Отличителните качества на човешката и на Божията Любов*.

Бяха прочетени няколко от работите върху темата *Отличителните черти на ума, сърцето и волята*.

За следния път ще пишете върху темата *Отличителните черти на силата и на материята*.

Който може да пише върху този въпрос, нека пише, а който не може, нека си помисли малко. Ще ви запitam сега: какво се подразбира под думата *проекция*? Тя не е българска. В тази дума се среща сричката *ек, еко*, което означава отзвук, отклик на нещо. Проектирам – значи отправям се към нещо. Англичанинът употребява думата *сей*, която значи „кажи на мене“. В българския език пък имаме думата *сее*. Значи българинът се отправя към земята. И в единия, и в другия случай това изразява активност, действие. Да сее нещо или да каже някому нещо е почти едно и също, само че в единия случай се говори на земята, а в другия случай се говори на човека. Първоначалният език е включвал всичко в себе си. Сегашният език включва формите, той е изгубил две свои качества, а именно съдържанието и смисъла. Всички трябва да се стремим да се върнем към първоначалния език, който наричам Божествен, или език на ангелите. Какво се разбира под думата *проекция*?

Отговор: *Тя е латинска дума и буквално означава „хвърлям“*.

Какво е човекът на Земята? Проекция ли е? Щом е проекция, тогава де е неговата точка, от която се проектира? Един математик трябва да знае за себе си отде се проектира. Например учените трябва да знаят от коя точка се проектира Слънцето, което изпраща своята светлина. Ако всеки човек

е проекция, де е тогава неговата реалност, от която се проектира?

Отговор: *Човек е сечение, а отделните му части представляват проекция.*

Разбрано ли е това? – Не е разбрано. Не мислете, че човек не може да разбере неразбраните неща. Неразбраните неща са всъщност разбрани, само че те не могат да се изкажат. Например вие закусвате хляб с мед. Не го ли разбирате? – Разбирате го, но не може да го обясните, не знаете съставните му части. Неговите отличителни черти, неговата сладчина вие разбирате и можете да направите различие. Следователно какво нещо е медът вие знаете, без да знаете състава му и други неща за него. Значи без да знаете подробностите на нещата, вие знаете тяхната същина.

Вие, като седите сега, правите известна проекция. Какви проекции имате? Всеки от вас си има проекция. Допуснете, че се образува едно общество. Какво ще представлява това общество? – Сбор от проекции. Всички тия хора говорят за хармонията. Думата *хармония* означава още и съзвучие. Например в колко плоскости, в колко свята функционират седемте музикални тонове? – В един свят, нали? В какво седи съзвучието на два тона?

Отговор: *В съотношението на вибрациите.*

Когато два тона се допълнят, образуват съзвучие; когато два тона не могат да се допълнят, ражда се дисонанс. Всички вие имате подобни възгледи за живота, казвате: „Трябва да бъдем добри, трябва да бъдем истинолюбиви, трябва да живеем в хармония.“ Вие казвате, че трябва да бъдете добри, но не можете да проявите тази доброта. Не че я нямате вътре в себе си, но не можете да я проявите. Имате желание да рисувате, имате разбираня в това направление, но не можете да рисувате. Обичате музика, но не можете да свирите. Какво показва това? – Че човек има известни дарби, но не може да ги прояви. Изисква се известно усилие, за да прояви тези дарби.

От какво произтича противоречието? Вземете например една елипса, която да представлява едно живо същество.

Едната страна на това същество може да стане положителна, другата – отрицателна. Ако при това живо същество дойде друго някое и се докосне със своята положителна страна до положителната страна на първото, непременно между тях ще се роди дисхармония, те ще се отблъснат. Ако обаче второто същество се докосне със своята положителна страна до отрицателната страна на първото същество, те ще се привлекат. Това са прости физически сили, които действат помежду си. Всеки човек представлява от себе си една такава елипса, около която има и втора елипса. Ще направя мисълта си малко по-ясна. Допуснете, че вие отваряте магазин близо до един богат търговец, който има много клиенти. Вие започвате да търгувате със същите стоки, каквито продава и вашият съсед. Какво става? – Веднага между тебе и него се ражда състезание. Той не е доволен от твоето съседство. Но ако този богат търговец има син, а ти си учен човек или художник и пожелаеш да учиш сина му, той непременно ще бъде доволен от теб и тогава ще се разговаряте приятелски. Той ще ти каже: „Аз искам вие да ме посещавате често.“ Ще кажеш: „Да, той има интерес от мене.“ Не, в дадения случай вашите интереси съвпадат. Как?

Ще ви определя това по следния начин: вие като учен живеете в един по-висок свят. В този свят се образуват друг род мисли, чувства и действия, които попадат, отразяват се добре върху този търговец. Когато човек се развива физически, около него някой път се образува един тъмен кръг или един полукръг от влиянието на отрицателните мисли и чувства в него. Такъв човек остава нещастен и каквато работа да започне, не му върви. Ако влезе в училище да учи, скоро го напуска. Ако захване да чете или да пише някоя книга, скоро я оставя наполовина. Започне някоя търговия – всичко изгубва в нея. Не му върви. И най-после този човек казва: „Преследва ме нещо.“ Защо? – Защото той не постъпва съобразно този велик закон на Природата. Разбира се, тази идея е отвличена. Кои идеи са отвличени? – Които не се виждат. Ако вие не сте страхливи, то като се наблюдавате, има един начин, по който можете да наблюдавате най-напред едната

част на вашето тяло, а после и другата част – ще можете да забележите тия тъмни кръгове, които се образуват отвътре и отвън на вас.

Когато в човека съществува една Божествена идея, тя всякога му дава сила и възможност да преодолее мъчнотиите, в които живее, тъй както в кораба се намира вътрешна сила, която преодолява вълните на морето. Така и всеки човек, запасен с Божествена енергия, преодолява мъчнотиите. И ние, както корабът, по същия начин пътуваме в един свят, в който има мъчнотии. Този свят е воден, следователно в него стават пертурбации. Неорганизиран е този свят. Сега ние минаваме през една велика фаза на своя живот – ние се намираме в морето, но не можем да живеем там – трябва да излезем на суша. Докато излезем на сушата, още дълго време има да пътуваме в този кораб, на който веднъж сме се качили. Мъчнотиите, които срещаме в живота си, са естествени, затова не питайте защо идват мъчнотиите.

Всяка идея има свой отглас в света. Питам тогава: заслужава ли да съществуват тези идеи, които ние срещаме в света? – Не заслужават, понеже те са проекции. При това в света има много неправилни проекции. Когато един учител започне да учи малките деца да пеят, каква е тяхната песен, каква е тяхната музика? Те вземат невярно тоновете. Учителят трябва дълго време да настоява, докато тия деца усвоят песента и започнат да вземат вярно тоновете. Питам: ако вие възпроизвеждате това детско пеене на фонографската плоча, какво ще излезе? – Ще имате пеенето на едно дете, което прави усилия да пее добре. Какъв смисъл ще намерите в тия неверни тонове? – Ще имате един начин, един път на усилие, по който е минало това дете. Питам: един ден, когато това дете завърши своето музикално образование, нужно ли му е да се връща към неверните тонове, които някога е вземало? – Не му е нужно. Същото е и с нас: няма защо да се връщаме назад, да гледаме на нашите погрешки. Погрешката си е погрешка. Ама защо е направена? „Защо, за какво“ – както и да се обяснява, тя е направена. Единственото нещо е, че погрешката трябва да се поправи.

Значи туй, което е потребно за нас на първо място, е, че всички трябва да бъдем умни. На второ място, всички трябва да бъдем разумни. Да бъдем умни – подразбирам да имаме в ума си вложени всички способности, чувства и сили, с които можем да работим. Да бъдем разумни, значи да знаем как да употребим в даден случай тия способности, чувства и сили. На трето място, трябва да имаме морален или духовен устой на живота. Цялата сегашна наука почива върху тия принципи. Онези учени хора, които правят открития, са високо надарени. Те не са прости хора. Те разбират духовната наука. Някои от тях отдавна са минали тази Школа, която вие сега минавате. Затова те могат да правят такива открития. Казват: „Проста работа е това!“ Питам ви: вие виждали ли сте какви са сложни тия математически задачи, с които работи някой математик?

Някои религиозни хора мислят, че лесно е да се разберат с ангелите. По какво се отличава един ангел? Един ангел се отличава по това, че той може да разреши най-сложните математически задачи. Ако му дадеш една задача, например колко атома има във Вселената, той веднага ще я изчисли. Ако му дадете да реши друга някоя задача, например да изчисли живота на някой човек в най-големи подробности – кога се е родил, кога ще умре, какво и кога ще преживее – всичко това той ще може да изчисли в най-големи подробности за всеки час, за всяка минута и за всяка секунда. Има известни формули, по които може да се изчисли всичко това. Обаче дадете ли такава задача на някой съвременен учен математик, той няма да я реши. Има адепти, учени хора, не от най-видните математици, които са писали учебници, работили са, но не са в състояние да разрешат една такава задача. Но дайте такава задача на един от онези учени, които учебници не са писали, на които името не е известно на Земята, те ще я разрешат. Аз бих казал, че учен човек е този, който знае какво ще му се случи в живота, за да го използва. Например, когато Йосиф беше в Египет, той знаеше всичко, каквото щеше да му се случи. Египетският цар сънува един сън, но никой от неговите умни и учени хора не можа да го

изтълкува. Йосиф го изтълкува. Туй, което каза, така и стана. Той не само че може да го изтълкува, но същевременно даде проект, план, по който може да се спаси Египет. Умът и разумът на човека са необходими, за да може да си помага в мъчните минути на живота.

Сега въпросът беше за Любовта. Като казвам, че Любовта не трябва да има обект, вие ще кажете: „Тогава на човека нищо не му трябва.“ Да нямаш обект в Любовта си – разбирам да не правиш материалните образи цел в живота си. Материалният образ трябва да съществува само като първостепенно, второстепенно, третостепенно, ... десетостепенно условие на живота ти, нищо повече. Трябва да знаеш, че неговата цена е временна, той е само едно условие. Преди милиони години ти си имал форма на животно, имал си рога, копита и опашка – в такава къща си живял. Ако сега ти се каже, че някога си живял в такава форма, в такъв образ, казваш: „Нима аз съм имал опашка?“ – Да, този образ е бил само условие за твоя живот. Тогава си имал нужда от опашка, рога, копита, но сега се намиращ в нов образ, с ръце и крака, с по пет пръста на тях, с мозък, много хубаво устроен, и т.н. Туй е едно друго условие за тебе. Може би след 2-3 милиона години пък ще се намериш в друга някаква форма. Тогава ти ще бъдеш пак същият човек с някакъв плюс отгоре, както при сегашните условия си човек без по-раншните си рога, копита и опашка. Рогата изчезнаха отвън, а влязоха вътре. И сега човек носи рогата си отвътре и не ги показва постоянно, а само когато има нужда от тях. Казват за някой човек: „Показва си рогата.“ Значи у човека има някъде скрити рога и само при известни случаи ги показва. Буквално ли да вземем този израз – „показва си рогата“? – Не, разбира се. Силата на рогата не седи в това, че някой ги носи на главата си, но силата им се показва в това, доколко могат да прободат. Рогата са едно условие, чрез което може да се покаже силата. Тъй е и с тялото. И то е едно условие. Умът и сърцето в съвременния човек са също тъй условие. Човек не трябва да ги прави цел в живота си – тия неща още утре може да се изменят.

За в бъдеще умът на човека ще се увеличи. Грамадна разлика съществува между ума на един човек и ума на един ангел. Разликата е почти такава грамадна, каквато между ума на един човек и на една жаба. Тогава какъв смисъл има да се хвалиш, че имаш ум? – Да, можеш да се хвалиш, колкото искаш, между жабите и между хората даже, но дойдеш ли да се сравняваш с ума на ангелите, ще туриш всичкото смирение, което можеш да намериш в себе си. Дълго време ще чакаш, докато твоят ум стане като техния. Отде произтича човешката гордост? – Човешката гордост произтича от това, дето човек мисли, че знае много, че той не е като другите хора, че неговият ум е много положителен, че знае всичко, и т.н. При това задайте му един от въпросите: какво нещо е Сириус или какво нещо представлява съзвездиято Орион, или какво нещо е Северната мечка, Голямата мечка, Малката мечка, и вижте какво ще ви каже. Нали имате знания, кажете какво има там? – Не, човек трябва да каже на себе си: „Чакай да видя – какво зная аз?“ Като си задавате тия въпроси, у вас ще се родят подтици за правилна мисъл. Смирението всякога дава на човека благодат, да мисли отвътре. Смирението е условие за развиване на ума в човека. Човек винаги трябва да съзнава, че има възможности за развиване на неговия ум и на неговото сърце.

Ще ви задам един въпрос: какво искате да постигнете сега на Земята? – Това е един интимен въпрос, но задайте си го вие сами на себе си. Какво иска да постигне онзи, който отива на училище? Някой напуска училището преждевременно. Казват за него: „Той излезе от училището, не го харесва.“ Кой губи в този случай – този, който напуска училището, или самото училище? Ако някой напусне училището, губи ли нещо? Ако друг учи в училището, печели ли нещо? – Който учи, той печели всъщност. Професорите, учителите, които са в туй училище, печелят ли нещо? – Те може да имат материална печалба, но учениците завършват – те ще благодарят, че са завършили, че учителите са ги учили. Тези, които не са завършили, казват: „Учихме в училището, но не можахме да свършим.“ Трябва по някой път да се връщате в училището,

което сте завършили. След като завършиш, назначат те професор някъде или учител. В училището можеш да бъдеш в положението на човек, когото учат, или в положението на човек, който учи другите – две фази има значи.

И тъй, Земята е училище. Като завършите това училище, някои ще го напуснат, а други ще останат в него като професори, с доста съблазнителна заплата. Тогава вие ще учите тези, които ще идват в училището. Питам: ами онези, които няма да станат професори, къде ще отидат? – В Школата няма да бъдете повече, защото няма да има място за вас. Тогава къде ще отидете? Това са упражнения за ума, които често трябва да правите. Ще седнеш някой път на едно място и ще се запиташ: „Като свърша училището на Земята, къде ще отида? Ако стана професор, осигурен съм на Земята, но нямам това щастие. Подадох заявление – не ме приеха. Къде ще отида сега?“ Вие сега ще си кажете: „Тогава ще отидем на Небето.“ В английски език думата *небе* означава още и пристанище. Съчетанието на тия две думи случайно ли е, или има за това някаква причина? Аз бих желал някои от вас да проучват филологията, да знаят произхода на думите. Често, след като говориш на българина много чудни работи, той цъка. Отде е произлязъл този звук? Това цъкане произлиза от вземането на въздуха вътре в устатата. Интересни са условията, при които се е образувал тоя звук. Той все-таки ще е произлязъл от някое племе на далечното минало. Те се намирали при особени условия на живота и българите, които са живеели при тях, са възприели този слог. Сега той минава в речника като междуметие, като възклицание, като израз на учудване.

Когато влизате в един клас като вашия тук, има една опасност, която седи в това, че обобщенията, които се правят, са много силни. Знанието се предава повече чрез обобщения. Мнозина от вас ще си съставят понятие, че знаят много, и ще дойдат до положението да казват: „Туй, което се говори тази вечер, аз го зная.“ – Не, това е една обща идея, обща разработка на въпроса, а вие трябва да го проучите и приложите.

Ще изясня мисълта си. Да допуснем, че вие имате приятел, когото срещате като обикновен човек: в едно незавидно положение, в една проста форма. Вие не проявявате почти никакъв интерес към него и казвате: „Обикновен човек е този мой приятел, говори обикновени работи – аз го зная, познавам го добре.“ Вие не се занимавате с този човек, като че никаква полза не може да ви принесе. Казвате: „Умът на моя приятел не е много развит.“ След десет години обаче този човек става учен, виден професор, знаменит лекар. В това време заболява дъщеря ви и вие отивате при този прост човек, викате го да лекува вашите близки. Вашите отношения сега ще бъдат ли същите, каквито при първата ви среща? – Няма да бъдат същите. Защо? – Той вече е друг. Питам: това, което той сега проявява, в него ли беше, или после го е придобил? Ето, тук се изискват правилни разбирания, тънка мисъл. Има неща, които ние придобиваме, но има неща, които са в нас, придобити са, но трябва да се разработят.

Искуството на един художник в боите ли е? – Искуството на един художник седи в съчетанието на боите, а не в самите тях. Боите са купени оттук-оттам, но съчетанието, което той прави, е негово. То е субективно, но в него се крие гениалността. То е невидимо, но в невидимото е великото. Музикантът е велик не със своя инструмент, който издава тоновете, но със съчетанието на тоновете, което той прави. Тоновите не са негови, но съчетанието на тия тонове е негово. Следователно така и вие трябва да правите разлика между това, което е ваше, и туй, което вие можете да съчетаете. Ваше е онова съчетание, което може да направите между една добра ваша мисъл и едно ваше желание. Защото доброто, което може да направите, не е ваше. Ваше е само съчетанието на условията. Мнозина хора могат да направят едно и също добро, но за даден случай аз съм единственият човек, който може да направи това добро – никой друг не може да направи същото добро при същите условия. Моята гениалност седи в това, че аз съм първият човек, който има такъв прозорлив ум, та да бъде точно на това място, дето някой човек се нуждае от моята помощ. Ако аз отида втори, след

като друг е направил доброто, в това няма никаква гениалност. Това всеки може да направи. Като казвам да направиш туй, което никой не може да направи, подразбирам ти да си толкоз прозорлив, че да си пръв на мястото, дето трябва да направиш това добро. В това именно седи твоят прогрес, в това седи твоето повдигане. Това значи да не изгубиш нито един случай, който ти се дава за развиване, за усъвършенстване или за проявяване на своята душа.

В беседата, която държах в неделя, казах, че съвременното художество не е нищо друго освен едно цапало. Колко трябва човек да бъде внимателен в езика си, за да не се тълкуват нещата криво! Които от вас са художници, като чуят това нещо, ще си кажат: „Учителя има предвид нас, нашето художество, иска малко да ни постегне.“ – Не, аз говоря принципиално: искам да обърна внимание на това, че художеството не седи в боите, които се турят на платното. Боите са едно цапане само, а истинското художество е в съчетанието на тия бои. Цената на една книга не седи в черните букви, напечатани върху нея, но в съчетанието на тия букви. Те са символи. Тия думи са черни, но като прочетете съдържанието на книгата, казвате, че тази книга е отлична. Значи изкуството не е в боите. Всеки художник трябва да влага в своите картини нещо духовно. Само духовният човек може да влага нещо духовно. Духовното е невидимо. Който не може да чете, както трябва, той не може и да разбира. И в изкуството има четене. За да разбереш изкуството, трябва да знаеш азбуката му. Щом схванеш идеята на художника, ще разбереш и картината му. Следователно там, дето може да се схване и разбере идеята, това е вече художество, а не цапало.

И тъй, зад материалната, видима страна на картината, се крие идеята. Същото се отнася и до човека. Материалната страна на човека не е самият човек. Ако мислите, че човекът е това, което виждате, лъжете си. Вътре в човека има скрито друго нещо. Ако можете да прочетете в скритото лице, в скритите очи, в скрития му нос, в скритото чело – там ще видите скрит истинския човек. Невидимото в света е хуба-

вото, красивото. И благодарение на това, че този човек е неуловим, той не може да бъде роб на условията, понеже е нематериален. Той всякога може да се изплъзне. Ти можеш да го държиш в робство, докато е свързан с дадени условия, но излезе ли извън условията, той е свободен. Така трябва да мислите. Ако вие мислите, че сте духовни, че сте независими от материалните условия, изведнъж ще се почувствате свободни. Например аз мога да живея с една хапка хляб на ден. Кога? – Когато зная как да използвам скритата сила, ако зная как да развия тази възможна сила в тази хапка хляб; но ако не мога, тогава ще ми трябва цял килограм хляб, както и на всички други хора. Значи мога, но само при знание. Малкото при знание е възможно и е много, а многото при незнание е невъзможно и малко. Тъй щото когато човек иска много, той е невеж, а когато иска малко, той е учен човек. На духовния човек му трябва малко, но той изважда много нещо от това малко.

Де ще се намери човекът в малкото нежно чувство? Според мен човекът седи в малкото, в деликатното нежно чувство, а не в големия поток на чувствата. Човекът не е нещо грамадно, той е нещо много малко, което се движи с такава грамадна бързина, че едновременно може да бъде навсякъде – може да проникне през всички светове. Затова някой път туй чувство се изгубва. Някой път почувстваме в себе си нещо като светкавица, което веднага изчезва, защото ние сме обърнали в това време вниманието си към материалния свят, заети сме с някои много груби работи: мислим, че те са необходими за нас. Не, материалните неща са само условия за нас. Ти като човек трябва да познаваш себе си. В тебе е малкото чувство. Теософите казват, че човек бил някаква голяма аура. Не е така. Аурата на човека представлява такава илюзия, каквато и тялото му. Добре, ако взема една запалена клечка кибрит и я въртя бързо, тя ще образува около себе си един огнен кръг. Питам: целият кръг огнен ли е? Клечката в този кръг ли седи? – Не. Движението на тази клечка в кръг представлява възможностите на движение на клечката и показва бързината на нейното движение.

Сега ако ви кажа, че Земята не е толкова голяма, колкото си я представяме, какво ще разберете? Земята е много малка, но се показва голяма вследствие на бързината, с която се движи. Земята е толкова малка, че и едно дете може да я вдигне с пръста си. Как ще ме разберете? – Това не може да се разбере. Ето как се разбира тази идея: голяма е силата на Земята, а не количеството на материята. Да, силата на Земята е голяма, но силата на Слънцето е още по-голяма.

Вие ще кажете: „Сега разбрахме това.“ Това обаче са математически вероятности, които трябва да се докажат, за да се разбере каква идея крият в себе си. Какво се подразбира под думата *движение*? Като ви зададох темата *Сила и материя*, подразбрах да определяте отношенията между духовното и материалното. Материята има форма, а силата няма форма. Тогава как може силата, която е нематериална, да има допирни точки с туй, което е материално? С този въпрос от хиляди години насам са се занимавали най-видните философи в Индия, в Египет, в Сирия, във Вавилон, в Палестина; и съвременните учени се занимават, но той още не е разрешен. И след хиляди години още ще остане неразрешен. Дори и след като хората завършат своето развитие на Земята, пак ще остане неразрешен. По човешки този въпрос може да се разреши, но не и от всички гледища. До известна степен ще се разреши, но не и всестранно – все ще остане една част от него неразрешена. Когато се решава една задача, всякога в нея остава един елемент неразрешен. В неразрешеното седи бъдещето. Това значи, че за в бъдеще ще го разрешим.

И тъй, вие трябва да мислите, да бъдете смели и решителни, да не ви е страх от нищо. Един ученик, като се разговаряше с мене, ми каза: „Учителю, мен не ме е страх от тебе.“ Че аз не съм мечка да те е страх! Аз не искам да ви плаша. Каква радост ще ми причини това, че се страхува от мене? Дали се страхува, или не, за мен е безразлично. За него не е добре, ако се страхува. Друг е въпросът, ако той по симпатия може да ми подежда със своя страх или със своето безстрашие. Страхът произтича всякога от материални обекти – нищо повече.

Ви трябва да имате правилни схващания за Бога. Бог обича хора, които мислят. Той казва: „Елате да разсъждаваме!“ Вие казвате: „Не ни трябва разсъждения!“ Турците казват: „Не му търси края!“ То значи: „Седем ката нагоре, седем ката надолу – не трябва да се мисли повече.“ – Не, ще мислим, и то разумно ще мислим, но няма да разрешаваме задачите. Казвам: започвайте, но не свършвайте. Ще кажете: „Това е едно противоречие. Как да не свършваме?“ Като казвам да започвате, но никога да не свършвате, подразбирам във вас да остане един вечен импулс към знание, което всеки ден да се разширява. Да не дойдеш до най-високото положение и да кажеш, че няма какво повече да се учи. Някои от вас мислят, че няма повече добродетели, че не могат да станат по-добри. Че ти не знаеш още какво нещо е Доброто. Ти си добър като човек, но като ангел още не си добър. Пък ако си добър като ангел, не си добър като архангел. Пък ако си добър като архангел, има други същества над тях, чиято доброта още не си достигнал. Пък не си тъй добър като херувим, и най-после – не си добър като Бога. Това са степени на доброта, които трябва да ти дават подтик. Затуй във всинца ви трябва да има търпение, всинца да бъдете млади. У вас постоянно трябва да има един ламтеж за знание, за доброта.

Упражненията, които правите, са необходими, понеже в половината част на тялото ви се набира повече негативна енергия, а в другата половина – положителна. При тия упражнения различните енергии в тялото ви се балансират. Когато човек е здрав, когато чувства и мисли правилно, енергиите сами по себе си се балансират. Но когато човек не е здрав, Природата сама предизвиква балансиране на тия енергии: тя създава известна болест и с това предизвиква разни движения. Човек, като боледува, започва да се гърчи, да се движи – става, ляга, а с това енергиите се регулират. Ако се урегулират правилно, човек оздравява; ако не се урегулират правилно, човек заминава.

Същият закон за балансиране на енергиите се отнася и до мислите и чувствата на човека. Когато човек мисли, енергията преминава от едното мозъчно полушарие в другото.

Когато човек чувства, чувствата му служат същевременно да движат кръвта. Когато чувствата са радостни, те движат артериалната кръв и предизвикват положителни мисли в човека. Когато пък човек е скръбен, когато тъжи, кръвта става венозна и се предизвикват отрицателни мисли в човека. Чувствата служат при кръвообращението на човека. Всички духовни процеси, които стават в човека, имат физически прояви в организма му. Между духовните и физическите прояви има пълна хармония. Някой казва: „Защо трябва да правя упражнения?“ – Разумно трябва да ги правиш! Това е закон на Природата. Ако искаш да живееш нормално, трябва да правиш ред упражнения. Искаш – не искаш, ще правиш упражнения, не зависи от тебе. Ако доброволно не правите движения, Природата ще ви застави насила.

Сега всички работи трябва да стават разумно! Онова, което ние вършим, искаме да бъде разумно обосновано, да няма в него противоречия. Човек може да живее по много начини, но разумно трябва да живее.

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

ЗНАЧЕНИЕ НА ИЗСЛУШВАНЕТО

*Петнадесета лекция
21 януари 1925 г.*

ЗНАЧЕНИЕ НА ИЗСЛУШВАНЕТО

Тайна молитва

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

Бяха прочетени няколко от работите върху темата *Отличителните черти на силата и материята.*

Тема за следния път: *Най-силният слог.*

Като ви давам тази тема, искам само да помислите върху нея – нищо повече. Не мислете, че въпросът трябва да се разреши. Колкото и да мислите, той все пак ще остане неразрешен: той е спорен въпрос. Какви са качества на слога? От колко елементи, т.е. от колко букви, се състои един слог? Как определят граматиките – слог и гласна едно и също нещо ли е? – Гласната е елемент на слога.

Интересно е, че ние по някой път се занимаваме с философски въпроси, разрешаваме истините на Природата, а не знаем най-елементарните работи. Например някои питат: „Какъв е произходът на човешката душа или какво нещо е човешкият ум?“ Как ще определите? – Човешкият ум не е нещо, което можем да хванем и да го подложим на анализ. От проявите на човека може да съдим за човешкия ум, но какво е човешкият ум по същина, не можем да си съставим едно ясно понятие. Или например ние говорим за духа, за душата. Какви ли не философски мнения имат хората за душата и за духа. Онези, които са създали езика, които разбират глаголите и дълбокия смисъл на всяка дума, те в живота под думата *душа* разбират една определена идея. В тях също тъй е точно определен смисълът на думата *ум*, но при предаването на тези идеи в следващите поколения те са изгубили своя вътрешен смисъл. Ние отделяме душата от себе си, защото искаме да я разгледаме обективно. По същия начин разглеждаме духа като нещо отделно. Значи щом можем да

разглеждаме душата и духа като нещо отделно от себе си, те са материални неща. Щом разгледаме ума като нещо отделно от себе си, значи и той е нещо материално.

Тогава какво нещо е човекът? Какво нещо е Любовта? Ние говорим за Любовта и я разглеждаме извън себе си, затова и тя е нещо материално. Говорим за Истината извън нас, затова и тя е нещо материално. Говорим за Мъдростта извън нас – и тя е нещо материално. Кое тогава е духовното? – Туй, за което не можем да мислим, е духовно. Щом можем да мислим за нещо, то е материално. Това са антиподи, противоположности. Трябва да има нещо в нас, с което ние да разглеждаме същината на проявения живот. Значи в този смисъл ние под думата *истина* не разбираме самата Истина. Под думата *мъдрост* не разбираме самата Мъдрост. Под думата *душа* не разбираме самата душа. Ние разбираме съвсем други неща.

Сега например с коя буква започват новородените деца? С каква буква изразявате вашата скръб? Като кажете *ух* и *ох*, тия две възклицания имат ли едно и също значение?

Всеки ученик трябва да има едно основно качество над другите си качества. Например нито един от вас не може да търпи да му разправят за това, което той знае. Представете си, че някой започва да ти разправя това, което ти знаеш. Какво правиш? – Не можеш да търпиш, не можеш да се събереш в кожата си. Защо не можеш да търпиш? – Защото в този човек няма психологически такт: той се стреми да ти разправя или да те учи това, което знаеш. Той казва: „Чакай да ти разправя тази работа!“ И започва да ти разправя това, което ти си направил, като че ти не знаеш какво си направил. И той може като тебе – няма никаква разлика помежду ви. Защо се заражда у него желание да покаже, че той може нещо по особен начин? Някои хора пък обичат, като говорят, да се впускат в подробности. Тъй постъпват не само малките хора, но и големите. Например Толстой⁵ е един от тях – обича подробностите, анализа, а някои не обичат подробностите – пристъпват направо към предмета. Коя е причината? – Това може да се обясни от чисто хиромантическо гледище.

В тия неща има съвпадение. Например забелязано е, че на онези хора, които обичат подробностите, ръцете и пръстите на ръцете им са дълги. Каква връзка има между дългите пръсти и подробностите? Как се е явило туй съвпадение? – Хора, на които пръстите са къси, обичат обобщенията, те не влизат в подробности. Разбира се, това не са строго научни данни, а има известно съвпадение. После, среща се и друго едно съвпадение. Казваме, че благородният човек има красиво лице. Някои смятат, че красотата е качество на благородството. Пластичността на лицето е една необходимост за красивото лице. Пластичността на лицето е израз на душата. Лицето трябва да изразява душата. По какво се познава един красив поглед? Някой път хората казват: „Красив е този човек.“ Аз ще си послужа със следната аналогия: един човек е отличен краснописец – напише едно отлично по красотата на почерка писмо, но безсъдържателно, без смисъл. Друг някой пише лошо, разкривено, но е написал философско писмо – смисъл има в него. Питам: кое писмо е по-хубаво – красивото ли, или изразителното? Пък ако с красотата съвпада и изразителността, това е друг въпрос. Някои се впускат в подробности. Не са подробностите, които оправят човека. Подробностите някой път причиняват голяма вреда. Някой казва: „Чакай да ти кажа нещо!“ И започва да развива края на най-малките погрешки, търси най-малките им коренчета. Питам: като извадиш туй коренче на лицето, какво можеш да докажеш?

Трябва да имаме една определена норма за погрешките на хората. Туй, което смятаме, че е грешка, в Природата не съществува като погрешка. Това, което хората наричат погрешки – това са въображаеми неща, техни измислици. В Природата няма нищо подобно. Някой път мислиш, че си направил големи погрешки, но Природата не е хроникирала никакви погрешки, а някой път мислиш, че животът ти е изправен, мислиш, че си светия, когато всъщност Природата е регистрирала ред твои погрешки. Има един закон, според който капките, които падат от ниско, дупки не пробиват, а онези, които падат от високо, дупки пробиват. Значи просве-

теният човек, светията може да направи много големи грешки, докато грешникът не може да направи големи грешки – Природата не му е позволила да прави такива.

Вие, като ученици, трябва да се пазите, защото можете да направите много големи грешки. Често вие мислите, че сте изправни. Не е така. Не е важно какво мислите един за друг, но важно е какво е хроникариано в книгата на Природата. Какво мислите един за друг, това е ваше мнение, то няма нищо общо със самия живот. По някой път вие се безпокоите, мислите, че сте много грешни, но ако разгледате анализите на Природата, ще видите, че там няма нищо отбелязано. Вие може да сте пролели много сълзи, но тя, като погледне, казва: „Нямаш никаква погрешка, нищо не искам от тебе.“

За днес бях ви задал темата *Отличителните черти на силата и материята*. Щом можем да разглеждаме разлика между сила и материя, можем ли да разгледаме по какво се различават обективно? Някои казват, че материята е инертна, а силата е потенциална. По какво се отличават инертността на материята и потенциалността на силата? Това е един дълбок философски въпрос. Ние ще оставим настрана въпроса за силата и материята. Тогава каква е разликата между сила и енергия? Нека някой от вас има добрината да прочете нещо върху тия термини, да прегледа как ги дефинират френските или английските учени.

Говорил съм ви и друг път, че еднообразието в живота трябва да се избягва. В една лекция ще ви говоря върху това, какви противоположни качества се явяват в човека от еднообразието. Ако човек се разглежда като същество, като индивид, който сега се проявява, и ако при това допуснем, че той се е проявявал много пъти, питам: какви са отношенията между всички негови проявления? Вие може би сте идвали на Земята по 400-500 пъти. Тогава по какво се отличават всички тия проявления? Вие сте носили разни имена, разни форми. По какво се различават всички тия ваши съществувания? Мислите ли, че във всички ваши съществувания вие сте били носители все на ваши идеи? Колко пъти сте били носители на чужди идеи и убеждения! Значи, когато разглеж-

даме вашия живот, трябва да го разглеждаме във връзка с всички ваши минали и бъдещи съществувания. Само тогава вие може да бъдете свършени. Затуй каквото и да ви се случи в живота, каквото отклонение и да направите в една или в друга посока, вие не можете свършено да се отклоните от вашия път; да се отклоните от своя път, значи да изчезнете от пространството. Както планетите, както Слънцето не могат да се отклонят от своята орбита, така и вие не може да се отклоните от вашия път. Даже и кометите, за които вие мислите, че скитат из пространството, имат своя определена мисия. Ето защо човек не се отклонява от предназначения му от Бога път, но пътува из пространството, минава през разни области, вследствие на което по някой път той става и добър, и лош, както ние мислим, но тази лошавина и добрина зависят от съвсем други причини.

Всеки от вас трябва да схване същността на нещата и да разбере по какво именно се отличава той от другите хора. Трябва да намерите в себе си едно качество, по което да се отличавате от другите хора. Като намерите туй качество, то ще ви зарадва. Това специфично ваше качество може да бъде много малко, микроскопическо, но ще ви причини много голяма радост, защото всички други неща са общи. Ако сте учен човек, има и други учени като вас. Ако сте красив човек, има и други красиви като вас. Ако сте силен човек, има и други силни като вас. Всички тия неща са общи, но има нещо, по което човек се отличава от другите хора. И кое е то? Ще кажете, че разликата е в душата. Тогава по какво се отличава една душа от друга, ако всички души имат едни и същи качества? По някой път вие ставате еднообразни, а друг път се натъквате на известни мъчнотии, ставате чрезмерно деятелни, активни, което се дължи на натрупване на излишна умствена енергия, вследствие на което се зараждат във вас ред отрицателни чувства. Какви са тия отрицателни чувства? – Чувства, които не носят радост на човека, но тъга, скръб, безсмислие в живота, индиферентност: мислите, че и вие, както и всички хора в целия свят, сте глупци. Мислите ли, че такова едно заключение е право? Глупавите неща за едни

хора са разумни. Например хвърлете на един петел царевица на мраморна плоча – той пак ще рови, както ако я хвърлите на земята. Вие ще се смеете, че не му идва наум да не рови. Аз ще ви отговоря заради петела. Той казва: „Аз зная, че това е мрамор, но пак ровя, за да не изгубя навика си: обичам да си спомням това, което зная, понеже един ден ще трябва да си изравям храната из земята. Хората не ще да ми дават храна все на мрамор.“ Дали това нещо е точно така, не се знае. И тъй, когато повтаряме някои неща, които може да ни се видят безсмислени, това правим, за да не изгубим някой навик, ако, разбира се, навиците трябва да се поддържат.

Та първото нещо: когато някой човек започва да ти разправя нещо, което ти знаеш, ако си философ, в туй разправяне ще намериш една малка разлика от това, което ти знаеш. Аз чета Посланието на апостол Павел, дето се казва: „Вярата е от слушането.“ Някой, който е повярвал в Писанието, но не го е разбрал, казва: „Вярването, а не вярата, е от слушането.“ Криво е разбрал той тези неща. Вярване и вяра не е едно и също нещо. Щом слушам някого, аз ще започна да вярвам, ще кажа: това е така. Преди това аз имах вяра в себе си, а не вярване. По какво се отличава вярата? – Вярата е качество на Любовта. Ти вярваш в този, когото любиш – неговата дума е закон. Кажеш ли, че не е така, че не може така и т.н., това е любовта, която вие имате – обикновената любов. На онзи, когото обичаш, на онзи, комуто вярваш, ти не можеш да припишеш никаква слабост. Имаш ли обаче вярване в този човек, ти веднага можеш да му припишеш някаква слабост. Тъй че между вярване и вяра има едно вътрешно различие.

Често хората повтарят изречението, което Сократ⁶ бе казал някога: „Познай себе си!“ Кое е по-хубаво – да познаваме себе си или Бога! Ако аз бих критикувал гърците, бих казал: дотолкоз е достигнал гръцкият ум. Еврейският ум пък е достигнал до положението да казва: „Начало на мъдростта е страхът.“ Идва Христос и казва: „Познай Бога!“ Питам сега: кое е по-силно – да познаваш себе си, да се страхуваш ли, или да познаваш Бога? – Разбира се, това са били системи, школи, през които човечеството е минало. Когато гърците

са проповядвали да познаваш себе си, те са минали през известна школа, през известно учение. Как трябва да познава човек себе си! Какво трябва да познава в себе си? – Да познае в себе си Божественото и всички възможности, които се крият в Него. Щом в Божественото има толкоз възможности, кажете ми една от тях, главно основната възможност. Все трябва да има една основна възможност. Коя е тя?

По някой път ние вземаме едно общо твърдение и казваме: „Повярвай!“ В какво? – В Божията Любов. Повярвай в Божията Мъдрост! Много добре, но кое именно да повярвам? Отде да започне тази Любов? Започни от нейното практическо приложение. Някой казва: „Аз вярвам в Бога.“ Той често произнася това изречение, но то не действа върху него. Като кажеш: „Повярвай в Бога!“, „Люби Бога!“ – сърцето ти трябва да затрепти, да заиграе в тебе. Щом не заиграе, значи това са само думи. Когато говорим по същия философски начин: „аз трябва“, „аз съм длъжен да направя това-онова“, а нищо не вършим, работите си остават на едно и също място – непомръднати.

Сега вземете за пример двете отличителни вътрешни черти на човека, който се проявява в женска форма, и на човека, който се проявява в мъжка форма. По какво се отличават тия две форми? Ние казваме, че в едната форма преобладава умът, а в другата форма – сърцето. Това са общи твърдения. Учителите на окултната наука поддържат следните възрения: мъжът не може да стане жена и жената не може да стане мъж. Жената някой път може да вземе мъжка форма, но тя си остава жена; и мъжът може да вземе женска форма, но той все мъж си остава. По същина мъжкият и женският принцип в Природата не могат да се изменят: те вечно ще си останат едни и същи. Вие често казвате: „Аз, като стана един ден жена или като стана мъж...“, и веднага разрешавате въпросите. Какво ще направиш, като станеш жена? Или какво ще направиш, като станеш мъж? При сегашните условия, като станеш жена, ще вършиш една работа, а като станеш мъж, ще вършиш друга работа. Сега виждате ли де е противоречието? Жените казват: „За нас няма шанс да ста-

нем мъже, значи вратата ни е затворена.“ Мъжете пък казват: „Много добре, че ние няма да станем жени.“

Други окултисти казват, че мъжкият принцип родил злото, а женският принцип родил доброто. Какво заключение бихте извадили от тия твърдения? Вярно ли е това? – Не, положителната форма на жената и положителната форма на мъжа раждат злото. Отрицателната форма на мъжа и отрицателната форма на жената раждат злото. Положителната форма на мъжа и отрицателната форма на жената раждат доброто. Положителната страна на женския принцип и отрицателната страна на мъжкия принцип раждат доброто. Но тия добрини се отличават.

Следователно, когато говорим за злото в света, ние трябва да разбираме чисто физическия живот, защото злото съществува във физическия свят, във формите на нещата. В същината на живота злото не съществува. Значи злото се проявява в материалния живот. И тъй, всеки от вас може да измени своето състояние. Ако е лош, нека си тури един минус или да прояви качествата на противоположния принцип. Единия принцип наричам „принцип на живота“, а другия – „принцип на ума“. Това са двата принципа, които работят в живота. Умът и животът, съединени заедно, раждат противоречия. Ако не приложите тази философия в живота си, тя остава само за Природата. Ако пък искате да се ползвате от нея като същества, които сте дошли на Земята да се учите, вие трябва да разбирате законите на Живата Природа. Всякога трябва да правите малки опити. Например вие имате един приятел и мислите, че той ви обича. Приятелят ви също мисли, че вие го обичате. Но вие трябва да се спрете в тази любов върху нещо съществено, а именно да проверите дали тази любов почива на една здрава основа, и то не за година, две, десет, но дори да може да премине от този живот в друг. Това е любов за подражание, тя може само да ви ползва. Но любов, която не може да мине от живот в живот, от едно съществуване в друго и да образува връзка, тази любов е чисто физическа. Не говоря, че физическата любов е лошо нещо, но казвам, че тя не може да образува здрава връзка.

И тогава идвате до друга крайност, казвате: „В света няма любов.“ – Не правете такива твърдения! Щом човек направи такова заключение, той създава друго зло за себе си. Ти казваш: „Всички българи са лъжливи, всички българи са груби.“ От това заключение логически следва: щом всички българи са такива, аз съм българин, следователно и аз съм груб. Какво се ползваш ти, ако всички българи са груби? Ако извадиш такова заключение, какво се ползваш? Или пък вие понякога казвате: „Бог ме е създал такъв.“ Вие бяхте ли там, когато Господ ви е създал? Знаеш ли, че Господ така ви е създал? Представете си, че аз направя една отлична стомна за някой княз или за някой цар, но по една случайност тази стомна попадне в ръцете на някой простак, той започне да налива в нея такава течност, за каквато тя не е определена. Този простак, като не е разбрал цената на стомната, дал ѝ е една проста служба, а не такава, за каквато е била предназначена. Кой е крив сега: аз ли, който създадох стомната, или онзи, който я употребява? – Онзи, който я употребява.

Сега мнозина от вас имат отличен ум, но го впрягат в работа, каквато им попадне, като този простак. С какво се занимавате? – С дреболиите на живота, с речено-казано, с новините по вестниците, че Одрин се превзе, че българската валута спада, че 20 къщи в град Ню Йорк изгорели, че толкоз параходи потънали, и т.н. – всеки ден се чете тази литература. Другаде се говори, че еди-кой си професор опровергал някоя теория и създал нова. Тъй пълните ума си с такива отрицателни неща. Питам ви сега: за всичката каша, която туряте в прекрасната стомна, кой е крив? Господ ли, или вие? Щом дойдеш до тези въпроси, че еди-колко си къщи изгорели, че еди-кой си параход потънал – не чети. Оставете света да чете за потъналите параходи. Аз бих чел следните неща например: Англия направила десет парахода, еди-кога си десетте парахода тръгнали за Америка, и т.н. А това, колко души фалирали, колко хора са осъдени и ред други въпроси – на тях не обръщам внимание. Турете настрана всичко отрицателно! Че еди-кой си художник започнал една картина и не я довършил – турете този въ-

прос настрана; че еди-кой си свещеник умрял – турете този въпрос настрана! Турете настрана всичко отрицателно! Не казвайте, че едно време сте били по-силни, по-умни. Сега какви сте? Кажете: „Сега се съгражда у мен един нов параход.“ Или пък си сънувал някакъв лош сън – че си паднал от една голяма скала: забрави този сън. Някой сънувал, че го гонело черно куче. Забрави този сън, с кучета не се занимавай! Друг някой бил в една къща, която се запалила, и без малко щял да изгори. Не стой в къщи, които горят! Ние търсим смисъла на нещата. Може би този сън да няма нищо общо с твоя живот. Някой казва: „Снощи насън имах крила, хвърках като ангел.“ Какво означава това? – Радвай се, че си хвъркал! „Ама какво може да ми се случи?“ – Щом си хвъркал, ще те турят на хубава служба, ще те назначат директор на някоя банка или представител някъде. Това означават крилата. Тия неща са съвпадения, които отвличат вниманието ви. Те са хубави, но има неща, с които абсолютно не трябва да се занимавате.

Та първото нещо: всички трябва да се учите да дисциплинирате ума си. Докато не дисциплинирате ума си: да знаете кое да четете и кое не, дълго време ще продължат страданията ви. Дръжте положителното в живота! По някой път във вас има желание да търсите отрицателното. Досега вие сте вървели с отрицателната философия, но необходимо е положителното в живота. Казах ви, че хората може някой път да ви набедят, но що от това? Те могат да ви презират, да кажат нещо лошо за вас, но що от това? Ще си минете, без да се спрете. Българските пословици казват: „Дума дупка не прави.“ Ако някой мисли, че след като ви оцапа, ще може да пробие дупка в морето, той се лъже. Никой не може да ви оцапа. Божественият принцип в човека по никой начин не може да се изцапа. Тялото може да се оцапа, дрехите могат да се оцапат, но Божественият принцип, същественото в човека, никой не може да го засегне. „Ами защо трябва да излагам честта си?“ Ако моята чест може всеки да я цапа, това е безчестие. Но ако никой не може да засегне честта ми – това е истинската чест.

Ще знаете, че има нещо във вас, което никой не може да засегне. Това са максими. Знаете ли това, ще бъдете спокойни, но не индиферентни. Вземете урок от света. Аз от ред години следя и виждам, че даже и най-религиозните хора в България, както и в Америка и в Англия – навсякъде, имат една слабост – крият своето тщеславие и своята гордост. Светските хора изявяват тщеславието си, не се крият. Някой светски човек, когато ти даде своята книга, радва се като дете. Религиозният човек пък ще донесе своята книга, ще ти я даде, но играе роля, като че ли е индиферентен. Той казва, че нищо не струва тази книга, прави се на скромнен. Не, той не говори истината – в себе си мисли друго. Казва, че нищо не струва, а всъщност мисли, че много струва. Само смей да кажеш, че нищо не струва, през целия си живот той няма да забрави това.

В религиозния живот има една голяма опасност, а именно: тщеславието и гордостта се скриват вътре в човека и той трябва внимателно да ги различава. Не е лошо, че се е появило тщеславието, но трябва да се молиш. Няма нищо лошо, че е дошло тщеславието. Покани го, нагости го, дай му угощение и го изпрати навън. Гордостта дошла. И нея посрещни, нагости я и после я изпрати навън. По-хубаво е човек да бъде искрен. Аз харесвам по някой път светските хора. Те имат детински черти. Човек трябва да бъде като дете. Казват: „Аз написах нещо.“ Не смеете по-нататък да се изкажете. Не, кажи си: „Аз написах едно стихотворение, което сам си харесвам. Когато го прочета, аз се въодушевявам, не знаей дали и вие ще се въодушевите.“ Ако говоря истината, тъй ще я кажа, пък ако не искам да я казвам, по-добре ще е да мълча. Ще си кажа, че съм написал едно съдържателно стихотворение, пълно с идея. Няма какво да се срамувам. Ако една идея се е родила в нас и сме я дали форма, няма какво да се стесняваме. Ще изнесем тази идея тъй, както е, и ще кажем: „Хубаво е това стихотворение, изразително е, но не е най-красиво.“ Да кажем, че някой чете много хубави работи. Ние няма да кажем, че той не разсъждава философски, защото всъщност той разсъждава философски, но не може да

се изкаже философски. Мнозина разсъждават философски, но не могат да се изкажат философски. Човекът мисли философски, но не може да се изкаже философски, не може да намери подходяща дума за това, казва: „Вие не можахте да ме разберете.“ В такъв случай казваме: когато хората повече мислят, по-добре разбират нещата, но щом рекат да се изкажат, има една спънка – не могат да се изкажат добре. Сега какво е общото заключение? Заключение не трябва да има. Общото заключение подразбира общия знаменател. Кой е общият знаменател?

Велик, способен е онзи ученик, който може да изслушва другите ученици. Този ученик, който говори, трябва да бъде досетлив. Щом го изслушват, той не трябва да прекалява. Ще ви приведа за пример една ученичка, тя няма да се сърди. Отиваме на разходка. Тази сестра обула нови обуца, но вън земята била покрита със сняг и тя пада, става – хлъзгаво е. Тя не може да върви добре и заради нея и другите се спират. Тя не иска да пада и с това да пречи и на другите, но обувката ѝ са гладки. Тя трябваше да предвиди това. Един брат иска да ѝ помогне, но и той пада с нея: ту тя падне, ту той падне, търкалят се. Казвам: нови са обувката ѝ. В новите идеи, особено в снежно време, всякога има такова подхлъзване. Няма нищо лошо в това подхлъзване. Ще се подхлъзнеш, ще седнеш и ще си помислиш защо си паднал. Ако паднеш назад, помисли хубаво защо си паднал така. Ако паднеш напред, помисли хубаво защо си паднал напред. Ако паднеш наляво, помисли защо си паднал наляво. Ако паднеш надясно, помисли защо си паднал надясно. Философски мислѐ! Като си купите нови обуца, направете следния опит: обуйте за пръв път обувката си, излезте с тях из града и започнете да мислите за някой много отрицателен човек, когото познавате. Започнете да разсъждавате защо този човек ходи из широкия път, защо води такъв лош живот, и т.н. Ще видите, че няма да се мине дълго време, и вие ще паднете на гърба си. Значи този човек няма гръбнак, с който да издържа в живота, и затова е взел такова направление. Причините, поради които този човек се е отделил от правия път, са любовни. Той се

влюбил, не могъл да постигне целта си и паднал на гърба си. После вземете друг някой тип и направете още един опит. Това са мои предположения, мои изводи – вие сами трябва да правите опити, за да видите как ще падате. По този начин ще проверявате отде произтичат слабостите на другите хора. Само така ще намерите кои са причините за отклонението на хората от пътя им.

Вървите по пътя и виждате, че някой човек е паднал. Казвате си: „Защо ли е паднал този човек?“ Не се минава много време и, току-виж, и вие падате на лицето си. Значи причините за падането на този човек са чисто материални. Искате да знаете защо този човек се е подхлъзнал. Питам: ами вие защо не пазите равновесие? Казвате: „Защо този човек не върви по пътя си?“ Ами защо вие паднахте на гърба си? – „Препъгнах се.“ Че и той се е препънал. А защо падате на другите две страни, наляво и надясно, вие сами ще разгадавате.

Сега ще правите опити, ще наблюдавате как ще падате и по този начин ще проверите дали туй, което ви говоря, е вярно. Ще правите опити на места, дето няма много камъни. Някой път камъните са много опасни. Следователно изводът е следният: когато тръгвате на разходка по високи планински места, абсолютно трябва да изхвърлите от ума си всички отрицателни мисли. Ще мислите само за хубави неща, за благородни и възвишени работи, за Бога, за ангелите. Тогава няма да има никакво падане. Ще хвърчите нагоре с крилата на птица. Когато ходиш на разходка – никаква отрицателна мисъл! Всичко заключи у дома си и кажи: „Друг път, когато бъда вкъщи и седна на стол, тогава ще мисля за отрицателни неща, защото тогава няма опасност да падна.“

Някои от вас, учениците, трябва да образуват малки кръжоци за опити. Вие очаквате да дойде нещо велико в света. Вие искате да придобиете просветление наготово, да ви дойде изведнъж отнякъде. Знаете ли през какви ужасни страдания са минали онези хора, които са добили просветление? Онези, които не са запознати със законите на Окултната школа, мислят, че тази работа е лесна. Не е тъй лесно. Великото просветление изисква голямо юначество, затова се дава по

малко. То е силно вино – всеки може да се опие от него. Щом се пие повече от това вино, хората започват да играят. Някъде из Варненско една туркиня отива в къщата на един свещеник. Попадията имала хубаво силно вино хардалия. Наточила от него и поканила туркинята да пият. Туркинята, като пила 2-3 чашки от това вино, опила се вече. Хвърлила фереджето, започнала да играе. И попадията също тъй заиграла. Как стана тази работа? – Хардалията вино направи това нещо. Естествено на тия две жени не се е изменило, но хардалията вино като влезе в тях, развеселява ги, накарва ги да играят. Често хората в живота си попадат под влиянието на това вино – хардалия, и тогава и вкъщи, и извън къщи се проявяват такива, каквито не са. Казвате: „Как стана тази работа?“ – Хардалията е причина, нищо повече. Хардалията е сила, която може да произведе голям ефект само върху една мисъл или върху една дума. После се дохожда в нормално състояние: Казват: „Предлагат ли ти хардалия някъде, ще го опиташ дали е сладко, или не. Ако е сладко и не реже – пий; ако реже – не пий!“ Не е виновен онзи, който дава, но ти ще пиеш малко.

Мнозина от вас казват: „Ние като ученици трябва да направим това, трябва да направим онова.“ Но нещата остават ненаправени. И като погледнем върху историята на човешкото развитие, цялата е съставена от такива нудни проекти. Има една архива, цял склад в Природата, от проекти на всички минали култури. Не зная какво ще стане с тези неизпълнени проекти, но Природата е складираа всички нереализирани проекти. И вашите проекти ще идат в тази архива. Онова, което вие приложите, ще остане за вас. „Това мисля да направя, онова мисля да направя“ – всичко това ще влезе в тази архива. Там ще отбележат: в 1925 година личността А, родена в София, имаше такъв и такъв проект, който не можа да приложи. Този проект остава в архивата на Природата. Затова сега вие трябва да намерите най-малкия проект и да го приложите. Като казвам това, не разбирам, че нищо не сте приложили, но от вас се изисква повече приложение. Ще кажете: „Учителю, ние приложихме някои неща.“ Аз разбирам въпроса логически, правилно. Ще ви предам това на ваш език.

Вие започвате да плетете чорап. Направете 20 примки, съединете ги така, че образувате от тях едно колелце. Питам ви: свършихте ли чорапа? – „Не, не е свършен.“ Направете още 20 примки, образувате второ колелце, че трето, че четвърто, докато дойдете до петста. Направите ли петата, довършете целия чорап. Този чорап трябва да се оплете! Казвам: вие още не сте дошли до петата, ще плетете и нагоре – нищо повече. Казвате: „Ама аз оставих чорапа, започнах да пиша едно съчинение.“ – Не, ще довършиш чорапа, че после ще пишеш съчинението си. Ти си написал само въведението. – „Да, аз написах вече първата глава.“ – Чакай, много от останалите глави са много трудни. Докато ги напишеш, ще отидат не помалко от 10, 20 и повече години. Ти не знаеш какво може да ти се случи през това време. Някоя глава можеш да напишеш за един ден, някоя – за една година, а някоя – за 10 години: не знаеш колко време ще употребиш. Затуй ще турите постоянно като необходимо условие за работа.

Като ви говоря, аз не разбирам вашия индивидуален живот. Вие казвате: „Какво ли подразбира Учителя? Кого ли има предвид?“ – Не, работа трябва да се върши. Аз нямам предвид одного, а говоря общо. Когато работите ни в една Школа или в едно общество вървят добре, ние усещаме един трепет, една радост, а пък когато не вървят добре, нещо ни стяга отвътре, тъжно ни е, скръбно ни е. Някои от вас ще кажат: „Да, аз чувствам тази тъга.“ – Не трябва външно да я чувствате – външно може да я разберете обективно. Вътрешно трябва да се възприемат нещата. Всяко общество може да се разгледа обективно, но като се съедините с него, ще разберете до каква степен на развитие е достигнало то. Не трябва да гледате на нещата с предубеждение. Вие можете да проверите и да изпитате степента на развитието на всяко общество. Не се заблуждавайте! Щом изпитате един приятен трепет под лъжичката, ще знаете, че тия хора са добри, с благородни стремежи.

Като ученици в този окултен клас вие трябва постоянно да работите; като се индивидуализирате, трябва да знаете, че имате общи отношения към всички ученици от невидимия

свят. Онези, които работят за вас, очакват и вие да работите за тях. Вие сте корените, те са клончетата. Между вашия и техния живот има съотношение. Не мислете, че вие можете да бъдете абсолютно самостоятелни! Има известни ограничения, които ние трябва сами да си наложим – сами да се ограничим. Аз наричам ограничение това, когато сам се ограничиш. Тогава можеш да правиш, каквото искаш. Когато обаче други те ограничат, ти не си свободен – има материални прегради. Нашето ограничение има чисто духовен характер. По-добре да си наложим духовно ограничение, за да не дойде материалното. Ако ние сами не си наложим духовно ограничение, ще дойде материалното. Тогава именно ще дойдат ред мъчнотии върху вас.

И тъй, кой е най-силният слог? Всеки човек си има по един силен слог. Всеки човек си има по едно любимо име, в което е вмъкнал този слог. Неговата сила е в неговото име. В силата на този слог е скрито човешкото богатство. Забелязали ли сте, когато някой започне да пише писмо, приятелят му седи до него и му казва: „Напиши ми едно писмо!“ Всеки приятел иска да има писмо от приятеля си, казва му: „Искам да имам от тебе едно писмо.“ И приятелят му само като започне, едва напише първата буква *Л*, онзи подскача от радост. Какво има да му пише неговият приятел? Той разбира какво иска да му пише. Написва буквата *П*. Онзи пак подскача, пак се зарадва. След това написва точка, после буквата *Г*. Онзи пак се зарадва, пак подскача. Онзи продължава писмото: *Ла, Па, Га; лу, пу, гу; ло, по, го...* Какво разбрахте сега? – Приятелят разбра нещо.

Първоначално буквите, с които вие си служите, са били символически йероглифи, а сега са графически. Първоначалната буква *Л* е изразявала цяла идея. Буквата *Л* е идея, тя показва стремеж нагоре. Буквата *П* също тъй е символическа, идея има в нея. В буквата *Г* също има идея. Тия букви са се опростотворили отпосле и сега се употребяват само като елементи на думите, като елементи на слоговете. Ние трябва да разбираме малките работи в себе си. Не търсете великите работи в света! Малкият трепет може да даде най-силен глас.

сък на вашия ум, най-силен тласък на вашето сърце. Някой приятел се намира в затруднено положение. Отваря Писанието и му се пада стихът: „Духът Светий ще ви научи.“ Сега вие си мислите как ли ще ви научи Духът. Ще ви научи, като се учите. Аз мога да разбера усилието на Божия Дух, онова, на което Той ме учи, като уча и аз сам. Начините, по които туй учение може да ви се предаде, са всевъзможни. Във всинца ви трябва да има желание да се учите. От малките работи ще се учите. Научили сте много неща, много примери имате, но както виждате, чорапът ви е до петата.

Сега общият закон е следующият: всичките състояния, които може да прекарате през деня, са всъщност само две – положително състояние на радост и отрицателно състояние на скръб. Скръбта ви може да бъде интензивна, и радостта ви ще бъде интензивна; скръбта ви може да бъде средна, и радостта ви ще бъде средна. Каквато е скръбта, такава е и радостта ви; каквато е радостта, такава е скръбта ви. Това е закон – нищо повече. Който много скърби, много се радва; който малко скърби, малко се радва. И едното е вярно, и другото е вярно. Който много се учи, много харчи; който много харчи, много се учи.

Упражнение: Ръцете напред, дясната ръка над лявата. Въртете китките на ръцете една около друга. Лявата ръка пред гърдите, дясната напред, после и лявата напред. Трептение на китките и на двете ръце. Дясната ръка пред гърдите, лявата напред, после и дясната напред и трептение китките и на двете ръце, с постепенно усилване и постепенно отслабване.

Ръцете пред гърдите с допрени пръсти. Въртене китките на ръцете една около друга. Ръцете настрани и трептение на китките. Ръцете настрани и кръгообразни движения.

Тайна молитва

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

ПРАВИЛНО ПЕЕНЕ

*Шестнадесета лекция
28 януари 1925 г.*

ПРАВИЛНО ПЕЕНЕ

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

Размишление

Бе продиктувана песента *Малкият извор*.

Често запитвате: „Не може ли без противоречия в живота?“ – Вие не можете да се избавите от противоречията в живота. Те са закон в Природата. Туй трябва да го знаете! Противоречия съществуват навсякъде.

На съвременния език липсва много нещо. Този език, на който днес говорим, един ден даже и децата няма да го говорят. Днес той е хубав, красив за нас, но един ден, когато съзнанието на хората се пробуди, в него ще се образуват нови форми. Сега ще говорим тъй, както езикът изисква. Ако кажем, че сегашният език не е хубав, хората ще се докачат. При сегашните условия на живота този език е най-хубав, защото съответства на нашия орган; засега друг език не можем да говорим. Например защо в английския, в гръцкия и в славянските езици членът се поставя пред думата, а в българския език членът се поставя на края на думите? Причините за това могат да се обяснят филологически. Някои ще кажат, че това е свойство на езика. Върху туй имат думата всичките филолози, езиковеди. Има закони, които регулират езиците. Онези от вас, които са езиковеди, имат способността да разбират законите, по които се развиват езиците. Кабалистите са най-добрите езиковеди. Те делят и запетаята. Мъчно е да се създаде един картинен език.

Песента *Малкият извор* е детинско упражнение. Христос казва: „Ако не станете като малките деца, няма да влезете в Царството Божие.“ Щом сте деца, ще пеете детински песни. Коя песен е по-хубава: *Малкият извор* или *Бой, бой* искаме ний, да прогоним врага злий? Идеята във втората пе-

сен е за света. Някои от вас, които знаят песента *Малкият извор*, нека я изпеят!

Вашето пеене е обикновено. Като пеете, идеята трябва да изпъкне. Има известни състояния, които правят хората официални помежду си. Например някой човек говори приятелски, но щом се качи на амвона, той става официален. Не, говорѐ си тъй, както говориш на себе си! Щом накараш някого да говори пред много хора, той вече се променя. Хубавото пеене е да пееш и на другите тъй, както пееш и на себе си. Защо ще пееш на себе си по един начин, а на другите – по друг начин? Пееш ли на другите, както и на себе си, тонът не се губи. Това е естествено пеене. Първата спънка за вас е там, дето не сте естествени.

Тази песен, *Малкият извор*, не е идейна. Идейни песни на Земята няма. Идейните песни са при ангелите. Макар и да не са идейни песните, те служат поне за вашето повдигане. Сега не е достатъчно само да се произнесете, че една или друга песен не е хубава, но този от вас, който има поетически дарби, нека напише по-хубава. Който напише най-хубава песен, ще я вземем за упражнение. Ако някой напише една песен, но тя не се одобри, нека не се докачва. Ако аз напиша една песен, ще я пея за себе си. Дали другите ще я пеят – това ще бъде за мене безразлично. Ако другите подемат песента, добре; ако не я подемат, тя си остава само за мене. Някой път може да научите децата на една малка песен, която да действва върху тях възпитателно. Изпейте *Махар Бену Аба*!

Има един прост основен закон в музиката, който всички трябва да знаете. Този закон е следният: в музиката се образува един кръг, едно музикално течение, което никога не трябва да се пресича. Ето защо, когато пееш, вниманието ти никога не трябва да се отвлича от никакъв предмет. Този закон е същият и при молитвата. Всички велики неща се дават по този закон. Да се молиш добре, значи да не допускаш нищо външно в кръга на молитвата. Това е добрата, музикалната молитва. Това е молитвата, приета от Бога. Когато се молиш, за нищо друго не трябва да мислиш. И в музиката е така. Някой, като пее, обръща се на разни страни. Не, това

не е пеене. Ако пееш, за себе си ще пееш. Като изпееш за себе си някоя песен, ще почувстваш едно разположение на духа. Всички вие можете да пеете много хубаво, но се влияете от много неща. Някои говорят за светската музика. Ако е за музика, аз разбирам от нея много добре, повече и от музикантите. Съвременните хора нека се занимават с тази музика! Хубаво е това, но има нещо, за което те не са готови още. Изисква се гърло, изисква се душа, изисква се сърце за тази музика. Ти можеш да направиш пеенето професия, а живота – музика.

Животът сам по себе си е музика. Подразбирам добрия живот. Докато човек не пее, той не може да живее добре. Ако някой мисли, че може да живее добре без пеене, той се лъже. Всички хора, които не са музикални, са лоши хора. Най-жестоки са хората, които не са музикални. Статистиката показва, че между музикантите няма престъпници, няма убийци. Всички убийци нямат музика. Те не само че нямат духовна музика, но нямат и обикновена музика. В музиката има три степени на проявление: проявление във физическия свят, в духовния свят и в Божествения свят. Ако някой пее от душа, вие ще го слушате с удоволствие. Ако изкараме някого да пее, не ще може да пее добре, защото ще си каже: „Какво ли ще каже тази публика за мене?“ Какво ще каже? – Най-първо ще ви разкритикуват дали имате, или нямате изпълнение. Запее ли някой човек, трябва да пее за себе си. Я нека някой от вас да има глас като на Аделина Пати⁷, да вземе като нея три тона по-високо от цигулката, освен това да взема чисти правилни тонове, да видим дали няма да го слушат. Ще го слушат, разбира се. Някои от вас имат доста хубави гласове.

Ние започнахме лекциите си с музика, но гледам, всички окултни упражнения постепенно се изглаждат, докато дойдат до обикновени упражнения, със съвсем друг характер от този на окултните. Някой път не ви се пее, но трябва да се заставите да пеете. Ще си кажете: „Ще пея!“ Чудни сте вие, защо трябва да си въздействате да не пеете? Най-първо, тази мисъл не е ваша. Всяка негативна мисъл не е свойствена на

човешкия дух, тя е чужда мисъл. Само положителните мисли са Божествени. Следователно само Божествените мисли са мисли и на вашия дух. Често вие казвате: „Аз няма да направя това, аз няма да ида при еди-кого си.“ – Не, ще кажеш: „Аз ще направя това, ще ида при еди-кого си“, и т.н. Ще обръщате всички отрицателни мисли в положителни. Например в някой вестник пише, че къщата на Стойчо Драганов изгоряла. Ти ще преведеш: „Стойчо Драганов е съборил старата си къща и си е направил много хубава къща.“ Ето една преведена мисъл. После съобщават, че някой си Славчев изгубил десет хиляди лева. Ще преведеш: „Славчев е подарил 10 000 лева в полза на бедните. Те не са изгубени пари.“ Ами този, който ги е намерил, какво прави? – Хвали Господа. Може би ги е намерил някой беден човек. Вие ще кажете в себе си: „Откраднали са парите на този човек!“ И след всичко това уж по Бога ходите. В нас обиране няма, никой не може да ни обере. Изгубиш ли пари, ще си кажеш: „За Господа дадох тия пари.“ Страдате ли, ще знаете, че това е пречистване в къщата ви, един отличен ремонт, по всички правила. Положителни мисли ви трябват! Някой казва: „Охтика ме хвана, надали ще мога да живея.“ Надали ще живееш!? Ти още не си започнал да живееш – какво говориш за живота си? Ти ще живееш, щом спазваш Божиите закони. Ще развивате тия мисли, за да се ползвате от тях. Слаби или силни, те ще ви уякчат.

В живота си вие имате да се борите с разни недъзи. Това не е лесна работа. Кажеш ли си, че си изгубил 10 000 лева, ще знаеш, че такава е била Волята Божия. Ти си казваш: „Може-ше да не бъде тъй.“ – Не, туй е Волята Божия – нищо повече. Господ дал, Господ взел. Ако Земята е моя, кой може да ме обере? Ако всичкото богатство, което е в земята, е мое, кой може да го вземе? Онзи, който вземе моите пари, де ще ги тури? – Пак в моята каса. В духовния свят обиране не може да има. Ако живея в едно малко кътче на Земята или в някоя колибка, всеки може да ме обере, но когато цялата Земя е моя, тогава ще бъда сигурен, че всичко е наредено от Бога. Ще ми каже някой: „Еди-кой си дошъл и те обрал.“ – Не, аз знам, че той е мой почтен слуга: той премества нещата от

едно място на друго, не ме обира. Тъй трябва да мислите. Туй е правилното мислене. Светът отвън нека мисли отрицателно, но ние ще мислим по Божествено и така ще се уякчим.

Често, като се молиш, казваш: „Обраха ме!“ Господ казва: „Не са те обрала, никакво обиране няма.“ После някой казва: „Обидиха ме.“ В света има обида, но в Божествения свят, в който ние живеем, не може да има обида.

Тъй щото тия две състояния – състоянието на тялото и състоянието на душата – трябва да ги отличавате, да не се смесват. Когато страдаме отвън, да знаем, че това са преходни състояния. Ще ви наведе един факт от самата Природа. Когато дойде някоя голяма буря, тя разклаща, разтърсва растенията, които растат спокойно. Растенията изобщо са много мързеливи. Те не обичат да се движат. Като забият веднъж главата си долу в земята, растат само нагоре. От този им мързел в тях става подпушване и ако нямаше тия разклащания, дърветата биха изсъхнали. Невидимият свят обаче като разклаща по този начин растенията, магнетическите токове потичат и в тях става обновление. Че тази буря стучила едно малко клонче, нищо от това. Но дървото пише във вестниците: „Представете си каква голяма пакост ми направи тази буря! Стучи ми едно клонче.“ Ами защо не пишеш какво благословение ти донесе? Следователно пакостта, която ти е причинена, в сравнение с ползата е микроскопическа. Благото е съществено. И ап. Павел казва, че сегашните страдания не могат да се сравнят с бъдещата слава. Един ден страданията ни ще бъдат такива малки, каквито са клончетата, откъснати от дърветата, и всички ние ще кажем: „Много хубаво стана, че дойдоха тия бури, та ни разклатиха, за да познаем Божиите пътища.“

Аз се чудя някой път на съвременните ученици и ученички, които, като дойдат в училището, започват да четат морал на другите. Казват им: „Не знаеш ли, че трябва да се живее за Господа, че трябва да Го обичаме?“ Не се минава и един ден, Господ изпраща една буря на тази сестра или на този брат. Каква буря например? – Отиде тази сестра на гости при своя другарка художничка и тя вземе четката и започва да

маже върху платното на своята другарка. Намаже я хубаво, т.е. оцапа я, тя излиза оцапана оттам и казва: „Представете си, знаете ли как ме нацапа моята другарка?“ – Представям си, та що от това? Нали обичаш Бога, претърпи заради Него! „Та ме цапа, та ми говори.“ Не виждам никакво оцапване. То е вятър: фуу – минал, заминал – едно духало. Нищо положително няма в това цапане. То са идеи във вас. В този случай какво трябва да кажеш на тази сестра? Ще ѝ кажеш: „Духай, сестро, духай, нека се клати животът в мен, та кръвообращението да става правилно. Господ те е пратил навреме.“ Като излезеш оттам, поблагодари ѝ в себе си.

Някой паднал духом, казва: „Аз съм изоставен от Господа. Той ме е забравил.“ – Не, това са детински работи. Вие може да мислите така, туй е хубаво. Аз не искам вие да станете възрастни преждевременно. Докато сте деца, по-добре е с тия спънки, които сега имате, отколкото да остарееете преждевременно и да нямате никакви спорове и караници помежду си. Тези бури са необходими за вашето растене. Защото само между умрелите хора няма караници. Между живите хора и караници, и ританици има, но и живот има. Всичките умрели хора са все изправни хора: кой как погледне на тях, светии ги намира. В гробищата всеки мълчи, но и живот няма. Питам: защо ни е такъв живот? Туй аз не го наричам благочестие. Според мене друго нещо трябва да се крие в човешката душа.

Аз искам всички вие да бъдете доблестни в себе си. Ти ще мислиш добре, ще чувстваш добре и ще действаш добре. „Ама не мога.“ – Не, можеш. Ще мислиш, че можеш, и само така ще постъпваш. Само тогава ще можете и да пеете. Някой път не си разположен, боли те гърло, кажеш си: „Аз не съм певец.“ – Хубаво, можеш да станеш певец. Казваш: „Аз не мога да свиря.“ – Ще се учиш да свириш. – „Аз не мога да пиша.“ – Ще се учиш да пишеш. – „Ама не мога да чета.“ – Ще се учиш да четеш. – „Не мога да ходя.“ – Ще се учиш да ходиш. „Туй не мога, онуй не мога.“ – Всичко, което не можеш, трябва да го научиш. Това е смисълът на живота. Всичко, което не можеш, показва възможностите, които се

крият в тебе. Невъзможните неща показват възможностите, които могат да се проявят.

Често вие сами трябва да се подлагате на изпитания, за да видите до каква степен на развитие сте стигнали. Колкото характерът става по-благороден, по-изгладен, по-хубав, по-възвишен, толкоз и гласът, и вибрациите му имат съответстващ израз. Ние не можем да скрием живота си. Нито Божественият живот, нито човешкият живот могат да се скрият. Например котката скрива ноктите си: много гладки крака има тя, дипломатка е, но опитай се само да я хванеш за опашката – и току изведнъж си показва скритите нокти. Тя казва: „Не ми бутай ноктите!“ Та сега и ние сме достигнали дотам. Аз не осъждам котката, че има нокти: те са А потребни, тя трябва да си добие храна, но казвам: външно тя изглежда мека, обаче не може да скрие ноктите си. Ноктите на котката са на място, и крилата на птиците са на място – всичко в Природата е на своето място. Аз, ако бих критикувал Природата, бих отговорил на някои въпроси по следния начин. Ако се запитам защо птиците имат крила, ще си отговоря: понеже те са страхливи, Бог им даде крилца, за да бдят наоколо си и лесно да избягват от неприятеля си. Те са изложени на големи опасности, което показва, че не са употребявали крилата си на място. Оттук аз извличам една поука: когато дойде злото, аз трябва да употребя крилата си, т.е. ума си. Виждате, че някоя котка е хванала една мишка или една птичка – извадете поука от това, то е заради вас. Вие съжалявате птичката, но същевременно и вие имате един недъг, който може да се излекува чрез котката. Заради този недъг можете да попаднете в ноктите на котката. Казвате: „Горката птичка, горката мишка! Колко жестоко постъпи котката с нея!“ Котката и птичката в дадения случай сте вие. И котката, и мишката, и птичката са във вас и вие се измъчвате. Когато се разгневите, не сте ли една котка? Когато станете смирени и сте готови да отстъпите, не сте ли онази птичка, която се жертва? Ето едното ви естество, ето и другото ви естество! Естеството на човека при сегашното му развитие се проявява в тия две страни – положителна и

отрицателна, но това още не е истинският човек, това не е проявата на неговата душа.

И тъй, ще пеете хубаво! Много лесно е да се каже да пеете хубаво, но само онзи може да пее хубаво, който има вложена тази музикална основа в душата си. Щом обичаш нещо, ще можеш да пееш. Виж българина, като му дойде кумът на гости, как хубаво пеят и двамата! После, вижте как хубаво пеят момите и момците на хорото! Все трябва да има нещо, което да стимулира човека. Пък вие тук както сте, нямате обект. Казвате: „Защо ми трябва да пея, аз се готвя за Небето.“ Друг някой казва: „Аз трябва да пея, но на кого ще пея аз, съвършеният човек? Трябва ли да изляза на сцената да пея? Аз ще съзерцавам.“ Хубаво, много добре, но да допуснем, че всички ние започнем да съзерцаваме. Какво ще излезе от това? Не, има време за всичко. За всяка деятелност в света има определено време. Времето за музика трябва да го отделим за музика, то е определено време. Времето за мислене трябва да го отделим за мислене. Времето за работа трябва да го отделим за работа, и т.н. Има определено време и за пеене през деня, и за всичко останало. Ама баща ти умрял. – Пей на умрелия си баща! Ама майка ти умряла. – Пей на умрялата си майка! Ако им пееш, по-добре ще им бъде в онзи свят. Ама детето ти заплакало. – Пей му! Ако му пееш, по-скоро ще го утетиш. Ако е време за мислене – мисля, не размесвай нещата!

Всеки от вас трябва да разработва по един метод за възпитанието си. Има методи, общи за всинца ви, но има и специални методи за всеки едно. Ученикът трябва да разработва специален метод за самовъзпитанието си. Докато вие не можете да работите със специален метод за вашето възпитание, вие не можете да бъдете възпитани. С общия метод ние искаме да ви помогнем да дойдете до специалния метод, да възпитате вашия ум, вашето сърце и вашата воля. Щом научите този специален метод, ще можете да възпитате себе си. Тогава ще можете да предадете знанието, което имате, и на други. На първо място, всеки от вас трябва да има ясна представа за себе си. Представете си, че аз напълня един джобур от 10 000 килограма вместимост с вода. Този джобур има

грездей, отдето изтича водата. Аз сравнявам джобура с един човек. Ако сега извадя грездея, какво ще стане? – Водата ще започне да шурти. Вие казвате: „Силен е този човек.“ В какво седи силата му? Казвате: „Много тече.“ – Да, той тече, докато има вода в него. По едно време водата започва да намалява и едва капе вече. Какво става с този човек? – Свършва се силата му. Значи силата на този човек е във водата на джобура. Но ако зад този джобур седи цяло море, тогава имате един пълен извор. Вие трябва да знаете джобур ли сте, или извор. Някой казва: „Аз зная много неща.“ – Разбира се, че знаеш, аз виждам колко знаеш. И аз колко зная, пак виждам.

Ние трябва да имаме ясна представа за нещата и да знаем, че силата на човека е в Божественото, в него е притокът. Скъсате ли връзката с Божественото, у вас ще се явят всички слабости: няма да можете да мислите, ще падате духом, животът ви ще се обезсмисли, вдъхновението ви ще се изгуби и ще кажете: „Видяло се е вече, нашето се свърши!“ Аз пък обичам живот, който има само едно начало, а всяко начало подразбира един край. Всеки край пък подразбира едно ново начало. Животът е само начало. В туй седи неговият смисъл. Но всяко начало подразбира и един край.

Вие ще кажете: „Много пъти сме чели тия размишления.“ Добре, тогава бих ви запитал да ми кажете вашия проект – как би могъл да се оправи светът според вас. Аз се радвам, че имам ученици, които знаят всичко, но питам тия ученици какъв е техният проект за оправяне на света. Ще кажете: „Господ ще оправи света.“ – Не, мисълта ви не е права. Господ няма какво да оправя света. Нам предстои да оправим своя свят. Господ е свършил работата Си. Ако ти, като си дошъл на Земята, не искаш да се оправиш, твоите братя и сестри, майка ти и баща ти горе в Небето затварят кредита ти. Докато те ти отпускат кредит, какви ли не проекти имате. Казвате: „Аз ще живея, както разбирам.“ Щом затворят краища, всички проекти се прекратяват.

Казвам сега: всички вие знаете да ядете точени баници, нали? Някои казват: „Ние престанахме да ядем точени баници.“ – Не, не сте престанали. Други казват: „Ние ядем само

баници със сирене.“ Баница става със зеле и с орехи, и с бадеми, и с много други неща. Аз вземам думата *баница* в широк смисъл. Опитвали ли сте се вие сами да си направите баница? Не е достатъчно само да ядете наготово. Казвате: „Жената нека я направи.“ Ами ти не си ли жена? Я се опретни ти да наточиш една баница! Хората мислят, че само жената може да готви. Не е така. Ами вие как ще готвите вашите мисли? Не, ще се занимавате с всичко. Жената пък казва: „Аз не се занимавам с външни работи.“ – Не, и с външни работи ще се занимаваш. Ще има промяна в работата ти. Казвате: „Ще има разпределение на труда.“ Сега питам жените: ако не искат да вършат външните работи, т.е. работите на мъжа, защо са излезли вън от него? Тогава влезте в неговото тяло! Значи жените искат права, а не искат да работят като мъжете. Каква е тази философия? Мъжът казва: „Аз не искам да работя като жената.“ Като не искаш да работиш като жената, защо си излязъл вън от нея? Щом не искаш да работиш, влез в жена си! Тя ще работи, пък ти ще ѝ даваш съвети. Като си излязъл вън от нея, вече имате взаимни отношения. Тази е идеята. Жената, като влезе в мъжа, той ще се грижи за нея. Той ще принася, той ще готви, за нищо няма да я закача. Ако тя има страдания, мъжът да му мисли. Когато пък мъжът се скрие, жената да му мисли!

Сега, както сте излезли навън, всеки има специално тяло, а претендира за женски или за мъжки права. Не, законите за тия неща са други.

И тъй, който не иска да си плати дълговете, трябва да умре. Ако искаш да живееш, ще плащаш дълговете си. Онези, които имат да вземат, казват за онези, които им дължат: „Господ да ги поживи!“ Щом искаш твоите длъжници да ти се изплатят, ще те сполети някое зло. Какви ли клетви няма да ти пращат! Някои хора ги постигат тия клетви. Вие ще бъдете последователни: когато дължите някому, ще си изплатите дълговете, а когато на вас дължат, ще забравите, че ви дължат.

Аз съм ви говорил и друг път, че в света трябва да се образува една силна вълна. Ще кажете: „Какво зависи от мене?

Какво мога аз да направя?“ Една ваша мисъл може да направи много нещо. Ако вие имате една светла идея, една светла мисъл или едно предложение, и проектирате тази ваша мисъл в пространството, например някъде в Япония, Китай, Америка или в България, може би най-малко 10-15 души ще схванат тази мисъл, ще я подемат и ще я разпространят, ще напишат нещо. Ще кажете: „Защо да не мога аз да напиша нещо, а трябва други да пишат?“ Това не е важно. Нека други напишат нещо – може би в това време имат повече сили. Радвайте се, че други са приели вашата мисъл. Сега ние трябва да проектираме нашата мисъл, да ѝ дадем един силен тласък, че да разтърси този свят. Тя може да го разтърси. Ние ще чакаме това време. Светът ще се оправи. Мисълта ни трябва да раздруса целия въздух.

Та като спят хората, трябва да възприемат всичките наши мисли. Аз вложа в ума си една светла мисъл, а някой богат човек я възприеме и казва: „Дойде ми една светла мисъл, светва ми нещо: аз отсега нататък искам да работя за бедните хора, искам да работя за Бога.“ Казват: „Този човек е полудял!“ – Не е полудял, но този човек е схванал една чужда мисъл. Такъв пример имаме в Америка с Карнеги⁸, който раздаде богатството си. Тази идея не излезе от него, но от един беден човек в света, когото никой не знае. Карнеги само възприе и реализира неговата мисъл. Името на бедния никой не знае и той се радва, че Божествената идея, с която живееше, е реализирана. Тъй щото не казвай: „Аз съм прост, аз нищо не зная.“ Проектирай една светла идея в света и я остави! Нека горе знаят, че е твоя, а тук долу, на Земята, няма нужда да знаят чия е тази идея.

Аз желая вие да бъдете знатни горе, на Небето, а не тука, на Земята. Тази култура, която имате сега, ще си замине. Еди-кой си е написал името си със златни букви на някоя книга, но всички тия паметници ще изчезнат. Друго поколение ще дойде – то няма да знае за това. Питам ви: когато изчезнат всички хора от лицето на Земята, кой ще знае за твоята знатност? Но ако твоята философия е написана в невидимия свят, тя никога няма да изчезне. Следователно

новата философия ще бъде обоснована на ония велики мисли, които никога не се губят. Тия хора, които са забравили Божествените идеи, като се върнат на Земята, пак ще започнат по нов път да ги възприемат. Божественото никога не се губи. В това седи великото. Тъй трябва и вие да мислите. Това е същественото в живота ви. Вие трябва да излезете извън вашата индивидуалност, трябва да я разширите. Това се нарича работа за Бога. Няма да мислите за себе си, за вашите дребни желания, за вашите несгоди. Всички тия неща нека идват, но вие трябва да насочите мислите си към великото, към възвишеното в света.

Изпейте упражненията *Малкият извор* и *Вечер, сутрин*.

В българския език липсват някои слогове. Следователно музиката не може да се изрази в нейната пълнота. Вземете за пример думата *Хаушбънн – зут*. Това показва начало и край на нещата. Но то не е алфа и омега. Самите слогове показват работа, която е започната добре и добре може да се свърши. В българския език няма такава мощна дума, за да се възпроизведе този окултен тон.

Тайна молитва

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

ОТВОРЕНАТА И ЗАТВОРЕНАТА ЧАША

*Седмнадесета лекция
4 февруари 1925 г.*

ОТВОРЕНАТА И ЗАТВОРЕНАТА ЧАША

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

Размишление

Бяха прочетени резюмета от темите *Отличителните черти на ума, сърцето и волята* и *Съзнанието у насеко-мите*.

Бяха прочетени няколко от работите върху темата *Най-силният слог*.

Тема за следния път: *От какво зависи дължината на човешкия живот?*

Какво се разбира под израза *безкраен живот*? Кои неща имат край? Често хората казват: „Страданията нямат ли край?“ Думата *страдание* е двусмислена, двойка. Ако се направи превод на тази дума, тя означава промяна от едно състояние в друго. Все-таки ние казваме: „Моите страдания няма ли да престанат?“ То е равносилно да се каже: „Няма ли да се смени състоянието ми?“ Когато те бият, ти казваш: „Този бой няма ли край? Или този, който ме бие, няма ли да престане?“ – Има начин, по който може да се смени състоянието ти, от тебе зависи. Излез вълн от къщата си, нека бият къщата ти, т.е. тялото – ти ще бъдеш свободен.

Та когато казваме, че страданията нямат край, разбираме, че причината е външна, независеща от нас; когато пък кажем, че страданието има край, то значи, че състоянието може да се смени, от нас зависи. Някой казва: „Мъчи ме дяволът.“ Значи отвън го мъчи нещо. Ти можеш лесно да се освободиш от този дявол. Вземете например състоянието на гнева. Какво представлява гневът? – Гневът е излишна на-брана енергия в известно направление. Или всяко непостиг-нато желание може да се обърне на скръб или на гняв. Тогава от кого зависи този гняв да престане? Да допуснем, че вие

сте гневен, но изведнъж ви бутнат в студена вода. Гневът ви ще се запази ли, или ще се смени? Когато и да бутнат в студена вода, веднага гневът му ще изчезне. Енергията, която се е набрала на повърхността на неговия мозък, се променя и човекът се освобождава от нея. Другото положение: гневът може да се смени в едно приятно чувство. Например ти си разгневен нещо, но някой ти донесе един чек от десет милиона лева, които получаваш в наследство. Какво ще изпиташ в този момент? – Веднага гневът ти ще се смени в радост. Значи десетте милиона лева превърнаха гнева в радост. Който не се занимава с философията на живота и който не го проучва издълбоко, за него страданията няма да престанат, напротив, те ще се усилят повече.

Например младият момък или младата мома искат да се оженят, да намерят щастие. Той търси другарка, тя търси другар. Обаче и единият, и другият, вместо да намерят щастие, ще намерят нещастие. Защо? Защото търсим щастието там, дето го няма. Не трябва да търсим щастието на Земята, понеже то не може да се постави в такива крехки съеди, каквито имаме на Земята. Те могат лесно да се трошат и съдържанието им да изчезва. Най-после, на този твой другар още утре животът му може да изчезне и ти ще останеш сам. Затова ние трябва да търсим на друго място основата на живота. Всички съвременни хора искат да направят щастието достойние на Земята, но това нещо няма да се постигне никога. Земята никога не е била щастлива и няма да бъде. Тази Земя аз наричам *Земя на нещастие* – нищо повече. И всеки, който се роди на нея, ще бъде нещастен. Туй трябва да знаете! Ако някой човек няма нещастия, ще му дойдат. Това положение прилича на положението, което заема всеки гражданин в държавата, в която живее. Ако тази държава има дългове, то като ги разхвърли тя между всичките граждани, ти и да нямаш дългове, ще плащаш. Държавата ще ти тури лихви по 10% и по този начин ще помагаш на този народ.

Днес хората казват: „Да дойде Царството Божие, да се обичаме!“ Как ще се обичате, когато вашата любов е основана на чисто материална основа? Я ми покажете една съ-

вършена любов! Детето обича майка си, понеже тя го храни. Оттам започва неговата любов. Слугата обича господаря си, понеже му плаща нещо. Ученикът обича учителя си, понеже му дава нещо. Проповедникът обича паството си, понеже му плаща. Питам: де е тогава духовната страна на любовта? Като казвам, че любовта ви е материална, това не значи, че трябва да се откажете, да изпаднете в песимизъм, но трябва да знаете, че на Земята не може да има щастлив живот, а само живот на страдание. Само умният човек може да се ограда от нещастията в живота и да си създаде едно малко щастие. Мнозина казват: „Ние можем да бъдем щастливи при по-благоприятни условия на живота.“ – Да, но влезете ли във Великия безграничен океан, ще видите, че вълните се срещат и сблъскват една в друга. Там щастие ще има ли? – Няма да има. Ако вълните се блъскат само в брега, разбирам да се говори за щастие, защото когато една вълна се удари в брега, тя се разбива там и после се връща назад отслабнала и безопасна. Представете си обаче, че вълните се блъскат една в друга. Питам ви тогава: защо се блъскат тия вълни, какво ще придобият от това блъскане в океана? Учените хора казват, че по този начин ставало обмяна на водата в океана – той се оживявал, придавало му се повече живот. Ако не ставало такова раздвижване на водата, тя щяла да се вмирише. Възможно е да е така. Следователно, ако нямаш никакво ограничение наоколо си, ако животът ти е тъй широк като океана, пак вълните на твоите мисли, чувства и желания ще се блъскат една в друга и пак ще има смущение в тебе.

Сега вие си представяте, че като се качите на Небето между ангелите или ако отидете в рая между най-щастливите хора, ще бъдете щастливи. Да, така е, но какво трябва да правите, като сте на Земята? Можете ли да бъдете щастливи при следното положение? Представете си, че сте в един чужд град и нямате дори пет пари в джоба си. Какво ще правите? Ще си кажете: „Аз не съм беден, имам сили в себе си, мога да спечеля 2000 лева.“ Всички трябва да се заемете с разрешението на най-мъчната задача. Най-първо трябва да разберете живота от неговата лоша страна. Думата *лош* трябва да се изясни.

Казват за някого: „Той е лош човек.“ Някой път вие казвате за себе си: „Аз съм лош човек.“ Какво означава това? Буквата *л* означава слизане. Буквата *о* показва стремеж нагоре, към Бога. Значи в лошия човек има условия за добър живот, той започва по Бога. Буквата *ш* показва, че този човек свършва по материалному. Той започва добре, а свършва зле, т.е. започва с един милионен кредит, а накрая свършва с фалит. За такъв човек казват: „Той е изял, завлякъл е парите на хората.“ Всъщност този човек не е изял парите, но нищо не е спечелил. Той е харчил, ял, пил, този е обрал – онзи е обрал, този е закачил – онзи е закачил, а сам нищо не е придобил. Ние казваме: лош човек е всеки, който започва добре и свършва зле, а добър човек е този, който започва добре и свършва добре.

Думата *добър* сама по себе си не означава Добро. Буквата *д* в тази дума е съставена от един триъгълник. Както виждате, геометрия има в тази дума! Триъгълникът означава равновесие на сили, т.е. богатство, един уравновесен характер. Човек с такъв характер е разумен, добре използва условията на живота. Това се вижда и от буквата *о*. И буквата *б* също изразява стремеж към Бога. Буквата *р* показва, че добрият човек е и разумен човек, той държи всичко в ръцете си. Добрият човек не се влияе от мнението на този или на онзи, нито от условията. Той не търси щастието на Земята. Всеки човек, който търси щастие и добро на Земята, няма да ги намери. Към коя категория ще се отнесат тези хора, които започват зле и свършват добре? Може ли човек да започне зле и да свърши добре? – Това не може да бъде. Под думите *зле започва* разбираме, че започва при много неблагоприятни условия, но съзнанието в него е добре развито. Той е честен човек, но има големи мъчности в живота си – отвътре започва много добре, но отвън има мъчности. Съзнанието и в лошия човек е добре развито, но той употребява добрите условия в края на краищата за свои лични цели. Той казва: „Трябва да се живее в света малко по-нашироко.“

Вие трябва да изучавате законите на равновесието, както и всички останали закони на Живата Природа, за да могат всички тия истини да оживеят във вас.

Представете си един цилиндър, в който влиза плътно едно бутало. Това бутало излиза от цилиндъра и влиза в него благодарение на различните видове енергии, положителни и отрицателни, които действат върху му. В този случай буталото представлява среда, през която минават тия енергии. Често вие запитвате: „Защо идват страданията, мъчнотиите в живота?“ – Страданието е положителна енергия, която иде отвън, натиска върху буталото, което сгъстява парата и я изпъжда навън. Значи тази енергия върши работа. Ако парата е съзнателно същество, ще каже: „Каква е тази неправда, кой ме натиска?“ Но в това време същата външна енергия натиска върху буталото на друг цилиндър, скачен с първия, вследствие на което в първия цилиндър наставка обратно движение: енергията на парата натиска сега върху буталото, то излиза постепенно от цилиндъра, парата се разширява, радва се и казва: „Настана светъл ден за мене!“ Това състояние обаче е само временно, защото има предел, додето буталото може да излиза. Щом дойде този предел, радостта се прекратява. В другия цилиндър настъпва радост, а в първия – скръб. Така се движи колелото на машината, т.е. колелото на живота. Радостите и скърбите, т.е. положителните и отрицателните енергии, равномерно се сменят и движат колелото.

И тъй, ако ме питате защо трябва да страдате, ще ви отговоря: за да се движите. Движение без страдания и радости в живота няма. Ако страданието престане, моментално ще престане и животът ви. Като престане радостта ви, ще престане и животът ви.

Сега във вас се заражда мисълта: „Като отидем на Небето, там няма да има скръб.“ – Да, там движението в цилиндъра няма да бъде като това на Земята, но ще бъде обратно. Вие вече няма да мислите за вашите страдания, но ще мислите за страданията на другите хора на Земята. Но да оставим този въпрос, какво ще бъде на Небето – това е външен, посторонен въпрос. При сегашните условия на живота страданията и радостите са двигателни сили, необходими за развитието и растенето на човека. Тъй седи въпросът от окултно гледище. Тези страдания, които имате отвън, не са нищо друго, освен

че някому се скъсали дрехите, роклята или че някой изгубил 5-10 хиляди лева, или че му се счупило нещо, и т.н. Страданията са вътрешни неща, от които не можете да се освободите. Някой път имате вътрешна радост, която остава дълбоко в душата ви. Аз говоря за вътрешните радости и скърби – те са двигателни сили в живота ви, които трябва разумно да използвате.

Вие мислите философски върху нещата и искате да се махнат страданията от вас. Не, вие не знаете какво говорите. Да премахне Господ страданията от вас, това значи да отнеме живота ви. Не се молете да се махнат страданията от вас, но се молете за знания и мъдрост. Досега вие сте се молили само за това, да се махнат вашите страдания, но освен че няма да се махнат, ще се увеличат още повече. Защото онзи, който има навик да спира в пътя си, ще го бият повече. Някой път вие имате характера на такива коне, които често спират. Да вървите назад, не сте свободен – ще ви бият, защото трябва да заведете тази каруца на определеното място. Ако не можете сам, ще доведат още един кон: ще ви заставят по който и да е начин да закарате каруцата. Ако и вие имате туй вътрешно схващане, всички съвременни социални мъчнотии ще се разрешат по един правилен начин, а не тъй, както сега мислите.

От чисто окултно гледище всички съвременни хора са болни. Няма здрав човек в света. Я ми кажете сега, как ще могат болните хора да оправят света? Според мен тщеславният е болен човек. Тщеславието е една неизцерима болест. Човек, който се гневи – това е друга болест. Човек, който има завист, също тъй е болен. Всички отрицателни черти, които съществуват в човека, са от най-странен характер – те са неизлечими. Някой се разгневил, кипнал. Нека каже: „Ще ме извините, аз обичам да се поразгневявам малко.“ Гневът е признак на престъпност. Кои хора се гневят? – Които бързат да извършат едно престъпление. Когато човек се гневи, то е, защото не му дават условия да извърши известно престъпление. Добрият човек никога не се гневи в душата си. В душата си всички трябва да бъдете тихи и спокойни и не трябва да

се извинявате, че сте нервни. Това не е извинение. Ние не сме създадени да бъдем нервни. Че имаме нерви, това е необходимо, но когато се гневим, тук вече се привежда стихът: „Гневете се, но не съгрешавайте!“ Ако гневът у човека създава енергия, която го подтиква да премине от едно по-нисше в по-висше състояние, той е на мястото си, но когато човек се гневи без никакви видими причини и няма никакъв резултат от това гневене, гневът не е на мястото си.

Подозрението например също тъй е една болест у човека. Съвременните хора са много подозрителни. Че какво има да подозират? Две неща трябва да знаете. Искате например да знаете характера на някой човек. Каква философия има в това? – Този човек може да бъде или добър, или лош. Вие ще го наблюдавате, ще го изучавате. Той е или добър, или лош – нищо повече. Каква тайна има? – Всеки от вас може да узнае всичките тайни на човека. Няма нищо скрито-покрито на Земята. Какво има да изучавате в човека? Смешно е да се занимавате какъв е този или онзи човек. Ако един човек обича Бога, има какво да се занимаваме с него, има какво да се изучава. Ако душата на някой човек е заета с Любовта, има какво да се изучава. Ако душата на един човек е заета с Мъдростта, има какво да се изучава. Ако душата на един човек е заета с Истината, има какво да се изучава. Но ако един човек се занимава с нещо материално, с нещо земно, няма какво да се изучава, той не представлява абсолютно нищо важно. Например често хората изучават характера на жабата, изучават всичко, което се крие в нея. Някой път кацне върху нея една муха, но тя седи като някой философ, наблюдава само. Дойде ли мухата до устатата ѝ, жабата веднага я лапне и мухата изчезва. Дойде друга муха до устата ѝ, и тя скоро изчезва. Питам: какво има да се изучава жабата? Да се изучава жабата, това е равносилно на положението на някой пияница, който, като падне в трапа, казва: „Влязох в трапа, за да го изуча.“ Какво ще изучава в трапа? Каква философия има в това, да пуснете една кофа в кладенеца и после да я извадите? Представете си, че изучавате скоростта, с която кофата се спуска и изважда от кладенеца, какво ще придобиете? Как-

во ще спечелите, ако изучавате скоростта, с която някой би могъл да извърши престъпление? Тук няма никаква философия. Разбира се, ако кофата е пълна, ще пада по-бързо; ако е празна, ще пада по-бавно. Това зависи от съпротивлението.

В сегашния живот ние не трябва да се занимаваме с посторонни въпроси: как ще се оправи светът, кога ще дойде Царството Божие на Земята, и т.н. Царството Божие на Земята сте вие. Царството Божие може да дойде у вас, но на Земята никога няма да дойде. Не само това, но окултната наука твърди, че Христос, в Когото вярвате, днес е толкоз повдигнат, че като дойде втори път, кракът му едва ще достигне до астралния свят. Той там ще стъпи, а в умствения свят ще се яви. Значи във физическия свят ще видят само сянката на Христа, на астралния свят ще стъпи, а в умствения ще се яви. Писанието казва, че хората ще видят Христа само в облаци. Той няма да дойде на Земята – няма условия за това. Физическият живот не представлява никаква важност. Сегашното ни тяло не представлява никаква ценност. Сегашните ни тела са цигански дрипели, които хората след време ще съблекат и от тях ще направят каша за книга за писане. Хубави книги, хубав пергамент ще стане от тях. Вие мислите, че сте облечени много добре. Казвате: „Това тяло е живо.“ Апостол Павел казва: „Има тяло естествено, има тяло духовно.“ Онова тяло, което е направено по образ и подобие на Бога, то е бъдещото тяло. И когато влезем в туй тяло, ще добием онази свобода, която търсим. Туй тяло, в което днес живееете, ще ви носи страдания, но вие ще им благодарите. Трябва да знаете, че страданията са общи. Няма същество, колкото малко и да е, което да не участва в страданията. Страданията и радостите движат живота. Ние ще се опретнем на работа; и при страданията, и при радостите ще работим еднакво. Това са две сили, които носят Божието благословение.

После, забележете друго нещо – колкото повече избягвате някоя противоположност, толкоз по-често се натъквате на нея. Туй, от което човек най-много избягва, то ще дойде до главата му. Това, което обичаш и мразиш, еднакво силно се привличат. Затуй всеки от вас трябва да си състави истин-

ско понятие какво представлява той в даден случай. Вземете например – всеки от вас иска да бъде почитан и уважаван от другите. Питам: кое трябва да почитат у вас? Всеки иска да бъде обичан. Кое да бъде обичано? Дайте си ясна представа за това! Право е да бъдете почитани, уважавани, обичани, но кое у вас трябва да се обича, почита и уважава? Вие казвате: „Аз имам ум.“ – Много добре, но кое е ценното във вашия ум? Ако съмнението в твоя ум господства и направлява всичките ти мисли, има ли нещо ценно в него? Каква държава е тази?

С този ум, който имат съвременните учени, и в Европа, и в Америка, и в Индия от няколко хиляди години насам не могат да разрешат и най-елементарните работи. Един въпрос има за разрешение: вие не знаете дали сте организирани, или не; имате ли сили, или нямате; можете ли да се повдигнете, или не. Какво разбирате под думата *организация*? Нали има удове във всеки организъм? Там те са организирани. Как са се организирали тия удове? Онези, които изучават биологията, анатомията, физиологията, когато изучават всички процеси на тялото, трябва да проучат първоначално как е станало организирането на материята. Организиране значи съотношение на нещата, а не допиране на нещата. Когато говорим за организиране, разбираме, че само висшият разумен живот може да се организира. Дето има организиране, там прониква разумен живот. Не може да има организиране, докато няма разумност. Двама души, които са разумни, могат да се организират и да работят заедно. Единият ще вземе да работи едно, другият – друго, и тяхната работа ще се допълва. Хора, които не са организирани, те привидно работят заедно, но в края на краищата всичко се разсипва. Те нямат общ идеал, общ център, към който да се стремят: всеки в себе си има някаква скрита задна цел. Той говори за организиране, за идеал, за Бога, но зад всичко това разбира себе си. В Народното събрание уж всички са организирани, но всеки иска да стане председател, подпредседател, министър, да заеме някаква висока длъжност. Като се дойде до духовенството, до свещеничеството, същото нещо – и тук няма организиране. Целта на тия хора не е да служат на Бога.

После и вие, които сте дошли тук, не сте от хората, които могат да се организират. Всеки от вас иска да вземе знание, и като го вземе, казва: „И тук не намерих Истината.“ Де ще я намерите? – Истината ще я намерите в Школата. Някой ваш приятел ви казва: „Аз имам високо мнение за вас.“ Хубаво, щом този ваш приятел има такова високо мнение за вас, вие ставате ли висок човек? Тогава какъв смисъл имат тия негови думи? Някой ви казва: „Вие сте много благороден човек.“ Ставате ли благороден с това? – Не. От вас се изисква абсолютна честност. Когато говорите на един човек, трябва да се научите думите ви да имат само едно значение. Като кажете някому: „Вие сте добър човек“, какво подразбирате от това? Допуснете, че аз ви кажа: „Вие сте много добър човек“ – какво искам да ви кажа с това? Аз съм дошъл при вас, защото имам нужда от две хиляди лева и казвам: „Вие сте много добър човек.“ Наричам ви много добър, а това значи: „Вашата добрина не ви позволява да ми откажете, трябва да ми дадете две хиляди лева. Вие сте много учен, много добър професор – искам да постъпя в университета, вие няма да ми откажете.“

Казвате на баща си: „Ти си много добър баща.“ Това значи: „Искам да ми направиш нови дрешки за Великден. Искам да отида в странство, трябва ми пари, ще ми дадеш малко пари, ще отвориш кесията си.“ Всеки, който ти казва, че си много добър човек, има нещо предвид. Защо трябва да ти казва, че си много добър? – Много естествено! – Искане да вземе нещо. Аз имам една цигулка, искам да я извадя от кутията, да я опитам как свири. Защо правя това? Като свиря на нея, имам и друга користна цел – да си изкарам с нея прехраната. Казвате за някого: „Този човек свири за себе си.“ Никой не свири за себе си. Има хора, които свирят за себе си, но те са много рядко. Сега всички хора свирят насила, по необходимост. Как плачат хората днес? Кой плаче доброволно, я ми кажете? Кой се радва доброволно? И радостта става чрез насилие. Ти плачеш – аз дойда при тебе и ти казвам: „Слушай, билетът, който си взел от последната лотария, печели 500 000 лева!“ Изведнъж се зарадваш, казваш: „Ела да те почерпя!“ Отидеш

да провериш: нищо не печелиш – пак дойдат сълзите. Значи и радостта, и скръбта се дължат все на материални стимули. Докато материалните стимули съществуват в света, ние не можем да избегнем сегашното състояние. Сегашните ни радости и скърби се основават на тях. Следователно ние трябва да се повдигнем над тях, но засега те са естествени, ние не можем да ги избегнем. Ние живеем в материален свят – не мога да ви кажа, че не трябва да ядете. Този живот обаче трябва да се свърже с нещо по-висше.

Питам ви: кой е най-силният слог? Вие казвате, че е *Бог*. Думата *Бог* сама по себе си не е силен слог. Тази дума дори е много слаб слог. Тя е толкоз слаб слог, че трябва да се аргументира, да се доказва с часове. Хората казват: „Я ми докажи този слог, т.е. докажи ми, че съществува Бог.“ Някои слогове са по-силни, а други – по-слаби. Слогът *ах* е силен. Като кажеш *ах*, веднага те питат какво ти е, какво те мъчи. Детето като каже *ах*, майката веднага тича, казва: „Какво ти е, мама?“ Кажеш ли *Бог*, питат те: „Какво искаш да кажеш?“ Значи думата *Бог* има скрит смисъл. Тази дума трябва да се замести с думата *Любов*. Любовта трябва да се изясни чрез живота, а животът трябва да се изясни чрез други работи. Значи трябва да направим цяла процедура от уравнения, за да докажем на хората какво е отношението на Бога спрямо Любовта, какво е отношението на Любовта спрямо Живота, какво е отношението на живота спрямо жертвата, и т.н.

Та не трябва да се откажем от живота, но трябва да го разбираме. Вие още нямате живот, затова най-първо трябва да придобиете Божествения, истинския живот, че тогава да го разберете. Животът, който сега имате, не е живот. Животът на днешния човек прилича на ония роби, които американците взеха от Африка и създадоха от тях „робството на черните“, като ги поставиха да обработват плантациите им. Господарите продаваха жените, децата, дъщерите им – те разполагаха с живота им. Това живот ли е! Докато с нас разполагат като с животни, като с говеда, това живот ли е? Днес държавата разполага по този начин с тебе. Кара те да ходиш да се биеш, да вършиш една велика глупост. Животът ни от

единия край до другия е пълен с глупости. Ще отидеш на парад, ще бъдеш облечен с фрак, с цилиндър на глава, иначе не можеш да се явиш пред хората. Ако отидеш на някой концерт, трябва да си вземеш билет, и то ще влезеш или на първите места, или на последните. Веднага ще те посрещнат и ще ти покажат мястото. Значи там се определя де ще седнеш. Казвате: „Ние сме много културни хора.“ – Културни са парите. Щом имаш първокласен билет, ще седнеш на първия ред – ти си богат човек. Но щом си беден, ще седнеш на опашката. Може да си философ, може да си свършил три факултета, ще ти кажат: „Тук факултетите не важат, парите работят.“ После, ако си свършил четири факултета, но имаш някакво откровение, иди разправи това на религиозните хора – те ще кажат, че си полудял. Когато Павел разказа на хората своята опитност, те го взеха за луд. Той беше малко тщеславен.

Следователно хората ни вярват дотогава, докато нашата опитност съвпада с тяхната. Докато ние вървим в обикновения живот, всички хора ни вярват; щом минем отвъд тази норма, казват: „Вие сте на крив път.“ Ако влезете в някоя православна църква и не запалите свещ, нито пък се прекръстите, казват: „Какво търси този човек тук?“ Ако влезете при евангелистите и не коленичите като тях, те ще кажат: „Какво търси този човек между нас?“ Навсякъде има известни установени форми и ако искаш да не те вземат за луд, трябва да вършиш това, което другите вършат. Или ако не си облечен модерно, казват: „Този човек е много изостанал назад, той не е културен, няма модно облекло, не оре с модерен парен плуг.“ Аз харесвам парния плуг, че освобождава воловете от страдания. Не, ние трябва постепенно да дойдем до истинския живот, до Истината.

Сега някой път учителят може да каже на учениците си: „Вие трябва да знаете, че аз ви просветих, аз ви упътих.“ – Прав е той. Майката пък казва на дъщеря си: „Аз те отхраних.“ – Права е и тя. Но нейната майка ще каже: „Аз тебе отхраних.“ Ти си майка на своята дъщеря, но си дъщеря на своята майка. Питам: кой кого е отхранил? Някой казва на

сина си: „Знаеш ли, че ти си ял хляба ми?“ – „Кой хляб?“ – „Моя хляб.“ – „Ами ти отде го взе? Ти ли се мъчи да изкараш житото?“ – „Земеделецът направи това.“ – „Ти само взе готово брашното и замеси от него хляб.“ Казваш на сина си: „Ти нямаш признателност, не си благодарен на моя хляб.“ Де е Истината? – Хората още не са яли собствен хляб. Често някои казват: „Аз нося на Учителя от нашия хляб.“ – Да, но аз не съм ял ваш хляб. Аз бих бил щастлив, ако мога да ям ваш хляб, но никъде няма такъв. Знаете ли какво нещо е хлябът? Христос казва: „Аз съм живият хляб.“ – Да, само Христос е живият хляб. За всички хора мога да кажа: с чужд хляб по-мен не правете! Вие може ли да станете на хляб? Ако можете да станете на хляб, добре дошли тогава! Не можете ли, чужд хляб не давайте!

Казвате: „Аз имам Божиата Любов към тебе.“ Казвам: ти сам трябва да станеш Божиата Любов. Някой казва: „Аз сега проявявам Божиата Любов.“ – Не, това са неразбрани думи, това са изтъркани фрази. Целият свят е покрит само с изтъркани фрази, с методи, възпитателни средства, вярвания – и въпреки всички тия многобройни неща хората седят на едно и също място. В Бога вярват, обичат се, морални правила имат – и при това всички страдат, всички са недоволни от живота. Ние казваме: няма какво да се стремите да оправяте външния свят. Пазете се от следното: вие не можете да реформирате калта. Философия за калта няма и не можете да я реформирате. И да я изхвърлите навън, друга ще донесат. От 40 години насам все изхвърлят калта от София, но друга иде на нейно място.

Вие искате да изхвърлите вашите лоши мисли, но ако ги изхвърлите, други ще дойдат на тяхното място. Не, друго нещо ви трябва. Кое е това нещо? Ще ви задам следния въпрос: защо всички вие се съмнявате? Аз ще ви задам друг въпрос, ще отида по-далече: защо еврейските равини се усъмниха в Христа? Защо и сегашните не му вярват? Еврейският народ не вярваше и в Мойсей. Мойсей казваше: „Господи, още малко и те ще ме убият.“ Че на кой Учител, на кой законодател, които са дошли на Земята, са им вярвали? На Буда

не са вярвали; на Конфуций⁹ не са вярвали; на Мохамед¹⁰ не са вярвали. Ако са им вярвали, де са последователите им? Всеки човек в света има едно верую. Кое е то? Едно нещо е вярно – че хората вярват само в себе си. Да вярваш в един велик Учител или в Христа, това е само мода. Ще кажете: „Тежка е тази дума!“ Ами ако вие вярвахте, де е вашият живот? Ако вие вярвате в Христа, де е вашата светлина? Възможно ли е да бъда в един огън от десет хиляди градуса и да не светя? Ако парче желязо, поставено при този огън, е още черно и не свети, питам: какъв е този огън? – Този огън не е истински. Значи ние само предполагаме, че вярваме в Христа, че се молим, че Го обичаме. Всеки ден се молим: „Дай ми, Господи, това; дай ми, Господи, онова!“ Ние не сме дошли до състоянието да кажем: „Господи, да бъде Твоята воля!“

Сега аз засягам едно ваше преходно състояние и казвам: сегашният ви живот, в сравнение с един по-нисш живот, не е оправен, но от гледището на Божествения живот той е оправен. Аз засягам живота ви в преходното състояние, в което се намирате, и казвам, че това състояние е необходимо условие за постигането на онзи висш, Божествен живот, към който се стремите. Ако вие не преминете през туй преходно състояние, вашият сегашен живот е почти на изчезване: след 20-30-50 години той ще фалира. За да не фалира, трябва добре да ликвидирате сега. От вас се изисква една положителна вяра. Всеки от вас трябва да си даде отчет вярва ли в Бога, учи ли се, и т.н. Не е достатъчно само да напишете една линия. Онези, които са учени, разбират значението на правата линия. Неучените казват: „Няма какво да се занимаваме с правата линия, това е за децата, нещо по-хубаво ни кажи!“ Това е материалната страна на въпроса. Какво означава правата линия? Сама по себе си тя нищо не означава, но може да се осмисли. Има известни величини, които могат да се осмислят. Например има ли смисъл думата *давам*? Ако кажа, че ви давам 20 000 лева още тази вечер, тази дума ще придобие ли смисъл? – Да, изведнъж придобива смисъл. Значи думата *давам* може да стане динамическа. Така също правата линия сама по себе си няма смисъл, но ако си я представите,

че е от злато, че е златна тояжка, тя придобива вече смисъл. Казвам ви: ето, аз ви давам тази тояжка. Даваш ли? Слогът вече стана много силен. Значи правата линия е възможност в живота, която може да се преведе, за да се усили значението ѝ. Умът трябва да преведе нещата на чувствата; чувствата трябва да преведат нещата на волята. След това настъпва обратният процес: волята трябва да преведе нещата на чувствата, чувствата пък – на ума. Така процесът следва постоянно. Ако вие не следвате този процес, не може да имате права мисъл. За да бъде мисълта ви права, трябва да имате правилно слизване и правилно възлизане, да се образува един кръг.

И тъй, най-първо ще си зададете въпроса: вярвате ли в Бога, или не? Не е въпросът, че нямате вяра, но запитайте се готови ли сте да не се усъмните? Готови ли сте, като ви поставят на най-големите страдания, да издържите, без да се скъса конецът ви? Туй наричам аз вяра: човек да издържи на всичко, да може да се пожертва. Аз наричам истинско чувство това, на което човек може да разчита във всички случаи от живота си. По този начин само вие сами ще имате уважение пред себе си. И тогава, като ви поставят на изпит, вие ще се намерите в такова положение, че само ще се радвате. Сега вие казвате: „Ние имаме вяра.“ Питам ви: вашата вяра може ли да издържи на всички изпити? Аз не казвам, че няма да издържите, но важно е да знаете, че ще се изпита вярата на всеки едного от вас. За всички културни хора идат такива изпити, каквито те никога не са виждали. И вие трябва да се приготвите. Ако ме питате какво ви чака, ще ви кажа: чака ви един важен изпит, от който ще зависи целият ви бъдещ живот. Ако го издържите, ще минете в едно ново състояние; ако не го издържите, ще се приготвявате пак, отново да го издържите.

Като ви казвам това, да не се страхувате и да кажете: „Ами ако не го издържим?“ Въпросът седи в следното: дават ми една чаша, пълна с най-хубав нектар, и ми казват да я предам някому. Тази чаша представлява едно изпитание за мен. В какво отношение? – У мен може да се роди желание да вкуся малко от този нектар, понеже от него зависи про-

дължаването на живота ми. Нося чашата, но ми се иска да близна поне малко от нектара. Обаче тази магическа чаша има това свойство, че като приближите устата си до нея, тя веднага се затваря, а щом се затвори веднъж, повече не може да се отвори. Това показва, че вие не сте издържали изпита си и сте престъпили закона. Ако се явите пред Учителя си със затворена чаша, това показва, че вие не сте издържали в честността си. Ако вие отидете с отворена чаша при онзи, при когото Бог ви е изпратил, вие ще минете от едно състояние в друго; ако чашата ви е затворена, ще бъдете друг човек. Ако чашата е отворена, това произвежда една мисъл; ако е затворена, това поражда друга мисъл.

Сега тия чаши са дадени на всинца ви. Вие ги носите; важното е сега как ще пристигнете – със затворена или с отворена чаша. Аз зная, че всички ще пристигнете с отворена чаша. От вас зависи това. Защо да не устоите да не близнете? Тъй щото да не кажете един ден, че не сте знаели. Щом чашата е затворена, работата ви е свършена.

И тъй, основната, съществена мисъл, която ще носите със себе си, е да знаете, че ви е дадена чашата с нектара и трябва да я занесете отворена. Тя е чашата на вашия живот. Ще си зададете въпроса: „Как ще занеса тази чаша, отворена или затворена?“ Ще си отговорите: „Ще занеса чашата отворена.“ Това е смисълът на живота.

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА ЖИВОТА

*Осемнадесета лекция
11 февруари 1925 г.*

ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА ЖИВОТА

Размишление

Бе прочетено резюме от темите *Най-важният слог*.

Чете се темата *Сила, материя и енергия*.

Бяха прочетени няколко от работите върху темата *Продължаване на човешкия живот*.

За следния път ще пишете върху темата *Разлика между будизма и християнството*.

Като казваме „продължаване на живота“, трябва да обясним какъв смисъл има дължината. Когато кажем, че пътят е дълъг, краката ни се прекъсват, а когато кажем, че животът е дълъг, краката ни се продължават. Защо именно в първия случай краката ни се прекъсват, а във втория случай краката ни се продължават? Значи една дума, употребена в два различни смисъла, дава и два различни резултата. Може ли едно същество, което не е живо, да продължава своя път? Може ли в Природата да съществува движение без живот?

Сега например всички може да четете някой философ и да кажете какво мисли този философ. Какво мисли някой философ знаете, обаче рядко срещам ученици, които мислят. Даже срещам и философи, които не мислят. Един философ чел съчиненията на друг някой философ и написва какво казва този, последният. Значи взема философията на другия философ и с малко перифразиране създава някаква нова философия. Така в евангелския свят между хилядите проповедници много рядко ще намерите някого, който мисли. В Америка има повече от 20 хиляди проповедници, но едва ли ще намерите 10 души от тях, които могат да мислят. Останалите перифразират, заемат един от друг.

Сега всички вие вземате думата *живот*, но не сте мислили върху това, как се продължава човешкият живот. Вие сте го вземали назаем, тъй както се вземат пари назаем, без да сте го печелили. Казваме: „продължаване и съкращаване

на живота“. Има ли съкращаване на живота? Да вземем един човек, който е живял 10 години, и един шаран, който е живял 400 години. Как мислите, в какво седи разликата между този човек и шарана? Ако съберете опитността на човека и тази на шарана, който е живял 400 години, кой от тях е живял повече време? Някой път продължаването и съкращаването на живота зависи от бързината или от интензивността на живеенето. Под дълъг живот не разбираме натрупване на много години, например 100 или 120 години, защото човек може да живее 1000 или 2000 години и пак да не е събрал много опитности. Сега искам да разсъждавате много просто, а не философски. Представете си, че вие копаете един кладенец. Колко време може да копаете? Щом стигнете дъното му, т.е. колкото е определено, ще копаете ли още? Ще бъде смешно, след като изкопаете кладенеца, да направите къща, за да живеете в него. Ако си по-мързелив, по-дълго време ще копаете; ако си по-работен, по-малко време ще копаете.

И тъй, под думите *продължаване на живота* разбираме разумност. Животът не може да бъде дълъг без разумност. Ако животът на някоя фамилия е кратък, това зависи от неразумността на предшестващите поколения. Значи разумността е един от факторите за продължаване на живота. Вторият фактор е Любовта. Вие не можете да продължите живота си без Любов. Това не значи само да говорите за Любов, но да имате разширение в чувствата, да сте еднакво разположени спрямо всички хора. Освен това трябва толкова да сте предвидливи, че да не влизате в стълкновение с никого. Виждаш някой човек нервен, сприхав. Стой надалече от него и бъди много внимателен – няма защо да го изпитваш или да му посочваш дефектите. В Стария Завет четете, че пророците са казвали недостатъците на хората, но това те правеха по необходимост. Вие разглеждате криво техните постъпки. Тия философи нападаха хората, както някой свредел пробива дупки. Кой е виновен за това? Не мислете, че пророците са правели това случайно. Друг някой кара пророка да изобличава хората, да изтъква грешките им. Изобщо езикът на всеки един от вас трябва да бъде мек. Ще ви дам следното правило: никого

не нападайте, никого не критикувайте! Туй е правата философия. Ако пък си като някое шило – дето минеш, да мушкаш – няма какво да правиш, ще гледаш да мушкаш по-малко. Ще казваш: „Не съм виновен, такова е естеството ми днес, ще ме извините.“ Англичаните в такъв случай казват: „Подхлъзване на езика.“ По някой път езикът на човека се подхлъзва и той казва нещо, което не желае. Често у всинца ви вярвам езиците да се подхлъзват, защото са намазани с масло. Ако дадем и на най-силния от вас да държи едно въже, намазано с масло, не ще може да го удържи. Турските пехливани разбират този закон и затова, като се борят, намажат се с масло. Борят се, но не могат да се хванат: изплъзват се като шарани и никой не може да надвие.

Аз бих желал езиците на всинца ви да са намазани, защото ако на един е намазан, а на други не е, често стават катастрофи. Като има масло, всичко се урежда добре. Ако ръцете на едного са намазани, а на друг не са, вторият ще се изплъзне, а първият ще бъде уловен. Затова някои хора претендират: „Защо не намазаха и моя език, та лесно да върви тази работа?“ И сега аз превеждам: вместо езикът ви да е намазан с дървено масло, нека е намазан с друго някое масло. Във великата лаборатория на Живата Природа има други масла за намазване на езиците. С тия масла като намажеш и най-коравия език, той става мекичък, като на ангел. Отлични масла са тези на Природата, но са и много скъпи. Един грам от тях струва хиляда златни лева. За тия масла има предвидени и специални четки. Когато намажеш езика си с такава четка, напоена в едно от природните масла, той става отличен инструмент; така постъпва и цигуларят със своя лък.

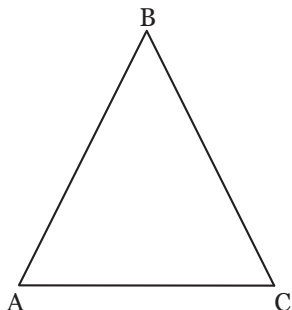
И тъй, за да се продължи човешкият живот, в чувствата на човека трябва да се създаде една вътрешна пластичност. Тъй щото, отдето и да дойде ударът, човек нищо да не почувства, гъвкав да бъде той. Някой път вие си казвате: „Този свят е много лош. Как ще се оправи?“ Няма защо да разрешавате такъв труден философски въпрос. Този въпрос е за Господа, не е за вас. Вие си гледайте вашата работа. Не се занимавайте с това, кой човек е лош и кой е добър. Ако ви попитам кой

човек е добър, вие не ще може да определите това. Не само вие, но досега аз не съм срещнал нито един, който да е определил кой човек е добър и кой е лош. Туй, което е лошо по време и пространство, всъщност не е лошо. Христовото учение, което беше в противоречие с юдаизма¹¹, днес е едно благо за християнските народи. И днешното Ново учение, което се смята за несъобразено със съвременните разбирания на хората, за в бъдеще ще им донесе едно благо. Не, днес не се знае кой живот е добър и кой е лош. В далечното бъдеще, когато хората завършат своето развитие, само тогава от плодовете им ще се види кой човек на каква степен на развитие е дошъл. Хората няма да бъдат вече толкова лоши: някои ще бъдат от рода на дренките, някои – от рода на крушите; други – от рода на ябълките или на гроздето, или на черешите, или на смокините и на други подобни плодове.

Сега, като се продължава животът ви, не вземайте на гърба си товара на света. Не мислете как ще се поправи светът. Светът е оправен. Старайте се да не задържате никаква горчива мисъл в ума си. Дрехата ви отвън може да е нечиста, но вътре в душата, в сърцето си и в ума си не оставяйте никакво петно. Щом се намирате във физическия свят, вие трябва да вземате поука от тактиката на военните. Когато изучавате хората, всякога си поставяйте крепости, та като ви бомбардират, да не могат да ви засегнат. Щом хората са миролюбиви, крепости не ви трябва. На едно място в посланията апостол Павел казва: „Когато искаш да браниш живота си, тури си щит за предпазване.“

И тъй, за продължаването на човешкия живот са необходими две неща: здрава и силна мисъл и широчина в чувствата. За постигането на тия две качества е необходимо търпение. Досега в България съм срещнал само един търпелив човек. Аз съм ви привеждал този пример. Този човек беше доктор. Аз наричам неговото търпение английско. Той имаше четири деца. Като вземеше някоя книга да чете, едно от децата му теглеше брадата, другото – косата, третото се качваше по гърба му, а четвъртото дърпаше краката му. Той ги погледне, погледне, пък им каже: „Е, деца, един ден, когато пораснете,

ще поумнеете, ще разберете, че не трябва да правите така, но сега сте малки още.“ Не съм срещал като този човек, бих ви го препоръчал като един похвален пример. Вие не бихте изтърпели това. Такъв човек може да продължи живота си.

Сега какво мислите: ако си представим, че линията AB в триъгълника ABC е разумна, тя ще схване ли ясно в съзнанието си целия кръг, който може да се опише около него? Ако всички тия линии са разумни, тогава линията AB ще знае ли какво е състоянието на линиите BC и AC ? Ако си представите, че линията AB е една захарна пръчка, и вие близнете само единия ѝ край, ще знаете ли дали цялата пръчка е захарна? Философски погледнато, човек в даден случай знае само една своя мисъл, само едно свое желание и само едно свое действие. – Нищо повече. Цялата наша философия седи в една мисъл. Много желания не са ваши, те са чужди. Там е заблудението, когато някой казва: „Аз имам много желания.“ Много желания са на вашите клетки. Ще намерите онази основна мисъл и онова основно желание във вас, които принадлежат на онази основна централна монада, около която се групират всички малки душички, всички клетки. Вие искате да бъдете господари на всички ваши мисли и желания и затова казвате: „Да се контролират всички наши мисли и желания!“ Това значи: вашата основна мисъл да има отношение към всички други мисли, да се хармонизира. Човек не може да води война със себе си.

Пазете следното правило: всеки човек, който води война със себе си, и да победи, той винаги губи. Човек никога не трябва да воюва със себе си! Казва Писанието: „Не противи се злему!“ То значи: не се борете със злото! Всеки, който се бори със злото, му предава сила. Всичката философия в окултната наука седи в това, че когато искаш да премахнеш една негативна мисъл, ще я усилиш повече. „Ами какво да правя?“ – Прави добро, остави злото, не се меси в неговата работа, не

се стреми да го събориш! Всеки, който се бори със злото, го усилва. Правете добро постоянно! Някой казва: „Аз няма да правя зло.“ Кажеш ли така, ти усилваш злото в себе си. „Аз няма да лъжа.“ – Ти усилваш лъжата в себе си. Ще кажеш: „Ще говоря Истината, ще правя добро.“ Казваш ли така, това има смисъл. Негативната философия донесе най-големите нещастия на човечеството. Мойсей е започнал много добре със законите си. Коя е първата заповед на Мойсей? – „Аз съм Господ, Бог твой, да нямаш други богове освен Мене!“ Първите четири заповеди са положителни. Евреите се спряха на последните заповеди, които бяха негативни: „Не убивай, не кради, не лъжесвидетелствай“, и т.н. Тия заповеди бяха само разяснение на първия закон. Ако не искаш да лъжеш, ти ще прилагаш първия закон.

Когато онзи младеж запита Христа какво трябва да прави, за да придобие вечен живот, Христос му отговори какво трябва да направи, а младежът каза, че всичко това го е сторил. Какво още не му достига? Наистина този младеж е спазил тия заповеди, но в техния негативен смисъл. Когато Христос му даде първия изпит – да раздаде имането си, оказа се, че той не разбира законите. Той не схвана закона, наведе главата си и излезе натъжен навън. Следователно той не е разбрал Мойсеевия закон, не го е приложил. Не само във времето на Христа, но и сегашните християни прилагат само шест заповеди, и то в техния негативен смисъл: да не се мразим, да не се одумваме и т.н. Като дойде ред да приложим заповедта да се обичаме, казвате: „Как ще обичаш този човек, може ли да го обичаш?!“ Как няма да го обичаш? Когато кажа, че трябва да обичам някого, тази идея в моя ум е строго математически определена. Под тази идея аз подразбирам това: онзи, когото Бог обича, и аз ще го обичам. Туй значи да обичаме ближния си. Да обичаме ближния си, подразбира да обичаме Бога. Когото пък Бог не обича, и аз няма да го обичам. За да обичаш някого, трябва Бог да го обича. Ако Бог е Любов, ти няма да заставяш Бога, няма да Му даваш направление какво трябва да прави Той. Ти трябва да бъдеш израз на Божията воля. Значи ако Бог обича някого, и ти ще го

обичаш. Това е Волята Божия и ти трябва да я изпълняваш. Ако вие можете да приложите Христовия закон или Божия закон по този начин, всичко ще ви върви лесно. Казва някой: „Как тъй, не мога да обичам този човек!“ – Не, ще си кажеш: „Обича ли го Бог? – Обича го. Щом Бог го обича, въпросът е свършен – и аз го обичам.“

Сега във вас се явява друг въпрос: каква трябва да бъде обичта? Щом започнете да философствате върху обичта, вие разваляте заповедта. Ще ви приведа сега следния факт. Всеки човек може да се роди при огнището на баща си, когато свети даже само една вощена свещ, но той не може да израсте от огъня на тази камина и от светлината на тази свещ. За да израсте и да се възпита, той трябва да излезе вън, на Слънцето. Та човешката любов в света – това е огнище, това е свещ. При нея може да се констатира фактът, че ти си роден еди-кога си, и да се напише името ти, но ако искаш да растеш и да стане нещо от тебе, трябва Слънцето да те грее отвън. Или, казано на друг език: само когато Божията Любов те проникне, от тебе може да излезе нещо. Следователно ние не можем да изпълним Божиите закони с човешката любов. Тя е несъстоятелна. Всички трябва да се откажете от тази мисъл. Човешката любов не е изпълнила досега това и не може да го изпълни. Вие не можете да растете на човешкото огнище, нито да се учите на неговата вощена свещ.

Ето защо, ако искате вашият живот да се продължи, не трябва да останете в стадия на човешката любов и да се грее на неговото огнище, нито да четете на неговата свещ, но трябва да излезете вън, на слънчева светлина, и там да растете, там да се развивате и да четете. Тия идеи трябва да бъдат рязко определени в ума ви.

Някой път, като четете Евангелието, казвате: „Тъй е писал еди-кой си апостол.“ Аз ви казвам, че много стихове от Евангелието са криво преведени. Например не е вярно преведен стихът: „Аз ще се похваля с кръста Христов.“ В оригинала се казва: „Аз ще се похваля със страданията на Христа.“ И като поставиха хората кръста на първо място в живота, с това развратиха Божия закон. Страданията са нещо смислено, но

кръстове не ни трябва. Сега всички хора говорят за кръста Христов, но от него са излезли всички съвременни ножове. Всички ножове на военните са направени от кръстове. Войникът мушка с дългата част на кръста. За да може да мушка повече, той си служи с тази пръчка, на която бяха заковани ръцете на Христа. Следователно всеки, който ти дава кръст, същевременно те мушка; и като те мушне, дойдат други, които те занасят в болницата. И след това ще кажат: „Това правим, за да се похвалим с кръста Христов.“ В това няма никакъв смисъл. И ако вашите мисли, вашите желания са кръстообразни, вие сте на края на пътя. Свещеникът носи кръста и ти казва: „Целуни го!“ По същия закон и военният носи кръста и с дългата му част те промушва. Най-първо ти казва: „Или ще се подчиниш, или ще те мушна.“ И тогава ти, ако искаш да живееш, ще му се подчиниш, т.е. ще го целунеш. Военният казва: „Ти ще се подчиниш на моя кръст, данъка си ще платиш. Ако не направиш това, роб ще станеш!“ – и хване оръжието. Това е значението на кръста днес. Хората предават, че на свети Константин се явил кръст, кръстно знамение, и му се казало: „С този кръст ще победиш.“ Това е квадратна лъжа! И победи ли той? Ако това нещо беше истина, св. Константин Велики¹³ трябваше да победи света. Победи ли го? – Не, той разврати света. Тъй трябва да се произнесат бъдещите истории, защото така се произнася невидимият свят.

Казвам ви: отсега нататък трябва да се освободите от вашите кръстове и да ги заместите със страдания. Страданието ще заместите с нощ, с почивка. Радостта ще нарече ден, а работата – най-приятното занимание. Радост, ден, занимание – тогава животът се осмисля. Между радостта и страданието има правилни математически съотношения. Тия съотношения са следните: колкото радостта ви е била по-голяма, по-интензивна, като се смени със скръб, толкова и скръбта ви ще бъде по-силна, по-интензивна. Значи колкото денят е бил по-светъл, толкова и нощта ще бъде по-тъмна, по-мрачна. Вам се струва, че сте изгубили нещо, но тъй ви се струва само. Това е, защото чувствителността на човека се увеличава и той чувства и радостта, и скръбта по-

силно. След голямата скръб, като се появи отново радостта, понеже чувствителността ви е голяма, тогава и радостта ви е по-голяма: вие мислите, че сте спечелили това, което бяхте изгубили. Тия две състояния се сменят постоянно в човека. Висшите духове, висшите същества, които разбират този закон, сменят тия състояния у вас по един правилен начин. Ако се възплъти на Земята един ангел или някой архангел, или някой херувим, или серафим, и те ще изпитат същите страдания, каквито и вие не можете да избегнете. По същия закон и Христос ги изпита. И най-висшите същества, като дойдат на Земята, ще изпитат страдания. Ако те искат да не бъдат засегнати от страданията, ще стоят на Земята, докато има ден – благоприятни условия за тях, и като настане нощта – неблагоприятните условия, заминават за друг свят. Следователно тяхната радост е непреривна. Те се движат от радост в радост. Тъй правят разумните същества, а глупавите вървят по обратен път: когато се свършат благоприятните условия на живота и започнат неблагоприятните, те тогава идват на Земята. И вие понякога вървите по същия път.

Да допуснем, че линията АС от триъгълника представлява физическия живот. Тази линия представлява несъизмерима величина, защото в несъизмеримите величини се създават страданията. Може ли една несъизмерима величина да се превърне в съизмерима? Знаете ли начин да превръщате несъизмеримите числа в съизмерими? Несъизмеримите числа във физическия свят са съизмерими в астралния; несъизмеримите числа в астралния свят са съизмерими в умствения. Следователно туй, което е невъзможно за физическия свят, е възможно за духовния; туй, което е невъзможно за духовния свят, е възможно за умствения; туй, което е невъзможно за умствения свят, е възможно за причинния. Значи всички противоречия, които произтичат от несъизмеримостта на числата, техният философски смисъл се обяснява в по-висшите светове. Там несъизмеримото става разумно, съизмеримо.

Следователно при всяка мъчнотия ще приложите закона за съизмеримите и несъизмеримите числа. Имате ли някаква мъчнотия на физическия свят, ще знаете, че по никой

начин не можете да я разрешите тука, но ще я разрешите в астралния свят; ако и там не можете да я разрешите, ще влезете в умствения свят; ако и в умствения свят не можете да я разрешите, най-после ще се повдигнете много високо, в причинния свят, и веднага мъчнотията ще бъде разрешена. Така че каквато мъчнотия и да има един ученик, щом се повдигне и влезе в причинния свят, той ще може да я разреши. Разбира се, този закон има широко приложение и към човешките чувства и способности. Той е сложен закон. Например как може да се развие известна способност в човека или да се усили известно чувство? Това се крие пак в приложението на този закон. Някой път вие искате да проявите любов, но не можете: усещате известна коравина, едно неразположение у вас. Забележете, в Природата действа следният закон: минавам покрай някоя нива, която не е поливана от дъжда цели шест месеца. Почвата ѝ е корава, само буци, нищо не можеш да посееш в нея. Завали един малък дъждец и веднага буците се поразцъфтят, омекват. Най-първо всяка буца казва: „Искам да живея индивидуален живот.“ Дойде после повече дъжд, буците омекват още повече, раздробяват се и казват: „Хайде, от нас да мине!“ Какво да мине от нас? „Хайде, и ние да направим същото, да услужим. Дъждът услужи на нас, ние пък ще услужим на други.“ И наистина, мине ралото отгоре ѝ, разстеле пръстта, после посеят жито, и виждаш – след известно време от тази пръст се явяват зелени крепки стъбълца. Значи дъждът изравни тия буци.

И тъй, когато чувствата ви са корави, дъждец трябва. Ще се молите да дойде дъждец. Дойде ли дъждецът, коравите буци ще се размекнат, твоят плуг ще мине отгоре им, семето ще се посее: така всички буци стават равни. Трябва да приложите тази философия в живота си. Нали в Писанието се казва, че всички високи планини ще се приравнят. Приложение трябва! Я ми кажете дали един ангел може да плаче, да хълца като вас? Каква полза от вашия плач? Един ваш приятел се е разболял и веднага сърцето ви трепне – уплашите се, че ще умре. Какво от това? Да допуснем, че повикат този ваш приятел на онзи свят, при Господа. Какво лошо

има в това? Той не умира. Онзи свят е много красив. Какво лошо има, като отиде там? Аз даже бих казал на своя приятел: „Много се радвам, че те викат на онзи свят.“ Той ще ми каже: „Братко, и аз се радвам. Пратиха ми отгоре каляска, викат ме.“ – „Хайде, на добър ти час тогава!“ Тази мисъл трябва да стане много разбрана за вас: да не казвате, че еди-кой си трябва да си заmine, но щом го повикат, да не го задържате. Тъй на добър час на всички! Други ще дойдат на тяхно място. Най-после и ние ще идем горе, няма да седим постоянно на Земята. Ние ще се върнем в онова хубаво място, отдето сме излезли някога. Досега кого как повикат отгоре, все казва, че още не е готов. Кога ще се приготви? Никой не е отишъл с готовност. Всички все казвате: „Не съм готов, да поостана още една-две години.“

После, аз забелязвам: вие не разсъждавате правилно, всички трябва да имате права мисъл. Например мнозина от учениците ми намират разлика в моите постъпки. Чудни сте вие? Какво се бъркате в моите постъпки? Най-после аз не съм отговорен пред вас. Какво си дошъл да ме критикуваш? Туй, което аз върша, то е по известен план, не е ваша работа. Аз правя туй, което е в плана ми. „Ама какво ще кажат хората?“ – Чудни сте вие! Има известен Божествен план, който не търпи никакво отклонение. Ти можеш да се отклониш от този план, но Божественото всякога се нарежда според определения отгоре план. Ти не можеш да направиш от Божественото нито йота отклонение. Някой път Господ може да мълчи, а ти мислиш, че Той отстъпва. Не, цялата Вселена може да стане на каша, но от Божиите закони нито една резка, нито една дума няма да се измени. Тъй щото всеки от вас ще си каже: „Това нещо, което трябва да направя, Божествено ли е, или не? Ако е Божествено, ще го направя. Каквото Господ е казал, ще го направя.“ Туй е в плана на Бога.

Та сега, когато някой ме критикува, казвам му: „Ти си погрешил – туй, което вършиш, е чужд план. Това е някаква чужда мисъл, влязла в главата ти.“ Това не съм аз, някой друг е влязъл в главата ми. Та когато дойде някой да ме критикува, тъй гледам аз на въпроса. Дошли двама братя при

теб – единият отляво, другият отдясно – заобикалят те и ти казват: „Тъй ще кажеш, иначе ще кажеш!“ – дават му съвети. Казвам: аз зная този фонограф.

Най-мъчно в света обаче е да виждаш хубавото през лошото. То е голям майсторлък. И тогава ние питаме по какво се отличава добрият и по какво – лошият човек? Аз няма да ви отговоря прямо, но ще ви дам едно сравнение. По какво се отличава една чиста стъкленица от една нечиста? – Чистото стъкло пропуска най-много лъчи. Онова пък, което пропуска по възможност най-малко лъчи, то е лошо, нечисто. Следователно онзи човек, който пропуска най-много лъчи на Любов, Мъдрост и Истина, той е добър, а онзи човек, който пропуска най-малко лъчи на Любов, Мъдрост и Истина, той е лош. Съгласни ли сте на туй? Това е едно много хубаво определение. Лошият и добрият човек са два полюса на едно и също нещо и между тях има градация. Добрите хора се различават от лошите според количеството на лъчите, които и едните, и другите пропускат. И всеки от вас трябва не само да си предполага, но със сигурност да знае в даден случай колко лъчи пропуска през себе си. И знаете ли каква наука има в това! Всеки ден ще имате по един спектър. Има такива спектри. Като поставиш своята призма в себе си, ще става разлагане на твоята светлина, на твоите лъчи, и ти ще правиш изчисления, за да видиш колко светлина пропускат. Защото от невидимия свят и от Слънчевата система за всеки добър и разумен човек се препраща специална светлина. Когато вие сте съгласни с Божествения свят, тази светлина ви намира тъй, както ви намира едно писмо, което е писано за вас. Обаче при най-малкото отклонение от правия път и тази светлина се отклонява. Тъй че когато говорим за добрия живот, това правим с цел да не се отклонява Божествената светлина и топлина, която иде специално за вас, и по този начин да не си причинявате вреда. Тогава именно ще дойдете до висшата математика, до висшата Божествена геометрия, за да видите какви са отношенията там. Какво значи да бъде един живот добър? Аз смятам добрия човек за едно отлично построено здание, с всички най-модерни и удобни приспособления,

през което здание Божествените енергии влизат и излизат, като се разпръскват навън. Само така ще могат всички живущи в него да се ползват еднакво от благата му. Сега ще се спрете върху мисълта: „Да пропускам повече светлина!“

Да изпеем сега упражнението *В начало бе Словото*.

Трябва да се стремите към непрерывност в тоновете. Не трябва да има прекъсване в тоновете. Трябва да контролирате ларинкса си и да облагородявате гласа си. Когато не сте разположени, пейте! Най-мъчно е човек да пее, когато е неразположен. Когато е разположен, той е отличен певец. Пейте упражнения с букви! Те са добри за неразположени хора. За в бъдеще, ако искате да възпитавате малките деца правилно, можете да ги възпитавате прекрасно с музика. Даже най-упоритите, най-своенравните деца може да възпитавате с музика.

Сега вие казвате: „Че ние сме големи хора, може ли да пеем такива упражнения?“ Та вие правите много пъти по-лоши работи от тия упражнения. Тогава не мислите ли, че сте големи? Когато се разгневиш и свиеш юмрук, това по-хубаво ли е? По-добре да пеем *ха-ха-ха*, отколкото да сочим с юмрук. В пеенето има разширение, а в гнева – свиване.

Тъй щото ще изучавате всички действия в Природата. Има действия, които предизвикват разширение на гласа, на чувствата, на мисълта, и у човека се явява едно малко пробуждане; колкото и да е малко, то е хубаво. Всяко движение, всеки слог, който и да е, има двойко въздействие: ограничава и разширява. Вие ще изберете тия слогове, които ограничават, за най-доброто разположение на духа. Когато пък имате едно неразположение на духа, ще употребите слогове, които разширяват. Някой път в живота ни ще дойдат некрасиви работи, но те трябва да дойдат при най-доброто разположение на духа ни. Те ще бъдат като граница. Добрият човек, и да направи погрешка, не се вижда.

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

ПРИЧИНИ ЗА ПРОТИВОРЕЧИЯ

*Деветнадесета лекция
18 февруари 1925 г.*

ПРИЧИНИ ЗА ПРОТИВОРЕЧИЯ

Размишление

Бе прочетено резюме от темата *Продължаване на човешкия живот*.

Бяха прочетени някои от работите върху темата *Разлика между християнство и будизъм*.

За следния път ще пишете върху темата *Отличителните органически и морални качества на бялата и жълтата раса*.

Ще потърсите някакви обяснения върху тази тема в енциклопедическия речник. След това ще направите един малък извод. Върху тази тема нека пишат трима души от младите.

Кое е най-същественото в сегашния живот, при сегашното му развитие? Подразбирам най-същественото, без което човек не може. Туй, без което човек може в дадения случай, то не е толкова съществено. Кое е същественото за носа на човека? Кое е същественото за устата? Някой път като говорим, нам се струва лесно да говорим върху това, кое е съществено и кое не е. Питам обаче: кои са отличителните черти, че сме казали нещо за същественото? Може да си мислите, че казвате същественото върху някой въпрос например или върху някой предмет. Аз ще ви улесня в отговора. Кои са отличителните черти на свещта например? Най-първо може да кажете, че най-същественото за нея е устройството ѝ, а после това – от какво е направена. Най-същественото за нея е това, че тя гори. Тогава кое е същественото на учението? Тези въпроси може да ги отбележите и ще мислите върху тях. Кое е същественото в учението? Кое е същественото в духовния живот? Кое е същественото в класа? Същественото в класа е това, което е съществено и в хорото, а именно: гайдарджи-ята свири, а хората играят. После хорото се разваля. Едни си отиват, други идват и хорото отново се залавя. Играта е

същественото нещо в хорото. Какво ражда същественото на хорото?

И тъй, спирали ли сте се да мислите кое е същественото във вашия живот? Защо човек в детинството мисли по един начин, в юношеството – по друг, на пълна възраст – по трети начин, а като дойде на зряла, т.е. на преклонна възраст, неговите възгледи коренно се различават. Туй, което човек обича в младините си, в старини не обича. Не е ли същият човек! Например човек в младините си е по-способен да завързва приятелство, а в стари години мъчно завързва приятели. В младини той е щедър, не е злопамятен, а в старини – обратно. Защо е така? Защо в началото на живота си не е злопамятен, а в старини става злопамятен?

Изобщо у всичките хора има едно желание да разрешат загадките на живота, и то по най-лекия начин. Това се вижда в историята на човечеството. Това стремление на човека да търси лесния път го е отклонило от неговата правилна посока.

Сега, ако ви попитам кога е станала първата кражба в света, какво ще ми кажете? Първата кражба е направена от първата жена. Като създаде Бог Адам и Ева, забрани им да ядат от дървото, наречено Дърво за познание на доброто и злото, но Ева, излъгана от змията, открадна плодове от това дърво. Някои хора обличат тази кражба в мека форма, казват, че жената искала знание. Не, тя не искаше да намери знание, а имаше желание да си хапне – нищо повече. Този грях и сега става в света. Най-първо жената краде, а после мъжът. Жената, като отиде до дървото, открадна си. Змията беше пазителка на това дърво. Предава се, че змията влязла в жената и я изкусила. Чудно! Тук има една несъобразност. Как е възможно да влезе змия в рая, да се качи на дървото и пазителите на рая да не знаят нищо? Чудно ми се вижда как е възможно да влезе в рая змия, без да знаят ангелите за това, и да оставят тази змия да си играе с Ева! Змията беше пазителка на туй дърво – нищо повече. Ева се постара, като приказва, да приспи змията, да я омагьоса, но като омагьоса змията, тя влезе в нея. Като се върна при Адам, той видя,

че тя е припечелила нещо, затова пожела да вземе от този плод. И той е като нея. Той пък открадна от Ева. Как ще краде, когато тази жена е негова? Как ще я завладее? Така и двамата станаха крадци. Затуй първото нещо: няма да крадеш, няма да лъжеш. Първият грях е кражбата, вторият грях е лъжата. Сега трябва да се ликвидира с тях. Затова на първия грях се противопоставя Любовта към Бога. Защото човек, който люби Бога, не може да краде. Не може да крадеш от този, когото обичаш. От този, когото не обичаш, можеш да си позволиш да пооткраднеш нещичко, но от този, когото обичаш, не можеш да откраднеш нищо. Тази кражба, която става отвън, не е толкова груба. Вътрешната лъжа е опасна. Когато човек се домогне до известна идея, която не е за него, или когато се домогне до една мисъл или до едно чувство, които не са за него, той навлиза по-дълбоко в кражбата. Има много неща, на които човек може да се радва, но те не се дават преждевременно, пазят се. И ако човек иска да ги придобие по незаконен начин, той винаги ще си създаде неприятности, страдания.

Сега например ще ви дам за следния път темата *Разлика между кражбата и лъжата*. Върху тази тема нека пишат най-силните, защото човек, като започне да мисли върху кражбата и лъжата, свързва се с тия отрицателни сили. Опасен предмет е въпросът за лъжата и кражбата.

И тъй, знанието, което придобиваме, ще го свържем с настоящия живот. Знанието трябва да се използва в сегашния живот. Този живот има достатъчно енергии, които трябва да се трансформират, за да се използват правилно за бъдещото ви развитие. Тъй щото в това отношение потребно е онова истинско знание, за да се използват всички сили на живота. Разумен човек е онзи, който използва силите на живота за доброто на своето бъдеще. В туй отношение всички велики Учители в света са давали ред методи за саморазвитие, за самовъзпитание. В туй направление всеки от вас трябва да се развива по онзи път, който му е определен.

Пазете се всички да не отбивате някого от неговия път. Не се старайте да дадете на другите хора тази окраска, която

вие имате, защото щом пожелаете това, вие сами ще се спънете. Една идея е ценна, когато е самородна. Докато е една, оригинална, тя има цена, но щом станат две, те се омаловажават. Затова всеки трябва да се ползва от живота на другите хора дотолкова, доколкото те могат да му дадат подтик да се повдигне.

Гледам, мнозина измежду вас се разочароват. Като влезете в една школа, искате да живеете в любов, да се почитате, да се уважавате, търсите идеален живот, но като не намерите такъв, в душата ви се ражда противоречие. Аз гледам на това противоречие малко по-другояче. Да допуснем, че имате един малък зародиш или едно малко семенце, или един жълъд. Той представлява един клас от ученици, от интелигентни същества, които си живеят като братя и сестри: в любов, без никакъв спор помежду си. Обаче един ден някой земеделец дойде, вземе тази малка семка, туй общество, и го посее в почвата. Най-първо във всички тия същества ще се зароди подтик, всички ще впрегнат силите си нагоре и ще вървят единодушно в хармония. Щом излязат отгоре над почвата, те се разделят на две партии: едните отиват наляво, другите отиват надясно – и се скарват. Това е закон на живота. Законът на живота ги разделя, а не те. Следователно тези, които са били за ляво, отиват вляво, а тези, които са били за дясно, отиват вдясно. Обаче има едни неутрални, които не са нито вляво, нито вдясно, и казват: „Да не се занимаваме с техните глупости!“ Питам сега: кои са най-разумните: тия вляво, тия вдясно или неутралните в средата? Тия, които са родени неутрални, не могат да не бъдат такива. От това нещо вие трябва да извадите един закон, който да определя растенето на човека.

Щом дойдете до този Божествен растеж, някой път може да се родят големи противоречия. Това е в реда на нещата. Но понеже всички сили при туй растене са заети с вътрешна борба, те стават енергични. Като са заети с домашни спорове, забравят да си вършат работата отвън, да правят упражнения, и стават много крехки. По този начин за в бъдеще те могат да си създадат големи нещастия. За да се избегнат

тия нещастия, невидимият свят им създава въздушни течения, за да ги поразмърдат, да ги поразтърсят: да не се карат отвътре, а да излязат навън – да знаят, че има и външен свят. Те се карат помежду си, казват си един на друг: „Аз съм неутрален“, „Аз съм левичар“, „Аз съм десничар“. Но Природата, като създаде тия ветрове, раздвижва и левичари, и десничари, и неутрални – и те напускат борбата. Тогава те се спущат към корените, започват да работят в земята. Щом ветровете изчезнат, тези сили напускат работата си, излизат от корените и същият спор започва, а в спора се крие и растенето. Когато клонищата на едно дърво се увиват и се събират едни с други, левичарите казват: „Полудяхте ли?“ Десничарите казват: „Полудяхте ли?“ И неутралните казват: „Какъв е този шум?“ Питам: виновни ли са всички те? Но туй е философия.

Вие казвате, че светът е лош. Никаква лошавина няма в света, т.е. в живота. Лошавината във формите произтича от факта, че един клон, като се отдели от дървото, изсъхва. Тогава се ражда лошавината. Тъй щото вие може да сте вляво на дървото, но това нищо не значи; може да сте вдясно на дървото, пак нищо не значи; може да сте от неутралните, и то нищо не значи. Съществената идея от това е следната: каквото противоречие и да се яви в ума ви в даден момент, то е на мястото си, защото в Природата никога не се допускат неща, които не допринасят полза. Ние не знаем случай, дето да се е допускало нещо, което да не е принесло своята полза. Всички неща, които се допускат в света, колкото и да са отрицателни, дали ние можем да ги разберем, или не – те имат своята полза. Туй е един велик закон в Природата. Трябва да знаете, че туй, което става, независимо от това дали то е приятно, или не за вас, то е в реда на нещата. Човек се ражда – то е в реда на нещата; умира – то е в реда на нещата; боледува – то е в реда на нещата; сиромаш е – то е в реда на нещата; каквото и да става с човека, то е все в реда на нещата. Самият живот изисква всичко това.

Вътрешните неща са Божествени отношения. Казвам: само по този начин вие ще разрешите някои мъчни въпро-

си, които ще се появят във вас и ще засегнат чувствата ви. Не е лесно човек да се справи с чувствата си. Казва някой: „Търпи!“ – „Ще търпя, разбира се, но не мога да бъда разположен.“ – „Защо не се засмееш, защо не посвириш малко?“ – „Не мога. Докато кожата ми не заздравее, нито мога да свиря, нито мога да пея – само за раната си мисля.“ Значи моята мисъл е концентрирана към болката. Защо са болестите? – За да се концентрираме. Природата иска ние да научим закона на концентрирането. Как ще ни научи? – Понеже ние се разсейваме навън, тя ни създава разни болести. И беднотията, и страданията – всичко това са процеси за концентриране, т.е. за влизане в самите нас. И тогава ще знаете, че всяка неприятност ви е дадена, за да се концентрирате. Използвайте тогава този случай да се концентрирате, да се съсредоточавате в себе си. Противоречията, които се създават в чувствата, се регулират от един велик закон – да дойде човек до положение да владее чувствата си, да бъде разположен всякога. Това е най-великото в живота. Да можеш да трансформираш всяко неразположение на чувствата си и да се повдигнеш над вълните на живота, това е най-голямото изкуство. Значи трябва да знаеш да хвъркнеш – нищо повече. В хвъркането седи великият смисъл на живота; то ще може да те обхване и повдигне над временните смущения на живота. В нашия живот има много смущения.

И тъй, в дома си вие ще срещнете този спор, който видяхте и във всяко дърво. Като дойде някое противоречие, начертай си едно дърво. Ето един начин за самовъзпитание. Всички съвременни учения аз ги наричам гимнастика на ума. Разните теории, хипотези – това са гимнастика, размърдване на ума. Човек, като е зает със себе си, ако нямаше тия противоречия, неговият ум, неговите чувства биха се атрофирали. Противоречията в ума, в чувствата, във волята на човека предизвикват разтърсване и той расте, прогресира и уяква.

Тъй щото при всяко противоречие на ума човек придобива едно ценно качество. Той се обогатява с една малка придобивка. Разбрахте ли сега? Ще приложите ли това знание? Разбира се, у вас ще се яви един противоположен метод и ще

кажете: „Как?“ Значи не сте напълно съгласни. В този случай думата *как* показва, че човек страда. Защо? Защото има противоречие – той не е в съгласие с Природата. Ъгълът AOD в буквата K ($\overset{\circ}{K}$) показва едно отклонение около 45° . Този човек е в противоречие със законите на Природата. Тогава, за да се победи туй противоречие, имаме друг ъгъл в K ($\underset{\circ}{K}$), който представлява човека, обърнат с противоречията си към центъра на Земята: главата му е надолу, а краката – нагоре. Този въпрос – *как*, показва как да изправим човека на краката му и да го заставим да мисли. Кривата линия в буквата a е знакът на безконечността. Той показва, че човек най-после ще дойде в съгласие със силите на Природата. Значи най-първо ще станеш цвете и плодът, като завърже, ще се обърне надолу с краката. Това значи да цъфнеш, да завържеш и да започнеш да развиваш Божествения живот в себе си. Само така ще разрешиш въпроса *как*.

Сега, разбира се, от тия геометрични букви може да извадим няколко уравнения с ъглите от 45° и да имаме ред формули, а именно: след колко години и при какви условия ще разрешим въпроса на противоречията. Ако начертаем един кръг, ще видим например лицата A и B към кои домове спадат астрологически; кои планети имат влияние върху тях, и т.н. Но това са сложни задачи. За вас е важно да схванете само общата идея – *как*. Значи в човека трябва да се яви едно противоречие. Противоречието всякога показва една нужда. Гладът е едно противоречие, една нужда в човека. Той търси начин как да се наяде. Всяко противоречие е духовно, то е една вътрешна нужда. Ако я удовлетвориш, въпросът ще се свърши частично, обаче той не е напълно разрешен. Той пак ще се повдигне, ти пак ще го разрешиш, но той пак ще се повдигне, и т.н. Тогава може да се изчисли колко пъти трябва да яде една гъсеница, докато стане пеперуда. И след като разрешим живота на гъсеницата, че тя не трябва повече да се храни с тази твърда храна, ще дойде разрешението на друг въпрос. Гъсеницата, като стане пеперуда, ще яде от соковете на цветовете. Този въпрос е по-деликатен, но все пак Λ трябва храна. Ако няма цветя, т.е. ако цветята не цъфнат,

пеперудата пак е изложена на известни мъчнотии. Казвате: „Лесна е нейната работа.“ – Не, ако няма цветя или ако има много малко цветя, тя пак ще има мъчнотии.

Вие можете да преведете всички тия неща в живота си. В сегашния ви живот те представляват символи. Вие ще разрешите всички въпроси в живота си, като вярвате в Бога. Има само един начин, по който можем да заставим Бога да ни помага. Дали човек вярва в Бога, или не вярва, този закон е общ за цялото органическо царство, като започнете от най-малките същества до най-големите. Като говорят по този начин: „Аз вярвам в Бога“, Господ ги слуша. Всички, които употребяват този метод, се хранят от общата трапеза на Природата. Сега ще ви оставя вие да търсите този метод и всеки да го приложи за себе си. Този метод е само един. За всяко същество и за човека има само един начин, по който неговата нишка е свързана с първичното в Битието.

Изпейте упражнението *Малкият извор*.

Когато ви говоря тия неща, искам да ви заставя да мислите, да се справяте разумно с всички спънки в живота. Някой път срещаме големи препятствия в живота си. Например ако се качваме на някой планински връх, направо не ще можем да се качим, трябва да го заобиколим. Въпросът не е във времето, а в изпълнението. Някои хора бързат да достигнат това-онова. Няма защо да се бърза. Животът трябва да се използва разумно. Има известни задачи, които трябва се осъществят, та макар и по-бавно. Колко време ще живеете, това не влиза в сметката: може да живеете година, две, десет, сто хиляди и повече години, но задачата, която ви е дадена, трябва да се изпълни. Ще изпълните задачата си много добре. Например вие смятате за най-добро нещо за вас да станете учен човек. Учението не е цел в живота. То е средство. Едно трябва да знаете: човешкият дух, който е излязъл от Бога, е учен, силен, но човекът е забравил това и трябва да му се припомни да придобие изгубеното. Ние трябва да му напомним, че той е силен; после трябва да му напомним, че той е чист. Трябва да му напомним още, че той може да живее много време, че съдържа вечния живот в себе си.

Сега вие казвате: „Да станем учени!“ Ако речете сега да станете учени, нищо няма да придобиете. Някой човек направи една къща – не се минава много време, изгубва я. Казват: „Този човек е станал по-умен.“ С какво е поумнял? Казвате: „Втори път няма да я изгуби.“ Добре, какво ще спечели, ако втори път не изгуби къщата? – В това няма никаква философия. Да имаш къща или да нямаш къща, безразлично е. Ако имаш къща и можеш да решиш в нея задачата, която ти е дадена, тази къща е благословена. Пък ако някой път къщата ти те спъва, не ти трябва. За някои хора не е предвидено да имат къщи, а за други е определено да имат къщи. Онези хора, които трябва да живеят в своя къща, ще си направят такава, а които трябва да живеят без къща, няма да си правят своя къща. Някой казва: „Аз трябва да си имам къща.“ Казвам: не е определено да имаш къща. „Ама аз искам да бъда учен.“ – Не е определено да бъдеш учен. Казвам на друг някой: „На тебе е определено да бъдеш учен и ще бъдеш учен.“ Като казвам някому, че не му е определено да бъде учен например, това е според великото Учение. Засега ти е определено да живееш един посредствен живот, да събираш енергии, че за в бъдеще да станеш учен човек. Казваш: „Сега искам!“ Ако искаше да станеш учен сега, защо спа преди няколко прераждания? Ти искаш с пет пари да обиколиш целия свят. Казваш: „Искам да бъда учен!“ – И можеш да бъдеш, аз не отричам това. Но кога? – След две прераждания. Някои хора могат да бъдат учени още сега. Това не трябва да ви обезсърчава. Целият живот, цялата вечност – това са възможности, в които човешката душа може да се прояви. Вие искате още в сегашния си живот да съберете всичко. Не, знайте следното нещо: и щастието да ви дадат на Земята, не го вземайте. За предпочитане е, като живеете на Земята, да носите скърбите, отколкото щастието. Защото ако вземете щастието, ще ви дойдат много големи нещастия. Тъй е било и ще бъде през всички времена.

Сега да не се роди страх, та да кажете: „Не искам щастие!“ – Не, само онзи се отказва от щастието, който се стра-

хува. Трябва да знаете, че за всички неща сте отговорни. Някой път вие идвате до крайности в живота и казвате: „Това не ни трябва, онова не ни трябва.“ Вие трябва да знаете какво да вършите. „Ама аз мисля да отида на онзи свят.“ – Ще отидеш на онзи свят! Ти не можеш да живееш между хората на Земята, че между ангелите ще живееш! Не те ли зная кой си? Ти напускаш лозето на обед и мислиш, че горе ще те приемат с венец. Горе ако отидеш, ще питат: „Кой е този?“ – „Този е един човек, който напуска работата си на обед.“ – „Я тогава го пратете на някое лозе да довърши работата си!“ Някои от вас, както и от евангелистите, казват: „О, мили Иисусе, Ти ще ме посрещнеш, ще ми туриш венеца на главата.“ – Да, ще получиш венец, но половин венец. Смешни работи са тия! Господ изисква да свършим Неговата работа – нищо повече. Като отидеш на лозето, сериозно ще копаеш. И като се върнеш, ще кажеш: „Господи, направих тъй, както си казал.“ Можеш да седиш 10-20 дена на лозето, но ще го прекопаш. Тази година лозето ти може да не даде плод – нищо от това, но идната година туй лозе ще даде двойно количество плод. Лозарите, които разбират този закон, режат лозето до корена и казват: „Тъй ще уякне.“ Онзи, който е лаком и не иска да го реже, като дава две години наред плод, на третата ще престане да дава и пак ще трябва да се реже.

Сега не трябва да бързаме в живота си. Искам да разбирате живота философски, да не казвате: „Аз не искам да работя!“ Ако не искаш да работиш физически, ще работиш духовно, умствено, но все-таки ще работиш. Някой казва: „Аз работя над хората.“ Ти работиш над хората, но над себе си не работиш. Човек не може да работи над хората: той работи само над себе си. Този човек, който мисли, че работи над хората, прилича на онзи, който, като гледал как един човек кашлял и се мъчел да чука кафето, мислел, че той го чука, и затова поискал кафе и за себе си. Според мене това не е наука. Взем и ти да чукаш своето кафе или като чука той, и ти вземи участие в чукането, или най-после върши нещо полезно. Аз искам вие да бъдете умни ученици. Казвам „умни“, но не в обикновения смисъл на думата. Щом сте умни за себе си,

тогава тия противоречия, които се явяват в един клас, в едно общество, в един народ, ще се разрешат правилно. Големите противоречия са неизбежни и те ще дойдат, но вие трябва да бъдете много умни, за да решите задачите си. Много хора трябва да се явят, за да поемат една работа, докато се оправи. И при това всички трябва да вложите ума си на работа. Има неща, които трябва да се разрешат умствено, те не могат да се разрешат физически.

Да кажем, че някой човек дойде в класа без позволение. Това веднага ще ви смути. Почти всички се наежват срещу него, искате да го изхвърлите навън. Едни го хващат за главата, други за краката, но той вика, вдига се цял скандал. Обаче ние можем да проектираме мисълта си, да създадем едно водно течение и то ще го подеме нагоре, ще го изхвърли навън. Той ще си излезе и ние ще бъдем свободни. Тогава и неговият ум ще бъде мирен, и нашият ум ще бъде мирен. Казвате: „Грешно е тъй да го изхвърлим.“ Ами другото положение не е ли грешно – да го изхвърлите с ръце навън? Чудни сте вие! Второто положение е по-лесно, то става с по-малко разноси. Можем да му поговорим, да му кажем: „Моля ти се, приятелю, ще бъдеш тъй добър да излезеш вън, да не ни смущаваш.“ Той ще поседи малко и ще си каже: „Хайде да изляза, да не смущавам тия хора тук“ – и с това въпросът ще се свърши. Когато в ума ви влезе известна идея, която не ви е симпатична, не се старайте физически да я изгъдите. И тук се прилага същият закон. Започнете ли да А се противите, тя непременно ще ви създаде една неприятност. Говорете вътре в себе си! Всяка идея, която дойде във вас, не е нищо друго освен едно разумно същество, което ви е посетило. Затова говорете му разумно веднъж, дважд, докато ви разбере. Щом ви разбере, то ще си замине.

Изпейте упражнението *Вечер, сутрин отиде, дойде...*

Коя е най-силната дума в това упражнение? Трябва ли всички думи да се пеят еднакво? Може ли някой от вас да изпее упражнението прочувствено, по всички правила на музиката? Думата *вечер* се пее тихо. Вечерно време обикновено всичко утихва. Мнозина от вас повече критикувате, отколко-

то пеете. Вие тъй критикувате, като че разбирате музиката. Действително критиката е по-лесна, отколкото изпълнението.

Тайна молитва

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души.*

ОТЛИЧИТЕЛНИТЕ ЧЕРТИ НА ЧОВЕШКАТА ИНТЕЛИГЕНТНОСТ

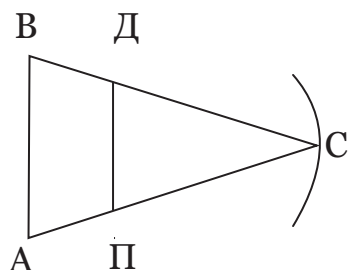
*Двадесета лекция
25 февруари 1925 г.*

ОТЛИЧИТЕЛНИ ЧЕРТИ НА ЧОВЕШКАТА ИНТЕЛИГЕНТНОСТ

Размишление

Бе прочетено резюме от темите *Разлика между будизъм и християнство*.

Бяха прочетени три работи върху темата *Отличителните органически и морални качества на бялата и жълтата раса*.

Съвременните учени хора употребяват два начина за измерване на човешката интелигентност. Точка С във фигурата представлява ухото. Линията АВ представлява човешкия нос. В ъгъла ВСА могат да се включат всички органически същества, които имат гръбнак. Ако прекараме линии, успоредни на правата АВ,

всички имат отношение помежду си. Колкото повече се увеличава интелигентността, толкова и носът става по-голям. Разликата може да е с един милиметър само, но и тя е от значение. Тъй щото големият нос изобщо показва интелигентност. Интелигентността зависи не само от големината на носа, но и от съотношението между носа и челото, а именно дали челото е право, или е малко вдлъбнато.

Вторият начин за измерване на интелигентността е според ъгъла на Кампер¹³. Този ъгъл ВСА е около 30°. Кампер спуска един отвес от челото до брадата и друга една линия, която минава през средата на ухото до долната част на носа. Този ъгъл, който се образува между тия две линии, в хората на бялата раса е равен на 80°, а в хората от жълтата раса е 75°. Този ъгъл у малайците е равен на 63°. У по-интелигентните хора ъгълът се увеличава. Разбира се, тия величини не са аб-

солютни, но относителни. В това отношение от тия линии може да се извади една пропорция. Интелигентността на един човек се определя не само от големината на перпендикуляра AB , но същевременно и от дължината на линията AC . Тази линия определя интензивността на човешкия нос. Ако линията AB представлява големината на носа и линията AC е по-къса, тогава интелигентността не е толкова интензивна. Тъй че линиите AB и AC определят интелигентността на един човек. Разбира се, тия линии са живи. Ние не говорим за мъртви линии. Когато говорим за ъгли, с които се измерва човешката интелигентност, имаме предвид тия ъгли, които се увеличават, и следователно те всякога могат да се измерват. Ако измервате постоянно вашата глава, ще видите, че главата ви ту се увеличава, ту се смалява. Тя не е постоянна. Това зависи от разположението на човека. Например ако у вас се зароди някоя възвишена мисъл или разрешите някой важен философски въпрос, главата ви ще се разшири. Като я измерите, ще видите, че има едно разширение на главата ви най-малко с $1/10$ част от милиметъра, а понякога дори с $1/2$ милиметър. Ако у вас се зароди мисълта, че не трябва да мислите, главата ви се смалява.

Следователно ако мислите на хората в няколко поколения вървят в низходяща степен, те започват да се израждат. Израждането става отвътре. При израждането се забелязва промяна в носа. Щом човек се отклони от правия път, носът му се пречупва, той вече не е спуснат перпендикулярно надолу. Челюстите му започват да изпъкват навън, както у животните. Носът същевременно изгубва и своята дължина. Обаче не всякога дължината на носа определя интелигентността на човека. Тя зависи още и от перпендикуляра, който е спуснат от челото до брадата. Следователно когато човек не живее нормално, челюстите му започват да се издават напред, брадата му се пречупва и скъсява, докато най-после съвсем се изгуби. Челото пък ляга назад, скулите изпъкват и тогава човек започва да прилича на животно. Разликата между човека и животните е тази, че животните нямат голям нос, нямат брада и чело. Челото им е слабо развито. У

тях е силно развит обективният ум. У тях има наблюдение, но няма философска мисъл. Те не могат да разсъждават. Те имат интуиция. От дългата си опитност те са извадили известни изводи за нещата, но не могат да разсъждават. Ако турите пред някое животно един триъгълник, то никога не ще може да разбере какво отношение имат трите страни една към друга.

Сега, разбира се, учените антрополози са се спрели само на външната страна на науката, но туй още не е цялата наука. Това са само външни скици. При това учените дълго време са претегляли мозъците на хората, дълго време са мислили върху това, че колкото мозъкът е по-тежък, толкова и човекът е по-интелигентен. Обаче те са намерили хора с големи мозъци, които не са толкова интелигентни. Френолозите пък са забелязали, че интелигентността не зависи от обема на мозъка, но от развитието на предния мозък в главата. Колкото предният лоб е по-голям, толкова и човек е по-интелигентен. Те са установили още, че моралните чувства у човека са поставени в особена област на мозъка; интелектуалните способности пък са поставени в друга област. Тъй щото мозъкът е разпределен на особени области, при което във всяка от тях има особена способност. Тия учени са доказали с ред наблюдения своята френология, която днес не е приета от официалната наука. Френолозите са изучили вътрешността на мозъка, развитието на сивото вещество и на белите нишки, но все-таки липсва още нещо на френологията. Те са дошли до едно място и там са се спрели – не могат да идат по-далече. Единственият най-учен човек между тях е бил Гал¹⁴. След Гал никой не е имал тази наблюдателност. Всички, които са дошли след него, не са имали този обобщаващ ум. Ето защо френологията в туй отношение се е спряла на една фаза. Американците и англичаните са развили френологията в нейното практическо приложение и там са се спрели.

За нас е важно, че всяка мисъл има известно влияние върху предната част на челото, а всяка морална мисъл упражнява влияние върху горната част на главата. Семейните чувства пък упражняват влияние върху задната част на чере-

па. По някой път, когато вие се разгневите, тия самосъхранителни емоции упражняват влияние върху разширението на черепа към ушите. Следователно моралните чувства повдигат главата нагоре, умствените способности развиват главата отпред, домашните способности – отзад, самосъхранителните я развиват на широчина, а личните чувства образуват една малка кривина отзад. Ако по някой път се сърдите, гневите, този гняв е потребен като пипера в яденето, за да даде активност или широчина на главата. Без тази широчина човек не може да има подтик за дейност. Когато някои от вас се гневят, да не мислят, че тази енергия е непотребна. Вие трябва да владееете, да пазите този гняв. Той е барут, който ще използвате, когато трябва, а не да го горите, когато не трябва. Вие се гневите, когато не трябва. Аз бих ви казал кога да се гневите. Когато видиш една мечка, разгневи се! А вие се разгневявате, когато видите една мравя, и я стъпквате. Тук гневът няма място. Не, разгневите се при мечката! Когато срещнете на пътя си някой голям камък, прехвърлете го настрана. Проявете своя гняв като един волеви акт.

Следователно, когато гневът дойде у вас, приемоте го, не се стремете да го спрете. Или пък идете на Витоша и там се заемете да премествате камъни от едно място на друго. Втори път като се разгневите, идете при някое голямо дърво и се опитайте, можете ли да го извадите от земята. Не казвам да хванете някои малки клончета, защото те изхабяват енергията ви, т.е. тия сили, които Природата е вложила във вас. Значи гневът може да се използва в много отношения. Разгневите ли се, направете някое добро – не обикновено добро, а такова, каквото никой не може да направи. Разбира се, тази енергия за самосъхранително чувство засега ни е нужна. Личните чувства у човека трябва да се впрегнат на работа. Съвременната, бялата раса е подпушила у хората енергията около ушите им. Там е всичкото зло, че наместо да я тури на работа в моралния свят, тя сега ще отваря войни, да се бият едни с други, та по такъв начин да си създадат условия за правене на добро. Например англичаните, като хванат 10 000 души българи, ранени и болни, ще ги лекуват, за да образуват известна

връзка и да покажат кой е по-добър. Англичаните искат по този начин да се прославят. Тия българи, като се върнат в отечеството си, ще разправят, че англичаните са постъпили с тях много добре, че са високо хуманни и благородни хора. Така се създават изкуствено отношения. Затуй се появяват войните. Тази енергия, натрупана в бялата раса, трябваше ли да се изразходва в една безполезна война? И в религиозно отношение те се подпушиха, не дадоха подем на своите чувства.

Казвам сега: шестата раса, която иде, ще отпusti този голям кран, ще даде материал напред-назад, в широчина и в дълбочина, за да може човек да се развива симетрично и правилно във всички направления. Следователно в този човек ще има стремеж към Бога или реализиране на висшия идеал на неговия дух. Самият този израз „висшият идеал на човешкия дух“ е неразбран. Накъде е този висш идеал? Като кажем „висш идеал“, какво разбираме? Често казваме „висок идеал“. Аз съм употребил изреча „висок идеал“, като давам пример за висок идеал: че ако искаш да си хапнеш един плод, трябва да се качиш на дървото и сам да си откъснеш най-хубавия плод. Добре, ако ти имаш в своята градина най-хубавите плодове и дойдат в тази градина деца с висок идеал, и всяко от тях реализира своя идеал от твоите дървета, туй ще бъде ли идеал и за тебе? – Не, как ще погледнеш на това? Човекът от бялата раса ще вземе една тояга и ще наложи тия идеалисти на общо основание. Той ще каже на тия философи още веднъж да не се качват. Човекът от шестата раса пък ще похвали тия деца и ще им каже: „Елате и догодина в моята градина. Тя е свободна, открита за вас.“ Той няма да има забрани.

И тогава ето какво ще бъде през времето на шестата раса. Засега само някои хора имат градина, а за в бъдеще цялата Земя ще бъде превърната в градини. Всеки ще ходи свободно из тях и което дърво си хареса, от него ще си откъсне. А сега, ако влезеш в градината на човек от петата раса, ще намериш затвора. Туй е подпушване на енергията. Разликата между хората от шестата и тази от петата раса е тази, че човекът от шестата раса ще се качи на дървото, ще си откъсне само един най-хубав плод и ще слезе, а този от петата раса ще си напъл-

ни една торба с плодове. Единственото нещо, което спъва сегашната раса, това е голямата лакомия във всяко отношение. Забележете, всяка есен се събира с милиони тонове жито и го складират. Защо им е този запас? После, събрали пари в банките и ги пазят. Навсякъде всичко събират на купове и го пазят. Приготвят консерви с милиони тонове и ги пазят. Те се развалят най-после и ги хвърлят. Съвременните хора са като мравките: постоянно събират и трупат на едно място – да се осигурят. Това е бялата раса – хора интелигентни, но крайно лакоми. Колкото европейецът е активен, толкова китаецът е инертен. Той работи по необходимост. Казват, че китаецът е много трудолюбив. Как няма да бъде трудолюбив? – Природата знае неговото естество и го е турила при такива условия, при които ще може да се развива.

Сега, в шестата раса, която ще дойде, няма да има лакомство. Всеки от вас може да стане човек от шестата раса. Как именно? – Като превърне лакомството в една движеща сила. Да допуснем, че някои богати хора в Америка, които имат в банките си милиарди левове, търсят начин да се освободят от богатството си. Какво трябва да направят? Да раздадат парите си? – Не, това ще предизвика подпушване на известна енергия. Това не е правилно разрешение на въпроса. В раздаването на парите има една опасност. С тях се събужда лакомство и тия хора, на които са раздадени пари, се спъват. В такъв случай сиромашията е за предпочитане. Ако сиромашията може да ни отвикне от лакомството, тя е за предпочитане. Какво разбирате под думата *лакомство*? – Туряне в стомаха повече, отколкото той може да асимилира; туряне на гърба повече, отколкото може да носи; заемане с работи, които не са по силите ни: например в училището изучаваме предмети, които не са по силите ни; учим много предмети, от които нямаме нужда, и бързаме, не чакаме да дойде времето, искаме да знаем много.

Съществената разлика значи между бялата и шестата раса е главно тази, че в шестата раса няма да има лакомия. Земята няма да има никакви граници, никакви прегради, няма да има наказателни закони, няма да има затвори и т.н. Ако някой се провини, ако направи някаква погрешка, ще

му дадат да яде само жито и царевица. Хубавото в шестата раса ще бъде още и това, че хората ще имат доверие едни към други. В бялата раса хората нямат помежду си доверие. Те имат вярване, но доверие нямат. Имат го само на думи. В шестата раса обаче доверието ще бъде една от благородните черти – пълно доверие. Сега в която и къща и да влезеш, като излезеш из стаята на някого, той веднага ще отиде да провери дали се е изгубило нещо. Или пък ако вървиш с жената на някого, той ще прати подире ви да ви следят какви ще бъдат вашите отношения. В шестата раса за тези неща и въпрос няма да става – те ще имат вяра. Там всеки сам ще се пази. Няма да ходят детективи да следят хората откъдето, защото всеки ще пази себе си откъдето. После, в шестата раса хората ще имат една характерна черта, а именно: като срещнеш един човек от тази раса, той ще внесе в тебе едно разширение на сърцето, едно просветление на ума – и ще се вдъхновиш от един велик идеал. Той може да не ти говори нищо, но ще се вдъхновиш от нещо възвишено и благородно. Само като го срещнеш, той ще ти предаде своята мисъл, без да ти говори нещо. И между хората от бялата раса по някой път се случва това, но по-рядко. Между белите всеки се затваря в себе си, всеки се пази. Действително, човек трябва да се пази, но понеже знанието, което той има в себе си, е нещо живо, нещо, което създава изобилие, то трябва да излезе навън. Затуй именно казваме, че в шестата раса ще има едно разширение

Сега например между мъжете и жените се повдига въпросът за правата – жените искат да извоюват своите права чрез насилие. Казват: „Ако човек се слага, никога няма да добие нужното за себе си.“ – Не, подпушване не трябва да има. Не подпушвайте никого! Човек не трябва да подпушва и себе си. Законът е такъв. Щом мислиш, че съседът ти те подпушва, ти сам си се подпушил. Щом мислиш, че детето те подпушва, ти си подпушен вече. Щом мислиш, че жената ти или мъжът ти те подпушват – това става. Защо? – Защото ти сам си се подпушил. Каквото вярваш, така става. Подпушват се обаче само грубите енергии; фините, тънките енергии не могат да се подпушат, те проникват през всичко. Следова-

телно, ако ние имаме онзи велик вътрешен стремеж на духа, никой не може да ни подпуши.

Допуснете сега, че някой от вас има туй изкуство – да се преобразява или да прониква през стените. Кой ще може да го ограничи? Ако една майка има туй качество, могат ли да я ограничат нейните деца? Да допуснем, че децата Ъ, като станат сутрин, започват да я хокат, но тя още пред тях веднага изчезва. Какво ще направят те? – Нищо. Тя им дава такова страшно възпитание, каквото те не са виждали в живота си. Туй изгубване не е нищо друго освен разширение. Пък всички вие тук, както и всички хора в света, сте подпушени. И благодарение на тази подпушеност имаме такива груби тела. Така сме свързани ние с материята, че не можем лесно да се развържем. Вие казвате: „Какво да се прави, човек трябва да се храни, трябва да се облича, да работи, туй да направи, онуй да направи.“ – Да, всичко това трябва да се направи, защото сте подпушени. В това отношение именно всяка раса има свои вярвания, своя наука, своя религия, за да се освободи от ония връзки, създадени от миналото. Туй са методи на възпитание, с които човек трябва да си въздейства. При сегашните условия не е тъй леко човек да се лекува. Той трябва да разбира този закон на развързване. Не е лесно например да отхвърлим едно внушение, едно хипнотизиране, че след десет дена ще умрем. Трябва да разбираш законите как да се разхипнотизираш. Например у някого ще се роди мисълта, желанието да скара двама души. Защо? – Вижда, че двама приятели си живеят добре, работят заедно, и у него се заражда завист. Той им внушава мисълта, че те скоро ще се скарат. И наистина, един ден виждаш тия двама приятели скарани, защото трети някой им е внушил да се скарат. Затуй в скарването на двама души винаги има намесен трети. Двама души, сами по себе си, не могат да се скарат. Този закон се проверява навсякъде в живота. Така стана и с Адам и Ева. Третият, който влезе между тях, ги скара – нищо повече. Сега ще знаете: щом се яви у вас желание да се скарате, ще обърнете внимание на това, че има някой трети, който ви тласка към скарване. Туй не го вършат духове, а вие, хората, го вършите. Например двама се обичат, но дойде между тях

трети, намеси се и извади одного от тях. Туй го има между ученичките и учениците, между старите и децата, както и между приятели. Казват: „Клин клин избива.“

И тъй, ако искате да знаете каква ще бъде шестата раса, вие трябва да влезете в нея вече. Отсега трябва да се приготвявате, за да придобиете от нея тия по-висши качества. Ако не придобиете тия нови форми, няма да ви дадат дрехите на шестата раса. Ще кажете: „Като хора от бялата раса пак ще можем да влезем в Царството Божие.“ – Да, и така ще можете да влезете, но за предпочитане е човек да влезе в Божия свят като същество, което може да се ползва от висшите Божии блага. Колцина от вас, които ме слушате тази вечер, можете да се ползвате от висшите Божии блага? Вие вярвате, но всъщност имате ли една жива опитност, за която, ако ви хванат тази вечер, сте готови идейно да устоявате на всички мъчноотии и изпитания? Ако ви хванат и ви запитат: „Вярвате ли в своите убеждения?“, вие ще започнете да се колебаете. Не казвам за всички, но за някои само, защото нямате жива опитност. Ако един човек има опитност, той ще е готов да изтърпи всички страдания. Тъй щото вие трябва да се стремите към този възвишен идеал – да дойдете в съприкосновение с шестата раса. Тя съществува вече. Смешно е, когато някои хора казват, че шестата раса щяла да се зароди от бялата. Не, всички светии, които са завършили своята еволюция, доброволно ще дойдат на Земята, ще създадат свой тип. Тази раса ще се нарече „раса на Любовта“. Бялата раса е „раса на интелекта“, а шестата – „раса на Любовта“. Хората от шестата раса ще имат по-висша интелигентност, отколкото белите. При това ще имат и едно сърце, несравнено по-благородно, отколкото сърцето на един човек от бялата раса. Когато вашата душа се освободи от тази форма, в която сега се намирате, ще можете втори път да влезе във форма от шестата раса. Това са живи форми.

Сега основното положение, което трябва да запомните, е, че всяка мисъл упражнява известно влияние върху мозъка на вашия череп. Ако мислите интензивно, умът ще влияе върху челото; ако ставате духовен, това упражнява влияние върху коронната част на главата; ако развивате вашите семейни

чувства, развива се главата ви отзад; ако ставате активен, главата ви при ушите става по-широка. Тъй щото всичката енергия, която човек проявява, има своето определено място у човека. При това развитието на мозъка се отразява върху тялото. Тялото се строи съобразно мозъчното развитие. Досега главата е била създавана според тялото. В шестата раса тялото ще бъде създадено съобразно мозъка. Мозъкът е най-устойчивото вещество – от неговата същина се губи много малко. Следователно тялото ще бъде създадено съобразно мозъка, ще има правилни математически отношения. Няма да има такива дефекти, каквито сега съществуват.

Всички трябва да живеете с вяра, че това е необходимо за вас, и да се приготвявате за шестата раса. Вие ще попитате: „Дали ще доживеем това време?“ – Ще го доживеете, ще го видите, разбира се, но не с това съзнание, което имате сега, а с друго, разширено съзнание. Едно време бяхте деца, нали? Сега сте възрастни. И в човечеството има степени в съзнанието. Човечеството по съзнание първо е било като дете, но после се е развило. Значи и тук съществуват същите отношения. Съзнанието ви в човечеството расте, разширява се и се развива. Сега човекът е достигнал до едно по-високо положение, но още не е пълновъзрастен. Цялото човечество днес е в положението на един младеж на около 15-16 години. Както виждате, още сте много млади. В миналото, когато е бил създаван Мойсеевият закон, хората са били деца, затуй е трябвало малка пръчица, която да ги подканя. Сега вече хората са на 15-16-годишна възраст. Тъй щото в туй отношение всинца сте младежи. До пълнолетието, до 21-годишна възраст, ви трябва още пет години. Човек ще се развие в шестата раса – там ще достигне до 21 години. В седмата раса ще бъде на 33 години – там ще свърши всичко, т.е. няма да свърши, но ще започне отново. Сега трябва да се радвате, че сте млади, на 15-16-годишна възраст. Че сте млади, това е най-радостното за вас, защото младият има бъдеще.

Сега ще ви дам следния лозунг, следното мото:

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

ИСТИНСКО СЛУЖЕНЕ

*Двадесет и първа лекция
4 март 1925 г.*

ИСТИНСКО СЛУЖЕНЕ

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

Размишление

Бяха прочетени няколко от работите върху темата *Разлика между кражба и лъжа*.

Защо човек краде и лъже? Или кога човекът е научил изкуството да краде и лъже? От чисто френологическо гледище кражбата е анормално развитие на стяженолюбие-то. Значи откак в човека се е зародила алчността да взема повече, отколкото му трябва, той е започнал да краде и да лъже. Лъжата се проявява у човека, когато съвестта му е слабо развита. Когато страхът е силно развит, а съвестта слабо развита, лъжата пак изпъква. Всеки страхлив човек лъже. Само страхливите хора лъжат. Човек, който лъже, не може да свърши никаква работа. Той може да замазва къщата, колкото искате, отличен бояджия може да стане, но да гради – никога! Тогава ще ви задам въпроса: лъжата ли се е явила по-рано, или кражбата?

Отговор: *Кражбата*.

Кога започват децата да лъжат? – Когато се качват на крушата. Значи първо се е явила кражбата, а после лъжата. Във френологическите музеи има образи на хора – крадци, лъжци и други. Чертите на всички тия хора се различават.

Миналия път ви говорих за интелигентността на човека, за измерването на която има един ъгъл, наречен Камперов. Той се образува от правата линия, теглена от отверстието на ухото до носа, и от перпендикуляра, спуснат от челото до брадата. Този ъгъл в бялата раса е голям около 80°. Това е обща мярка за човешката интелигентност. Човешката глава ще се смята нормална тогава, когато перпендикулярът, т.е. едното рамо в ъгъла, е вдигнат към темето. Той усилива, увеличава ъгъла. Ако ъгълът е голям, а перпендикулярът – малък, интелигентността губи от своята стойност. Тя зависи от

височината на главата. Изобщо във всяка част на човешкото лице се изразява интелигентността му, както и неговите морални, домашни и лични чувства. Също тъй на лицето му се изразяват всички способности и сили на неговия характер. Тъй щото, физиогномически всяка област от човешкото лице можем да разделим на около 150 см². Всеки квадратен сантиметър представлява една способност, която се проявява в известна област на лицето. Значи лицето е построено от вътрешната енергия на мозъка. Всяка добродетел има свое отражение в лицето на човека. Всеки интелектуален подтик или всяка интелектуална сила също тъй има свои специфични признаци. При интелектуалния и моралния живот човек трябва да има модели. Той трябва да има пред себе си такива образци от живи, напреднали в своето развитие същества, с които да е свързан. Моралността не произтича от самия човек, тя се черпи отвън. Това нещо може да ви се вижда донякъде странно, но питам: когато насадите един малък жълтъд в земята, той от само себе си ли изважда сили, за да се развива, или ги извлича някъде отвън? – Отвън ги вади, от земята и от въздуха. И тогава, за да станете интелигентни и морално силни, вие трябва да черпите силите, с които боравите, от Живата Природа.

Сега ще ви представя три категории хора: първата са тия, които служат на човечеството. Втората са тия, които служат на Природата, и третата категория са тия, които служат на Бога. Да служиш на човечеството, значи да се занимаваш с физическата страна на живота. Да служиш на Природата, значи да се занимаваш с духовната, с отвлечената, с умствената страна на живота. И най-последно, да служиш на Бога, това подразбира дълбокия смисъл на истинския живот. Когато човек иска да развие своето тяло, той трябва да служи на човечеството, оттам ще почерпи всичките енергии, но и човечеството едновременно ще почерпи нещо от него. И сега някои казват: „Човек трябва да се отдели от света, от хората.“ Ако вие искате да развивате вашето тяло, аз вземам тази дума в широк смисъл, вие трябва да имате връзка не само с народа си, но с цялото човечество. Пък ако искате да развивате силите на вашия ум, вие трябва да имате връзка с Живата Природа. Ако

искате най-после да разбирате вътрешния смисъл на живота, вие трябва да служите на Бога. Сега много окултни ученици, както и много религиозни хора, издребняват толкова много, че се занимават с въпроси от свършено страничен характер. При това положение тия хора могат да прекарат и хиляда години в едно училище, но нищо няма да научат.

Какво значи човек да служи на човечеството? Ако ви зададат конкретно този въпрос, какво бихте отговорили? Щом някой служи на човечеството, между последното и него самия ще има обмяна, която може да бъде съзнателна или несъзнателна. Когато служите на човечеството, не е необходимо да го познавате цялото. В този случай, при конкретно разглеждане на въпроса, цялото човечество се изразява само в един човек – нищо повече. Цялото човечество на Земята представлява множеството, което е включено в Космическия Човек. Той представлява физическата страна на човека. Често вие задавате въпроса: какво отношение има между човека и служенето му на човечеството? Туй хората наричат идея – да се служи на човечеството, да бъдем човеколюбиви. От паметивека хората все служат на човечеството, но в това служене има нещо, което им липсва. Какво им липсва?

Сега ще ви напиша на дъската една малка чертичка. Какво представлява тази малка черта? Как се пише арабската единица? Отде са взели те тази единица? Тя съществува ли в Природата? – Съществува. Тя представлява дънера на дърветата. Тази единица има разклонение. Колко разклонения има всяка единица? – Десет. Значи всяка единица представлява един жив организъм. Щом се посади, от нея ще излязат десет разклонения: пет нагоре и пет надолу. Единицата е основа на нещата. Тя е канарата, върху която се градят всички неща. Всичко започва от нея. Числото две пък показва как се извършва процесът на това градене в Природата. Трите е закон на равновесие. То представлява завършеният плод. Числото четири означава слизане на плода, след което той се оплодотворява наново.

Следователно, когато говорим за числата от 1 до 10, ние не схващаме тъй и смисъла на десетичната система. Вие мислите, че сте много учени. Не, и най-учените математици не

знаят отношенията на числата от 1 до 10. Аз не говоря за външната страна на числата, тъй както сега ги употребяват.

Като се изучава човешкият мозък, забелязват в него две полушария. Засега лявото полушарие е активно, дясното – пасивно. Следователно, когато говорим за числото две, ние го намираме даже и в нашия мозък. То е онзи човешки принцип, който работи и съгражда нещата. Ако по някакъв начин вие успеете да измените енергиите в мозъка си, т.е. измените техните течения тъй, че дясното полушарие да стане активно, вие съвършено ще измените и живота си. Затова, когато искате да се самовъзпитате, вие трябва да проучвате службата на всяка част, на всяка област във вашия мозък. Например трябва да знаете положителна или отрицателна е енергията, която протича в предната част на вашия мозък. Ако някой от вас е чувствителен, нека опре края на пръстите си до един чист и свят човек, у когото няма никаква лъжа, никаква измама, и той веднага ще почувства в себе си просветление, а в мозъка му ще се яви светлина. Тази бяла приятна светлина ще се предаде чрез пръстите му. Следователно тази енергия, тази светлина всеки от вас може да я придобие. Как? – С чист живот.

Например при възпитанието на децата необходимо е майката да бъде абсолютно чиста. Майка, която няма чистота, не може да възпитава. За да можем да възприемаме енергия от Бога, трябва да бъдем абсолютно чисти. Първото нещо: вие не можете да се повдигнете морално, ако не се очистите. Ако пазите в себе си някакъв скрит грях или някаква слабост, или някакви глупави идеи и вярвания, и мислите да се домогнете до тях чрез новото знание, бъдете уверени, че вие ще си останете такива, каквито сте били. Природата е много внимателна – тя не налива ново вино в стари мехове. Когато очистите ума си от всякакви заблуждения и сърцето си – от всички пороци, само тогава новото ще може да влезе във вас. Туй трябва да знаете! Мнозина казват: „От толкова време следваме, не сме постигнали никакъв успех.“ Как ще постигнете успех? В това отношение вие трябва да бъдете към себе си безпощадни! Вие трябва да се чистите всеки ден. Няма какво да се изповядвате отвън. Трябва да се чистите отвъ-

тре! Всеки момент трябва да се стремим към Чистотата. Само така ще имате знания. Знанието няма да дойде изведнъж, но постепенно. Тогава ще се създаде у вас морален подем, ще се вдъхновите и животът ви ще се осмисли.

Сега не е достатъчно за вас само да познавате погрешките си и да плачете за тях, но трябва да ги изправяте. Вие можете всеки ден да плачете за погрешките си, но какво ще ви ползва този плач? Ако ме боли пръст и всеки ден плача от болка, но не го лекувам, какво ще ме ползва плачът? Този плач все ще ви донесе известна опитност, ще ви научи как да понасяте страданията, но защо, като ви боли пръстът, оставяте сълзите да падат на земята, а не ги оставяте да капят върху раната? Отде възприехте този навик? Гледам някого – плаче, а сълзите му капят на земята. Казвам: ако вие искате да ме убедите, че вашите сълзи са свети, съберете ги в едно малко шишенце. Щом вземете да плачете, турете шишенцето пред очите си и събирайте сълзите. Или пък ги оставете да капят върху раната. Тази вода е лечебна. Плачете, но нека плачът ви бъде смислен! Ако плачете, трябва да знаете защо плачете. Кажете ми, защо плачете вие?

Отговор: *Да олекне на душата ни.*

Природата не обича да изразходва напразно своите енергии. Свещената вода, която изтича от вашите извори, трябва ли да пада на земята? Ако свещеникът ви е налял малко вода или малко винце от причастието например, вие пазите да не се излее на земята, казвате: „Свято вино е това вино.“ Добре, виното е свято, а сълзите, които излизат от нашите очи, не са ли святи? Аз смятам, че нашите сълзи са тъй святи, както виното, което ви е дал свещеникът.

Та у вас трябва да се създаде една мярка, с която да мерите нещата. Аз забелязвам от ред години, че вие нямате една определена норма в живота си. Вие съдите, но още не разбирате кои неща са морални и кои не. Например, ако един ученик излезе на дъската и не може да реши задачата си, всички ще му се смеете. Да допуснем, че той е направил известна погрешка. Какво лошо има в това? Защо ще му се смеете? Какво означава смехът? Мислите ли, че онзи човек, който

се смее, е много умен? Като ученици всички вие трябва да се научите на взаимно почитание. Имайте предвид всякога следното правило: не унижавайте в сърцето си никого! Когато се смеем някому, ние правим на себе си голяма пакост.

Сега ще дойдем до вътрешните морални закони. Да допуснем, че някой има известна слабост. Тази негова слабост може да е по рождение, а може и да му е наложена. Виждам, един голям юнак извадил ножа и казва: „Аз ще ви дам да разберете!“ Но щом го гръмнат в ръката, силата му изчезва и ръката му увисва. Питам: де му е юначеството? Ръката му увисва надолу и той вече не може да вдига нож нагоре из въздуха. Кое е по-хубаво: да извадя ножа си и да изплаша някой човек, или да му изпратя една добра мисъл, да му внуша, че пътят, по който върви, не е добър? Вие изучавали ли сте закона на внушението? Знаете ли как трябва да се внуши на един човек, че не трябва да прави известни престъпления? Вие ще кажете: „Научете ни на това изкуство!“ Казвам: вие трябва да внушите на себе си, а не на другите. Това е наука! Научете се да внушавате на себе си, а не на другите. Внуши на себе си! Ние искаме да приложим тази наука върху себе си. Имаш някаква слабост – не говори за нея. Тя спъва твоето растене. Но внуши си: няма да правя повече това нещо. Да кажем, че някой човек има едно благородно чувство в себе си, но не го проявява. Питам: защо ще го спъваме? Защо да не му дадем възможност да се прояви? Ако една мисъл е благородна, защо ще я спъваме? Нека я оставим да се прояви по който и да е начин! Вие, учениците, ако искате да си помагате, трябва да спазвате първото правило. Знаете ли кое е първото правило? Сега вие ще се поусмихнете: никой не иска да се изложи, да каже, че не знае кое е това правило. Аз искам да ви улесня, да ви доведе до това правило.

Да допуснем, че срещнете някоя от сестрите тук, обикват я и стават добри приятелки. Питам ви: кое е това, особеното в нея, което привлече вашето внимание? Случва се при това, че тази ваша приятелка не е много интелигентна, няма и високо обществено положение, а въпреки това вие обичате нещо в нея. Можете ли да определите какво обичате в нея?

Казвате: „Тя има благородна душа.“ Но вие виждате ли нейната благородна душа? Видели ли сте нещо конкретно в нея? Казвате: „Тя има благороден жест.“ Аз бих желал да ми кажете как се проявява това благородно движение, този благороден жест. Как ходи този благороден човек, какви са неговите стъпки? Ако този човек се различава много от другите, да го представим, да видим де се крие особеното у него. Казвате: „Той има особени движения.“ Какво разбирате от неговите движения? Защо човек, като се замисли, туря показалеца на челото си? Защо туря именно показалеца, а не палеца си? Има причина за това, но коя е тя? Показалецът казва: „Ти си човек, който мислиш. Бог ти е дал ум да мислиш правилно.“ След това човек понякога вдига двата си пръста: показалеца и средния пръст. Тъй вдигат учениците ръка. Това значи: „Ти, като човек, не си само умен, но си същество, което има право да проявява своята свобода.“ Защо носите пръстените си или на първия, или на втория, или на третия пръст? Да допуснем, че пред нас се намира едно същество без пръсти, с по-низш живот от нашия, питам тогава: ако в него се роди желание да покаже, че мисли, как ще изрази това? Как ще насочи първия си пръст?

Когато разискваме в клас по разни въпроси, някои от вас мислят, че са стари, че са преминали вече 45 години. Вие трябва да забравите тия неща. Какво представляват вашите 45 години? – Те са нищо пред живота на другите планети. Ако сравнявате вашите 45 години с годините на Юпитер, вие ще бъдете малко дете, едва на четири години. Ако се пренесете на Сатурн, ще бъдете дете на година и половина. Ако пък се пренесете на Слънцето, дете 20 милиона наши години образуват една слънчева година, можете да си представите каква част от времето ще съставляват вашите земни 45 години.

Отговор: *Те ще съставляват 1/500 000 част от годината.*

Тогава има ли смисъл да се смятате за стар човек? Според слънчевите години вие сте едва в началото на вашия живот. Вие сте едно малко дете, което няма даже един час. В такъв случай вие нямате право да казвате, че сте остарели. Та какво

сте видели още? Остаряването е една отживяла века си идея. Ние искаме да бъдем стари като Бога, да покажем, че знаем много. Това е заблуждение! Господ е минал милиони, милиони векове преди нас. Той е създал цял Космос, а ние какво сме създали? Когато казвате, че сте стари, аз ви питам: щом сте стари, какво сте направили досега? Ако не сте направили нищо, не сте стари. Под думите *стар човек* аз подразбирам човек, който е направил нещо. Щом не е направил нищо, той не е стар човек. Той е човек, който напразно е изгубил своите години. Такъв като него често си казва: „Аз съм човек на 80 лазарника.“ Казвам му: да, на 80 лазарника си, но нищо не си научил.

Като ученици вие ще гледате да се освободите от думата *стар*. Няма да мислите, че сте стар човек, но че сте изпратени да се учите. Като ви питат на колко сте години, вие ще кажете: „Аз съм на 33 години.“ Тия, които не са дошли до тази възраст, ще задържат в ума си 21-та си година, а тия, които са минали тия години, ще задържат в ума си 33-та година. „На колко години сте?“ – „На 33 години.“ „Как тъй?“ – „Е, моите години не се менят.“ Тогава питам: ако ти имаш 33 слънчеви години, на колко наши години се равняват те? – На 660 000 000 години. Така е, ние трябва да бъдем последователни. Ще покажем на хората, че сме от тия, които не остаряват. За да изживеем една слънчева година, изискват се 20 милиона наши години. Ние сме в началото на 33-та година или в началото на 21-та си година. Идущата година ще бъдем пак на 21 или на 33 години. Ще кажете: „Как така?“ – Ние трябва да мерим нашия живот с живота на Слънцето, а не с живота на Земята. Ние остаряваме преждевременно, понеже са ни отделили от слънчевата енергия, а са ни свързали с енергията на Земята. Човек, като дойде до 50-60-годишната си възраст, казва: „Остарях вече, ще се мре.“ Какво учение има в това? Като се занимавате с тия глупави работи, нищо не се добива.

Вие сте кираджия в една къща и господарят разполага с вас. Когато ви каже да излезете от тази къща, ще знаете, че няма да умрете, но ще си намерите друга къща. Мнозина хора, като умрат, ходят инкогнито между другите, а вие пи-

тате за тях: „Де отидоха нашите близки? В онзи свят ли са?“ – Не, те не са отишли никъде, между другите хора са, но вие не ги виждате. Този умрял човек е взел друга къща под наем и вие можете да се разговаряте с него, но не и с господаря на къщата. Туй е едно от важните знания. В едно тяло могат да живеят един, двама, трима, петима, десет и повече души. Разнообразностите, които някой път се проявяват у вас, се дължат на тия многобройни наематели във вашата къща. Някой път сте нетърпеливи, раздразнени. Ще знаете, че това не сте вие, но ваши приятели, които са взели някоя част от къщата ви под наем. При сегашните условия на живота всеки от вас има кираджии, и то не един, не двама, не трима, но най-малко десет кираджии.

Въпрос: *Плащат ли те?*

В духовния свят плащане няма. Трябва да бъдете много внимателни с тях. Вие мислите, че всички чувства, които минават през сърцето ви, всички мисли, които минават през ума ви, всички действия, които вършите, са ваши. Не е така. Всеки учен трябва да отделя и различава своите мисли, чувства и действия от тия на посторонните личности, които са въвн от вас, от вашето вътрешно естество. Когато започнете да отделяте вашата мисъл от чувствата, вие ще дойдете до вътрешното самовъзпитание.

Аз няма да се спирам да ви изяснявам признаците, по които да различавате своето от чуждото, понеже сте много страхливи. Ако ви кажа признаците, някои от вас не биха могли да спят. Вие ще кажете: „Чудно е как тъй могат да ме обсебят духове?“ Защо не? Ти си секретар на една работа и председателят на тази работа всеки ден ти казва: „Я напиши този протокол.“ Ти пишеш и преписваш, това не те обижда, но когато председателят те накара да изхвърлиш боклука, това те обижда. Но той ти заповядва и ти вършиш всичко, каквото те накара. Ако един човек дойде отвън и те накара да направиш нещо, ти го изпълняваш; а когато един дух те накара да вдигнеш една кофа, казваш: „Как смее той да ми заповядва?“ И той заповядва тъй, както живият човек, когото виждаш. Питам: колко от нашите действия, мисли и чув-

ства са собствени наши? Например често слушам да казват: „Всички хора са лицемери.“ Щом всички хора са лицемери, тогава и ти си между тях, и ти си лицемер. Думата *всички* подразбира, че и ти си един от тях. Не, няма да кажеш, че всички хора са лицемери, но ще кажеш, че лицемерието е свойствено на хората. Не бива да правите такива твърдения. Не трябва да казвате и че всички хора са лоши. „Ама тъй казва Писанието.“ Ако е така, и ти си между тях, и ти си лош. Не, такъв стих в Писанието няма. Давид е казал: „В грях ме зачена майка ми.“ Кога е казал това? – Когато е направил едно престъпление. Писанието казва: „Святи бъдете, праведни бъдете, съвършени бъдете!“ Следователно, щом се казва да бъдете святи, значи има и святи хора. Щом се казва да бъдете праведни, има и праведни хора. Щом се казва да бъдете съвършени, има и съвършени хора. Тогава и ние можем да бъдем и святи, и съвършени, и праведни. Ние не трябва да се спъваме в думите *свят* и *съвършен*. Тия думи са употребени в този смисъл, както се говори за Бога. Говори се за такова съвършенство, каквото човек може да има.

Та казвам сега: всички трябва да имате един положителен език за себе си – да не се лъжете, да не се самоизмамвате. В даден случай, като се запитате дали сте чисти, или не, да можете да си отговорите. Кой от вас не знае дали е чист, или не? Ако някой от вас се запита дали говори Истината, или послъгва, не знае ли това? Кой от вас не знае обича ли да пооткрадва по някой път, или не обича? Някой казва: „Каж ми какъв съм!“ Казването отвън няма да ви ползва. Ако ви покажа един ваш недъг, с това ще направя пакост на себе си, без то да ползва поне вас. Ако обаче съм пратен от страна на Бога да ви покажа един недъг, то е друго нещо. Само Господ има право да изнася недъзите на хората, но ние нямаме право да си казваме недъзите един на друг. За да изнесеш недъга на един човек, трябва да имаш светлина. Да допуснем, че вие питате някого: „Как мислите за мене, как ме намирате – красив ли съм, или не?“ Няма защо да говорим за красотата, нея можем само да докажем. „Как?“ – Ще извадя огледалото си, ще туря своята свещ пред този човек и ще му кажа: „Гледай

– сам ще се познаеш. Туй, което виждаш, това си ти! Как се намираш? Какво понятие имаш за себе си?“ После ме питаш: „Какво мислиш за мен: умен човек ли съм, или не?“ Ще ви отговоря по следния начин: „Ще запаля свещта си, ще отворя една от своите книги и ще ти кажа да четеш на десета страница от тази книга.“ След това ще те питам: „Разбираш ли това, което е писано на десета страница?“ – „Разбирам.“ Десетата страница ще ти покаже какъв си.

Та казвам: нашата задача в света не е да ви научим да служите на човека, нито да служите на Природата, но да служите на Бога. Щом решим да служим на Бога, ние ще можем да развием другите две служения: служене на човечеството и на Природата. Не се плашете от мисълта как трябва да се служи на Бога. Турете си като задача да служите на Бога! Само по този начин ще станете силни, крепки и мощни по дух. Така постепенно ще придобиете необходимото за вас знание и морален стабилитет за създаването на вашия характер. Служенето на Бога трябва да бъде за вас свещена идея, която да ви принася най-голямата радост в живота. Като станете сутрин, започнете с нея и после вършете другите си работи. Да допуснем, че някой дойде при вас, иска да ви предизвика. Вие ще си кажете: „Аз служа на Бога! Нямам време да се карам с никого.“ Дошла ви е някаква мисъл на съмнение, ще си кажете: „Аз служа на Бога, няма да се съмнявам!“ Казват ви някои, че еди-кой си брат откраднал 20 000 лева. Вие може да кажете: „Аз искам да изследвам тази работа, да зная дали е вярно това, или не.“ Не, кажете си: „Какво ще спечеля, ако узная, че еди-кой си е откраднал тия пари? Ще изгубя месец, два, три, докато изследвам тази работа, затова няма да се разправам с това нещо. Който е откраднал парите, той сам ще се разправа, това е негова работа. Моя работа е да служа на Бога.“ Този брат, който е откраднал 20-те хиляди лева, ще се намери в трудно положение. Той сам един ден ще дойде при мене и ще каже: „Братко, ти служиш на Бога, кажи ми какво да правя?“ Аз ще му кажа: „И двамата ще служим на Бога.“ Ще му покажа начин как да служи на Бога. Щом започне да служи на Бога, работата му ще се оправи. Стига да се реши

да служи на Бога, аз ще му платя 20-те хиляди лева. Същото е и с вас: щом се роди желание у вас да служите на Бога, помежду ви може вече да се създаде връзка на братство и на сестринство. Тази връзка може да се създаде само на тази основа – служене на Бога.

И тъй, отсега нататък поставете си като задача следното: сутрин като станете, на обед и вечер употребете по пет минути да служите мислено на Бога по най-добрия начин. Сега вие ще кажете: „Пет минути са нищо.“ Вие правили ли сте изчисление колко минути ще се съберат в годината поне? Един математик си поставя следната задача: каква сума ще се получи от 25 стотинки, дадени със сложна лихва от времето на Христа до наши дни. Знаете ли каква сума се добива? – Добива се една толкова голяма сума, която не би могла да се изплати и в такъв случай, ако нашата Земя беше цялата от злато. Значи няколко земи като нашата биха могли да изплатят тази сума. Та ако употребите за вашата задача само пет минути, но вложени навреме, след години те ще дадат един добър резултат. Според законите на Природата всяка идея, вложена навреме, след години ще принесе своята полза. Затова не се обезсърчавайте! Не мислете, че всяко усилие, което направите, ще бъде без последствие. Всяка благородна мисъл, дълбоко вложена в душата ви, след време ще принесе своя плод, от който вие ще се ползвате.

Искам тази вечер да задържите в ума си съществената мисъл: служене на Бога! Аз ще ви поговоря и друг път върху служенето на Бога. Мислете върху идеята „служене на Бога“. Четете Новия Завет, Стария Завет и друг път пак ще поговорим за същото. Този въпрос ще трябва още да го разчепкваме, докато се домогнем до съществената идея – какво значи да служим на Бога. Ще видим дали може да се приложи тази идея, и след като се приложи, какви резултати ще даде.

Тайна молитва

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

РАВНОСТРАННИЯТ ТРИЪГЪЛНИК

*Двадесет и втора лекция
11 март 1925 г.*

РАВНОСТРАННИЯТ ТРИЪГЪЛНИК

Размишление

Бе прочетено резюме върху темата *Отличителните черти на лъжата и кражбата*.

За следния път всеки един от вас ще пише по едно писмо на един от учениците от провинцията. Няма да казвате: „Аз съм неразположен, по този въпрос съм на особено мнение.“ – Не, никакво особено мнение! Всички ще пишете – нищо повече. Наистина, ще извадите по два лева от джоба си. Всеки от вас ще си избере едного от провинцията, на когото да пише. Ще напишете нещо хубаво от себе си. Ако не пишете, ще кадите, ще пушите като соба. Тъй че до всички градове из провинцията ще пишете, като им кажете, че имате зададена тема от Учителя да пишете на братята и сестрите от провинцията по едно писмо. Ще им напишете някаква ваша идея по свободен избор, каквото вдъхновение ви дойде. Аз мисля, че ще ви дойде вдъхновение, от което ще останете доволни. Темите ви трябва да са изпратени до следната сряда.

Трябва да знаете следното: послушанието не се отнася до мен. То е велик закон в света, който трябва да се прилага без изключение. Всички велики хора са били послушни. Само онзи музикант, който е бил послушен по отношение законите на музиката, е станал музикант; само онзи художник, който е бил послушен по отношение законите на художеството, е станал художник; всеки поет, който е бил послушен по отношение законите на поезията, е станал поет. Послушанието е необходимо за всички хора. Не казвам, че трябва да имате послушание към глупавите работи, но се изисква послушание за умните работи. Ако зададат една тема на някой музикант, той изведнъж ли ще я напише? Или ако се зададе на един поет да напише някое стихотворение, той изведнъж ли ще го напише? Той ще го излее в една форма, във втора, в трета, в четвърта, докато най-сетне ще напише

нещо, което сам ще хареса. Ще каже някой: „Какво ще стане от едно писмо?“ Много нещо може да стане за вашите работи, но не и за тия на света. Разбира се, аз няма да се спирам тази вечер на обяснение на тия работи, които сами по себе си трябва да се асимилират. Някои от млекопитаещите например преживят храната си; кокошката пък, като глътне зрънцата си, гълта и пясък. Тогава в нея вътре става един процес на мелене, като във воденица. Същото е и в умствения, и в сърдечния свят. При всички страдания, които хората изживяват, става един вътрешен процес. Когато се съберат в човека излишни мисли и чувства, идват и страданията. Те почиват на един велик закон. Ако разбирате този закон, вие ще можете да избегнете страданията. Ударът на страданията ще ви засегне, но ще го обиколите, без да ви сломи; ако пък не разбирате закона, този удар ще дойде отвесно, под прав ъгъл, срещу вас, а тогава той е най-силен.

Сега нашата цел не е да отмахнем съвременните страдания. Временните несполуки на Земята не важат за нас. Главната цел, към която трябва да се стремим, е свършеният живот. Вашата сегашна форма трябва да се измени. Както воловете очакват да паднат рогата им, копитата им да се превърнат в пръсти и да се изправят на два крака, така и вие трябва да се изправите морално. Някои от вас в морално отношение сте деца и пълзите като тях. Нали знаете как пълзят малките деца. За да ходите прави, трябва да разбирате закона, да имате велик стремеж в своята душа. Човек не трябва да се спира в пътя си от това, че се е препънал в някое малко камъче, че му се е охлузил кракът или че му е излязла някаква малка пришка, или че сърцето го е заболяло, или че коремът го е заболял, и т.н. Това не са важни работи, те са посторонни неща. Туй, че те боли коремът, това е едно забавление за невидимия свят. Туй, че те боли сърцето, това е едно забавление за невидимия свят. Туй, че те боли главата, това е едно забавление за невидимия свят. Защо те боли главата? – От много знание. Човек като мисли, че знае много, главата го заболява. Питам: на кой човек се охлузва гърбът? – На този, който много носи, или на този, който малко носи?

– Разбира се, че на този, който носи много. Аз не съм срещнал досега човек, на който, като ходи без раница, да му е охлузен гръбът. Обаче онзи, който носи три-четири раници на гръба си, винаги е с охлузен гръб. Значи такъв човек винаги е натоварен. Кои хора страдат повече: тия, които носят голям товар, или тия, които носят малък товар? – Тия, които носят голям товар, страдат повече. „Голяма глава, голяма беля“ – казват българите. Някои от учениците имат силно желание да се повдигнат скоро, бързо да разрешат въпросите.

Сега представете си отношениято: $A:B$. Какво означава това отношение? – Това са мъртви букви. Имате друго отношение: $A:B = C:D$. Това отношение има няколко разрешения. Първото разрешение е чисто физическо. Какво означава величината A ? – Това е семето. Значи семето, посадено в земята, се отнася към растението тъй, както самото растение се отнася към цвета, а цветът пък се отнася към плода. Това е един от начините за обяснение на нещата. Искаш да пишеш някому едно лаконично писмо. Ето едно такова писмо: „Аз съм величината A , живея в новите условия на живота – влизам в света, дето свърших училище, завърших университета. След това аз влизам в обществото B , към което имам известни отношения. Значи A – завърших университета, и сега като медик имам отношения към B , към обществото. Така аз имам отношения към всички ония хора C , които ще бъдат излекувани от мене, а главно към тия от тях – D , които ще ми благодарят.“ Това означава отношението $A:B = C:D$. Като напишеш такова едно писмо, от тия отношения всеки ще разбере какво е положението ти. По този начин ще съкратиш и времето.

Освен по този начин вие можете да напишете вместо едно дълго писмо само един равностраничен триъгълник, на върховете на който ще поставим три букви. Какво означава този равностраничен триъгълник? – Той представлява един добър приятел, който се проявява с отличен ум, с прекрасно и благородно сърце и с устойчива воля. Такъв човек, каквото каже, изпълнява. Получите ли такова писмо от някой ваш приятел, имайте пълно доверие на него, аз го препоръчвам.

Това означава равностранный триъгълник. Вместо да напишеш едно голямо писмо с разни обръщения: „Любезни приятелю, многоуважаеми приятелю, както виждаш, отделих малко време, макар да съм много зает, да Ви препоръчам този приятел“, и т.н. – Не, вместо да увиваш, да усукваш, ще се изкажеш прямо, откровенно. Как? – Ще напишеш един равностраниен триъгълник. Този триъгълник вече говори, че имате човек с отличен ум, който мисли добре, който има светлина в съзнанието си; той е човек и с добро сърце, не е раздвоен в чувствата си, а също така той има и положителна, устойчива воля. Да напишеш един триъгълник на приятеля си, значи да съкратиш времето. Ако вие изпратите един такъв триъгълник в Небето, там всички ангели веднага ще го прочетат и ще го разберат. Но ако им изпратите едно писмо, написано на български език, никой от тях няма да го разбере. Те ще търсят някой учен българин, специалист по езика, който ще може да им го преведе на техни език. Българският език е разбран за нас, но не и за тях. Вие си казвате: „Дали ангелите се интересуват от нашия живот?“ – Не се интересуват.

Кой от вас например се интересува от мравките? – Само учените хора, а обикновените хора не се интересуват. Най-после питам: мравките занимават ли се с нас? Ето, ние сме дори богове по отношение на мравките, но те не искат да знаят за нас. Често, като ходя по Витоша, някоя мравка се качи отгоре ми, ходи по ръцете ми, без да подозира, че при нея седи божество. Качва се на главата ми, ходи натук-натам, обикаля, докато намери някоя трошичка. Задига трошичката и си върви по работата, нищо не иска да знае. Защо? – Съзнанието ѝ е такова. И действително, тя има право. Казва: „Ти си божество, богат, щедър човек си, ще ми дадеш една малка трошица. И сто мравки още да дойдат, това нищо не представлява за тебе. Макар че не съм толкова тежка, от тебе зависи. Но ти ще бъдеш тъй благороден, недей ме бута с ръката си, защото ще ме смажеш.“ Аз ѝ казвам: „Можеш да се разхождаш по мене, само няма да ме хапеш, можеш да правиш своите изследвания, колкото искаш, но ще бъдеш внимателна! Ухапеш ли ме, ще те хвърля долу.“ Тъй се разговарям по някой път с

мравките. Някои от тях са много благородни, а други – много заядливи. Казвам: „Аз ти казах да бъдеш внимателна. Щом не изпълняваш, ще се намериш на земята.“ Така постъпват и с вас от невидимия свят. Някой път вие се покачвате на Съществата от невидимия свят, за тях не сте тежки, но щом започвате да човъркате, щом започвате да философствате, хващат ви и ви хвърлят долу. Това са положителни неща в живота. Разбира се, тия разсъждения ще останат като особена философия, и то за тия от вас, които разбират.

Често вие правите движения, но безсъзнателни. Например туряте ръцете си съединени на масата и образувате по този начин един триъгълник, или пък ги туряте под брадата си и се подпирате на лактите, и пак образувате триъгълник. Значи така вие разрешавате един важен въпрос. Тъй че вие образувате с ръцете си разни фигури. Такива движения може да прави и едно дете. Това не е знание. Всяко движение трябва да е изживяно, в него трябва да има смисъл. Ако ви напиша следните две отношения, какво ще разберете от тях? – $A:D = C:D$; $A:C = D:B$. Тия отношения спадат към пермутациите. Ако тия букви са установени, то като ги смените, ще имат ли едно и също значение? Ако ви кажа например: отношенията на майката към дъщерята са такива, каквито са отношенията на бащата към сина; или пък отношенията на учителя към ученика са такива, каквито са отношенията на лекаря към болния. Тук имате два различни процеса, в които обаче отношенията са същите. При отношенията на учителя към ученика имате здравословни отношения на растене, а при отношенията на лекаря към болния имате съвсем друг процес. После, имате отношения между онзи, който взема пари, и онзи, който дава; отношения между съдията и подсъдимия. Както виждате, това са все отношения, но различни едни от други. Питам тогава: какви могат да бъдат нашите отношения към Бога? – Те могат да бъдат такива, каквито са отношенията на сина към бащата или както отношенията на дъщерята към майката, или както тия на ученика към учителя, или както тия на болния към лекаря. Кои отношения са най-хубави от всички изброени?

Сега някой може да каже: „Аз зная тия отношения.“ – Да, вие ги знаете, но според мен това не е знание. Аз наричам знание това: каквото вършиш, да е проникнато от Любов към Бога. Като се намериш пред някое изкушение, например някой човек ти открадне 10 000 лева или пък ти направи някаква голяма пакост, да можеш, като държиш в ума си мисълта за Бога, да кажеш: „Не, аз няма да давам този човек под съд, нито пък ще го търся за каквото и да е. Господ дал, Господ взел. С това ще направя една жертва, за да опитам себе си. От Любов към Бога, заради моите отношения към Него, аз ще определя отношенията си към онзи, който ме е обрал. Ако отношенията ми към Бога са прави, то и отношенията ми към този, който е постъпил към мен несправедливо, ще бъдат пак прави. Следователно, ако в даден момент не мога да се въздържа от нещо, това е заради мене.“ Ако речете да търсите този човек, който ви е ограбил, вие ще постъпите като всички хора, които не разбират закона. Ако този човек е дошъл и е взел от вас 10 000 лева, какво лошо има в това? Казвам: представете си, че вие двамата сте в морето. Единият е банкер, а другият – апаш. Банкерът държи на една връв торба, пълна със злато, и тя тежи 20 кг, но парите потъват на дъното. Апашът може ли да обере банкера? – Не може. Морето е бурно. И двамата гледат да не потънат. Апашът може ли да извади от дъното на морето парите? – Не може по никой начин. Във водата не може да става никакъв обир. На сушата може да става обир, но след като се излезе от водата. При вълните обаче никой няма да мисли за обир. Там всеки ще мисли как да се спаси, как да излезе на брега.

Следователно има състояния на Земята, когато никой апаш не може да те обере. Представете си, че един ден всички поданици, които ще наследят Земята, ще бъдат препасани с жици, по които ще минава силен електрически ток. Питам: апашът ще може ли да се доближи до тези хора? Ти носиш злато в себе си, но апашът не може да те обере. Как ще те обере? Същото е и днес. Сегашните разсъждения на хората са детински. Никой никого не може да обере. Животът, който Бог ти е дал, никой не може да ти го вземе. Законът

е такъв. Животът има отношение към богатството, към храната и условията. Щом Бог ти дава живот, този живот има свои условия, които никой не може да ти ги вземе. Никой не може да те лиши от твоите условия за живот. Но съгрешиш ли, нарушиш ли веднъж законите, които Бог е поставил като основа на живота, ти сам се изключваш и сега всичко могат да ти вземат. Причината за всички страдания, нещастия и лишения в живота си сам ти. Затуй най-първо ще установиш нормални отношения към великите закони на Живота и тогава ще бъдеш под тяхно покровителство. Онези, които грешат, всякога ще боледуват и лекар всякога ще идва да ги лекува. И за лекуването си те ще плащат, ще излиза нещо от джоба им. Такива хора всякога ще имат недоимък.

Сега нека мислят, че това не се отнася до тях, че те всякога ще имат. Не, днес всички сте в морето: някои от вас са по-силни, други – по-слаби, но всички трябва да издържите този изпит. Работата трябва да се доведе докрай. Вие се състезавате помежду си, но не си правете илюзии! Аз ще ви представя една картина, да видите какви са резултатите от състезанието. Представете си, че има да се борите с десет души пехливани, но и вие минавате за борец в света. Започвате борбата. Вие успявате да свалите петима от тия юнаци. Вие се зарадвате и казвате: „Аз победих!“ – Не, докато не повалите всичките десетима на земята, вие не сте завършили борбата. Ако повалите и деветима от тях на земята, пак не казвайте, че сте победили. Може би десетият ще дойде и ще ви повали. Докато не победите всички противници, които имате насреща си, докато не победите всички мъчнотии, дръжте се в резерва! Вие казвате: „Пет души повалих на земята.“ – Да, пет души повалихте, но има още петима, които могат да ви повалят. Казвате: „Аз съм уверен в Бога, че и с тях ще бъде същото.“ – Не, не изкушавай Бога! Всички, които се борят с тебе, и те имат вяра, че ще те повалят на земята. Тогава кой кого е повалил?

Допуснете сега, че се борят двама души пехливани с еднакви сили. Единият хваща другия за краката и го повдига във въздуха. И вторият хваща първия за краката и го повдига

във въздуха. Двамата пехливани, които се вдигат за краката, са с равни сили. Единият казва: „Аз съм силен.“ И вторият казва: „Аз съм силен. Щом и двамата сме силни, няма какво да си противодействаме.“ Равни сили не могат да се борят. Борят се само неравни сили. Затуй човек има две ръце, за да не могат да се борят. И двете ръце са с еднакви сили. Следователно между ръцете не може да става борба. Каквото може да направи дясната ръка, това може да направи и лявата. Това са ред разсъждения, които може да приведете в практическия живот и тогава ще извадите известни правила за живота. Тия разсъждения са ценни. Кои разсъждения ще бъдат по-ценни: да разрешавате социалния въпрос или да разрешавате задачи, които животът ви представя днес във вашите ежеминутни отношения? Социалният въпрос може да се разреши математически. След колко хиляди години ще се разреши? Ние имаме данни как ще се разреши този въпрос. Сегашният социален въпрос ще се разреши тъй, както ще се разреши въпросът на житното зърно. Какво става с него, като го посееете в земята? – Израства. Същото ще стане и със съвременното човечество. Сега хората знаят например, като посеят едно житно зърно, след колко време ще израсне. Те знаят също след колко време от посяването на ореха, на бука, на дъба, на сливата, на крушата, на прасковата, ще израстат и ще се развият тия семки. Онези, които се занимават с посаждането на семките, знаят точно след колко време може да израсте тази семка, след колко време ще върже и ще даде плод. За всичко има определен период. Социалният въпрос също тъй спада към тези въпроси, за които всичко е точно определено. Като се посее един човек, колко години се изискват за неговото израстване?

Представете си, че правя следното твърдение: за да се появи само първата клетка, изискват се 400 000 години. После, за да образува тази първоначална клетка своите органи, изискват се още около 20 милиона години. Това са вероятности само. Вие ще кажете: „Отде можем да знаем ние това нещо?“ – Написано е. Когато намерите един зъб, нали четете по него? Вие четете по него от какво животно е този зъб,

преди колко години е живяло, и т.н. Върху кожата на жабата също тъй е написано колко милиона години е живяла тя, и т.н. Всички подробности от нейния живот са написани върху кожата А. Ако се говори така на съвременните хора, ще те вземат за луд или за смахнат, но ако взема костената жаба и разгледам всички геометрически форми, написани по нея, и научно обясня на хората целия живот и историята на тази жаба, ще се съмняват ли? – Не, това е наука вече. Вие не сте се спирали върху тия фигури по кожата на жабата. Това са геометрически проекции. Та в Природата върху всички неща е написана историята на Целокупния живот.

Най-важното при сегашните условия за всинца ви е да приложите най-малката част от това знание, което сте придобили. Само по този начин всеки ще бъде доволен, че е придобил едно благо в живота си. Бъдете доволни от малкото, което сте придобили, но да е хубаво. Някой път вие може да се съмнявате, да мислите, че не сте придобили нищо. Съмненията ще дойдат, но това да не ви смущава. Не, вие ще си кажете: „Наистина, от толкова години съм в това Учение, но и много неща съм научил.“ Аз ще ви попитам: нима онзи търговец, който е прекарал цели 20 години в дюкяна си да продава платове, е спечелил много? Ами какво е спечелил онзи хирург, който е направил 3-4 хиляди операции за 20 години? Той ще си каже: „Аз направих 3-4 хиляди операции в своята 20-годишна практика.“ Да, но всички тия хора са измрели, а най-после умира и лекарят. Какво е направил? Неговите операции важат толкова, колкото и вашето следване в Школата. Ако вие само слушате, без да учите, и ако учите, без да прилагате, на какво основание трябва да ви се даде известна привилегия? Ако аз ви говоря, то е, защото имам живи хора пред себе си, които могат да ме разбират, но ако ми донесат измрели хора, заминали за онзи свят, и искат да им държа лекции, аз няма да им говоря. Който ме види, че говоря на такива хора, какво ще каже? Мога ли да говоря на мъртви хора? – Не мога.

Та сега желая да се оправят отношенията между всинца ви. У всички вас има една черта, и добра, и лоша. Тя е, че

искате да бъдете свободни, да не ви стесняват хората. Щом хората те притесняват, ти не можеш да работиш. Но случва се някой път, че трябва да се притесниш, трябва да търпиш, докато дойдат условията да излезеш нашироко. Това са временни състояния. Тъй както сте наредени сега, не е според законите на окултната наука. Ако бяхте наредени по окултен начин, този салон трябваше да бъде най-малко 4-5 пъти по-голям, отколкото сега, за да има между всеки от вас поне половин метър разстояние, да не ви засяга никой. Още по-добре щеше да бъде, ако имаше по един метър разстояние помежду ви. А сега седне някой, близо до него седне друг – и без да искат се докосват един друг. Един си вдигне ръцете, докосне другаря си – той се раздвижи, не може да мисли свободно. Но не е така, вие трябва да правите у дома си каквито щете упражнения и движения, а тук трябва да се концентрирате, да мислите правилно. Затова движенията ви трябва да бъдат разумни.

Ако аз хвана носа си, какво показва това? – Искам да ви кажа, че трябва да се чистите. После, ако изплезя езика си, какво показва това? – Искам да ви кажа, че трябва да владеее езика си. Това обаче не са недъзи на едного от вас, това са недъзи на всички ви. Някой може да ги няма на физическия свят, но ги има в сърцето си. Във всички области на невидимия свят се изисква изправност. То значи, че човек трябва да бъде изправен във всички свои отношения. Във всяка наша обхода трябва да има благородство. Ние не трябва да уронваме нито нашия престиж, нито престижа на другите. Аз трябва да се лиша от своята свобода, за да не наруша свободата на другите. Това е благородство, това е достойнство. Някой път човек прави едно малко самоотричане в полза на другите, а друг път става обратният процес. Умните хора трябва да се самоотричат, да търпят другите. По този начин само могат да се изправят всички хора, иначе ще се създаде докачение, обида, а обидата не довежда до добър край. Човек често прави неволни движения. Например той си бърка в ухото, почесва се по главата, но като ученици от тази Школа всяко ваше движение трябва да бъде съзнателно. Аз трябва да зная дали

това, което върша всеки момент, е угодно на Бога. Ако е угодно на Бога, ще го направя, ако не е, няма да го направя. Защо трябва да е така? Защото всяко външно действие ще произведе една вътрешна реакция в ума на човека. Всяка мисъл, правилна или неправилна, се проектира в невидимия свят.

Това, което ви говоря, се отнася до съзнателните ученици. То не е за обезсърчение, да кажете: „Толкова години работим вече, какво сме направили?“ – Много работи сте направили, но и много още има да правите. Например вие нямате търпение да понасяте обидите. Ако имате търпение, щом някой ви обиди, вие ще седите тихо, спокойно, ще се въздържите да си помислите дори това: как този човек смее да ви обижда. Вие ще почувствате обидата, но няма да реагирате срещу нея. Тия неща ще дойдат за ученика, но той не трябва да кипва, а трябва да задържа силите си. Ако дойде някой при мене и ме обиди, аз трябва да запитам Господа да му отговоря ли, или да не му отговоря. Ако Господ ми каже да му отговоря, ще му отговоря по всички правила, но ако ми каже да мълча, ще мълча пак по всички правила. Ако трябва да му говоря, ще кажа: „Приятелю, каквото има да кажеш, добро или лошо, кажи го конкретно, но нека речта ти бъде отривиста, защото не разполагам с много време. Каквото има да ми кажеш, изкажи го в половин час, без увъртане натук-натам.“ След като се изкаже, аз ще му отговоря: „Добре, ще имам предвид всичко това и аз ще го изследвам. Туй, което е право, ще го приема, а туй, което не е право, ще ти го върна. Аз съм търговец човек, взех стоката ти на доверие, но ще купя от нея само тази, която влиза в работа. Онази пък, която не харесвам, ще ти я върна. Търси друг някой търговец, комуто ще можеш да продадеш върнатата стока.“

Вие, като ученици, трябва да се отличавате от другите хора. Постъпвате ли така, между вас ще се създадат отношенията на бъдещата култура. Ако ние постъпваме като сегашните хора, по какво ще се отличава нашето учение? Ако мислим както сегашните хора, ние сме като тях. Ако ние мерим нещата със същите мерки, с каквито си служат съвременните хора, по какво се отличаваме от тях? Ние трябва да живеем

особен живот. Туй трябва да ви радва. Нали се приготвяте за шестата раса? Някои братя и сестри дохождат при мен да ме питат дали е вярно, че еди-коя си сестра или еди-кой си брат били от шестата раса? Тъй казвали те за себе си. Казвам им: „Какви са признаците на хората от шестата раса? Човекът от шестата раса свети.“ И като дойде вечерно време при мене, ще свети и ще може да чете от моята книга. Не свети ли вечерно време, за да може да чете от моята книга, този човек не е от шестата раса. Аз някоя вечер съм от шестата раса, друга вечер съм от петата, т.е. от бялата раса.

Мнозина от вас мислят, че са безпогрешни. Не, не е така. Вие нямате понятие какво нещо е човекът. Смирение трябва да има човек! Христос съзнаваше това. И когато един от учениците Го нарече „Учителю благи“, Той му отговори: „Не Ми туряйте тази титла, защото само Бог е благ. Аз, Който съм ограничен, трябва да реша великата задача на живота.“ Вие мислите, че като вас други хора няма. Като мислите така, няма да се минат и два дни, ще ви турят на изпит. Тогава ще видите, че имате големи слабости. Като съзнавате това, не трябва да се обезсърчавате, но да се радвате, че сте намерили една ваша слабост, и ще работите върху нея.

Например някои от вас, като пишат, бързат. Те гледат да напишат писмото си както и да е, без да обръщат внимание на буквите. Но трябва да знаете, че от правилното писане зависи и вашият характер. Всяко нещо трябва да бъде написано хубаво! Буквите са създадени върху математиката и геометрията. Някои казват: „Учителя има особена математика.“ Аз пък ви казвам: съвременната математика и геометрия са отлични, вие трябва да ги изучавате.

Сега от всинца ви се изисква най-първо внимание. Ученикът трябва да внимава. След туй се изисква разумност и послушание. Само чрез тези качества може да се добие знанието. Аз ви припомням тия неща, защото мнозина от вас казват: „От толкова години следваме в Школата и още не сме прогледали.“ – Не, вие не говорите Истината. Кой от вас не гледа? Как искате да гледате? Вие искате да видите някой ангел. Че и тук, между вас, има няколко ангели, облечени

в плът и кръв. Познавате ли кои са? Те са в класа, но вие не ги познавате. Ще кажете: „Кои ли от нас са ангели?“ Апостол Павел казва: „Всеки, който е нахранил един гладен или е напоил един жаден човек, той може да е ангел.“ На Земята има доста ангели, облечени в плът и кръв, които можем да нагостим, затова именно гостоприемството е силно развито в източните народи.

Та вие трябва да бъдете добри ученици. Ученикът не трябва да мисли, че е възрастен. Той не трябва да мери своето ученичество с годините си. Годините не определят ученичеството. Аз ви казвам, че вие сте още малки деца в сравнение със слънчевата година; млади сте, нямате дори една слънчева година. При това откак се е появило човечеството, има 18 милиона години. Следователно, за да навърши цялото човечество само една слънчева година, нужни са още два милиона години. Като ученици всички трябва да бъдете бодр и весели.

Сега ще ви направя една забележка по отношение на музиката. Тя представлява скоба. Между какво? – Между два свята. Значи за да съедините два свята, трябва ви една скоба. Не мислете, че музиката може да създаде всичко у нас. Не, тя създава само по-добри условия за работа на човешкия дух. Ето защо музиката е необходима и за вас като ученици.

Изпейте упражнението *Малкият извор*.

Когато човек пее, в мисълта му трябва да има непрекъснатост. Ако мисълта се прекъсва, и тоновете се прекъсват. Щом тоновете се пресичат, образува се и повече електрическа енергия. Щом искате да образувате състояние на мекота, в музиката, в пеенето главно, трябва да има непрекъснатост. Непрекъснатостта е спирално движение на музиката. Следователно, когато двама души пеят, единият ще образува правилен кръг, а другият ще върви вълнообразно около него. Точките, в които се пресичат двете движения, са окултни тонове. Разбира се, това е сложна музика. Обаче всеки от вас може да пее, щом се вдъхнови. Вие ще кажете: „Пеенето не е за нас.“ – Съгласен съм. „Ние не сме за работа.“ – Съгласен съм. „Ние не сме за ученици.“ – Съгласен съм и на това. Пи-

там ви: за какво сте тогава? „За певци не сме.“ – Не, човек трябва да пее за себе си. Това да бъде правило за вас. Останете ли сам, пейте за себе си! После, трябва да бъдете мислител пак за себе си. Учете ли, учете пак за себе си. Щом можеш да пееш за себе си, ще можеш да пееш и за другите. Щом можеш да мислиш за себе си, ще можеш да мислиш и за другите. Щом можеш да учиш за себе си, ще можеш да учиш и за другите. Значи законът е такъв. В този закон е смисълът. Вие започвате с обратния закон. Вие пеете за хората, а не за себе си. Пеете ли така, вие никога няма да се научите да пеете. Пеенето е вътрешен закон. Човек трябва да чувства музиката в душата си, за да може музиката да излезе отвътре навън. Аз виждам у мнозина от вас много добре развити центрове. Щом сте музикален, и гърлото ви ще може да се упражни. Българинът първоначално е бил добър певец, но отпосле условията на живота, войните, робството са изхабили музиката в него. Днес музиката е необходима за всички народи. Всеки велик народ трябва да бъде музикален.

Аз слушах няколко виртуози певци и музиканти, които свирят и пеят много хубаво, но имаха лоши, нехармонични движения. Движенията у всеки музикант и певец трябва да бъдат непрекъснати. Някой от тези музиканти, както свири, изведнъж наведе главата си надолу. Това показва, че енергията на този човек е съсредоточена към центъра на Земята. Тази музика, която засяга земния живот, изразява и особен род чувства. След това този музикант вдигне главата си нагоре към Слънцето. Това показва, че у него се заражда нещо идейно. Той един момент е към Слънцето, а друг момент – към Земята. Де ще го намерите тогава? Погледът на музиканта трябва да бъде отправен все нагоре. Движенията на тялото му трябва да бъдат медлени, в тях да се отразяват тоновете. Не мислете, че музикантът не трябва да се движи. Когато свиря, и аз се движа, но движенията в мене са съобразно окултната музика. Те са тъй деликатни, че само едно остро око може да ги съгледа. Всеки тон се отразява в едно малко движение. Силните движения развалят тоновете. При всяко движение се изисква микроскопическа работа.

Трябва да знаете, че ние не създаваме музиката, но тя се отразява съобразно законите на невидимия свят. Музикантът трябва да свири така, че да забрави всичко наоколо си. Когато музикантът свърши да свири, публиката веднага се разотива. Това показва, че музиката на този човек не е произвела своето влияние. Ако като свърши музикантът, публиката остане по местата си около десет минути да мисли, значи музиката е произвела своето въздействие. Започне ли се разговорът веднага, това не е музика. И в пеенето е същият закон. Като пеете, сам трябва да останете доволен. Някой път у вас се заражда желание да дойде Духът, да ви осени и тогава да пеете. Други пък казват: „Да бих имал гласа на еди-коя си сестра, бих пял.“ – Не философствай! Щом дойде вдъхновението, пей! Мислено пей, докато най-последна тази мисъл се изрази в песен. По този закон, като се научиш да пееш, ще се научиш и да мислиш правилно. Като грешиш в едно нещо, грешиш и в друго. В човека от шестата раса, в идеалния човек, всички движения, мисли, желания, действия ще бъдат отмерени, а не механически. Във всичко у него трябва да има живот и красота. Ако вие свирите, но чувате някой музикант, който свири по-добре от вас, казват: „Той свири по-хубаво от мен.“ Вие се обезсърчавате, но трябва да знаете, че това са човешки разбирания. За да може един музикант да свири хубаво, изискват се ред условия от него. Най-първо, като излезе на сцената, музикантът трябва да е изгълнен с мисълта, че в свиренето си има идея, която той добре разбира. Второто е, че в него трябва да има силно желание да даде музикални образи в свиренето си, и най-последна да има изгълнение. Той трябва да владее ръката си. Правилното движение на ръката не се отнася само за музиканта. То има значение и за писателя, и за артиста. Писателят трябва да владее перото си. Като правиш някакъв жест, някакво движение, трябва да знаеш как да го правиш. Това е цяла наука, цяло изкуство.

И тъй, сега ме разбрахте, нали? Ако приложите поне една микроскопическа част от това, което ви казах, ще се ползвате. Аз смятам, че това, което ви казах тази вечер, е на място казано. Ако посееете една хилядна част от тия семена,

все-таки те ще ви ползват един ден. От тях ще израснат големи дървета. Като мина някой път покрай вас, ще видя, че са израсли 3-4 дръвчета. Тия дръвчета могат да бъдат различни: круши, ябълки, сливи, праскови, череши и т.н.

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

ФАЗИТЕ НА ЖИВОТА

*Двадесет и трета лекция
18 март 1925 г.*

ФАЗИТЕ НА ЖИВОТА

Размишление

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

Изпейте упражненията *В начало бе Словото, Скръбта си ти кажи и Бог е Любов.*

Човекът в своето развитие минава цял един кръг. Всяка четвъртина от този кръг представлява една от фазите на неговия живот. Първата четвъртина представлява слизване на Духа в материята – детство; втората четвъртина представлява неговото възлизане – юношество; третата четвъртина представлява също тъй път на възлизане – зряла възраст; последната четвъртина е път на слизване – преклонна възраст. Най-важна епоха през човешкото развитие е минаването му в третата четвъртина, когато човек едновременно и съзнателно живее както във физическото, така и в духовното си тяло. Има ли по-голяма философия от тази в живота? – Няма. Тъй се обясняват нещата на физическия свят. Ако речем да обясняваме духовните работи на физическия свят, това значи всичко да стане на каша, т.е. да стоим леда. В какво ще се превърне ледът, като се стопи? – Във вода. Както ледът при топенето си изгубва своята форма, така и духовните работи губят своята форма, ако някой учен се заеме да ги обяснява на физическия свят. Духовните работи не могат да се обясняват по физически начин. Представете си например, че се намирате в един двуизмерен свят, който има само дължина и широчина, и вие искате на едно от съществата в този свят да разправяте за света на трите измерения. Как ще му представите този свят? Понеже това същество живее в плоскост, как ще представите куба? Това същество, колкото и да си напряга ума, няма да ви разбере.

И тъй, кръгът представлява общото развитие на човека в неговото повдигане. Защо човекът се е изправил на краката

си? – За да пази равновесие. В първите времена на своето развитие центърът на тежестта у човека се е намирал в задната част на главата, вследствие на което, за да пази равновесие, той ходел на четири крака. Обаче при постепенното еволюиране центърът на тежестта се е измествал по-напред в главата, вследствие на което човекът е започнал да я вдига нагоре, докато най-после се е изправил на два крака. Това е станало по неволя, а не доброволно – човекът е трябвало да пази равновесие.

Често някой духовен човек се мисли за много учен и казва: „Всичко в света е духовно, няма нищо материално.“ Такива хора мислят, че знаят всичко. Не, те само си въобразяват, че знаят много. Ако ги питате какво нещо е умът, не знаят; какво нещо е душата – не знаят. Те не знаят тия неща и ред други, а казват, че материалните работи не представляват нищо, че не съществуват материални неща в света, и т.н.

Като наблюдавате разни типове хора, вие казвате: „Този човек е интелигентен, онзи е почти идиот“, за друг някой казвате, че е егоист човек, и т.н. Интелигентният човек е развил донякъде своите способности и продължава да ги развива – има благоприятни условия в себе си за това. Когато казваме, че някой човек е идиот, подразбираме, че той няма благоприятни условия за проявление на своите способности. В егоистичния човек пък личните чувства са силно развити. Той се държи с голямо достойнство и казва: „Баща ми, майка ми са благородни хора, в мен тече благородна кръв.“ Да, но благородството на тази кръв не е изследвано. Той сам не знае де се крие благородството на кръвта му. Когато този човек умре, и неговата кръв се разлага по същия начин, както и кръвта на една овца или на един вол. Земята не прави никаква разлика между неговата кръв и тази на всички останали същества, които умират като него. Да имаш благородна кръв, това подразбира да живееш един възвишен, чист и свят живот. Ето защо първото нещо, което се изисква от религиозните, от духовните хора, е да имат смирение, да признаят, че знаят много малко, че отсега нататък имат много да учат. У тях трябва да има велик стремеж за учение. Често аз наблюда-

давам психиката на кучетата и виждам, че те мислят понякога като човека. Някое куче върви гордо, мисли си: „Кой е като мене? Аз зная много работи.“ То те погледне, измери те от главата до петите като някой философ и казва: „Какво мислиш, знаеш ли колкото мен?“ Спреш ли се до него, то веднага се обръща и бяга. Питам: не съществуват ли такива философи в света и между хората? – Съществуват. Тия хора са много горди, но най-малкото нещастие в живота им ги уплашва и те бягат.

Казвам: човек трябва да работи върху себе си, да развива Божественото. Де се крие Божественото, разумното у човека? – В предната част на неговия мозък. Интелигентността на човека зависи от устройството на бялото вещество в мозъка. То е във вид на нишки. Самото вещество е почвата, върху която растат човешките идеи. По нишките на бялото вещество се определя характерът на човека. Ако тия нишки не са еднакво дълги, ражда се дисхармония в проявата на моралните чувства, както и в домашните и обществените чувства, а също тъй и в мислите. Понякога човек с неразумното си живеене осакатява тия нишки и тогава животът му не се проявява правилно: той усеща главоболия, тежест, стеснение и тъмнина в мозъка. Когато тия нишки са нормално развити, т.е. еднакво дълги, от тях излиза светлина. В духовно отношение човек представлява сбор от хиляди запалени лампички. Той прилича на един добре осветен град. Всички лампички в този град са правилно наредени. Това се дължи все на тия бели нишки в мозъка. Някои от тях сега се образуват. Колкото тия нишки са по-дълги, толкова и човешкият характер е по-силен, т.е. моралните чувства са по-добре развити. Те се явяват вече като негово наследство.

В средата на човешкия мозък се намира тъй нареченото „леляко око на душата, или вътрешното слънце на човека“. Ако това слънце не грее в човека, нищо не става от него. То играе роля на трансформатор в човешкия организъм. Когато външната енергия прониква в мозъка на човека, този възел, или окото на душата, препраща тази енергия по целия мозък. То има и други свойства, освен това – да трансформира слън-

чевата енергия. В мозъка има и друг трансформатор, който препраща слънчевата енергия по цялото тяло. От правилното трансформиране на тия енергии зависи здравословното състояние както на организма, така и на чувствата. Значи това око е трансформаторът на Божествената енергия в човека и създава условия за неговото проявление. Следователно, когато това слънце свети в човека, в него има радост и веселие. Той е вдъхновен, чувства се като с криле. Заоблачи ли се това слънце, в човека настанва мрак, скръб и страдание. Той се намира в ада. Ето защо човек трябва да пази това слънце, да не изгасва. В *Битие* се казва, че Слънцето е било създадено в четвъртия ден, след голямата буря.

Човешкият мозък в своето развитие има цяла история. Неговите прародители са низшите животни. Веществото, от което се е образувал мозъкът, се е събирало в продължение на милиони години. Тия елементи, от които е образуван мозъкът, са се събирали не само от Слънцето, но и от цялата Вселена. Понеже човекът е създаден от материята на целия Космос, той се нарича „микрокосмос“. Оттам доколкото човек се намира в правилни отношения към великите закони на Бога, дотолкова може да се ползва от благата, които Той изпраща. Щом човек греши, тия правилни отношения се нарушават и той започва да гладува. Какво означава гладуването? – Лишение от нещо. Затова именно се казва, че хората трябва да живеят разумно.

И тъй, всеки акт, всяка мисъл в света е творческа. Вие трябва да знаете, че на физическия свят има два полюса. Това е един велик закон. Земята например има два полюса: южен и северен. Може ли да се прояви живот на полюсите? – Не може. Съвременната наука казва, че всичко в света се движи – нищо не е в застой. Питам тогава: де е животът на двата полюса? От Северния полюс има едно топло течение към Екватора. От Южния полюс пък има друго топло течение към Екватора. Тия две течения са магнетични и разнородни, затова при срещането си образуват една топлина. Животът от двата полюса се изразява в Екватора, по причина на което растителността там е най-богата и разнообразна. И в човека

има два полюса: единият полюс е главата, другият – стомахът. Човешкото сърце пък представлява екватора, затова се казва, че животът е в сърцето. В ума си човек е студен като Северния полюс; в стомаха също е студен. Човек, като яде, не е ли студен? Щом му попадне нещо за ядене, приема го в себе си и не иска да знае. В човешкото сърце обаче има нещо добро. На Северния полюс има живот, но не може да се прояви, понеже съществата там са големи алтруисти, та всичко, каквото имат, изпращат го на Екватора. Щом няма живот на Северния полюс, там не стават престъпления. На Екватора има живот, има и престъпления.

Ще ви запитам: на какво се дължи борбата, която става в човека? – На стремлението му да се очисти от ненужния материал в него. Какво представлява този ненужен материал? – Той е известна материя в Космоса, която се дължи на изостанали същества в своето развитие. Тази материя полепва по струите на живота и днес тя трябва да се филтрира, да се отдели от чистата материя. Ние, които сме дошли на Земята, не трябва само да знаем как да живеем, но трябва да пречистим своя живот, да пречистим ума и сърцето си, за да бъдем здрави. Първото правило: за да бъдете здрави, главата ви трябва да бъде студена, да не приижда в нея много кръв, да не се предизвиква възпаление; краката ви пък трябва да бъдат топли. Истинат ли краката ви, стоплете ги. Когато мисълта е чиста, без примеси, не се явява горещина в нея и главата е студена. В мозъка трябва да има светлина с много малко топлина, без горещина. Топлината е символ на Божия живот. Значи на ума му трябва светлина, а на сърцето – топлина. Светлината на физическия свят има по-силни вибрации от топлината, а в Божествения свят Любовта има по-силни вибрации от светлината. Следователно умът не е в състояние да обича. Дойде ли до Любовта, той се оплита като муха в паяжина. Вие можете да си представите с ума различни форми, но не и да обичате. С ума можете да определяте красотата и цените на формите, но не можете да обичате. Вие трябва да работите върху сърцето си, да го поставите на неговото място, защото днес умът е заел мястото на сърцето.

То трябва да се повдигне на своята висота, да проявява чувствата си правилно, без да ги стяга, без да ги парализира.

Сега хората се учат да живеят правилно, но в това си стремление те по-скоро се научават да грешат, да лъжат. Детето не знае какво нещо е лъжа, какво нещо е кражба, но често майка му му казва: „Слушай, мама, ти не трябва да лъжеш, да крадеш, да мразиш, и т.н.“ Тя му говори за ред отрицателни прояви в живота и по този начин му открива всички тия слабости, а после се мъчи да го отвиква от тях. При новото възпитание на децата ще се казва да говорят Истината, а за лъжата и дума да не става. Бог каза на първите хора в рая: „В който ден ядете от плодовете на Дървото за познаване доброто и злото, ще умрете.“ Как дойде съблазънта, съмнението в тях? – Чрез дявола. Той ги запита: „Защо не ядете от това дърво?“ Така се внесе първото съмнение в тях. Той им каза: „Аз зная, че Господ ви забрани това, защото, ядете ли от това дърво, ще станете богове. Бог не ви е казал Истината. Той не иска да станете като Него, затова ви забранява да ядете от това дърво.“ Дяволът по този начин внесе първата лъжа в тях. Той ги учеше по отрицателен път.

И тъй, вие трябва да започнете с положителната страна. Не трябва да казвате, че няма да лъжете, че трябва да бъдете търпеливи, да живеете добре, и т.н. Вие желаете да бъде всичко това, но то не става. Затова трябва да си кажете: „Бог люби всички същества еднакво.“ Казвам: ако Бог люби всички, за вас въпросът е свършен, няма какво да говорите за себе си. Кажете ли си, че ще бъдете като Бога, вие падате в изкушение. Достатъчно е един да люби света, а такъв има вече. В това седи философията на живота. Вие казвате: „Аз не мога ли да любя?“ – Можеш, но знайте, че вашата любов няма да помогне с нищо на света. Само Бог люби, а ние, хората, изразяваме Божията Любов. Кажете ли, че ще бъдете умни, пак ще забатачите. Кажете: „Бог е всемъдър.“ Кажете ли така, това подразбира, че тази велика Мъдрост няма да ви ограничи с нищо и вие сами по себе си ще бъдете мъдри, ще участвате в тази Мъдрост. Всичко в света е на наше разположение. Ще си кажете: „Каквото е отношението на Бога спря-

мо ангелите, такова е и спрямо мене. Бог дава еднакво и на ангела, и на мене, но аз, като по-нисше същество от ангела, не мога да използвам всичката енергия, която Той изпраща към мене. Затова от тази енергия се ползват други, по нисши от мен същества. Обаче един ден тази енергия пак ще се върне към мен, защото нищо в Природата не се губи.“

Казвам: ще знаете вече две важни формули. Първата формула е: „Бог е Любов.“ Той люби всички същества. Втората формула е: „Бог е Мъдрост.“ Той е всемъдър. Че Бог е Любов – това е велика идея, от която трябва да се проникнете напълно. Като държите тази мисъл в ума си, тя ще ви донесе много блага. Обаче Любовта не се изявява във видима форма. Това, което обича, е невидимо за физическите очи. И така трябва да бъде. Щом имаш видим обект на Любовта, ти ще се намериш в противоречие. Противоречието съществува във формите на нещата. Всяка външна форма трябва да бъде за вас само като един фар. Външната форма на човека трябва да бъде за вас фар, към който да се стремите. Този фар казва: „Аз не искам да ме обичате; моята задача е да осветлявам пътя ви, да ви спасявам от нещастие. Без мене вие ще се изгубите в бурното море, затова ще ви посочвам пътя, докато влезете в пристанището.“ Значи всеки ваш приятел е фар, който ви показва пътя към пристанището. Всеки ваш учител ви показва идейното в живота.

Та казвам: този е начинът, по който трябва да мислите. Фаровете са различно направени. Светлината на едни от тях не е постоянна: те се въртят ту на една, ту на друга страна и така обръщат вниманието на хората. Такива хора има в света. За тях казват: „Този човек не е еднакъв – ту светне, ту загасне.“ Той нарочно е създаден такъв, за да обръща вниманието на хората. Всички наредби в света са разумни, затова и ние трябва да използваме живота разумно. Ние трябва да бъдем благодарни за всичко онова, което Бог е създал на Земята. Колкото малко и да ви е дал Бог, за днес то ви е достатъчно. Бъдещето ви носи хиляди други блага. Сегашните ви опитности и страдания ще узреят за в бъдеще и тогава ще гледате на тях като на големи придобивки. Ще казвате: „До-

бре стана, че преживях толкова страдания в живота си.“ След време всички ваши страдания ще се превърнат в скъпоценни камъни. Днес те са големи тръни: дето боднат, кръв протича, но за в бъдеще от тях ще излезе нещо красиво. Засега вие не можете да примирите злото и доброто, не можете да примирите страданията, но някога ще видите добрата им страна, ще разберете защо животът ви се е проявил така, а не по друг начин.

И тъй, вие ще имате търпение, докато Бог реализира Своя план на Земята. Този план е далечен. Щом съзнавате, че Бог е Любов, че Бог е всемъдър, трябва да знаете, че всичко става за добро. В Писанието се казва: „Всичко съдейства за добро на онези, които любят Бога.“ Аз казвам: „Всичко съдейства за добро на онези, които Господ люби.“ Аз вземам стиха в този смисъл именно, защото човешката любов не е постоянна, а Божията е постоянна. Вие казвате: „Дали Господ ни люби?“ Спомнете си първата формула: Бог люби всички същества еднакво. Следователно дето живее Божията Любов, злото ще се превърне в Добро, скръбта ще се превърне в радост.

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

ПРИДАТЪЦИТЕ НА РАЗУМНИЯ ЖИВОТ

*Двадесет и четвърта лекция
25 март 1925 г.*

ПРИДАТЪЦИТЕ НА РАЗУМНИЯ ЖИВОТ

Размишление

Сега ще ви дам една работа. Всеки от вас ще си избере една от книгите на Стария или на Новия Завет, от които да извади една от най-важните мисли. Може да вземете *Битие*, *Изход*, *Левит*, докато дойдете до *Откровение*-то. Но ще си изберете от всичките книги, не само от Евангелията. Ще си вземете кой която книга иска, според вътрешното си разположение. Като казвам, че ще си изберете книга по разположението си, да не ме разберете, че е по настроение. Трябва да знаете, че настроението е глупаво нещо. Всички работи, които ученикът върши, трябва да бъдат разумно обосновани. Човекът не трябва да върши никакво действие, никакъв акт, които да нямат смисъл. Например вие седите и се почесвате тук-там без никакъв смисъл. Това са безсмислени движения, които носят престъпления. Това са престъпни мисли и желания. Всички неволни движения са под чужди влияния. А ние какво трябва да бъдем – гайди ли, или да служим на Бога?

Някой казва, че иска да бъде свободен, не иска да слуша еди-кого си. Той не иска да слуша еди-кого си, но други слуша. Не искаш да следваш Новия Завет, но следваш Стария Завет. Не искаш да следваш нито Новия, нито Стария Завет, но следваш учението на света. Човек може и трябва да покаже нещо оригинално. Всеки ученик трябва да покаже една Божествена мисъл, а не да преповтаря ония неща, които светът повтаря. Например кой как дойде, иска да ми послужи. Не, по-нечисти ръце от човешките няма. Когато услужвате някому, най-първо трябва да измивате ръцете си. Не мислете, че сте чисти. Измивайте ръцете си веднъж, два, три пъти, и тогава направете услугата на когото и да е. Вие се почесвате по носа, по главата си, тук-там, и тогава правите услуги на хората. По този начин обаче се предават болестите. Светските хора пък постъпват с ред етикеции. Някоя

светска дама, преди да ви послужи, ще си измие ръцете, ще се парфюмира, но тя не знае, че този, който е правил парфюма, го е покварил. Ако един ангел погледне този парфюм, ще види на него едно извержение. Ще кажете: „Тия работи не трябва да се говорят.“ Трябва да се говорят! Ако ще има чистота, трябва да има обща чистота; ако няма чистота, то е друг въпрос.

Първото нещо, което ще искам от учениците, е да си мият ръцете често, по няколко пъти на ден. Ако не си миете ръцете, от никого нищо няма да вземам. Това ще знаете, за да не се обиждате. Когато правите услуга, било на мен или на когото и да е, чай ли ще подавате, хляб ли ще месите или ще режете, предварително ще си измивате ръцете. По същия начин, когато някой ти прави услуга, и той ще се измива. „Чисти бъдете“, казва Писанието. Вие казвате: „Там се говори за духовна чистота.“ Казвам: ако е въпросът за чистота, бъдете абсолютно чисти – и физически, и духовно. От вас се изисква чистота във всяко отношение: чистота и на плътта, и на ума, и на сърцето. Някои казват, че светиите не са били чистоплътни хора. Не, по-чисти хора от светиите не е имало. Аз зная светии, които са миели ръцете си по сто пъти на ден. Не, вие не можете да си представите светиите и ангелите нечисти като вас. Съвременните хора се чистят, мият, искат да минат за аристократи, за благородни и чисти хора. Трябва да знаете, че ангелите и светиите са свършени хора по чистота. Те не приличат на вас. С това аз искам у вас да се зароди идеята за свършената чистота и тя да ви служи като един вечен подтик, като вечен стремеж. Вие казвате, че имате великата идея да бъдете чисти. Да, но трябва да знаете, че чистотата в света започва от земята. Казват, че светът бил нечист. Не е светът нечист, но хората в света живеят много нечисто.

Тия хора, които се мажат с гюлово масло, трябва да знаят, че това е нечистота. Гюловото масло не е чисто. Ходили ли сте да видите тия места, дето приготвяват парфюма? По-нечисти места от тях няма. После вие пипате парите, а след това ядете, хващате хляба. По-нечисто нещо от банкнотите няма. Вие обаче ги пазите като светиня, пипате ги,

а след това услужвате на този, на онзи. Като ги разгледате с лупа, по тях ще видите такива нечистотии, каквито светът не е виждал, нито може да си представи. Като ви казвам това, не трябва да изпаднете в педантизъм, но трябва да знаете, че има една чистота, която Божественото в нас изисква. Човек трябва да бъдете чист! Човек трябва да употреби най-малко един час време за своето чистене. Той трябва да се изчисти физически: ноктите си, носа си, устата си, зъбите си, ръцете си и т.н. Щом искаш да направиш някому нещо, измий се. Ако нямаш време, не му прави никаква услуга. Аз ще ви обясня сега кой е праведен човек. Казвам: праведният човек яде само веднъж през деня. Обикновеният човек яде два пъти през деня, а онези хора, които мязат на животните, ядат постоянно. Казвате: „По колко пъти на ден трябва да се яде?“ – По един път.

И тъй, като ви говоря, че ръцете трябва да се мият често, това е един свещен акт за вас. Че ръцете ви трябва да бъдат чисти, това е една свещена мисъл за вас. Като разберете тази външна чистота, ще дойдем до вътрешната чистота. Ако човек не може да се справи с външната чистота, той не може да се справи и с вътрешната. Как се добива вътрешна чистота? Всяко желание, всяка мисъл на обсебване, които човек допуска в себе си, това е нечистота. Изкуство е като минеш покрай някоя градина с хубави сочни плодове, да погледнеш на тях, да им се позарадваш и да не ги пожелаеш за твои. Видиш някой хубав кон, не пожелавай да го възседнеш. Бъди благодарен на това, което имаш. Като тръгна на път, аз съм благодарен на моите здрави крака, които Бог ми е дал – не мечтая нито за файтон, нито за железница. Тези неща са случайни, а моето благо седи в краката ми, на които аз мога да заповядвам да вървят, когато искам, и то бързо или полєка, както искам, и т.н. Щом се кача на трена, аз вече не съм свободен. Хората ще ми заповядват да седна тук или там. Когато пътувам със своите крака, аз сам съм и машинист, и разпоредник, навсякъде аз заповядвам: пътувам, когато искам, спирам, дето искам. Пътувам без билет и съм свободен. Има ли по-хубаво положение от това? – Няма.

Първото нещо, което трябва да остане в ума ви, това е въпросът за чистотата. Аз имам голямо отвращение от нечистотата. Ако някой ми даде нещо с нечисти ръце, аз го вземам, но от немай-къде. За в бъдеще от никого няма да вземам, ако е с нечисти ръце, туй да го знаете! Като кажа нещо, две мнения в мене няма. Аз съм решил това и ще го направя. Няма защо да изнасилвам Божественото в себе си за угода на хората. Когато и при мен дойде някой, и аз няма да му услужвам, ако ръцете ми са нечисти.

Питам ви: как ще изпълните в този свят Волята Божия? Да допуснем, че вие написвате едно стихотворение. Защо го пишете? Или давате някому хляб. Защо му давате? Чисти ли ви са всякога намеренията? Вие може да угощавате някого, за да го подкупите, да имате един приятел, да го приближите към себе си. Ако имате такива користни намерения, ще се намери друг някой, който ще го угости повече от вас и с това ще го приближи повече към себе си. А този човек, който може да се приближи към някого само заради хляб или ядене, той е един слуга или един кон, който отива там, дето ще му се плати повече. Приятел е онзи, който иде в дома ви, без да има за обект яденето. Приятелството трябва да изникне самс по себе си. То е следствие на нещо. Когато Слънцето изгрява, светлината е следствие на Слънцето. Щом Слънцето изгрее, то не може да не изпрати своята светлина. Когато един човек дойде в къщата ви, той ще донесе своето благословение. Важното е той да изгрее. Ние не трябва да изискваме неговата жертва. Тя е едно следствие.

Сега у някои от вас ще се зароди мисълта: „Това учение е сериозно, как ще може да се постигне всичко това? Времето няма да ни достигне.“ За други работи имате време. Да се занимавате с Петко, с Драган, със Стоян, имате време, а да си измиете ръцете нямате време. По 4-5 часа се занимавате с одумване на този-онзи, а нямате един час време да си измиете ръцете. Първото правило е: чистота на ръцете! Засега няма да обръщам внимание на лицата ви: сега искам ръцете ви да са чисти до лактите. Колкото се отнася до краката ви, до лицето ви или до цялото тяло, правете каквото искате.

Сега искам ръцете ви да бъдат чисти, без никакво изключение! Ако искате да ми дадете нещо, но видя нещо черно на ноктите ви, няма да го взема. Ръцете ви трябва да бъдат абсолютно чисти! Никаква кал не трябва да има по тях. Вие пък ще гледате моите ръце. Хубаво и благородно е, когато си услужваме с чисти ръце. Някой път, като погледнете ръцете си и ги видите нечисти, вие сте недоволни от себе си и казвате: „Повдига ми се.“

Туй, което ви говорих за миене на ръцете, това е вметната мисъл, между скоби. Тя се отнася до външната хигиена, но казвам: желанието ви ръцете да бъдат чисти всякога носи в себе си една положителна мисъл, която е и здравословна. Всякога, когато ръцете ви са нечисти, тази нечистота носи в себе си една отрицателна сила, която действа вредно и върху здравето. Трябва да знаете, че при изпотяването отровите излизат навън. С това изпотяване по кожата се полепват ред нечистотии, които запушват порите и пречат на кожното дишане. Някога и от въздуха полепват известни нечистотии. София не е много чисто място. Тя представлява едно от най-нечистите места в цяла България. По-нечисто място от София не съм виждал. Който живее в София, трябва да има кожа, два пръста дебела. Затова често трябва да се миете, да отпушвате порите си. Туй правило трябва да приложите за себе си.

После, ще трябва да спазвате някои правила и в яденето. Хляба, който ядете, трябва да го издухвате отгоре. Знаете ли как се духа? Нали сте виждали как се отвява житото? – Духате го. По същия начин ще духате и хляба. Нещо повече: като купите хляб от фурната, ще вземете една чиста кърпа, ще я натопите в гореща вода и ще я прекарате отгоре върху двете страни на хляба, да изчистите кората му. Купите си някакъв плод – направете с него същото. По този начин вие ще продължите живота си най-малко с десет години. Ако не спазвате тези правила, ще скъсите живота си най-малко с десет години. Как ще стане това? – Когато кръвта ви е нечиста, ще се случи да попадне някоя от тези микроби в кръвта ви, ще започне усилено да се размножава и ще ви

причини някаква болест. Не ви трябва тия неканени гости! За всинца ви е потребна външна хигиена. Мнозина от вас, които кашлят, които имат главоболие – всичко това се дължи на неспазване на тия правила. Първото нещо е: чистота на ръцете. Мнозина от вас ще кажат: „Тъй се говори, но тази работа става другояче.“ Казвам ви: не спазвате ли тия правила, животът ви ще се съкрати с десет години. Ако изпълнявате това, което ви казвам, ще спечелите голяма опитност. А да придобиете опитност на десет години – това е едно неземно богатство. Пропущането на опитността на десет години е голяма загуба.

Ето, вземете пример от следното: ние турихме правилото, че учениците трябва да бъдат редовни, но не го спазихте напълно. Вие взехте постепенно да изоставате: не сте точни, не идвате навреме. Вие трябва да бъдете точни, като англичаните. Българите са много точни в началото, а към края всички стават като старите български чорбаджии. Англичанинът обаче е точен като часовник. Ще гледате по възможност всеки от вас да придобие тази черта. Има изключителни случаи в живота, но човек трябва да бъде точен! Гледам, някои от вас се влияят от лошото време. Ако дъждът може да ви спре да не дойдете в Школата, това показва, че вашият характер или вашата воля е много гъвкава. Аз признавам само едно извинение, само един случай, поради който ученикът може да бъде извинен. В какъв случай именно? – Ако той е отишъл да помогне някъде – било на някоя бедна вдовица, било на някое сираче или на някой болен. Отсъствието на този ученик е дори похвално, но отсъствие по каквито и да е други причини не е извинително. Онзи, който е отишъл да служи на Бога, се извинява; никакви други причини за отсъствие не се приемат. Който отсъства, ще го питам: „Защо не дойде в клас?“ – „Ходих да послужа заради Бога.“ – „Много добре си направил.“ За този случай ще имате похвална бележка – шест. Ще запитам друг някой: „Защо не дойдохте в клас?“ – „Е, тъй.“ – „Ще имате единица.“ Трябва да се разберем. Това са правила, които всички трябва да имате предвид и да ги спазвате. Разбира се, аз говоря за онези, които са този ден в

София. Ако някой е във Варна, не подразбирам, че той трябва да дойде за този ден в София. Аз говоря за възможности. Във всеки център, във всеки кръг има известни възможности. Всички същества в духовния свят са много точни. Ако ангелите правеха такива изключения, каквито правите вие тук, на Земята, всичко щеше да се обърне с главата надолу. Знаете ли каква точност съществува в света на ангелите? Ако през хилядите години на техния живот се роди някъде едно малко изключение, то произвежда голямо сътресение на Земята. Колкото човек се качва по-високо в живота си, толкова по-точен трябва да бъде! За децата има неща извинителни, но не и за възрастните хора.

Сега ще поговоря на друга тема. Ще ви запитам: какво трябва да разбираме под двугранично, тригранично, четригранично, петгранично и шестгранично пространство? – Под двугранично пространство се разбира правата линия. Тя се ограничава само от двете си страни. Какво отношение има този въпрос към казаното досега? Какво ни интересува двуграничното пространство? Ако имате едно пространство, ограничено от две страни, вие се намирате в туй двугранично пространство. Какво бихте правили тогава? Ако имате правата линия AB , A _____ B , ограничена с изходните точки A и B , накъде ще се движите? Тази линия представлява един тунел, затворен на двата края. Как трябва да се премахнат тия граници? Питам ви: възможно ли е и двете дупки на тунела, в който сте влезли, да бъдат затворени? Казвате: „Щом влязох в тунела, двете дупки се затвориха.“ Ако вие сте затворени в един тунел, какво показва това? Представете си, че освен този най-къс път, през който сте минали, има и друга една пътека, една крива линия, през която сте могли да минете, без да се затворите. Щом не сте избрали този път, а сте минали през тунела и сте се затворили там, това показва, че не сте умен човек. Трябвало е да минете по кривата линия. Та вие трябва да вървите по дългата линия, която е линия на живота. Коя линия показва дългия живот, правата или кривата линия? Онези хора, които търсят късия път в света, те не са в правата посока на живота си.

Онези хора, които искат да придобият знание изведнъж, в няколко години, и те не са в правата посока. Знанието не се придобива в един ден. Някой може да каже, че посвещението му е дошло, но за да дойде посвещение, човек трябва да е работил най-малко 20 години усилено. И след 20-годишен усилен труд може да дойде посвещението. Туй трябва да имате предвид. Мнозина мислят, че знанието може да дойде изведнъж, по благодат. Не, всеки трябва да работи непреривно. За всички правилото е едно и също. И даровитите хора, и недаровитите трябва да работят еднакво. Причината, дето даровитите хора са уж успели повече, е тази, че даровитите хора работят постоянно, а недаровитите, като не работят постоянно, закъсняват. В пътя, по който вървите, трябва да работите постоянно! Например някои хора казват: „Днес нямам настроение да работя, не съм разположен.“ Този човек се намира в едно двугранично пространство, което е затворено от две страни. Мислите ли, че онзи, който е направил този тунел, не е взел под внимание всички непредвидени случаи? Ако този тунел е направен от някой разумен човек, той е взел всички случайности предвид. Ако вие се затворите в този тунел, трябва да знаете, че има един изходен път. Едно двумерно пространство всякога е разумно пространство; то е пълно с разумност в себе си.

Сега във вас се заражда желанието да ви се уясни мисълта по-ясно. Да допуснем, че аз ви разправам нещо много ясно, но вас ви боли корем. Как мислите, ясно ли ще ви бъде това, което ви обяснявам? Аз ви разправам много ясно, но вас ви боли глава. Питам ви: ясно ли ще ви бъде това, което ви разправам? Има случаи из живота на ученика, когато някой път учителят говори много неясно, дори и той сам не разбира какво говори, но в главата на ученика е толкова ясно, че той систематизира всичко, което е чул, и от тази неяснота създава нещо и казва: „Това искаше да каже учителят.“ При здрава, при бистра глава и най-неясните работи стават ясни. Бог, Който е всемъдър, като ни говори най-умните работи, ние не Го разбираме и казваме: „Тази работа не върви.“ Коя е причината за това? Де се крие тя – в нас или вън от нас? На-

шите глави са доста дебелички. Господ ни говори на толкова разбран език, а при това ние казваме: „Не можах да разбера защо дойдох на Земята, защо се родих, защо бях млад, защо се жених, че светъл ден не видях, не можах да разбера смисъла на живота“, и т.н.

Някой път човек чувства, като че е вътрешно ограничен, и казва: „Хората ми влияят.“ Мислите ли, че влиянието е нещо страшно? Какво подразбирате под думата *влияние*? Отде произлиза коренът на тази дума? – От думата *вливам*. Значи, за да влияеш някому, трябва да му влееш нещо. Тогава какво лошо има в това, ако вливаш? Ти можеш да влееш някому своята мисъл. След това казвате: „Вие сте се повлияли.“ Пролетно време, когато снеговете се топят, придохожда повече вода, която се влива в старата и започва да движи по-бързо воденичното колело. Това нещо лошо ли е? Някой път тази силна вода може да докара зло. Колелото на воденицата е така направено, че като дойде голяма вода, разваля го. Там е голямата опасност. Значи влиянието, внушението – това са все човешки отношения. От някои влияния човек не може да се избави. Вие, като спите вечерно време, без да съзнавате, си влияете. Изобщо от внушението не може да се избавите. Вие трябва или сам да си внушавате, или друг да ви внушава, но в света има само едно положение, на което човек трябва да се поддава, а именно на вдъхновението. Някой казва: „Аз се вдъхновявам.“ – Не, ти си внушаваш. Вдъхновението е качество на ангелския свят, на Бога. Само Бог може да вдъхнови някого. Човек сам на себе си не може да си създаде вдъхновение, но той може да си внуши. Внушението е припомняне на нещата.

Следователно, за да се избавите от двуизмерното пространство, трябва да изкривите правата линия. Да изкривите една линия, значи да я продължите, да измените нейните радиуси или да разределите материята в нейното първично състояние. Да допуснем, че вие имате една двуизмерна мисъл, в която сте вързани, и казвате: „Аз не мога да направя тази работа.“ Какво трябва да си кажете? – „Аз мога да свърша тази работа.“ Представете си, че ви се даде като задача да пре-

пишете Библията. Казвате: „Не мога да препиша Библията.“ Как да не можете? Можете да я препишете. На някой ангел се дава задачата да пренесе Земята от едно място на друго. Тази задача е възможна за един ангел, но ако тя се даде на един човек, можете ли да изчислите колко милиарда години трябва да работи този човек, за да пренесе всичката пръст на Земята от едно място на друго? Представете си, че Бог наложи такова наказание на някой човек, за да му се прости един голям грях. Господ му казва: „За да ти се прости този голям грях, ще пренесеш всичката пръст от Земята на Месечината.“ Колко милиарда години ще му трябват, за да я пренесе? Онези от вас, които са математици, нека направят едно изчисление. Аз ще задам тази задача на математиците тук: да пресметнат колко милиарда години ще трябват на един човек, за да пренесе Земята на Месечината. Или колко милиарда векове ще му трябват? Най-първо, изчислено е колко тежи Земята; след това, известно ви е какво е пространството от Месечината до Земята; и сега ви остава да намерите за колко време човек може да извърви туй пространство и в продължение на колко години ще може да пренесе пръстта на Земята до Месечината. Нека само способните математици направят тези изчисления. Тази задача ще бъде като едно забавление за тези, които обичат да боравят с математиката, а онези, които не могат да боравят с математиката, ще кажат: „Много трудна е тази задача.“

Всеки човек, който е затворен в двумерно пространство или в четиригранично пространство, или в шестгранично пространство, той трябва да развие в себе си качество на проникваемост, да може да излиза вън от тия граници. Това нещо, казано на наш език, значи: човек трябва да седи по-горе от условията, при които живее. Не казвайте, че условията на живота са такива или онакива. Условията са създадени от самия човек. Щом човек си направи кораб и влезе с него във Великия океан, той вече е ограничен. Той сам си е създал условията, които са вложени в този кораб. Той сам се е ограничил. Следователно по същия закон и ние, които сме слезли от невидимия свят във физическия свят с нашето тяло, сме

вече ограничени в света. Ето защо по обратна посока ние сами трябва да премахнем тия ограничения от себе си. Какви условия са необходими обаче за това? – Трябва да имаме достатъчно въглища, достатъчно разумност, да пестим енергия, за да можем с този кораб, в който сме се ограничили, да излезем на спасителния бряг и да спрем на пристанището, към което сме се отправили. Топлината, която се развива от тия въглища, може да се трансформира. Тук се показва разумността. Всеки от вас, за да излезе с кораба си на спасителния бряг, трябва да бъде разумен.

Сега у вас ще се роди мисълта: „Та нима след толкова годишно следване в това Учение не сме разумни хора?“ Ние не говорим за обикновената разумност в живота. Всички вие сте разумни, имате разумност за брега, но нямате онази разумност, която ви е необходима за океана вътре. Докато сте на брега, вие сте много разумни. Наблюдавал съм мнозина от вас как отиват на Витоша. Те отиват с тънки дрехи, с тънки чорапи, с деликатни обувца, както си ходят в София или като че отиват на някой парад или концерт. Като се качи на Витоша, гледам го, цял посинял. Казвам му: „Ти трябваше да имаш вълнени чорапи, здрави обувца, дебели дрехи, за да запазиш топлината на тялото си.“ Щом тръгвате на път, трябва да се приготвите съобразно условията на пътя, който ви предстои. Следователно за живота се изисква една необикновена разумност. При обикновената разумност има и една специална разумност, която постоянно се проявява. Тя е един придатък. При всяка мъчнотия, в която човек се намира, тази специална разумност или се придобива, или се изгубва. Та разумността постоянно ни учи.

Някои запитват: „Защо са мъчнотиите в живота?“ – Мъчните условия, трудностите са придатък в разумността. Някои запитват: „Не може ли без мъчнотии?“ Аз ще ви запитам тогава: не може ли да имаме езеро, без да се вливат в него други води или без да извира то? Какво ще стане с това езеро? – Ако не се влива прясна вода в него, то ще се превърне в локва, в блато. В живота на разумния човек трябва да има изпитания, трябва да има мъчнотии. Живот без мъчнотии

ще прилича на локва. Живот, в който има изпити, мъчности, прилича на езеро, в което има притоци. Това езеро е богато с чиста вода. Всяко изпитание в разумния живот внася един малък приток към тази разумност. По този начин човешката разумност се увеличава. То значи, че езерото на този човек се подновява. Тази мисъл е много мъчна за разбиране. Казвате: „Ние не искаме мъчности в живота си.“ Щом не искате мъчности, вие ще се лишите от вашата разумност, защото слънцето на живота, като грее, ще изпари водата на вашите езера и те ще пресъхнат. Имате ли мъчности, водата на вашите езера постоянно ще се увеличава и опреснява, а с това заедно ще се увеличава и вашата разумност.

И тъй, искам да ви кажа, че за вас не е нужно само едно двуизмерно и четиригранично пространство, каквото е квадратът, но необходимо ви е да се движите и в едно шестгранично пространство, каквото е кубът, или дори и в едно осемгранично пространство, каквото е тесарактът. Кое нещо е без измерения и без граници? – Точката няма измерения и граници. Правата линия е двугранична, а едноизмерна; квадратът е четириграничен, а двуизмерен; кубът е шестграничен, а триизмерен; тесарактът е осемграничен, а четириизмерен. Значи в ограниченията има известно съвпадение. Осемгранично пространство и четириизмерно пространство е едно и също нещо. Едноизмерно пространство и двугранично пространство е пак едно и също нещо, но идеите са различни. Като кажем „двугранично пространство“, разбираме пространство, ограничено от две страни, а като кажем „едноизмерно“, разбираме малкия мащаб, с който се мерят силите. Следователно вие трябва да имате първия метод на измерване. После трябва да знаете законите, на които се подчиняват всички ограничения. За всяко ограничение има закони, които са вложени в самия живот.

Коя е основната мисъл в тази лекция? Как и отде идват придатъците на разумността? – Мъчнотиите в живота се дават, за да се усили нашата разумност. Щом се усилва разумността, всяка следваща разумност постепенно ще премахва мъчнотиите, защото разумният живот се проявява при най-

малки съпротивления. За да се живее разумно, се изисква една идеална обстановка на нещата. Разумният човек може да живее при една по-приятна обстановка. Често един ангел и един разумен човек могат да боравят със своята разумност и извън живота. Например аз мога да боравя с една сонда над почвата, но ако съм в самата почва, там мъчно ще боравя, защото съпротивлението в нея е по-голямо.

Най-първо ще се стараете всеки ден да придобивате по един придатък към вашата обикновена разумност. След туй ще започнете да се ползвате от разумния живот. Разумността е едно нещо, разумният живот е друго нещо. Разумното живеене изисква една идеална обстановка. Разумен живот може да съществува само между разумни хора; не можеш да живееш разумно между говедата.

Сега ще ви задам следния въпрос: може ли човек да обича неодушевени предмети? – „Може.“ – Как, можете ли да обичате камъните? Ще кажете: „Ако са скъпоценни, можем да ги обичаме.“ Можете ли да обичате металите? – „Ако имаме злато, ще го обичаме.“ Да, но това не е обич. Ако вземете нещо, което ще употребите за своя полза, това не е обич. Ако вие храните една кокошка, за да я заколите, мислите ли, че това е обич? – Не, това е използване. Вие трябва да правите разлика между обич и използване. Щом кажете, че обичате нещо или че използвате нещо, това са две различни идеи. Има неща, които ние трябва да използваме, но да знаем, че ги използваме, а не че ги обичаме. Аз мога да използвам гърба на своя голям брат да ме носи – няма нищо лошо в това. Но да продам брата си в робство: той да страда, а аз да благувам от парите, които вземам – това никога не се позволява. Казвам: вие можете да използвате една свещена идея, но да я пожертвате, да я продадете и от нея да се ползвате – това е велико престъпление в света. Гледам, някои от учениците са станали много умни, взели са да се съобразяват с обществото. Да се качиш на гърба на някого, това е съображение. Аз мога да съобразя нещо, да се кача на гърба на някого, но да използвам този човек като свой роб, това е престъпление. Човек трябва да схваща нещата морално. Той може да из-

ползва своите идеи, но да ги жертва, да ги продава и върху тях да гради своето щастие – това е едно от великите пресъпления в света.

Сега виждам лицата ви сериозни. Вие казвате: „Ние мислим, че живеем по Бога. За Него искаме да пожертваме живота си.“ Вярвам, че е така, но в пътя, в който вървим, има възможности да направим поне една грешка. Когато аз говоря, подразбирам растене в живота. Когато един ученик се учи, той може да не прави никакви грешки в своите първоначални задачи, но колкото повече напредва в своята наука, била тя математика или геометрия, колкото повече навлиза в по-сложни задачи, явяват се вече възможности да направи някаква погрешка. С това обаче той ще се научи да бъде внимателен. Колкото повече се усложнява животът, толкова по-големи възможности има за правене на погрешки, които да ни причиняват страдания. Затуй ап. Павел казва: „Онези, които стоят, да се пазят да не паднат.“ Ето защо всеки трябва да бъде внимателен.

Какво се подразбира под усложняване на живота? Значи малките мъчнотии носят придатъците в разумния живот. Ако ние мислим, че придатък в разумността може да дойде и без никаква мъчнотия и се стараем да я отблъснем, ще изгубим. Можем да отблъснем мъчнотията, но и придатъка ще изгубим. Затова и неблагоприятните хора в света всякога губят. Дават им едно благо, но те казват: „Повече искаме!“ Дадат им още, пак казват: „Повече искаме!“ Де са границите на човешките желания? На един слон трябват 45-50 килограма ориз, а за един човек трябва най-много половин килограм ориз на ден. Като слон вие сте яли по 40-50 кг ориз на ден, а след като сте станали човек, изяждате само по половин килограм ориз и казвате: „Едно време изяждах по 50 килограма ориз, а сега до какво положение дойдох – едва половин килограм мога да изям.“ Че това юначество ли го смятате? Наистина слонът много яде, но не слугува ли на хората? – Слугува. По-умен ли е от човека? – Не е станал по-умен от него. И сега някои казват: „Не зная какво не ми върви нещо: взех да ям по-малко, свършено съм отслабнал.“ Това е философия на

слоновете. Тази идея не трябва да ви смуцава. Вие можете да ядете по 100 или по 50 грама на ден – това нищо не значи. Ако знаете да се храните правилно, и от 50 грама храна може да се извади толкова енергия, колкото слонът вади от 50 кг, а някога от 50 кг може да извадите толкова, колкото и от 50 гр. Това зависи от ума. Слонът работи много, малко печели – толкова му стига умът. Човекът пък обратно: малко работи, повече печели. Той е по-умен. Колкото повече човек развива разумността си, толкова повече пести времето.

Коя е основната мисъл сега? Правилото на разумния живот е следното: количеството на храната не определя силата на живота, а качеството, разумното използване на енергията. И тъй, когато вие имате чрезмерни желания, казвате: „Трябва ми всичко това!“ – Не, много малко неща ти трябва. На разумния човек му трябва малко неща. На разумния човек му трябва време и пространство, трябва му и широчина. Колкото се отнася до времето и пространството, Господ е дал много, затова всеки от вас може да бъде богат. Ако е за време, аз мога да ви дам на разположение няколко милиона години – колкото искате.

И тъй, ще използвате мъчнотиите в живота, за да придобивате всеки ден по един малък придатък към вашата разумност – всеки ден да богатеете. Ще познавате, че вашата разумност става по-богата, колкото повече доволството ви се увеличава. Ако недоволството се увеличава, разумността ви се намалява. Туй трябва да знаете! Това показва, че между доволството и разумността има известно съотношение. Писанието казва: „Бъдете доволни от всичко!“ Кога? – В даден момент, днес бъди доволен от това, което имаш! Как ще можете да изразите това съотношение, тази зависимост между доволството и разумността по химически начин? Има ли такава зависимост и между отделните елементи в химията?

Някои от вас, които не са учени, казват: „Тези работи не ми трябва.“ Какво ви трябва тогава? Вчера един познат ми разправяше, че на някой негов близък приятел умряла баба му, която тук била съвсем неграмотна, не знаела нито да чете, нито да пише. Като заминала за онзи свят, там започнала да

ходи на училище, да се учи. Тя се явила насън на близките си и им казала: „Тук съм много доволна, добре съм, благодарна съм, че и аз започнах да се уча.“ Всички вече трябва да се учите! Минаха времената на невежеството. Като отидете на онзи свят, ще видите, че и там не приемат прости хора. Не трябва само знания, но учение се изисква от всинца ви. Това учение е необходимо за живота. Недоволството, което често изпитвате, е лишаване от едно благородно качество. Например, когато човек е недоволен, той е груб, нетърпелив. Дойдете при такъв човек, той ви казва: „Оставете ме, аз съм недоволен нещо!“ После, като дойде доволството, той е любезен. Не, когато си недоволен, ще си кажеш: „Какво са ми криви хората, че аз съм недоволен? Ще нося недоволството със себе си, а ще се старая да бъда с хората учтив.“

В това се проявява истинският човек. Недоволен ли си, дръж своето недоволство в себе си! Нека твоят котел кипи, нека ври, нека бушува, нека върти колелото. Недоволството е парата в твоя котел. Защо трябва да я пуснеш навън да гори хората? Вие какво правите? – Дойде някой, пуцате я навън. Няма защо да я пуцате. Нека върши работа във вашия котел!

Изпейте упражненията *В начало бе Словото* и *Тъзи, скърби вдигай, слагай!*

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

ИЗРАЗ

*Двадесет и пета лекция
1 април 1925 г.*

ИЗРАЗ

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

Размишление

Изпейте упражненията *Сила жива, изворна, течуща и Изгрява Слънцето.*

Бяха прочетени някои от темите *Най-важната мисъл в една от книгите на Библията.*

Изпейте сега упражненията *Блага дума на устата и Мусала.*

Ще се спра върху думите *израз, изражение, изразявам се, изразява се, изразил се* и т.н. Какво се подразбира под тия думи? Питам: какъв израз например може да има лицето на човека? – Лицето на даден човек може да има сериозен израз или усмихнат израз – две крайни положения. И речта на човека също може да има израз. Тя може да бъде стегната, логическа, свободна, разхвърляна или пък тъй да е изречена, че може да няма почти никаква връзка. За последната казваме, че тази реч не е изразителна. После, и в мисловно отношение имаме същото нещо, т.е. и мисълта има израз. Тя може да е стегната, може да е логическа, може да е разхвърляна и т.н. Едно е важно обаче: в изражението да има единство. Под думата *единство* разбираме, че всички състояния, всички промени на човешката душа трябва да следват хармонично. Като казвам „всички състояния“, не подразбирайте, че човекът на Земята всякога трябва да бъде в едно възхитително състояние. Ако мислите така, вие се лъжете. Всички светии и възвишени духове, които са живели на Земята, все са били изложени на ред промени: те са живели на Небето, живели са и в ада. Така и вие: и на Небето ще живеете, и в ада ще живеете, пък някой път ще живеете и в средата – между ада и Небето. Понякога вие влизате ту в Небето, ту в ада.

Всички вие имате една скроена философия, която не съответства на законите на Природата, понеже изразът на При-

родата към нас се отличава с крайна чистота и искреност. В Природата няма двойко излагане: за нея не може да се каже, че мисли по един начин, а се изразява другояче. Каквото е на сърцето на Природата, такова е на устата ѝ; каквото е на лицето ѝ, такова е на душата ѝ – нищо повече. За мене даже най-гневното лице на Природата струва повече от най-хубавото лице на някой светия. Аз по някой път предпочитам да видя лицето на Природата гневно, отколкото да видя един светия усмихнат. Разбирате ли какво значи това? Това е идея. Питам: има ли в това нещо последователност? Всеки от вас би желал повече да види някой светия усмихнат, отколкото да види лицето на Природата, когато гърми, святка. Тогава всички вие се разбягвате, сгушвате се и казвате: „Лоша е тази работа!“ На какво основание мислите, че този израз на Природата не е правилен?

Има едно предание, за което не зная доколко е вярно, но казва се, че крокодилът, като намери някоя жертва, дълго време я оплаква от главата до краката, и след туй започва да я гълта. Защо има такова състрадателно лице този крокодил? Мислите ли, че тези сълзи са израз на някаква любов или на някакво състрадание? – Не, крокодилът с тези сълзи иска просто да улесни яденето си, тъй както и вие, когато туряте хляба в устата си, го намокряте със слюнката си, за да може по-лесно да се гълта и да се смила. Казвате: „Крокодилът плаче дълго време върху жертвата си.“ Това е гениалност. Аз не съм виждал хора да плачат толкова много. Следователно изразът трябва да съответства на самата действителност.

Ще ви запитам: какъв е изразът на Любовта? – И Любовта си има свой израз. Мъдростта също тъй има свой израз. Истината има свой израз. Правдата има свой израз. Добротелта има свой израз. Всяко нещо в света има свой израз. Вие някой път се усмихвате, тръгвате с израза на Любовта, като мислите, че хората ще ви смятат за човек на Любовта и на Мъдростта. Не, в израза на Любовта не трябва да има раздвояване или двойственост в съзнанието. Какво подразбирам под думите „двойственост на съзнанието“? Ако имате едно малко, мътно поточе, аз го наричам слабодушно. Водата в

него е плитка, слаба и това поточе лесно се отбива, лесно се раздвоява. Но ако имаме голяма, дълбока река, като Дунава, тя се размътва мъчно. Тази река не се отбива лесно, не се раздвоява. Има ли такъв голям извор на Земята като Дунава? – Да, на другите планети има. Река, която не се размътва, има израз в себе си: тя е силна и сама се чисти. Мътната вода няма израз в себе си. Това е само едно уподобление.

Следователно животът, който тече у нас, трябва да бъде израз на нещо. Какъв трябва да бъде изразът? – Любовен. Кажете ми тогава какъв трябва да бъде изразът на Любовта? Вие как изразявате Любовта? Ще ми кажете, че изразът на Любовта е нещо вътрешно. Да, но аз мога да ви възразя на това. Как? Вие ще ми кажете, че сте гладни. Аз ще ви възразя, че гладът е нещо вътрешно, следователно няма защо да ядете. Не, гладът има и външен израз. Как ще изразите глада? – Мускулите започват да се свиват. Сега представете си, че вие сте актьор, излизате на сцената. Как ще представите Любовта? Всички вие говорите все за Любовта. Е, как ще я изразите? Ако разтворите ръцете си широко, това израз на Любовта ли е? Та и малките деца, като искат да хванат някого, разтварят си ръцете, но това любов ли е? Аз ви задавам този въпрос като задача. Ще се изправите пред огледалото и най-първо ще направите един любовен израз, да видите дали ще го харесате. Можете ли да направите истински любовен израз? Вие ще кажете, че този израз е само за младите, не и за старите хора. Българите казват, че когато се запали старо бунище, мъчно изгасва. Това не е за присмех, но е една велика истина. Защо е така? – Като се запали старо бунище, има какво да гори в него; като се запали млад човек, малко гори, няма много материал за горене. Затова онези, които са създали тази поговорка, казват: „Голям, стар човек, като се запали, има израз.“ И младият има израз, само че първият е постоянен, дълго време продължава да гори, а вторият – по-малко.

Та първото нещо: човек ще се стреми да дава израз в себе си на всяка своя мисъл. Той трябва да я подведе към нейната същност. Тя спада или към Любовта, или към Мъдростта, или към Истината, или към Правдата, или към Добродетел-

та. След като я отнесе към една от тия области, тогава човек трябва да разглежда мисълта си. Ако искаме да имаме истинско познание, трябва да имаме образа на своята мисъл, трябва да знаем какъв е нейният израз. Защото всяка мисъл, сама по себе си, е жива. Когато говорим, че ние създаваме мисълта, това е право. Когато някой художник нарисува една картина, той сам я създава, но той създава тази картина от живи образи. Той рисува един образ в себе си и после го възпроизвежда на хартия. Този образ представлява една жива, а не мъртва идея. Следователно всички наши идеи са заети от живите идеи на Природата. Та всички трябва да имате израз в себе си! Искате ли да кажете нещо, ще се спрете в себе си и ще се попитате имате ли изражението на Любовта: не само по форма, външно, но и вътрешно, сърдечно. Хубаво е човекът да се спира върху израза си и да се самонаблюдава. След туй ще се спрете да видите имате ли израза на Мъдростта: не само лицето ви да има този израз, но и сърцето, и умът ви да изразяват Мъдрост. После вижте дали имате израза на Истината. Човекът всякога трябва да се спира и да наблюдава има ли израза на Любовта, на Мъдростта и Истината в себе си. Това е велика философия, върху която ако работите, ще имате добри резултати. Каквото мисли човек, такъв става.

Сега с думата *израз* аз засягам петте области на Любовта, Мъдростта, Истината, Правдата и Добродетелта, понеже искам да се събуди у вас будическото състояние, или тъй нареченото Божествено съзнание. И когато аз говоря, че човек е храм на Бога, т.е. Бог живее в него, аз не подразбирам нито физическото, нито астралното, нито менталното, нито причинното тяло, но подразбирам будическото тяло на човека, което е тяло на Духа. В това тяло именно живее Бог, Божественият Дух. То е направено от най-чиста есенция, от Божествена есенция.

Следователно всеки човек, който иска да се повдигне, непременно трябва да има израз: да мисли върху Любовта, Мъдростта, Истината, Правдата и Добродетелта. Това са области, от които той ще почерпи материали за съграждане на своето будическо тяло. Причината, дето много хора са

нешастни, се дължи на това, че будическото тяло у тях е в спящо състояние. А за да се събуди, човек трябва да има израз на Любовта, на Мъдростта, на Истината, на Правдата и на Добродетелта, за да прииждат техните сокове. Това е необходимо за всеки човек. Друг път няма. Без тях вие може да имате всичката философия на живота, но тя няма да ви помогне нищо. Всички велики Учители са препоръчвали на човечеството абсолютно безкористие, абсолютно самопожертвование. Вие не можете да се самопожертвате, докато нямате израз. Докато не се запознаете с Любовта, Мъдростта, Истината, Правдата и Добродетелта, никаква жертва не може да направите. Ще бъде смешно да дадете на онзи човек, който никак не се е учил да рисува, да ви нарисува една от най-великите картини. Най-първо той няма да знае как да постави боите. Или смешно ще бъде, ако искате от някой човек, невеж в скулптурата, да извае една статуя на старовременните богове.

Това, което ви говоря, се отнася към ония от вас, млади и стари, които имате стремеж. Не мислете, че тук се изискват кой знае какви усилия. Не се страхувайте! Великото в света започва с най-малките усилия. Туй трябва да знаете! Когато някой ви каже, че това нещо е мъчно, той не е разбрал Истината. Питам ви: когато ви дадат един голям самун, как започвате, изведнъж ли го нагълтвате? Не, отрязвате парче след парче и така го изяждате. Пък като дойдете до Истината, искате да я нагълтате изведнъж. Няма такъв закон в света. Ще започнете да мерите с най-малките везни: ще сдъвчеш една малка хапка, на втория ден ще сдъвчеш втора хапка, на третия ден – трета хапка, после четвърта, пета, шеста – всеки ден ще вземате по една малка нафора, както правят в Православната църква, докато извадите тия сокове, които се съдържат в хапките. Под *нафора* разбирам онази свещена материя, която се съдържа в петте добродетели. Онези, които режат нафората, не знаят какво режат. Те мислят, че режат Христовото тяло. Христос казва: „Който не яде плътта Ми и не пие кръвта Ми, няма да има живот в себе си.“ Съвременните религиозни хора не разбират този свещен сим-

вол. Какво се подразбира под думите *ядене и пиене*? Христос казва на едно място в Писанието, че в последните дни ще кажат: „С Теб, Господи, ядохме и пихме.“ Но казва Христос: „Не ви познавам!“ Защо? – Яденето и пиенето не е само външен процес, то подразбира и нещо вътрешно. Сега няма да ви обясня какво представлява яденето и пиенето, защото въпросът е за изрази.

И тъй, ще се стремите към най-малкото. Няма да се плашите, да мислите, че не е за вас тази работа. Не, за вас е, всеки може да направи това. Децата могат да направят това, а още повече старите. По някой път по-възрастните казват: „Туй нещо няма смисъл за нас, ние остаряхме вече.“ – Не, Истината е еднакво достъпна за всички. Всички души не могат да бъдат стари. И Духът също тъй не може да бъде стар. Само тялото на човека може да бъде старо, но душата и Духът – никога!

И тъй, ще се стремите да придавате чувство, израз на онова, което говорите. Например сега като ви говоря аз, всички вие няма да ме слушате еднакво, защото думите ми не ще бъдат еднакво разбрани от вас. Някои от вас ще им придадат по-голям смисъл, а други – по-малък смисъл. Най-първо човек, за да познае и схване Истината, трябва да се постави в едно тихо и спокойно състояние. Например ако ви кажа, че утре в пет часа ще изгрее Слънцето, но то не изгрее, трябва ли да се безпокоите, ако не изгрее Слънцето? Как ще изгрее, ако е облачно? Вие не трябва да се безпокоите за нищо. Вашият ум трябва да бъде зает единствено с мисълта за изгряването на Слънцето и в пет часа сутринта да бъдете точно на определеното място. Постъпите ли така, времето няма да бъде облачно и Слънцето ще изгрее. Безпокоите ли се обаче, ще се явят облаци на хоризонта и няма да видите изгрева на Слънцето. Някоя сутрин, като излизате да посрещате Слънцето, но се явяват облаци, да знаете, че вие сте причина за това. Слънцето казва: „Тази сутрин не искам да ви гледам“ – и си туря було. „Моето лице е свещено и днес не мога да ви го покажа.“ И вие тогава се връщате в дома си, без да сте видели Слънцето.

Та за да познаем Истината, трябва да пристъпваме към нея с вътрешна чистота. Казано ми е: в пет часа ще изгрее Слънцето. – Ще изляза веднага, каквото и да е лицето ми. Може да съм знатен човек или не, може да съм красив или грозен – ще изляза пред Слънцето, какъвто и да съм – няма да се поправам. Ще изляза пред Слънцето и нищо няма да му говоря. То ще ми каже: „Не бой се от мене! Ако редовно се печеш на моята светлина, твоето лице ще се преобрази.“ И действително, на всички същества, които са се пекли на Слънцето, техните лица са се преобразили, а онези, които се отнасят към него със съмнение, са останали в същата си форма. И най-после, когато ние излизаме да посрещаме Слънцето, трябва да разбираме онази велика Божествена идея, която Бог е вложил в него. Какво иска да ни каже Слънцето? – „Трябва да имате израз, както и аз имам израз.“ Кой е изразът на Слънцето? – Неговата светлина и топлина. Следователно в нашите мисли трябва да има светлина, трябва да има и топлина. Има ли в мисълта ни топлина и светлина, това е мисъл с израз. И в нашите чувства също тъй трябва да има едновременно светлина и топлина. Когато имаме израз в нашите мисли и чувства, Божественото у нас ще се съживи и ние ще придобием онази вътрешна мощна сила, която ни повдига и ни прави различни от окръжаващата ни среда.

Сега, като говоря така, не мислете, че това ще ни направи изведнъж най-щастливите хора на Земята. Не, това ще ни доведе до положение да имаме благоволението на Бога – нищо повече. Човек, който има израз в своите мисли и чувства, има благоволението на Бога. А за да имаш благоволението на Бога, трябва да се освободиш от всички външни спънки, защото ако си богат и мислиш, че си давал милостиня на бедните, Бог няма да благоволи към тебе. Ако пък си много сиромаш и мислиш, че за Господ нищо не си направил, пак не можеш да имаш Божието благоволение. Ти ще забравиш и своето богатство, и своята сиромашия, ще идеш при Бога като при изгряващото Слънце – да видиш Неговия израз. Бог ще ти каже: „Ти си дошъл да видиш Моя образ. Щом е така, няма да мислиш нищо за себе си.“

Сега аз ще направя една аналогия, за да видите как постъпвате. Когато отивате до намерите Истината, вие носите със себе си едно огледало и като я намерите, гледате дали ще ви хареса тази Истина. Никакво огледало няма да вадите от джоба си! Истината не иде при вас, за да ви се хареса. Тя иде, за да ви даде нещо, и ще си замине. Слънцето изгрява на единия край на Земята и залязва на другия. Вие не може да се влюбвате в него и да му казвате: „Аз ще вървя с тебе при условие, ако и ти вървиш с мене.“ Слънцето казва: „Ако можеш да вървиш с мен, добре, ще се разговаряме и аз ще те слушам. Но ако не вървиш с мен, аз те оставям и продължавам пътя си.“ Този е великият Божествен закон, който говори на избраните, на учениците, които искат да намерят великата Истина при обстановката, в която сега се намират. Защото за онези, които търсят Истината, не се подразбира, че те трябва да напуснат сегашния си живот. Орехът не трябва да напуска дървото, на което седи, докато не узрее. Като узрее, тогава всички неща ще дойдат сами по себе си. Някои от вас много бързат, искат скоро да слязат от този орех и казват: „Дотегна ми вече, аз искам да сляза вече от това дърво.“ Какво ще слезеш? Има още 5-6 месеца да седиш на дървото, докато узрееш.

Значи потребен е вътрешен израз на човешкия ум, на човешкото сърце, на човешката душа. Израз трябва да имате! Имате ли израз, вие ще дойдете в хармония със себе си. Не обръщайте внимание на външния израз на хората, но обръщайте внимание на вашия израз. Та първото правило е следното: израз в себе си! След като научите вашия израз, ще имате мярка и за другите хора. Ако аз не зная правилния израз на Любовта, как ще мога да залюбя някого? Ако аз нямам понятие за израза на Мъдростта, как ще го позная у другите хора? Казват за някого: „Този човек е много умен, умни работи говори!“ По какво съдят? – Той е прочел някъде някое стихотворение, запомнил го е и вследствие на това казват: „Много умна глава има този човек!“ Каква ти умна глава! Тази глава е взета назаем. Тя е чужд кон, взет от някой негов приятел. Този кон е много хубав, но не е негов.

Всички вие, които ме слушате, казвате: „Аз зная много неща.“ Какво знаете? Едва ли има три думи, които вие знаете. Аз съм толкова учен, а зная положително само две думи: толкова съм научил досега. Ще кажете: „Как тъй, ние знаем много думи!“ Вие знаете много думи, но все назаем сте ги взели. Аз мога да ви издекламирам едно голямо стихотворение на английски език от Лонгфело¹⁵, но какво ще разберете от него. То е чужд кон. Аз трябва да вляза в положението на Лонгфело, когато е писал това стихотворение, да видя какво е мислил той тогава. Или пък мога да ви прочета пророк Исайя, но за да имам неговия израз, трябва да се пренеса в неговото време, да вляза в неговото положение, за да схвана нещата тъй, както той ги е схващал. Аз живея 2000 години след Христа и мисля, че Исайя е разсъждавал и чувствал като мен. Преди всичко той не носеше дрехи като моите, не говореше на моя език, обичаите му бяха съвсем други от моите. Изобщо Исайя нямаше такива схващания за Христа, както имаме ние, съвременните хора. Исайя беше човек на виденията.

Аз искам да схващате положителната страна на живота. Като ви казвам, че зная две думи, не мислете, че това е малко. Тия две думи аз мога да ги уподобя на два топа хубав плат, от които мога да си направя дрехи. С тия две думи аз мога да направя всичко. Имам две думи, но те съдържат такава сила в себе си, че като ги произнеса, могат да извършат всичко. Вие, които имате много думи, като ги произнесете, нищо не можете да направите с тях.

Често ви говоря за връзка с добрите хора, с напредналите същества. Вие можете да направите връзка и с едно дърво, да се разговаряте с него тъй, както с някой човек. По кой начин и по кое време ще отидете при дървото? Ако искате да заведете разговор с някое дърво, вие ще отидете при него по времето, когато плодовете му зреят. Ще изберете един северен клон на някоя ябълка например и ще кажете: „Искам от този клон да падне една хубава ябълка за мен утре в 5 ч. сутринта.“ Отивате на другия ден, чакате – никаква ябълка не пада. Избирате след това един южен клон и казвате: „Утре

в 5 ч. ще дойда пак и искам една хубава ябълка да падне за мен.“ Отивате на другия ден – никаква ябълка не пада. Защо? – Между ябълката и вас няма още връзка. Какво трябва да правите? – Ще вземете две-три стомни вода, ще полеете тази ябълка. Няколко дни наред ще я разкопавате и поливате, докато между вас се създаде връзка. След това казвате на тази ябълка: „Искам, като дойда утре сутринта при тебе, да падне пред мен една от най-хубавите ти ябълки.“ Отивам сутринта – една хубава ябълка пада пред мен. Ще кажете: „Това е случайно, вятърът я е съборил.“ – Добре, може да е така. Как ще се уверя? – Повтарям опита. Обръщам се към един клон от западната страна и казвам: „Искам утре сутринта да падне за мен едн-коя си ябълка.“ Отивам на другия ден – същата ябълка пада пред мен. Направя десетина такива опита и всички излизат сполучливи. Питам: това може ли да бъде случайно? – Направете сами този опит. Той ще бъде един хубав опит. Ще видите, че можете да влизате във връзка с всяко дърво и да се разбирате. Значи между вашето и неговото съзнание има известна връзка.

Та ако едно дърво може да влезе във връзка с теб и да те слуша, то едно същество, което седи хиляди пъти по-високо от дървото, няма ли да те слуша, няма ли да ти изпрати своите ябълки? – Ще ти ги изпрати, но ако имаш връзка с него. Същият закон действа и тук. Затова поливай растенията, които живеят в тебе, разкопавай ги, докато предадеш израз на твоите две думи. По този начин ще разберете дали Господ ви слуша. Ще кажете: „Господи, много слаб съм по математика, не мога да смятам, не мога да разсъждавам – искам да ми дадеш способността да разбирам и да решавам тия трудни за мен задачи.“ Помолите се на Бога и веднага ви дохожда просветление. Ще кажете: „Дали наистина може да се пробуди тази способност в мен?“ – Може, опитайте! Или пък може да не ви се отдава пеенето. Помолете се на Бога и ще видите, че даже след една седмица вие започвате по малко да пеете. Не можете да свирите. Пак се помолете на Бога. По този начин ще се събудят у вас всички дарби. Това показва, че вие имате вече връзка с едно живо същество, с една отвличена идея, с

целия невидим свят. Свещената книга казва: „Просете и ще получите!“ Вие просите и не получавате, защото неправилно просите.

Сега аз ви говоря за вътрешния израз. Например какво представлява музиката сама по себе си? – Тя е израз, съкращение на речта. В една песен от две или три строфи вие имате израз на нещо преживяно. Авторът, за да предаде състоянието на душата, трябва да напише един голям роман, докато с една песен от два-три куплета той веднага предава есенцията или ядката на самата мисъл. Вие ще кажете: „В песента се предава само скелетът на една идея.“ Това не е скелет, защото под скелет ние разбираме нещо мъртво, когато всъщност в тази своя идея авторът е вложил ядката на нещата, основата, която дава израз. Следователно, когато искаме да изразим нашите идеи в стегната форма, употребяваме за това музиката. Затова всеки човек, който иска да бъде кратък в своята реч, той трябва да бъде музикален. Музикалността е едно от качествата на израза. За да може музиката да изразява, трябва въображение. В музиката трябва да има изражение, трябва да има идея във време и пространство. Тя трябва да изразява целия живот, а не само един момент от него. При говора, тъй както сега разговаряме, влизат много ненужни неща, вследствие на което ние не можем да се разбираме.

Когато пеем, по-добре се разбираме, речта ни е изразителна. Затуй Писанието казва: „Човек всякога трябва да пее, да възпява Бога в душата си.“ Това вече не е нищо друго освен музика. При окултната музика се изисква голямо разположение от страна на слушателите. Тя е свещена. Ако сте разсеяни, някой път тази музика може да произведе обратен ефект. В музиката изобщо се изискват две съчетания. Вибрациите или музикалните вълни са отмерени, когато умовете на обкръжаващите хора съвпадат с музикалните вълни. Не съвпадат ли, получава се вътрешен дисонанс. Та между обкръжаващата публика и всички велики артисти се изисква спазване на следния закон: пълна хармония между слушателите и онзи, който свири или пее. Няма ли хармония, музиката не може да бъде изразителна. Сега, разбира се, това не може

да се наложи. Казват, че великите певци или музиканти могат да се наложат на слушателите си. Тъй е, но много по-хубаво би било, ако слушателите биха могли да разположат музиканта. Туй говори в полза на слушателите. Когато пък музикантът настройва слушателите си, това говори в негова полза, а не в тяхна.

И тъй, всеки човек може да постигне хубавото и красивото в света. То е висшата идея, към която всички хора се стремят. Всички усилия, които се правят в това направление, това са различни методи и начини.

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

ОТМЕРЕНИТЕ ПРОЯВИ

*Двадесет и шеста лекция
8 април 1925 г.*

ОТМЕРЕНИТЕ ПРОЯВИ

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

Размишление

Изпейте упражненията *Грее, грее светлината* и *Малкият извор*.

От слушане до слушане има разлика. От гледане до гледане има разлика. От разбиране до разбиране има разлика. Човек, който иска да се учи, трябва да премахне всички препятствия от своя ум. Мнозина казват, че ние сме обременени. Вярно е, няма човек в света, който да не е обременен. Покажете ми едно същество от сегашната еволюция на Земята, което да няма бреме. Всички хора имат по едно малко бреме поне. Тъй щото Природата е предредила този въпрос. Защо е турила това бреме, тя си има своето право. Как наричате това нещо в правните науки, когато повереникът има някакво право, а съдията не му го отдава?

Отговор: *Оспоримо право.*

Съдията не оспорва по форма правото на повереника. Защитникът му го защитава, обаче от всички аргументи съдията изважда съвсем друго заключение. По някой път заключенията на съдията може да са по вътрешно схващане, а някога може да има външно влияние. Има три вида влияния върху човека. Обаче ние трябва да имаме правилни разбирания. Под „правилни разбирания“ смятам ония състояния на нашето съзнание, които Бог ви е дал.

Сега ние сме недоволни от живота си. Невидимият свят ви казва: „Дайте вие една програма за живота, да видим какъв трябва да бъде той.“ Каква програма ще дадете вие, не зная, но казвам ви, че вашият живот е в съчетание със законите на великата Природа. Той представлява най-добрите условия, най-добрите възможности, при които Провидението, или Разумната Природа, ви е поставило. Това положение, в което се намирате днес, не е вечно, то е кратковременно,

преходно, но е най-доброто положение за вас. То може да трае една минута или един час, или една седмица, или един месец, или една година, или най-много сто години. А сега каквото състояние или каквото страдание да имате, то не трае повече от една минута. Вие ще кажете: „Как тъй, аз съм страдал по няколко дни наред.“ – Не, вие си въобразявате, че сте страдали по няколко дни. Ако някой тури на крака ви, когато спите, някакъв горещ предмет, вие веднага се стряскате и се събуждате. Щом се събудите, това усещане за горещо изчезва от вашето съзнание. Това усещане може да се преповтаря в съзнанието ви цяла седмица или цял месец, но това вече не е реално преживяване. Или пък може да сте минали през някаква голяма опасност, която е траела само минута, обаче споменът за нея може да остане в съзнанието ви за по-дълго време. Та когато някои кажат, че страдат, аз разбирам, че те въртят картини на кинематограф и те траят не повече от една минута. Казвам: престани да въртиш колелото на кинематографа! Завърти го веднъж и спри! Или пък можеш да го завъртиш най-много три пъти. Някой казва: „Побеля ми главата от страдания.“ Възможно е и това, но вие трябва да завъртате тия колела само по един път, не повече. Страданието е минутно и радостта е също минутна: значи вашите страдания и радости са малки, понеже Господ е определил за човека хиляди и милиони страдания, през които той трябва да мине и които трябва да изпита.

Между едно и друго страдание има малки интервали, защото всички страдания, които Господ е определил на човека, трябва да минат в Книгата на живота – той да ги изпита. Някой казва: „Аз страдах цял месец.“ – Не, Природата не е толкова глупава да ви остави цял месец под гнета на едно и също страдание. Тя през този месец ще ви прекара под ред разнообразни страдания, затова вие не мислете като обикновените хора. Знайте, че страданията, които Бог е отредил за всеки човек, са красиви. Това е нов начин на разбиране на нещата.

Един стих от Писанието казва: „Който не люби, не е познал Бога.“ Казва се още: „Когато Бог не люби, той не е

познал Бога.“ Кое е по-право от тия две положения? Това е превод, който може да ни въведе в известно заблуждение. За да разберем кое е правото, трябва да се върнем назад, към Свещената книга. Казват, че имало свещена книга, свещени Истини в света. Свещени неща в света има, но има ли свещени Истини? Как мислите по това? Тогава кой е осветил Истината? Когато говорите за Истината, не употребявайте израза „стара истина“. Това е фразеология, то е изтъркана фраза. Всяко нещо, което днес е старо, някога е било младо. Истината е всякога Истина. Вие говорите за Истината в смисъл, че тя е неизвестна. Ако кажете, че само проявената Истина е стара, то е друг въпрос. Но ако мислите, че в старо време Истината, която се е проявявала на хората, се е проявявала по-ясно, отколкото сегашната, за този случай Писанието казва: „Не казвайте, че миналите дни са били по-добри от сегашните.“

Мислите ли, че положението на Адам в рая беше по-добро, отколкото сегашното наше положение? Ако положението му беше добро, защо излезе из рая? Най-първо Господ го създаде идеално, без жена. Господ предвиждаше, че на Адам не му трябва жена, че тя ще му създаде беля. Но защо той беше недоволен да бъде сам в рая? И най-после, след като Господ му даде другарка, защо пак беше недоволен от нея? Първо той беше недоволен, че няма другарка, а след като Господ му даде другарка, пак беше недоволен. Същото е и с нас. Най-първо ние сме недоволни, че нямаме знание – принципно разгледано, но след като придобием знанието, пак сме недоволни. Защо? Туй е общо положение у всички хора. Някога казвате: „Да имам една къща, ще бъда доволен.“ Щом придобиеш тази къща, не си доволен: започваш да виждаш, че трябвало още една стая. Като направиш и тази стая, казваш: „Да бих имал още един етаж“, после казваш: „Добре ще е да имам три етажа.“ Колкото и да има човек, той е все недоволен, все му липсва нещо и не може да си обясни защо е недоволен. Той мисли, че като има три-четири стаи, ще бъде доволен, но после вижда, че и тази къща не е такава, каквато трябва да бъде. И действително, за да бъде една къща хигие-

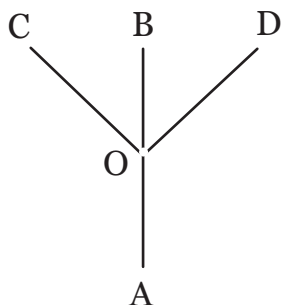
нична и приятна, трябва да бъде направена от най-фина материя – от диамант: и отгоре, и отдолу. И тогава, като живее човек в диамантена стая, вярвам, че ще бъде малко доволен. Но ако при сегашните условия, в които живеете, имате една къща от диамант, бихте ли могли да я използвате разумно? Такава къща ще бъде разграбена в най-скоро време. Някой ще вземе една тухла, друг – една керемиди, и в скоро време къщата ще стане само на дупки. Вие ще се запитвате: „Защо липсва тази тухла?“ – Защото трябва някому. „Защо липсва тази керемиди?“ – Защото трябва някому. Най-после къщата ви ще бъде цяла надупчена, решетеста, защото хората са я ограбили за свое лично благо.

Питам: когато ни сполетят в този свят големи нещастия и по нашите къщи, т.е. по нашите тела, започват да се явяват такива дупки, как ще ги обясним? – Дошли са някои малки същества у нас и всяко от тях си е взело кое тухла, кое керемиди, и ние усещаме, че ни липсва нещо. Те вземат ту от стомаха ни, ту от дробовете ни, ту от мускулите ни, ту от костите ни, докато най-после оберат всичко у нас. А ние се борим срещу тях, поставяме стража, дано им надвием. Не им ли надвием, най-после ние напускаме къщата. Защо? – Това остава неразрешен въпрос от нас. Сега разрешават този въпрос от материалистическо гледище. Казват: „Икономическите условия на живота, производството ще разреши всичките въпроси.“ Казвам: като имаме условия, като имаме живота, ние ще разрешим всички въпроси. Животът разрешава всичко. Следователно, като турим на тия условия на живота Мъдростта за работа, Любовта – като материал за работа, а Истината – като мярка в живота, по този начин ще разрешим всички въпроси. Това трябва да бъде идеалът на всички в живота ви – да имате за основа Любовта, Мъдростта и Истината. Първо ние трябва да имаме любов към Бога, за да възприемем Любовта Му. Щом имаме Неговата Любов, ще възприемем живота, а животът съдържа всички условия. След туй ще ни трябва знание, за да можем да използваме живота. Най-после тия условия изискват една мярка – Истината.

И тъй, ние трябва да приложим всичко това в себе си. Вие не можете да приложите един план, да го възплътите, ако не го преживеете вътрешно. Сега нека разгледаме една от човешките черти – търпението. Какво нещо е търпение-то? Ако ви се зададе такава тема, какво ли не бихте казали за търпението. Представете си сега следното обяснение: от чисто материално гледище. Вие имате един приятел, който ви обещава среща след една седмица, в събота вечерта, в шест часа, на която среща ще ви даде 10 000 лева. Да кажем, че тази среща ще стане на 25.IV.1925 г., в 6 часа вечерта. Щом наближи определеното време, вие започвате малко да се притеснявате, не сте търпелив, нямате присъствие на духа да очаквате спокойно това време. Представете си, че този господин не дойде навреме по простата причина, че пристига от Варна, но влакът е излязъл от релсите, приятелят ви изскача от прозореца навън, контузва се силно, вследствие на което го занасят в някоя болница да го превържат. Вие започвате да се безпокоите и казвате: „Защо не дойде този човек, защо не устоя на обещанието си?“ Питам: търпелив човек ли сте вие, философ човек ли сте, съзнателно ли разсъждавате? Имате ли Мъдростта, Любовта и Истината в живота си? – Не, вие трябва да бъдете толкова спокоен, като че нищо не се е случило. Търпеливо ще кажете: „Трябва да има нещо непредвидено.“ Търпеливият човек ще каже: „Такава е Волята Божия!“ Ти трябва да се интересуваш защо твоят приятел не е дошъл и като научиш, че е в болница, да го посетиш и да му послужиш. Ще му кажеш: „Много съжалявам, че ти пострада заради мен.“ Ако той не беше се качил в този влак, за да изпълни своето обещание, нямаше да бъде изхвърлен из прозореца.

Питам: щом този човек изскочи из прозореца, когато искаше да ви помага, как мислите, вие добър човек ли сте? Аз, който наблюдавам отстрани, какво ще мисля за вас? Казвам: всичко това се случи, за да се опита и вашият, и неговият характер. Ако той не е добър човек, ще каже: „Що ми трябва-ше да услужвам?“ И по ваш адрес ще нахвърля много лоши работи. Пък и вие ще кажете по негов адрес лоши работи.

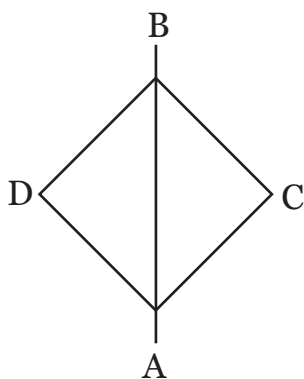
Следователно от тази случка и двамата се определят какви сте. Ако обаче в душата на този човек не се породи никакво друго съжаление освен това, че закъснява да дойде навреме, той е добър човек. Ако и вие извините вашия приятел, и вие сте добър човек. Вие ще кажете: „Може да му се е случило нещо, той е точен човек.“ Така трябва да се гледа на живота. Мнозина се спират върху много въпроси и казват: „Така може да се разсъждава само, но не и да се живее.“ Действително, така не се живее.

Да кажем, че имате живата линия *AB*, от която излизат линиите *OC* и *OD*. Тези линии живеят и се продължават върху линията *AB*. Мислите ли, че тия две линии ще живеят, ако се извадят от линията *AB*? – Не, те не ще могат да съществуват отделно. Тия две линии са вашите ръце. В такъв случай вашите ръце могат ли да съществуват отделно от вашето тяло? Извън тяло-

то ви те могат ли да имат цена? – Не могат да имат никаква цена. Следователно, докато ние се чувстваме свързани с Божественото, с Живата Природа, чрез онази абсолютна, жива вяра, дотогава само ние можем да растем и да се развиваме. Безпокойството започва всякога, когато човек се отдели от Божественото. Страданията са признак на това, че ние се отделяме от Бога. Връзките ни с Бога, с Живата Природа, не са само физически, но и умствени и духовни. Когато един ваш приятел се отделя от вас, вие усещате болка, страдание. Когато изгубите някой ваш предмет, например един вол, кон, или изгубите парите, дрехите си, вие усещате, като че нещо се отделя, къса се от вас. Затуй ние ще се стремим да бъдем свързани с Бога, като имаме по възможност най-малко нужди в този свят – нищо повече. Големите нужди съставляват за нас големи нещастия в света.

Сега ще ви начертая четириъгълника *ABCD*. Какво означава той? Този четириъгълник представлява един фенер, което значи, че за да бъде човек полезен в света, трябва да

бъде светец фар. Всеки човек трябва да бъде затворен фенер в себе си и да дава светлина. И забележете, ние ставаме недоволни, когато изгубим светлината на живота.

Сега на всинца ви бих казал следното: когато нямате работа, правете фенери. Някой казва: „Нямам работа.“ – Прави фенери! Наскоро ще дам една задача на тия от вас, които имат някакво недоволство, затова трябва да се приготвявате. Тя ще се състои в следното: онзи от вас, който има голямо недоволство, ще вземе една свещ и ще отиде с нея на Витоша. Там ще я запали и ще я държи цяла нощ запалена, без да изгасва. Ще намерите начин как да не изгасва. Ще ви кажа колко часа ще я държите запалена. Вие ще кажете: „Глупава работа е това, да отиде на Витоша със свещта и да я държи там цяла нощ запалена. Всеки ще ми каже, че Михаля гоня.“ Ами че аз мога да ви покажа много ваши работи, по-глупави от това, което вие смятате за глупаво и недостойно за вас – да държите запалена свещ на Витоша. Да запалите свещ на Витоша – това е една светла идея. Като запалите свещта, аз ще ви кажа какво да мислите. По този начин ще научите нещо хубаво. Най-първо ще пратя безстрашните, на които окото не трепва от нищо, а после и страхливите.

Другото правило: като държите свещта запалена, никому няма да разправяте какво сте правили. Трябва да извършите тази задача така, че никой да ви не знае. Ще видим кои са най-смелите, които ще отидат първи на Витоша. Дали ще узнаете вие кой е най-смелият. Ще го повикам и ще му кажа да извърши задачата, без да го знае никой. Тази задача може да се извърши и на Мусала. Едно ще знаете: за всички неща се изисква една вътрешна готовност. Животът е пълен с такива трудни задачи. Целият живот на Земята е съвкупност от трудни задачи, които трябва правилно да се разрешат. И когато ги разрешим правилно, ще дойде Светлината.

Понеже не разрешавате задачата правилно, вие се намирате в противоречие и казвате: „Това не трябва да бъде така, оно-ва не трябва да бъде така“ – и постоянно коригирате. Обаче вашите изводи не са прави всякога и затова не можете да използвате условията. Всяка задача, която ти е дадена, е на мястото си. Сега ще се приготвявате: тази свещ ще оживее в ума ви. Когато не очаквате, ще похлопам на вратата ви и ще кажа: „Да дойде еди-кой си!“ Ще избира такъв ден, какъвто не очаквате. За одного от вас ще избира хубав ден, за друг – дъждовен, за трети – ветровит, и т.н. Но в ума ви да не седи мисълта за вятър и дъжд. Нека в ума ви остане мисълта за запалената свещ. Ще държите тази идея в ума си, без да изгасне. Които от вас отиват до Витоша, ще гледат да запазят поне два сантиметра от свещта за спомен и ще я увият в една книжка. Това ще бъде емблема на онази велика задача, която ни е дадена в света. Ние сме дошли в света, дето ни е дадена една велика задача да извършим. На Земята има всички благоприятни условия за извършване на тази задача. Предположенията ви, че свещта може да изгасне, съществуват само в умствения свят. Лошото време в края на краищата може да се превърне в добро. За лошото и доброто се съди само от резултатите.

И тъй, ще мислите за запалената свещ. Това ще бъде една тема. Представайте си, че отивате някоя тъмна нощ със запалена свещ на Витоша или на някое планинско място.

Изпейте упражнението *Тъги, скърби вдигай, слагай.*

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

ЗАКОН НА СЪОТНОШЕНИЯ

*Двадесет и седма лекция
15 април 1925 г.*

ЗАКОН НА СЪОТНОШЕНИЯ

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

Размишление

Четене на най-важните стихове от книгите на Новия и Стария Завет.

Изпейте упражнението В начало бе Словото.

Тема за следния път: Най-добрите качества на добрия ученик.

Представете си, че при вас се явява един философ и ви казва да заповядате на Слънцето да не грее. Вие сте учен човек, изучавате философията, питам ви: какво ще му отговорите? Да кажете на Слънцето да не грее – това е един символ. Ако този философ каже на мене това, аз ще изчисля по кое време Слънцето залязва и ще му кажа: „Аз ще заповядам на Слънцето да не грее, затова ще дойдеш в 7 часа вечерта.“ И тогава ще го попитам: „Грее ли Слънцето?“ – „Не грее.“ Значи Слънцето не грее вечерно време. След това този философ казва: „Кажи на Слънцето да грее!“ Аз изчислявам в колко часа изгрява Слънцето и му казвам: „Ще дойдеш в 5.30 часа сутринта при мене и аз ще кажа на Слънцето да грее, колкото искаш.“

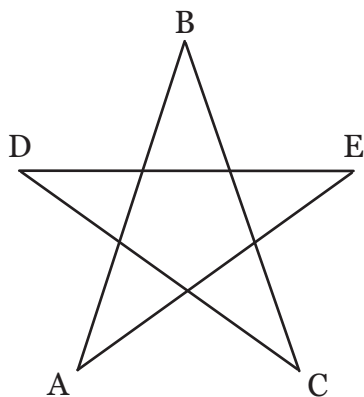
Следователно има един закон, според който аз мога да заповядвам на нещата да станат или да не станат. Когато нещата са в съгласие с Природата, те всякога стават. Когато кажа на Слънцето да не грее, то няма да грее. Когато му кажа да грее, то ще грее. Това нещо, преведено на друг език, значи: когато Слънцето не грее, е вечер; когато Слънцето грее, ден е. Такива промени могат да стават и в живота. Някой казва, че си много лош човек. Ти ще му отговориш: „Видял си ме вечерно време.“ После ти казва: „Ти си много добър човек.“ – „Видял си ме при изгряването на моето Слънце.“ Това означават думите: „много лош човек“ и „много добър човек“. Те са символи. И действително, когато Слънцето залезе, у

човека се заражда мрак, студенина. Тази студенина в чувствения живот, в духовния свят е едно зло. Когато се изменя температурата, изменя се и самият живот. Ще се научите да превеждате вашите състояния според езика на Природата.

Писанието казва: „Не се радвай, когато те хвалят, но радвай се, когато рекат лоши работи против теб.“ Въпреки философията на свещените книги, доколкото зная, доколкото съм проверявал, не съм намерил нито един ученик в България, комуто като кажат, че е много лош човек, да се зарадва. Той казва: „Аз вече не стъпвам в Школата! Да ме обидят тъй зле!“ Казвам: такива ученици са прости като фасул. Фасулът е толкова прост, че и свинете не го ядат. Простите, егоистите хора са такива, че и свинете не ги ядат. Те не стават за нищо. Ти трябва да вариш фасула най-малко в две води, за да извадиш нещо от него. Първата вода на фасула трябва да се хвърля, защото е опасна. Тя е полезна за чистене на лекета. Като се намери такъв ученик, трябва като фасула да го вариш в две води: с първата вода ще очистиш някои блажни лекета, а във втората вода ще нарежеш малко лук и ще изкараш от него отлично ядене. И това е пак символ. Положението, което заемате сега на Земята, и животът, който прекарвате, не е още живот. Приложението, знанието, което имате, не е още истинско приложение, нито истинско знание. Тази любов, която имате, не е още истинската Любов. Мъдростта, истинната, които имате, не са още онези велики Мъдрост и Истина. Ние още не сме дошли до онова, към което се стремим. Аз не отричам, че сте направили нещо, но казвам: ще дойде ден, когато всички ще бъдете в съгласие, в пълна хармония с Бога, с Неговата Любов, Мъдрост и Истина. Затуй необходимо е за онези, които са тръгнали в този път не като верующи, а като ученици, да разрешават задачите си правилно.

Най-първо ученикът трябва да знае какви са неговите отношения към невидимия свят. Като ученик той трябва да гледа на целия свят като на Школа. За вас светът е една Школа. Вие имате претенции за това-онова, но трябва да знаете, че сте в една Школа, от която нищо не може да ви освободи. Не само тук, но дето и да сте, вие сте ученици. Следовател-

но трябва да знаете, че всеки ви наблюдава как разрешавате задачите, които са положени в програмата на това училище. Няма да казвате: „Как постъпва еди-кой си?“ Всеки ще разрешава въпросите поотделно, за себе си. Важно е как ти учиш. Ти като учиш за себе си, ще бъдеш възнаграден, ще получиш диплом. Всеки учи за себе си, туй да знаете! Добродетелите на другите хора не могат да бъдат ваши добродетели. Някой, който знае повече от вас, може да ви помогне, но вие, като разбирате нещата, сами ще учите. Всички трябва да имате дълбоко желание да учите. Няма да казвате: „Аз вярвам.“ Вярването извън училището няма никакъв смисъл. Да живееш по Бога – това е едно училище.

Да кажем, че имате точка А. И сега от точка А нагоре тегля една права линия до точка В. Какво означава това движение от долу на горе? Как ще го преведете? Всяка посока, всяко движение има свой смисъл. Тогава какъв смисъл има в това движение от горе на долу? Вие ще кажете, че се е образувал един ъгъл. Не, ъгълът още не е образуван, защото тук имаме едно непрекъснато движение.

След това имаме движенията от точка В до точка С, от точка С до точка D, от точка D до точка E, и най-после – от точка E до точка А. Интензивността между тия движения една и съща ли е? Допуснете, че едно разумно същество като вас започне да се движи от точка А към точка В. Знаете ли какви промени ще претърпи туй същество, докато стигне до точка В? Какви ще бъдат неговите мисли? Знаете ли после какво ще стане с туй същество, като тръгне от точка В към точка С? Тук се образува едно движение от ляво по един наклон към дясно. На какво ще уподобите движението АВ и ВС? На изгрев и залез на Слънцето. Точката В е зенитът на Слънцето. Вие ще кажете, че Слън-

цето изгрява само от изток. Не, Слънцето може да изгрява и от запад. Засега то наистина изгрява от изток, но може да изгрява и от запад. Земята може да изменя своето движение. Че днес се движи в една посока, това още не е доказателство, че не може да се движи и в друга посока. После имаме друго движение: от C към D – вляво, след това имаме друго движение: от D към E – надясно, и най-после движението от E към A – надолу. И тъй, както виждате, имаме един пентаграм.

Значи за всеки човек, за да завърши той своето развитие на Земята, в неговия живот Слънцето трябва да изгрее и да залезе пет пъти. Имате първия изгрев и залез – ABC , втори изгрев и залез – BCD , трети – CDE , четвърти – DEA , и пети изгрев и залез – EAB . Вие ще се объркате от цялата тази философия, затова вземете само първата част – ABC . Понеже човек не живее само в един свят, но едновременно в пет свята, затова и в него изгряват пет слънца. Някой път, когато за даден човек изгрява слънцето на физическия свят, може би са залезли слънцата му в духовния и астралния свят. Или пък възможно е да е изгряло неговото слънце в умствения свят, а да са залезли всичките други слънца. Когато всичките слънца у един човек са изгрели, той не може да бъде щастлив. Добрият човек не може да бъде щастлив на Земята. Щастливите хора аз не смятам, че са и добри хора. Добри хора са тия, които имат големи страдания и същевременно преодоляват тия страдания. Този е Божественият път на нещата. От памтивека този е бил законът за всички велики хора, за всички ученици.

Сега аз се чудя на учениците в България. Всички искат да бъдат щастливи, да не ги закачи нито един трън. Като дойдат страданията, казват: „Защо да страдаме?“ – Страданието е един от предметите в училището. Вие ще учите този предмет, ако искате да бъдете ученици. Казвате: „Еди-кой си учител не мога да търпя.“ – Учителят е турен в гимназията, той е необходим за твоето развитие – ще го търпиш! „Директора не мога да търпя.“ – Ще го търпиш! „Учителя по рисуване не мога да търпя.“ – Ще го търпиш! После пък не можеш да търпиш учителя си по математика, сприхав бил. – Ще го

търпиш! Ако не търпиш учителите си, учителският съвет ще ти покаже вратата на гимназията и ще тръгнеш да търсиш друга гимназия. Нали същото е и в университета? Вие, като влезете в Божественото училище, искате всички учители да се съобразяват с вашето високо произхождение. Вие искате да стане всичко, каквото кажете. Всичко това говори лошо за вас. Защо? – Най-първо ученикът, като влезе в училището, трябва да има абсолютно смирение. Разбирате ли какво значи смирение? Ученикът трябва да бъде смирен не пред учениците, но пред учителите си. Знаете ли какви учители има в Божественото училище? Всички тия учители сами са свършили Божественото училище и във всяка своя стъпка са пъплели като охлюви. Един ден дойдете пред един от тия учители, изпъчтите се, но те казват: „Едно време и ние правехме като тебе, но сега се смирихме.“

Пътят на възлизане е общ път, но все пак има и своите различия, своето голямо разнообразие. Общността седи в принципите, вложени като основа в Школата. Вие не вземайте за важни неща тия, че някой човек от улицата ви е казал една обидна дума. Това не трябва да влиза в сметката. Ако една овца се провере през някоя дупка на кошарата и излезе навън, дето някой вълк я нападне, кой е виновен за това: овчарят, вълкът или овцата? Казвате, че тази овца била глупава. Не, глупави овце няма в този свят. В овцата има достойнство. Но някой път ще видите, че като дойде вълкът в кошарата, срещу него излиза една овца и тропат с крак, заповядва му. Вълкът не яде такива овце, които тропат с крак. Има овце, които бягат от вълка. Тогава той ги застига и захваща. Оттук вадим следното заключение: ако злото ви ухапе някъде, значи не сте му тропнали. Туй е принципиално разбиране. То се отнася до всички. Така трябва да схващате нещата; схващате ли ги другояче, не може да има никакво развитие в човешкия характер – каквото спечелите, ще го изгубите. Действително, много от великите Учители в света, които са минали през тази Школа, много пъти са изгубвали това, което са придобивали. Достатъчно е човек да направи една погрешка, за да започне пак наново. Човек трябва да

започне пак отново, защото Божественият път не може да се измени. Първото нещо: всинца вие трябва да се стремите да бъдете доволни от себе си вътрешно, че имате възможност да прилагате принципите на тази велика Школа. Аз говоря за вашето вътрешно разбиране. Не е важно какво мислят отвън за вас, но трябва вие сами да сте доволни и сами да съдите себе си. Ученикът трябва сам себе си да съди, и при това право да съди: да знае в даден момент де е направил погрешка, да знае де е прав, де е крив. В това седи благородството на ученика.

Та казвам: линията *AB* е изгрев. Когато Слънцето изгрява, човек е весел; когато Слънцето залязва, човек е скръбен. Няма нищо лошо в това, че човек е скръбен, както няма никаква придобивка от това, че той е радостен. Това са две еднакво важни състояния, които приготвяват пътя едно за друго. Радостта приготвя пътя за страданието, а страданието приготвя пътя за радостта. Ще ме запитате: „Как така?“ Ами ако ти нарисуваш една картина, но няма кой да я оцени, можеш ли да бъдеш щастлив. Все трябва да има някой, за когото да я рисува. Или ако свириш или напишеш нещо, нали все трябва да има поне един външен човек, на когото да покажеш своята работа или с когото да я споделяш. И тъй, щом съм скръбен, това показва, че няма с кого да споделя онова, което мисля и чувствам. Щом съм радостен, това показва, че има с кого да споделя онова, което мисля и чувствам. Така седи външната страна на въпроса. Онзи, който се радва дълбоко, радостта го засяга от дълбоко. Това показва, че Господ благоволи към него, понеже той е направил нещо добро, което хората не виждат, но Бог вижда. Ние се радваме, че Бог вижда в нас и най-малкото добро. Господ вижда малките, микроскопическите добрини, а големите добрини ги виждат хората.

Сега, като разглеждаме този пентаграм, аз ще направя един анализ. Представете си, че ние вземаме за единица мярка секундата, т.е. човешкото съзнание схваща секундата за единица мярка. Представете си сега, че един ваш приятел минава и заминава пред вас за една секунда. Казвате: „Не

можях да го видя, той замина покрай мене като светкавица.“
Защо не го видя? – Понеже съзнанието ти не е будно. Ако срещнете едно същество, което се движи с бързина 300 000 километра в секунда, какво струва бързината на вашето съзнание, което взема за единица секундата? – Нищо не струва. Тази единица не струва нищо за един ангел, който се движи с голяма бързина. Бързината на светлината е скоростта на биволска кола в сравнение с бързината, с която се движат ангелите. Когато ангелите се движат, те впрягат своите биволи и с такава скорост се движат, а ние вземаме това движение за голяма бързина. Ако кажеш някому да те почака една секунда, то значи един ангел да бъде на разстояние от теб 300 000 километра. И тогава, ако вие разделите тази секунда на 300 000 части, колко пъти ще влезе диаметърът на Земята в това число? Ако вие имате $1/300000$ част от секундата, между вашия приятел и вас ще има един километър разстояние. Оттук вижте какви са нашите понятия за времето и какви са понятията на ангелите за времето. Представете си, че в тази секунда влизат няколко билиона вълни, а именно 2, 3, 15, 20, 100, 200 трилиона вълни, вие ще имате ли идея за тази бързина? – Няма да имате. Бързината на биволската кола на ангелите е по-понятна за вас.

Аз онзи ден ви казах, че за вас е достатъчно Господ да ви посети само за една секунда. Казвате: „Защо да не остане повече?“ – Законът е такъв. Когато Господ ви посети само за една секунда, Той ще ви даде всичко онова, което извърви само за една секунда. Но вие знаете, че Господ се движи с много голяма бързина. Следователно щом Бог ви посети само за една секунда, Той ще ви даде да обработвате едно пространство от 300 000 километра. Питам ви: тогава ще бъдете ли изгнаник в света? Значи колко земи могат да се турят в това пространство? Като нашата Земя могат да се поместят 25 други земи. Колко такива земи има в Слънчевата система? Колко пъти Юпитер е по-голям от Земята? Колко пъти Сатурн е по-голям от Земята? За следния път искам от всинца ви да знаете отношението на планетите една към друга, като започнете от Меркурий, Венера, Земята, Марс, Юпитер,

Сатурн, Уран и Нептун. Искам да знаете по колко километра разстояние има между тях, каква е големината им, и т.н. Това са елементарни неща, които някога сте учили, но сега трябва да си ги припомните. С това ние ще обосновем друг един закон, който определя отношенията, които съществуват между планетите.

Тъй щото при сегашното състояние, като развиваме нашето съзнание, ние разширяваме в себе си идеята за времето. Един окултен ученик непременно трябва да има разширено съзнание за времето. Затуй казвам, че малките, микроскопическите, невидимите с просто око неща са най-важни. Ако един ученик може да схване идеята за времето, да раздели секундата на 300 000 части и да обгърне това време със своето съзнание, той трябва да е достатъчно силен ученик, да има органи, с които да вижда нещата, да прави опити, а не само да си въобразява.

Сега аз мога да направя с някого от учениците си следния опит: точно в 10 часа вечерта ще му предам една мисъл. Нагласяваме той и аз часовниците си, да бъдат точни. От този опит аз ще позная доколко неговото съзнание е будно. Ако съзнанието му е будно, той може да схване мисълта ми още преди 10 часа. Ако съзнанието му не е будно, той ще схване мисълта ми във времето от 10 до 12 часа. Ако пък съзнанието му е нормално, той ще възприеме мисълта точно в 10 часа. Но все ще има някои, които ще позакъсняват или ще подранят в схващането на предадената мисъл. Например честот от невидимия свят се изпращат за нас Божествени мисли и благословения, които не можем да възприемем веднага. Случва се, че още в същия живот те не достигат до нас, а едва в някой втори живот. Това показва доколко бавно стават нещата в съзнанието. Понякога това благословение закъснява да дойде до нас с година, две, три, десет, двадесет и повече, а някога и едва на 80-годишната ни възраст приемаме това благословение. Казвате: „Защо едва сега дойде това благословение?“ – Причината е у тебе. Съзнанието ти не е било будно. Търсили са те, но не са могли да те намерят. Щом съзнанието ти е развито, веднага ще те намерят. От вас се из-

иска будно съзнание. Вие сте в първия ден на вашия живот, казва се в Писанието. В първия ден Бог разлъчи светлината от тъмнината. Следователно вие сте в първия ден на вашия живот и разлъчвате вашата светлина от вашата тъмнина, доброто у вас от злото, което се състои от всички ония елементи, които спъват живота. Злото се ражда в тъмнината, а доброто – в светлината.

Мнозина от вас се колебае дали сте на правия път, или не; дали Новото учение е по-право, или старото учение. Казвам: ако разсъждавате така, вие сте много закъснели. Всеки ученик, който не е могъл да се ползва от това Учение още от миналото, за какво ще се ползва от него сега? Кой може да ви каже Истината?

Сега ще ви задам следната тема: *По какво ще познаете, че един човек ви говори истината?*

Има начин да се познае това. Някой казва: „Говоря истината.“ Всеки може да каже, че говори истината, но дали е всъщност така? Например как доказва Христос, че е пратен от Небето? – Той направи много чудеса за неверующите, за невежите, за простите. Какво трябваше да направи Христос за учените, за верующите? – Той трябваше за тях да направи друго нещо. Например, ако вие сте болен и аз ви лекувам, ще видите моята способност, ще знаете, че съм виден лекар. Но представете си, че вие сте здрав човек и аз дойда при вас със своите лекарства да ви лекувам – какво ще разберете? Болният ще ме смята за виден лекар, а здравият ще каже, че не съм с ума си, и ще рече: „Как тъй при мен, здрав човек, дошъл този лекар да ме лекува с такива горчиви лекарства?“ Тогава какво трябва да направя за здравите?

И тъй, грешният свят разбира Христа по-добре, отколкото праведният свят. Аз съм виждал ученици, които излизат от бедни семейства, но се учат хубаво, свирят на цигулка добре, уважават учителите си. Срещал съм синове на големи богаташи, които имат голямо понятие за себе си, мислят, че нямат нужда да се учат, и казват: „Баща ни е богат, няма защо да учим, няма защо да работим, ще ядем и ще пием до насита.“ Питам ви: кое е по-хубаво – да стържеш на цигулка

или да стържеш баща си! По-добре е да стържеш на цигулка или, казано с други думи, да свириш на цигулка, отколкото да свириш на баща си. Аз вземам бащата като цигулка. Като държиш на баща си един такъв концерт, той ще каже: „Синко, втори път не свири на мене!“ Ще кажете: „Защо да не свири?“ Представете си, че вие имате 100 000 лева, вложени в банката за стари години, и син ви дойде, че изсвири всички тия парчета пред публиката. Питам: какво ще стане с бащата? Той осиромашава и казва: „Няма какво, втори път няма да оставя да се свири върху мен.“ Сега ще се научите как трябва да ви говори Христос или как трябва да ви говорят разумните учители. Българинът е избран народ, както и еврейният. Децата брулят хубавата круша. И затова ще видите, че което дете мине покрай нея, все по клонищата се катери. Ето защо избраният народ от всички се брули. Има какво да се брули. Зелени, узрели плодове – всичко се брули.

Първото нещо: на всинца ви трябва смирение, за да придобиете Мъдростта. Ако не придобиете Мъдростта, нищо не може да се постигне нито в този свят, нито в онзи. И тогава аз казвам: Любовта, майка ви, ще ви изпрати при вашия Учител – Мъдростта. Ако не учите, Мъдростта ще пише на майка ви, на Любовта: „Вашето разглежено дете не учи.“ И майка ви, Любовта, ще ви стегне. И знаете ли как стяга тя? Вие не знаете още, не сте я опитвали. Вие казвате: „Бог е Любов“, но не знаете как Любовта стяга. Тогава майка ви, Любовта, ще ви прати при Истината и ще ѝ пише: „Вашето възлюбено дете и тук не се учи.“ Връщат го назад и тогава Любовта туря на своето дете рога и копита и го праща на Земята да оре на нивите. Това е велика Истина. Много философи на миналото са опитали това. И всеки, на когото са се паднали рогата, казва: „Аз втори път няма да ора, но ще се уча!“ Като направите нещо лошо, хората ви питат: „Изникнаха ли ти рога?“ – „Не, аз вече ще се уча.“ Това е един мит. Като изучавате източната митология, тази на гърците, на англосаксонците, на славяните, ще видите в какво седи този мит.

Та всяко движение има своя посока. В духовния свят изток е горе, запад – долу, надясно – юг, а наляво – север. Ръце-

те винаги действат по тия течения. Какво означава изток и запад? Кой свят означава лицето? – Лицето означава астралния свят, а главата – умствения свят. Значи, ако се обърнем към астралния свят, физическият свят се пада отзад. Ако сте обърнати нагоре с главата, умът е изток. Това са символи, които означават смяна на енергии от един свят в друг. Някой път ще се спра от чисто окултно гледище да обясня отношението на чувствата, мислите и волевите действия, да видите каква тясна връзка има между тях. Така ще разберете как стават смените на енергиите. Иначе вие не ще можете да си обясните всичко това, което всеки ден изпитвате. Сега да оставим този въпрос за подир Великден, но за добрия Великден.

Ще пишете още и върху друга една тема: *Отношенията на планетите.*

Всички трябва да упражнявате волята си. Упражненията, които ви се дават, имат за цел да превъзмогнете с тях сегашните мъчности. Аз виждам много мъчности: семейни, всички имате обществени, лични и от всякакъв друг характер. Вие сте учител, лекар или какъв и да е – ще имате и съответните мъчности. Всеки трябва да превъзмогне мъчнотиите на своята среда. Ето, сега за Великден например имате много мъчности: пари нямате, яйца нямате, козунаци нямате, а някой от вас може да нямате захар или друго нещо. Все ще има да ви липсва нещо. Всичко това не е лошо – светът е това. Човек трябва да превъзмогне нещата. Тогава, като срещнеш на Великден някой човек добре облечен, като го погледнеш, ще кажеш: „Радвам се, че тия хора са добре облечени, но аз ходя просто облечен по свобода.“ Туй е според закона на Любовта. Според този закон всички не трябва да бъдем еднакво облечени. Ако всинца сме облечени в скъсани дрехи, това не е смирение. Пък ако не сме облечени с хубави дрехи, това още не е по закона на Любовта.

Ако сме боледували дълго време в някоя дреха, тя е пропита с лоши влияния. Тази дреха трябва да се хвърли, макар да коства и 5 000 лева. Ако съм боледувал и носил в това време едни обуца, и тях ще хвърля, ще си купя нови. Всичко,

което съм носил във време на болестта си, ще го хвърля, ще се освободя напълно от него. Ще кажете: „Ами ако боледувам десет пъти?“ – Десет пъти ще хвърлиш дрехите си. Ще кажете: „Отде ще взема пари да купя нови?“ – Това вече е друг въпрос. Ние казваме какъв е законът. Ако имам пари, ще го изпълня, без да се скъпя. Ако ме попитат защо не мога да търпя тази шапка на главата си, ще кажа, че искам да бъда в здравословно състояние. Знаете ли какво ще направя със своята шапка? – Ще отида с нея на Витоша, ще накладя там голям огън и ще я изгоря. Ще изгоря всичко на общо основание. Аз видях как един поп гореше своите калимавки. Той беше най-добрият свещеник. Като реши да ги изгори, взе брадвата, нахълца ги и ги тури в огнището да изгорят. Той казваше: „Нова шапка ще си купя!“ Прав е човекът. Аз съм го виждал много пъти да постъпва по същия начин – изпраща-ше той джубетата си на хаджилък.

Ние трябва да бъдем готови да се простим с всичко онова, което ни спъва, колкото и да е ценно то за нас. Когато вършим Волята Божия, трябва да бъдем безпощадни: да се освободим от всички желания, каквито и да са те и колкото и да ни струват. Защото нам подобава да се учим на изпълнение Волята Божия, нам подобава да служим на Любовта, да служим на Мъдростта, да служим на Истината. Това е великото в живота, който е училище за нас. Тогава сърцето ни ще бъде свободно и ще можем да се разбираме.

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

УСПОРЕДНИТЕ ЛИНИИ

*Двадесет и осма лекция
17 юни 1925 г.*

УСПОРЕДНИТЕ ЛИНИИ

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

Размишление

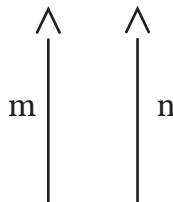
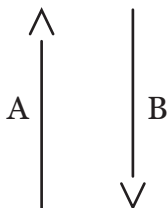
Бяха прочетени няколко от работите върху темата *Най-доброто качество на най-добрия ученик.*

За следващия път ще пишете върху темата *Най-великата добродетел от тези, които не знаете.*

Няма да пишете върху тези добродетели, които знаете, но за тези, които не знаете. Човек пише най-добре върху това, което не знае. Най-великата добродетел у човека е тази, която той не знае. Ще измислите нещо съвсем ново: ще намерите някоя добродетел, за която нищо не сте слушали. Можете ли да намерите такава добродетел? Коя ще бъде за всеки едного от вас най-великата добродетел от незнайните?

Представете си, че линиите *A* и *B* са живи и се движат в две противоположни посоки една на друга. Те представляват две различни сили, които се движат в различни посоки.

Каква е разликата между първите две линии и тези две линии *m* и *n*? – В първия случай имаме два процеса, при които единият върви нагоре, а другият – надолу. Тия два процеса се извършват в едно и също същество. Следователно процесът *A* като жив и процесът *B* са свързани заедно в едно тяло. Другите два процеса обаче, *m* и *n*, живеят в две тела. Но тия две същества, които се движат в една посока, са разумни, а тия две същества, които се движат в две противоположни посоки, не са разумни. Там, дето има противоположно движение, процесът не върви нагоре, а се движи кръгообразно. Според този закон, като изучавате електричеството, ще видите, че в него се забелязват две течения: едното нагоре, а другото – надолу. От тия движения се образува един кръг.

Често във вашия ум основната идея се смесва с други посторонни, второстепенни идеи, които са противоположни на основната. В такъв случай вие мислите, че това са други същества. Не, заблуждавате се, това сте вие самият. Представете си, че се движите в някоя гора, като се блъскате ту в едно, ту в друго дърво и казвате: „Слушайте, не ме блъскайте!“ Втори път се блъснете в някое дърво и пак казвате: „Не се блъскай!“ Кой те блъска? – Никой не те блъска освен ти самичък. По същия начин мнозина от вас се движат вечерно време и казват, че някой ги блъска. Това показва каква е обстановката, какви са условията, при които се движите. Условията ви са неблагоприятни. Човек трябва в такъв случай да се спре, трябва да намери отнякъде светлина, за да премине пътя си. Та в ежедневието си живот вие се спъвате от ред мъчности. Всички хора минават през три фази в живота си, според което аз ги разделям на три категории: едни, които страдат; втори, които се изпитват, и трети, които се учат. Тези, които страдат, са оглашени. Тези, които се изпитват, са верующи. Тези, които се учат, са ученици. Щом кажеш: „Големи са страданията ми!“ – оглашен си. „Големи изпитания имам!“ – верующ си. „Трябва да уча, имам много да уча!“ – ученик си. Някой казва: „От толкоз време се уча и нищо не съм научил.“ – Не, ти не си учил, ти си чукал сол, а да чукаш сол, това не е учение. Учението не се занимава с материални работи. Страданията се занимават с материални работи. Изпитанията се занимават с духовни работи, а учението се занимава с чисто Божествения живот. Туй трябва да знаете всички!

Някой път казвате: „Ние трябва да изпълним Волята Божия, а не човешката воля!“ Какво нещо е изпълнението Волята Божия? Кажете ми кога ще изпълним Волята Божия и кога – човешката воля? Навярно ще кажете: „Ние изпълняваме Волята Божия, като любим Бога.“ Сега няма да ви изпитвам, но друг път ще извикам някой от вас да ми даде ясно определение в какво седи изпълнението на Волята Божия. Вие трябва да имате ясна представа какво нещо е да се изпълни Волята Божия.

Λ

А

Имате индивида А, син на богати родители, болен от почти неизлечима болест, животът му виси на косъм. Този човек надали ще оздравее, малка е надеждата на всички. От една страна, майката е богата, харчи много пари; от друга страна, лекар идва, дава различни церове, но работата на зле отива. Майката изпълнява своя дълг, лекарят – също, добре му плащат, но въпреки това състоянието на болния се усложнява и всички около него се произнасят, че след 24 часа той ще напусне този свят. Такова е мнението на майката, такова е мнението на лекаря, такова е мнението на обществото около болния. Майката, лекарят и обществото казват: „Ние направихме всичко, което знаехме, но не можахме нищо да помогнем. Този човек умира вече.“ Питам: как можем ние да го излекуваме? – Ще отидем при болния и ще му кажем: „Има само един начин, по който ти можеш да оздравееш.“ – „Какъв е този начин?“ – „Най-първо ще кажеш на лекаря да не идва повече. После ще кажеш на майка си – и тя да не идва, а ти ще се обърнеш към Бога и ще посветиш всичко на Него. На Бога ще посветиш и себе си, и своя живот, и всичко, каквото имаш. Ако обещаеш всичко това, животът ти ще се върне.“ Това значи да изпълниш Волята Божия. Ако този болен човек възприеме всичко, което му казваме, и каже на лекаря и на майка си да не идват повече при него, а сам той се обърне към Господа и обещае, че ще изпълни Волята Божия, че е готов да пожертва всичко за Бога, в него ще стане един вътрешен преврат и здравето му ще се възстанови. Това значи да покажеш пътя на един човек. Това значи да му дадеш начин как да изпълни Волята Божия. Ако той изпълни Волята Божия, ще оздравее; ако се усъмни и не я изпълни, ще замине за другия свят.

Някой казва: „В какво седи изпълнението на Божията воля?“ Да изпълниш Волята Божия, значи да пожертваш имането си, живота си и всичко, каквото имаш, за Бога. Казват: „Нали живеем в общество, как ще пожертваме всичко за Бога?“ В кое общество живеете? И волът може да каже, че живее в общество. И овцата може да каже, че живее в обще-

ство. И конят може да каже, че живее в общество, но питам: колко струва едно овче общество или едно говеждо общество, или едно конско общество? Най-после, колко струва и едно човешко общество? – Една лула тютюн. Както тютюнът изгаря, така и човекът се ражда и умира. И той изгаря като една лула тютюн. След като изгори лулата тютюн, тя се е превърнала в дим и пепел. И лулата мисли, разширява се, но какво е измислила в края на краищата? Някой казва: „Ама аз съм грънчар, имам изкуство, работя хубави гърнета от фаянс, знаете ли това?“ – Зная, че си изработил десет хиляди гърнета и си ги разпродад на хората. Тия гърнета благодарят ли ти, че си ги създал? Ако един ден заболееш, те ще дойдат ли при тебе да ти помогнат? И най-после, ти уверен ли си, че тия гърнета един ден ще заемат високи длъжности? Ако вие се заемете с една душа, направите ѝ някое добро, а именно показвате ѝ начин как да повдигне мислите си нагоре към Бога, показвате ѝ как да облагороди сърцето си и как да усили волята си. Всичко това не струва ли повече от десетте хиляди гърнета? – Това нещо струва повече даже от всички общества, които сега съществуват в света. В света има само едно общество. То е общество от такива хора, които имат стремеж към Бога. Само те образуват „обществото“, в пълния смисъл на думата. Ако някой мисли, че има нещо повече извън това общество, той се лъже. За всинца ви трябва да се създадат благоприятни условия. Това значи да се създаде общество, среда, в която човек може да възроди своя живот.

И тъй, имате ли скръб – оглашени сте. Имате ли изпитания – верующи сте. Учите ли – ученици сте. Ако вие, като ученици, не можете да преодолеете известни мъчнотии, тогава де е вашата сила? В какво вярвате? Трябва да дойдат ангели да ви носят на носилки, както в Япония носят богатите хора. Вас, царските синове, гениалните хора, пълни с добродетели, трябва на ръце да ви носят, да ви подтикват, за да вървите напред. Ако ви занесат на Небето, вие ще бъдете на показ, както излагат на показ в света маймуните. Това ви се вижда смешно. Не, туй е великата Истина. Защо? – Понеже вие мислите, че сте от Божествено произхождение и всич-

ките ви работи и тук, на Земята, и горе, на Небето, трябва да вървят без мъчности, без страдания и изпитания. Вие сте смешни в своите твърдения, като поддържате, че сте от Божествен произход, че сте излезли от Бога. Добре, съгласен съм с вас, но казвам: покажете ми де се проявяват качествата на Божественото у вас? Ще бъде смешно да казваме, че сме Божествени, без да проявим самите ние Божественото начало в себе си. Не можете ли да го проявите, значи вие засега живеете в това, което не е Божествено. Време е вече да проявите Божественото в себе си. Засега То спи у вас. Вие още не сте дошли до положителната вяра. Днес когото и от вас да поставят на изпит, да му отнемат всичкото богатство, да му отнемат общественото положение, което заема, и да го поставят в един чужд град, непознат от никого, той ще покаже колко силна е била вярата му. Верующият няма от какво да се плаши.

Ще ви приведа един пример, да видите какво нещо е силната, чиста, детинска вяра. Не зная доколко този пример е действителен факт, но ще го приведа тъй, както ми е предаден. Това се е случило в България преди 50-60 години. Баща и майка, заедно със своето момиченце, тръгват на път за един град, но трябвало да преминат през една планина. В планината ги нападат разбойници. Бащата и майката успели да се освободят от тях, избягали, но в страха си не забелязали, че момиченцето им не е с тях, и го изгубили. То останало сред планината: плакало, викало, търсило майка си, но не могло да я намери. По едно време то вижда на пътя си мечка. Веднага се затичва към нея, започва да я гали, да я милва по козината и да я пита: „Каж ми, де е мама?“ Мечката стои на едно място, поглежда го. Момиченцето се качва на гърба ѝ и тя тръгва, започва да обикаля с него из планината. Тъй го носила няколко часа и се радвала. В това време майката търси своето дете. Изведнъж мечката излиза насреща ѝ. Вижда тя нейното момиченце на гърба на мечката. Това вижда и бащата. Уплашват се двамата и хукват да бягат. Виждат пред себе си една голяма скала. Изкачват се на нея и оттам викат на момиченцето да слезе от мечката и да отиде при тях. Но

детето не се плаши от мечката. Родителите гледат от скалата, казват си: „Ще го разкъса мечката!“ Не, Господ казва на тази мечка: „Ти ще занесеш това момиченце при майка му!“ И мечката се радва, че изпълнява Волята Божия. Момиченцето слиза от гърба на мечката и отива при майка си. Туй разбирам вяра. Кой не е бягал от мечка? Момиченцето плаче, вика, търси майка си. Казвам: такива състояния трябва да има човек, когато дойде в света. Щом в света съществува разумност, както това се твърди, нашата опитност от живота трябва да бъде положителна, да почива на дълбоко преживени и опитани неща. Ще дойдат страдания, ще дойдат неразрешени неща, ще дойдат мъчнотии, но красотата на живота седи именно в тия неща.

Сега няма да се прави въпрос кой какъв е, дали е оглашен, верующ или ученик. Който е оглашен, ще гледа да стане верующ. Който е верующ, ще гледа да стане ученик. Който е ученик пък, да се учи. На какво? – На незнайните добродетели. Когато апостол Павел отиде в Атина, казваше на атиняните: „Аз не ви проповядвам за тези богове, които вие знаете, но ви проповядвам за „незнайния Бог“, Чийто надпис видях някъде из града ви. Ще ви говоря за този Господ, Когото вие не знаете.“ Казват му атиняните тогава: „Говори ни за незнайния Бог – да видим кой е Той.“ Така и ученикът ще говори за незнайните добродетели. Велико е това, което не се знае. В нашето съзнание има нещо, което не е проявено. Туй, което не знаете, то е доброто, към което се стремите. То е Божественото. Затова ние усещаме един подтик, едно вътрешно течение, което ни тласка към Божественото. Тъй щото в това именно седи великият живот за в бъдеще.

Помислете сега коя беше основната идея в тази лекция.

Сега, като ви слушам да пеете, намирам, че сте отвикнали да пеете. Питам ви: когато човек скърби, може ли да пее? Когато се изпитва, може ли да пее? Когато учи, може ли да пее? При ученето човек може да пее за развлечение, но само когато е свободен. При страданието може да пее, за да се утеши. При изпитването може да пее, за да се запази. Аз говоря за музиката като възпитателно средство. Тя не трябва да се

отделя от същинския живот. Нейните трептения влизат в живота, влизат в чувствата, влизат в мислите, а също така влизат и в говоримата реч. Музиката влиза навсякъде. Човек трябва да бъде музикален, мислите му да бъдат стройни, в чувствата си да има висши трептения. Свещено нещо е музиката! Някои от вас могат да кажат, че музиката, пеенето е необходимо за всички; други могат да кажат, че и без тях може. Не, при сегашното ви развитие музиката ви е необходима.

Ще дойде време, когато музиката може да се изключи от живота, но това време още не е дошло за вас.

Всеки от вас, като става сутрин, той трябва да пее, ако не гласно, поне в ума си. Ако няма глас, мислено поне да пее. Човек, който не може да владее своя ларинкс, мъчно може да създаде характер в себе си. Туй трябва да знаете. Най-първо човек трябва да владее гърлото си. Не казвам, че трябва да му заповядва, но да го държи в изправност. Това е най-голямото благословение, което Господ е дал на човека. Този орган е свързан с мислите, свързан е и с чувствата на човека. Всеки орган има свой израз. Сега например какво трябва да ви вдъхновява в музиката? За какво трябва да пеете и свирите? Най-първо вие трябва да пеете и свирите за това, което имате в себе си. Не пейте за другите хора. Възпитателното влияние на музиката седи в това, да пеете за себе си. След туй ще пеете за другите. Най-после ще пеете за Бога. Като казвам, че най-после ще пеете за Бога, разбирам, че на Бога ще принесете плода. Първо ще пееш на себе си, защото само ти можеш да издържиш да се учиш. После ще пееш на другите. Когато се научиш да пееш хубаво, ще пееш и на ангелите и те ще те слушат. Такъв е естественият ход на нещата. Който не разбира работите така, той не може да бъде музикален.

Всеки човек има музикално чувство, но то не е еднакво развито у всички. У някои е много добре застъпено, у други – много слабо застъпено. Ако искате да се учите, накарайте някоя сестра, която има хубав глас, да ви попее, а вие слушайте. Тя нека пее, а вие слушайте. Този дар – да пее, е Божественото нещо. След това намерете трета сестра, която пее още

по-хубаво, и двете заедно я изслушайте! Та първо да пеете на себе си. Като дойдете в по-горен стадий, ще пеете за другите и те ще ви слушат. Да се изслушвате един друг с внимание, това е един от добрите възпитателни методи, които трябва да прилагате в живота си.

Сега да вземем чуждата дума *Вехади* и да я изпеем. Думата *Вехади* значи започване на една работа. Всяка работа трябва да започваме с най-благородни подтици. Мотивът, на който пеем тази дума, е източен. Тонове са смесени: мажорни и минорни. Думата *Вехади* представлява много малък пасаж от една свещена песен.

Като пеете, вие трябва да се стремите към чистота на тоновете.

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

НАЙ-МАЛКОТО ЧУВСТВО

*Двадесет и девета лекция
24 юни 1925 г.*

НАЙ-МАЛКОТО ЧУВСТВО

- Доброта, Истина, красота – това е Любавта.

Размишление

Бе прочетено резюме от темите *Най-добрите качества на най-добрия ученик*.

Бяха прочетени няколко от работите върху темата *Най-великата незначайна добродетел*.

За следния път ще пишете върху темата *Най-малката незначайна добродетел*.

Понеже никой от вас не можа да намери най-великата незначайна добродетел, тя остава засега неизвестна, хикс. Най-малката незначайна добродетел остава да бъде *у*. Значи *х* и *у* ще бъдат двете допирни точки в трансценденталния свят, т.е. в този свят, който човек може да схване и разбере извън своите сетива.

Кажете ми сега какво значи човек да разсъждава правилно? Сега на мода в света е дамите да носят къси ръкави, да ходят с голи ръце. Защо носят къси ръкави? Всяко нещо, което човек прави, трябва да има свои мотиви, свои причини. Когато някоя дама ходи с голи ръце денем, на слънце, това разбирам, но да ходи с голи ръце в облачно време или когато седи в някоя стая, или когато отива на някакво събрание, де е смисълът в това? На какво слънце ще се пече тогава? Аз искам да кажа, че всяко нещо, което човек прави, трябва да е разумно. Вие можете да се печете на Слънцето както искате и когато искате, без да е на мода ходенето с голи ръце. Аз поддържам това, хората да се пекат на Слънце – и мъже, и жени. Нека всички сестри носят къси ръкави вън от града, но влязат ли в града, трябва да носят дълги ръкави, защото от праха в града порите на кожата ще се запушат и дишането им ще се затрудни. Следователно онзи, който е създал модата, е бил умен. За умните жени той препоръчва да носят къси ръкави извън града и да се пекат на слънце, а за глупавите

– да носят къси ръкави по улиците, а дълги ръкави на затворено. Умните жени ще носят дълги ръкави у дома си, а къси – всред Природата; глупавите жени – обратно: къси ръкави – по улиците, и дълги – всред Природата, за да не почерняват. Умната жена е глупава у дома си, а умна на слънце, а глупавата – обратно. Вън от това, като се движат между вашите братя вън в света и тук между вас с къси ръкави, някои от тях може да се съблазняват. Не забравяйте, те не са хора светии, те са грешници още. Като се движите между хората, нека вашата свобода не причинява съблазън между тях. Казвам: хората се раждат голи, а не облечени. Защо днес ходят облечени? Защото са грешници. Докато хората са грешни, нека бъдат внимателни едни към други. Когато Адам и Ева бяха в рая, те ходиха голи, но щом ги изпъдиха от рая, облякоха се в кожи. Защо? – Студено им било. Докато били в рая, слънце греело, топло било и те ходили голи.

В света съществуват три вида голота: телесна, умствена и сърдечна голота. Някои религиозни хора, Христови последователи, са благочестиви физически, но в сърцето не са. Други пък са благочестиви в сърцето, но не и в ума. Ще видите, че някои хора се стремят дрехите им да са затворени, с къси ръкави, но отвътре не са благочестиви. Добре е за в бъдеще всички сестри да си направят бели ленени блузи. Когато някоя сестра иде в Школата облечена с черни дрехи, няма да я приемаме. Вие нали искате мода? – Ето ви мода. Тук няма да дохождате, както вие искате, но трябва да слушате, ако искате да ви се преподава. Туй трябва да знаете веднъж завинаги! Дрехите ви трябва да са хигиенични. Сестрите да си направят дълги ленени, а не копринени блузи. И младите, и старите сестри ще си направят такива блузи, както и тези, които имат и които нямат възможност. Богатите сестри да отворят кесиите си за бедните. Блузите ви ще бъдат широки, с широки ръкави, долу с едно ширитче, за да не се вдигат нагоре. Казвате: „Защо да закриваме ръцете, вратовете си?“ Защото в това няма нищо красиво. Ако е въпросът за красота, разбирам, но тук няма нищо красиво. Или вие искате да изнесете на показ вашата грозота? – Не, вие трябва да бъдете

или много грозни, или много красиви, или много добри, или много лоши. Два полюса има в живота.

Някои от вас може да останат на особено мнение. Свободни сте, но и на братята ще кажа да си направят по едно бяло ленено палто и по една бяла жилетка. Ще кажете, че нямате пари. Когато дойде въпрос да направите някоя коп-ринена рокля на вашата жена или дъщеря, за тях ще намерите пари. Тогава кесията ви се отваря. Тези бели палта ще се обличат, когато влизате в клас. Първо сестрите нека се облекат в бяло, а после братята. Като идвате в класа, всички трябва да сте облечени с чисти дрехи, това е свещено нещо. Нали сте окултни ученици? Вие през цялата седмица сте били облечени с една дреха и през това време сте се карали с детето си или с мъжа си – и с тази дреха ще дойдете в клас. Не, ще съблечете у дома си тази дреха, тя е пропита с лоши мисли и настроения, и ще се облечете с чиста дреха. Нали вие идвате в Школата да се учите на Мъдрост? Казвате: „Всякак може.“ – Не е така. Ако идвате тук с нечисти дрехи, с нечисти тела, на какво ще прилича тази Школа? Преди да дойдете в класа, всички трябва да си измивате краката, вратовете, да сте чисти.

Аз ви питам какво значи човек да мисли, да разсъждава правилно? Ще ви кажа в какво седи правилното мислене. В човека има две течения. Едното от тях е от пъпа нагоре и се образува в главата, а другото е от пъпа надолу. Второто течение води към центъра на Земята, а първото – към центъра на Слънцето. Най-после има и трето течение, което съединява първите две. Третото течение наричат аура на човека. Второто течение, т.е. това, което води към центъра на Земята, включва всички нисши енергии на човека, които той е добил в своето животинско състояние. Като изучаваме стро-ежа на човешкото тяло, ще видим, че първите две течения включват в себе си още две течения. Всички тия течения са съчетани едно в друго. Те се забелязват и в мисълта, и в чувствата на човека.

Да кажем, че вие размишлявате идеално върху един въпрос, по мисъл живеете между ангелите, а същевременно сте

облечени в плът и кръв. Поради тази идея във вашето тяло ще се пробудят и други сили, свързани с живота на мисълта. Те са нисшите сили у човека. Така е, животът на ангелите и на животните е свързан в един общ живот. Разумният и неразумният живот вървят заедно в човека. Чувствата и мислите в човека са свързани. Божественото ги свързва. В това няма никакво зло, но потребно е да се разбират законите, които управляват тия две течения. За вас е трудно още да ги разбирате, но трябва да ги знаете, защото те ще ви послужат за сегашния живот, който трябва да съграждате. Ако вие не разберете тия закони, мъчно може да запазите туй, което днес ви се дава. Вие всякога може да изгубите вашето равновесие – ако не в Школата, то отвън. Вечерно време, като спите, дойде някой и извика: „Пожар!“ Вие скачате от леглото и хуквате навън. Не, ще станете полека, ще вземете чорапите си и спокойно ще ги турите на краката си. После ще се разходите малко из стаята си и ще излезете навън. Това е философия! Вие какво правите? Щом се запали къщата, хуквате навън. Какво е това присъствие на духа? Как ще може такъв човек да влияе на себе си и на другите? Всеки човек, който се стряска, губи почитанието на другите хора. Тук всеки може да ви изплаши. Как? – Ако някой човек пусне една малка детска бомбичка през прозореца, всички ще наскочат. Не само вие, но всички хора губят равновесието си, губят присъствието на духа. Дойде им една малка болест – губят присъствие на духа. Изгубят парите си – губят присъствие на духа. Някой кираджия излезе от къщата им – губят присъствие на духа. Пъдят ги от къщи – губят присъствие на духа. Някой каже някоя лоша дума за тях – губят присъствие на духа. Хиляди неща в света могат да ви изкарат от равновесие. И след всичко това разисквате какво са казали Кант¹⁶, Декарт¹⁷, апостол Петър, еди-кой си историк, еди-кой си математик и т.н.

Питам ви: какво значи числото 2, числото 3, числото 4 и т.н.? Числото 2ⁿ показва след колко милиона години ще се създаде човекът от една клетка. Числото 3ⁿ показва след колко милиона години едно момче ще се превърне в момиче

според съчетанията, по които Природата работи. Природата работи разумно. Когато изменя формите, тя си има причини за това. Нейните причини не са като човешките, те са разумни, добре обосновани. Например човек, като погледне месцето на някое говедо, въздиша. Защо? – Иска да си хапне от него. Като погледне ябълката, пак въздиша. Човек постоянно въздиша. Не, като бутнеш месцето на когото и да е, било на човек, на животно или плод, трябва да почувстваш, да съзнаеш, че всичко това е направено от Бога. И като бутнете едно гърне, вие разбирате, че в него може да поставите отлично розово масло или да го направите един прост умивалник, да се миете в него. Писанието казва: „Пазете се от греховете“ – да не бъдете гърнета за миене в тях, но чисти да останете. След колко години ще станете 1^{на}? Някой казва: „Духът ще ме научи на всичко.“ – Не, Духът говори в *n*-та степен. Кой научи хората да говорят? Ти, който мълчиш, кой те научи да говориш? Духът казва: „Онзи, който говори, говори отвън, а онзи, който мълчи, говори отвътре.“ Онзи, който говори, е преводчик на Господа. Всинца вие сте преводчици на Господа. Бог ви пита: „Какво ви казва вашият учител?“ – „Не можахме да разберем езика Му.“ Тогава трябва да дойде някой при вас, да ви научи да разбирате езика на учителя си, а то е дълга и широка работа.

За да осмислите живота си не само за една минута, а за вечни времена, много нещо се изисква. Ако някой каже, че е придобил радостта само за една минута, това не е никаква придобивка. Истинската радост трябва да бъде радост за цялата вечност. Щом не може да я задържите завинаги, това не е радост, това е само една проекция. Вие ще гледате тази радост да влиза постепенно във вашите сърца и умове. Влезе ли дълбоко във вас, тя никога няма да изгасне. Тогава морето може отвън да бушува, може да имате скърби, страдания, недоразумения, но това нищо не значи. Нима онзи параход, който минава през Атлантическия океан, е посрещнат от вълните с финикови вейки? – Не, капитанът, моряците, пътниците – всички се слагат, навеждат се към земята. Преди да е тръгнал, всички пътници седят с букети от рози, голе-

ми герои са те, но след шест дена не остава нито една роза от букета и вече не си говорят тъй благо, нежно. Всеки от тях, легнал на корема си, говори нещо на дюшемето. Как мислите, ще опитате ли всички тия работи в света? – Ще ги опитате. Но има страхливци, които не влизат в парахода – те стоят отвън на брега и наблюдават само. Онзи, който влезе в парахода, ще влезе и в Царството Божие. Той трябва да бъде първостепенен герой, да няма подобен на него. Тъй трябва да разбирате нещата.

Вие трябва да бъдете герои, да преодолявате мъчнотията. Казвате: „Добър е Господ.“ Аз зная, че Господ е добър. Щом Господ е добър, вие трябва да бъдете герои. Господ обича смели и безстрашливи деца, които не се страхуват. Ако един паяк може да те уплаши и да бягаш от него, де е твоето геройство? Като те види някой ангел, че бягаш от паяка, ще се усмихне и ще каже: „Да бягаш от един паяк, това е добродетел, ти заслужаваш шест.“ Вие казвате: „Как, нима от паяк бягаме?“ – Да, вие от мравка бягате и от един малък микроб бягате. – „А, от микроба ще бягаме!“ – Как, не бягате ли от микроба на чумата? Ако този микроб влезе в кръвта ви, какво ще направите вие, големият герой? И най-големият пехливанин да сте, няма да се минат и 24 часа, ще легнете на гърба си. Всички бягат от този микроб, той е много силен. Вие ще му кажете: „Ще ти дам колкото пари искаш, 10-15 000 лева, но, моля ти се, иди на друго място. Аз съм много слаб, иди при някой мазничък.“ Този микроб, това е грехът в човека. Грехът е една микроскопическа, нищожна мисъл, която, бутнеш ли я малко, веднага те повали на земята. Тя е повалила висши същества, и вас ще повали. Затова казвам: от греха да ви е страх, да бягате като от чума.

Сега какво разбрахте от тази лекция? Ще кажете: „Учителя ни се кара.“ Това не е караница. Това е изнасяне на известни положения, които трябва да знаете. Без това знание сегашният живот е безсъдържателен. Нашият живот може да бъде съдържателен само при знанието на малките добродетели. Ако тази вечер вие не придобиете една малка добродетел, която досега не сте знаели, и не я прибавите към

вашето знание, какъв смисъл има всичко това, което чухте? Тази вечер ще турите една малка тухличка в зданието, което градите, та като се върнете у дома си, да знаете, че е запущена една малка дупка. Направите ли това, ще знаете, че работата ви за целия ден е завършена. Като дойде един ангел да види как работите, ще намери, че сте запушили една малка дупка във вашето здание.

И тъй, 1ⁿ означава един принцип, който действа непрекъснато. Числата 2ⁿ, 3ⁿ, 4ⁿ, 5ⁿ, 6ⁿ и т.н. – това са сили, които също тъй работят непрекъснато в Природата. В живата математика тези числа означават сили, които работят непрекъснато. Те представляват цял свят. Единицата може да се разложи на своите съставни части. Двойката също може да се разложи на своите съставни части, и т.н.

Та казвам: най-малката добродетел в света всякога образува хармония между всички хора. Тя нагласява хората. Като дойде между животните, и в тях внася радост. Всички овци и вълци се примиряват при нея. Тя внася хармония между учители и ученици, между свещеници и пасоми и т.н. И между вас като дойде, пак действа същият закон. Следователно, щом някога вие сте разтревожени, ще се помолите на Господа да ви изпрати най-малката добродетел, да внесе мир и хармония във вас. Така ли правите вие? – Не. Вие започвате да разказвате на Господа: „Господи, знаеш ли, че аз съм голям грешник?“ Господ казва: „Това Аз зная отдавна. В Моята книга ти си написал това в *n*-та степен. Няма нужда да Ми го повтаряте още, но приемоте в себе си най-малката добродетел и я угостете.“ Така трябва да постъпите. Приемоте ли в себе си най-малката добродетел, аз ще се радвам като на свой най-добър приятел. Голямата добродетел не може да се побере във вас, но малката може. Тя е красива, при това не е възискателна, скромна е тя. Аз искам всички ученици да имат в себе си най-малката добродетел.

Тази вечер мога да ви подложка на един изпит. Какъв може да бъде този изпит? – Да изкарам някого от вас, който обича да говори много, да ви държи два часа, да го слушате. Кой от вас ще седи спокойно, без да се обръща на една и на

друга страна. Той да ви говори, а вие да го слушате, като че ви говори неща, които не знаете, и да кажете после, че сте слушали много умни неща. Вие обаче какво ще кажете? – „Отде се намери този брат? Учителя него ли намери? Нямаше ли някой по-умен да излезе да говори? Ние ще оглупеем, ако речем да го слушаме.“ – Не, ще слушате. Докато житцето ви говори, докато царевицата ви говори, докато хлябът ви говори, докато пиперките ви говорят, вие ще можете да слушате. Какво значи да ви говори житното зърно? Когато житното зърно говори, най-първо ти ще му дадеш мастило да пише. Някой казва, че житното зърно не може да пише. Всички вие имате по едно перо – езика, и мастило – слюнката. Житното зърно, като влезе през устата ви, най-първо ще говори на стомаха; след това ще влезе в кръвта и ще говори на сърцето; после ще говори на ума и тогава ти ще вземеш перото, ще туриш ръката на книгата: тръс-тръс-тръс – ще напишеш някакъв превод. Житното зърно е писало отвътре на един физически език. После е писало на сърцето на механически език. След това е писало на ума, пак на физически език. И най-после вадите заключение, че житното зърно е написало едно отлично писмо.

Първото нещо: на всинца ви трябва търпение! Онзи, който говори пръв, ще говори най-много два часа – вие трябва да го изгърпите. След него ще излезе друг, който ще говори шест часа и ако не го изслушате с търпение, ще дойде друг да говори осем часа, десет часа, а дори и до 24 часа. Кажете ми, какво казва сега Духът? В каква степен ще имате число сега? Христос казва: „Ако вие не можете да разберете земните работи, как ще разберете небесните?“ Това не значи, че небесните работи не могат да се разбират, но за тях се изисква голямо съсредоточение, голямо концентриране, вниманието ви да не се отвлича. Когато разсъждаваш за Небето, нищо не трябва да те смущава. Каквото и да стане, ти трябва да мислиш, че нямаш никакво задължение, и като се вгълбиш, да забравиш всичко. Да се концентрира човек, това е едно благо, което той трябва да придобие. Придобие ли го, Духът ще може по-лесно да работи върху вас – не само сега, но

завинаги. Хиляди духове, които са ви обичали, са работили върху вас. Те са ваши напреднали приятели, които и сега работят върху вас, а освен тях и Бог със Своята Любов работи върху вас. Когато върху вас работят толкова много същества, пък и Бог работи, трябва ли да бъдете мързеливи и вие сами да не работите?

Един ден, при свободно време, ще ви обясня произхода на мързела. Някои казват, че не трябва да се работи; други казват, че трябва да се работи много, защото Христос е казал: „Отец Ми работи, и Аз работя.“ Някои казват: „Аз работя духовно, нека другите работят физически.“ – Не, всичко в света е свързано. Когато посея в земята три царевични зърна, аз няма да смятам, че те са мъртви същества, но ще ги разглеждам като свои малки братчета. В моя ум те съществуват като три ангела в небето. Отивам при някоя слива или ябълка, спирам се пред тях – те не са мъртви същества за мен. Те са живи същества, които аз ще помилвам и ще им кажа: „Доволни ли сте?“ Вие казвате: „Учителя ни кара да копаем картошки.“ – Не, аз ви изпитвам умовете. Да копаете картофи, царевица – това е философия на живота. Ако вие като окултни ученици не се научите да гледате по този начин на нещата, няма да отидете много напред. Ако аз с едната си ръка само, или даже с най-малкия си пръст, помогна на една царевица или на едно житно зърно да ги посадя в земята, да им направя една малка услуга, това показва, че имам положителна философия за живота. Ако не можеш да говориш никому, иди в някоя нива да копаяш. Ако нямаш своя, иди на някоя чужда, разкопай наоколо пръстта ѝ. Разкопаяш ли я, ти си извършил една отлична работа. Направете един такъв опит. Този житен клас, около който ще работиш, е свързан с някоя философска глава в София. Като си побутнал това житно зърно, то има вече твоето влияние – ще проговори на стомаха на този човек и като ви срещне, той ще ви помоли: „Не можете ли да ми кажете нещо духовно?“ Не бутнеш ли това житно зърно, този човек няма да те погледне.

Ще обясня тази мисъл на ваш език, за да ме разберете по-добре. Представете си, че аз отивам някъде със скъсани

дрехи и с празни джобове. Като ме видят, ще кажат: „Ние не искаме вашата философия, вървете си!“ Но представете си, че аз съм облечен много хубаво, накичен съм със скъпоценности, и вляза в някой дом. Щом ме видят, ще ме поканят на трапезата, ще ми се усмихнат и като им говоря, ще ме слушат. Като отворя чантата си, всички ще ме слушат с внимание. Каквото им кажа, ще го направят. Това значи да побутнеш едно житно зърно. Понеже ти си богат, с пълна чанта в ръка, облечен си с фрак, имаш мъдрост, знание в главата, като отидеш при твоя приятел, той веднага ще ти отвори, ще те покани и ще каже: „Заповядай, аз те чакам от много години, радвам се, че дойде при мен. Довечера ще те заведе на концерт.“ Преди години в стаята ми дойде един човек и ми остави цял чувал бели паразити. Казва ми: „Ходих тук-там, но никъде не ме приеха.“ Казвам: „Кажете му да събере тези паразити и да ги продаде.“ Човек трябва да посреща хората с отворено сърце, но и те не трябва да злоупотребяват с нашата готовност. Естествено състояние е, когато дойде някой човек, веднага сърцето ми да се отвори, да услужа на този човек. Това е Божествено. Ако за да се моля, трябва да чета Библията, това смятам за насилие върху себе си. Молитвата трябва да дойде естествено. Когато дойде някой човек в дома ми, аз не трябва да питам Духа дали да го приема, или не. Аз трябва да го приема, без да ми каже Духът. Ако Духът ми пошепне да го приема, това вече не е естествено състояние. Щом чакам Духът да ми каже да го приема или не, значи Той го приема всъщност, а не аз. Аз трябва да го приема, а Духът да ми говори отвътре. Естествено е, когато Духът го приема чрез мене. Всички трябва да бъдем естествени, да оставим да се проявява това, което Бог е вложил в нас; да не бъдем нервни, бързи, но да бъдем внимателни. Аз например забелязвам: ако кажеш някому нещо меко, полугласно, той казва: „Този говор не е естествен.“ Ако му кажа нещо натъртено, казва: „Много грубо е това.“

Сега малко ще се занимаем с математика. Да вземем: $5^n + 6^n = 11^n$. На колко се дели числото 5? – На себе си. Числото 6 се дели на 2, на 3 и на себе си. Числото 6 е синът, а числото

5 е майката. Питам: как може майката, която се дели сама на себе си, да роди син, който се дели на 2 и на 3? Как мислите, отде се родиха тия качества у сина? Значи шестията, т.е. синът, в своята еволюция е роден от двама бащи. Това са философски въпроси. Практическият метод, който може да се приложи при числото 5, не може да се приложи към числото 6. Това са две разумни числа, затова всеки разумен човек изучава себе си, изучава и Природата.

Питам: коя е главната мисъл от лекцията? Аз искам от вас да остане в душата ви най-малкото красиво чувство, което сега имате. И тогава вие, големият човек, да бъдете доволен от това малко чувство. Като се върнете у дома си, потърсете в душата си едно малко чувство, което някога сте пренебрегнали, и го изнесете на трапезата си. Тази вечер, като се върнете у дома си, извадете това малко чувство, зарадвайте му се, дайте му едно угощение.

И тъй, тази вечер ви говорих за най-малкото чувство, на което вие не обръщате никакво внимание.

Изпейте упражненията: *Грее, грее, светлината; Вдъхновение и Вехади*.

Трябва вече да преминете към по-сложни упражнения с цели тонове. Защо? Защото ако музиката е изражение на човешката душа, тя не се дължи само на простите, но и на сложните тонове. В пеенето трябва да дадете ход на вашите чувства.

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

**ЗЕМЯТА СЕ ВЪРТИ.
СТРЕМЕЖ НА ДУШАТА**

*Тридесета лекция
1 юли 1925 г.*

ЗЕМЯТА СЕ ВЪРТИ. СТРЕМЕЖ НА ДУШАТА

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

Размишление

Бяха прочетени няколко от работите върху темата *Най-малката незнайна добродетел*.

Бе прочетено резюме от темата *Най-великата незнайна добродетел*.

За следния път ще напишете в поетическа форма нещо върху думите *Любов, светлина, живот и топлина за човешката душа*. От тези думи ще съставите едно стихотворение най-малко от един куплет, а най-много до дванадесет куплета.

Ще ви обърна внимание на следното нещо в живота: човек мисли едно, а разбира друго; проповядва едно, а живее друго. Това са несъобразности в живота. Говорим за Любовта, а употребяваме омразата; говорим за Истината, а употребяваме лъжата. При сегашните условия, в които се намираме, е така. Защо! Ние сме неискрени в отношенията си: едно мислим, друго казваме. Отидеш някъде, не си разположен, питат те: „Как си?“ – „Много добре съм.“ Не е вярно, ти не си разположен. Студено ти е, викат те край огъня, но ти казваш: „Няма защо да дохождам около огъня, топло ми е.“ Или обратно: топло ти е. Казват ти: „Свали си дрехата!“ – „Няма защо, добре ми е.“ – Не, като ти е топло, свали си дрехата, нищо повече! Ние не сме искрени в отношенията си, не знаем какво нещо е естествен живот. Някои хора пък отиват в друга крайност – нарочно правят това, което е неприятно на другите. Тези техни постъпки отиват до нахалство. Това е неестествено. Ние говорим за светлината, а обичаме мрака. Всеки от вас, като се облича, влиза в стаята си, затваря се вътре, спуща пердетата на прозорците и така се облича и съблича. Щом искате да се обличате на тъмно и никой да не ви вижда, идете в някоя борова гора в Родопите, влезте 10-15

километра навътре, за да избегнете всички погледи. Иначе в града всеки ще ви види. Тук има ясновидци. Или можете да влезете в някое дълбоко подземие, отникъде да не прониква топлина. Обстановката във вашата стая не е удобна, навсякъде прониква светлина. Как ще примирите тия противоречия във вашия живот? Обичате светлината, а търсите тъмнината. Това показва, че човекът не обича още светлината. В него има един орган на скритост, вложен в неговите творчески способности. Човекът не обича да казва туй, което мисли. Той има право. Хората не трябва да знаят какво си мисли той. Някои питат: „Ти какво мислиш?“ – То е моя работа. Когато моята мисъл роди плодове, аз ще ги изкарам на пазар и вие ще видите какво мисля. Значи скритостта на човека е необходима дотогава, докато неговите плодове узреят.

Нашите мисли трябва да бъдат прави, за което иде на помощ чувството съвест. Чрез него познаваме дали мисълта ни е права, или не. При това мисълта ни трябва да бъде не само права, но и разумна. Отпред на челото се намира центърът на разумността, или на причинността, чрез който познаваме коя мисъл е разумна и коя не е. Мисълта трябва да съдържа в себе си и морална мекота, т.е. човек трябва да бъде милосърден. Горе на главата се намира центърът на милосърдието. И най-после, всяка мисъл трябва да съдържа аромата на Любовта, затова трябва да имаме и Любов към Бога. Оттук виждаме, че всяка мисъл трябва да съдържа в себе си ред качества, за да може да устои на всички препятствия и да се реализира.

Някои от съвременните психолози лесно разрешават тия въпроси, като казват: „Това е чувство, това е мисъл, това е воля.“ И с това свършват всичко. Попитайте някой психолог де седи волята, ще ви каже, че волята се намира в главата. – „На кое място в главата?“ – „В душата на човека.“ – Де е неговата душа? Ако волята би била в душата на човека, тя все трябва да има едно определено място, все трябва да има някаква проява. Ако човек е разумен, де се намира неговата разумност? Ако е чувствителен, де се намира неговата чувствителност? От това, че у някои хора тия центрове са по-сил-

но развити, а у други – по-слабо развити, това показва, че всички хора не са еднакво чувствителни, всички хора не са еднакво разумни, всички хора не са еднакво съвестни, и т.н. Хората се различават много един от друг. Но благодарение на това, че вие още не познавате физиогномията, хиромантията и ред други науки, та можете донякъде да се търпите. Един ден, когато човешката душа добие своята красива форма, когато всички сили и способности у вас се развият, вие ще разбирате Истината.

Понякога у човека се заражда желание да говори. У хората има едно естествено, разумно говорене, но понякога центърът на речта се възбужда толкова силно, че у тия хора се явява желание за чрезмерно говорене. Такива хора и като спят, говорят. Не, ти ще спиш и ще мълчиш! Воденицата не трябва да говори по всяко време. Тя ще мели брашно само тогава, когато има жито. Иначе говорът е опасен. Ще мълчиш, докато житото дойде. Ако камъните се въртят напразно, те ще се изтрият. После, човек трябва да мисли, когато е време за мислене. Дойдат ли благородни мисли в ума ти, мисли. Дошла омразата – някои хора се разправят помежду си. Ти не напругай ума си, не го хаби, за да примиряваш два дявола. Два дявола не могат да седят на едно място. Човешкият ум не е създаден за тази работа.

И тъй, в живота има ред несъобразности, които ученикът, който е тръгнал в пътя на Истината, трябва да ги вземе в съображение и да се справи с тях. Всеки от вас има следната опитност: щом кажете нещо, което не е съобразно с великия Божий закон, изпитвате скръб, като че сте изгубили нещо. Хората ви казват: „Ти не си постъпил разумно, не си помислил разумно, не си говорил разумно.“ – „Ами истината говорих.“ – Не, ти не си говорил истината, както трябва. Ти си говорил по човешки, а не по Божествено. Някой ти казва: „Братко, ти онзи ден излъга бакалина.“ – „Ти пък излъга онзи басмаджия.“ И двамата са говорили, но това не е говорене на Истината. Ти, който си излъгал един бакалин, като не си му доплатил 10-15 лева, не можеш да говориш Истината. Но и другият брат не трябва да го изобличава, но трябва да отиде

при бакалина и да му каже: „Онзи мой брат нямаше достатъчно пари и затова остана да ти доплаща 15 лева. Вземи тия пари и ме извини, че закъснях малко. Ние сме съдружници с моя брат.“ Това значи да говориш Истината.

Ако вие мислите, че можете да влезете в Царството Божие с този морал, който имате днес, се лъжете. С този морал ще ви спрат още на първата врата. Досега хората са живели така, но отсега нататък не може да се живее по същия начин. От вас се изисква едно вътрешно подбуждение към великата Божия Любов, за да започнете работа над себе си. Това е един от най-малките подвизи, но същевременно и от най-великите. Най-красивото нещо е човек да работи над себе си. Запитвали ли сте се откак сте се родили и досега, постъпвали ли сте тъй, както Бог изисква! Давали ли сте си отчет за това? Доволен ли е Бог от вас? Ще кажете: „От пет години вече ние сме в Школата, работим съзнателно върху себе си.“ Оставете този въпрос, но питам ви: откак сте се родили, изпълнили ли сте една стотна от задълженията си, както трябва? Всеки ден от единия край на света до другия се чуват само роптания и роптания. Ако по-висшите, по-напредналите Същества не поддържаха хората, те биха отишли като коня в реката. Знаете ли за коня в реката? Конете имат голям страх от буря. И като излезе някоя голяма буря, те вървят назад. Ако се случи зад тях голяма река, те влизат в нея и така се издавят. В голяма буря всички коне нагазват във водата, не могат да издържат бурята. Затова е останала в обикновения живот поговорката: „Отиде конят в реката.“ Така вървят хората – като конете. Не вървят с главата напред, но вървят с гърба напред и пропадат. Не, влезе ли човек в някое сражение, т.е. дойдат ли страданията, той трябва по най-правилен начин да постъпва или да отстъпва, според случая, от позиция на позиция, без да го види неприятелят.

Та сега всеки от вас трябва да си зададе въпроса: „Аз изпълних ли Волята Божия тъй, както е било угодно на Бога?“ Бог е най-разумното Същество в света, но въпреки това Той не ни е осъдил нито чрез Истината, нито чрез Своя ум и Своего сърце. Бог знае, че животът на хората не е поставен

правилно. Той вижда всичко това, но понеже е благ, никога не нарушава Своего равновесие. Вие казвате: „Нали Бог знае всичко, защо не предотврати някои неща?“ – Той оставя хората свободно да изпитат и радостта, и скръбта в живота. Бог гледа еднакво и когато се радваме, и когато страдаме. Той гледа на всичко тихо и спокойно, от нищо не се възмущава. Това, че си спечелил 100 000 лева или пък че си изгубил 100 000 лева, Бог гледа спокойно и еднакво. Че си съградил къща или пък че къщата ти изгоряла, и на това Бог гледа спокойно. Че ти се е родило хубаво дете или че детето ти е умряло, за Бога е все едно. Господ всичко знае, всичко вижда – велик е Той. В това отношение ние трябва да се стремим да имаме онова велико разположение на духа, да понасяме всичко с търпение. Само по този начин у нас ще се образува онази вътрешна връзка с Бога, с която животът ни на Земята ще стане сносен и приятен. Животът на Небето е приятен, но важно е за нас животът на Земята да стане сносен.

Тази вечер ще ви задам следния въпрос: може ли майката да стане учителка на дъщеря си? Може ли бащата да стане учител на сина си? – Не може. Може ли братът да стане учител на сестра си? Може ли сестрата да стане учителка на брат си? – Не може. Това не е в реда на нещата. Учителят всякога трябва да бъде чужд човек. Може ли някой между вас да ви стане учител? – Не може. Учителят трябва да дойде отдалече някъде. Той не трябва да бъде подобен на вас. Това е законът. Може ли някой от вас да ви стане свещ? – Не може. Но един ангел може да ви стане свещ, с която да си светите. Ангелът може да бъде за вас и светлина, и топлина, но вие не можете да станете светлина и топлина едни на други. Тия разсъждения внасят във вас ред мисли, вие си казвате: „Колко прости хора сме били!“ Не е въпросът за вашата простотия, въпросът е за неразбирането на нещата. Вие не сте прости, но не разбирате нещата правилно. Понеже имате стар навик на разбиране – разбирате по своему. Например вие искате, като влезете в едно общество, да ви уважават всички, да бъдете като представител на това общество. Това е право чувство, но де трябва да ви уважават? Всеки ученик, като излезе на дъс-

ката пред своя учител, нали иска да каже нещо разумно, да задоволи учителя си? Ако той излиза всеки ден на дъската и не знае нищо, какъв смисъл има неговото учение? Той иска, като излезе на дъската, да решава задачите си, а учителят да му каже: „Много добре!“ Да искаш да задоволиш хората, това е естествено чувство у човека, но на първо място трябва да задоволиш Бога.

Питам ви: отде произтичат заблужденията у вас? Най-близкото заблуждение, което се явява у вас, се дължи на обстоятелство, че човек не е доволен от мястото, което заема в света. Ще ви приведа един пример, за да изясня идеята си. Някой си прост актьор влязъл в една трупа и в скоро време се повдигнал. Там играл роля на цар. До това време той бил скромен и добър, но откак играл тази роля, забравил своето предишно положение извън сцената и като се върщал у дома си, отнасял се с жена си заповеднически, властно. Казвал ѝ: „Знаеш ли кой съм аз? Не виждаш ли, че съм цар?“ Ходи из къщи, заповядва, сърди се, че не го слушат. Жена му го гледа, чуди се какво иска, смята го за луд. Докато играе на сцената, всички му ръкопляскаат, възхищават се от него, но щом слезе от сцената, никой не го признава за цар. И вие се намирате в същото положение. Някога в живота си сте играли роля на цар. Тогава сте имали много почести, слава, умни сте били, всички са признавали вашето царско достойнство. Днес обаче не сте царе, но вие имате за себе си високо мнение. Вие мълчите, не се издавате, минавате за скромни, но всеки мисли, че няма друг като него. Всеки казва за себе си: „Вие не ме гледайте, че съм толкова прост външно. Това само тъй изглежда. В мене има скрито нещо царско, което вие не виждате.“ Наистина се крие нещо царско в тебе – скоро си играл царска роля на сцената. Аз зная това, но питам: какво царско има скрито в твоята душа? Това е важният въпрос. Ако в душата ти има скрито нещо хубаво, благородно – изнеси го за себе си, за своите ближни, за Бога, колкото малко и да е то. Може да е малко като кокиче – изнеси го. Като ученици вие трябва да изнесете и най-малкото добро качество, което имате скрито в душата си, и да го разработите.

Всички вие сега минавате през две състояния: едното е на обезсърчаване, а другото – на насърчаване. Дойде някой при мене, оплаква ми се и казва: „От мен човек няма да стане.“ Действително, така е. Това е една фаза. Господ ви е турил в някоя реторта, нов човек кове от вас. Като излезете от ретортата, казвате: „От мене човек ще стане.“ И това е вярно. Какво значи това: от мен човек няма да стане? То значи: такъв, какъвто си днес, наистина от теб човек не може да стане, но след тази реторта от теб човек ще стане. Какво представлява ретортата? – Страданията. Като пострадаш, ще придобиеш по-голяма опитност и от теб човек ще стане. В първо време ще настане помрачение, недоволство, бушуване, ще изпъкнат в ума ти този-онзи от твои минали съществувания, този-онзи от сегашното ти съществуване, ще изскочат настреща ти неуредени сметки и т.н. Ти седиш в това положение ден, два, три като халосан и току изведнъж съзнанието ти се прояснява и ти се повдигнеш малко. Как ще си обясните това състояние? Това е много естествено състояние. Пари нямаш – това е естествено състояние. Имаш пари – това е естествено състояние. И с пари, и без пари – това са естествени състояния за живота. Гладен си – това е естествено състояние; сит си – това е естествено състояние. Умен си – това е естествено състояние; глупав си – това е естествено състояние. Гневен си – това е естествено състояние; миролюбив си – това е естествено състояние. Какво лошо има във всичко това? Защо си гневен? – Защото не си мирен. Защо си мирен? – Защото не си гладен. Защо си гладен? – Защото не си сит. Защо си глупав? – Защото не си умен. Защо си умен? – Защото не си глупав. Вие ще кажете: „Така не се разсъждава.“ Как се разсъждава?

Казвате: $2 \times 2 = 4$. Числата 2 и 2 са равни величини. Но представете си, че имаме по две кокошки, от които моите снасят по 160 яйца през годината, а твоите снасят само по 10. Питам: можеш ли да събереш тия кокошки? Ако вие вземете двете ваши кокошки, а аз взема моите две, резултатът ще бъде ли равен? – Не. Та като казваме „две по две“, подразбираме, че само две разумни същества могат да се съберат на

едно място. Един разумен човек и един глупав човек никога не могат да се съберат на едно място. Двама глупави хора пак не могат да се съберат. Те не могат и да се изваждат. Глупавите хора нито се събират, нито се изваждат, нито се умножават, нито се делят. Лошите хора по същия закон нито се събират, нито се изваждат, нито се умножават, нито се делят. Обаче лошите хора и събират, и изваждат, и умножават, и делят. Добрият човек се отличава по това, че той не умножава, а се умножава. Лошият човек пък умножава отвън, но не се умножава. Добрият човек умножава отвътре. Това е изяснението на събирането. Някои казват: „Ние се събираме.“ Как? Както лошите или както добрите хора? Други казват: „Ние можем да изваждаме.“ Как? Както глупавите или както умните хора? Както любещият или както човекът, който мрази? Това са дълбоки разсъждения. Трябва да разсъждавате, за да разберете всички положения в живота.

Казвам: Земята се върти. Какво отношение има Земята спрямо нашия живот? Значи Земята по отношение на нас представлява колело, което се върти. Когато колелата на каруцата се въртят, това показва, че ние вървим към дадена цел, а когато не се въртят, това показва, че животът е престанал. Следователно движението на Земята около Слънцето и движението на Земята около себе си показва, че в Земята има два разнородни живота. Когато Земята се движи около себе си, това показва, че тя живее за себе си. Когато се движи около Слънцето – това показва, че тя живее за Слънцето. Първото движение става за нея, но едновременно тя живее и за нас, понеже животът, който тя възприема, минава по нейната повърхнина, а ние, като живеем в нейната кожа, този живот засяга и нас, и нашия организъм. Следователно ние участваме в живота на Земята. Земята, като се върти около Слънцето, приема живот и от него. По този начин ние участваме и в този живот. Ако Земята престане да се върти около себе си и около Слънцето, всичко ще се свърши, т.е. всяко движение ще спре. Щом Земята се върти, по същия закон и ние се въртим около себе си и около Слънцето, т.е. около Бога. С други думи, ние се стремим към себе си, стремим се

и към Бога. Това е един философски извод. Щом прекараме движението във втора степен, тогава при въртенето на Земята около себе си се образува стремеж към себе си, а при въртенето ѝ около Слънцето се образува стремеж към Бога. Следователно, щом кажем, че Земята се върти около себе си и около Слънцето, веднага в нас трябва да изникне истинската идея – да се стремим към себе си и към Бога.

Понеже Земята се върти, неизбежно е това въртене и за нас. Такъв е законът на движението. Ако ти престанеш да се въртиш, т.е. да се стремиш към себе си и към Бога, ти ще спреш, но това не може да бъде, понеже Земята се върти. Несъзнателно ти ще се стремиш към себе си и към Бога, защото Земята се върти. Щом ние се стремим към себе си, от нашия живот ще започнат да се хранят нашите мисли, нашите желания, нашите действия. Те ще възрастват тъй, както всичко на Земята расте и възраства. Закон е: като се движи Земята около себе си и около Слънцето, всички растения и животни се развиват върху нейната повърхност. Същото се отнася и до нас: като се стремим към себе си и към Бога, по същия начин всичко в нас ще расте и ще се развива. Вие казвате: „Моята работа се свърши.“ Как се свърши? Каква е тази ваша философия? Казвате: „От мене човек няма да стане.“ Казвам: Земята престана ли да се върти около себе си и около Слънцето? – „Не.“ Ти живееш ли на Земята? – „Да.“ Ти стремиш ли се към себе си? – „Да.“ Ти стремиш ли се към Бога? – „Да.“ Тогава няма никакво изключение и за теб. Сто ангели ще те вземат на ръце и при Бога ще отидеш по всичките правила. Те ще ти кажат: „Говори!“ И ти ще говориш.

Някои говорят, че в обществената безопасност имало един камшик, който казвал: „Аз зная всичко, аз мога всичко.“ Вие се плашите от камшика на обществената безопасност, а не се плашите от въртенето на Земята. Този камшик на Земята, който се върти около своята ос и около Слънцето, е милиони пъти по-опасен, отколкото кой да е камшик на обществената безопасност. Той е законът на Природата. Вие трябва да казвате: „Земята се върти около оста си. Следователно аз трябва да имам стабилност. Земята се върти около

Слънцето. Моята вяра трябва да се засили.“ Кажете ли така, веднага всички духове наоколо ви ще се разпръснат като прах, вие ще видите, че Слънцето грее, и ще тръгнете към Бога. Казвате: „Де е Господ?“ Всички ще Го видите. Така трябва да е поставен великият закон в душите ви. Такъв трябва да бъде окултният ученик. Ако ви попитат защо Земята се върти около себе си, ще кажете: „Така е наредил Господ.“ Защо Земята се върти около Слънцето? – „Така е направил Господ.“ Казвате: „Ние знаем много неща.“ Какво знаете? – Че бобът се увива около пръчките. Велика философия било това, да знаете, че бобът се увива около пръчките. Защо бобът се увива около пръчките? Защото е боб. „И ние знаем още, че черешите зреят през месец май.“ Защо не зреят през септември или през ноември? Казвате: „Така е наредила Живата Природа.“ – Не, други причини има за това.

Вие мислите, че Природата нарежда своите работи, тъй както една трупа може да нареди дадено представление на пример в сряда вечер или в друга някоя вечер. Писано е: в сряда вечер ще се даде „Хамлет“ от Шекспир и един знаменит актьор ще играе най-важната роля. Хамлет държи мъртвата глава и разговаря с нея. Аз говоря за живи глави, а вие говорите за мъртва глава. Разправяш някому, че си изгубил парите си. Значи ти говориш за мъртва глава. Обидили са те – говориш за мъртва глава. Лежиш болен – говориш за мъртва глава. Питам: защо ви е тази мъртва глава? Ще кажете: „Господ е наредил така – хората да умират.“ – Не, Господ не е наредил да умират хората. Когато на някоя пчела вземат меда и я изпъдят от кошера ъ, Господ ли е наредил така, или хората са наредили? Хората са наредили, разбира се. Господ е наредил пчелите да събират мед и да си го ядат. Хората са наредили пчелите да събират мед, а те да им го ядат. Знаете ли кой човек е направен по образ и подобие Божие? Вие казвате: „Зная, че съвременният човек е направен по образ и подобие Божие.“ Значи според вас човекът, който събира меда на пчелите да го яде, или човекът, който коли воловете да прави пастърма от тях, или човекът, който коли кокошките, за да ги яде, е този, който е създаден по образ и подобие Бо-

жие? Това ли е човекът? – Не, това са случайности, които се срещат в сегашния живот на човечеството. Тия случайности са ни отклонили от правия път, както и Земята се е отклонила малко от своя път. Такива случаи се срещат понякога в Природата – някои планети се отдалечават от своя център. Това, че и ние се спираме по пътя си, е случайност, която трябва да поправим. Грехът, който съществува в света, е случайност, която отдалечава човека от неговия стремеж към Бога. Вие трябва да се освободите от всички тия заблуждения и може да се освободите.

Сега у вас се заражда мисълта: „Колко лоши хора сме били!“ Не е там въпросът. Важно за вас е да се стремите към себе си и към Бога, както Земята се върти около себе си и около Слънцето. Както всички точки на нейната повърхност се осветляват еднакво от Слънцето, така и всяка човешка мисъл, всяко човешко желание, всяко човешко действие трябва да се озарява, да се осветява от Божествения Дух. Всичко това трябва да възраства във вас. Туй трябва да вземете не само като аналогия, но като една необходимост, която същевременно внася силен подтик в душите ви. Само това ще ви отличи от другите хора. Такива трябва да бъдат вашите разбирания. Това е правата философия на живота. Някой казва: „Такива са условията, такива са обстоятелствата на живота.“ – Това е за негово оправдание. Какви са условията? – „Студено е сега на Земята.“ Кой ви каза, че е студено? Има ли студ в света? – Няма студ. Съвременните учени хора казват, че при 270° под нулата не съществува никакъв живот. Обаче аз знам, че и при 500° под нулата има живот. Учените казват: „Ако допуснем, че температурата спадне под 270°, цялата Вселена ще се разруши.“ Тъй турците казват: „Възможно е.“ Това са твърдения, които нито един учен не е доказал. Това е една хипотеза: колкото и вярна да е, толкова е и лъжлива. Когато имаме такива твърдения, именно ние се спираме в живота си. Вие казвате: „Има фази в живота на човека, при които той се спира в живота си и не може да отиде при Бога.“ Това може да стане само при следния случай: когато човек не се е родил. Родил ли се е човек веднъж, той непременно ще се

върти и около себе си, и около Бога. Понеже ние се стремим и към себе си, и към Бога, това трябва да става съзнателно, за да се ползваме от великите блага на Живота.

Сега тия мои твърдения могат да произведат у някои от вас обратен ефект. Вие дохождате до едно противоречие и казвате: „Ако е така, какво да правим със сегашните си вярвания и разбирания?“ Какво ще правите? Какви вярвания имате? Колко тежат вашите вярвания? Колко грама тежат пет милиона вярвания? Каква е тежестта на пет милиона скърби? Казвате: „Сломиха ме страданията!“ Колко тежат вашите страдания? Чудни сте вие! Не могат да ви сломят скърбите и страданията. Страданията във вашия живот са нещо като вметнатите изречения в граматиката. Например често между изреченията се вмъкват следните изрази: „бяга като стрела“, „лети като светкавица, като светлина“. Може ли човек да върви като светкавица? – Не може. Така и вие казвате: „Сломиха ме страданията, разнебитен съм.“ Питам: „Братко, сломен ли си?“ – „Да.“ Но като дам на този твой брат една хубава баница да се нахрани, виждам, че не е сломен. Този човек яде отлично. Сломяването се дължи на друга причина, а именно на противодействието, което нашата мисъл оказва на Божията. Ние усещаме сломяване именно в това отношение. Човек се сблъсква с великата Божия мисъл. Някои учени казват, че Земята не се върти нито около себе си, нито около Слънцето. Земята седи неподвижна, а всички тела се въртят около нея. Ако това е така, питам: тогава всички хора въртят ли се около един човек? – Не се въртят. Ако е вярно, че Земята седи на едно място, а всички други тела се въртят около нея, тогава на Земята трябва да има поне един такъв пример. Понеже такива примери няма, отгук следва, че Земята се върти около себе си и ние се стремим към себе си. Земята се върти около Слънцето и ние се стремим към Бога. Този закон съществува в света, за да не би някое същество да измени реда на човешкия живот или развитието на кое да е друго същество. В туй отношение всички същества са осигурени, за да бъдат свободни. Никой не може да те спъне в твоя път. Ако ти сам си внушиш нещо,

твоите мисли могат да ти се противопоставят и тогава ще опиташ резултатите от нарушението на този закон. Само при такива случаи могат да станат малки катаклизми в живота ти.

Главната мисъл, която искам да остане от тази лекция у вас, е следната: Земята се върти около себе си – и вие се стремите към себе си, за да станете благородни. Земята се върти около Слънцето – и вие се стремите към Бога. Следователно вие ще любите, ще обичате. Питам ви: при това положение ще имате ли голяма скръб? Единствената скръб за разумния човек се предизвиква от това, когато той разбере, че е нарушил една от малките добродетели. Той скърби, тъжи, че е нарушил ония блага, които Господ му е дал. След като съзнае това, той се стреми вече да поправи своите грешки. По същия начин вие трябва да се стремите постоянно да изправяте живота си. Сегашните астрономи казват, че един ден Земята щяла да остарее. Не, Земята един ден ще се подмлади. И планетите се подмладяват. Когато Земята се подмлади, всички хора ще се подмладят. Вие трябва да имате разумен стремеж към себе си и към Бога. Не мислете, че не е от значение да се стремите към себе си и към Бога. Това са две необходими положения при сегашното ви развитие. Тия два стремежа са потребни за вас. Всички трябва да имате постоянен стремеж към Бога.

Питам: когато Земята се върти около оста си, става ли търкане между нея и другите небесни тела? – Не става. Ами когато Земята обикаля около Слънцето, става ли някакво стълкновение между нея и другите небесни тела? – Не става. Когато вие се стремите към Бога, започвате да разисквате кой как вярва. Това не е истински стремеж към Бога. Да се стремиш към Бога, значи да бъдеш свободен. Значи ще се стремиш към себе си и към Бога свободно, без да имаш стълкновения с когото и да е. Щом имаш стълкновение с някого, ти не се стремиш към себе си. Щом си в стълкновение със своето верую, ти не се стремиш правилно и към Бога. Забележиш ли това, ще се коригираш. Каквото прави Земята, това ще правим и ние. Една похвална черта има Земята: тя се

стреми към себе си и гледа работата си; после се стреми към Слънцето и продължава да гледа своята работа.

Като дойдете следния път в клас, трябва да бъдете готови върху тази лекция – ще има такива разисквания, каквито не сте слушали друг път. На всеки едного – и на млади, и на стари, ще задавам въпроси, а те ще отговарят. Ще си приказваме по окултен начин. Вие трябва да забравите, че сте големи – ще се чувствате като деца. Така ни учи и Господ. Колко пъти Господ ни кара да умираме, за да престанем да мислим, че сме стари. Дойдете до известна възраст и започвате да мислите, че сте стари. Не е така. И старият, и младият човек трябва да бъдат бодри и свежи.

И тъй, Земята се върти около своята ос и около Слънцето. Учените хора казват, че Земята щяла да спре движението си като Месечината. Месечината не е в абсолютен покой. Тя не се върти около своята ос, но се върти около Земята и около Слънцето, тъй щото двете ѝ страни едновременно се огряват от Слънцето. Само че Месечината крие едната си страна. Има предание, че сегашните хора някога са живели на Месечината и когато я напуснали, за да дойдат да живеят на Земята, тя се разгневила, че дошли на Земята без нейно позволение. Оттогава тя крие лицето си. По-рано тя е била майка на хората, а сега това, което се вижда от нея, е бащата. Той казва: “Какво правят децата?” Майка им не иска да ги види. Тя казва: „Аз не искам да видя тия деца, които заминават без мое позволение?“ Вярно ли е туй предание? Сега трябва да обясним защо Месечината се движи около Земята.

Изпейте упражнението *Вехади*!

Сега ще направим едно упражнение – движение с двете ръце във вид на трептения.

Аз трябва да ви обясня това упражнение, защото невежеството е майка на много злини. Двете ръце представляват два проводника на енергия, които се развиват в човешкото тяло. Значи в тялото на човека има едно общо течение, което се образува от съединението на отрицателното течение в дясната половина на тялото и положителното течение в лявата половина на тялото. Понякога хората събират двете

си ръце, за да стане обмяна между тях и енергиите, които идват от Слънцето и от Земята. Често с тия движения, с тия трептения на ръцете ние уравновесяваме тия две течения. Както и да поставяте ръцете си, всякога става изтичане, но като ги съедините, енергиите на Природата се използват по-разумно. Ако човек държи дълго време ръцете си затворени, в него става подпушване. Най-добре е да става допиране на ръцете само с върховете на пръстите. Когато човек заключва, т.е. затваря ръцете си, това показва, че той е подпушен, има някакво смущение в душата си. Когато двама души се хващат на кръст с двете си ръце, образуват се един вид кръстосани течения, с които нищо не се разрешава. Това е губене на време. Някои хора пък хващат с дясната си ръка лявата на някого или обратно. Не, най-естествено ръкуване е лекото допиране на дясна ръка с дясна. Тогава теченията стават правилно. Когато човек спи, той знае де да тури ръцете си. Тия части от организма, в които теченията не са правилни, заболяват. Всички болести в известни удове се дължат на това, че в тях няма достатъчно жизнена енергия. Хората турят ръката си върху болния орган, за да се обнови. Той може да се обнови не само с ръката, но и чрез мисълта, която минава през нервите на този орган. Мисълта е енергия, която се изпраща до него. Човек трябва да разбира тия неща разумно, за да се ползва от тях.

Някои казват: „Аз няма да правя такива движения.“ Природата заставя всеки човек да се движи. Всеки ден човек трябва да направи известно число движения. Ако не ги направи доброволно, той може да се подпуши. Ако не ги направи доброволно, ще дойде някоя болест. Като дойде болестта, той ще направи толкова движения, колкото са били необходими: ще рита, ще ляга, ще става, ще се върти на гръб, на корем, ще се навежда и т.н. Ще извърши толкова движения, колкото Природата е определила. Природата не обича движенията изобщо, но само разумните движения. Тя не търпи излишни движения. В нея умора няма и пресилване няма. Всяко движение е на място. То се явява като преходен пункт на тия енергии, които идат от Слънцето. Ако вие разбирате

тия движения, щяхте да знаете да движите главата, ръцете, краката и цялото си тяло хармонично. Движенията трябва да бъдат ритмични, защото са свързани с нашата мисъл и с нашите чувства. Когато правите тия движения, трябва да имате разположението на детето, при това трябва да знаете защо ги правите.

Сега вие знаете вече първия урок – защо се движи Земята. Има учени хора, които не знаят това. Има обяснения и за движението на Слънцето около своя център. С Космоса се обяснява смисълът на вътрешния живот у човека.

Изпейте упражненията *В начало бе Словото* и *Вдъхновение*.

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

*Тридесет и първа лекция
8 юли 1925 г.*

ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

Размишление

Бяха прочетени няколко от работите върху темата *Съставяне на поезия от думите „Любов, светлина и топлина за човешката душа“*.

Ще ви запитам: защо хората влизат в стълкновение един с друг? Когато две тела се движат с една и съща бързина и в една и съща посока, могат ли да влязат в стълкновение? – Не могат. Обаче ако две тела се движат в една и съща посока, но с различни бързини, те ще влязат в стълкновение.

Ще ви задам друг въпрос: по какво се отличава разумният живот? Човек сам за себе си не може да познае дали е разумен, или не. Когато има две лица, само тогава можем да говорим за разумност. Когато казваме, че Бог е всемъдър, то е, защото Неговата Мъдрост се изявява спрямо нас и ние я съзнаваме. Следователно контрастите в света са необходими. Ето защо, когато имаме двама души – единия разумен, а другия нера разумен, ние можем да говорим вече за разумност. Разумните хора вървят в успоредни линии. Какво ни показва пресичането на две линии? – Че единият от двамата е нера разумен. Теоретически всички знаете, че хората не трябва да идват в стълкновение един с друг. Кога не се стълкновяват? – Когато любят. Значи всеки човек трябва да люби! В Любовта няма никакъв аристократизъм; тя не прави никаква разлика между висшия и нисшия живот. Туй трябва да държите в ума си. Ние обаче правим разлика между човешкото и животинското съзнание. Например едно млекопитаещо не може да бъде в хармония с човека, защото нисшето не може да разбере висшето. Един вол или един кон не може да влезе в положението на човека, докато човекът влиза в положението им и щом се разболеят, той може да им помогне. По същия начин и ние като животните не можем да влезем в

положението на ангелите, но те обхващат нашето съзнание, разбират ни и ни помагат.

Сега, забележете, често вашите чувства и мисли се менят. Някой говори за любов, но не се минава много време, той изгубва тази любов. Той изменя чувствата си. Изкуство е, като страдаш, да отделиш своите чувства и мисли от страданието. Някои казват: „Както човек мисли, такъв е“; или: „Както човек чувства, такъв е.“ Вярно е това, но мислите и чувствата не са самият човек. Когато ние казваме, че както човек мисли и чувства, такъв е, то е по нямане на подходящи думи в езика ни. Затова често ние си служим с едни и същи думи, за да изразим различни състояния. Под думите *чувствен свят* изразяваме цял свят, без да го разбираме какъв е. В никой език няма съответни думи, с които да се изразят тънкостите, които съществуват в чувствата, затова туряме всичко в една и съща категория. Ние казваме например: „Чувствам болка.“ Де е тази болка, в сърцето ли? – Не, тя може да бъде или в крака, или в мозъка, или в сърцето, и т.н. И след това казваме, че Бог е създал човека, за да страда. Питам: вие ходили ли сте при Господа да се разговаряте по въпроса защо Той е създал човека? Казал ли ви е Господ, че действително е създал човека, за да страда или да боледува? – Не, Бог не е създал човека нито да страда, нито да се радва. Създаването подразбира един механичен процес, който постоянно става в Природата. Когато Бог създава света, ние изпитваме радост. Радостта показва, че ние сме в съгласие с Божиите закони, но когато страдаме, ние сме в разногласие с Бога. Обаче има нещо по-хубаво и от радостта. Ако радостта беше край на нещата, защо я губим толкова скоро? Човешката радост прилича на сапунен мехур, който трае само няколко секунди и след това се пука. Питам: каква издръжливост ще има тази радост, която трае колкото сапунения мехур? Да допуснем, че получавате голямо наследство и се зарадвате. Какво ще направите с това наследство? Едва сте се зарадвали – и на другия ден вземат наследството ви. Какво става с вас? – Започвате да скърбите. Отново ви дават наследството – пак иде радостта. Като ви дават и вземат наследството, у вас настават

правилни промени в състоянията. Но наследството нищо не донася на човека.

Следователно вие трябва да схванете коя е главната мисъл, която искам да изтъкна в примера с наследството. Истинското наследство е това, което не се губи и не се създава отново. Кое е това богатство у човека? – Това са неговият ум и неговото сърце, които Бог му е дал. Те са богатството, капиталът, който не се губи. Те са хиляди пъти по-голямо богатство от това, което дядо ви и баба ви могат да ви дадат. Те не са материални богатства. Сърцето, което Бог ти е дал, струва повече, отколкото всяко видно положение, което заемаш в обществото. Човек се оценява по ума и по сърцето си. Ако имаш прекрасен ум, хората ще те ценят. Ако имаш прекрасно сърце, хората ще те ценят. Нямах ли този ум, нямах ли това сърце, твоята цена ще се намали.

Някой казва: „Мене никой не ме обича.“ – Не, няма закон в света, който да ни показва, че всички хора мразят някой човек. Ако сто или хиляда души те мразят, това не е признак, че всички хора те мразят. Целият свят не се състои само от толкова души. В света има хора повече от един милиард и половина. В другия свят пък има повече от 60 милиарда живи, разумни същества, с които човек се намира в известни връзки, в известни съотношения. Питам: възможно ли е тогава всички тия същества – тук, на Земята, и горе, на Небето, да те мразят? Добрият, разумният човек има съотношение и с ангелите. Щом е така, защо не схващате живота реално? Под думите *реален свят* вие подразбирате само материалния свят, т.е. външния свят, външните отношения на хората. Онези от вас, които искат да прогресират, трябва да мислят правилно.

Вие сте дошли до една точка, която наричам неутрална зона. Сега трябва да направите едно малко усилие, за да преминете тази неутрална зона. Като дойдат хората при тази зона, те започват да критикуват всичко, от нищо не са доволни. Влязат в някое религиозно общество, поседят малко там и после казват: „Тия хора не са истински християни.“ – Добре, те не са истински християни, но ти такъв ли си? По

какво можеш да определиш своята стойност? Често вие казвате за някой свят човек: „Този човек минава за светец пред хората, но не живее, както трябва. Ние сме виждали такива прехвалени светци.“ Казвам: имате право да критикувате, но всеки, който иска критиката му да бъде вярна, нека се постави на изпит заедно с този светец и да провери не само на теория нещата, но и на практика, в проявите на живота. Нека сравни своята чистота, готовността на жертви, своята любов, мъдрост и знание с тази на този свят човек и после да критикува. Има ред опити, които могат да се направят. Когато говориш за някого, когато го критикуваш, трябва да бъдеш готов да покажеш на опит, че седиш по-високо от този, когото критикуваш – не само на един градус, но най-малко на десет градуса. Когато критикуваш някого в музиката, ти сам трябва да разбираш от музика. Казваш: „Този човек не свири хубаво.“ – Добре, ти покажи как трябва да се свири. Повикат го да свири и той започва. Какво излиза? – Онзи, когото той критикува, свири по-добре. Критикът свири „Цвете мило, цвете красно“. Питам: кой цигулар не може да свири това? – Всеки може да го свири, но в това не седи изкуството на цигуларя. Музиката, пеенето са сила сами по себе си. Тъй както днес се употребяват, те са вече средства за прехрана, но не и изкуства. Щом те се употребяват като средства за препитание, те са един вид търговия, а всички неща, които се употребяват като търговия, те изгубват своята цена.

Често ви слушам, като пеете, и си казвам: тия хора пеят без душа. Някой казва: „Аз вече съм израснал, не трябва да пея. Аз мога само да говоря, но не и да пея.“ – Музиката, пеенето седят десет градуса по-горе от говоренето. Ти научи ли закона на говоренето, за да прекараш тия десет градуса в музиката? Ти още не си усвоил говоренето, а се отказваш от музиката. Всеки човек, в когото музикалното чувство е слабо развито, има дрезгав глас. Речта на човека е музикална, ако той има силно развито музикално чувство. Затова именно животните нямат глас. Те не могат да говорят. Кучето се опитва да говори, но лае. Волът се опитва да говори, но мучи. Материята, от която животните са създадени, им пре-

чи да говорят. В това отношение птиците са достигнали до една по-висока степен от животните. Папагалът например се мъчи да запомни някои думи и да ги възпроизведе.

Сега мнозина от вас казват: „Работата е много лесна, всичко ще дойде изведнъж, по вдъхновение.“ Вдъхновението представлява един велик закон. Вие знаете ли какво нещо е вдъхновението? То е най-великият закон, който съществува в света. За да дойде вдъхновението у вас, вие трябва да сте изучавали закона на жертвата и закона на вярата. Вдъхновение може да има само човекът на абсолютната вяра. Онези хора, които нямат вяра, не могат да имат вдъхновение. Те могат да имат само въодушевление.

Вие като ученици сте на различни възрасти: някои сте по-млади, а други – по-стари. Старите имат някакви преимущества пред младите в това именно, че техните чувства са по-стабилизирани, докато чувствата на младите не са тъй стабилизирани. Чувствата на младите се намират във въздухообразно състояние. Те гледат идеално на света, но техният идеализъм трае ден и половина. В същото положение изпадат и старите хора. Щом човек премине 60 години, той изгубва своя идеализъм и мъчно може да завърже приятелство с някого. Той казва: „Аз вече не вярвам никому!“ Младият вярва на всичко и на всички хора, но като остарее, и той дохожда до същото заключение. Питам: в какво пък седи преимуществото на младия пред стария? – Младият има условия да работи. Следователно той трябва да изработи в себе си толкова устойчиви чувства, че на каквато възраст и да дойде, да не изгуби вярата си, нито вдъхновението си. Често някои от учениците се оплакват от някой брат или от някоя сестра, като казват, че се отнасяли с тях грубо. Питам: кой глас според вас е мек, благороден? Мек, благороден глас има този човек, който, с когото и да говори, винаги си представя, че се намира пред някое възвишено, съвършено същество. Кой от вас е достигнал до това състояние? Вие имате желание, но още не сте го постигнали. Знаете ли на какво мога да уподобя вашето положение? – На хора, които страдат от изкривяване на костите. Такъв човек има съзнание за себе си, че ходи пра-

вилно. Питам го: „Можеш ли да ходиш правилно?“ – „Мога.“ Започва да ходи, но се изкривява. Такива хора са ходили ред поколения по този начин и сега вървят като някоя гемия. Те не съзнават този свой недъг в ходенето. Съвременните хора, като ходят, вървят ту вляво, ту вдясно. Това не е правилно ходене. Наблюдавайте котката, тя ще ви покаже как трябва да ходите. И конят може да ви покаже как трябва да ходите. Те имат правилен вървеж.

Ще ви запитам: какво положение трябва да вземете, когато говорите? Забелязал съм: някои оратори, като говорят, не знаят де да поставят ръцете си – ту ги спущат надолу, ту ги турят на гърдите, но всички тия положения са неестествени. Вижте котката де туря предните си крака, когато е разположена. Кое е най-естественото положение на ръцете? Де трябва човек да постави ръцете си, за да се чувства добре? Ако затворите ръцете си, няма да имате вдъхновение. Вие често затваряте ръцете си, а искате да имате вдъхновение. Който затваря ръцете си и свива краката си, прилича на една изолирана батерия. Вие сте се затворили и казвате: „Сега да ме посети Духът, за да се вдъхновя!“ Духът като дойде, вие ще мислите свободно и тогава енергиите на Живата Природа ще проникнат във вас. Но за да ви посети Духът, трябва да се отворите. Това значи да разбирате вътрешните закони на живота и на Природата. Ако не разбирате тия закони, дръжте ръцете си свободни и вдъхновението ще дойде. Ако пък разбирате законите, затворете ръцете си, концентрирайте мисълта си, докато дойдете в съприкосновение с невидимия свят. Тогава в ума ви не трябва да има никаква друга мисъл, освен една велика мисъл. По този начин вие ще имате връзка и общение с невидимия свят и ще заемете едно естествено положение. И тогава всяка клетка в организма ви ще се движи по една правилна линия.

И тъй, ако придобиете естествено държане на тялото си, и ръцете всякога ще вземат правилно положение. Само по този начин вие ще можете да управлявате движенията на тялото си. Ако религиозните хора не разбират тия закони, от техния живот се изгубва всякакво благородство, всякаква

топлина и влага. И в такъв случай лицата на тия религиозни хора огрубяват, те приемат мъжки черти и мускулите им се проточват, а на други някои пък лицата затлъстяват, стават кръгли като месечина. Обаче и двете състояния са анормални. Лицето на човека трябва да бъде подвижно, по него да се чете като на книга, а не като на маска, на която нито една черта не се изменя. От лицето на човека трябва да излиза светлина. Когато постигнете това, вие ще бъдете в хармония както със себе си, тъй и с Живата Природа.

Често казвате, че трябва да се изолирате от света. Какво разбирате под думите „изолиране от света“? Това значи да не сте в стълкновение със света, да влезете в своята орбита, в своя кръг на деятелност, дето никой няма предвид вашите лични интереси. Светът е един банкер, един лихвар, който ви хваща за гушата и ви взема всичко. Наблюдавайте какво става в Природата, която съвременните естественици изучават. Тази Природа представлява един свят на безпорядък. Там ще видите много паразитни растения, които се увиват около други някои и черпят от тях хранителни материали, вследствие на което тия растения умират. Същият този паразитизъм се забелязва и между насекомите, както и между всички други същества. Навсякъде в Природата виждаме една ужасна борба за съществуване. Това не е онази Жива, Разумна Природа, за която ние говорим. Това е свят на дисхармония или свят на индивидуализиране. В този свят всяко същество иска да се индивидуализира, т.е. да намери своята орбита. Ние обаче няма защо да се занимаваме със света на непрестанната борба. Някои цитират думите на апостол Павел, който казвал, че нашата борба не е против плътта и кръвта, но против духовете. Казвам: няма защо да се борите с духовете.

Някои хора казват: „Противи се на дявола, за да избяга!“ Вие трябва да разбирате как да се противопоставите на дявола. Ти не можеш да се съпротивляваш на дявола тъй, както на един човек. Как ще се съпротивляваш на огъня? Представете си, че внесе пред вас един въглен, тежък двеста килограма и нагрят до температура 2000°. Питам ви: как ще се справите с

него? Мислите ли, че ако вземете две-три кофи вода, ще го изгасите? – Нищо няма да направите. Закон е: оставете духовете да се борят сами, а вие само ги наблюдавайте – нищо повече! Когато апостол Павел казва да се съпротивлявате на дявола, той подразбира, че Духът, който живее в тебе, трябва да се бори с него заради тебе, а ти само наблюдавай тази борба, за да добиеш знание. Сега гледам – онзи с плътта извадил нож, ще се бори срещу дявола. Не, дяволът е голям пехливанин. Не мислете, че той е толкова слаб и глупав. Щом не си добре разположен към него, щом искаш да се бориш с него, той знае какво да направи с тебе. Хитър е дяволът! Той има предвид някой твой богат дядо, милионер, комуто внушава следното: „Ти ще оставиш своето наследство от десет милиона лева на твоя племенник.“ И наистина, дядото наскоро умира и ти донасят завещанието. Ти си казваш: „Господи, аз Ти благодаря за благо, което ми даваш!“ Дяволът те наблюдава и си мисли: „Чакай, ще видиш сега Господа!“ Как? – Дяволът започва да работи усилено, като ти донася ред интриги – с този те бутне в някоя беля, с онзи в друга, а ти се чудиш какво става с тебе. Ще те омотае, ще обърка работите ти, докато се принудиш да лъжеш, да изнасилваш хората, да правиш престъпления. След това дяволът те запитва: „Как си сега?“ Ти казваш: „Не зная какво става с мене! Само лъжата ще ми помогне, не може без нея.“ Дяволът те подслушва и ти пошепва: „Тъй е, откога ти говоря, че без лъжа не може в този свят. Тази работа ще се оправи само с лъжа.“ Ти се отчаеш, обезсърчиш, изгубваш вяра в Бога. Дяволът ти казва: „Не се безпокой – и без вяра може в този свят.“

Та казвам: вие, които се занимавате с окултната наука, трябва да знаете, че тя не е толкова лека. Не е достатъчно само да имате детинска вяра. Трябва да имате поне в слаба степен развито ясновидство, да знаете как и отде идат добрите и лошите течения в Природата. Гледам, някой ми говори, но виждам – в него се е настанил един черен дух и му диктува какво да говори. Той ми говори нещо в името на Христа, на св. Богородица, апелира към моето благородство, към моята щедрост и т.н. Казвам: всички лоши духове се познават

по това, че обичат да подкупват, да ласкаят човека. Де кого видят, ласкаят го, че имал добри, ценни качества. А това, че някой обича да послъгва, правят се, че нищо не виждат. Те го съветват: „Ти гледай да спечелиш повече пари, да раздаваш на бедни и така Господ ще прости греховете ти.“ Светлите духове пък се отличават със съвсем друг характер, те имат съвсем други постъпки. Обикновено те си служат с контрасти. Като дойде такъв дух при тебе, той няма да те изобличи, но ще те постави при един силен контраст. Ще те заведе при един човек, който върши престъпление, и при друг, който върши добро, и ти казва: „Кое е по-хубаво? Кое от тия две положения одобряваш?“ – „Добрите, великите и благородни дела.“ – „Щом е тъй, винаги за доброто мисли и него прави, а злото избягвай.“ Лошите духове обещават много неща, но нищо не изпълняват. Добрите, светлите духове не обещават, но изпълняват. Когато един Божествен светъл дух дойде в тебе, той няма само да те наставлява тъй да правиш, иначе да не правиш, но ще те постави между хора, които ще съдействат за твоето добро. Той ще те постави в благоприятна атмосфера за развитието ти. Ако един дух не може да ви създаде такава благоприятна атмосфера, той не е Божествен, но обикновен дух, обикновена душа като вас. Той не е от онези висши Духове, които са завършили своето развитие, за да могат да ви помагат. Тези интелигентни души могат да изменят изцяло насоката на вашето развитие. Те са носители на великата Божия мисъл, затова могат да ви помагат. Те са помощници на всички ученици в Школата. Всеки ученик, който влиза в Школата, има вече тяхното съдействие.

Най-първо, като ученици на Окултната школа, вие трябва да се освободите от всички субективни и обективни начини на действие. Например в една окултна школа трябва да се говори малко по-меко, но не и много тихо. Като се говори тихо, не се чува, слуховите вълни не могат да се разпространяват много далече. Но и силното, високото говорене не е за препоръчване, и то причинява вреда на слушателите. Изобщо говорителят трябва да има тих, приятен глас, без да има мисълта да влияе на слушателите си по един или по друг

начин. Всеки оратор трябва да има за цел неговото говорене да апелира към умовете и сърцата на слушателите. Само по този начин може да стане обмяна между сърцата и умовете на хората. Сега, като ви говоря, аз забелязвам в мнозина от вас едно подпушване в нервната ви система. Някой път това подпушване е в мозъка, а друг път – в симпатичната нервна система. Тия подпушвания се дължат на някои напрегнати състояния у вас, вследствие на което се раждат известни дисонанси. Ето защо първо ще се заемете с изучаване закона на отпушването.

След като чуете една моя беседа или лекция, трябва да помислите малко върху нея и да извадите всеки за себе си поне две важни мисли. Колцина от вас, които слушат лекциите и беседите, сте спирали по 10-15 минути да размишлявате върху някои по-важни мисли и да ги приложите в живота си? Ако постъпвате по този начин, у вас ще се създаде една положителна мисъл. Вие какво правите? Като се свърши лекцията или беседата, разотивате се, като си мислите, че много знаете. Действително, вие знаете нещо, но това знание по-скоро ще стане причина да ви бият. С това знание вие ще приличате на онзи българин, който се хвалел, че знае добре турски език. Идва от селото един виден турчин, викат този българин да превежда – аз ще го нарека Дончо, ако някой от вас се нарича Дончо, нека ме извини, така ми попадна това име. Турчинът му говори по това, по онова: мисли, че Дончо знае турски. Питат го селяните: „Дончо, какво иска този турчин?“ – „Иска да яде риба.“ Селяните му донесли цял сак с риба и няколко хляба. „Какво е това?“ – пита турчинът. Взема сака с рибата и набива с него българина по главата. Селяните го питат: „Дончо, защо те би турчинът?“ – „Защото го надговорих.“ – Не, не е така. Турчинът го бие за неговото невежество. Та сега, като ученици, ще имате предвид следното: никога висшите Духове няма да слязат до вашия уровень, да се занимават с вашия език! Всеки ученик през свободното си време трябва да проучва символите, които представляват езика на висшите Духове. Ние употребяваме символите, защото в тях има окултни знаци. Аз ви дадох думата *вехади*

като музикално упражнение. Тя е окултен израз. В музиката има окултни тонове, които вие трябва да изучавате, за да се подготвите, да разбирате този език.

Апостол Павел казва: „Ако говоря с човечески и ангелски езици, а любов нямам, нищо не съм“ (I Кор. 13:1). Този, който е превеждал това послание, е направил една погрешка. Човек, който може да говори на ангелски език, той без Любов не може да бъде. Едно от свойствата на ангелския език е Любавта. Следователно ап. Павел в този стих поставя един контраст. С това той иска да каже: на човешки език може да се говори без любов, но на ангелски език без любов не може да се говори. Или, с други думи: на падналите ангели може да се говори без любов, но на небесните ангели не може да се говори без любов. Апостол Павел е писал правилно, но онези, които са превеждали Писанието, не са го превели правилно. Те са изопачили смисъла му. И в беседите на Христа се настоява да се проучи именно този вътрешен език. Под думата *научавам* ние разбираме стиха, в който Христос казва: „Както Ме е Отец научил, така говоря.“ Духовният език се отличава със следното качество: в мислите, в чувствата и в действията има съгласие. Ти не можеш да мислиш едно, да чувстваш друго и да правиш трето. Едновременно ще мислиш, че чувстваш и ще действаш, т.е. ще мислиш, ще чувстваш и ще действаш по един и същи начин.

Често някой от учениците дойде при мене и ми казва: „Учителю, моята душа от ден на ден се разцъфтява, аз искам да се пожертвам за човечеството, искам да спася света. Аз съм готов за това, от нищо не ме е страх.“ Казвам: „Много хубаво, по-добро нещо от това няма. Щом си готов вече, започни.“ Не се минават обаче две-три седмици, той иде при мене и ми казва: „Учителю, много съм зле. Големи страдания ме нападнаха, притъмня ми на очите. Не мога да ги изнеса сам, моля ти се, помогни ми!“ Питам го: „Нали беше готов да се жертваш? Как мислиш, с лаврови венци ли да те посрещат?“ Не, ти като влезеш в другия свят да помагаш на падналите души, ще срещнеш най-големите хули и страдания. Готов трябва да бъдеш на всичко. За да работиш за тия души, от

теб се изисква Божествено знание и сила. Когато страдате и когато се радвате, трябва да знаете, че това са състояния на тия души, които ви атакуват отгоре и отдолу. Тия души могат да бъдат далечни и близки на вас, но често идват и ви навяват различни състояния. Вие, като окултни ученици, трябва да различавате тия състояния – кои са ваши и кои са чужди. Често някой човек запитва друг: „Защо ме гледаш така? Какво искаш да кажеш?“ Казвам: тук духовете се гледат, а не хора. Защо един човек ще гледа друг? Духовете говорят помежду си, те се борят. Между тях има вечна борба и ако при тази борба ние не заемем своето място, ще бъдем смачкани като между две колелета.

И тъй, като окултни ученици вие трябва да знаете тия закони и да се предпазвате от тях. Много от младите и от възрастните сестри и братя изпадат в тежки състояния и не могат да си помогнат. Те мислят, че тия състояния са техни, и затова се измъчват, не искат да живеят, искат да се самоубият и т.н. Днес дойде при мене едно външно лице, изпаднало в голямо изкушение, не знае какво да прави. Питам го: „Де остана твоето геройство?“ Трябва да знаете, че истинският човек различава състоянията си и поставя всяко от тях на своето място. Ако ти имаш един разумен приятел, като ангел, и той те наскърби или огорчи нещо, ще знаеш, че той цели нещо много добро за тебе, иска да те повдигне. Ти не трябва да имаш никакво съмнение в него, а само да потърсиш причините в себе си – защо приятелят ти постъпва така, на какво иска да ти обърне внимание. Ако пък един твой глупав приятел те наскърби нещо, пак ще потърсиш причините за това, докато най-после разбереш, че той е нямал никаква определена цел в своите постъпки. Той е един глупец, който не знае какво прави. Това ще те освободи от едно вътрешно заблуждение. Вие трябва да знаете Истината! Казвам: никога не поставяйте глупавия човек на мястото на ангела и ангела – на мястото на глупавия. Не се лъжете, поставете в себе си всеки на своето място. И тогава, имате ли приятел, ще го познаете разумен човек ли е, или глупав. Щом го познавате, няма да се разочаровате от него и да казвате: „Аз не мислех,

че той ще постъпи така.“ Аз казвам: ако питате мене за вашия приятел, аз знаех, че той ще постъпи точно така. Вървя по улицата, едно куче излезе от някоя къща и ме залае. Аз похвалвам това куче – то си изпълнява работата. Минавам покрай някой разумен човек – и той ме поздрави. Казвам: смел, благороден е този човек. Минавам покрай някой глупав човек – и той ще се прояви според естеството си.

И сега, като ученици на Окултната школа, вие ще бъдете подложени на изпити. Те са съществували за всички ученици на миналите векове, затова и за вас няма да се направят изключения. Не мислете, че за вас ще дойдат ангели от Небето да ви вземат с огнена колесница, както взеха пророк Илия. Него взеха с колесница, понеже той почти беше завършил своето развитие на Земята. Доколкото зная, колесницата, с която вдигнаха пророк Илия на Небето, не беше бяла, светла, но червена. Това показва, че той ще дохожда още веднъж на Земята, да прекара още някакви изпитания. Та когато пратят от Небето червена колесница да ви вземе, не се радвайте. Ако пратят светла колесница, като светлината, която озарява света и носи живот, радвайте се: вашата задача на Земята е свършена. Вие трябва да разбирате вътрешния смисъл на Писанието, да не изпадате в самозаблуждение, в самоизмама. Да се самоизмамват децата – разбирам, но окултният ученик не трябва да се самоизмамва, нито да се разочарова. Дойде ли разочарованието, ученикът трябва да го погледне право в очите и да каже: „Аз се разочаровам в себе си, в човешкото, но в Бога, в Божественото никога няма да се разочаровам. В мене и около мене има някаква тъмнина, но около другите хора е светло. В дадения случай аз, човекът, който мисли, съм нещо неразположен и съм готов да поглеждам зле към всичко около мен. Точно в този момент има хиляди други същества, които са разположени и постъпват по обратен начин на мен. Те се намират сега на противоположната страна в живота.“

Трябва да се научите при всички положения на живота си да извиквате контрастните състояния. Щом видите един недъг в себе си, не се затваряйте, но разгледайте ваша ли е

тази проява, или чужда. По този начин невидимият свят ви изпитва. Човек винаги се движи в контрастите. От лявата страна на човека седи една паднала душа, пълна с омраза и мъст към някой човек на Земята, и му нашепва: „Ти готов ли си да ми послужиш в нещо? Аз мразя еди-кой си човек, искам да го убия, но не мога, затова стори ти това заради мене.“ Ако той се съгласи, тази душа ще създаде условия да се срещнат тия двама души, да завържат известни неприязнени отношения – и този човек е готов вече да извърши престъплението. От дясната страна на човека седи една светла душа, която го пита: „Ти искаш ли да ми помогнеш в нещо? На Земята има един човек, който някога ми помогна в живота и сега искам да му се отплатя, да му услужа чрез тебе.“ Така и на вас говорят такива две души: едната говори за отмъщение, другата – за любов. И единият, и другият обаче не сте вие. Питам ви: кого от двамата ще послушате? Колко на сто от тия случаи вие слушате добрия глас и колко на сто – лошия глас?

Та казвам: Божественият Дух, Който работи у вас, иска да развие чувствата ви, да ги облагороди и смекчи, та като ви дохождат страдания, да ги приемате с радост, да им давате по едно угощение. Нека страданията станат за вас естествени посетители и като дойде някой от тях, да извикате приятелите си и да кажете: „Днес имам един важен гост, едно голямо изпитание, радвам се, че е дошло: заповядайте да си похапнем.“ Питам: има ли някой човек в света, който да е дал угощение за някое свое страдание? Досега аз не съм срещнал нито един човек, не само в България, нито и в Америка, който при едно свое голямо страдание да е дал угощение на своите приятели. За радости много хора дават угощения, но за скърби само светиите могат да дават угощения.

Ще се държите здраво за законите, които управляват Божествения свят, за да понесете мъчнотиите, които ще срещате във физическия, в материалния свят. Всички ще имате мъчнотии – някои по-малки, други по-големи. Например ако някой окултен ученик е търговец, ще се излага на един вид мъчнотии; ако е чиновник – на друг вид мъчнотии; ако е учител – на трети вид мъчнотии; ако е свещеник – на чет-

върти вид мъчнотии, и т.н. Каквото обществено положение заема даден ученик, и съответни мъчнотии ще има. За него е важно разумно да разреши всички тия мъчнотии, защото в тях се крие програмата на неговия живот. Сестрите, които са домакини вкъщи, трябва правилно да разрешат въпроса с готвенето. Ученикът в училището, слугата при своя господар еднакво трябва да разрешават правилно своите мъчнотии. Като окултни ученици всички трябва да се стремят да разрешават мъчнотиите си правилно, богоугодно. Всичко, което мислите, чувствате и вършите, трябва да бъде съгласно с Божията воля. Само по този начин вие ще познаете себе си. Щом познаете себе си, ще познаете и окръжаващите хора и тогава ще можете да им давате съвети, да ги упътвате. Гледам, много от учениците прибързано дават съвети на другите и после виждат, че са сгрешили. Не трябва да отивате и в другата крайност, да се страхувате да дадете и най-малкия съвет, но казвам: всички трябва да постъпвате разумно! Когато давате някому съвет, ползвайте се от вашата опитност и кажете: „Моето мнение е еди-какво си. Ако ви помогне, приложете го.“ Не казвайте, че е писано така, но че твоята опитност те е довела до това положение.

Разправяше ми един брат, който сега е между заминалите, една своя опитност. Казва той: „Отивам да проповядвам в къщата на един свой брат, търговец, и между другото му казвам, че заради Бога човек трябва да се отрече от баща си, от майка си, от жена си, от децата си, от дома си, от всичкото си богатство и най-после от себе си и да тръгне по света да проповядва. Този брат, като търговец, замисли се малко и веднага се съгласи да напусне търговия, дом, всичко, и пожела още на другия ден да тръгнем да проповядваме. Тури ме той в небрано лозе. Казах му, че ще си помисля малко и ще му отговоря. Мислих цяла неделя и му отговорих, че ще тръгнем и двамата на проповед. Не се надявах, че толкова скоро този брат ще ме постави на изпит.“

Казвам и на вас: ако тръгнете да проповядвате, скоро и вие ще бъдете поставени на изпит от Христа. Христос казва: „Който тръгва да проповядва Словото Божие, нито тържик

на гърба ще вземе, нито тояга в ръка.“ Това значи: готови ли сте да тръгнете без пари в джоба и без хляб в торбата? Туряте ли в сметката си три дни да гладувате? Като тръгнете да проповядвате, няма да се качвате на кола, нито на кон, пеш ще вървите, на краката си ще упоавате. Освен това няма да нощувате в хотел, но ще излезете на някое поле и там, под открито небе и на зелената трева, ще прекарате нощта. Ако пък се нареди друго нещо, естествено да дойде – то ще бъде вече Божие благословение. Понякога Господ ще ви постави на различни изпитания. Вие тръгвате на път без пет пари в джоба си и веднага срещате един ваш брат, който ви казва: „Защо си тръгнал пеш, да късаш обувката си? Ето, вземи тези три-четири хиляди лева и не се мъчи!“ Вие ще му кажете: „Не ми трябва тия хиляди, аз в този момент се нуждая само от пет лева за хляб, а другите пари задръж за себе си.“ На друго място ще ви дадат десет хиляди лева, като казват, че тия пари са от Господа. Не, това са изпитания, изкушения, на които вие не трябва да се поддавате. Дойде някой при вас, казва ви: „Излекувай ме, ще ти дам 25 000 лева.“ Голяма е отговорността при лекуване с пари. Вие ще излекувате този човек, ще вземете парите, но след една година той ще умре. И какво ще стане след това? – Той ще се всели във вас и вие ще носите неговата карма. Вземате ли пари, ще изхарчите от себе си повече от това, което сте получили. Ние знаем тия закони. Ето защо, лекувате ли някого, без пари ще го лекувате.

Казвам: ръката на окултния ученик трябва да бъде чиста, безкористна. Той трябва да има в джоба си само един златен лев – нищо повече. Гледам, някой човек минава покрай един автомобил и си казва: „Да имам пари, бих се качил сега на автомобил!“ Минава покрай някоя гостилница, казва си: „Да имам пари, бих влязъл вътре да се нахраня!“ Минава покрай някой магазин за дрехи и си казва: „Да имам пари, бих си купил дрехи, да не ходя тъй окъсан!“ Това са изкушения, това са желания, от които ще се стремите да се освободите. У вас трябва да се заражда чист, естествен подтик. Дойде ли у вас подобно желание, ще си кажете: „Аз мога и без това. Щом

Бог иска така, аз съм готов на всичко. “Туй правило не може да се приложи за един обикновен търговец. Той купил стока, задлъжнял 50 000 лева, сега ще трябва да търси пари, да си услуги. Аз говоря тия неща за окултния ученик, който се е самоотрекъл и служи на Господа. Ако си окултен ученик, ще се водиш по правилата на Окултната школа; ако си обикновен човек, ще се водиш по обикновени правила. Ще разглеждате всички неща разумно. По този начин всички противоречия в живота ви ще изчезнат.

Сега хората от външния свят казват, че окултните ученици в България били много вдълбочени в себе си, нямали любов към хората, били груби в отношенията си. Това е мнението не само на външния свят, но и вие самите така мислите един за друг. Всеки от вас има по един идеал и мисли, че другите не зачитат този идеал. Ти, който казваш за другите така, зачиташ ли техните идеали? Щом говорите за Истината, каквото припишете на другите, попитайте се: „Ами аз как постъпвам? Всяка моя постъпка съгласна ли е с Истината?“ Казвате: „Еди-кой си брат не е щедър.“ Запитайте се: „Аз щедър ли съм?“ – „Еди-кой си брат не говори меко, много е груб в отношенията си.“ Запитайте се: „Аз мек ли съм?“ – „Еди-кой си брат не ме прие любезно.“ Запитайте се: „Аз, като окултен ученик, приех ли го добре?“ Каквато мисъл възникне в ума ви, поставете и една контрастна. Само така ще разберете Истината.

Старайте се всички да бъдете естествени. Аз съм правил ред опити със себе си, правил съм опити и с другите хора, за да намеря за колко време мога да трансформирам както своите, така и техните състояния. Дойде някой при мене, казва ми: „Голяма е скръбта ми.“ Казвам му: „Скръбта ти не е толкова голяма, колкото ти я представяш.“ – „Ти не ме разбираш, затова говориш така.“ Казвам си: добре, аз ще взема скръбта на този човек. Вземам скръбта му и след пет минути той вече е радостен, весел и ми казва: „Благодаря ти, олекна ми сега.“ Неговата скръб е в мене вече и аз правя опит за колко време ще мога да трансформирам тази скръб. Колкото повече време ми е необходимо за трансформиране на даде-

на скръб, толкова тя е по-силна. Понякога скръбта на някои хора е толкова голяма, че едва може да се изнесе. Ако напрежението, което тази скръб предизвиква в човека, се увеличи с още един градус, непременно ще последва някакъв взрив в сърцето или в ума на този човек. Затова именно Писанието казва да не се изкушавате едни други. Като ученици вие трябва да си помагате взаимно едни на други. Дойде някой при вас тъжен, наскърбен: помолете се тайно в душата си за него. По този начин у него ще настане едно вътрешно облекчение. Тези тъжни мисли се дължат на хиляди нещастни същества, които изпълват цялото пространство. С молитва и добри мисли към тях вие можете да им помагате.

Изпейте упражненията *Вдъхновение* и *Фир-фюр-фен*.

Когато пеете или свирите, съзнанието ви трябва да е будно и вие сами да сте доволни от това, което изпълнявате. Вие трябва да насърчавате измежду вас ония, които имат силно развит музикален дух, за да се създаде истинската музика. Представете си, че вашият възлюбен спи и ви дават да композирате в музикална мелодия думите: „Стани ти, който спиш.“ Как ще го изпее? Как говорите на онзи, когото обичате? Това е една задача за всички ви, в която трябва да се упражнявате, докато бъдете доволни от себе си. Когато пеете на онзи, когото обичате, душата му трепти по особен начин. Когато говорите на онзи, когото обичате, гласът ви е тих, мек. Любовта има тих език. Силните, грубите тонове в музиката са материални тонове, те не са тоновете на Любовта. Новият начин на пеенето изисква да бъдете доволни от това, което пеете. Като пеете, концентрирайте мисълта си и вие ще се домогнете до един вътрешен метод. Щом музикалните ви органи започнат да се развиват, помощта ви ще дойде отвън. Като си лягате вечерно време, постоянно си внушавайте мисълта, че искате да пеете хубаво. Материалният живот огрубява човека, а целта на окултната наука е да осмисли този живот във всичките му положения. Ученикът трябва да знае законите, чрез които да намали шума, който се вдига наоколо му. Човек може да познае доколко е концентрирана неговата мисъл по следното: като върви из шумните ули-

ци, да следва спокойно мисълта си, да продължава пътя си, без да чува шума наоколо си. Колкото по-малко го смущава външният шум, толкова по-концентрирана мисъл има човек. Друг случай. Влизате вкъщи и веднага някаква неприятност се изпречва пред вас. Ако мисълта ви е концентрирана, вие почти няма да я почувствате. Каквито препятствия или неприятности и да срещате в живота си, те представляват условия за вашето повдигане. За света всички мъчности и противоречия в живота са безсмислени, но за ученика те имат смисъл. Невидимият свят нарочно ги създава за него. Те са задачи, които той трябва да решава.

Сега например у вас се явява мисълта: „Време е вече да свършвам часа.“ Аз ви поставям сега на изпит, за да проверите един закон. Някой оратор говори много хубаво, но духовете в него го подтикват да продължи дълго време речта си. Публиката, която слуша, казва: „Много говори този човек, да спре вече!“ Колкото те се отегчават, толкова у него се събужда по-голямо желание да говори. Някога духовете създават друго положение. Те казват на оратора да говори малко. Тогава пък у публиката се създава желанието този човек да им поговори повече. Та казвам: и в говоренето, и в пеенето всичко трябва да става не по ония внушения от духовете, а съобразно разумните закони на Природата. Например, като пеете упражнението *В начало бе Словото*, душата ви трябва да вземе участие в пеенето. Всичко, което пеете, да си го представите в картини за себе си. Само тогава пеенето има смисъл. При пеенето има неща, които никакъв инструмент не може да предаде. Те не се предават с ноти, но само човешкият глас може да ги изрази. Струните са мъртво нещо, те не могат да предадат тия трептения. Ако цигуларят успее да вложи своя двойник в цигулката си, тя може да изрази всичко онова, което душата чувства. Обаче, след като свърши свиренето, цигуларят трябва да извади двойника си. Опасно е да го забрави в цигулката. Какво би направил, ако някой открадне тази цигулка? Искате ли да има душа в пеенето, в мисълта ви, в чувствата ви, вашият двойник трябва да взема участие във всичко това. Прекарате ли двойника си

през ларинкса, ще пеете хубаво. Прекарате ли двойника си в предната част на мозъка, ще мислите хубаво. Прекарате ли двойника си в чувствата, ще имате възвишени и благородни чувства. Като си свършите работата, ще му кажете: „Моля ти се, върни се сега на мястото, което Бог ти е определил.“ Двойникът е около цялото тяло на човека и той се разпорежда с енергиите, които идват отвън и отвътре, и ги трансформира. Не може ли да ги трансформира, у човека се зараждат ред дисонанси, ред дисхармонични състояния.

Първото нещо в Окултната школа – трябва да има хармония в двойниците. Говорим ли за добродетелите – двойникът трябва да седи в краката. Говорим ли за целия човек – двойникът трябва да обхване целия човек. Става ли така, можем вече да кажем, че човек владее своите състояния.

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

СИЛОВИТЕ ЛИНИИ НА ДОБРОТО И ЗЛОТО

*Тридесет и втора лекция
15 юли 1925 г.*

СИЛОВИТЕ ЛИНИИ НА ДОБРОТО И ЗЛОТО

Размишление

Продължение на четенето на някои от работите върху темата *Предаване в поетична форма на думите „Любов, светлина, свобода за човешката душа“*.

Първоначално знанието е подразбиращо преживяване на една нова форма от Божествения Дух. Обаче този първичен смисъл на знанието сега е изгубен и днес под думата *знание* подразбираме само външните отношения на нещата. Например ние знаем, че Месечината се върти около Земята, но това не е знание, а само познание. Сега знанието се замества с Истината. Днес хората са раздвоили думата *Истина*, но всъщност под *Истина* се подразбира същината на живота по форма, съдържание и смисъл. Истината подразбира еднакво зачитане на формата, съдържанието и смисъла на нещата. Ако някой човек каже на друг, че не дава пет пари за неговото тяло, той не разбира съдържанието на нещата. Ако каже, че не дава пет пари за неговото съдържание, той не разбира смисъла на нещата. Когато казваме, че формата на нещата не ни интересува, това е само философски израз. Питам: може ли да се прояви съдържанието на нещо в света без някаква форма? Това е невъзможно при сегашните условия. Може ли да се прояви смисълът на нещо без съдържанието му? Смисълът може да съществува вън от съдържанието и съдържанието може да съществува вън от формата, но те сами не могат да се проявят.

Следователно всяка форма, която привлича нашето съзнание и нашето внимание, колкото и микроскопическа да е, трябва да произведе радост в душата ни. Например разумният човек, като види един малък кристал, какъвто и да е той, колкото и нищожен да е, неговата форма веднага ще произведе в душата му малка радост. Защо? – Понеже във всяка форма се крие едно разумно същество, което работи

в нея. Всички форми са създадени от разумни, гениални Същества, които живеят в Божествения свят. Но тези форми днес са изопачени, вследствие на което хората имат криви понятия за формата на нещата. В една от миналите лекции ви говорих, че формата трябва да отговаря на съдържанието, а съдържанието трябва да отговаря на смисъла. Така трябва да гледа на този въпрос ученикът, който изучава великата Божествена наука. От формата на нещата трябва да се съди за съдържанието.

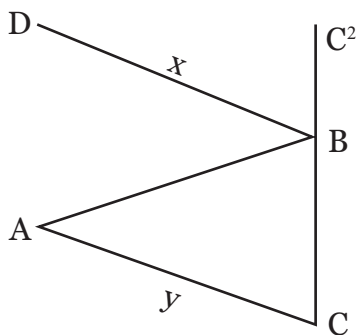
Същото нещо се забелязва и във френологията. Например от формата на пръста можем да знаем за съдържанието, което се крие в главата. По показалеца и по средния пръст съдим за интелигентността на човека. Ръката, пръстите, както и цялото тяло на човека, са построени въз основа на ред математически съотношения. Според това, как се движи човешката интелигентност, така са построени и пръстите на ръката. Онези хора, които са философски настроени или които имат критически ум, т.е. обичат да ровят навсякъде, имат възли на пръстите си. Хора, които имат такива философски разположения, обичат да подпушват нещата. Те често подпушват известни течения, направят един бент, който наричат философия. Значи всяка философска система представлява един бент. След като се удавят в тази река десет, двадесет, сто, хиляда души, хората казват: „Този бент не е направен на място, друг трябва да направим.“ Създават друга теория – направят друг бент. Трябва да знаете обаче, че в Природата бентове не съществуват. В Природата трябва да има постоянни течения. Тия течения трябва да бъдат дълбоки. Ето защо философът не трябва да прави бентове, да подпушва теченията в Природата. Той трябва да бъде бистра, чиста река. Ако иска да бъде философ, трябва да тече постоянно. Вода, която постоянно тече, се обновява.

Често вие се подпушвате, казвате: „Защо Господ създаде доброто и злото в света?“ Щом кажете „Защо Господ създаде доброто и злото?“, вие се подпушвате и ставате философ. Казвате си: „Нали Господ е добър, всемоушен, защо остави да съществуват доброто и злото едновременно?“ Вие не разсъж-

давате правилно. За вас има зло, но вашето зло не е зло за Бога. За Бога зло не съществува. Ако някой човек открадне парите ви, това зло ли е за Бога? Питам ви: „Тия пари ваши ли са?“ – „Аз ги спечелих с пот на челото си.“ – „Ами вие отде взехте тази вода, която излиза от челото ви?“ – „Тази вода е взета назаем.“ Значи, след като сте работили известно време, излишната вода излиза от вас. След като си работил дълго време, Слънцето казва: „Ти имаш много вода.“ Слънцето изтегля водата на хората навън – то ви обира. После Слънцето казва: „Понеже аз взех водата ви, вместо нея ще ви дам друга. На еди-кое си място аз създадох нов извор. Понеже водата във вашия организъм се опорочи, ще я издигна и след като я пречистя, ще я върна отново във вид на хубав извор.“ Вие казвате: „Неприятно е човек да се поти.“ Човек може да се поти, а може и да не се поти. Болните хора не се потят, а здравите хора се потят. Ако не искаш да се потиш, болен ще бъдеш. Ако искаш да бъдеш здрав, ще се потиш. И сега, като ме питате защо е злото в света, ще ви кажа, че злото е потене. Като дойде злото, ще се изпотииш, а щом се изпотииш, ще оздравееш.

Следователно доброто и злото са отношения на две точки. Ако започнеш с доброто, ще свършиш със злото. Това е първото неизбежно положение в живота. То е слизание. Ако започнеш със злото, ще свършиш с доброто. Това е качване, възлизане нагоре. Да допуснем, че ти си юнак – силен, мощен човек. Отиваш някъде на гости, но не те приемат хубаво. Ти оставаш недоволен от това и набиваш хазяина на дома, като му казваш: „Защо не ме нагости добре?“ Това е злото, с което ти започна. Хазяинът те нагости добре, но ти не остана доволен. Ти очакваше този човек да ти заколи кокошка, да ти направи хубава баница, да купи вино, но понеже всичко това не го намери, ти остана недоволен и затова наби хазяина. Недоволството в тебе беше причина да се прояви злото. Няма да се мине много време, това зло ще се върне в твоя дом. Все ще се намери някой човек, по-голям юнак от тебе, който ще ти иска печена кокошка и хубава баница. Като те набият, ще си кажеш: „Не е добре да се бият хората. Човек трябва

да бъде добър.“ Следователно в твоето съзнание ще се яви идеята: за предпочитане е човек да постъпва добре, отколкото зле. Тъй че доброто и злото са относителни величини в живота. Тъй както ние ги разбираме, те за нас представляват две абсолютно положителни величини. За вас обаче доброто не е абсолютна величина. Например вие казвате: „Човек не си струва да бъде добър.“ Какво значи да бъде човек добър? Ако е добър, той трябва да бъде добър при всички условия. Щом при известни условия съм добър, а при други съм зъл, аз не боравя с една реална, а с една относителна величина. По същия начин казваме: „Човек не трябва да бъде зъл.“ Значи и злото не е абсолютна величина, но относителна. Злото и доброто са две необходими положения. Следователно, за да се прояви добрият човек в света в своя творчески гений, злото непременно трябва да се явява в живота му като временен фактор.

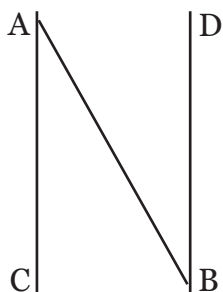

Фиг. 1

Като окултни ученици вие не трябва да се спирате върху въпроса защо Господ създаде злото. Доброто и злото са две велики сили, които действат в света. Те са две велики състояния на човешката душа. Двете линии x и y на чертежа представляват условията на живота. Как мислите вие, в коя линия животът е по-добър: в x или в y ? Линията AC представлява една посока на живота, а линията BD – друга

посока на живота. Линията BA пък е равнодействаща на първите две линии. Посоката AC показва слизане в живота, а посоката BD – качване в живота. Питам: кой живот ще бъде по-добър? По-добър живот е този, който върви в направление на линията BD .

Да допуснем сега, че тази плоскост се движи. Тогава линиите AC и BD ще заемат друго положение (фиг. 2). От движението на тази плоскост ще се образува един кръг, което

Фиг. 2

показва, че животът се движи в кръг. След време, ако тази плоскост се обърне в друго положение, доброто ще се превърне на зло, а злото ще се превърне на добро. Щом се изменят условията на живота, самият живот ще се измени.

Тази вечер нямам свободно време да се занимавам с дълбоката математика на тия два неизвестни за вас живота. Животът в точка Y в дадения случай е създаден от един по-нисш живот, а животът X – от по-висш живот. Следователно съществата, които са създали добрия живот, имат по-малко енергия от онези същества, които създават повидимому лошия живот. След време лошият живот ще се превърне в добър и ще даде по-богата жътва. При сегашните условия ние сме излезли от A и сме достигнали до C , затова нашият живот е грешен. Питам ви: след това в каква посока ще се движите? – От C към C^2 . Тия чертежи за повечето от вас не са ясни. Малцина могат да ги разберат. Задачата ми не е да направя тия чертежи ясни за вас, но единствената ми задача е да ви обърна внимание на това, да не се спъвате в разрешението на въпроса що е добро и що е зло. Злото е единственото условие да покажете своето добро – нищо повече. Доброто пък е условие да превърнете енергиите на злото за служене на доброто. Доброто и злото са състояния. Всеки от вас може да има добро или лошо състояние. Доброто и злото са два различни метода, с които си служи окултната наука. За в бъдеще вие ще изучавате тия методи – да превръщате природните енергии от едно състояние в друго. Туй трябва да знаете.

Вие казвате: „Този човек е лош.“ Спрете ли се върху това, вие се подпушвате. Вие не знаете кой човек е добър и кой – лош. Ако в даден момент аз съм добър към вас, следния момент няма да бъде тъй добър. Ако в даден момент съм лош към вас, следния момент няма да бъде лош, добър ще бъде. Тия положения се сменят. За да ви изясня тази идея, трябва да ви представя следната картина. Допуснете сега, че в едно

общество има кръчми. Казвам: добро нещо е, когато в някое общество има кръчми. Какво подразбираме, когато казваме, че кръчмите са необходими? Представете си, че една от тези кръчми се намира на някой друм, дето минават много пътници. Тук кръчмарят е необходим, защото през този друм минават много разбойници, които ще се спрат, ще се напият и няма да избиват хората, няма да вършат зло. И тъй, кръчмите обуздават злото. Те не са за добрите хора, но за злите. Ако кажем, че в едно общество не трябва да има кръчми, подразбираме, че в туй общество няма разбойници, следователно няма кой да убива хората. Ако хората са добри, трябва ли да има кръчми? Ако хората са добри, кръчми не трябва да има; ако хората са лоши, кръчми трябва да има. Тъй щото при съществуване на разбойници кръчмарят е отличен човек. Защо? – Той спасява добрите хора, които пътуват по този път. При едно добро общество този кръчмар ще направи зло, понеже добрият човек ще се спре в кръчмата, ще се напие и няма да свърши работата си. Тъй щото кръчмите са направени за лошите хора. Само лошите хора трябва да влизат в кръчма. Добрият човек трябва да върви свободно по пътя си, понеже кръчмарят задържа разбойниците. Той казва на добрите хора: „Вие си вървете свободно по пътя. Ние ще пуснем разбойниците, когато се отдалечите от тях. И те, като няма кого да убиват, ще се върнат по домовете си.“ Какво трябва да се подразбира, когато добрите хора започнат да влизат в кръчми? – Че кръчмите трябва да се превърнат в гостилници.

Следователно виното трябва да преобладава между лошите хора. Затова именно днес има толкова много вино в света. Знаете ли какво би станало в света без вино и без ракия? Виното е зло, но вие не виждате добрата му страна. Не е въпросът да направите хората въздържатели, но най-първо ще ги направите добри. Ако е въпрос за въздържание, то трябва да се постави на положителна основа. Окултната наука твърди, че лозата е емблема на човешкия живот, и понеже човекът ферментира, и лозата ферментира. Човек ферментира по причина на своя грях. Ако човек беше праведен, той щеше да бъде сладък, вследствие на което и гроздовият сок нямаше

да ферментира. Значи човекът е причина за ферментиране на гроздовия сок. Сега ние искаме изкуствено да задържим сладостта на гроздовия сок. Виното не може да остане сладко. Захарта в него се превръща в спирт, който упоява хората. Хората имат неестествени желания, които не са съгласни с Божията воля. Докато има вино в света, ще знаем, че човешкият живот трябва още много да се пречиства. Не трябва да се сърдите на кръчмаря. Ако трябва да се сърдите някому, това сте вие – на себе си трябва да се сърдите. Ако имате един лош приятел, кой метод ще приложите към него? – Метода на кръчмаря. Ако имате един добър приятел, към него ще приложите метода на гостилничаря. Вие ще кажете: „Не може ли да се постъпи по друг начин?“ При сегашните условия не може да се постъпи по друг начин. Тъй както сега се развива животът, възможности има много, но за да се приложи Доброто в живота идейно, от вас се изисква знание, за да се борите с всички атавистични черти, вложени във вашия характер. Често казвате: „Защо е злото в света?“ Казвам: щом си такъв философ, че разискваш по този въпрос, запази хладнокръвие при всички условия на живота.

Досега аз съм срещнал само един българин, който при един случай показва по-голямо хладнокръвие и от англичанина. Той беше лекар, сега заминал за другия свят. Това, което ми обърна вниманието, беше следното: един ден той отвори да чете някаква книга „Философия на медицината“, но двете му деца се качиха на гърба му, на главата му, дърпах го за брадата, мачкаха шапката му. Обаче той продължи да чете, не им обръщаше внимание и си каза: „Вие, деца, ще поумнеете един ден, но като дойдете на моите години.“ Това е дисциплина на ума. Той си чете, като че нищо не става на около му. Питам: кой от вас би изтърпял това? Туй е действителен факт. Децата му го закачаха цял час, след това се отдалечиха от него, а той си чете, вдълбочен в своята книга. Такъв трябва да бъде християнинът! Ако две злини се качат на гърба ти, остани прав, обърни се наляво и надясно, без да им обръщаш внимание. Това е едно прекрасно състояние на човешкия дух.

Ако вие, учениците, имате хладнокръвието на този български лекар, знаете ли какво нещо щеше да излезе от вас? Вие казвате: „Този човек се е родил така, той има тази черта от миналото съществуване.“ – Да, така е роден, но той е работил върху себе си. Тази черта на разумното търпение трябва да се изработи, тя не се създава в един ден.

И тъй, казвам ви: не се спирайте върху мисълта защо Господ създаде злото в света. Вие не знаете дали Господ създаде злото. Задавайте си само въпроса какво можете да научите от злото и какво – от доброто? Ако ви дам да опишете в поетична форма злото и доброто, как бихте ги описали? За следния път ще бъдете тъй добри, неколцина от вас, които могат да пишат поезия, да изразят в три куплета най-много, във форма на диалог, един разговор между доброто и злото. Злото е неприявената любов. Всяко нещо, което не е проявено, е зло. След като се прояви това нещо, става добро. Това е вярно. И в Природата, за да се прояви нещо, винаги се изисква едно топло и едно студено течение. Студеното течение обикновено уморява човека, а топлото му дава живот. Студът до известно число градуси причинява смърт, а после и той дава живот. В съвременната наука се казва, че най-ниската температура е 273° под нулата, при която температура светът се разрушава. Студът, като премине още по-долу от 273° , той се превръща в топлина. Това е едно възражение на учените хора. Те са прави, като казват, че светът ще се разруши под температура – 273° , защото студът вече се превръща в топлина. Значи в студа има скрита топлина. Казваме, че топлината дава живот. Така е, но ако топлината се повиши над 100° , над 500° и повече, и тя причинява смърт. Както виждате, положенията се изменят.

Казвам: всяко нещо, което не е проявено в Природата, ние наричаме зло. Например един човек може да има най-добрите намерения, но най-първо той трябва да направи едно зло, за да прояви своето добро. Казвате: „Светът не е направен добре.“ Питам: по кой начин трябваше Господ да се прояви в този свят? Дайте вие един по-добър план. Светът е проявление на Бога. Щом сте недоволни от него, вие съз-

дайте по-добър свят от този. Дайте вашия план как трябва да се създаде светът. Вие не трябва да бъдете от онези глупави философи, които казват, че светът е лош. Когато някой човек казва, че светът е лош, подразбирам, че този човек не знае смисъла на нещата, не знае как да мисли. Често пред някой богат човек слагат вкусно ядене, но той го намира безсолно. Защо? – Той е ял пищна, богата храна, и вследствие на това мъчно се задоволява. Но ако този човек е прекарал в беднотия, гладувал е по четири-пет дена, вижте дали ще бъде недоволен от яденето. Дайте му една постна картофена чорбича и малко черен хляб, ще видите как ще яде и ще благодари. Това са две положения в живота.

Следователно всеки недоволен човек е аристократ, който е изгубил смисъла в живота. Такова нещо представляват всички съвременни хора. Господ, Който е толкова мъдър, ще извади хората от техния аристократизъм. Как? – Ще ги направи бедни. След това ще им даде от тази картофена чорбича, за която като богати казваха, че нищо не струва, но като бедни ще намерят, че е отлична. По този начин Бог ще измени вашите състояния, вашите мисли, вашите чувства, за да бъдете благодарни от малкото, което ви се дава в света. Сега хората искат много, вследствие на което съществува злото. Някои хора четат съчиненията на много философи, но каква полза от това? Не казвам, че не трябва да четат философите, но питам: придобиха ли доволство в живота? Намериха ли смисъла на доброто и злото? Първото, което ще ви направи впечатление в техните съчинения, е, че тия философи едни други се опровергават. Да опровергаваш неща, да ги тълкуваш – това не е философия, това е хирургия.

Преди няколко дни аз ви приведох един пример за вълната и казах: не е достатъчно само да се изпере вълната, но след това трябва да се изпреде. След като се изпреде, трябва да се изтъче. След като се изтъче, трябва да си направиш от нея една хубава вълнена дреха, която грижливо да пазиш от молците. Ако след като си употребил толкова труд, дойдат молци и изядат дрехата ти, колко струва този голям труд? Ето защо вие трябва да преценявате труда си, добре да пазите своята вълнена дреха от молци.

Какво представляват молците в нашия живот? Молците, това са пороците в живота ни. Кои са най-обикновените пороци?

Отговор: *Съмнение, завист, подозрение.*

Напишете колко духовни пороци има в човека. Най-големият порок на ума е безверието. В ума има много пороци, но безверието изсушава ума: пресъхва течението на всички хубави, красиви мисли в него. Или, казано с други думи: тъмнината в съзнанието разрушава човека. Тя произтича от безверието, затова и нея смятат за един от молците. Кой е най-големият молец за сърцето?

Отговор: *Омразата.*

Омразата е в състояние да развали най-хубавите и красиви чувства, изработени с хиляди години. Тя прави дупки на красивата дреха на сърцето. С какъв нафталин трябва да посипете тази дреха, за да се запази от молци? – Най-добрият нафталин, който може да запази дрехата на сърцето от молци, е Любовта. В духовния свят не се позволява да туряш дрехата си в гардероб. Винаги ще носиш своята дреха със себе си. Питам: ако постоянно носиш своята дреха на гърба си, молците ще я ядат ли? Според този закон, ако вашата дреха е изядена от молци, подразбирам, че не сте я носили постоянно на гърба си, а сте спали и сте се излежавали. Онзи, който постоянно носи дрехата на гърба си, е работлив, смел човек, той ходи навсякъде с дрехата си. Разбирате ли тази философия? Ето защо вие трябва да имате една дреха, която постоянно ще носите на себе си. Щом носите тази дреха, тя ще се пречиства в духовния свят, тъй както се чистят дрехите на птиците. Птиците са изучавали това изкуство – цветовете на перцата им не се развалят, а цветовете на нашите дрехи от много носене се развалят и избеляват.

Като казвам, че злото и доброто съществуват в света като относителни величини, искам да ви обърна внимание на това: да не допускате злото в мисълта си, нито в чувствата си, за да не се подпушвате. Когато видите, че един човек греши, не трябва да вадите крайни заключения, че този човек е лош. Когато кажем, че $2+4=6$, какво подразбираме? Числото

6 е резултат. Числото 2 е земята, богатата почва. Числото 4 са семенцата, посети в тази почва. Резултатът пък, т.е. числото 6, може да бъде жито, царевица, плодове, зеленчуци и т.н. Следователно, като вадите крайни резултати, че този човек е лош, вие все едно че правите събиране, казвате: „ $2+4=6$.“ Не правете преждевременно своите заключения! Защо? Ако минавате във време на дъжд покрай някое място, на което почвата е чернозем, какво ще кажете? Лошо място е това, мочурляк, не се минава през него. Питайте земеделеца какво ще каже той за тази почва. Ако сее жито на тази почва, той ще каже: „Отлична е тази пръст!“ В сухо време тази почва се обръща на прах, става на буци и вие казвате: „Да не ми дава Господ да минавам по тези места!“ Земеделецът има друго мнение за тази почва и казва: „Дай, Боже, да имам жито да посадя в тази почва!“ Това са две различни положения в живота, които вие трябва да разбирате. Добрите положения и лошите положения са само условия в живота, които разумният човек разбира, а глупавият не разбира и казва: „Това е добро, онова е лошо.“ Вие, без да мислите много, казвате: „ $2+4=6$.“ Какво означава това? – Два гроша и четири гроша правят шест гроша. Това и кокошката знае. И кокошките събират по този начин: две зрънца и четири зрънца правят шест зрънца. Чудни сте вие, като мислите, че само хората знаят да събират. И котките знаят да събират. Всички животни знаят да събират, при това те събират отлично. При събирането обаче вие трябва да дойдете до положението да разбирате резултатите на това действие..

И тъй, като ученици не се подпушвайте с вашата философия. Не си отговаряйте на въпросите защо съществува злото, защо еди-кой си мисли така, защо еди-кой си постъпва така, и т.н. При всеки случай в живота ви, когато вие разрешавате някоя трудна задача, не се спирайте върху грешките на хората. Вие си представете, че сте извън доброто и злото и че можете да разрешите вашата трудна задача.

Сега ще ви дам следната задача за една седмица. Като ставате сутрин, ще кажете в ума си: „Заради Любовта, с която Бог ме е облякъл, всичко, което ми се случи през деня, ще го

приемам, че е хармонично създадено.“ Всичко, каквото ви се случи през деня, ще мислите, че е за добро. Каквото и да ви се случи, каквото и да ви кажат – добро или зло – ще знаете, че всичко е за добро, няма да се съмнявате в нищо. През тия седем дена ще мислите, че всичко става за добро. И доброто, и злото са служители на Любовта. Злото служи на Любовта, и доброто служи на Любовта. Като ви се случи нещо, ще кажете: „Благодаря Ти, Господи, че си ме удостоил с Твоята Любов!“ Някой може да бръкне в джоба ти и да те обере, някой може да ти каже обидна дума – нищо от това. За всичко, което ти се случи, ще кажеш: „Благодаря Ти, Господи, че си ме удостоил с Твоята Любов. Както и да ми говориш, аз Те познавам!“ Вие видяхте например какви бяха гърмежите на Мусала. В тях имаше особена мекота. И светлината беше мека. Значи както и да говори Бог, тихо или бурно, в гласа Му винаги има мекота.

Аз зная, че всички ще бъдете радостни през тази седмица. Обиди няма да има вече. От тази вечер до другата сряда ще живеете в Царството Божие. Всеки трябва да намери най-хубавите думи, които може да каже. Когато дойде някой при вас, вие ще бъдете много внимателни към него. Речникът ви ще бъде много подбран. Всеки от вас, който направи една погрешка през някой ден от тази седмица, ще повтори упражнението за още една седмица. Ако през втората седмица направи друга погрешка, ще го потрети и т.н. Трябва да работите! Например някой от вас говори високо. Казвате: „Защо този брат говори така високо?“ Не, кажете си: „Този брат говори отлично.“ Значи за цяла седмица вие трябва да бъдете внимателни едни към други. Също тъй ще бъдете внимателни и с външните хора. Съзнанието ви трябва да бъде будно за цяла седмица, за да видите докъде сте достигнали във вашето развитие и на какво сте способни. Това е една малка маневра.

Сега можете ли да изпеете следното упражнение:

*Кажи ми ти, светли Божий лъч,
благо то на живота –
светлия прав път на чистите души,
измити във водите на Любовта!*

Понякога вие се срамувате да пеете за Любовта, а търсите Любовта. Вие трябва да заучите това упражнение добре и да пеете като певци. Представете си, че вие сте осъдени на смърт и съдията пише на вашата присъда следното: „Ако можете да изпеете тази песен хубаво, с чувство, ще възвърнем живота ви – смъртната присъда ще се отмени.“ Как ще я пеете? – Ще пеете, а гласът ви ще трепери. Вие ще се молите и ще пеете. Всеки човек, който пее, трябва да знае, че решава един много важен въпрос. В пеенето помага и цигулката. Тя не се влияе от хората. Човек може да се повлияе, но цигулката не се влияе. В цигулката има установено мнение за нещата, характер има тя.

Изпейте упражненията *Вдъхновение* и *Вехади*.

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

НЕСЪВМЕСТИМИ ОТНОШЕНИЯ

*Тридесет и трета лекция
22 юли 1925 г.*

НЕСЪВМЕСТИМИ ОТНОШЕНИЯ

Размишление

Бяха прочетени стиховете *Диалог на злото и доброто*.
Бе прочетено резюме от темата *Най-малката незнайна добродетел*.

Изпейте упражнението *Вдъхновение*.

Ще ви представя няколко категории числа:

– първа категория:	$3 = 9.5$	} 1
0.5
3
– втора категория:	$3 = 10.5$	
– трета категория:	$3 = 10$	
– четвърта категория:	$3 = 7$	
– пета категория:	$2 = 7$	

Можете ли да примирите тия числа? – Това са числа, отношения, които съществуват в Природата. Те не са произволни числа. Де можете да намерите тези числа? Аз няма да ви отговоря. Вие срещате тези числа най-малко по десет пъти на ден.

Когато един възвишен дух или някое напреднало същество, или някой ангел иска да слезе на Земята, той трябва да си създаде тяло, в което да живее, тъй както всеки обикновен човек се стреми да си направи къща, в която да живее. Тук отношенията са едни и същи. Питам: какво придобива този възвишен дух, като слиза от невидимия мир на Земята да живее един ограничен живот като обикновен човек? Аз няма да ви отговоря и на този въпрос, но питам: защо, когато си строите къща, не се задоволявате с една малка колибка, но искате да си направите голяма, хубава къща? Защо предпочитате хубавата къща пред колибата? Ако предпочитате хубавата къща пред колибата от хигиенична гледна точка, колибата със своите тънки стени е много по-хигиенична, отколкото дебелите стени на солидната къща. Нашият салон например не е толкова хигиеничен. Светлината трябва да идва отгоре. Добре е, когато човек повдига очите си нагоре.

И така, питам ви: защо вие предпочитате хубавата къща пред колибата? Защо предпочитате богатия пред сиромаха? Защо предпочитате учения пред невежия? Защо предпочитате добрия пред злия? Вие казвате: „Ние предпочитаме учения човек, защото може да ни бъде полезен в нещо.“ Какви са отношенията на Бога спрямо всички хора в света? Той има ли същите разположения към хората, каквито ние имаме едни към други? Ако предпочитанието, което вие отдавате на богатия, на учения, на добрия човек, представлява истинските отношения, тогава и отношенията на Бога към нас трябва да бъдат същите. Не е така обаче. Казано е: „Бог не гледа на лице, но на сърце.“ Значи отношенията на хората едни към други не представляват една абсолютна норма, с която могат да се определят и отношенията на Бога към всички същества.

Сега онези от вас, които са запознати с математиката, нека кажат може ли $3 = 9.5$ и на 10.5 ? Каква е разликата между 9.5 и 10.5 ? – Единица. Когато кажем, че $3 = 10$, разликата между 10.5 и 10 е равна на 0.5 . Когато пък кажем, че $3 = 7$, разликата между 10 и 7 е три единици. Аз няма да ви кажа де се намират тези числа. Ако кажем, че $2 = 7 - 6$, това показва намаление на човешката воля, т.е. условията, при които човешката воля се намалява органически. Ако пък кажем, че $2 = 7 - 8$, това показва голямо засилване на човешката воля. Ако в първата категория числото 9 се увеличава, това показва усиление на егоистичните чувства у човека. Числото 9 може да се увеличи на 10.5 , на 11 и т.н. Тогава ще имаме анормално развитие на личните чувства. Такъв човек иска да бъде цар, господар в света, неговата дума да се слуша навсякъде. Ако числото 9 се намалява на 8 или на 7 , това показва, че личните чувства у човека се намаляват до минимум. Ако числото 10.5 от втората категория се увеличава до 12 , това показва усиlena деятелност на физическия ум, на критическите способности у човека. Такъв човек същевременно може да бъде крайно справедлив.

Сега задава се въпросът защо именно, когато се усилюва умствената деятелност у човека, същевременно се усилюва и

мозъчната деятелност, при което нишките на мозъка се продължават? Между умствената деятелност на човека и развитието на мозъка съществува известно съотношение. Когато моралните чувства на човека се усилват, мозъчните нишки пак се продължават. Значи Природата отбелязва усилването на известна умствена деятелност с продължаване на мозъчните нишки, а намалението на тази деятелност – със скъсяване на тези нишки. Тия нишки са силови линии, чрез които Природата действа, т.е. изявява своята деятелност навън. Когато в третата категория числото 10 се увеличи на 10.5, тогава имаме човек с чрезмерно развити морални чувства, който спада към слънчевите типове – той има широка душа, по характер е оптимист.

И тъй, за да се прояви един закон в света, за да можем да си въздействаме чрез него във физическия свят, трябва да бъдем в състояние да увеличим с каквато и да е малка величина някои от мозъчните нишки. Съществува и друг един икономически закон в Природата, който определя работата на всяко органическо същество на Земята. Всеки човек, откак се е родил, откак е дошъл на този свят, докато замине, има определена част от материята, която той трябва да развие, да обработи. За всеки човек е точно определено количеството от материята, която той трябва да обработи и рафинира. Ако той обработи и рафинира всичката материя, която му е дадена, смятат, че е живял отлично, че е водил един разумен, добър живот. Ако той не рафинира, не обработи количеството материя, определена за него, смятат, че не е живял добре, затова опитът му остава недовършен.

Аз забелязвам, че повечето от учениците, като четат Писанието, Библията, главно се спират върху това, какво Господ е обещал, и казват: „Нали Господ обеща това и това?“ Трябва да знаете, че в Божиите обещания няма отмяна. Бог никога не се разкайва, но всяко обещание представлява един договор. Когато Бог обещава нещо, между Него и нас се свързва договор. Това показва, че и ние сме обещали нещо. Бог дава, но и аз трябва да свърша някаква работа – нищо повече. Бог дава условно. Значи всеки човек, който е дошъл веднъж на

Земята, не е дошъл като на курорт, а да свърши някаква работа. Помнете, че Земята не е курортно място. Ако искате да знаете де са курортите, аз ще ви кажа. Курортите са извън Слънчевата система. В Слънчевата система курорти няма. При това всички вие искате да бъдете на курорт. Ако ви дам да изпредете сто килограма вълна, като се условим да ви плащам по сто лева на килограм, трябва да ви платя всичко десет хиляди лева. Обаче вие изпридате само петдесет килограма от тази вълна, т.е. половината, и искате да ви дам всичките пари. Имате ли право да искате всичките пари? – Нямате право. Казвам ви: изпредете и останалата вълна и ще получите всичките пари. Същото нещо върши и Природата. Помнете, в Природата съществува следният закон: тя дава всекому точно толкова, колкото той е изработил. Тя никого не кредитира, никому не дава, ако той не е вложил нещо в нейната банка. Някои може да мислят, че Природата дава винаги. Да, Природата винаги дава, но ако вие сте вложили своя капитал в нейната банка. И тогава тя ще ви даде точно толкова, колкото ви трябва. Всякога ще остави поне един лев в банката си в запас. Тя никога не дава извън кредита, който имаш – все ще остави една малка част от капитала ти в своята банка. По-добре е банката на Природата да има да ти дава, отколкото ти да имаш да ѝ даваш. Защо? – Понеже тя е честна, всякога ще дава, а когато хората имат да дават, те излизат нечестни в изплащането. Те в края на краищата ще възкресят порока.

Направете опит с когото и да е и ще видите колко е честен човек. Повикайте един бояджия да ви боядиса къщата и му платете предварително, да видите след колко време ще дойде да ви боядиса къщата. Повикайте шивача да ви ушие дрехи, платете му предварително и вижте след колко време ще ви ги ушие. Повикайте някой работник да копае на нивата ви, платете му предварително и вижте след колко време ще ви изоре нивата. След това направете опит: не плащайте нищо на работника, докато не е изорал нивата ви; не плащайте на шивача предварително, докато не ушие дрехата, и вижте какъв резултат ще имате. Аз имам предвид следното правило: не смятам добър работник този, който иска запла-

та, преди да свърши работата си. Всеки работник, който иска заплата, след като свърши работата си, е отличен човек. Всеки човек, който иска кредит, преди да е свършил работата си, няма да му върви в живота. Всички ние искаме само благодат от Господа. Всеки, който иска благодат от Господа, той не разбира основния Божествен закон. На всеки човек е дадено толкова, колкото му е необходимо в живота. Следователно, ако ти изхарчиш повече, отколкото ти е дадено, трябва да понесеш недоимъка си и да направиш малко икономия. Скръбта и радостта в живота се обуславят върху този закон. Някой път скърбиш, понеже си похарчил повече. Някой път се радваш, защото си икономисал нещо или си изхарчил толкова, колкото трябва.

Първото правило: за всинца ви е необходимо взаимно уважение и почитане. Аз забелязвам, че между учениците липсва тъкмо това чувство. Срещал съм много малко религиозни хора, у които има чувството на уважение и почитание. Такива хора лесно изнасят най-свещените си неща на пазар. Това се забелязва и между учениците. Някои от тях имат слабост да изнасят неверни факти. Това е дефект у тях. Помнете едно нещо: всеки ученик или който и да е човек, който се е опитвал да изнася неверни факти, не го е постигнало никакво добро. Ние сме се събрали в Школата не да си играем, нито да се занимаваме с празни работи, но да учим. Онези, които се занимават с разни доносничества, сами съграждат своето нещастие – както върху себе си, така и върху дома си. Те ще носят последствията на тази своя слабост до четвъртия род. Вие, като ученици, не трябва да се занимавате с погрешките на другите хора. Някои отиват на екскурзия и се занимават с това, кой как се държал, какво говорил и т.н. Казвам: екскурзиите имат съвсем друго предназначение. Всяка екскурзия предвижда влизане в контакт със силите на Живата Природа и облагородяване на човека. Отидеш ли на екскурзия, трябва да се върнеш освежен, обновен, с едно ново чувство в сърцето и с една светла мисъл в ума. Там трябва да забравиш всички дребнавости на обикновения живот. Качваш ли се на планина, това подразбира отиване към един по-висш свят.

Аз ви казвам: има един закон във всички окултни школи, според който никой няма право да се взира в постъпките на другите хора и да ги критикува. Престъпва ли този закон, той ще носи последствията му. Няма изключения за никого. Не спазвате ли този закон, вие сами ще се спънете. Който наруши този закон, трябва да има доблестта да признае вината си. Не я ли признае, той изпада в други грешки: започва да лъже, иска да се скрие. Но трябва да знаете, че никой не може да се скрие от законите на разумната Природа. Тя представява лицето на Бога, от което никой не може да избегне. Когато ви изтъквам този закон, имам предвид следното положение: не критикувайте хората, защото никой не знае какви са вътрешните причини, които подбуждат хората към известни действия. Щом ви се изнася тази Истина, Провидението иска да ви запази, като ви обръща внимание да не се занимавате с чуждите грешки, защото те са опасни взривни вещества. Ученикът трябва да бъде искрен към себе си. Наблюдал съм държанието на религиозните хора в техните събрания. Когато проповедникът е между тях, в събранието има тишина. Щом излезе той, веднага настава голям шум. Казвам: такова е положението на войниците пред своя генерал. Докато генералът е при тях, те седят тихо, мирно; щом генералът си излезе, настава шум, безредие. Та казвам: ако и вие се държите пред мен като пред генерал, това не е окултна школа. Ако учениците ме смятат за генерал или полковник, аз съжалявам, че са дошли в Школата. Ако учениците се държат морално, добре само пред учителя си, те трябва да знаят, че не могат да го излъжат. Ако те мислят, че учителят им ще ги съди, лъжат се. Казвам и на вас: аз няма да ви съдя, други ще ви съдят. Когато ви съдят, аз даже няма да се явя там. Аз зная, че тези, които ще ви съдят, са справедливи. Няма да се мине много време, и те ще ви съдят тук, на Земята. Някои от вас скоро ще бъдат съдени.

Питам: какви трябва да бъдат отношенията на учениците? Вие, като ученици на Окултната школа, трябва да имате Любов. Когато някой от вас направи една погрешка, защо не отидете при него да го посъветвате братски? Защо не му кажете нещо право в очите, без да ви чуе друг някой, а говорите

зад гърба му? Като ученици вие трябва да бъдете доблестни в отношенията си. Туй, което не можете да кажете някому в очите, не го казвайте и зад гърба му. При такива отношения мислите ли, че можете да имате Божията Любов? Някой казва: „Няма нито един добър човек в света, всички са лоши.“ Този човек вижда всичко лошо. Защо? – Той се е изопачил нещо. Когато някой е болен, кое как пипне, все го боли. Това показва, че той е в едно болезнено състояние – този човек не е здрав.

Та казвам: когато трябва да изнесете дефектите на един човек, правете намаление в дефектите му, а увеличение в Божественото у него. Най-първо, не сте вие, който трябва да съдите този човек. Само кога можете да изнесете дефектите на някой човек? Аз съм ви казвал и друг път – и сега пак ще ви кажа. Този човек, който има някакъв дефект, все едно че е дал някъде 500 лв. вместо 1000 лв. Какво трябва да направите вие? – Веднага ще отидете след него и ще платите останалите 500 лева.

Най-после, вие трябва да бъдете носители на Любовта. Ще кажете: „За в бъдеще ще стане това.“ Кога? След сто години ли? След сто години ще дойдат други хора. Ако вие сега не можете да бъдете полезни, кога ще бъдете? Кой от вас се е заел да проповядва Истината? Вие се занимавате все с дребни работи, но те не могат да ви повдигнат. Това се отнася само до онези, които не искат да бъдат ученици. Онези от вас, които искат да бъдат ученици, които искат да изпълнят Волята Божия, трябва да бъдат носители на Божията Любов, и то сега – няма отлагане вече! Ние трябва да осветим Волята Божия! Първо имайте любов към Бога! Вие трябва да разбирате закона: любовта към одного е любов към всички; и любовта към всички е любов към одного. Щом не можеш да любиш един, ти не можеш да любиш никого. В Бога няма пристрастие. Или ще любиш всички, тъй както Бог иска, или никого няма да любиш. Често казвате: „Еди-кой си човек е най-много обичан.“ Вие мислите, че някой човек е обичан повече от другите, т.е. получава повече любов. Казвам: всеки предмет, който е по-близо до светлината, ще се освети повече, отколкото онзи, който е по-далече от светлината. Коя е

причината за това: светлината ли, или предметът? Ако вие сте по-далече от светлината, по-малко ще се осветявате. Кой е причината, аз или вие? Кой е виновен за това? Вие седите един зад друг и си хвърляте сянка. Всички може да се наределите около Слънцето и никой никому да не пречи.

Не забравяйте, че всеки човек носи отговорност за делата си. Колкото е по-напреднал, толкова и отговорността му е по-голяма. Не мислете, че можете да правите, каквото искате. На Небето може да правите, каквото искате, но на Земята не можете. Давид като цар правеше, каквото искаше; свещеникът Илиия¹⁸ имаше синове, които не възпита, както трябва; Ананий и Сапфира¹⁹ принесоха жертва на Бога, но скриха нещо от нея. И след всичко това вие знаете какво постигна тия хора. Как мислите, трябва ли и вие, съвременните хора, да вървите по техния път. В Школата не се позволява никаква лъжа. Пред Бога няма нищо скрито-покрито. Често вие се оплаквате, че любовта ви отпаднала. Казвам: Любовта никога не отпада. Вие сами туряте препятствия на Любовта в живота си. Аз говоря на онези от вас, у които съзнанието е пробудено. Всички, които искат да бъдат ученици, ще се заемат да оправят живота си пред Бога. Той вижда всичко и от Него ще се пазите. Христос казва: „Ще ви кажа от кого да се боите.“ Съвременните хора се боят едни от други, но не и от Бога. Казвам на всички ви: имайте свещен страх от Бога.

И така, аз ви препоръчвам чист живот, затова дайте мястото на всяко благородно чувство, от какъвто характер и да е, което служи за повдигане на ума ви, за облагородяване на сърцето ви и за усиляване на волята ви. Ето защо яжте, без да преяждате! Любете, без да се пресилвате. Обичайте, както Бог иска!

Сега всички хора – и млади, и стари, имат изопачени разбирания за живота. Всички ще дойдат до една задънена улица, но трябва да направят последно усилие да излязат от тази задънена улица.

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

СЪВМЕСТИМИ ОТНОШЕНИЯ

*Тридесет и четвърта лекция
29 юли 1925 г.*

СЪВМЕСТИМИ ОТНОШЕНИЯ

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

Размишление

„Истината ще ви направи свободни“, казва Христос (Йоан 8:32).

Сега слушайте и пишете! Това, което ще ви кажа, ще бъде толкова важно, че ще трябва да си го запишете. Думата *важно* има двояко значение: туй, което е важно за здравия, не е важно за болния; туй, което е важно за болния, не е важно за здравия. Човек трябва да разбира смисъла и важността на нещата. Вие знаете кое е важно за здравия човек и кое е важно за болния. Това, което е важно за живите хора, не е важно за умрелите; това, което е важно за умрелите, не е важно за живите. Умрелите, като отидат в другия свят, мислят как да си съградят тяло. Живите хора мислят как да развият своето тяло. Някои от вас, като ученици, казват: „Да умрем!“ Мислите ли, че смъртта разрешава важните въпроси? Тъй както вие схващате смъртта, тя не разрешава нищо.

Има друго важно положение в живота. Всеки човек, като дойде в света, трябва да се учи. Дали иска, или не, дали ще стане ученик, или не, това е друг въпрос, но той е длъжен да учи. Той има всички възможности да бъде ученик. В това отношение той може да има съдействието на всички висши Същества, но никой не може да го застави насила да стане ученик. Под думата *ученик* ние разбираме човек, който учи съзнателно, придобива знание и го използва за доброто на своята душа. Когато ученикът влезе в света, той настъпва в една област на изпитания. Често някой човек казва: „Аз имам изпитания.“ Господ му е дал изпитания, а той дошъл да ми разправя това, да ме изпитва. Изпитанието е за тебе. Ти сам ще си решиш задачата, аз няма да я решавам заради тебе. Някой казва: „Аз имам да държа изпит.“ Издръж изпита си и тогава ела да ми кажеш, че си го държал. „Ама някаква болка

имам.“ Издръж болката си и като оздравееш, ела при мен. Ако разбираш болката като изпитание, ако разбираш страданието като изпитание, ако разбираш спънката в живота си като изпитание, издръж ги! Пък има и друго положение: ако разбираш мъчнотията като връзка, ако разбираш болката като връзка, ела при мене, аз ще те приема на драго сърце. Тъй че страданията могат да бъдат изпитания, могат да бъдат и връзки. Следователно, ако страданията на ученика са дадени като изпит, той трябва да издържи изпита си и после да дойде при мен да каже: „Днес имах изпит, издържах го.“ Аз ще се радвам, че той е издържал изпита си. Така се радват и учениците от гимназията, че са издържали своите изпити. Те, като излязат от изпитната зала, скачат, радват се. И близките около тях се радват. Ако вие гледате на страданието като на връзка, тогава как ще постъпите? Как се образуват връзките? По някой път ви гледам – вие размествате тези величини. Когато е време да държите изпита си, вие отивате да се запознавате с някого и отлагате вашия изпит. Когато имате страданието като връзка, с цел да се запознаете с някого, тогава вие седите в дома си и казвате: „Не искам да се запознавам с никого, изпит имам – трябва да седя вкъщи, да уча.“ Тогава вие обръщате вашия съвет с главата надолу.

Миналия път ви казах, че училището е изпит и вие трябва да държите изпита си. Като издържите изпита си, ще дойде онази вътрешна връзка на живота. За да се образува тази вътрешна връзка, трябва да знаете как да помагате. Ако не можеш да помогнеш някому, ти никога не ще можеш да образуваш тази връзка с него. Как се образува връзка между майката и детето? – Чрез помощта, която майката дава на детето. Тя знае да помага. Как се образува връзка между господаря и слугата? – Господарят знае как да помага на своя слуга. Как се образува връзката между учителя и ученика? – Учителят трябва да знае как да помага. От друга страна, ученикът не трябва да подпушва Божествените енергии в себе си. Има три рода енергии в човека, които могат да се подпушат. Първият вид енергия са тия на мускулите, или енергиите на физическото тяло. Ето защо ученикът не трябва да

подпушва в себе си този вид енергии. Подпуши ли ги, става натрупване в мускулите, което наричаме надебеляване. Щом подпушиш физическите енергии в себе си, ще надебелееш, ще станеш като буре. След всяко надебеляване започват да се зараждат ред болезнени състояния, които сегашната наука и медицина обясняват по един или друг начин. Щом отпушиш енергиите на физическото тяло, мускулната и костната системи дохождат в своето естествено състояние или, с други думи казано, тялото се намира в здравословно състояние.

Вторият вид енергии, които не трябва да подпушвате, това са енергиите на вашите чувства. Чувствата са Божествени енергии, които минават през вас. Те са причина, дето у вас се зараждат желания да се изявите. Тук изявлението може да бъде или към някоя птичка, или към някое млекопитаещо, или към някой човек. Едно е важно: в дадения случай Живата Природа, или Бог, ви е поставил в положение да изявите своите чувства. И вие трябва да ги изявите, без да философствате. По кой начин ще ги изявите? – За всеки даден случай ви се определя и метод как да постъпите. Щом изявите своите чувства, не се спирайте при туй същество да му казвате, че само вие можете да изявите тези чувства към него. Ако аз мога да извадя някого с въже вън от кладенеца, нима не могат да се намерят и други, които може да направят същото? – Не само един, но много още такива хора могат да се намерят. Моята услуга се състои в това, че аз съм първият, който съм направил тази услуга. Моментът, в който съм дошъл аз, той е важният, а не самият аз. Това, че съм попаднал в най-важния момент, дава цена на моята услуга, а не че само аз мога да я направя. Ще благодаря в себе си, че съм имал туй щастие, тази привилегия – аз да направя тази услуга. Ако си въобразя, че само аз притежавам силата да направя тази услуга, това е лъжливо схващане, лъжливо понятие.

Третият вид енергии, които не трябва да подпушите, това са енергиите на вашите мисли.

Сега, ако се обърнем към музиката, ще видим, че там има силни тонове, има и меки тонове. Всякога след силния тон иде мек тон; същото нещо е и в Природата. Ти не можеш да

предизвикаш силен тон, докато не предизвикаш мек тон; и не можеш да предизвикаш мек тон, докато не предизвикаш силен тон. Силният и мекият тон вървят паралелно в музиката. Великите музиканти разбират този двойк закон. След силния тон трябва да предизвикаме мек, за да може да използваме енергията на силния тон.

Вие сте в Божествено училище. Запитвали ли сте се някога какво сте научили? Много нещо сте научили досега, но какво сте приложили? Под думата *приложение* разбирам да съзнавате, че сте работили. Ще изясня мисълта си. Често вие казвате: „Трябва да бъдем в хармония с външния свят.“ На птицата ще говорите като на птица, няма защо да я учите да ходи по земята. Тя ще си хвърчи във въздуха. Няма да учите млекопитаещото да хвърчи във въздуха: него ще учите да ходи по земята правилно. Няма защо да се чудите, че волът е голям, пък не може да хвърчи. Няма защо да учите змията да ходи по земята: нея ще учите да се влачи по корем. Няма да учите рибата да ходи по земята: нея ще учите да плува във водата. Така е наредила Природата. Затова именно и вие трябва да се съобразявате в постъпките си според естеството на всяко същество. Същото нещо се отнася и до вашите мисли. Понеже много от вашите мисли спадат към един или друг вид от тези животни, и вие трябва да знаете как да се отнасяте към тях. Има мисли, които хвърчат; има мисли, които ходят по земята; има мисли, които се влачат; има мисли, които плуват. В даден момент вие се занимавате с една мисъл, която плува. Кажете ми, как ще накарате тази мисъл да хвърчи? Това е велика алхимическа наука. Природата, която е много разумна, е изразходвала милиони години, докато накара рибите да хвърчат във въздуха. Вие, един ученик, който не е запознат с дълбоките закони на Природата, който не познава нейните сили, си прави илюзии, че може да превърне една плаваща мисъл в хвърката. Не, хванете тази мисъл, извадете я във морето, изпечете я на огъня и направете от нея един хубав обяд. Казвате: „Трябва ли да се яде риба?“ – Много хубави са тези риби, ядат се те. От тях може да си направите и майонеза – това нищо не значи. По този начин вие ще превърнете една плаваща мисъл в хвърката.

Значи птицата трябва да хвърчи, млекопитаещото трябва да ходи, змията трябва да се влече, рибата трябва да плува, човекът трябва да мисли право. Само ангелите мислят. Онези, които казват, че човекът бил *манас*, не разбират нещата. Съвременният човек не е *манас*. Той трябва да учи закона на Любовта: първо да се научи да чувства правилно, после да мисли правилно. Ако искате да знаете Истината, тя седи в това, че всеки човек, който не чувства правилно, той не може и да мисли правилно. Понеже ангелите мислят правилно, те работят с мисълта, а са оставили хората да работят с чувствата. Значи ангелите мислят, а хората чувстват. Следователно между мислите на ангелите и нашите чувства става една вътрешна връзка. Когато кажем, че човек започва да мисли, ние подразбираме, че някой ангел се е заселил в тялото на тази душа на Земята, която чувства. Тогава именно тази душа започва да чувства и да мисли. Тя мисли с ума на ангела, а чувства със сърцето на човека. Ангелът съзнава, че започва да чувства, но вече с душата на човека. Значи между ангела и човека има взаимна връзка. Ангелът е силният тон, а човекът е мекият тон. Вие питате някого: „Ти право ли мислиш?“ Защо питате него, питайте ангела. Ако е въпрос за чувстване, питайте човека дали чувства право, или не. В цялата Свещена книга никъде не се говори за човешкия ум, но за ума, за мисълта на ангелите, а пък за сърцето на човека. Само новите писатели казват, че както човек мисли, такъв става: както човек чувства, такъв е в действителност. Човек възприема своята мисъл чрез сърцето си. Следователно, за да разбереш състоянието на когото и да е, трябва да чувстваш тъй, както и той чувства. Само така ще може да се разберете.

Сега няма да се спирам да ви обяснявам тия неща надълго. Аз съм засегнал всички тия въпроси, направил съм ги донякъде разбираеми, но вие, вместо да извлечете полза от тях, мислите, че тази работа е много лесна. Не, всяка мисъл трябва да мине през вашето сърце. Тези мисли не са мои – те са Божествени мисли, Божествени енергии, които минават през мене. Тия енергии трябва да минат и през вас.

Аз не искам да бъдете като онези реки, които текат само във време на дъжд. Щом престане дъждът, и тия реки пресъх-

ват. Реки, които пресъхват, са дъждовни, мътни. В тях няма живот, който постоянно да се влива. Всяка река трябва да има притоци; тя трябва постоянно да тече, да не пресъхва – и при най-голямата топлина, и при най-голямата суша. Това наричам жива река. И затова казвам: истински човек е онзи, чиято река при най-лошите условия на живота не пресъхва и маслото в неговото кандило при най-лошите условия не изгаря.

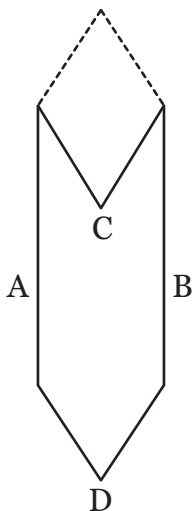
Сега аз не казвам, че нямате масло, т.е. че нямате мисли и чувства. Вие имате сърце, но не го употребявате; вие имате ум, но не го употребявате. Понякога вие постъпвате като младите моми, които се обличат с новите си дрехи само в празнични дни или когато посрещат този, когото обичат, а в обикновените дни са със скъсани дрехи. Значи за да се облечете с хубави дрехи, изискват се особени условия. Човек трябва да бъде и при обикновените условия на своя живот много хубаво облечен. Допуснете, че вие сте богат търговец, баща на пет сина и пет дъщери, които ви обичат. Един ден обаче вие изгубвате 200 000 лева и почти пропадате материално. Връщате се у дома и започвате да викате, да крещите на синовете и дъщерите си. Питам: какво печелите в дадения случай? Какво трябва да кажете на синовете и дъщерите си? Как трябва да разрешите този въпрос? Всичкото ви състояние е отишло, а дъщерите и синовете ви са вече доста израсли и вие няма какво да им оставите. Според правилата на окултната наука какво трябва да кажете на вашите дъщери и синове, като влезете у дома си? Аз ще ви улесня, като ви приведа един пример. В древността някой си виден княз заминал да странства с цел да проучва света, като оставил у дома си жена си с две деца. В негово отсъствие децата му умрели. Като се връща, неговата възлюбена го посреща много радостно и започва да му разправя една приказка: „Един приятел дойде у дома и ни остави два скъпоценни камъка. След една година дойде да си вземе скъпоценните камъни обратно.“ Мъжът ѝ я запитва: „Ти даде ли му ги?“ – „Да, той ги донесе, те бяха негови и той имаше право да си ги вземе.“ Мъжът се съгласява с жена си, намира, че е постъпила добре. Тогава тя му казва: „Тия скъпоценни камъни са нашите деца,

които дойдоха да вземат и аз ги пуснах. “Питам: ако вие изгубите едно ваше красиво чувство, не е ли същото? Ако някой ви обиди, какво ще направите като ученици? Какво нещо е обидата? Щом някой може да ви обиди, вие сте много малък извор, който едва цицирика. Казвате: „Еди-кой си ме обиди, тежко ми стана на душата.“ Казвам: много малък извор си. Ако някой човек хвърли нещо в един грамаден извор, който постоянно блика, той ще се размъти ли? Не, грамадният извор ще изхвърли всичко навън.

Наскоро дохожда при мене един мой приятел и плаче. Казвам му: „Ти си плачи, щом е дошло за плач, но ако искаш да докажеш с този плач, че ме обичаш, лъжеш се. Плачът нищо не доказва. Аз разбирам смисъла на сълзите. Ето, преди една година ти плачеше, защото беше счупил крака си.“ Човек плаче за много работи. Какво означава плачът? – Той не е израз на приятелство. Всеки трябва да анализира своите постъпки и състояния. Плачеш ли, трябва да знаеш защо плачеш. Сълзите показват промяна на състоянието. Хората се лекуват с плача. Ти плачеш, защото си болен. Ти плачеш, защото си скръбен. Ти плачеш, защото си изгубил приятеля си. Казвате, че някой човек плаче от радост. Когато хората

плачат от радост, то е, защото те се боят да не изгубят радостта си. Тия хора изпадат едновременно в две противоположни мисли и чувства: от една страна се радват, че скръбта им се е превърнала в радост, а от друга страна се боят да не изгубят радостта си. Ученикът трябва дълбоко да разбира всички прояви на Божествения Дух.

На чертежа имате успоредните линии *A* и *B*, които са равни помежду си. Тия линии представляват две живи същества. Ние казваме, че разумните същества се движат по успоредни линии. Тогава питам: колко положения може да се образуват между тези две същества? – Те могат да заемат още положенията *C* и *D*. Точките *C* и *D* изразяват

меки тонове, в които се забелязва постепенна градация. Изобщо в отношенията между двама души ще се образуват или меки, или силни тонове. При сегашните условия на живота няма друг изходен път. В силните тонове стават най-големите проветрявания. Всички спорове, всички недоразумения в живота на хората стават на планинските върхове. Хората се давят в низините, дето се образуват езера, понеже не знаят да плуват. В меките тонове човек може да се удави, а силните тонове могат да го отвеят. Казвате: „Този човек е много мек.“ – Да, но ако не знаеш как да постъпваш, ти можеш да се удавиш в него. Ти трябва да разбираш и мекия, и силния човек, защото в мекия ще се удавиш, а силният ще те отвее, както вятърът отвява, и ще те отнесе някъде. При силния трябва да имаш крила, а при мекия трябва да имаш перки. Перките не са за хвъркане и крилата не са за плуване. Да хвърчите и да плувате, това са два метода, които вие трябва да знаете. Птицата може някой път да използва крилата си да плува, но тя не може да плува като рибата, да слиза дълбоко във водата. И рибата може някой път да излезе на повърхността на водата, но тя не може да излезе високо във въздуха и да хвърчи като птица.

Сега от вас се изисква приложение. Защо човек трябва да бъде ученик? В какво седи ученичеството? Знанието е потребно на ученика, за да може да живее в този свят. Защо цигуларят се учи да свири? – За да може да живее добре. Най-първо цигуларят трябва да свири за себе си. В това той трябва да изпитва удоволствие. Дали си художник, писател или какъв и да е, каквото учиш или каквото вършиш, най-първо то трябва да има отношение към самия теб, а после и към другите.

Питам ви: всяка сутрин, като ставате, задавали ли сте си въпроса какво нещо е Бог? Имате ли ясна представа за Бога? Вие нямате ясна представа за Бога, затова не знаете какво нещо е страх Божий. Вие имате временен страх. Като видите някоя мечка или някой паяк, или някоя змия, плашите се. Съвременните хора говорят за Бога, говорят за страх Божий, но нито Бога познават, нито страх от Него имат. Ако учени-

кът няма страх от Бога, това е неговото нещастие. Да имаш страх от Бога е полезно нещо. За този страх се казва: „Начало на мъдростта е страх Божий“ (Притчи 1:7). Някои хора казват, че не трябва да се страхуваме. Вярно е, че не трябва да се страхуваме, но от какво? – Има един страх, който не е потребен на човека, но има един страх, който представлява велик закон. Този закон на страха всякога трябва да имате предвид. Всеки химик трябва да знае качествата на елементите, с които работи. Не ги ли знае, това може да коства живота му. Всеки, който хвърчи във въздуха с аероплан, трябва да разбира законите на хвърченето, иначе ще се намери на земята. Щом се намери на земята, няма да има първото величие, други ще го вдигат. Някой казва: „Аз ще стана учен човек.“ Знаете ли колко е опасно човек да стане учен? Велико благо е да бъдеш учен, но в това има големи опасности, големи страдания. Простият човек не може да страда, както ученият.

При мен идват много хора и ми казват: „Ние научихме много неща от живота, но и много страдаме.“ Казвам: вие сте от учените хора, които страдат много. Още много има да учите и да страдате. Когато човек добива знание, той трябва да се отнася към него със свещен трепет. Първите хора ги изпъдиха из рая, понеже искаха по лесен път да придобият знания. Змията каза на Ева: „Вие искате по лесен начин да придобивате знания. Това е лесна работа. Достатъчно е да вкусите от плодовете на Дървото за познаване доброто и злото и очите ви ще се отворят.“ Евакуси от забранения плод и даде от него на Адам. Но видя тя после, че тази работа не излезе така лесна. Очите им се отвориха, те видяха страшни работи. Казвам: такава е съдбата на всеки едного, който търси лесния път. Когато първата жена послуша неочаквано явилия се професор в рая, който ѝ даде един урок по предметно обучение, тя разбра лошите последствия от бързането. Раят беше окултна школа. Господ каза на първите ученици от тази школа да ядат от всички плодове, но не и от плодовете на Дървото за познаване на доброто и злото. Но професорът, който се промъкна в рая, даде първата лекция на един от двамата ученици, като им каза, че те могат да престъпят

Божия закон, като ядат от плодовете на забраненото дърво. Адам, като вкуси от тези плодове, си каза: „Наистина, аз не съм ли свободен да постъпвам, както разбирам? Аз нямам ли ум да мисля и сърце да чувствам? Раят не е ли мой? Всичките животни не са ли мои? Какво от това, че съм престъпил Божията заповед? Какво ще каже Господ?“ Но след като хапна от забранения плод, той се скри от лицето на Господа. Бог се яви в рая, извика Адам и Ева и им каза: „Излезте да си кажете урока! Какво научихте днес?“ Бог ги извика веднъж, дважд, три пъти, но никой от тях не излезе. Най-после Бог разтърси рая. Това не се споменава никъде в Писанието. Адам никога не беше изпитвал подобно разтърсване. Той веднага излезе пред Господа. Запита го Бог: „Де се криеш?“ – „Тук съм, Господи, но ме е срам да изляза.“ – „Защо те е срам?“ – „Гол съм.“ – „Кой ти каза, че си гол?“ Както виждате, Адам се боеше да излезе пред Господа. Значи свещеният страх дойде у тях, но те не го разбраха. И трябваше Господ дълго време да ги изпитва, за да извади налице Истината. Днес хората имат същия навик да се крият от Господа и казват: „Голи сме.“ – „Защо сте голи? Коя е причината за тази ваша голота? Кой е виновникът за това – не можеш да го уловиш. Този разказ представлява една алегория, ще го оставим сега настрана.

Питам ви: как мислите, вие надвили ли сте този недъг, който съществуваше у Адам? Не, Господ ще се яви и на вас и ще започне да ви говори. Господ говори по три начина, т.е. Той може да говори по много начини, но три от тях са съществени. Когато пророк Илия трябваше да научи, да разбере нещо, отиде в планината. Там първо се яви силна буря, но Бог не беше в бурята. Божествената Любов не е в бурята. След туй огън дойде, но Бог не беше и в огъня. Най-после се чу тих глас. Тогава Илия си закри лицето и разбра, че това беше Бог. Първите две положения разклатиха ума и сърцето му. Бурята разклати въздуха, разклати и неговия ум. Огънят разклати неговото сърце. От този момент Илия започна да мисли. Той беше от тези хора, които решаваха въпросите на общо основание. Илия закла 450 Ваалови пророци. Господ му каза: „Аз не те пратих да колиш, но те пратих с живото Сло-

во да учиш хората.“ Господ изпрати Илия на планината, да му покаже колко е страхлив. Илия, който беше такъв голям пророк, като чу заканванията на Йезавел, уплаши се и избяга в пустинята. Тук той чу Слово Господне, Който му рече: „Що правиш тук, Илия? Излез, та застани на гората пред Господа!“ На тази гора Бог изпрати буря, която разклати неговия ум, и огън, който разклати неговото сърце. Най-после дойде тихият глас, който му показва пътя. Но цели 40 дни трябваше да пости Илия, за да чуе този глас. Вие чели ли сте този разказ? Знаете ли какъв беше разговорът между Бога и Илия? Казва му Господ: „Ти си човекът на силните тонове. Аз ще те взема на небето с огнена колесница, за да познаеш Любовта. За твой заместник ще остане Елисей, който ще ти покаже как трябваше да работиш.“ Елисей беше човек на меките тонове.

Някои от учениците в Школата употребяват методите на Илия – излизат с наточени ножове. И мъже, и жени са наточили ножовете си, чакат само да ги бутне някой и казват: „Ако говориш много, ще те мушна три-четири пъти с ножа си, ще познаеш, че съм ученик на една Окултна школа.“ Разбиране е това! Питам: правилно ли е двама ученици да се бият помежду си като пехливани? Казват: „Как ще се разреши спорът между тях?“ Понеже те не са избрали друг метод, освен физическата саморазправа, ще се намери някой по-силен от тях, ще повали единия на земята, а на втория ще даде друг някакъв урок. По-слабият все ще остане с някаква следа от този бой, затова той ще получи друг урок – ще легне за няколко дни в легло. През това време ще трябва да се моли на Бога, да поправи грешката си. Когато двама ученици спорят за нещо, те трябва да отидат при Учителя си да им даде някакъв съвет, правилно да разрешат въпроса. Учителят ще им даде метод да разрешат спора без бой. Не е позволено на ученици от Окултната школа да се бият. Ако те се бият, останалите ученици ще ги наблюдават, ще коментират случката и ще кажат: „Учителят взе страната на единия.“ – Да, единият е повален на земята, а другият – на леглото. След боя двамата герои седят и си философстват: „Защо Учителят

допусна да се бием? Защо не предотврати тази случка?“ Казвам: преди всичко те не се обърнаха към Учителя си за съвет. Ако при това положение Учителят прибърза да предотврати всякакъв спор, значи той ще покаже слабост, страх. Защо учениците сами не предотвратиха тази случка? Те нали са учили разни методи, по които трябва да разрешават вън от себе си и вътре в себе си всички спорове и недоразумения? И двамата знаеха методите, и двамата бяха предупреждени, но се набиha на общо основание. С това дадоха на другите ученици един урок по предметно обучение.

Питам: този ли е пътят, по който вие трябва да разрешавате въпросите? – Не, това е физическо разрешение. Освен физически бой има още и бой на чувствата, както и бой на мислите. Когато смугите сърцето или ума на някого, вие му нанасяте бой в една по-висша форма от физическия. Ако кажете на някоя сестра или брат, които вървят в Божествения път, че са изкривили пътя си, че са изпаднали в някакво заблуждение, вие смущавате техните сърца и умове. Право ли е това, което вършите по отношение тях? – Не е право. Така може да каже само онзи човек, който действително се намира в правия път. Тогава той има право да каже: „Сестра, тия чувства, които сега имаш, не са от този характер, каквито Бог изисква. Тия мисли, които сега имаш, не са от този характер, каквито Бог изисква.“ Този човек ще бъде един от тия, които продават скъпоценни камъни. Той трябва да каже: „Сестра, ела при мен, аз ще ти дам един камък, по-хубав от твоя.“ Същото се отнася и за мислите. Тъй трябва да се изясняват нещата.

И тъй, аз изисквам от вас послушание. Не се позволява на окултния ученик да каже на брата си или на сестра си, че са глупави, нито че не са прави в нещо. Аз ви казах в една от беседите си, че щом виждате погрешките на другите, тия погрешки се отразяват и в самите вас. Кажеш ли някому, че е заблуден, че не познава реалността на нещата, ти сам се оглеждаш в огледалото и виждаш, че онзи в огледалото има някакво черно петно. Ти му казваш: „Слушай, махни това черно петно!“ Обаче петното не се маха. Ти вземаш вода, из-

миеш петното и то се маха. Следователно петното, което си виждал в огледалото, го няма повече там. Ти няма да казваш, че си махнал петното, но ще си мълчиш. Обаче ти трябва да го махнеш, защото си ученик. После ще кажеш: „Аз му посочих къде е петното, а той го изчисти.“ Когато вие заживеете в реалността на нещата, там няма да има вече никакви петна. Ти, като виждаш доброто в света, като виждаш Бога, няма да виждаш никакви погрешки. Виждаш ли погрешки, Любов нямаш. Как мислите, Бог вижда ли вашите погрешки? Ако живеете в Бога, няма да виждате никакви погрешки. Ако аз виждам погрешките на другите, ще видя и своите погрешки. Като влизам при вас, аз искам да видя Божествения образ във вас, искам да видя как Бог работи. Щом Бог е във вас, аз зная, че вие ще мислите правилно, ще чувствате правилно и ще действате правилно. Тогава животът ви ще има смисъл.

По този начин именно ще може да се даде правилно направление на вашите енергии. Как ще работите за в бъдеще? Работите ли според методите на разумната Природа, вие ще дадете правилна насока на вашия ум и на вашето сърце.

Сега аз искам всеки от вас да се спре най-малко по един час на ден върху някого, когото не обича, и да се постарее да намери у него поне една добра черта. Това ще ви бъде като задача. Изпълнете тази задача заради Господа! Потърсете мислено една добра черта у този, когото не обичате. Ако можете да направите това заради Бога, значи у вас има едно силно чувство, една силна мисъл. По същия начин ще можете да влияете и на децата си. Децата ви са вашите ученици. Майката е първият учител на децата си. Тя трябва да гледа на дъщеря си и на сина си като на окултни ученици. При възпитанието на вашите деца ще употребявате същите методи, каквито употребяват към окултните ученици. Ще опитате Божествената Мъдрост, ще опитате Божествената Любов, ще опитате най-после и Божествената Истина върху онзи ученик, когото Бог ви е дал като ваше дете. Чрез него Бог ви изпитва. Ако имаш една добродетел, тя е ваше дете. И по отношение на нея ще приложите същия закон. Вие сте събрани тук като ученици на тази Школа да опитате същия закон.

Колцина от вас, ако ви поставят на изпит да се самопожертвате, са готови да издържат този изпит? Много мъчно се издържа изпитът на самопожертването. Подбудителната причина на вашите действия не трябва да бъде страхът. Кога човек действа под страх? Когато не може да разбере Любовта. Любовта е мекият тон в Природата. Най-мекият тон в музиката е Любовта, а страхът е най-силният тон. Когато човек се уплаши, космите му настръхват. Страхът е сила, която съдържа в себе си електричество. Казват: краката на страхливия човек се продължават, а космите му настръхват. Природата работи с най-меките тонове. С тия тонове трябва да работите и вие. Казвате: „Защо да не работим със силните тонове?“ Силните тонове са за Бога. На високите места могат да живеят само боговете и най-напредналите ангели. Хората трябва да живеят в долините: там са изворите, там са плодотворните полета, там са дърветата. Планинските върхове са голи, те са скалисти и покрити само с ледове. Следователно силният тон има сила само при мекия тон. Мекият тон има две качества: той съдържа в себе си топлина и светлина. За бъдеще, когато се възпроизвеждат меките тонове, те трябва да съдържат тези две качества в себе си – топлина и светлина. Когато един певец пее меки тонове с чувство и с мисъл, веднага той ще придаде известно количество калории топлина на този тон. Тази топлина може да се почувства. Никой певец досега не е произвел със своите тонове светлина. Там седи нещастieto на тия певци. И мисълта ни трябва да съдържа тези две качества – топлина и светлина. Мисълта е велика енергия, която се изпраща в света. Като енергия тя трябва да произвежда топлина и светлина у самите нас.

Като говорим за физически бой, някои от вас ще питат: „Трябва ли да стават такива неща между нас?“ Казвам: тези неща са обикновени за света, но за вас те са изключения. Да се бият хората в света, това е нещо обикновено; те не само че се бият, но с милиони хора се избиват. Стават ли такива неща между вас, те са изключения, които не са свършено изключени. Следователно ще знаете, че всеки от вас може да попадне в изключенията, затова трябва да изучавате този

закон. Като изучавате закона на изключенията, непременно трябва да боравите с меките тонове. Боравите ли с меките тонове, всяко жестокосърдечие, всяко недоволство ще изчезне от вас и вие ще разрешите всички въпроси правилно, тъй както Бог изисква.

Кое е най-добро държание според вас: да давате ухо на всичко казано-речено или да не давате? Една турска поговорка казва: „Не давай ухо на лошите работи!“ Плаче ли някой, не му обръщай внимание. Карат ли се някои, не им обръщай внимание. Като дойде някой при мен, ще го питам: „Торбата ти пълна ли е с нещо добро?“ Ако е пълна, добре дошъл. Ако пък е пълна с непотребни неща, ще ви дам пари да отидете някъде да ги изхвърлите. След като изпразните торбата си, ще я изперете хубаво и тогава ще дойдете при мен – аз ще ви я напълня с нещо хубаво. На света трябва да се даде пример от един велик Божествен морал. Аз ви казвам как трябва да постъпвате и вие. Не обръщайте внимание на дребнавостите в живота. Хиляди страдания ще дойдат за вас. Ще имате изпитания, изкушения не само външни, но и вътрешни – не им обръщайте внимание. Ама вън вятър имало. Ти ще седиш въкъщи, ще се занимаваш, ще си четеш. Ама гръмотевица, дъжд имало вън – не им обръщай внимание. Когато дойдат меките тонове, ще им обърнеш внимание. Писанието казва: „Когато се обърнете към Мене с всичкото си сърце, тогава ще Ме познаете.“ „Когато Ме потърсите с всичкото си сърце, Аз ще ви се изявя и ще ви помогна.“ – Това подразбира меки тонове. Казва се още в Писанието: „Потърсете Ме в ден скръбен и Аз ще ви се изявя.“

Тъй че вие трябва с помощта на меките тонове да разрешите всички мъчности, всички изпитания и задачи. Казваме: „Бог е Любов.“ Де ще се прояви тази Любов? Ако двама ученици се карат, защо единият от тях да не се обърне към Бога и да каже: „Господи, Ти живееш в мен, нека Твоят мек глас, нека Твоята милост се изяви чрез мен!“ Това е хубавото в света. Ако ние не можем да предизвикаме Божията милост да се изяви чрез нас, всички други енергии, които ще дойдат, ще слязат от върха на планината и ще се отразят много зле

върху нашето развитие. За Бога е безразлично дали ти страдаш, или се радваш. Ако Бог те обича, ако Той дълготърпи, трябва да знаете, че тази обич не е заради вас. Вие още не сте изучавали закона защо Бог ви обича. Има други причини, които заставят Бога да ви обича. Понякога цял народ трябва да изчезне от лицето на Земята, но Бог има право да направи това. В такъв случай защо вие трябва да предизвикате Бога да изпраща такава енергия, с която да ви погубва, да ви помете от света? Не, работете само с меките тонове, за да се ползвате с благоволението на Бога.

Вие, като знаете, че Бог е благ, мислите, че може да правите всичко, каквото искате. Не е така. Понеже ученикът живее съзнателен живот, той трябва да бъде внимателен в своите прояви. Не мислете, че при такъв живот той не може да постигне своите желания. Напротив, при този съзнателен живот от страна на ученика Любовта ще има истински образ, Мъдростта ще има истински образ, Истината ще има истински образ. Онези, които ви обичат, и така ще ви обичат. Много същества от Слънцето ще ви обичат. Някои мислят, че като живеят Божествен живот, няма да имат Любов. Не, хората сега нямат Любов. Това, което съвременните хора наричат любов, не е любов. Живеят ли в Бога, те ще имат истинската Любов. Тогава, като обичаш някого, никой няма да те съди, никой няма да те дразни. При сегашната любов всеки може да те съди, да те дразни. При сегашните ви мисли всеки може да ви подразни – дали умът ви е на място, или не, а при Божествените мисли никой няма да ви закачи. Нека дадем образец пред света от Божествени чувства и Божествени мисли. И ние можем да дадем образци.

Питам ви: когато две разумни същества се разговарят, може ли да се съмняват едно в друго? Две разумни същества се разговарят приятелски помежду си, те не могат да се огорчават. Огорчението е нещо относително, нещо вътрешно, а не външно. Когато се разговаряте с някого, вие обръщате внимание на звука, на гласа на този човек, а не на вътрешните качества на този глас, на думите: дали в тях се крие някаква отрова, или не. Този звук някой път може да е силен,

а някога мек, но в него има нещо хубаво. Следователно вие трябва да видите какво е съдържанието на самия звук. Ако в него има вътрешна отрова, той може да те огорчи.

Какви трябва да бъдат отношенията между Учителя и учениците? – Никой ученик не може да отиде при Учителя си без Любов. За да се установят между хората истинските отношения, които Бог е поставил първоначално, се изисква доблест. Често някои хора казват: „Тайнствени работи съществуват в света.“ Казвам: няма тайнствени работи. Кои неща са тайнствени? Всяко нещо, което човек не знае, е тайнствено. Можеш ли да говориш за онова, което не знаеш? Ние всякога говорим за неща, които знаем. Никой казва: „Трябва да говорим за неznайни неща.“ Никой не може да говори за нещо незнaйно. Ние всякога говорим за това, което сме учили и разбрали добре. Само него можем да предадем и на другите. Говорете само за знaйни неща, а не за незнaйни. Можем да говорим и за знaйни неща, които са забравени. Следователно ние ще направим добродетелите знaйни, а не незнaйни. Ние знаем Истината, знаем Мъдростта, знаем и Любовта. Защо? – Понеже можем да ги опитаме всеки ден. Туй, което не можем да опитаме, не можем и да изнесем.

И тъй, вие трябва да бъдете искрени спрямо себе си, искрени и към Бога. Когато сте в Школата, не мислете, че сте сами. Вие сте пред лицето на целия невидим свят. Ако невидимият свят се произнесе за вас дали можете да бъдете ученик, или не, само тогава ще ви запишат в Школата. Там записванията стават по особен начин, а не както в тукашните училища. Ако имате Любов, може да бъдете ученик. За да бъдете ученик, трябва да отговаряте на няколко качества. Първото качество: да обичате Учителя си. Второто качество: да обичате Бога, т.е. Мъдростта. Третото качество: да обичате Истината, т.е. Духа Божий, Който се влива у вас. Когато Духът дойде у вас, Той ще ви изясни нещата. Значи учителят ще ви запише, Бог ще ви поучи, а Духът ще ви изясни нещата. Това са три качества, които ученикът трябва да има. Вашата любов не трябва да трае само един момент, но да бъде непреривна и всеки ден да се усилюва с една микроскопиче-

ска величина. Някои казват: „Едно време имах много голяма любов, но сега любовта ми отслабна.“ В Писанието се казва: „Любовта никога не отпада.“ Любов, която отслабва, не е любов. Това са лъжливи положения. Истинската любов не само че не отслабва, но всеки ден се усилва.

И тъй, ако искате да бъдете ученици, от вас се изисква да имате любов към Учителя си, любов към Бога и любов към Духа. Учителят ще ви въведе в Училището, Бог ще ви научи на великата Мъдрост, а Духът ще ви даде вътрешна светлина. Щом дойде вътрешната светлина, всички тия качества ще ви свържат с велики сили и вие ще станете самостоятелни. Някои казват: „Духът ми говори.“ – Духът говори на онзи, на когото Господ е говорил. Господ е говорил на онзи, на когото Учителят е говорил. Не ви ли е говорил Учителят, и Господ няма да ви говори. Не ви ли е говорил Господ, и Духът няма да ви говори. Ако Духът ви говори, и Господ ви е говорил, и Учителят ви е говорил. Говорят ли ви и тримата в душата, вие сте вече ученик. Лишени ли сте поне от един от тия гласове, вие сте в дисхармония със себе си, не сте още ученик. На ученика трябва да говорят и трите гласа: Учителят трябва да му говори, Бог трябва да му говори и Духът трябва да му говори. Духът ще внесе в него светлина, Бог ще внесе знание, а Учителят ще внесе мекота. Ако ти си ученик и вървиш в правия път, Учителят ще ти каже: „Този е пътят нагоре към великата Мъдрост, към Духа.“

Когато говоря, аз нямам предвид специално някого. Помнете основните принципи, с които трябва да работите. От всинца ви се изисква разумно сърце. Някои от вас ще постъпят с първия закон – любов към Учителя си. Като казвам любов към Учителя си, подразбирам да имате любов един към друг.

Искам сега от вас да направите един опит – за две седмици да се отнасяте меко един към друг. Ако кажете някои по-остри, по-силни думи към някого, ще се извините. Съзнателно трябва да приложите мекота към всички.

И тъй, при новото записване се изисква от всички ви да имате любов към Учителя си, любов към Бога и любов към

Духа. Запишете ли се по този начин, никой не може да ви отпише. Тия неща ще бъдат за вас свещени и ще запишете в сърцето си: любов към Учителя, любов към Бога и любов към Духа. Тогава, като се обърнете към Духа, Той ще ви даде светлина. Духът и вие, двамата заедно, ще се обърнете към Господа, Който ще ви даде знание. И после, с Господа заедно ще се обърнете към Учителя, да дойде любовта у вас. Придобийте ли тия три неща, тогава ще започнете да работите. Господ ще ви постави пред великото, което ще бъде вашият идеал в живота. И при това положение вие ще имате мъчнотии от различен характер: от материален, от сърдечен, от умствен, но ще можете да ги разрешите по един правилен начин. Те ще бъдат необходимо условие за вашето развитие. По този начин вие ще имате опитността на всички ония, които са живели преди вас.

Аз желая в тази Школа да се образува вътрешна връзка помежду ви, да се интересувате едни други от живота си. Трябва да се стремите да намерите у всеки едно по една добра черта и така да се опознаете. Хората от света често мислят за себе си, че като тях няма други. Трябва ли да мислите и вие така? Ако всеки от вас има добро мнение само за себе си, тогава кой е добър? Не, трябва да знаете, че у всеки човек има нещо добро. У всеки едно се проявява Божественото. Мислете за всеки човек тъй, както за себе си! Господ ви е събрал всички заедно и ви показва, че вие сте реалност, а не отражение. Ако виждате недъзите на някого, вие виждате отражението; ако виждате доброто на някого, вие виждате реалността. Ето защо вие трябва да виждате доброто у хората. Ако искате да видите себе си, ще се видите в огледалото: ще видите, че всичко е приятно. Ако искате да видите Бога, ще Го видите в класа.

Казвам: откак съм ви събрал в класа, по-добри хора от вас не съм виждал. Защо? – Всеки човек, в когото Бог може да се прояви, е добър. Като казвам, че по-добри хора от вас няма, подразбирам вашите чувства и мисли, които са Божествени. Като казвам, че сте добри, разбирам вътрешно добри, понеже душите ви са от Бога, Той им е дал образ. По-добро от туй,

което Бог е създал, не може да има. Вие изпитвате любов към Бога, макар и с всички свои недъзи, и с това вървите нагоре. Като казвам, че по-добри хора от вас няма, това значи, че вървите напред. С този стремеж, който сега имате, вие давате подтик навън. Това е хубавото.

Сега желая, като дойда втори път в класа, да бъдете още по-добри. Като дойда третия път, да ви намеря още по-добри. Тогава пак ще ви кажа: „По-добри хора от вас няма!“

Сега ще си поставите като задача да се запишете в Школата. Гледайте да не пропуснете срока за записването. Казах ви вече по кой начин да се запишете. Можете ли да се запишете по новия начин, няма никаква опасност да ви отпише някой от Школата.

Размишление

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

РАЗУМНИ НАБЛЮДЕНИЯ

*Тридесет и пета лекция
5 август 1925 г.*

РАЗУМНИ НАБЛЮДЕНИЯ

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

Размишление

За следния път ще пишете върху темата *Разлика между физическите и духовните чувства.*

Изпейте упражнението *В начало бе Словото.*

Ще ви запитам: каква е разликата според вас между светския и духовния човек? Често вие казвате за някого: „Този човек е светски, а онзи – духовен.“ Коя е отличителната черта на духовния човек?

Отговор: *Духовният човек се стреми съзнателно към Бога.*

Коя е отличителната черта на светския човек?

Отговор: *Светският човек се отдалечава от Бога.*

Така е. Духовният човек се стреми към центъра, а светският – към периферията. Те се движат в две различни посоки. Духовният и светският човек живеят в един и същ свят, но не в една и съща среда. Например рибите и птиците живеят във физическия свят, но не в една и съща среда. По същия начин можем да кажем, че средата, в която живее светският човек, е по-гъста, а средата, в която живее духовният човек, е по-рядка. В такъв случай духовният човек има по-благоприятни условия за развитие. Вследствие на това, когато искате да измените направлението на вашия живот, трябва да измените средата, в която живеете. Вие не можете да бъдете свършени, докато не преминавате постоянно от по-гъста в по-рядка среда и да знаете положително дали сте изменили вашата среда. Питам: кои са съществениите доказателства, че рибата е изменила своята среда? – Хрилете ѝ са превърнати на дробове, предните ѝ перки – на криле, а задните – на крака. Освен това тя се е превърнала от студенокръвно в топлокръвно животно. Тия са външните белези, по които съдим, че рибата е изменила своята среда.

Питам: как ще докажете, че сте станали духовни хора? Казвате: „Духовните хора се познават по това, че имат стремеж към Бога.“ И светските хора имат стремеж. Кой няма стремеж? Ако схващате Бога като топлина, и рибите се нуждаят от топлина. Ако схващате Бога като светлина, и рибите се нуждаят от светлина. И във водата има светлина.

Ще ви задам друг въпрос: по какво се отличава Земята от другите планети, например от Венера, от Меркурий, от Марс, от Юпитер, от Сатурн? – По своето разстояние от Слънцето. Колко голямо е това разстояние? Учените определят разстоянието от Земята до Слънцето на около 92-93 милиона мили. Кой са причините, поради които Земята се намира на такова разстояние от Слънцето? Вие казвате: „Господ е наредил така.“ Казвам: тия възвишени Същества, които са взели участие в създаването на Слънчевата система, в своите изчисления са имали предвид колко голямо да бъде разстоянието между Земята и Слънцето. Ако качите една мравка на някой параход и ѝ дадете обяснения за устройството му, какво понятие ще си състави тя за него? Тази мравка ще започне да изчислява каква е големината и широчината на този параход, какви приспособления има, и т.н. Моята цел обаче не е да покажете знанията си, като тази мравка, но да разсъждавате правилно. Казвате, че Земята се намира на разстояние 92-93 милиона мили от Слънцето. Това разстояние не е случайно. Съществата, които са устройвали Слънчевата система, са поставили Земята от Слънцето точно на такова разстояние, че слънчевата енергия да може да въздейства върху човека. От тия наблюдения окултната наука извлича следния закон: по-далечно стоящите от Слънцето планети приемат количествено по-малко светлина, но качествено по-интензивна; по-близко стоящите до Слънцето планети приемат количествено повече светлина, но качествено по-слаба. С това се обяснява защо хората, които живеят в студените пояси, имат по-голяма култура и мисълта им работи повече, отколкото мисълта на хора, които живеят в по-горещите страни. Те са по-горещи, но имат по-малка култура. Слънчевата енергия обаче не спира само на Земята, но минава

през нея и продължава по-нататък пътя си. При това трябва да знаете, че не само Земята, но и всички останали планети приемат енергия от Слънцето. Вие мислите, че Земята, като по-близо стояща до Слънцето, приема повече енергия от него. Това е твърдение, както е твърдение и обратното – че Слънцето изпраща по-интензивно своята енергия към по-далечните планети. Обаче и двете твърдения се нуждаят от доказателство.

Ние проверяваме този окултен закон по следния начин. Представете си, че вие сте слуга при някой господар, който е вашето слънце. Най-първо вие имате обикновени отношения към него, нямате никакви вътрешни връзки с господаря си. Вие изпълнявате длъжността си към него като едно товарно животно. И господарят от своя страна ви смята за един прост слуга, няма към вас приятелски, разумни отношения. Той ви казва: „Стояне, направи това, онова, иди да изореш нивата“, и т.н. При тия отношения той ви дава малко енергия, и то физическа. Питам: какво количество енергия изпраща господарят ви? – Единица енергия, единица в първа степен, т.е. толкова, колкото ви е потребно да отидете на нивата и да я изорете. Като я изорете, вие се връщате в дома на господаря си, дето се нахранвате и почивате. Щом свършите работата си, отношенията на господаря ви към вас се изменят, стават по-специални. Той има вече особено разположение към вас. Отношенията му сега са във втора степен – 2². Като дойде при вас, той се спира по-дълго време на разговор, разпитва ви как прекарахте деня, какво е положението на нивата, как върви орането, и т.н. Сега е мек, внимателен към вас и казва: „Не се пресилвайте много, като работите по 4-5 часа на ден, достатъчно е.“ След това той увеличава и заплатата ви. Питам: енергията, която ви дава господарят сега, същата ли е като първата? Той ви дава сега повече енергия, понеже вие работите заради него двойно повече. Сега ще работите не само когато ви наблюдава, но и без да ви наблюдава. Като чувствате неговата любов към вас, вие ще имате достатъчно физическа енергия, която ще изразходвате заради него. Вън от това вие ще свършите и друга някоя работа, пак за господаря си.

Въз основа на същия закон било е време, когато Слънцето е изпращало на Земята по-малко физическа енергия, отколкото днес, затова тогава не е имало условия за проявяване на един разумен живот. Обаче Слънцето постепенно изменяло своите отношения към Земята, вследствие на което върху нея започнали да се появяват все по-висши и по-висши организми, т.е. започнали да се създават благоприятни условия за проявление на разумния живот. Писанието казва, че Земята по-рано е била неустроена и пуста. Защо е била неустроена? Нима Слънцето тогава не е изпращало своята енергия? – Изпращало е, но тази енергия не е била достатъчна, за да се сформират ония условия на Земята, които са необходими за сегашния разумен живот. Тъй щото Земята днес е нагодена точно за сегашния живот. Било е време, когато Земята е била по-далече от Слънцето. Било е време, когато Месечината е била по-далече от Земята. Сега нашата Земя се приближава към Слънцето. Туй приближаване се очертава от разположението на нашия мозък. Мозъците на всички разумни същества не са еднакво устроени. Едно време хората никак не са гледали към небето: те са гледали все надолу, към земята, а към небето много рядко са се обръщали. Обаче сега и най-простият човек, като се намери в затруднение, се обръща нагоре. И светският човек, за когото казвате, че не се стреми към Бога, когато се намери в трудно положение, обръща погледа си към небето.

Всички сегашни хора имат стремеж към Бога, но той в първо време не е оформен. В първо време, като се намерят в трудно положение, те казват: „Олеле, мамо; олеле, тате; олеле, бате!“ Но като видят, че отникъде не иде помощ, те казват: „Олеле, Божичко!“ – и обърнат погледа си нагоре към небето. Откъде се е появил този стремеж у човека? Той е вътрешен стремеж на душата. Значи тия неблагоприятни условия за човека послужиха като подтик да се разчупи онази кора, която създава неговите мъчнотии. Като се разчупи тази кора, човекът казва: „Само при Бога е спасението.“ Като минат мъчнотиите, пак дойде тази ледена кора – човек пак забравя Бога. След това отново дойдат страданията – човек пак се обръща към Бога и намира смисъла само в Него.

Следователно при сегашните условия на живота страданията играят важна роля – всяко страдание разчупва ледената кора, която обвива човека. Дойдат ли мъчнотиите, кажете: „Олеле, Божичко!“ Кажете ли така, ледената кора се разчупва. В това обръщане към Бога се ражда доброто. След това ще дойдат особените, красивите, хубавите, богатите условия. Всички съвременни хора искат да бъдат богати. Ако искате да създадете една ледена кора около себе си, искайте да бъдете богати. Самата ледена кора кара човека да стане богат. Богатството е сила, благо, което може да се използва и за добро, и за зло. Две неща се изискват от богатия човек: да бъде добър и умен. Щом искаш да бъдеш богат, първо искай от Бога да бъдеш много добър и много умен.

Казвате: „Нас пари ни трябват!“ Трябва да знаете обаче, че богатството е резултат. Ако ти си много умен и добър човек, непременно ще бъдеш и богат. Такива примери имаме в Стария Завет. Авраам беше много умен и много добър, затова беше и богат човек. Йов беше много добър и много умен, затова беше и богат човек. Той имаше голямо богатство, но какво правеше? – Той почти всеки ден принасяше жертва за своите синове и дъщери, да не съгрешат пред Бога. Той постоянно бдеше над тях. Най-после върху този добър и умен човек дойде едно изпитание – трябваше да види малката сиромашия. Значи Йов беше направил една малка грешка, която, за да я изкупи, трябваше да изгуби всичкото си богатство. Вместо Господ да му казва да напусне дома си и да раздаде имането си, Той му изпрати един първокласен учител, специалист по възпитанието, като му каза: „Ти ще опиташ по всички правила какво дава Божествената окултна наука.“ И наистина, започват най-първо да му разграбват богатството. Дава на едного пари – той го изиграва. Дохождат разбойници, задигат воловете, овцете, камилите му; и най-после идва вихрушка, която затрупва децата му. Изпитанията му не се спират дотук. За всичко, дошло върху него, Йов казва: „Господ дал, Господ взел.“ Отнеха синовете, дъщерите му, Йов казва: „Господ дал, Господ взел.“ Най-после страданията и изпитанията дойдоха върху него самия, засегнаха тялото му.

Тогава Йов прокле деня, в който се е родил. Защо прокле този ден? Как мислите вие?

Отговор: *Не познаваше още Бога.*

Защо Христос прокле смокинята?

Отговор: *Защото не даваше плод.*

Не, когато Христос отиде при смокинята, не Ъ беше времето да даде плод. Аз няма да ви кажа защо Йов прокле деня, в който се е родил, нито пък ще ви кажа защо Христос прокле смокинята. Ще оставя на вас, вие да размишлявате върху това. Да прокълнете някого, то е все едно, че се сърдите някому, дето ви е обидил. Защо му се сърдите? Казвате: „Защото ме обиди.“ Питам: достатъчен повод ли е това, да се сърдите някому, че ви е обидил?

Следователно вие може да кажете някому много горчи-ви думи, без да го обидите, пък може да мълчите като риба и пак да го обидите. Ние се натъкваме на една от големите мъчности в живота – на изкуството да се самовладаме. Вие разбирате живота само при неговите красиви отношения. Докато всичко ви върви добре, справяте се с мъчнотиите, но щом ви постигне първото нещастие в живота, веднага отношенията се изменят. Туй показва, че вие още не сте достигнали до тази разумност, която ви е потребна за живота. Вземете например парахода „Титаник“, който потъна в океана. Защо стана това нещастие с него? – Имаше нещо непредвидено. Сегашните параходи са предвидили всичко, каквото би могло да им се случи, затова са готови за всякаква авария. По същия начин и вие, като се родите на Земята, трябва да предвидите всичко, каквото може да ви се случи.

Казвате: „Господ ще нареди живота ни добре.“ Вярно е това. Онзи, който е направил парахода, е предвидил всичко необходимо, но вие не знаете да го управлявате. Значи вие сте един голям параход, направен по всички правила, с всички приспособления, имате големи богатства, с милиони левове, но като влезете в него, не можете да го управлявате и казвате: „Какво стана, че не можем да го караме?“ Питам: като влезете в океана, какво ще кажете? Господ е направил много хубаво този параход, но какво ще правите вие, като не

знаете да го управлявате? Казвате: „Господ ще уреди работите.“ – Да, Господ е уредил Своите работи, но вие как ще уредите вашите работи в океана? Като спре витлото на парахода, спира и той. Какво ще правите тогава? – „Ще се молим.“ – Хубаво, съгласен съм с вас. Това показва, че параходът, с който пътувате, има безжичен телеграф и телефон и вие ще съобщите на тия инженери, които са го правили, че витлото на вашия параход е спряло. Обаче вие трябва да знаете имената на инженерите. Ще ги повикате по телефона и те ще ви се отзоват. Вие ще слушате внимателно какво ще ви говорят оттам. Те ще ви кажат: „Винт еди-кой си номер е развъртан, затова ще вземете ключ еди-кой си номер и ще го завъртите.“ Вие ще кажете: „Духът говори.“ – Да, въплътеният Дух на Бога говори по телефона и вие след това ще бъдете в състояние да поправите парахода и той ще тръгне. По същия начин и учениците от Окултната школа понякога спират в своя път. Това значи, че те са спрели, за да телефонира на тези, които са построили вашия параход. Знаете ли имената на тези инженери, които са построили вашия параход? Вие казвате: „Тази работа не ни трябва.“ – Дали ви трябва, или не, ще разберете, когато се намерите в мъчнотиите на живота.

Мнозина от вас не искат да знаят как е направено човешкото тяло. Колцина от вас знаят колко пъти в минута бие сърцето? Колцина от вас знаят колко пъти през деня мигате? Казвате: „Малки работи са те.“ Малцина знаете колко пъти на ден обръщате дясната си ръка ту наляво, ту надясно. Казвате: „Тия неща са дребни, маловажни.“ Съгласен съм, че са дребни, но движенията на ръката наляво-надясно имат смисъл. Колко пъти на ден вие се навеждате напред или назад? Всички тези движения имат значение. Кажете ми най-напред по колко пъти вие мигате на ден, а не през целия си живот. Изправете се пред огледалото и наблюдавайте по колко пъти мигате в час, и при това дали бавно, или бързо. От правилното мигане зависи много нещо в живота ви. Когато мигате бързо, това означава едно; когато мигате бавно, това означава друго. Аз няма да ви обяснявам какво означава бързото и бавното мигане, защото, когато в окултната наука

се обясняват отрицателните неща, човек може да се зарази от тях. Ученикът може да контролира своето мигане. Защо мижи човек? Когато човек мига, той чисти очите си. Някой път човек мига повече, отколкото трябва. Очите на човека трябва да се чистят и могат да се чистят, затова именно сълзят. Правили ли сте изчисления по колко пъти на ден ви текат сълзи от очите? Казвате на някого: „Окото на този човек тече.“ Казвам: сълзи могат да текат и от духането на вятъра. Колко от вас са правили наблюдения – да видят какво означава проиграването на веждата? Често казвате: „Проигра ми нещо веждата.“ Броили ли сте колко пъти проиграва дясната или лявата ви вежда в продължение на една година? Това са ред наблюдения и факти, които всеки ученик трябва да проучва в себе си. Той трябва да констатира, че еди-кой си ден, в еди-кой си час е проиграла дясната му вежда например и че това е продължило десет минути. Той трябва да наблюдава дали тия явления стават периодически, или не.

Колцина от вас сте наблюдавали още, когато излизате всред Природата, откъде духа вятърът? След това, броили ли сте колко пъти вятърът е духал от изток, колко пъти – от запад, колко пъти – от север, и колко пъти е духал от юг? Мнозина от вас ще кажат: „С такива прости работи ли ще се занимаваме?“ – Не, не са прости работи те. Ако вие се занимавате с ветровете, те ще внесат нещо ново във вас. Вие не искате да се занимавате с ветровете, а се занимавате с дребнави неща. Вие имате една отличителна черта – да се занимавате с микроскопически работи, които по-скоро разсейват вниманието ви, отколкото да ви съсредоточават. Хубаво нещо е човек да бъде наблюдателен, да схваща и най-малките неща, но да ги използва за своя поука, а не за критика. При наблюденията човек трябва да разширява съзнанието си. Ако не се постига това, наблюдението е само губене на време. Природата не търпи еднообразие. Човек, за да придобие широк поглед върху нещата, той трябва да простре своите наблюдения в по-широки области на живота.

Сега аз искам от вас да направите наблюдение в разстояние на един месец от днес колко пъти ще духа вятърът от изток, колко пъти – от запад, колко пъти – от север, и колко

пъти – от юг. Ето една задача за учениците, т.е. за сериозните ученици. Слушателите са свободни от тази задача. Тия от вас, които са ученици, ще направят това наблюдение, без изключение. Всяка сутрин, като ставате, ще отбелязвате посоката на вятъра, отде вее и накъде отива. Ще наблюдавате накъде вървят облаците. Това ще бъде едно хубаво наблюдение. Наблюденията си ще правите само до обед. След един месец ще видите какво сте констатирали. По-нататък вие ще можете да си обяснявате значението на ветровете. Те имат психически произход, но засега ние ще се спрем само върху тяхното физическо проявление, тъй както те се проявяват във физическия свят.

Пишете още и върху следната тема: *Защо духат ветровете?* Външните наблюдения в Живата Природа са необходими за възпитанието на нашия ум и на нашето сърце. Когато ученикът се намира в известни мъчности, това е предвидено от невидимия свят. Вие сте поставени в един свят, в който мъчнотиите се явяват като естествено последствие на някакви предшествващи причини. За да може да ги преодолеете, трябва да разбирате метода на възпитанието. Вие трябва да знаете как да отклонявате вашите мисли и чувства от едно направление в друго. Има ред умствени мъчности, които може да се преодолеят само с наблюдения на ветровете или на цветята, или на изворите, или на планинските върхове, или на канарите, или най-после от наблюдение на добрите хора. Често трябва да правите диверсия в своите мисли и чувства. Не оставайте за дълго време в старите си мисли, но поставете ума си в активно положение, да се занимава с изучаването на някой интересен предмет. Може да се занимавате или с музика, или с изкуство, или с оране, или с каквото и да е занятие. Каквото занятие и да изберете, то е в състояние да отклони ума ви от онези мисли, които спъват вашето развитие. Всички мъчности у вас произтичат от изобилната енергия, която нахлува в организма ви, и вие не знаете как да се справите с нея, вследствие на което тя ви подпушва. Всички скърби произтичат от чрезмерни желания. Например някои страдат от това, че няма кой да ги обича. Когато нахлуе много енергия в организма ви, той

не може да я приеме в себе си и става блокиране на организма.

Та всички трябва да се стремите да се аклиматизирате към тези енергии, които сега идват в света. Вие трябва да се аклиматизирате към мъчнотиите, които ще срещате в живота си. Когато казваме, че страданията са необходими, ние подразбираме един велик закон. Страданията са симптоми, признаци за онези велики енергии, които сега идват в Природата. Зад всяко страдание се крие Божествена енергия. То е ключ. Страданията са от разни категории, от различни видове. Някой път поводът за страданието е толкова дълбок, че не може да разберете отде идва. Ставаш сутрин: неразположен си, тежко ти е нещо на душата, като че цялата Земя е сложена отгоре ти. Ти се намираш в едно хипнотическо състояние, като че цялата Вселена се руши под краката ти. Не си болен, жена ти, децата ти са добре, а при това си много неразположен. Някой път се случва обратното: всичко около тебе е лошо, тежко, пет пари нямаш в джоба си, бос си, гологлав, два дни си гладувал, а ти си бодър, весел, радостен. Коя е причината за това? Вие може да кажете, че такава е Волята Божия. Вие може да кажете, че Волята Божия е такава само тогава, когато сте завършили своето развитие. Какво представлява Волята Божия? – Тя е резултат на нещо.

При сегашните условия, в които се намирате, вие трябва да изучавате страданията всеки ден. Щом ви дойде едно страдание, трябва да знаете причините: защо е дошло и как е дошло. Дошла ви е някоя скръб – пак трябва да знаете причините за нейното дохождане. Аз говоря това от наблюдения, които съм правил от ред години. Ако си лягате вечер с главата на север, ще определите какво чувствате при това положение; ако промените положението в леглото си, с главата на юг, ще видите каква е разликата между тези две посоки. Ако поставите главата си точно на север, дето тече електричество и магнетизъм, и след това започнете да отклонявате главата си от този магнетически полюс, ще забележите какви настроения може да се родят у вас. Цяла година трябва да наблюдавате, за да придобиете определени, точни научни данни.

Значи много от вашите разположения могат да се изменят, като измените положението си в леглото. Аз съм правил ред такива наблюдения. Неразположен ли си, тури възглавницата си точно на север и така легни. На другия ден ще кажеш: „Слава Богу, днес се усещам много добре.“ Разбира се, това са малки наблюдения, които не трябва да се вземат като максими. Някой път може да измениш положението на възглавницата си, а при все това състоянието ти да не се изменя. Това показва, че има някакви дълбоки причини за вашето състояние. Ако туриш главата си на север и положението ти не се изменя, казвам: ти си ял тази вечер късно. Затова на другата вечер ще туриш възглавницата си пак на север и ще ядеш преди залез Слънце. Това е физическата страна на въпроса. Вие туряте възглавницата си на север, ядете преди залез Слънце, но работата ви пак не се оправя. Тогава казвам: утре вечер ще турите възглавницата си на север, ще ядете два часа преди залязването на Слънцето и ще прочетете цялото Евангелие на Йоан. Това са опити, които трябва да правите. Като прочетете Евангелието на Йоан, казвате: „Слава Богу, много добре спях тази вечер.“ Значи потребно е да туриш възглавницата си на север, да ядеш преди залязване на Слънцето и да прочетеш Евангелието на Йоан. Ако направиш тия неща, скръбта ти ще се промени, ще придобиеш едно разположение. Някоя скръб продължава ден, два, три, цяла неделя, месец и повече, а някоя скръб може да те обхване като октопод и да продължи почти цяла година. Тогава лошото е това, че не можеш да отмахнеш тази скръб от себе си – къде-то ходиш, и тя с теб върви.

И така, първата задача, която ви давам за цял месец, е да наблюдавате посоката на вятъра. Второто нещо, което ще наблюдавате, е да следите какви разположения изпитвате, като променяте положението си, като спите в леглото. Като наблюдавате ветровете, същевременно ще наблюдавате какво е вашето разположение, като духа източен, западен, северен и южен вятър. Наблюденията, които правите, ще отбелязвате в едно тефтерче.

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

МАЛКОТО ДОБРО И МАЛКОТО ЗЛО

*Тридесет и шеста лекция
12 август 1925 г.*

МАЛКОТО ДОБРО И МАЛКОТО ЗЛО

- *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

Размишление

Бяха прочетени няколко от работите върху темата *Разлика между физическите и духовните чувства*.

Попитали едно дете: „Защо грее Слънцето?“ То отговорило: „Слънцето грее, защото иска да грее.“ Попитали друго дете: „Защо хората кладят огън?“ – „Защото им е студено.“ Попитали трето дете: „Защо хората и животните пият вода?“ – „Защото са жадни.“ Как мислите, умни ли са децата, т.е. правилни ли са тия отговори? Техните отговори са толкова правилни, колкото и обясненията на мнозина хора върху въпроса за чувствата. Питам: човек, който не е търгувал, може ли да направи дълг? Човек, който не се е родил, може ли да ожадне или да огладнее? – Не може, разбира се. Някои казват, че физическите чувства помрачавали ума на човека. Не, това заключение не е правилно. Помрачаване се явява тогава, когато се нарушава хармонията между физическите и духовните чувства на човека. Следователно, когато някой клон или някой корен на дървото се повреди, настава помрачаване в това дърво. В някои случаи корените са по-устойчиви, а в някои случаи – клонищата.

Често някои от учениците, които изучават живота, гледат на тъмната му страна, без обаче да са песимисти. Те гледат мрачно на живота, без да са песимисти, и уреждат сметките си много добре. Другите ученици са оптимисти, гледат оптимистически на живота, а всъщност са песимисти. Те са оптимисти, докато всичко им върви наред; щом не им върви, стават песимисти. Естественият път в Природата е, щото всеки здрав човек да бъде оптимист, а всеки болен човек да бъде песимист. Песимизмът е болезнено състояние на човека, то е философия на болните хора, но не и на здравите. Песимизмът изразява състояние на почивка. Когато човек

няма какво да работи, той става песимист. Когато има какво да работи, той е оптимист.

Когато ние разглеждаме живота, трябва да го разглеждаме в неговата същина, тъй както той се проявява. Ние можем да проповядваме щедростта, без да сме щедри. Можем да говорим за икономия, без да сме пестеливи. Можем да говорим за пестеливост, без да сме скъперници. Скъперничеството и пестеливостта са две различни неща. По какво се различава пестеливият човек от икономичния? – Пестеливият човек се ражда пестелив, а икономичният сега придобива това качество. Страданията в живота налагат на човека да развие в себе си чувството на икономия. Тогава той казва: „Икономия трябва!“ В Природата съществува пестеливост, а икономията сега се изучава. Тя се проявява във физическия свят чрез ред ограничения на човека в неговата дейност. Например вижте какво е положението на микроба. Неговото съзнание е много ограничено в дейността му. Той се движи в един малък кръг, намира се в дъното на гъстата материя. Съвременните учени хора разглеждат външните форми на всички живи същества, изучават тяхното размножаване, като го обясняват със силния им стремеж да се освободят от това състояние на ограничение, в което се намират. Те мислят, че чрез размножаване ще подобрят своята еволюция По-висшите сили използват тяхното бързо размножаване. Духът в човека, като по-висока форма, работи в него съзнателно и с това той придобива по-голяма свобода.

Питам: ограничението на микроба от Природата ли е дадено? Свободата на човека от Природата ли е дадена? Някога човекът е бил на това положение, дето се намира микробът сега. Няма защо да съжаляваме микробите, които сега се намират в тия ограничителни условия. Те работят и един ден ще се намерят в по-добри условия. Ако някой микроб пита защо се намира в такива условия, ще му се каже, че трябва да работи. Ако някой човек пита защо микробът се намира в това състояние, ще му се каже, че някога и той е бил в неговото положение, сега е достатъчно само да си припомни това – няма какво да му се доказва. Ама той е забравил всичко

това. Нищо, ще си го припомни. Как? – Като поправи живота си, всичкото негово минало ще се възстанови. Грехопадането в света е допринесло именно за това забравяне на хубавите опитности, които сме имали от миналото. Знаете ли какво стана във времето на грехопадането? – Господ накара първия човек да направи една машина, с която да спусне внимателно хората на Земята. Той направи тази машина, но въжето ѝ беше много тънко, та като спускаше хората на Земята, въжето се скъса и всички паднаха вътре. Сега ангелите правят хубаво, здраво въже, с което да извадят хората на повърхността на Земята. Това беше първият опит на човека. Подобен опит за втори път не му бе позволено да прави. Човекът не може да направи такова тънко въже, каквото Бог може да направи. Той, като видял, че Господ направил тънко въже, помислил си, че може да Му подражава. Направил и той тънко въже като това на Бога, но неговото се скъсало. Човек няма тия знания, които Бог има.

Сега вие казвате, че Любовта привлича. С какво привлича Любовта? Тя има ли въже? Казвате за някого: „Той има привлекателни очи.“ Как може очите да привличат човека? Питам: всъщност черните очи ли привличат, или ти се приличаш към черните очи?

Някои казват, че малкото знание е за предпочитане пред голямото. Аз давам следното правило: малкото добро е за предпочитане пред малкото зло. Голямото добро е за предпочитане пред голямото зло. Ако дойде голямото зло, малкото зло е за предпочитане, защото разноските му са по-малки. Още повече за предпочитане е малкото добро пред малкото зло, понеже няма никакви разноси. Мнозина от вас казват: „Аз предпочитам малкото зло пред голямото зло.“ Да предпочиташ малкото зло, това е крачка напред. Мерилото на света е да се предпочитат малкото добро и малкото зло. При малкото добро в човека се проявява нещо хубаво. То е положителната страна на неговия живот. Голямото зло и малкото зло са два обратни процеса, които се намират под нулата на живота. Малкото добро и малкото зло са над нулата.

Питам: ако имате в джоба си само седем лева, но дължите някому точно толкова лева, какво трябва да направите? – Ще бръкнете в джоба си, ще извадите тия седем лева и ще ги дадете на този, комуто дължите. Ако не направите това нещо сами, някой ваш приятел ще го направи. Вие казвате: „Обраха ме, парите ми ги няма в джоба!“ Право ли е заключението ви? – Не. Аз казвам: този човек не ви обра, но вие си платихте дълга. Вие имяхте да давате на този човек седем лева. Казвате: „С такава глупава философия не се занимавам!“ Но вашият приятел направи това вместо вас. След това срещате този човек, комуто дължите. Той ви казва: „Господине, аз ви благодаря, че си изплатихте дълга.“ Казвате: „Друг човек извади парите от джоба ми и изплати дълга ми с мои пари.“ Има ли някакво престъпление в това? Второто положение: срещате друг господин, който ви дължи седем лева. Тогава същият ваш приятел взема тия пари от вашия длъжник и ги туря в кесията ви. Седемте лева са вътре вече. Какво е отношението между извадените и внесените пари? Какво ще кажете сега? – „Парите ми се върнаха.“ Върнаха ли се парите ви? Същите пари ли са? – Не са същите. Следователно, когато ви се случи някоя малка неприятност в живота, ще знаете, че това са извадените седем лева от джоба ви – някой ваш приятел е изплатил дълга ви. Казвате: „Обраха ме, това нещо не трябваше да се случи!“ Не се безпокойте, някой ваш приятел е извадил парите ви. Когато ви дойде някоя малка радост, ще знаете, че същият ваш приятел е срещнал онзи, който има да ви дължи тия седем лева, извадил ги е от неговия джоб и ги туря във вашата кесия. Питам: този приятел, който едновременно изважда и внася парите в кесията ви, един и същ ли е? – Да, един и същ е той. На добрите ще направи добро, а на злите – зло. Защо в единия случай, когато кесията ви е празна, вие се безпокойте, а в другия случай, когато имате пари, вие се радвате? В единия случай имате минус, а в другия – плюс.

Като разсъждавам така, вие казвате: „Тези работи са лесни, знаем ги ние.“ Казвам: човек трябва да бъде буден в малките работи в живота си. Красивият живот седи в малките постъпки. Когато аз чуя, че някой богаташ дал хиляда лева

помощ някому и вестниците пишат за него, или пък видя, че друг богаташ се наведе и завърже връзките на общата на някоя стара баба, втората постъпка според мен е по-ценна. Този човек е вложил повече енергия, отколкото първият. Даването на хиляда лева ни най-малко не означава изразходване на част от нашата енергия. Тези пари са влезли в кесията ви и сега излизат. Има американски богаташи, както и някои български богаташи, които всеки ден трупат по 20-30 хиляди лева, някои даже и по сто хиляди, в касата си, без да са употребили някакъв труд за това. Те спечелили ли са тия пари? Вложили ли са някаква енергия за придобиването им? – Не. Ако един човек завърже връзките на общата на някой старец, той влага известна енергия в тази услуга.

Следователно малкото добро, направено от нас, винаги съдържа в себе си част от нашата енергия. Това малко добро крие в себе си известно благословение. В какво седи малкото зло? Ще ви приведа един пример. Казвате: „Този брат, този ученик е отличен, много добре се учи, но е малко дърдорко.“ Казвам: защо е нужно това вметнато предложение, че този ученик е малко дърдорко? Какво зло има в това, че този брат е малко дърдорко? Думата *дърдорко*, която употребихте по адрес на вашия брат, е малкото зло. Да се каже за някого, че е малко дърдорко, това не може да го обиди. Но защо да не се каже за този човек, че е способен, че е отличен, че има много хубави черти, че не е мълчалив, а говори хубаво, и т.н.? Като кажете, че този човек е дърдорко, вие печелите ли нещо? Ще го поправите ли с това? – Няма да го поправите. Обаче като кажете, че той говори хубаво, с това вие внасяте добри мисли в себе си, изпращате една хубава вълна към него и той се ползва. Че е дърдорко, това показва известна енергия: той иска да говори, да я изразходва. Един знаменит проповедник, наречен Муди, бил голям дърдорко. Той говорел във всяко събрание. Казвали му да престане да говори, да си седне на мястото, но той всякога говорел. Най-напред говорел несвързано, имал развалена граматика, размяствал местата на глаголите, на местоименията, но въпреки това, понеже имал силен стремеж да говори, дотолкова се упражнил в говоренето, че станал един от красноречивите проповедници,

всички го слушали с удоволствие. Да говориш повечко, отколкото трябва, това е малкото зло за човека. Казвате за някой човек: „Той е отличен, но малко шантав.“ Значи липсва му нещо. И това е една от малките злини за човека.

Ще ви задам друг въпрос: защо хората имат сини, черни, зелени или кестеняви очи? Все трябва да има някаква причина за това. Ако прозорците на вашата къща имат сини стъкла, ще кажете, че това е, защото обичате синия цвят. Хората със сините очи са опасни, пък и тези с черните очи са опасни, но и онези с кестенявите очи също са опасни. Значи всички очи са опасни. Ще ви кажа какъв е моят аргумент, защо твърдя, че всички очи са опасни. Като влезеш при някой брат или при някоя сестра, които имат сини очи, те виждат всичко чрез синия цвят и казват: „Светлината, която иде от Слънцето, е синя.“ – Да, синя е, разбира се. Излязат вън, пак казват: „Светлината е синя.“ Влизат вътре, казват: „Светлината е синя.“ Защо е така? – Техните очи са сини. Следователно хората със сините очи виждат по един начин. Тези с кафявите очи виждат по друг начин.

Всички хора виждат, знаят и говорят само една седма от Истината. Хората, които говорят цялата Истина, трябва да имат прозрачни очи, т.е. безцветни или в такъв цвят, който да съдържа всички цветове на слънчевия лъч. Те официално може да имат сини очи, да бъдат регистрирани към хората със сини очи, или могат да имат кестеняви, или от другите видове очи, но в духовно отношение техните очи трябва да имат такъв цвят, който да изразява напълно Истината. Най-после човек може да има прозрачни очи. Кога? – Когато искате да узнаете Истината. Тогава ще си турите прозрачни очи и ще кажете: „Такава е светлината на Слънцето.“ През нашите прозрачни очи светлината на Слънцето не се пречупва. Както влиза, така излиза през тях. С това ние не искаме да кажем, че черните очи са лоши, но те се нуждаят от повече светлина. Ако мислите, че в Природата съществува само тази светлина, която минава през черните очи, вие ще изпаднете в грешка. Някой казва: „Аз обичам сините очи.“ – Защо обичате сините очи? Друг казва: „Аз обичам черните очи.“ – Защо обичате черните очи? Този въпрос е доста фи-

лософски, затова ще оставя вие да мислите върху него, да си отговорите защо обичате сините или черните очи.

При разглеждане на кой и да е въпрос всички трябва да бъдете свободни. Човешкият ум трябва да бъде свободен от всички предубеждения. Ако искаш да кажеш, че някой човек е много добър, спри се, не казвай това. Ако искаш да кажеш за някого най-малкото зло, пак се спри, не го казвай. Кажи за него малкото добро. Ти се въздръж, не казвай лошото за човека. Когато ти се въздръжиш, все ще се намери някой, който ще го каже вместо теб. И в такъв случай по-добре е друг да го каже, отколкото ти. Ако вие не дойдете до това състояние: да си въздействате сами да се научите да владеете вашия ум и вашето сърце, няма да имате никакви резултати. Завладейте вашите мисли, вашите чувства в най-малките им проявления! Ако вие не можете да обуздавате коня си още когато е малък, то като придобие големи сили, той ще ви повали. Ако сте слаби да обуздавате вашите най-малки подтици, как ще обуздавате големите?

Следователно човек се изпитва и проверява при най-малкото зло, а не при голямото. Можете ли да обуздате най-малкото зло, ще можете да обуздате и голямото; то отпосле ще дойде. Разумни трябва да бъдете! Аз не съм за абсолютното въздържание, и то само отвън, но човек трябва да се въздържа отвътре. Например простудите се, хване ви кашлица и вие се въздържате да не кашляте, стягате се. Смешно е това! Не е въпросът да се въздържате да не кашляте, но да се научите да не се простудявате. Значи злото у нас показва нездравословно състояние. Вие трябва да придобиете здравословното състояние на вашата душа. Придобиете ли го, тогава всички негативни качества, които проявявате днес, ще станат нормални.

Казвам: внеси изобилно любов в душата на човека – и омразата ще изчезне. Внеси вярата в човека – и безверието ще изчезне. Внеси надеждата – и обезсърчението ще изчезне. Като се внесат положителните качества в човека, отрицателните ще изчезнат. Онзи, който иска да изучава живота, трябва да се занимава с висшите светове, и то тъй, че като помисли за някой свят, да може да възприеме съответстващи сили.

Сега някои от вас се боят от известни отражения. Да кажем, че един медиум седи пред своята маса и се разговаря с духовете. Около него седят много хора, които образуват верига със своя определена мисъл. Медиумът възприема мислите на окръжаващите и ги възпроизвежда. Другите около него казват: „Духът говори.“ – Не, това не е духът, но медиумът изразява мисълта на окръжаващите. За да бъде този медиум свободен от тяхното влияние, всички във веригата трябва да искат да им се каже нещо отгоре. Те, напротив: всеки от тях иска медиумът да казва това, което той мисли. И медиумът съобщава това, което всеки поотделно мисли. Това ни най-малко не е съобщение от невидимия мир. Някой казва: „Като влязох в нашето събрание, дойде ми вдъхновение.“ – Не, някой брат е имал по-възвишени мисли, които ти си възприел. Той казва: „Възприех отгоре една възвишена мисъл.“ Казвам: тази мисъл беше посадена някъде преди хиляди години, а преди сто хиляди години е дошла на Земята. Какво ще кажете отгоре на това? Това е правилната философия на живота. Всички трябва да знаете дали дадена мисъл, която прониква в ума ви, е дошла сега, или съществува във вас от преди хиляди години и вие я носите в себе си. Когато една мисъл проникне дълбоко в душата ви, друга светлина ще дойде. Има ред правила, по които може да се провери всяка истина. Има закони, на които не знаем бъдещето. За всеки закон има ред правила, чрез които той може да се провери.

Аз при свободно време бих се спрял да разглеждам Любовта, защото тя може да се разгледа като отделен свят. Най-първо започнете с Любовта! Защо? Казвам: ако искате да оправите материалните си работи, започнете с Любовта. Казвате: „С Любов не става.“ Без Любов пък съвсем ще забатачите работите си. Имате ли слуга, възлюбете го, направете му едно добро и той след десет години ще бъде виден човек или някакъв богат търговец, който ще има най-малко сто милиона лева. Заради Любовта, която някога сте изразили към него, той ще ви услужи да се въздигнете. Ако имате друг слуга, който е прост, но способен човек, пратете го в училището и ще видите, че един ден той ще стане знаменит инже-

нер и ще ви се отплати със знанието, което е придобил. Тъй че не говорете за Любовта, но я проявете там, където трябва. Вие трябва да дадете, да пожертвате нещо за Любовта. Онзи, към когото проявите Любовта, той ще има крайна нужда от вас, ще чувства празнота, обезсърчение, отчаяние. Вложите ли Любовта си в този човек, той всякога ще ви бъде признателен. Ако срещнете някой човек, на когото душата е пълна с Любов, какво ще му дадете? Търсете места, дето можете да вложите вашата Любов. Това е Божествено.

Какво търси Господ в света? Светлина ли търси Той? – Не, Бог има светлина. Той търси хора, които се нуждаят от Неговата светлина. Защо дойде Христос на Земята? – Да спаси грешните хора. Той дойде при онези, които имаха нужда от Него. Той вложи Любовта си в тях и един ден те ще се повдигнат. Ето първия метод, по който можем да проявим Любовта, а не само да говорим за нея. Често мнозина се оплакват, че не са много добри хора. Защо не са добри хора? За да бъде човек добър, дълго време трябва да го полират. Всички хора по естество са грапави. Материята, от която са направени, е грапави, затова трябва да се разработва. Силите, които действат у човека, също тъй не са добре организирани. Всички силови линии у него трябва да се преорганизират; тялото на човека анатомически трябва да се преустрои. Следователно търкането, триенето е необходимо, за да се полира човек. Като започнеш да търкаш някой човек, той казва: „Остави, тази работа не става лесно.“ След като го огладят хубаво, ще му турят някакви изпъкналости, някакви релефи. Природата туря на тия шлифовани деца разум. Те ще бъдат статуите, по които хората ще се учат. Първите грапавини, изпъкналости са безсмислени, а вторите, които остават върху завършената статуя, стават смислени. Ако човек е умен, сам трябва да се търка, да се изглажда. Това е фигура на речта, а не буквално изражение. Аз не разбирам, че трябва да вземете един камък и да се търкате с него.

Дойде ли ви на ума да кажете за някого, че е малко дърдорко, кажете си: „Той е отличен брат.“ Това значи, че сте взели един камък, с който се полирате. Прекарате ли го де-

сет пъти върху себе си, вие ще се шлифовате, както онзи майстор, който прави хубава мраморна чешма. Като погледнете тази чешма, отдалече лъщи тя. Вие ще кажете: „Учителю, за всичко говорете, но за полировка недейте ни говори!“ Наистина, лошо нещо е да те полират другите хора. Кажете ли нещо лошо за някого, вие го полирате. Кажете ли добро за него, вие себе си полирате.

И така, най-опасното нещо е да полираш другите. Полирайте сами себе си! Приложете ли полирането над другите, ще си създадете такава беля, че десетки години не ще можете да се освободите. Никога не се опитвайте да полирате другите. Вие можете да шлифовате камъните, но дойде ли до хората, оставете тази работа, тя е за ангелите. Те имат право да шлифоват. Това изкуство още не е за хората. Когато говоря, че не трябва да се шлифовате, аз разбирам, че това нещо е изключено от новия живот. Докато сте още в материалния живот, там шлифоването се допуска. Вие знаете това изкуство и го прилагате на общо основание.

В окултната наука ние изучаваме методите и начините за новия живот. За какво ще се говори тогава? – За хубавото, за красивото. Вие ще бъдете като онзи българин богаташ, който заспал и се пренесъл в другия свят. Като се върнал оттам, повикал сина си и му казал: „Синко, този живот горе не е такъв, какъвто е земният живот. Аз видях колко много длъжници имам. Не искам да остане нито един. Донесете ми тефтерите!“ Синът му донася тефтерите и той наклажда огън и ги изгаря. „Никой не ми дължи повече!“ – казва богатият търговец. Това изисква от нас новият живот. Не ни трябва повече тефтери!

Аз искам да освободя душите ви от всички заблуждения и ограничения. Щом влезете в новия живот, ще съберете старите тефтери, ще ги турите в огъня да изгорят. Достатъчно ви е онова, което имате в хамбара.

• *Доброта, Истина, красота – това е Любовта.*

ПРИЛОЖЕНИЯ

РЕЧНИК НА ОСТАРЕЛИ И ЧУЖДИ ДУМИ

Алат (тур.) – инструменти, сечива, оръдия за работа и производство
Алтруист (фр.) – лице, което се грижи безкористно за доброто на другите

Анали (лат.) – летописи

Арнаути (тур.) – албанец; *прен.* упорит, лют човек

Атавистични (лат.) – от **атавизъм** – поява у човека, у животински или растителни видове на белези, които са свойствени само на техни далечни предци, често като уродства

Ачигъз (тур.) – отворен, събуден

Благоутробие (ост.) – корем

Вкратце (рус.) – накратко

Вощена свещ (ост.) – восъчна свещ

Всинца (рус.) – всички

Галиматия (лат.) – безсмислица, глупост, безредие, неразбория

Грездей (ост.) – дървена запушалка на бъчва или каца

Гюлово масло (ост.) – розово масло

Дарак (ост.) – работилница за развличване на вълна, памук и др.

Дембел (тур.) – мързеливец, ленивец, безделник

Джобур (ост.) – дървено ведро, в което се събира вино, изтичащо от винарските кораби, или в което се пресипват джибри

Джубе (тур.) – горна дреха от дебел плат, обикновено подплатена с кожа; кожух

Диверсия (лат.) – *тук* промяна, преобръщане

Жидки (рус.) – течни

Картошки (рус.) – картофи

Каприции (ост.) – капризи

Кираджия (тур.) – наемател на помещение

Компиляция (лат.) – съчинение, което е съставено от части, взети от други книги

Костена жаба (ост.) – костенурка

Крина – дървен цилиндричен съд, използван в миналото като мярка за зърнени храни (около 15 кг)

Лазарник (разг., пренебр.) – година от живота на човека
Лигamenti (лат.) – връзка между телесни части; сухожилие
Медлени (рус.) – бавни
Монада (гр.) – духовен първоелемент на Битието, вечен и неделим
Мравя (рус.) – мравка
Мяза (ост.) – прилича
Непреривно (рус.) – непрекъснато
Нудни (от *нудя – принуждавам*) – принудителни
Опростотворили (ост.) – опростили
Остен – тънка тояга с остър железен връх, която служи за подкарване на едър рогат добитък
Охтика (ост.) – туберкулоза
Пермутация (лат.) – разместване, смяна
Пертурбация (лат.) – смущение, нарушение в установения ред или ход на нещата
Полушарие (рус.) – полукуълбо
Посторонен (рус.) – страничен
Предложение (рус.) – изречение
Радо (ост.) – драго (обикновено в израза *на радо сърце*)
Реторта (лат.) – обла стъкленица с дълга отводна тръба, която служи за нагряване и дестилиране на веществата
Рафинирам (фр.) – пречиствам
Самовладам се (ост.) – самоовладявам се, владяя се
Серсемин (перс.) – глупак, тъпак, смахнат човек
Слог (ост.) – сричка
Соба (тур.) – печка, пещ
Спектроскоп (лат.) – уред за наблюдаване на спектрите чрез разлагане на светлинните лъчи
Стяженолюбие (рус.) – стремеж към придобиване на материални блага, скъперничество
Тембелхане (тур.) – място, където живеят дембели
Трен (фр.) – влак
Тулумба (тур.) – помпа, пръскалка
Тържик (ост., библи.) – торба
Уд (ост.) – орган на тяло, крайник
Узник (рус.) – затворник

Фонограф (гр.) – първият апарат за записване и възпроизвеждане на звукове, изнамерен от Т. А. Едисон; грамофон

Фонографска плоча – грамофонна плоча

Хардалия вино (ост.) – вино, пресечено със синап, преди да ферментира

Шашка (рус.) – сабя

Шекерджия (тур.) – производител или продавач на захар

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

¹ В лекция 2-ра темата е дадена като *Отличителните черти на физическия и духовния човек*. Различията вероятно се е получило при дешифриране на стенограмите.

² **Артур Шопенхауер** (1788-1860 г.) – немски философ, който следва и развива философията на Кант и се противопоставя на идеите на Хегел. Най-известното му произведение е „Светът като воля и представа“. Неговата метафизична теория е в основата на влиятелните му трудове върху психологията, естетиката, етиката и политиката, които вдъхновяват Ницше и Вагнер. Според Шопенхауер волята е в основата на всички неща: тя е ирационална и е извън времето и пространството. При човека това е волята за осъществяването на различните желания, което превръща човешкия живот в страдание, защото щом задоволим едно желание, веднага се появява ново. Шопенхауер смята себе си за будист, но разбирането му за будизма е принципно неправилно.

³ **Николо Паганини** (1782-1840 г.) – италиански композитор и гениален цигулар виртуоз. Прилага неподражаеми новаторски техники при изпълнението си и работи упорито за тяхното усъвършенстване, като свири по 15 часа на ден. Автор е на сонати, на шест концерта за цигулка и оркестър, на струнни квартети и др. Концертната му дейност из цяла Европа е поредица от триумфи.

⁴ **Авраам де Моivre** (1667-1754 г.) – френски математик, който живее като изгнаник в Англия, защото принадлежи към обществото на протестантите хугеноти. Автор е на формулата, която носи неговото име и гласи, че за всяко комплексно число (и в частност за всяко рационално число) x и за всяко рационално число n се смята, че $(\cos x + i \sin x)^n = \cos nx + i \sin nx$. Формулата свързва комплексните числа с тригонометрията, както и с теорията на вероятностите.

⁵ **Лев Толстой** (1828-1910 г.) – руски писател и мислител, родоначалник на движението *толстоизъм*, изградено върху идеологията на ненасилието и несъпротивлението на злото. Сред най-известните му романи са „Война и мир“, „Възкресение“, „Ана Каренина“.

⁶ **Сократ** (469-399 г. пр.Хр.) – древногръцки философ, който чрез задаване на въпроси създава нов клон на философията, отнасящ се към морала, наречен *етика*. Противопоставя се на софистите, за които няма абсолютна истина и всичко може да се докаже чрез логически съждения. Затова срещу него е образуван процес и Сократ е осъден на смърт чрез отравяне, като сам изпива чашата с отровата.

⁷ **Аделина Патѝ** (1843-1919 г.) – италианска оперна певица, която властва по световните оперни сцени цели 56 години. Произхожда от семейство на музиканти, което непрекъснато пътува с оперни театри. Родена е в Мадрид, но семейството ѝ рано се преселва в Америка. Аделина Пати дебютира като певица на 8-годишна възраст. Когато е на 18 години, изпълнението ѝ на сцената на „Ковънт Гардън“ в Лондон се превръща в сензация. После певицата прави истински триумф по европейските сцени. Създава 42 незабравими оперни роли. Тя е най-популярната и най-богата примadona в края на XIX и началото на XX в. Има изключителна музикална памет, а по характер е независима и ексцентрична.

⁸ **Андрю Карнеги** (1835-1919 г.) – американски бизнесмен и филантроп от шотландски произход. Дарява голяма сума за построяване на концертна зала в Ню Йорк, наречена в негова чест „Карнеги хол“, също прави дарения за изграждане на много обществени сгради, художествени галерии, библиотеки, музеи в Люисбург, Питсбърг и в други градове. С дарението си през 1900 г. дава начало на построяването на университета „Карнеги Мелън“ в Питсбърг.

⁹ **Конфуций** (551-479 г. пр.Хр.) – китайски мислител и философ, от чиито идеи произлиза *конфуцианството*, повлияло в продължение на векове на живота и на мисленето на хората от Изтока. Конфуций е ученик на Лао Дзъ. Възгледите му са събрани в пет книги, наречени „Петте класики“, по които той преподавал на учениците си. Учението на Конфуций се основава на патерналистическата концепция за държавата, където владетелят е „баща на семейството“. Философът извежда оттук нормите на авторитета като основа на нормативността в държавата и въз основа на това определя видовете отношения между хората.

¹⁰ **Мохамед** (570-632 г.) – арабски религиозен водач, политически лидер и пророк на исляма. До 40-годишната си възраст живее като светски човек в Мека. Но после започва да се уединява и получава

видения от Джибрил (архангел Гавриил), който в продължение на много години разкрива на Мохамед Божието Слово – съдържанието на Корана, което той започва да проповядва публично. Властите го преследват и Мохамед се премества в Медина, където получава признание като пророк на исляма и спечелва много последователи. От този момент започва мюсюлманското летоброене. Мохамед води много войни с редица арабски племена, за да ги приобщи към новата религия.

¹¹ **Юдаизъм** – религия, спадаща към групата на семитските религии и разпространена предимно сред евреите. Основни догми на юдаизма са признаване на единия Бог Яхве и на богоизбраността на еврейския народ, вяра в небесния спасител – Месията, и в светостта на Стария Завет и Талмуда. Върху основата на юдаизма по-късно възниква мистичното учение Кабала. Историята му се дели на четири периода: библейски, талмудски, равински и реформационен, последният от които е свързан и днес с религиозната система на евреите.

¹² **Константин Велики** (272-337 г.) – император на Римската империя, който в източноправославния свят е известен и като св. Константин. Той е първият християнски император, чийто Милански едикт слага край на преследването на християните в империята. През 324 г. обявява решението си да създаде Византийската империя със столица Константинопол. За неговия принос за утвърждаването на християнството византийският литургичен календар почита Константин и неговата майка Елена като светци.

¹³ **Петрус Кампер** (1722-1789 г.) – холандски анатом, професор по медицина в Амстердам и Грьонинген, но в края на живота си напуска професорската си длъжност и предприема няколко пътешествия. Написал е редица съчинения по анатомия и патология. Въвежда измерването на лицевия ъгъл, определящ отношението между лицевите и черепните части на главата: това е ъгълът между въображаемите линии, съединяващи най-ниската част на ухото, минаващ през върха на устата, по линията на носа и достигащ отвесната линия на челото. Кампер публикува рисунки с лицеви ъгли на хора от различни раси и на маймуни: на антична статуя – 100°, на европейец – 80°, на азиатец и африканец – 70°, на орангутан – 58°, на опашата маймуна – 42°. По тях прави изводи за интелигентността им.

¹⁴ **Франц Йозеф Гал** (1758-1828 г.) – немски лекар, който изследва формата на главата и създава френологическата карта и науката френология. Изследва човешките качества и техните съответствия в устройството на черепа. Установява, че способностите и качества на хората имат различни центрове в мозъка.

¹⁵ **Хенри Лонгфелоу** (1807-1882 г.) – американски поет, учен филолог и преводач. Най-известната му стихосбирка е „Ношни гласове“. Прави едни от най-популярните преводи на Данте на английски език.

¹⁶ **Имануел Кант** (1724-1804 г.) – виден немски философ идеалист от епохата на Просвещението. Основната му философска доктрина е свързана с идеята за трансценденталния идеализъм. Поставя начало на диалектическия метод във философията, развива учението за логиката. Негов основен труд е „Критика на чистия разум“.

¹⁷ **Рене Декарт** (1596-1650 г.) – френски философ, математик и физик. Известен е с новаторските си философски идеи и със създаването на т.нар. Декартова координатна система, която повлиява върху развитието на съвременната аналитична геометрия и на математическия анализ. Наричан е основоположник на съвременната философия и баща на съвременната математика. Във философията поставя началото на рационализма. Според възгледите му субстанцията е дуалистична: Декарт я дели на материалистична физика и на идеалистична психология, като Бог е своеобразно свързващо звено между тях.

¹⁸ **Свещеникът Илий** – старозаветен герой от „Първа книга Царства“ – 2-3 гл. Илий и неговите синове, които са лоши хора и не познават Господа, присвояват жертвата, която хората носят за Него. При Илий е доведено да слугува детето Самуил, което е обречено на Господа и което става бъдещ пророк. То възвестява наказанието на свещеника и на синовете му за техните грехове.

¹⁹ **Ананий и Сапфира** – библейски герои от книгата „Деяния на светите апостоли“ (5:1-11). Ананий и Сапфира са съпрузи, които продават имот и скриват стойността му. Ап. Петър ги порицава, че са излъгали Бога. Ананий и Сапфира умират заради лъжата си и това служи за предупреждение на всички, за да живеят чист и свят живот без измама.

ПИСМЕНИ ТЕМИ

Добрата постъпка

„Отличителните черти на физическия и духовния човек“

Темпераментите

„Най-силното чувство в човешката душа“

Връзки в геометрическите форми

„Съзнанието в насекомите“

Пелените на живота – радости и скърби

„Разлика между събиране и изваждане“

Закон на равенство

„Разлика между деление и умножение“

Неразбраното

„Коя мисъл е най-важна за всеки едного от тази беседа“

Малката радост

„Отличителните качества на Божията и човешката любов“

Проекции

„Отличителните черти на волята, сърцето и ума“

Положителни и отрицателни състояния на живота

„Отличителните черти на силата и на материята“

Значение на изслушването

„Най-силният слог“

Отворената и затворената чаша

„От какво зависи дължината на човешкия живот?“

Продължаване на живота

„Разлика между будизма и християнството“

Причини за противоречия

„Отличителните органически и морални качества на бялата и жълтата раса“

„Разлика между кражбата и лъжата“

Закон на съотношения

„Най-добрите качества на добрия ученик“

„Отношенията на планетите“

Успоредните линии

„Най-великата добродетел от тези, които не знаете“

Най-малкото чувство

„Най-малката незнайна добродетел“

Земята се върти

Да се напише стихотворение от думите: „Любов, светлина, живот, топлина за човешката душа“.

Силовите линии на доброто и злото

Да се опише един разговор между доброто и злото.

„Колко духовни пороци има човек“

Разумни наблюдения

„Разликата между физическите и духовните чувства“

„Защо духат ветровете“

УПРАЖНЕНИЯ, ЗАДАЧИ И ОПИТИ

Връзки в геометрическите форми

- Упражнение със стихове от Евангелието на Йоан;
- Произнасяне на формула, придружена с движение;
- Упражнение за волята чрез концентрация в палеца на ръката;
- Задача: всяка вечер да се прави преглед на постъпките ни през деня.

Забравените неща

- Упражнение: да се пее песента „В начало бе Словото“ съзнателно.

Несъизмеримите неща

- Опит с пеење на даден от Учителя текст на песен.

Пелените на живота – радости и скърби

- Да се съчини мелодия по дума или изречение.

Закон на равенството

- Опит за разрешаване на въпрос чрез проектиране на ума между веждите – в посока към Духовното Слънце.

Както Природата пише

- Опит с извършване на различна работа спрямо дните от седмицата.

Значение на изслушването

- Упражнение с китките на ръцете.

Истинско служене

- Задача: мислено служене на Бога сутрин, на обед и вечер по пет минути.

Равностранният триъгълник

- Да се напише писмо до някого от учениците в провинцията.

Отмерените прояви

- Задача за трансформиране на недоволството: да се отиде със запалена свещ на Витоша.

Закон на съотношения

- Да се изчислят съотношенията между планетите от Слънчевата система – големина, разстояние помежду им и съотношение по големина.

Успоредните линии

- Да се определи какво означава „изпълнение на Волята Божия“.

Най-малкото чувство

- Задача: учениците да посещават Школата абсолютно чисти физически и да бъдат облечени с бели ленени дрехи, които да бъдат специално за Школата.

Земята се върти

- Упражнение с движения на двете ръце във вид на трептения.

Теория и практика

- Опит за трансформиране на състоянията.
- Задача: да се състави мелодия на думите “Стани, ти, който спиш“.

Силовите линии на доброто и злото

- Задача за една седмица: всяка сутрин да се повтаря мислено: „Заради Любовта, с която Бог ме е облякъл, всичко, което ми се случи през деня, ще го приемам, че е хармонично създадено.“

Съвместими отношения

- Задача: да се търси добрата черта у неприятеля.
- Опит: за две седмици отношенията между учениците да бъдат меки.

Разумни наблюдения

- Наблюдаване посоката на вятъра.

Малкото добро и малкото зло

- Метод за проявяване на Любовта чрез полиране на себе си.

ФОРМУЛИ И УТВЪРЖДЕНИЯ

Добрата постъпка

- Дава се формулата: „Господи, моля Ти се, изпрати ми един ангел да ме научи как да направя най-малкото добро. Да ме научи как да проявя най-малкия акт на Любовта, да ме научи на най-малкото знание, да ме научи как да дам на хората най-малката свобода, да проявя най-малкото милосърдие.“
- Формула: „Топлина на душата, светлина на ума, нежност на душата и сила на духа. Това е, което желаем Господ да ни даде.“

Темпераментите

- Формула-мото за една седмица: „Любовта ражда доброто. Доброто носи живот, светлина и свобода за нашите души“.

Връзки в геометрическите форми

- „В силата на Божията Любов. В силата на Божията Мъдрост. В силата на Божията Истина. Да се освети името Божие. Да дойде Царството Божие. Да бъде волята Божия.“

Проекции

- Формули, произнасяни с движения: „Ще направя всичко, което моето сърце може да направи.“, „Ще направя всичко, което Бог е вложил в моето сърце.“

Отличителни черти на човешката интелигентност

- Дава се формулата: „Доброта, Истина, красота – това е Любовта.“

Фазите на живота

- „Бог е Любов. Той люби всички същества. Бог е всемъдър.“
- „Всичко съдейства за добро на онези, които любят Бога. Всичко съдейства за добро на онези, които Господ люби.“

Учителя Петър Дънов

ОБЩ ОКУЛТЕН КЛАС
АБСОЛЮТНА СПРАВЕДЛИВОСТ

година четвърта

Редактори	<i>Константин Златев</i> <i>Спаска Миховска</i>
Художник	<i>Даниела Тодорова</i>
Предпечат	<i>Иван Джеджев</i>

Издателство „Бяло Братство“
София, ул. „Ген. Щерю Атанасов“ 6
Тел: (02) 668 955; 9 634 313
www.bialobratstvo.info
www.beinsadouno.org

Цена 15 лв.